ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\L\Lukjaněnko Sergej Vasilijevič\Lukjaněnko_S-Spectrum.pdb

PDB Name: Spectrum
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 25.6.2007
Modification Date: 25.6.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Sergej LUKJANĚNKO
SPEKTRUM

EPOCHA

Z ruštiny přeložil Libor Dvořák

Copyright © Sergej V. Lukjaněnko, 2002
Translation © Libor Dvořák, 2005
Cover © Martin Zhouf, 2005

ISBN 80-86328-77-5

Část první
Červená
Prolog

Již od časů Alexandra Sergejeviče Puškina každý ví, že navštěvovat postarší příbuzné není snad bezpodmínečný ortel, ale v každém případě povinnost vychovaného člověka, a Martin se jí rozhodně nevyhýbal. Kromě faktu, že je to slušnost, čas od času se strýčkem rád poseděl v kuchyni u šálku kávy a poklábosil o něčem docela pomíjivém a nezávazném, či naopak o problémech vskutku filozofických, na jejichž rozluštění lidstvo teprve čeká. A tato pravidelná setkání mu přinášela ještě jednu malou, vyloženě soukromou radost – mnoho jiných přátel dnes Martina oslovovalo už i jménem po otci, což strašně neměl rád. A jak by také rodilý Rus mohl snášet spojení tak nesmyslné – Martin Igorovič! Zato strýček mu jménem po otci neříkal nikdy a ani se k něčemu podobnému nechystal. Když byl v dobré náladě, oslovoval Martina „Marte“, zatímco ve špatné (která se mu ale přiházívala jen zřídka) mu žlučovitě říkal „Edene“. Před více než třiceti lety zřejmě mezi strýčkem a Martinovým otcem proběhl jakýsi velmi drsný příbuzenský spor, právě co se toho jména týče. Sám strýček byl přesvědčený starý mládenec, na otázky o dětech suše odpovídal „neznám“, ale neznámo proč považoval za svou zákonnou povinnost plně se podílet na výchově oblíbeného synovce. Přísně vzato strýček za celá ta léta prohrál jen jediný boj – právě o to jméno –, kdežto ve všech ostatních záležitostech si vždy dokázal prosadit svou. V řadě případů mu za to byl Martin ze srdce vděčný – například za zhacené rodičovské plány učit ho už od útlých dětských let hře na klavír, za dovolení vydat se na mnohadenní pěší výlet či vyrazit si stopem do Pitěru. Všechny pokusy rodičů o odpor končily těžkým pohledem ze strýčkova podlebí a otázkou: „Chcete vychovat chlapa, nebo estrádního šaška?“ Estrádami strýček upřímně opovrhoval a z mistrů populární hudby uznával jedině Kobzona a Leonťjeva, ale i v těchto případech poněkud provinile dodával: „Ti mají aspoň hlas a charakter.“
Ostatně – při vší příkrosti a nesmlouvavosti své povahy se strýček nevyhnul i několika srozumitelným lidským slabůstkám, které se obzvlášť výrazně projevily v posledních deseti letech, kdy život na celém světě začal jít jaksi šejdrem. Probudil se v něm dosud potlačovaný kuchařský pud, a zatímco dřív mohl celý týden vegetovat jen o míchaných vajíčkách a levném pivu, teď klidně trávil půl dne u sporáku a po večerech si buď zval domů hosty anebo sám vyrážel na návštěvy. Martinovi se tenhle rozmar velmi zamlouval, neboť činil setkání u strýčka ještě příjemnějšími. Také dnes, když se telefonicky domlouvali, Martin zjistil, že k večeři se plánuje kachna Vajdahunyád, a tak zašel do

obchodu a velice pečlivě tam vybral víno. V tomto případě muselo být samozřejmě madarské. Jen ať se estéti a lokálpatrioti při poznámce o madarském vínu přezíravě pošklebují, jen ať si vychvalují nasládlý sauterne a trpký tavel, a jiní nechť se dohadují o počtu puten tokajského v jednotlivých značkách massanderského a madarského tokajského. Martin už dávno zjistil, že každé jídlo vyžaduje svůj vlastní geograficky i historicky podmíněný nápojový doprovod. K vařeným bramborám a slanečku se nic nehodí lépe než docela obyčejná ruská vodka, ke kořeněné basturmě zase sytý arménský koňak (i když basturma díky své kavkazské velkorysosti snese i vodečku), k jemným ústřicím lehké a dobře chlazené francouzské víno, a k tučným a krajně nezdravým párkům zase české nebo bavorské pivo.
Proto Martin při výběru vína nezaváhal. Absolvoval si malou frontu za dvěma vrtošivými penzistkami, které dlouho vybíraly kousek španělského jamonu („co nejsmradlavějšího!“) a žádaly si ho nakrájet („no jistě, na co nejtenčí plátky, slečno!“), a pak konečně mohl přistoupit k utahané mladičké prodavačce. Koupil láhev bílého balatonfüredu a láhev červeného egeru, a protože za ním už nikdo nestál, pustil se s dívkou na chvilku do řeči. Byla chytrá a sympatická, studovala vysokou a v obchodě si po večerech přivydělávala na letní prázdninovou cestu po Evropě. Během minuty Martin instinktivně pochopil, že děvče si s ním docela rádo popovídá, ale že už má dobrého a věrného přítele. Nezbylo tedy než se rozloučit a jít si za doprovodu jemného pocinkávání lahví, zabalených do papíru a uložených do velké igelitky, hezky po svých.
Venku bylo pěkně. Moskvu zahalil večer – první opravdu teplý letní večer po dlouhé a studené zimě. O to příjemnější, že to byl večer páteční. Proud aut s Moskvany spěchajícími na chaty už opadl a po městě se rozhostil klid. Nepočetné děti, které zůstávaly na víkend v metropoli, se prohánělypo chodnících na koloběžkách, v parčíku u metra ladil malý jazzband a na lavičky už usedali první důchodci, kteří si chtěli poslechnout muziku, poklábosit a snad si i zatancovat. Stařičký osmipatrový panelák, kde bydlel strýček, stál hned vedle a Martin k němu nešel po vydlážděné cestičce, ale napříč přes zpustlý parkový porost. Cestou div nevyrušil milenecký pár, který se tu objímal na lavičce – včas ale zaslechl horký šepot, a tak postupoval co nejtišeji, s taškou přitisknutou na prsa, aby láhve nerámusily.
Martin dorazil včas. Strýček otevřel dveře, broukl cosi, co vypadalo jako pozdrav, a vrhl se zpátky do kuchyně, vytáhnout kachnu z trouby Martin už stačil vklouznout do pantoflí nejasné velikosti, určených pro hosty, a zašel do obýváku. Strýček žil skromně v malém dvoupokojovém bytě, ale stěhovat se rozhodně nechtěl, protože podle jeho vlastního názoru je v sedmašedesáti na úvahy o hřbitově ještě brzy ale na stěhování naopak už pozdě. V ložnici, která zároveň byla i pracovnou, všechny zdi pokrývaly prastaré knihovny, nacpané ještě staršími knihami, zato obývací pokoj byl zařízen moderně, ba dokonce módně, ve stylu hi-tech, s hojností regálů z chromovaných trubek a nerozbitného skla a sofistikovanou aparaturou pro reprodukci obrazu i zvuku, s mondénní francouzskou reprosoustavou „kaskáda“, zabudovanou rovněž do skla a znalci oceňovanou zejména za téměř neznatelný podíl nerezonujících korpusů na výsledném zvuku. Během čekání na strýčka Martin prohrabal hromadu kompaktů, vybral si Beethovena v podání Emila Gilelse, pak si svlékl sako a usadil se co nejpohodlněji ke stolu.
Na strýčka dlouho čekat nemusel. Ten se v následující minutě vynořil na prahu i s proslulou kachnou na pekáči – stále ještě syčící, vonící, obloženou drobnými závitky ze zelného listu, které už stačily nasáknout kachním sádlem. Při pohledu na kachnu Martin ožil, vrhl se k lahvím, začal je otevírat a v duchu si vyčinil, že nedorazil dřív – víno by mělo alespoň půlhodinku postát, vydýchat se, zbavit se korkového pachu a pak teprve předvést své aroma v plné kráse. Strýček však víno pochválil i tak, načež se nějaký čas oddávali gastronomickým radovánkám a jen tu a tam si vyměnili pár poznámek – ne snad docela banálních, ale přesto zajímavých jen pro pár nejbližších: o Martinových rodičích, kteří už druhý měsíc trávili dovolenou na slunných kubánských plážích, a taky o nezodpovědném Martinově mladším bratrovi, který sotva stačil dostudovat jednu vysokou školu a hned se přihlásil na další, protože profese advokáta ho zklamala ještě dříve, než se jí začal věnovat, zato zahořel nevysvětlitelnými sympatiemi k největším nepřátelům právníků – novinářům. Mluvili také o strýčkovi, o jeho nemocných játrech, jimž se podobné pohoštění přirozeně zamlouvat nemůže, i o trampotách kolem výše jeho penze, která strýčkovi nedovolovala splnit si dětský sen a vypravit se na Madagaskar. Během debaty Martin s potěšením kvitoval, že strýček rozhodně neztrácí svěžest ducha, že o sebe dbá a že si k večeři dokonce uvázal kravatu, což se v případě starého mládence rovná málem hrdinskému skutku. Pak se Martina začal nenápadně vyptávat na jeho práci – jen velice opatrně a nevtíravě, v naději, že synovce zaskočí a přiměje ho, aby něco prozradil. Martin byl ale ve střehu, strýčkovy pokusy odrážel všeobecnými frázemi, neříkal ani „ano“ ani „ne“, na sladkou lest a temné narážky nereagoval, takže strýček výslechu otráveně zanechal a dál už se plně věnoval jen kachně.
Vtom se za oknem rozlehl tichý hluboký hukot, který na okamžik přehlušil i Patetickou sonátu. Těsně nad paneláky se přehnal létající talíř a zamířil na přistání. Děti na ulici nadšeně zahalasily v jednom zaparkovaném autě se rozezněl alarm a dobrou minutu vyrážel trylky jež lidskému sluchu určitě nelahodily
Tato banální událost okamžitě změnila směr debaty. U stolu teď přišla na přetřes témata vážná, ba státnická – strýček začal vysvětlovat svůj postoj vůči Cizincům, který Martin důvěrně znal, ale přesto mu naslouchal vždy znovu a znovu. Nedá se říct, že by se Martin podobným rozhovorům vyhýbal, ale měl na věc svůj vlastní názor a nechtěl se se strýčkem přít. Zbytek večera proto působil dojmem poněkud rozháraným – převážil strýčkův monolog –, a tak když se synovec konečně odhodlal ke zdvořilému ústupu, pocítil velkou úlevu, ještěže měl pro časný odchod dostatečně závažný důvod – zítra ráno se chystal „na služební cestu“ a zatím neměl ani nejmenší tušení, jak dlouho bude trvat.
1
Na vrcholku kopce dostihl Martina déšť.
Mračna nad ním plula tak nízko, až se zdálo, že stačí povyskočit a člověk do dlaně snadno nabere chomáč mokré šedivé vaty. Do pěšiny nejdřív zabušily první kapky deště, zvedly do vzduchu maličké fontánky prachu, pak déšť na okamžik ustal – a potom se začal valit v celých vodopádech.
Pěšina se rázem proměnila ve skluzavku v akvaparku. Louže byly plné kalných bublin. Studená voda ho pleskala po

nohou, mračna klesala stále níž, až nakonec kráčel deštěm i šedavou mlhou, jako by šel samotným srdcem běsnícího živlu. Nadobro se setmělo, Nepromokavá látka bundy si s lijákem poradila jen na pár minut, pak se po celém těle rozlezla vlhkost. Kalhoty přilnuly ke stehnům a voda pronikla i pod jazyky bot.
Šel stále dál a proklínal déšť, který tu po tři sta dní v roce téměř neustával, i pichlavé houštiny kvůli nimž se pěšina zdravému rozumu navzdory klikatila po svahu kopce, i svou práci a sebe sama. Stezička vůčihledě měkla pod nohama a udržovat rovnováhu bylo stále obtížnější – už nešel, ale klouzal, balancoval a co chvíli riskoval pád. Karabina mu doslova přirostla k zádům a nápadně ztěžkla, k podrážkám se na každém kroku lepily chuchvalce bahna a v nitru mu taky všechno zbahnělo: v nose bublalo, v hrdle klokotalo, svaly se proměnily v mokrou vatu, a dokonce i vlastní myšlenky mu připadaly vodnaté a rozteklé.
V tuhle chvíli by Martin uvítal cokoli – zvíře, které by nenadále vyrazilo z houštiny hrom a blesky či dokonce nečekané překážky a nebezpečí, jež by ho nutily unikat, někam rychle lézt, skákat nebo se naopak plazit. Jenže v šedém dešti nebylo nic kromě čvachtavého bláta, mokrých pichlavých větví a dusivé šedé mlhy. Nezbývalo nic jiného než jít, stále jít, monotónně a bez zastávek, splynout s jednotvárností lijavce.
Světlo nad Stanicí uviděl, až když sestoupil z návrší. Snad se v cloně deště udělala skulina, nebo možná mračna vystoupila výš, ale mezi šikmými vodními provazci začal problikávat maják. Nejdřív rudý záblesk, potom zelený pak pauza (což byl ve skutečnosti signál v ultrafialové části spektra) a nakonec bílé světlo, oslnivé a šalebné jako dlouhá jiskra elektrického oblouku. Martin vykročil rychleji. Jak se zdá, přece jen nezabloudil.
Za hodinu už byl u Stanice. Patrová budova, postavená z mohutných kamenných kvádrů, v tomto kraji kopců a blat rozhodně nepůsobila cize. Okna zatažená hustými nachovými závěsy se zdála být jedinými případnými barevnými skvrnami, které zdůrazňovaly jednotný šedý tón všeho kolem. Vysoko nad hlavou, na vrcholu kamenné věže, pableskoval maják. Věžička připomínala minaret, nebo možná malý námořní maják někde na konci světa.
A na verandě před vchodem seděl v proutěném houpacím křesle s pohledem upřeným na blížícího se Martina strážce majáku a muezzin v jedné osobě – tvor asi tak půldruhého metru vysoký. Srst na hlavě se ničím nelišila od lesklé černé kožešiny pokrývající zbytek těla, jen kolem velkých tesklivých očí a pyskatých úst byla řidší a kratší. Stvoření bylo oblečeno pouze do šortek, sahajících ke kolenům.
„Zdráv buď, Klíčníku," zastavil se Martin pod třemi širokými a nízkými schůdky vedoucími k venkovním dveřím.
„Zdráv buď, poutníku," vyjmul Klíčník z úst krátkou dýmku. Měl příjemný hluboký mužský hlas, v němž ovšem zaznívala jakási ženská měkkost a laskavost. V jeho řeči se dal postřehnout lehký cizí přízvuk – tak lehký, že během několika málo vteřin jste ho přestali vnímat. „Vstup a odpočiň si."
Teprve teď směl Martin dál. O hranu dolního schodu si očistil podrážky, z nichž padaly tlusté koláče těžkého mastného bláta, a pak vyšel nahoru na verandu. Vedle Klíčníka stálo ještě jedno křeslo a na stolku karafa s bledě žlutým vínem a dvěma sklenicemi. Působilo to jako velmi delikátní pozvání k debatě, ale Klíčníci nikdy netrvali na tom, aby se příchozí okamžitě pustil do vyprávění.
„Chtěl bych se dostat domů," řekl Martin a usadil se do křesla. „Pokud možno co nejrychleji."
Klíčník pobafával ze své dýmky. Dokonce i vůně tabáku vytvářela dojem dokonale pozemské útulnosti. Klíčníci neznámo proč nejsnáze přejímali lidské zlozvyky – chutnalo jim víno a už samotnou ideou kouření tabáku se nepokrytě nadchli.
„Je tu truchlivo a osamělo," poznamenal klíčník. Rituální fráze zazněla podivuhodně upřímně; jen těžko se dalo vymyslet místo tesknější a pustější, než byla tahle vlhká, bažinatá a studená planeta. „Promluv si se mnou, poutníku."
„Přišel jsem do tohoto světa před dvěma dny," spustil Martin, jako by Klíčník na jejich první setkání už zapomněl. Ačkoli, možná ho tady před těmi dvěma dny vítal jiný… „Nehodlal jsem se tu pídit po nových dojmech, ani hledat dobrodružství. Jeden člověk žijící na planetě Zemi se dopustil zlého a nesmyslného skutku. V opilosti dovolil, aby nad ním zvítězilo to nejhorší v jeho duši. Nevím, jak dlouho na svou ženu žárlil, stejně jako nevím, zda k tomu měl důvod…, ale toho večera jejich váda skončila tragédií. Svou ženu zabil. A pak se svého skutku zděsil a uprchl Fortnou pryč."
Klíčník přikývl a rozhoupal se v křesle.
„Příbuzní té nešťastnice se rozhodli, že vraha potrestají," pokračoval Martin po krátké odmlce. „Najali si mě a požádali, abych ho našel. Abych ho našel a přivedl zpět. Vydal jsem se tedy za ním a ocitl se v tomto světě…"
„Ve vesmíru je tolik světů," poznamenal Klíčník a vyklepal dýmku. „A lidé mohou žít v mnoha z nich. Jak ses dověděl, kam se vydal?"
„To je vždycky složité," přiznal Martin. „Musím takového člověka nejdřív dobře poznat, vžít se do něj, procítit jeho obavy a sny začít myslet jako on. Lidé si svou cestu nevybírají vždy uvědoměle. Někdy je oslní krásný název, neobvyklé slovní spojení či okamžité hnutí myslí… Tu a tam se samozřejmě zmýlím, ale tentokrát se na mě štěstí usmálo hned na první pokus."
Klíčník pokývnutím naznačil, že vysvětlení přijímá.
„Uprchlíka jsem našel," pokračoval Martin. „Čekal, že ho někdo bude pronásledovat, a tak se mi nepodařilo přimět ho k návratu. Někdy upřímná rozmluva pomůže a viník se rozhodne, že se vrátí a přijme trest, stanovený v našem světě. Tenhle muž se ale vrátit nechtěl. Bylo v něm hodně pokání, ale strachu ještě víc. Tak jsem uprchlíka zabil. Tady je jeho známka."
Vytáhl z kapsy průhledný žeton na tenkém řetízku. Uprostřed plastikového kolečka se dal zahlédnout miniaturní čip.
„Teď se vrátím domů a řeknu příbuzným zabité ženy, že spravedlnosti bylo učiněno zadost," vyprávěl Martin dál. „Úřadům našeho světa však o té události nic nesdělím. To, co se stalo za Fortnou, se jich netýká."
Klíčník si začal znovu nacpávat dýmku. Bříška prstů měl holá a potažená černou lesklou pokožkou jako pozemské opice. Když jste se však zadívali pozorněji, zjistili jste, že to není kůže, ale drobné šupiny.
„Je tu truchlivo a osamělo," zamumlal. „Takových příběhů jsem slyšel hodně, poutníku."

Martin se odmlčel a pak z kapsy vylovil ještě jednu známku.
„Kráčel jsem uprchlíkovi v patách. Tenhle svět mě uvítal neustálým deštěm, ale žádný liják nedokáže spláchnout všechny stopy. Jakmile jsem našel zbytky jeho prvního tábořiště, byl jsem si jist, že jdu po správné cestě. Pak jsem z vrcholku jednoho kopce zahlédl dva lidi. Dva muže – jeden byl pozadu, ale toho před sebou dohánět. Pochopil jsem, že jejich setkání může skončit tragédií, a zrychlil jsem krok. Přišel jsem však pozdě. Zanedlouho jsem přímo na pěšině narazil na tělo mladíka, vlastně spíš chlapce, mohlo mu být tak šestnáct sedmnáct. Uprchlík si ho pustil na vhodnou vzdálenost a zastřelil ho."
„Ale proč?" zajímalo Klíčníka. „Že by se mu rozsévání smrti zalíbilo?"
„Ne. To strach ho přiměl stisknout spoušť. Očekával štvanici, bál se, že v jeho stopách vyrazí lovec. A dál už neuvažoval. Vůbec se nezamýšlel nad tím, jestli takhle mladý hoch může být lovcem. Pomsta je neplodná, Klíčníku, pomsta nevyprostí mrtvé z hrobů a světu dobra taky nepřidá. Zpočátku jsem neměl v úmyslu uprchlíka usmrtit. Teď jsem ale stál nad tělem chlapce, který prošel Fortnou a v cizím dešti pod cizím nebem našel smrt. Co vlastně hledal za hranicemi Země? Bohatství, slávu, lásku? Nebo jen dobrodružství? To nevím. Čím asi dokázal zaplatit za průchod Fortnou? Proč byl tak naivní, proč nechápal, že tím největším nebezpečím v cizích světech je člověk? Nevím. Zato jsem pochopil, že uprchlíka nesmím pustit dál. Kdysi v jeho nitru žila dobrota i láska. Teď zbyl jen strach. Kdyby se dal zabít jen strach, už nikdy by na jiného člověka ruku nevztáhl. Jenže dokud žil, nepřestával se bát. Proto jsem uprchlíka zbavil života a vzal si jeho známku."
Klíčník se dál pohupoval ve svém křesle, pobafával a přemýšlel. Pak vyjmul dýmku z úst:
„Rozptýlil jsi mé chmury a osamělost, poutníku. Projdi Fortnou a putuj dál."
Teď tedy mohl Martin vyjít nahoru do patra, vstoupit do jedné z místností určených pro lidi, dopřát si horkou koupel a naobědvat se. Nebo se ihned vydat na cestu.
Martin zatím jen přikývl. Nalil si pohár vína. A ve snaze, aby jeho slova vyzněla jako pouhá řečnická otázka, pronesl:
„Co zlého bylo na první části tohoto příběhu?"
Klíčník samozřejmě neodpověděl. A Martin samozřejmě ani žádnou odpověď nečekal. Naráz vypil své víno a povstal.
„Děkuji ti za ponaučení, Klíčníku. Sbohem."
„A došel jsi až do města, poutníku?"
„Ne. Viděl jsem už v dáli jeho světla, ale nechtěl jsem ztrácet čas."
„Je to velké město," sdělil mu Klíčník. „Největší město na celé Mokvanině. Žijí tam tři tisíce lidí a téměř deset tisíc nelidí. Město stojí na břehu mělkého moře, z nějž jeho obyvatelé těží mořské řasy. Odvar z těchto řas je v mnoha světech vyhledávaným zbožím – prodlužuje život a zpestřuje zážitky. Ve městě tenhle lektvar pijí všichni, starostou počínaje a posledním žebrákem konče, ale v jiných světech je dostupný jen pro ty nejbohatší a nejvlivnější. To je zase můj příběh – nechť tedy rozptýlí tvé chmury."
„Děkuji ti, Klíčníku," řekl Martin a vykročil ke dveřím. Když už vstupoval dovnitř, nevydržel a ohlédl se. Klíčník se stále pohupoval v křesle. V otvoru prořízntém v opěradle visel jeho krátký trojúhelníkovitý ohon.
Klíčníci byli přece jen plazi. Sice porostlí srstí a podobní opicím, ale plazi.
V chodbách Stanice bylo ticho a teplo. Kamennou podlahu pokrývaly tuhé rohože, masivní bronzové lampy kolem sebe šířily zvláštní, znepokojivé světlo – bylo jasné, že v těchto prostorách se počítá i s jinými tvory než s lidmi. Martin vystoupal do patra a zašel do jednoho z „lidských" pokojů, vybavených příliš masivním nábytkem a podezřele nízkými židlemi, ale jinak vcelku pohodlných. Zato koupelna byla přímo přepychová – s hlubokým kruhovým bazénem a jakousi obdobou sauny v malé kabince. Martin věděl, že tohle zařízení tu není kvůli lidem – pro některé humanoidní rasy jsou právě tepelné procedury životní nutností.
A Klíčníci si vždy velmi jasně uvědomovali, co je jejich povinností.
Martin se svlékl, pustil vodu do bazénu, krátce se osprchoval a vstoupil do kabinky. V kamenné stěně popraskávalo výkonné ohřívadlo a za průhlednými dveřmi se do bazénu valila horká perlivá voda. Martin se posadil, hlavu nechal klesnout na prsa, zavřel oči a teplo pomalu vstřebával celým tělem. Ten zatracený déšť ho vyčerpal víc, než si původně připouštěl.
Ale stejně je zajímavé, jak dlouho by tu musel odpočívat, kdyby Klíčníka jeho příběh neuspokojil.
Den? Nebo dva?
Jednou se Štěstěna může odvrátit i od něj. A další Klíčník rozvalený v houpacím křesle nebo pohodlně ležící na rohoži bude neustále opakovat: „Je tu truchlivo a osamělo, poutníku." Čím se vlastně klíčníci řídili, když poplatek za průchod Fortnou přijímali či naopak odmítali, zůstávalo doposud záhadou. Spolehlivě se vědělo jen tolik, že odmítají příběhy převzaté z beletrie, filmů nebo všeobecně známých historických spisů. Vhodné byly příběhy které prožil vypravěč sám nebo je alespoň znal jen z ústního podání. Ani jedním příběhem se nedalo platit dvakrát, byť by to bylo na různých Fortnách – Klíčníci si informace vyměňovali okamžitě či přinejmenším téměř okamžitě. Nešlo také příběhy odvyprávět předem, takříkajíc do zálohy – přijímalo se jen vyprávění těsně před vstupem do Fortny. Plně přijatelné byly i historie naprosto smyšlené, ale v takovém případě Klíčníci obzvlášť dbali na kvalitu námětu a vybroušenost vypravěčského stylu. Tragické a romantické epizody měli mnohem raději než pastorální scény či pouhý popis přírodních krás. Celkem slušně šly na odbyt náměty humoristické, detektivní, mystické a také příběhy s tajemstvím. Téměř stoprocentně zabíraly memoáry, ale v takovém případě většině lidí nezbývalo nic jiného než odvyprávět vše alespoň trochu zajímavé z vlastního života, aby Klíčníka uspokojili. Možná že to byla jen rafinovaná past, která umožňovala, aby Fortnou mohl projít každý. Každý – ale ve většině případů jen jednou…
Čím asi mohl zaplatit za vstup do Fortny chlapec, který teď ležel v cizí hlíně dvacet kilometrů odsud?
Příběhem své první a poslední lásky? Nejspíš…
Martin vyšel z kabinky a ponořil se do bazénu. Po horkovzdušné lázni mu i hodně teplá voda připadala příjemně vlažná.

Martin na okamžik zaváhal, ale pak se přece jen natáhl po svých šatech a z kapsy vytáhl plastikovou známku a hodinky. Ty si navlékl na zápěstí a známku si chvíli prohlížel. Pak se dotkl několika tlačítek na hodinkách a přiložil je ke známce.
Tohle ruské zákony zakazovaly – ačkoli ne, spíš to jen nepovolovaly soukromým osobám. Na černém trhu se však takovéto skenery prodávaly, pro pořádek maskované do podoby hodinek nebo osobních mikropočítačů.
Po malém displeji se rozběhly drobné řádky. Číslo, které Martinovi nic neříkalo. Pak jméno. Věk. A číselný kód poslední navštívené Fortny.
Ten mladík byl Španěl a nedožil se ani sedmnácti let.
Martin ukryl známku zpátky do kapsy a pohodlně se ve vodě natáhl. Úřady dříve či později maskované skenery objeví a poutnické známky nějak zablokují. A možná že taky ne. Možná že časy nedůvěry ke Klíčníkům a jejich zákazníkům jsou již minulostí.
Martin vylezl z vody ven, bazén vypustil a opláchl ho sprchou, pak se otřel čistým a nažehleným ručníkem a hodil ho do bedny na použité prádlo. Oblékl se. Batoh si na záda nedal, jen ho popadl za popruhy
A vykročil k Fortně.
Tahle Stanice nebyla příliš frekventovaná. Martin tu nikoho nepotkal ani v obytném sektoru, ani v centrálním sále, k němuž se postupně procházelo trojími automatickými dveřmi. Kruhový nevelký sál, jinak srdce celé Stanice, vypadal stejně asketicky jako vše kolem. Jedinou známkou špičkových technologií se zdála být série počítačů, usazená na nízké římse. Ve skutečnosti to však byla ta nejprimitivnější část celé soustavy, něco jako zápalná Bickfordova šňůra pod tryskami rakety nebo mechanický zámek na klávesnici počítače. Ostatně – lidstvo si na podobné hybridy rozhodně zvykat nemusí.
Martin počkal, až se dveře za ním dokonale uzavřou a hermeticky utěsní. Před ním se rozzářil displej. Martin povytáhl klávesnici a přejížděl kurzorem po sáhodlouhém seznamu. Velká část destinací svítila zeleně – znamenalo to, že do všech těchto míst mají lidé volný přístup. Žlutá barva vyznačovala planety, kde se člověk mohl pohybovat jen s velkým rizikem, v kyslíkové masce, nebo kde byl vyloženě nevítaným hostem. Červená značila místa, kde člověk nemohl žít vůbec – přinejmenším bez dokonalých podpůrných systémů nebo bez pomoci místního obyvatelstva. Byly to světy s příliš velkou gravitací nebo příliš řídkou atmosférou, světy, kde bylo třeba dýchat chlór, světy s ovzduším prošpikovaným elektrickými výboji a magnetickými poli obludné síly, světy, kde se hmota chová podle docela jiných zákonů. Martina vždy zajímalo, jaký personál Klíčníci vysazují na takovýchto planetách. Je možné, že by svěřili Stanici do péče místních obyvatel nebo automatiky?
Jenže odpověď znali jen Klíčníci. A ti otázky raději pokládali, než aby na nějaké sami odpovídali.
Martin si v seznamu vybral Zemi. Otevřelo se další menu – čtrnáct Forten, které obdrželo lidstvo. Tentokrát Martin zvolil Moskvu a dvakrát stiskl klávesu „enter“.
Displej pohasl a vypnul se.
Jinak se nic nezměnilo.
Nic kromě planety na níž se právě nalézal.
Martin zvedl z podlahy batoh a zamířil ke dveřím. Počítačová konzola za jeho zády pomalu zajížděla do podlahy a uvolňovala místo konstrukci zcela archaické – stovkám barevných páček na třech hladkých a lesklých bubnech z ebenového dřeva. Znamenalo to, že ke dveřím z druhé strany kráčí Cizinec. A Martin naprostou náhodou dokonce věděl, který z nich to je.
S geddarem se tváří v tvář srazil v chodbě před druhou přechodovou příčkou. Postavu měl vysokou a podle lidských měřítek neforemnou. Tvář byla téměř lidská, až na oči, posazené nápadně daleko od sebe, a ušní boltce dokonale pravidelného půlkruhového tvaru – přesně takové, jaké s oblibou malují malé děti. Pleť měl šedivou a bledě rudé rty v jeho tváři vypadaly poněkud strašidelně jako krvavá skvrna. Byl oblečen v okázalý oděv s karmínovými a azurovými květy, přes rameno mu vyčuhoval jílec tenkého, vlnitého rituálního meče, který nebyl vyroben z kovu, ale ze spékaných různobarevných nerostných vláken.
Geddar lehce pokývl hlavou.
Martin gesto zdvořile opakoval.
Minuli se. Geddar zamířil k Fortně, ke svým páčkám na ovládacích pultech. Martin naopak vyšel širokou chodbou ze Stanice ven, přímo do Gagarinovy ulice.
Kdysi to bývalo jedno z nejtišších a nejpůvabnějších míst v Moskvě. Odjakživa se tu ráda usazovala šlechta a její následovníci. V dobách sovětského impéria se tu natáčely filmy, jejichž úkolem bylo ukázat, jak je Moskva krásná. A celá tahle lokalita se nakonec patrně zalíbila i Klíčníkům – ačkoli kdo by si troufl posuzovat a odhadovat jejich motivy? V každém případě právě sem před deseti lety dopadl zárodek moskevské Fortny aby během pouhých tří dnů vytlačil útulné domy a mondénní vily do všech stran a vyrostl v dnešní Stanici.
Od té chvíle si už nikdo netroufl označit toto místo za tiché a idylické.
Moskevská Stanice byla na Zemi jednou z největších. Klíčníci se buď rozhodli, že s estetickou podobou stavby si nebudou lámat hlavu, nebo naopak touto formou chtěli vyjádřit svůj názor na dosavadní architekturu ruské metropole, ale Stanice byla také nejnestvůrnější ze všech čtrnácti pozemských portálů. Nakupeními obrovských betonových krychlí doplňovalo několik mamutích kopulí, okna s tmavými zrcadlovitými skly byla po stěnách rozptýlena bez ladu a skladu, a nad tím vším se pnula málem stometrová věž majáku, zhotovená stejně jako vše ostatní z brutálního průmyslového betonu a nahoře korunovaná jakýmsi přihlouplým altánem, v němž blikala signální světla. Na střeše jedné z krychlí byla malá přistávací plocha pro létající talíře; Klíčníci jich užívali zřídka, ale jeden dva stroje měli vždy v pohotovosti. Kolem celé Stanice se popraskaným asfaltem táhla bílá hraniční čára z keramických dlaždic. Za ní bylo vidět lehké a nízké policejní zábrany, doplněné tu a tam strážními budkami. Vchod na území Stanice však zůstával volný

a i když i kolem něj postávali policisté, ve vstupu nikomu nebránili.
Martin se zastavil a rozhlédl se. Přestože podle kalendáře bylo už měsíc léto, k zemi se snášel drobný studený déšť. Za hraniční čarou a zábranami se potulovali čumilové, děti a městští blázni. Zato novinářů tu vzhledem k prabídnému počasí bylo jen pár. V dešti moklo několik skupinek sedících demonstrantů s transparenty hlásajícími KLÍČNÍCI, TÁHNĚTE DOMŮ! a solidně vyhlížející pán, který třímal v rukou tabuli s nápisem GALOČKO, VRAŤ SE! Pána si Martin dobře pamatoval, protože ten ke Stanici chodil už třetí měsíc. Objevoval se vždy po páté, lhostejným stěnám vystavil na odiv svůj apel, v devět večer plakát sbalil a šel zase pryč. Pán ho asi také poznal, protože mu lehce pokývl na pozdrav.
Martin se odvrátil. Fronty byly u všech výstupních odbavovacích stanovišť, ale nejkratší se zdála být ta třetí, u východu ústícího do ulice Sivcev Vražek. A tam také zamířil.
Mladý pohraničník právě kontroloval doklady bytosti, kterou Martin na vlastní oči ještě nikdy neviděl. Byl to bosý humanoid s olejnatě lesklou šedou pokožkou, čtyřma rukama a maličkými očky, potaženými průzračnou blánou, navlečený do hnědého kožichu a čehosi připomínajícího vlněný baret. V příručce Kdo je kdo ve vesmíru? z pera autorů Garnella a Čisťakovové Martin už na tuto rasu narazil, ale v paměti se mu nevybavilo nic, co by na ní bylo zajímavého. Což bylo dobře – nebezpečné cizáky uměl vyjmenovat a představit si zpaměti.
„Támhle je směnárna," vysvětloval tvorovi pohraničník. „A můžete si taky najmout individuálního průvodce nebo se obrátit na cestovní kancelář. Znáte naše zákony?"
Cizinec přikývl.
„Teď ještě podpis – tady a tady…"
Muž, který stál mezi Martinem a cizákem, se otočil. Přívětivě, snad až trochu podlézavě se usmál a zeptal se: „Promiňte prosím – vy jste místní?"
„Ano."
„Já jsem z Kanady. Neporadil byste mi nějaký vhodný hotel?"
Martin pokrčil rameny. Podíval se po hotelových agentech, kteří se jako obvykle tlačili opodál.
„Přijde na to, co je pro vás důležitější: cena, luxus nebo poloha?"
Kanaďan se pousmál a váhavě rozhodil rukama. Na milionáře rozhodně nevypadal, takový normální západní představitel středních vrstev a středního věku.
„Chápu. Chyťte si taxíka a jeďte do Rossije. Příliš komfortní to sice není, ale je to levné a přímo uprostřed města."
„Díky!" Kanaďan překypoval oním radostným vzrušením, které okamžitě prozrazuje každého, kdo se Fortnou na Zemi vrací poprvé. „Byl jsem na návštěvě u dcery žije na Eldorádu. A tak jsem se rozhodl vrátit se přes Rusko, trochu se podívat po světě…"
„To je moudré rozhodnutí," přikývl Martin. „Já sám se taky často vracím přes cizinu."
V Kanadanově pohledu svitla úcta.
„Takže vy necestujete poprvé?!"
Martin rozpačitě přikývl.
„Zná hodně lidí v Moskvě turistický jazyk?"
„Jako všude. Tak jeden z tisíce. Radši užívejte angličtinu, turistu, který právě prošel Fortnou, se každý pokouší oškubat jako holoubě."
„Další prosím!" zvolal pohraničník. Cizák už kráčel ke směnárenskému pultu; houfu soukromých průvodců a valutových spekulantů se lhostejně vyhnul. Vida, jak moudrý a zákona dbalý tvor!
Kanaďan se na Martina ještě jednou srdečně zazubil a přistoupil k pohraničníkovi.
„Dobrý den, prosil bych vaše doklady…"
Pohraničník přešel do angličtiny. Martin si letmo pomyslel, že za poslední rok se úředníci na čáře jazykově dost zlepšili. Skoro všichni uměli turisticky což znamená, že alespoň jednou prošli Fortnou… přesněji řečeno dvakrát. Společným jazykem Klíčníci vybavili každého, kdo využil jejich dopravní soustavu. Dokonce i ty rasy jejichž komunikační systém nebyl zvukový, dostaly k dispozici univerzální gestikulační jazyk, s jehož pomocí se na všem nejnutnějším docela dobře dohodly.
„Další prosím…"
Kanadan váhavě vykročil na ulici. Na tuhle návnadu se okamžitě vrhli průvodci a taxikáři. Prostě ho oderou, tomu neunikne.
„Martin Dugin, občanství ruské," podal Martin pohraničníkovi své doklady
Pohraničník zádumčivě listoval pasem. Víza, víza a zase víza…
„Už jsem o vás slyšel," řekl nakonec. „Vy Fortnou procházíte nejmíň jednou za měsíc."
Martin neřekl nic.
„A jak to prosím vás děláte?" Pohraničník mu pohlédl do očí. Jako by od něj očekával nějakou zásadní zpověď nebo nečekané přiznání.
„Prostě přijdu, něco Klíčníkovi vyprávím, a pak…"
Pohraničník vážně přikývl.
„Rozumím. Já za Fortnou byl taky. Ale stejně – v čem to je? Znám lidi, kteří neprošli ani jednou."
„Třeba mám dobře prořízntutou pusu," zauvažoval Martin. „To opravdu nevím, důstojníku. Všechny ty své příběhy už jsem odvyprávěl úřadům…, však víte kterým. Klíčníkům se prostě něčím zamlouvají."
Pohraničník bouchl do pasu vstupní vízum.
„Tak vás tady vítáme, Martine Dugine. Jestlipak víte, jakou máte přezdívku? Posel…"
„Děkuji, to vím."

„Co zbraň – máte ji nenabitou a zajištěnou?“
„Ano, samozřejmě,“ poplácal Martin po pouzdru. „Je nenabitá a dokonce rozebraná. Normální karabina. Lovím s ní kance.“
„Tak šťastný lov.“ Pohraničník se na závěr na Martina podíval ještě jednou – sice zpytavě, ale nepřízeň v tom nebyla. „Měl byste o tom pouvažovat, pane Dugine, proč vám to tak jde. Z toho by nakonec měli užitek všichni.“
„Zkusím to,“ přikývl Martin a prošel zeleným obloukem nad hraniční čárou. Ti chlapi na hranici jsou poslední dobou opravdu o dost lepší. Mnohem klidnější… už nejsou tak nervózní a podezíraví jako v prvních letech.
Po deseti minutách chůze nechal davy a zmatek před Stanicí za sebou. Prošel kolem obchodů Lov a les a Vše na cesty, a pak i kolem živelně vzniklého, ale zanedlouho i řádně legalizovaného tržiště s vybavením a zbožím z jiných planet. A také kolem malých hotýlků „pro všechny rasy“ a restaurací s lákavými mimozemskými jmény, slibujícími vskutku exotické krmě.
Teprve pak si Martin chytil auto. Černý taxikář zastavil sám, otevřel mu dveře, a místo aby se ptal na trasu a na to, kolik bude Martin ochoten dát, dychtivě se otázal:
„Vrátil jste se z cesty?“
„Ano. Zrovna teď.“
„Hned jsem si to myslel. Sám jsem byl třikrát za Fortnou. Tak si říkám, že kolegu svezu… Byl jste daleko?“
„Dost. Dvě stě světelných.“
„A jak bylo?“
„Jako tady. Prší tam.“
Řidič se zasmál:
„Taky si říkám. Prostě všude dobře, doma nejlíp. I kdyby člověk cestoval sebevíc, nic lepšího než Zemi nenajde. A já si vlastně vyrazil jen tak, vždycky mě vytáhli kamarádi. Zpili se pod obraz, a pak se vsadili, že se dostaneme ven a zase se vrátíme. Copak já, já se vrátil, kdežto oni.
Martin mlčel. Přebíral v kapse dva žetony – bez skeneru se ale jeden od druhého odlišit nedal. Večer čekal Martina dopis příbuzným zavražděného chlapce. Do obálky k trpké zvěsti přiloží i poutnickou známku.
Martin se rozhodl, že po něčem takovém by bylo dobré se napít.
2
Nikdy si pracovní schůzky nesjednávejte na pondělní ráno.
V sobotu večer vám takový nápad připadá báječný. Pracovní telefonát rychle ukončíte a můžete se vrátit ke své návštěvě. A můžete dokonce věřit, že neděle proběhne v klidu a míru, že vás čekají jen neuspěchané domácí práce, nedbalý staromládenecký úklid, líný výlet do nejbližší samoobsluhy pro pivo a pro nejodpornější americký výsměch italské kuchyni – mraženou pizzu. Můžete dokonce počítat s tím, že taková neděle skončí v křesle u televize.
Nikdy na Nový rok neslibujte sobě ani jiným, že přestanete kouřit, nebo že od příštího měsíce začnete sportovat, či dokonce že od pondělního rána budete čerství a iniciativní.
„Vy se jmenujete Martin?“ zeptal se host.
Martin učinil hlavou zvláštní pohyb, který mohl znamenat v podstatě cokoli – „ano“, „ne“, „nepamatuju se“, popřípadě „děsně mě bolí hlava, a vy se vyptáváte na takový pitomosti“.
Nejpřesnější v tomto případě byla poslední varianta.
„Nechcete algenu?“ navrhl mu neočekávaně návštěvník. Martin se na něj zadíval s čerstvě probuzeným zájmem.
Na první pohled byl totiž zdrojem jeho aktuálních útrap klasický novopečený podnikatel, který začal nosit kravatu teprve před rokem a ještě si ji sám neumí uvázat. Podsaditý, nakrátko ostříhaný, v obleku od Valentina a košili od Etraua. Martin dobře věděl, s jakými žádostmi tihle zbohatlíci obvykle přicházejí, a už dávno se naučil je odmítat.
Jediné, co Martinovi na tom člověku nehrálo, byly hodinky. Pravé rolexky. Ty hodinky se k návštěvníkovi zjevně nehodily a to mohlo znamenat téměř cokoli. Počínaje nezdolně buranskou zabedněností hosta a konče tím nejnepříjemnějším – není ten, za něhož se vydává.
„Chci,“ přikývl rezignovaně Martin. Muž mu podal stříbřitou fólii se zatavenými tabletami. Uvědomil si, že v anglosaském světě se tomuhle balení říká blister. Pěkné slovo, skoro jako ze sci-fi. Tasil svůj spolehlivý blister…
„Máte to tu pěkné,“ pochvaloval si host, zatímco trpělivě čekal, až Martin tabletu polkne a zapije ji minerálkou. Přitom na pokoji nic obzvlášť pěkného nebylo – normální pracovna v docela obyčejném bytě. Stůl s počítačem, dvě křesla, knihovny a v koutě pancéřovaná skříň na zbraně. Na kompliment Martin neodpověděl, protože ho považoval jen za zdvořilostní frázi.
„Takže vy jste ten Martin?“
„Předpokládám, že už jste někde viděl mé fotografie,“ zamumlal. „Ano, jsem to já.“
„Vzácné jméno v našich zeměpisných šířkách,“ poznamenal hlubokomyslně host.
Do Martina vjel vztek. Jako by to nebylo právě tohle jméno, co měl rodičům nejvíc za zlé. V útlém dětství mu nikdo neřekl jinak než „husák“ – kreslený film o chlapci Nilsovi, který cestoval po Skandinávii na houseru Martinovi, ukazovali v televizi každou chvilku. No a jak se snáší jméno Martin s patronymikem Igorovič, na to radši ani nemyslet.
„No, v délkách taky,“ souhlasil Martin. „Rodiče zbožňovali Londonova Martina Edena. Uspokojil jsem vaši zvědavost?“
Host přikývl a řekl: „Ještě že se jim nelíbil Greene. Vzácné jméno je horší než vymyšlené, nemám pravdu?“
Martin se na něj posupně podíval a na jazyk se mu dralo nějaké to „ty jsi na mudrování o Greenovi ten pravý“. Jenže host stejně mudroval!
„A jak by mě podle vás asi pojmenovali v takovém případě?“ zeptal se hosta.
„No to by tu byla celá řada velmi zajímavých variant,“ ožil hned muž. „Drud. Sandy. Grey. Steel. Colombe. Nebo se vaši

rodiče mohli zhlédnout v politice. A nechat se unést revoluční romantikou… To byste byl třeba Fidel Igorovič. Což by bylo ještě horší, to mi věřte.“
Martin jen rozhodil rukama:
„Tak dobře, já to vzdávám… A velice pozorně vás poslouchám, tajemný cizinče.“
Host nehodlal triumfovat. Host vyjmul z vnitřní kapsy saka legitimaci a podal ji Martinovi.
„Ernesto Semjonovič Poluškin,“ přečetl si polohlasně Martin. Zvedl oči k návštěvníkovi, přikývl a průkaz mu vrátil.
„Jak já vám rozumím… Ale teď k věci, ne?“
„Vy jste soukromý detektiv, který pracuje za hranicemi Země,“ konstatoval suše Ernesto Semjonovič. „Nebo se snad mýlím?“
Martin se za svou práci nestyděl a před rodinou ji tajil jen kvůli strýčkově staromódnosti a mamince zbytečné nervozitě. Sám dával přednost slovu „kurýr“, ale ve skutečnosti šlo o stokrát opěvovanou a stokrát zesměšněnou práci soukromého očka. Práci, která byla navzdory všeobecně rozšířené představě nebezpečná spíš množstvím schytaných facek a vyslechnutých hysterických výlevů, než počtem kulek, jež měly zasáhnout jeho srdce.
„No dobře, tak si tedy udělejme jasno,“ rozhodl se Martin. „Ono je to tak, že někteří lidé umějí Klíčníkům vymluvit do hlavy díru, kdežto jiní ne. A taky je to tak, že mně to mluvení jde opravdu moc dobře. Proto taky dělám práci, která má podle mého nejblíž k činnosti kurýra. Vaše milovaná žena se vypravila na turné po jiných světech? Nevadí. Já ji tam najdu a předám jí váš dopis. A když nebude schopná vymyslet si příběh na zpáteční cestu – vymyslím ho pro ni. Váš obchodní partner žije v jiném světě? I v tomhle případě mohu ve vašich službách fungovat jako posel. Fortnami se velké náklady přenášet nedají, ale ono se přece neobchoduje jen železnými traverzami a trámy. A deset dvacet kilo zboží klidně provezu – třeba vzácný mimozemský lék, koření, výkresy a schémata zařízení na Zemi zatím neznámých… Jenom po mně nechtějte, abych pašoval drogy. Za prvé se za každou Fortnou kontroluje. Za druhé jsem zásadní odpůrce všech psychotropních látek. Můžete mě taky požádat, abych vám někde našel uprchlého dlužníka nebo nepoctivého společníka, ale v takovém případě si nejprve rozmyslím, zda se do toho mám pustit. Nejsem žádný superman. Ani nájemný zabiják. Riskovat vlastní život kvůli něčí pomstě se mi věru ani trochu nechce.“
„A co když vám někdo takový návrh učiní?“ zeptal se Erneste, který Martina poslouchal velmi soustředěně.
„Takže to už je ten návrh?“
„Ne, jen otázka.“
„Odpovídat na takovéhle otázky jsem se popravdě řečeno ještě nenaučil,“ poznamenal Martin s nádechem zklamání v hlase a vstal. „Ale můžu vám dát jeden telefon a pán, který se ozve, vám to vysvětlí za mě.“
Ernesto Semjonovič se usmál a zůstal sedět.
„Opravdu vám podobné návrhy činit nehodlám, Martine. A věřte mi, že to byla jen čirá zvědavost. Znám dobře i ty co nad vámi drží ochrannou ruku. Dokonce vím, proč vám byla podobná služba poskytnuta. Takže bych možná dokázal ty lidi přesvědčit, aby vám domluvili…, ale já něco takového naprosto nepotřebuji.“
„Pak tedy přejděme k jádru věci,“ kapituloval Martin. Těžko říct, zda to bylo tím exotickým jménem či jistými nuancemi návštěvníkova chování, ale ranní host se mu nakonec zalíbil. Tím spíš, že se od něj zřejmě opravdu nedočká jen lehce přizahalené žádosti, aby někde ve vesmíru vyhledal jeho uprchlého dlužníka a rovnou ho tam oddělal. Mnohaleté zkušenosti napovídaly, že takovýchto banalit se tentokrát obávat nemusí. S podobnými žádostmi většinou přicházejí lidé o dost jednodušší.
Ernesto zrozpačitěl. Kdesi hluboko pod klidnou ironií a zjevnou přátelskou náklonností se skrýval lehký nepokoj. Jako by se chystal k vylíčení příběhu velmi smutného a zároveň trapného: o nevěrné ženě, která utekla s nejlepším přítelem, o drzém podrazu, na který naletěl jako ten poslední trouba, či o náhlé vášni staršího pána pro pitomoučkou fotomodelku a o nutnosti získat mimořádně vzácné afrodiziakum z planety Kanaan.
Martin čekal a byl ztělesněná zdvořilost – svého hosta k ničemu nenutil a žádný zvláštní zájem neprojevoval. Lidé, kteří si sami sebe váží, strašně neradi někoho o něco prosí, a teď je situace taková, že Ernesto Semjonovič se v roli prosebníka chtě nechtě ocitne. Ostatně – musí to být silná osobnost, když mu v každodenních záležitostech nevadí ani poněkud komické příjmení Poluškin. Jiný by si je v dospělém věku určitě změnil, ale Ernesto je, jak se zdá, nosil hrdě, jako prapor nad obleženou pevností.
„Všechno je to vlastně k uzoufání banální,“ začal. „Mohu nabídnout?“
„Rozhodně,“ přikývl Martin při pohledu na obratně vylovenou velkou tabatěrku a zapalovač s malou gilotinkou na ořezávání doutníků. „Vřelý dík.“
Doutník si vzal opravdu rád, přestože jinak se za vyznavače pomalé otravy nikotinem nepovažoval. Ale když už, tak je lepší tu a tam si zapálit doutník, než si každou půlhodinu devastovat plíce cigaretovým dýmem.
„Je to pravé havana,“ poznamenal jen tak mimochodem Ernesto. „Nedávno jsem byl na Kubě, tak jsem si je odtamtud přivezl… V Moskvě totiž dostanete výhradně padělky…“
Martina napadlo, že takovéhle věci obvykle vykládají lidé, kteří se v doutnících naprosto nevyznají, neumějí je uchovávat a nevědí, kde je lze koupit. Jenže ten doutník byl skutečně výtečný a tak Martin raději nic neřekl.
„Jak už jsem říkal, Martine, je to velice banální historie. Mám dceru. Nedávno jí bylo sedmnáct… Vskutku hloupý věk, jen co je pravda. No a najednou si ta naše děvenka usmyslela, že se vydá na cesty… a prošla Fortnou. Takže vás teď prosím, abyste ji našel a přivedl zpátky. Jak vidíte, je to jednoduché jako facka.“
„Velice jednoduché,“ souhlasil Martin, „a banální taky… Tak sedmnáct, říkáte…“
Ernesto přikývl.
„Jak je to dlouho, co opustila Zemi?“
„Tři dny“
Detektiv přikývl. Lepší by samozřejmě bylo, kdyby ho oslovili hned, ale tři dny jsou celkem snesitelné. Pravda, nechali

mu vzkaz na záznamníku už v sobotu – ale nijak zvlášť naléhavý
„Než se rozhodnu, musím si pár věcí ujasnit."
Ernesto neprotestoval.
„Jaké jsou vaše vztahy s dcerou?"
„Výborné," odpověděl bez zaváhání Ernesto. „Tedy, občas se pohádáme…, ale jak jistě chápete, mnoha běžných každodenních starostí jsem jaksi zbaven. Když chce nějaké nové hadříky, tak prosím, koupíme jí je. Když chce celou noc poslouchat tu svou muziku, taky jí nikdo nebrání; když jsme stavěli dům, hned jsme všude udělali důkladnou zvukovou izolaci. Učí se dobře a volný čas jí taky nikdo nekontroluje."
„Rozumím," přikývl Martin, „ale co čistě osobní záležitosti? Když si s vámi chce popovídat mezi čtyřma očima, nebo jít na celou noc někam do klubu, nebo si naopak na celou noc přivést domů přítele…"
„Věřte mi, že jsem dobrý otec," prohlásil s mírnou hrdostí Ernesto. „Promluvím si s ní, do klubu ji pustím a kluka taky dovolím. Když je třeba, tak se s ní i pohádám, popřípadě poradím, ale když se mi nepodaří prosadit svou, tak se s tím smířím."
„No výborně," broukl s pochopitelnou nedůvěrou Martin. „A… jak se staví k vašemu byznysu?"
„Můj podnik je naprosto solidní," odvětil opět s jistou dávkou pýchy návštěvník. „I když – v podnikání je vždycky kus špíny, ale já se rozhodně mohu podívat lidem do očí. Nejsem bandita kšeftující s narkotiky nebo s bílým masem. A dcera se za mě stydět nemusí, pokud vás zajímá tohle."
„A radila se s vámi, než se vypravila na… na tu cestu?"
„Ne."
„Nepřipadá vám to divné?"
„Nepřipadá. O Fortnách jsme spolu už několikrát mluvili a já ji upozornil, že využívat služeb Klíčníků by člověk vždy měl s jistou dávkou opatrnosti a hlavně poté, co už nashromáždil nějaké životní zkušenosti a může si být jist svými silami. Iročka s tím ovšem nesouhlasila. Cestování má moc ráda – a co může být lepšího než právě cesty do jiných světů. Upřímně řečeno si myslím, Martine, že za nějaké dva tři dny by se nakonec mohla vrátit sama, ale nechci nic riskovat."
„Budu si muset prohlédnout její pokoj a její osobní věci."
Ernesto se zachmuřil, ale nakonec přikývl.
„A ještě něco – jaký nabízíte honorář?"
„Stačí vyslovit sumu," odpověděl klidně Ernesto. „Vaše ceny znám – na to mít budu."
Že se to ale někdy semele! Ať se Martin sebevíc snažil vymyslet si nějaký rozumný důvod, proč Ernesta odmítnout, prostě to nešlo. Je to velmi příjemný člověk. Má lehkomyslnou dceru. Nabízí opravdu slušné peníze. A kdyby nakonec došlo na lámání chleba, jeho vlastní patroni by mu asi neporozuměli a ještě by řekli: „Ale no tak… Je to přece solidní chlap, který ví, co chce… Momentálně se dostal do úzkých, tak je třeba mu pomoct, Martine."
To všechno mu blesklo hlavou, a poté se dostavilo cosi jako údiv. Proč vlastně chce tenhle návrh odmítnout? S lovem na toho vraždícího účetního souhlasil, přestože riskoval kulku mezi oči i nebezpečí, že vrahova krev ulpí na jeho rukou. A tentokrát má jen najít a vrátit otci jeho dceru.
„Něco se mi na tom nelíbí," přiznal se nakonec. „Opravdu nelíbí."
Ernesto jen rozhodil rukama, jako by chtěl naznačit: Tak v tom vám nijak pomoct nemůžu.
„Řekl jste mi všechno? O dceři i o sobě…"
Pokud snad odpovědi předcházela pauza, pak byla docela kratičká a naprosto nevinná.
„Všechno, co s věcí souvisí. Ale když se budete ptát dál, odpovím vám na každou otázku."
Martin už nevzdoroval.
„Tak dobře, ještě se vysprchuju a dám si kafe, dobře? A pak vyrazíme k vám. Můžete počkat tady…"
„S radostí," souhlasil ihned Ernesto. „Zatím se podívám tady do té knížky…"
Ohmataný svazek Garnella a Čisťakovové se nejdřív otevřel na stránce o rase chri, již oba autoři podezírali ze zášti vůči Cizincům a kanibalismu. Poluškin pohlédl na fotografii čehosi, co vypadalo jako obrovitý humr ležící na bahnitém pobřeží – ve tváři se mu nepohnul ani sval.
Martin se vypravil pod sprchu.

„Je tu truchlivo a osamělo," řekl Klíčník. „Promluv si se mnou, poutníku."
Martin si své příběhy nikdy nevymýšlel předem. Zčásti z jisté pověrčivosti – nemohl se zbavit dojmu, že vymyšlená historka se jakýmsi mystickým způsobem zhmotní a že se jí mohou zmocnit jiní lidé. Zčásti však také z postupně se rodícího přesvědčení, že Klíčníci si váží právě improvizace.
„Chtěl bych vyprávět o člověku a jeho toužebném snu," začal Martin. „Byl to docela obyčejný člověk, žil na planetě Zemi. A jeho sen byl taky obyčejný jiný by ho možná ani za sen nepovažoval…, útulný domek, malé autíčko, milovaná žena a chytré děti. Ten člověk uměl nejen snít, ale i pracovat. Když si postavil dům, tak nakonec ani nebyl tak úplně malý. Pak potkal dívku, do které se zamiloval, a ona se zamilovala do něj. Potom si koupil auto, aby se mohl co nejrychleji vracet z práce domů. A koupil ještě jedno auto, pro ženu, aby se nenudila, když není doma. A děti se jim narodily taky, a ne jedno nebo dvě, ale hned čtyři nádherné a inteligentní děti, které své rodiče milovaly."
Klíčník naslouchal. Seděl na pohovce v jedné z nejmenších místností moskevské Stanice a napjatě Martina sledoval.
„Jenže když se tomu člověku jeho sen splnil, najednou si připadal velmi sám," pokračoval Martin. „Žena ho milovala, děti zbožňovaly domov měl opravdu útulný a otevřené mu byly i všechny cesty světa. Ale stejně mu pořád cosi chybělo. A jednou, za tmavé podzimní noci, kdy vítr strhával ze stromů poslední listí, muž vyšel na balkon a rozhlédl se po širém okolí. Hledal svůj sen, bez nějž se mu najednou žilo tak těžko. Jenže sen o domu se proměnil v cihlové zdi a

auto se stalo jen kusem železa a plastu. Dokonce i žena, která s ním spala v jedné posteli, už nebyla snem o lásce, ale jen docela obyčejnou manželkou. A stejně tak děti – to už taky nebyl sen, ale docela normální potomstvo. A muž si pomyslel, jak pěkné by bylo vykročit teď z nádherného domu, kopnout do luxusního auta, zamávat ženě, políbit děti a odejít odsud navždy…“
Martin se zhluboka nadechl. Klíčníci měli dramatické pauzy rádi, jenže teď šlo o něco jiného: Martin v tu chvíli ještě nevěděl, jak tenhle příběh skončí.
„A odešel?“ zeptal se Klíčník a Martin pochopil, jak musí odpovědět.
„Ne. Vrátil se do ložnice, ulehl vedle ženy a usnul. Sice ne hned, ale přece jen usnul. A ve chvílích, kdy si podzimní vítr pohrává se suchým listím, už na balkon raději nevycházel. Uvědomil si totiž to, co někdo ví už od dětství, zatímco jiný to nepochopí ani jako starý člověk. Uvědomil si, že lidé nemají snít o věcech dosažitelných. A tak si začal vymýšlet nový sen, skutečný. To se samozřejmě nepodařilo. Zato však žil snem o skutečném snu.“
„To je velmi starý příběh,“ řekl zamyšleně Klíčník. „Starý a smutný. Ale rozptýlil jsi mé chmury poutníku. Projdi Fortnou a vydej se na svou cestu.“

Doba volby nebyla nijak omezená – snad jen rostoucím pocitem hladu a žízně. Jednou Martin u počítače strávil přes šest hodin.
Také tentokrát už uplynulo dobrých čtyřicet minut, a on se stále nemohl rozhodnout.
Během včerejšího dne si stačil prohlédnout celý dům Irininých rodičů, promluvit si s dvěma jejími přítelkyněmi a taky s jejím na smrt vyjukaným přítelem – naprosto nezajímavým sedmnáctiletým klučíkem, který nadbíhal jak dívčinu otci, tak matce, a dokonce i psovi, obrovitému zádumčivému maltézskému ovčákovi.
Mimochodem – ten pes dělal Martinovi největší starost. Patřil Iře, žil v jejím pokoji, vidět ho bylo na všech fotografiích a videozáznamech, které detektivovi laskavě poskytl Ernesto Semjonovič. Ten pes byl inteligentní a měl osobnost. Bez paní mu bylo smutno.
Jak je možné, že ho nevzala s sebou?
Když taková mladá husička utíká z domova, je docela normální, že tatínkovi a mamince nic neřekne. Jenže milované psy si prchající dívenky vždycky berou s sebou: jak z důvodů čistě pragmatických, protože se naivně domnívají, že pes je nejlepší ochránce, tak z čistě sentimentálního přesvědčení, jež v sedmnácti staví němou tvář na roven lidí, ne-li ještě výš.
Iročka si ale psa na cesty nevzala.
Nevzala si ani samostříl, který visel v jejím pokoji na zdi – taková půvabná španělská hračka z titanu a uhlíkových vláken, hračka drahá a na cestách skutečně užitečná. A nevzala si ani karabinu, s níž uměla zacházet a která byla řádně zaregistrovaná na policii.
Nějak sama od sebe se dostavila i myšlenka, že smysl pro dobrodružství má to děvče naprosto uměřený a že si ze všech „zelených“ planet vybrala ty kde se beze zbraně docela dobře obejdete: prosperující euroamerickou pospolitost na Eldorádu, lázeňské město na Modravých dálavách, planetární městský stát vlídných a vysoce inteligentních aranků, či nakonec jednu z kosmických rezervací pod patronátem dio-dao – rasy asketické a drsné, ale na druhé straně až k zbláznění pečlivé a zákona dbalé. Zkrátka a dobře jednu z těch planet, o nichž s takovou chutí vyprávějí časopisy jako Vogue nebo Rodinný krb, jež nelitují místa na barevné fotografie a nadšené výkřiky spokojených turistů…
Jenže tohle všechno mu nějak nešlo dohromady s osobností toho děvčete – v tom byl problém! Ta by přece neutíkala z jednoho pohodlného vesmírku, vytvořeného z tatíčkových peněz, do jiného, ale stejně pohodlného mikrokosmu. V Martinovi na okamžik dokonce vyklíčilo podezření, že Ira žádnou Fortnou neprošla a místo toho odletěla někam na Bahamy nebo na Havaj s opravdickým přítelem, o jehož existenci neměli rodiče (jak se ostatně sluší a patří) ani to nejmenší tušení.
Jenže její přítelkyně, husičky stejně hloupé a stejně hýčkané jako Iročka Poluškinová sama, se zalykaly nelíčeným nadšením a skrznaskrz falešnými obavami o její život, když Martinovi lícily moskevskou Stanici a Iru, která vstoupila dovnitř. S sebou si prý nevzala téměř nic, vystačila jen s taškou nejnutnějšího šatstva a několika drobnostmi, nakoupenými v obchodě Vše na cesty. Kamarádi poctivě čekali dvě hodiny, které Klíčníci stanovují pro každého adepta na nějaký ten zajímavý příběh. Ira se ale nevrátila. V cizím světě by mohla Klíčníky poprosit, aby ji pustili do odpočívárny, ale přímo na Zemi by jí takovýto kousek nevyšel.
Martin prolistoval všechny časopisy které v Iřině pokoji našel. Prohlédl si i videokazety na nichž věnoval nejvíce pozornosti místům, kde se mluvilo o Fortnách a Klíčnících. Během několika minut prolomil heslo počítače a pozorně si prohlédl maily, různá loga, naivní mizerné veršíky i oblíbené stránky v internetu. Objevil hodně zajímavého včetně projevů plně zdravého dívčina zájmu o sex i dokladů dosti nečekané vášně pro fotbal, a na tom nejbanálnějším místě – pod matrací – našel dívčí deník, jištěný drobouckým zámkem, který se rychle vzdal kapesnímu noži. Deníček byl plný drbů, skic na hezké šaty, vzpomínek na polibky a na vášnivé lásky, dlouhých zamyšlení, zda je dobré připustit to ještě před svatbou – vše prošpikováno úvahami o smyslu života a osudech lidstva. Podle těchto monologů se dalo velmi přesně usoudit, jakou knihu Ira těsně předtím četla nebo jaký film viděla. Zkrátka a dobře – výborná, dokonce báječná sedmnáctiletá holka.
Ale nikde ani zmínka, ba ani narážka, proč to děvče prošlo Fortnou a kam zamířilo.
Martin hleděl na obrazovku – ale žádnou konkrétní planetu neviděl.
Jen rusovlasou dívku se zelenýma očima. Z velice úspěšné rodiny. Je úměrně věku naivní, a zároveň nadaná přirozenou inteligencí. Kam se asi tak mohla vydat?
Eldorádo… Dio-Dao…
Ne, to ne.

Světy na pomezí, kam se v celých davech stékají lidé i nelidé ze světů, jež otevřeli Klíčníci. Světy drsné a rozlehlé, otevřené k dobývaní a zatím ještě nikomu nepatřící, světy kde se dá rýžovat zlato, pěstovat pšenice, v lese sroubit dům a nebo se tam stát skutečným šerifem. Světy do nichž se horlivě ženou chlapci od dvanácti let výš.
Ne, to taky ne.
Všelijaká nebezpečná exotika připomínající matečnou planetu Cizinců. Podmínky stanovené Klíčníky žádné překážky svobodě pohybu nekladou… Ale na druhé straně existuje dost způsobů, jak od vlastní planety zapudit jakéhokoli cizáka. Stačí vysoké ceny za jídlo a bydlení, jezuitské průtahy při vydávání víza či obyčejná zločinnost, před níž místní úřady mhouří oko…
Ne, ani tohle taky nebude ono.
„Tys přece nevyrazila jen tak naslepo," řekl nahlas detektiv s pohledem upřeným na monitor. „Něco tě muselo zaujmout."
Takže cosi přece jen pustil ze zřetele. Nějaký drobný, nenápadný detail v povaze té dívky který ji donutil rozběhnout se k Fortně.
Že by sex? Víra? Nějaké problémy se zákonem? Nesmysl! O sexu si zatím nechává jen zdát, víru v Boha odbude výrokem „ale to je samozřejmé, že existuje nejvyšší rozum", a bezpečnostní orgány vůči Iře žádné výhrady nemají.
Martin zavřel oči a znovu si v duchu promítal celý sled získaných informací. Tak tohle je malá Iročka na pláži, v kloboučku a s kyblíčkem, tohle zase Iročka u klavíru, a tady jde do první třídy elitního gymnázia…
Najednou ho cosi donutilo, aby ten vnitřní film zastavil. Jistě – elitní škola. Rodiče stojí tři a půl tisíce ročně. Tanec, rétorika, psychologie, aikidó… Vidličku držíme levou rukou, v nosánku se dloubeme pravou…
Intenzivní výuka jazyků. Ira se učila anglicky a francouzsky pak k tomu přibyla latina a řečtina, a nakonec i němčina a španělština…
Poslední dva roky se ale věnovala tomu nejnesmyslnějšímu předmětu, který si vůbec lze představit. Studovala turistický jazyk. A řekněte sami – nač se učit jazyku, který dostanete do vínku automaticky už při prvním průchodu Fortnou jako malý a příjemný dárek od Klíčníků? Jen tak pro zábavu? Jenom proto, že má mimořádné jazykové nadání?
Ano. Tohle bude ono!
Martin se pousmál a vyrazil s kurzorem vzhůru. Rondo… Karasan… Ioll… Ježečci… Veno… Planety kde je hodně lidí, planety, kde je hodně Cizinců…
Knihovna.
Svět, který byl velice populární zejména první dva roky po příchodu Klíčníků. Svět, do nějž se lačně vrhá každá rasa, která získá přístup k Fortnám. Svět, který nikdo nepotřebuje. Svět, který má jen jedinou Fortnu – a to je vyložená trefa.
Když Martin tiskl klávesu enter, už nepochyboval, že zasáhl do černého.
3
Stanice byla běžného typu – velká patrová budova z masivních kamenných kvádrů, korunovaná věží s majákem. Jasná známka, že tento svět nemá vlastní civilizaci, a Klíčníci se proto nějakými architektonickými výboji vůbec neobtěžovali. Jenže zatímco třeba na planetě Mokvanina stejná typizovaná stanice vypadala prázdná a téměř opuštěná, tady naopak kypěl život. V chodbách Martin nejdřív narazil na pár eček Cizinců – huňatých čtvernožců s utkvělým dravčím pohledem a vlčím čenichem, z horního patra sem doléhal různohlasý hovor: v hostinském sále se zřejmě o cosi přeli odpočívající poutníci. Za zády Martin co chvíli postřehl lehké našlapování tlap, možná obutých do čehosi měkkého, ale možná taky rozplizlých a amorfních od přírody. Martin věděl, že na Stanici si jediná bytost nedovolí a ani by nedokázala někomu jinému ublížit.
Ale stejně mu to tiché špiclování lezlo na nervy.
Vyšel na dřevěnou verandu a tam objevil hned dva Klíčníky. Jeden, ten starší, s šedavě hnědou srstí, kouřil dýmku, opíral se lokty o zábradlí a kochal se okolím. Druhý seděl u stolku prostřeného k pití odpoledního čaje a pozorně poslouchal Cizince – vysokého ramenatého humanoida se spláclou hlavičkou a obrovitými pařátovitými tlapami. Byl téměř nahý, jen kolem beder si ovinul pruh jasně modré látky. Humanoidův hlas připomínal spíš zvířecí ryk; jakmile spatřil Martina, šlehl po něm podezíravým pohledem, ale pak ve vyprávění pokračoval:
„A tak jsem se vydal dál rozkvetlými loukami a trhal jsem květinu za květinou…, jenže ani na jedné jsem nakonec nenalezl vytoužený růžový okvětní plátek přání… A tak jsem se rozhodl, že se vrátím ke své milované, a po vlastních stopách jsem se vydal nazpět… ale tráva se nad těmi stopami zavřela a docela mě zmátla… Slunce vstoupilo do protifáze a svět se zahalil do černého světla… Volal jsem, ale odpovědí mi bylo jen ticho…"
Martin se na Klíčníky nuceně pousmál a vykročil ke schodišti. Kolem Cizince se šířilo výrazné kořenné aroma – bylo velmi znepokojivé a nepříjemné. Záblesky majáku uléhaly na kamennou terasu před Stanicí jako nervní barevná stroboskopická podívaná a chvílemi potlačily i svit poledního slunce.
„Je tu truchlivo a osamělo, poutníku…" řekl Klíčník za jeho zády. „Takové příběhy jsem vyslechl již mnohokrát.
„Ty se mi vysmíváš, Klíčníku?!" rozeřval se Cizinec. „Zvěstoval jsem ti všechny taje svého vyhnání!"
„Takové příběhy jsem slyšel už mnohokrát," opakoval teskně Klíčník. „Je tu truchlivo a…"
Svist prudce rozťatého vzduchu Martina donutil se přikrčit a uskočit až k zábradlí, k nohám Klíčníka kouřícího dýmku. Následoval těžký úder, praskot dřeva a řinčení rozbíjeného nádobí… Martin pohlédl vzhůru – Klíčník si právě čistil dýmku.
Martin se obrátil.
Stůl byl vejpůl a porcelánové nádobky se válely po podlaze. Mladý Klíčník si smutně prohlížel vzniklé boží dopuštění. Prchlivý Cizinec už byl pryč.
„Nemusíte se bát," řekl Martinovi ten kuřák. „Na území Stanice nemůže nikdo nikomu ublížit."
„To je zvyk," řekl detektiv a pomalu vstal. „Na shledanou."

Kořenný pach po Cizinci se ve vzduchu stále ještě nerozptýlil. Když Martin procházel kolem zničeného stolu, bezděky zatajil dech. Maják nad jeho hlavou stále vysílal do dáli vlny barevného světla.
Martin vyšel na prostranství před budovou.
Stanice vyrostla na okrouhlém kamenném ostrůvku o průměru asi půl kilometru. Nerostlo tu jediné stébélko trávy a drsný šedý kámen připomínal spíš beton než přírodní horninu. Od kamenného ostrova se na všechny strany rozbíhaly pruhy vody široké sotva metr až dva. Tyto radiálně se rozbíhající kanály propojovala soustava příčných struh; celá soustava se větvila a vytvářela tůně a jezírka a síť těchto vodních cest se táhla až k obzoru a vlastně i za něj. Na celé téhle planetě je jen kámen a voda – taková mrtvá karikatura Benátek. Ostrov, na němž stál Martin, byl největší kus souše na celé Knihovně. Nejmenší ze zdejších ostrůvků měl rozměry sotva dvacet krát dvacet centimetrů, zatímco jinak se rozměry kousků souše pohybovaly tak od pěti do dvou set čtverečních metrů. Na každém ostrůvku stály obelisky – broušené kamenné sloupy silné asi jako lidská ruka a vysoké kolem půldruhého metru. Někdy tu takový sloup byl jen jeden, jindy se jich daly napočítat stovky. Na každém tom sloupku bylo vyryto jedno jediné písmeno. Písmen měla zdejší abeceda dvaašedesát, i když není vyloučeno, že zahrnovala i číslice a interpunkci.
Martin chvíli postál a obhlížel nekonečný slet kamenných falů. Na Knihovně ještě nikdy nebyl, ale četl o této zvláštní planetě spousty článků. Na první pohled přímo překypovala kouzlem, jež kolem sebe pro mnohé šíří zříceniny a hřbitovy. Všude čistý, svěží, ale neživý vzduch. V kanálech tiše šplouchá voda. Tu a tam se na ostrůvcích daly postřehnout známky života – k nebi stoupal lehký dým a místy kdosi mezi příhodně rozestavěné sloupky napnul plátěný přístřešek či stan.
Vstříc mu vyšli tři místní. Jeden člověk a dva Cizinci – geddar a nevídaný tuleňovitý tvor, plazící se po břehu kanálu s jednou ploutví stále ponořenou do vody. Když se Martin zadíval pozorněji, odhalil dalšího tuleně, tentokrát plovoucího těsně pod hladinou.
„Mír s vámi," pozdravil Martin příchozí, ale karabinu pro jistotu držel v rukou. Před můstkem přes kanál zůstal stát.
Geddar a člověk si vyměnili rychlý pohled. Zdálo se, že jsou to místní hodnostáři – možná proto, že geddar byl vyzbrojen mečem a člověk brokovnicí. Geddar zkřížil ruce na prsou, což je vyčkávací poloha, z níž se v případě potřeby dá velmi rychle sáhnout po zbrani.
„Budiž mír i s tebou," odpověděl člověk. Byl hubený, ale rozhodně ne vyzáblý. Evropan, asi tak čtyřicetiletý či o něco starší. Oděv měl obnošený, ale zřetelně ne špinavý a potrhaný – bylo vidět, že ten muž na sebe dbá. „Jsme představitelé správy Knihovny."
Martin přikývl. Dobře věděl, že nějaká skutečná vláda na této planetě neexistuje – tenhle svět k organizovanému společenskopolitickému životu příliš neinspiroval. Jakási forma mocenské hierarchie však vzniká na každém místě, kde se rozumní tvorové vyskytují v počtu vyšším než dva.
„Jak dlouho se chystáte na Knihovně pobýt?" zeptal se muž.
„Kolik bude třeba."
Muž se usmál. Martin netušil proč, ale najednou jasně pocítil, že tenhle „představitel místní správy" by Klíčníkům rozhodně měl co vyprávět.
„Máme svá pravidla," pokračoval muž. „Jsou jednoduchá. Zřeknutí se násilí. Nepřípustnost sexuálního nátlaku. Zlodějství se trestá smrtí. Doporučujeme, abyste část toho, co máte s sebou, věnoval našemu veřejnému fondu."
„To praví i Bůh, že se o vše své máme dělit," souhlasil Martin. Stáhl si jeden popruh ruksaku, karabinu přehodil do uvolněné ruky a batoh položil na zem. Povolil šňůru nahoře a vylovil objemný balík. Ten pak přehodil přes kanál ke geddarovým nohám.
Oba místní si ho se zájmem prohlédli.
„Jsou tam instantní potraviny, látky, šicí potřeby, lisované chemické palivo, sirky, sluneční baterie a poslední tři čísla Digestu cestovatelů," oznámil Martin. „Přesně polovina toho, co mám s sebou."
Představitel místní správy a geddar na sebe krátce pohlédli. Ve tváři toho muže Martin s potěšením zaznamenal úsměv. Geddar nechal ruce klesnout podél těla. Tuleňoid vydal krátký vrkavý zvuk, otočil se a měkce sklouzl do kanálu.
„Jsem rád, že tu mohu uvítat tak zkušeného cestovatele," řekl muž, pokročil až na můstek a podal Martinovi pravici. „Já jsem David."
„Martin."
Geddar jen pokývl hlavou – to, aby se představil jménem, vyžadovalo v jeho případě asi mnohem víc vzájemné důvěry a sympatií.
„Stalo se na Zemi poslední dobou něco opravdu zajímavého?" zeptal se vzápětí David.
Martin jen zakroutil hlavou.
„Za ten Digest vám děkuju. Jen málokoho napadne vzít sem s sebou noviny a časopisy. Co jste zač, Martine?"
„Řekl bych, že by se mi dalo říkat smírčí soudce," usmál se oslovený „Nebo pošťák."
„Nebo detektiv," řekl zamyšleně David. „Víte, že už jsem o vás slyšel? Co vy na to?"
Martin zakroutil hlavou.
„Asi jste si mě s někým spletl."
„Inu, i to je možné. Ale stejně bych vám radil, abyste byl opatrný. Já a tady můj přítel," kývl David směrem ke geddarovi, „jsme tu oba z vlastní vůle. Když se nám bude chtít, můžeme se vrátit. Jenže mnozí tu uvízli navždy…, a ti když zjistí, že se na planetě objevil Posel…
David učinil významnou zámlku. Martin na ni nijak nereagoval. Popravdě řečeno ho teď mnohem víc zajímal geddar, který člověku dovolil hovořit o něm jako o svém příteli. Tuhle dvojici spojovalo cosi velmi podstatného.
„Jak vám mohu pomoct, Martine?" otázal se David.
„Hledám dívku, která na Knihovnu připutovala před třemi dny. Je jí tak sedmnáct osmnáct let. Je to příjemná

rusovláska, vysoká asi jako já…“
David ho ani neposlouchal až do konce a přikývl:
„Jistě, já vím. Od jiného bych za tuhle informaci požadoval nějakou odměnu…, to víte, zdroje tu máme omezené a nežije se tu zrovna snadno. Ale vy jste seriózní muž a líbíte se mi. Ta dívka šla na západ.“
A mávl rukou tím směrem.
„Co je tam?“ zeptal se Martin.
„Jedna ze tří osad, kde žijí vědci,“ zasupěl přezíravě David. „Vy se tomu možná budete smát, ale Knihovnu doposud obývají hlavně idioti, kteří baží po tom, aby odhalili její tajemství. Největší z těch osad je hned tady vedle Stanice. Říkáme jí jednoduše Metropole. Žije tu sedm set dvaatřicet rozumných tvorů. Sto čtrnáct lidí, dvaatřicet geddarů a zbytek tvoří další Cizinci.“
Martin si znovu povšiml vskutku nápadného Davidova zdůraznění spojeneckého svazku mezi geddary a lidmi.
„Druhé osadě říkáme Centrum, tam žije asi dvě stě rozumných bytostí,“ pokračoval David. „Je to na severu. Příjemné místo, a my se s jeho obyvateli přátelíme. Ta vaše dívka šla ale do nejmenší osady, do Enigmy, která leží přesně na západ od nás. V Enigmě žije něco málo přes sto lidí.“
Znovu se odmlčel a pak dodal:
„Ano, právě lidí. Cizinci tam nejsou vítáni. Nelíbí se nám to, ale na nějaké konflikty nejsme zvědaví.“
Martin přikývl. Věděl, že na Knihovně existují tři osady, ale politické poměry v nich doposud neznal.
„Takže zbytek planety je neobydlený?“
David pokrčil rameny:
„Takhle bych tomu neříkal. Jsou tu samozřejmě i poustevníci, blázni a notoričtí osamělci… Ti se vždycky usadí někde poblíž, ale žádné kontakty s námi neudržují. Nebezpečné bandy nebo loupežníky-samotáře tu ale nemáme… A vás asi zajímá zrovna tohle, ne?“
„Ano,“ připustil Martin.
„Přísně vzato je tu docela bezpečno,“ pokračoval David. „K přirozeným druhům na planetě patří ryby vodní řasy a různé druhy raků žijící v kanálech. Ani jediný z místních živočichů není jedovatý či agresivní a všichni mohou být i součástí lidské potravy… I když ne každému chutnají. Jednou za dva tři měsíce někdo beze stopy zmizí, ale já se kloním k názoru, že jde vesměs o nešťastné náhody. Místní kanály jsou dost hluboké na to, abyste se v nich utopil, a místní raci sežerou vaše tělo se stejnou chutí jako vy to jejich.“
„Máte ještě něco zajímavého?“ zeptal se Martin.
David se usmál a zakroutil hlavou.
„Naše vědecké objevy a polemiky vás ale nejspíš příliš nezajímají, viďte? Rasa, která tuto planetu obývala, byla mnohem starší než Klíčníci, ale skoro nic tu po ní nezůstalo, jen kanály ostrůvky a obelisky. Týden co týden tu někdo začne ječet, že jejich jazyk rozluštil. Pokaždé se ale ukáže, že se zase mýlil. My však přesto neztrácíme naději.“
„Vy jste lingvista?“ otázal se Martin.
„Pro mě je to jen koníček,“ zakroutil hlavou David. „Jsem biolog a přijel jsem na planetu zkoumat formy zdejšího života. Je tu naprosto unikátní biocenóza – devět živočišných druhů a tři druhy vodních řas vytvářejí dokonalý a velmi stabilní systém fauny a flóry. Navíc je zdejší živá příroda poživatelná pro každou bílkovinnou strukturu. Voda v kanálech je mírně slaná, ale báječně hasí žízeň. Někdy přijdou deště, ale nějaké katastrofální bouře se tu nevyskytují. Teploty se pohybují od dvanácti do devětadvaceti stupňů Celsia.“
„Takže ten systém musí být umělý,“ usoudil Martin.
„Samozřejmě,“ rozzářila se Davidova tvář v úsměvu. „Ti, co tenhle svět obývali, vytvořili podmínky pro přežití jakékoli humanoidní rasy. Ale… co pak? Pak odešli?“ Rozhodil rukama. „V každém případě, pokud se nám podaří rozšifrovat litery na obeliscích, bude to zcela mimořádný vědecký objev.“
Geddar, který až do této chvíle stál zcela nehybně, se najednou sklonil a zvedl balík s Martinovými dary
„Ještě dvě otázky,“ řekl rychle Martin. „Jak daleko je to do Enigmy?“
„Třiadvacet kilometrů. Pro zkušeného člověka pět šest hodin chůze. Vy musíte počítat s osmi.“
Martin pohlédl na nebe a David dodal:
„Slunce zapadne za čtyři hodiny. Setmí se prakticky okamžitě. Planeta nemá žádné družice. Vzduch je sice naprosto čistý, ale stejně bych vám doporučoval přespat u nás v osadě. Za kousek čokolády nebo pár sáčků čaje vás nechá přenocovat a nakrmí vás pečenými rybami každá rodina.“
„Takže otázka druhá,“ zcela pominul Davidův návrh Martin. „Jaký dojem na vás udělalo to děvče, co odešlo do Enigmy?“
Oslovený se nečekaně zasmál. Pohlédl na geddara, a ten najednou vyloženě lidsky pokrčil rameny.
„Byla zvláštní… Úplně mladičká, říkala, že Fortnou prošla poprvé v životě. A já jí to věřím. Chovala se ale velice sebejistě – hned se podrobně vyptala na cestu do Enigmy…“
Na okamžik se odmlčel a pak dodal:
„A taky měla už předem připravenou přesnou polovinu vlastní výbavy úplně jako vy Martine. Taky bych řekl, že otázky kladla jen tak pro pořádek…, protože odpovědi na ně ve skutečnosti znala.“
„Děkuju vám,“ řekl zamyšleně Martin. „Nejspíš to ale risknu a na cestu se vydám hned.“
Martin přešel přes můstek. Karabinu si přehodil přes rameno. S Davidem si ještě jednou stiskli ruku. Geddar zdvořile pokynul hlavou.
A Martin vykročil dál.
Metropole opravdu působila dojmem velké osady. Rozměry jednotlivých ostrůvků skýtaly možnost pro bydlení vždy jen několika lidí a většina obyvatelstva tak žila ve společenstvích připomínajících rodinu. Martin se snažil jít hlavně

přes malé ostrůvky zatímco těm větším se stany a celtovými přístřešky se vyhýbal. Často narážel na můstky vybudované z povalených obelisků. Na některých obeliscích povlávaly praporce, fungující jako vývěsní štíty – Martin tak objevil zdravotnické středisko, dva obchůdky holičství a kadeřnictví a ještě ledacos jiného. Obzvlášť komicky a zároveň dojemně vypadal kostel se stěnami zbudovanými z moskytiér.
Komáry tu přitom – pokud bylo Martinovi známo – nikdo jaktěživ neviděl.
Na několika místech se kanály rozšiřovaly až na nějakých pět šest metrů. V takových místech byly ve vodě nataženy sítě a jeden ostrov s velkou zátokou se dal využívat jako pláž s koupalištěm – na sluníčku se tu opékaly tři dobře vykrmené opálené nudistky. S nahotou si tu hlavu nikdo nelámal. Po pláži kráčel nahý chlapec, vedle něj plaval kanálem tuleňoid a periodicky vyhazoval na břeh měkkýše. Kluk škeble sbíral a házel je do igelitky. Nudistky si Martina zvědavě prohlížely a cosi tlumeně hodnotily, kdežto kluk se závistivě zadíval na jeho karabinu, dokud ho nevyrušilo dlouhé hvízdnutí tuleňoida.
Celkově tahle planeta na člověka působila příznivým dojmem. Většina světů, které kolonizovalo hned několik vesmírných ras zároveň, si obvykle vybudovala tu či onu formu demokratické koexistence. Banditské či despotické společnosti vznikaly jen na zcela chudých nebo naopak velmi bohatých planetách. Knihovna byla typickým světem minimalismu – přežít tady bylo snadné, ale zbohatnout se tu nedalo.
Asi tak po dvaceti minutách chůze Martin osadu opustil. Nikdo ho nezastavil, ba ani neokřikl. Možná kvůli té karabině na rameni, ale možná taky proto, že David s geddarem dokázali v osadě udržovat opravdový klid a pořádek. Na jedné straně se mu teď postupovalo snáz, protože se nemusel vyhýbat osídleným ostrůvkům, ale na druhé straně to bylo o to těžší, že můstky úplně vymizely. Úzké kanály Martin přeskakoval, kamenný povrch planety byl drsný a pro rozběh jako dělaný, ovšem ty širší a široké musel obcházet. Když David odhadoval, kolik času bude Martin na cestu potřebovat, rozhodně nepřeháněl, spíš Martina ještě přecenil. To ale detektivovi nijak nevadilo.
Není nad poklidnou procházku po cizí, neprozkoumané planetě – samozřejmě za předpokladu, že se nebojíte šelmy která se vám může krčit za zády, nebo kulky vypálené ze zálohy. Martin jako zkušený poutník po cizích světech zásady bdělosti důsledně zachovával, co chvíli se kolem sebe pozorně rozhlížel, ale nijak zvlášť se nebál. Kamenné obelisky byly příliš subtilní na to, aby se za nimi mohl někdo ukrývat. V kanálech sice asi žili tuleňoidi či jiná forma inteligentního života, ale vodní živočišné druhy bývají obvykle přátelštější než ty pozemské. Mnohem větší obavy v něm vyvolával cíl jeho cesty – osada zdejších lidských šovinistů.
Je to zvláštní, ale aby se dařilo zabránit národnostním různicím, stačila úplná maličkost – narazit na Cizince. Veškerá podezíravost a nevraživost se okamžitě přenášela na zubaté, šupinaté, huňaté či slizkotělé vetřelce. Výjimkou v tomto ohledu byli nakonec jen Klíčníci – jejich klidná síla a moc vnukala všeobecnou úctu. Jaké děsy to drásaly lidstvo na kusy v prvních dnech Kontaktu – obzvlášť po jaderném útoku amerického válečného letectva na kosmickou mateřskou loď Klíčníků! Jenže ti pak o „nepříjemném incidentu“ neztratili jediné slovo a poskytli tak prezidentovi Spojených států dostatek prostoru ke košatým omluvám a trestům pro narychlo vyhledané obětní beránky. Naopak – pomohli vyčistit zamořené území a rozdali i léky proti nemoci z ozáření. S lhostejností stejně shovívavou se pak zachovali i vůči teroristům, kteří se po několik let neúspěšně pokoušeli ničit Stanice. Pomohl samozřejmě i „nájem“, který Klíčníci spolehlivě a do posledního krejcaru vypláceli státům, na jejichž území Fortny instalovali. Pozemšťané se mohli až do aleluja rozhořčovat pro svévolně zabraný kus Moskvy pro zkažený výhled na sochu Svobody nad významně zmenšenou rozlohou Kensingtonského parku i nad tisíciletou pekingskou pagodou, již Klíčníci bez dlouhých cirátů odsunuli stranou… Při budování Stanic však nikdo nezahynul, Klíčníci se moudře ani prstem nedotkli jediné pozemské svatyně a jejich nezištně poskytnuté technologie skoncovaly s energetickou krizí, hladem i několika nejnepříjemnějšími lidskými chorobami. Klíčníci nevstupovali do právních sporů; brali si jen to, co potřebovali – parcely v nejdůležitějších pozemských městech. Za to, co si vzali, začali sami platit. Klíčníci požadovali, aby byl přístup ke Stanicím umožněn každému, kdo o to stojí. Nakonec začali od turistů vybírat poplatky v podobě zajímavých příběhů. A dost! Až na nejnutnější minimum žádné oficiální kontakty. Žádný obchod, snad jen drobné nákupy potravin a tabáku. O svých darech Klíčníci nemluvili – dávali ostatně pouze to, co sami považovali za nezbytné. O sobě nikdy nic nevyprávěli. Ve všech světech, kam se dostaly jejich hvězdné koráby uplatňovali naprosto stejnou politiku.
Nene, na Klíčníky vlastně už nikdo nereagoval. Lidé si na ně zvykli jako na přírodní úkaz, naučili se snášet jisté nevýhody a naopak si vážit výhod – tím spíš, že těch výhod bylo podstatně víc. Složitější už to bylo s jinými rasami. Mezi těmi se dalo narazit jak na zaostalejší, tak na rozvinutější než pozemská civilizace. Téměř všem byla vlastní zvědavost a snaha poznat cizí světy A právě na ty se soustředila veškerá lidská nevraživost vůči cizákům – někdy zjevná a opodstatněná, jindy naopak utajená a vlastně bez motivu.
Martin měl ale už dávno za to, že všichni šovinisté dávají přednost životu na Zemi nebo v těch nečetných mimozemských koloniích, kde žijí jen lidé. Skupina šovinistů, která se usadila mezi Cizinci, byla jevem zvláštním a nelogickým. Tím spíš, že šlo o lidi vzdělané a usilující o vědecké objevy a rozluštění záhad vzniku všehomíra. Na Knihovně nebylo místo pro dobrodruhy a milovníky snadného zisku, byl to naopak ráj pro nemajetné naivy a vyznavače čistých akademických vědomostí. Jenže co je to za nesmysl – vědec-šovinista, vědec-fanatik, vědec-xenofob! Je tu jedno skvělé tajemství – civilizace Klíčníků! A pak je tu řada záhad drobnějších, k nimž patří i planeta Knihovna. Tak proč by se tyhle dvě záhady nedaly zkoumat a studovat naráz? Když Martinovi táhly hlavou podobné úvahy rozhodně to neznamenalo, že by trpěl nějakým idealismem – vlastností při jeho profesi vzácnou a přímo zhoubnou. V životě už viděl fašisty, kteří se mohli pochlubit intelektem přímo mimořádným, a viděl i lidi prosté a přitom velmi srdečné a snášenlivé. Vnitřní mrzoutství bylo v Martinově případě spíš odpočinkem pro mozek a prostředkem, jak si v duši udržet klid a mír. Je přece dávno známo, že příkrým odsudkem cizích nedostatků k nim sami začínáme mít sklon, zatímco naivní údiv pomáhá vyhnout se různým vadám a nectnostem.
Po pár hodinách se Martin rozhodl, že se svlékne. Tričko si stáhl a uložil do ruksaku a od kombinovaných turistických

kalhot z pevné látky odepnul dlouhé nohavice, takže byl najednou v šortkách. Boty si ale nechal – hluboký vzorek na podrážce výborně pomáhal při přeskakování kanálů. Martinovi se vůbec nezamlouvala představa, že by tu někde uklouzl, rozbil si hlavu o obelisk a jen tu tak doplnil řady mrtvých a nezvěstných. Pak si udělal krátkou přestávku, během níž poobědval finské žitné suchary, tvrdý a nasládlý švýcarský ementál a to vše zapil vodou z kanálu. Ta voda byla opravdu mírně slaná, ale velmi chutná – asi jako dobrá minerálka. Obelisky všude kolem už ho nepopuzovaly a nevzbuzovaly představu hřbitova – prostě se pro něj staly součástí krajiny. Kousek od něj sebou o hladinu pleskla tlustá žlutobřichá ryba, která se rozhodla loknout si čistého vzduchu, či se snad zvědavě podívat na toho podivného vetřelce. Martin přejel prstem po skalnaté stěně kanálu a seškrábl kousek nazelenalého rostlinného potahu. Zkusil ho ochutnat. Dobré mu to nepřipadalo, bylo to příliš slané a zatuchlé, i když vyloženě nechutné to taky nebylo. Věděl, že z nějakých řas se tu i pálí alkohol, ale z jakých přesně, to netušil. Možná že se na výrobu takového nápoje používaly nahnědlé řasy rostoucí na dně kanálů, nebo naopak drobné chmýřnaté lístky volně plující po hladině. Gejzír chutí se však od zdejšího rostlinstva zřejmě očekávat nedal – jinak už by se místní nápoje a destiláty dovážely i na Zemi. A možná že právě tohle měla neznámá civilizace, která planetu proměnila v jeden obrovitý pomník, vlastně v úmyslu.
Martina trochu zajímalo, zda o budovatelích Knihovny něco vědí sami Klíčníci. Bylo mu ale jasné, že odpovědi se nedočká, a tak těch planých úvah nechal. Kdoví – třeba Knihovnu vytvořili právě Klíčníci. Slunce se pomalu sklonilo k západu a pak spadlo za obzor. Okamžitě se setmělo. V atmosféře téhle planety téměř nebyl prach, který by zajistil normální soumrak. Martin tedy na prvním větším ostrůvku zastavil, rychle postavil malý stan a zapálil po kotlíkem lihový kahan. Dopřál si hrnek horké hrachové polévky zahuštěné drobty finských sucharů a pak ještě hrnek silného cejlonského čaje – víc člověk před spaním ani nepotřebuje.
Když už usínal – pro každý případ s karabinou u ruky –, ještě na okamžik zauvažoval o dívce jménem Ira, která si na cizí planetě počínala tak samozřejmě a sebejistě. Těsně předtím, než se propadl do spánku, ještě dokázal v duchu zformulovat nepříjemnou myšlenku, která ho pronásledovala posledních čtyřiadvacet hodin.
V pokojíku Iry Poluškinové nenarazil na nic překvapivého. V jejím deníčku a v dopisech se našlo jen to, co se v korespondenci a deníku sedmnáctileté dívenky dalo čekat. Tatínek-podnikatel s ruskému uchu exoticky znějícím jménem Ernesto popsal svou dceru naprosto přesně.
Což se nestává.
Nikdy!
Martin syčivě vypustil vzduch skrz zaťaté zuby aby se tak zbavil rozmrzelosti. Přece jen se tedy dal napálit. Zatím ještě nevěděl, jak to přesně udělat, ale byl rozhodnut rozlousknout všechny tyhle hádanky až do důsledku.
S touto představou, typickou pro člověka, který si sám sebe umí vážit, konečně usnul.
4
Když se slunce vyhouplo nad obzor, zastihlo Martina, jak se balí na další cestu. Před svítáním ho vzbudily obyčejné a spolehlivé hodinky Casio-tourist, které si na zdejší čas nastavil už ve Stanici. Než se docela rozednilo, už hodnou chvíli postupoval dál. Rozvážný krok, pak rozběh, skok přes kanál…, a zase – rozvážný krok, rozběh… Před Martinem postupoval jeho dlouhý stín, který vždy těsně před skokem plašil ryby v kanálech a zároveň sloužil jako velmi jednoduchá orientační pomůcka. Brzy se ale stín zkrátil natolik, že se mu přestěhoval přímo pod nohy a Martin se musel stále častěji dívat i na kompas. Tušil, že osada musí být už někde hodně blízko.
A přesto se před ním Enigma vynořila zcela nečekaně. Osada byla opravdu velmi malá; tvořilo ji sotva dvacet stanů, sevřených do malého hloučku na několika málo ostrovech. Dvě ženy v dlouhých kartounových šatech přikládaly do ohně brikety, lisované ze sušených řas. Na mírném ohni pracně spělo k bodu varu nějaké jídlo. Ženy reagovaly na blížícího se Martina naprosto klidně; jedna z nich jen nakoukla do oranžového stanu, prohodila pár slov a vrátila se k práci.
Martin zvolnil a došel až k ženám. Veškerá lidská populace na Knihovně se vyznačovala do bronzova opálenou pletí, ale tyhle dvě kuchařky vypadaly snědě přirozeně, a ne ze slunce.
„Mír s vámi," křikl Martin a zvedl ruce k pozdravu.
„I s tebou," odvětila jedna ze žen, usmála se a kývla směrem ke stanu. „Zastav se u ředitele, poutníku."
„Nedal by sis po cestě něco na zub?" otázala se druhá.
Martin jen zakroutil hlavou a zamířil přímo k plátěnému útulku ředitelovu. Ve stanu panoval nečekaný chládek – po tom dotěrném slunci překvapení vskutku příjemné. Podlaha tu byla vystlaná suchými vodními rostlinami, zřejmě týmiž, které venku pomalu hořely pod kotlem. V koutě si hrál s pestrobarevnými plastovými kostkami snědý, tmavovlasý asi tak dvouletý chlapec. Martin mu ale v tu chvíli připadal jako zajímavější a hlavně novější hračka – a tak strčil prstík do pusy a zacivel se na příchozího.
Ředitel seděl na rozkládací laminátové židli u stolku téhož chatařského typu. Před ním stál zapnutý notebook a dole na podlaze se válely ručně popsané a potištěné listy papíru. Řediteli mohlo být něco přes čtyřicet a na rozdíl od žen na sobě měl jen šortky. Jeho tělesná konstituce inspirovala spíš k představě atleta než vědce, ale po drobných klávesách notebooku jeho prsty bušily s obratnou jistotou.
Ředitel se na příchozího podíval se stejnou zvědavostí jako před okamžikem dítě. Rozdíl byl jen v tom, že si nestrčil ukazovák do úst – pouze se nebezpečně zvrátil do opěradla křehké židličky a dopřál sobě i Martinovi efektní pauzu.
Martin se mlčky usmíval.
Když ředitel pochopil, že debatu bude muset zahájit on, vstal a podal návštěvníkovi ruku:
„Já jsem Klim!"
„Já zase Martim!" odvětil stejně energicky Martin. „Kuš! Martin!"
Kratičké ředitelovy rozpaky vystřídal hlaholivý smích. Pevně svému hostu stiskl ruku a vybídl ho, aby se posadil na zem. Martin to ocenil – židlička byla ve stanu jen jedna a sloužila tu spíš jako odznak moci než jako kus nábytku. Oba

proti sobě klesli do podřepu. Dítě se pomalu vydalo na kruhovou pouť stanem a zkoumalo Martina ze všech stran.
„Ty jsi Rus, viď, Martine?!“ zajímalo Klima. „Viděls tu starou komedii Operace Y?“
„Viděl,“ přiznal se Martin.
„Jak se tam chlapec Šurik seznámí s tou slečnou a místo Šurik si říká Péťa…“ Klim se znovu rozchechtal. „Takový nesmysl, ale k smíchu to je!“
Detektiv jen diplomaticky přikývl.
„Taktak,“ zamumlal Klim. „Já vím – ta analogie moc nesedí, ale přece jen… Kdy jsi dorazil?“
„Včera navečer.“
„A hned ses vydal k nám,“ pokýval hlavou Klim. „Vědec asi nebudeš…“
„Univerzita mě nepoznamenala,“ přistoupil na týž tón oslovený „Mám jen tři třídy církevního semináře.“
Klim svraštil čelo.
„Nech si těch řečiček, ty máš vzdělání napsané na čele. Zřejmě humanitní…“ Zamyslel se. „Ne, lékař nebudeš… novinář taky ne a filolog asi taky ne… Něco hodně pitomého. Že by psycholog? To se mi nezdá.
„Mám literární institut.“
„Ach tak!“ užasl Klim. „Tvůrce pátrá po námětu! Že by epochálního románu Tajemství Knihovny?“
Martin se rozhodl nalít mu čistého vína:
„Jsem soukromý detektiv.“
„A co licence, tu máš?“
„Mám. Chceš ji vidět?“
Klim jen zamával rukama:
„Proč? Věřím ti. Radši mi řekni, cos tu očekával. Fašistické doupě. Nebo líheň šovinismu? Nebo snad zotavovnu pro šílené vědátory?“
„V Metropoli mi řekli, že vaše osada nepřijímá Cizince,“ odpověděl vyhýbavě detektiv. „To samozřejmě nutí k úvahám.
„Nechme těch kudrlinek,“ ostře změnil tón hovoru Klim. „Rozhodně nejsme cvoci, co řvou hesla o čistotě krve a rasy. Cizinců si vážíme. Knihovna je ale klíč k prastarým znalostem. Rasa, která je získá, možná předčí i Klíčníky. Proto jsme se před jinými badateli uzavřeli. Tohle tajemství musí patřit lidstvu.“
Martin se zamyslel a zeptal se:
„A co s Cizinci uděláte, až lidstvo náhodou Klíčníky opravdu předstihne?“
Klim se opět zachmuřil:
„Nehádejme se o kůži nezastřeleného medvěda. O tom nebudeme rozhodovat my…, ale jsem si jist, že lidstvo si nezačne podrobovat jiné rasy natož aby je likvidovalo. Mírová koexistence, obchod, humanitární pomoc… Ale za Cizince neručím. A co vy, vy snad ano?“
Martin zakroutil hlavou.
„Tak vidíš! My zkrátka nejsme žádní fašisté. Jsme jen opatrní. A teď, pokud se mi ovšem podařilo rozptýlit vaše předsudky, mi laskavě řekněte, vážený detektive: Co přivádí na Knihovnu vás?“
„Dívka jménem Irina.“
Klimova tvář se celá zaškaredila, jako by se Martin zmínil o čemsi velmi nepříjemném, ba nepřístojném. Uhnul očima, povšiml si dítěte, které se právě hodlalo zmocnit jednoho potištěného listu, obratně chlapečka zachytil, obrátil ho méně nebezpečným směrem a lehce ho plácl po zadečku. Když se přesvědčil, že lekce byla účinná a dítě cenné vědecké dokumenty opouští, znovu pohlédl na Martina.
„Zřejmě si vás platí zoufalý manžel.
„To je profesionální tajemství. Platí si mě otec.“
Klim si povzdechl:
„Železný muž. Otec hrdina. Takových si umím vážit.“
„To je to tak špatné?“
„Ta slečna k nám připutovala před třemi dny,“ odpověděl Klim. „Původně jsem čekal obvyklé problémy… Je mladá, hezká, a my tu chlapů máme věčně o dost víc než bab… Tak jsem nejdřív promluvil s ní, potom s chlapy… V tomhle ohledu bylo všechno v pořádku. Zadečkem sice kroutí víc, než je zdrávo, ale jinak neprovokuje. Pohroma přišla ze strany, odkud jsem ji nečekal. Všichni se tu kvůli ní rozhádali, přičemž její lepé tvary s tím neměly nic společného.“
„Že by vědecký spor?“ nadchl se rázem Martin.
„Přesně tak. Ta holka nám úplně rozmetala dvě ze tří teorií, které jsme tu všichni považovali za nejperspektivnější… Pokud vás to zajímá, šlo o teorii univerzálního vzorce vesmíru a o sluneční cyklus čtení…“
Detektiv nechápavě povytáhl obočí.
Klim se zatvářil útrpně jako profesor fyziky který se svému synkovi-školáčkovi pokouší vysvětlit Newtonovy zákony
„Jazyk Knihovny má fonetické písmo,“ řekl. „Potíž vlastně není v tom, že zatím nedokážeme s jistotou určit korelaci symbolů na obeliscích s těmi či oněmi hláskami. Hlavním problémem je způsob, jakým se tato písmena řadí ve slova a slova zase ve věty. Teorie slunečního cyklu doporučuje začít se čtením u některého východního obelisku, pak, až jeho stín ukáže na další obelisk, připojit další literu, potom se nechat vést stínem tohoto druhého obelisku – atakdále…“
„Aha – a když je slunce v nadhlavníku, tak prostě uděláme za větou tečku,“ navrhl nezištně Martin.
Klim se nepokojně ošil a broukl:
„Je to všechno mnohem složitější, ale princip jste pochopil… Teorie univerzálního vzorce vesmíru zase předpokládá, že jazyk Knihovny jsou ve skutečnosti matematické symboly, které v jediném vzorci zachycují všechny přírodní zákony všehomíra. Říká se tomu také Boží rovnice. No a ta holka nám z těchhle dvou teorií nenechala kámen na kameni. Zato podpořila naopak mou představu, že jazyk Knihovny hodně připomíná turistický jazyk. Víte, kolik má písmen?“

Martin se zamyslel. Jakkoli to může být k smíchu, znalost turističtiny ještě vůbec neznamenala, že byste museli ovládat taky gramatiku tohoto jazyka. Turistickým jazykem začínal okamžitě mluvit každý, kdo prošel Fortnou – a mluvil jím naprosto nenuceně a samozřejmě.
„Do stejné slepé uličky se dostává dítě, které už umí normálně mluvit, ale není schopno číst a nezná písmo ani pravopis. Můžete se například naučit počítat – intuitivně a bez přemýšlení. Ale určit a systemizovat veškeré hlásky určitého jazyka a dát je do souladu s písmem – to už je předmět vědeckého bádání."
Martin pozvedl ruce. A jazykem gest – s palci svírajícími s hranou dlaně devadesátistupňový úhel Klimovi sdělil: Umíme číst a gramatiku známe taky. Abecedou turističtiny je soubor gest.
Správně, odpověděl beze slova Klim. Je to tak přirozené, že se nad tím ani nezamýšlíme. Jenže abecedu nás přece taky neučili. Turistický jazyk má čtyřicet sedm liter, třináct interpunkčních znamének a dvě číslovky. Nulu a jedničku pro potřeby dvojkové soustavy.
Dítě se na dospělé podezíravě zadívalo a pak se pro jistotu tlumeně rozbrečelo.
„Turistickou posunčinu nemá rád," postěžoval si už nahlas Klim. „Rusky a anglicky umí dobře, turističtinu taky ovládá, ale posunčinu zatím ne. Narodil se tady Fortnou ještě nikdy neprošel."
„Ale v čem je tedy problém?" zeptal se Martin. „Vždyť i největšímu ignorantovi, jako jsem třeba já, je jasné, že jazyk Knihovny je s turističtinou příbuzný. A každé gesto bude nejspíš mít ekvivalent v některém znaku na obeliscích…"
„Zakopaný pes je zase ve způsobu čtení," vysvětlil ředitel. „Zkoušeli jsme například číst znaky vždy na dalším nejbližším obelisku, volili jsme různé směry a jejich kombinace…, ale nic kloudného nám z toho zatím nevyšlo. Žvatlání dítěte nebo pseudořeč šílencova. A Irina najednou prohlásila, že metodu dešifrace zná. Proto se teď většina obyvatel osady vydala i s ní na kótu dvanáct, což je velký ostrov, ležící asi tři kilometry severně odtud."
„No a jakto, že vy jste zůstal tady?!" užasl Martin. „Epochální objev je možná na spadnutí – a vy…"
„Metodu, kterou Irina navrhuje, jsem bez zbytečného poprasku zkoušel už před dvěma lety," prohlásil ředitel. „Je to poměrně jednoduchá korelace mezi polohou ostrovů a množstvím jednotlivých znaků na každém z nich… Výsledek se ovšem rovnal nule."
„Jí jste to tedy neřekl," konstatoval zamyšleně Martin. „Což je vlastně asi dobře. Přílišný entuziasmus je třeba tlumit."
„Odvezte ji odsud," řekl najednou Klim. „Moc vás prosím. Kdybyste potřeboval, tak vám klidně napovím pár zajímavých historek pro Klíčníky."
Detektiv mu pohlédl přímo do očí:
„Copak – vědecká řevnivost?"
Klim zavrtěl hlavou:
„Ale kdež. To děvče je bezesporu nadané. Její potření Boží rovnice bylo oslnivě efektní. Jenže se ještě musí učit. A to někde jinde než tady, kde je plno fanatiků a psychopatů a všude vás provokují obelisky… Ještě dnes se přesvědčí, že ta její teorie je nesmysl. Určitě ji to nezlomí, začne vymýšlet jiné postupy… a doslova se utopí v přemíře materiálu, v lezení po skalách s měřicím pásmem a v neplodných sporech a křivdách. Odvezte ji, Martine! Až bude dospělejší, tak ať se vrátí – aby tu odhalila tajemství Knihovny."
Martin podal řediteli ruku:
„Domluveno. Je tu ale malý problém – jestli se jí bude chtít. I kdybychom ji nakonec svázali a odvlekli až na Stanici… Přece víte líp než já, že Klíčníci pustí do Fortny jen toho, kdo přichází dobrovolně…"
„Tak jí pomůžeme," ušklíbl se Klim. „Teď se celý náš družný vědecký kolektiv vrátí i s ní. Všichni budou zlí a uštěpační a pošklebky se na ni jen posypou. Nejvíc se vynasnaží ti, které stihla urazit. A pokud i toho bude málo, tak jí z moci úřední nařídím, aby táhla…, a ještě jí k tomu řeknu, že je husa. Holka je to hrdá, takže určitě vypadne."
Martin zaváhal, čeho je v Klimových slovech víc, zda upřímných obav o talentovanou mladou dámu, která si naložila víc, než zatím dokáže unést, nebo žárlivosti vědce, který ucítil silného soupeře. Jenže Knihovna opravdu není nejlepší místo pro paličatou sedmnáctiletou dívenku. Tak za pět let – o tom byl přesvědčen – by po kamenných ostrůvcích bloumala polonahá žena s útěžkem, která by za ruku vedla další dvě malé děti. A žádná tajemství prastarých jazyků už by ji nezajímala. Všechno má svůj čas. V mládí má člověk studovat a trojčit, bojovat s nespravedlností a převracet svět, kdežto prohrabování celých pohoří hlušiny ve snaze objevit cenné zrnko poznání – to je výsada dospělosti.
„Co teď – že bychom si dali oběd?" navrhl Klim. „Už jste okusil zdejší rybí polévku?"

K obědu se sešli všichni obyvatelé osady kteří se společně s Irinou nevypravili zkoumat záhady všehomíra. Klim a obě kuchařící indiánky (Martin si téměř s jistotou uvědomil, že obě zřejmě budou ředitelovy manželky), nějakých deset místních capartů a dva staří pánové, kteří asi dohlížejí na děti, když jsou rodiče pryč.
„Tak takhle tu žijeme," prohodil vesele Klim. „Je to taková komuna. Jinak to nešlo. Nedostatek zdrojů nakonec vždycky vede k deformacím společenského uspořádání."
Martin dětem rozdal po kousku čokolády – ty starší pochoutku okamžitě sežvýkaly, kdežto mladší se do ní pouštěly s opatrnou nedůvěrou. Jeden z capartů se dokonce rozbrečel a mezi rty se mu objevily hnědavé bubliny.
„A třeba osladit si jídlo tu taky není čím," vzdychl Klim a jako první pozvedl lžíci s pokrmem k ústům. „Pokoušíme se například vyrábět med z leknínů…, ale dát vám ho ochutnat bych se styděl. Cukr a chléb – to je tady problém.
Dospělým Martin nabídl suchary a po chvilkovém váhání rozdal po půlce sucharu i dětem. Nějaký čas všichni pojídali vzácnou laskominu v naprostém tichu. Staří pánové tuhá sousta opatrně namáčeli do rybí polévky a pak je soustředěně ocucávali.
A polévka byla opravdu výtečná! Hustá a mastná, s kousky rybího masa a měkkýšů a s nudlovitými listy vodních rostlin, křupajícími mezi zuby jako zelí. Martin si dopřál celé dvě misky, oběma ženám poděkoval a nakonec jim věnoval sáček černého pepře a sladké papriky.

Klim jen pokýval hlavou:
„Řekněte mi, Martine, jak často takhle cestujete mezi světy? Co se pamatuju, jste teprve třetí člověk, kterého napadlo vzít s sebou koření.“
„Hodně často,“ přiznal se Martin. „Když mě pak někdo doprovodí ke Stanici, tak vám dám všechny zbytky svých zásob. Samozřejmě až ve chvíli, kdy Klíčníci přijmou můj příběh.“
„Vyprovodíme vás určitě,“ pousmál se Klim. „A co dopis – vezmete s sebou dopis?“
„To víte, že vezmu,“ přikývl Martin.
Obdarované indiánky přinesly třílitrovou plastikovou láhev. Pak do hrnků nalily kalnou opalizující tekutinu – každému tak půl deci. Martin se zpytavě zadíval na Klima, jak s nápojem naloží – ten do sebe svou dávku obrátil naráz, tlumeně zasupěl a přikousl k doušku kousek ryby, Martin ke kalíšku přičichl – domácí pálenka voněla rybami a lihem, zato typický pach přiboudliny byl téměř neznatelný. Pak polkl – a kořalka z vodních řas mu ožehla patro, jako horká drsná hrudka projela hltanem, ale zanechala po sobě nečekaně příjemnou chuťovou stopu.
„Cítím v tom naprosto zřetelně mátu a anýz,“ podivil se Martin.
Klim se hrdě usmál:
„Koňak to není, ale pít se to dá. Zato tabák zatím nahradit neumíme…“
Martin pokorně vytáhl krabičku silných francouzských cigaret. Dospělí obyvatelé Knihovny si gitanky v jediném okamžení rozebrali – někdo jen jednu, jiný s provinilým úsměvem dvě i tři. Jedno ze starších dětí, které ke krabičce taky natáhlo ruku, přes ni ihned dostalo.
Martin si pro pořádek zapálil s ostatními. Větší radost by mu udělal doutník, který měl v batohu uložený pro mimořádné příležitosti, ale tím tu teď nechtěl provokovat.
„Kolikrát člověk přijde ke Stanici, počká si, až si Klíčník přijde zapálit fajfčičku,“ spustil skřípavým hlasem jeden ze starých pánů, „a dá se s ním do řeči… Žvaníte, co vám slina na jazyk přinese…, ještě že jsou ti Klíčníci takoví trpěliví a vydrží poslouchat dlouho…, kolikrát i nabídnou víno…“
„Zato tabáček vám nenabídnou nikdy,“ postěžoval si smutně druhý starý pán.
„A to si někdy dopřejou i marjánku,“ poznamenala mladší z obou indiánek a pohlédla na Martina.
Ten nereagoval.
Kořalku si dali ještě dvakrát. Poté se Martin usmál a postavil svůj kalíšek stranou. Nikdo ho nepřemlouval – tím spíš, že pro místní byla i tahle dávka až dost. Děti se rozeběhly; některé se cachtaly v kanálech, jiné se staraly o ty nejmenší. Dospělí kromě Klima se dali do nesouvislé debaty. Tady v osadě jeden o druhém věděli už naprosto všechno, a tak je zajímal jediný posluchač – Martin. Ten se díky tomu dověděl, že jeden ze starých pánů se jmenuje Louis a že je fyzik z Francie, který se na Knihovnu vypravil, když mu zemřela žena, aby zbytek svého života mohl plně zasvětit vědě. Z druhého starého pána se vyklubal filolog a stejné vzdělání měly také obě indiánky. Byly to sestry a potvrdilo se, že obě má za manželky Klim. Po hodině měl Martin pocit, že na Knihovně žije už několik let. Zajímavé historky – o nočním rybaření a rozlité kořalce, o geddarovi, který se vsadil, že svým mečem podetne obelisk, či o šílenci, který se na Knihovnu dostavil proto, aby tu pátral po neexistujících starobylých technologiích – stíhaly jedna druhou. Pak se sestry pustily do nudného profesionálního sporu o interpunkční znaménko, které posluchači sděluje cosi ve smyslu „myslím to ironicky, tak má slova neberte příliš vážně“.
„Tak vida, támhle jdou už naši,“ přerušil je nakonec Klim.
Martin vstal a pohlédl k severu.
A opravdu – šli. Blížila se asi stovka lidí: muži, ženy, mládež i lidé úplně staří. Bylo až komické dívat se na tohle procesí, které se v neuspořádaném zástupu roztáhlo nejméně na sto metrů. Nad kolonou se neustále vynořovaly nějaké hlavy – vždycky, když někdo přeskakoval kanál. Ti lidé vypadali jako banda zešílevších tanečníků, trénujících na nějaké sborové vystoupení, nebo jako unavený houf sportovců těsně před cílem překážkového běhu.
„A kdepak je mezi nimi naše Iročka!“ uklouzlo posměšně Klimovi, který se postavil vedle Martina. „Á, támhle! Samozřejmě vepředu. Teď už ovšem nikoli na bujarém oři.“
Martin si Iry taky povšiml a s pochopitelnou zvědavostí se na blížící se dívčinu zadíval. Byla vyšší, než si ji představoval podle fotografií a videozáznamů. Rusé vlasy, které jí na Zemi spadaly až pod ramena, měla teď nakrátko ostříhané. Také oblečení bylo prosté a praktické – tenisky, šortky khaki barvy a tmavošedé tričko. A jaké přitom ta doma nosila superelegantní šaty…!
Nejvíc však Martina upoutala její tvář. Ano, tohle byla tvář poraženého, což bylo okamžitě jasné. Podle pevně sevřených rtů i z příliš soustředěného pohledu, bránícího se slzám. O jejím aktuálním postavení povalené modly mluvila i vzdálenost, která ji dělila od ostatních.
„Chalífem na hodinu…,“ uhodl jeho myšlenky Klim. „Nebo jak ono se to říká ženám chalífů? Ačkoli budiž, tak princeznou na hodinu…“
„Tohle je spíš princezna na hrášku,“ podotkl ponuře Martin. „Snad ji tam nakonec nezbili.
Klim rozhořčeně zafuněl:
„Pravda je, že jsme tu poněkud zdivočeli, ale přece jen jsme ještě stále slušní lidé. Zato ten hrášek, to je pro nás sváteční krmě, takže tenhle idiom tady ztratil smysl.“
V osadě se houf začal rozcházet. Někdo zmizel ve stanu, jiný zůstal stát na okraji kolonie. Asi deset lidí se s provinilým pohledem přivleklo až ke Klimovi – byli to zrádci, kteří se teď hodlali vykoupit z hříchů spáchaných na opuštěném vůdci.
Irina také zamířila rovnou k řediteli. Přistoupila až těsně k němu a vyhrkla:
„Jasně! Tys věděl, že střílím vedle!“
Martina oslovil jak dívčin temperament, tak tón, jakým své obvinění pronesla.

„Ale ty ses mě přece na nic neptala, Irino," odtušil chladně Klim. „Jestli se nemýlím, prohlašovala jsi, že naše uvažování dávno zkostnatělo. A že ty jediná víš, kde je pravda… Tak jsem ti to nechtěl rozmlouvat. No a jak se ti dařilo?"
Ira jen stála a opovržlivě si ředitele měřila pohledem. Martin si tichounce povzdechl: to zkrátka není nic pro ni, takovéhle souboje, nemá dost zkušeností s podpásovou taktikou, intrikami, uskoky a dalšími záludnostmi obhajob vědeckých hodností, při nichž se podrážejí nohy oponentům a vlastní řady se naopak posilují spolehlivými spřeženci – zkrátka a dobře neví nic o všem tom, co utváří mohutný kmen stromu vědy, jenž je ze všech stromů jediný, na němž se smějí zazelenat nesmělé lístky odborných znalostí.
„Vy jste mě zabil," řekla tiše. Teprve teď jí do očí vstoupily slzy.
Klim vzápětí pokročil až k ní, pevně ji vzal za roztřesená ramena a hlasem docela jiným odpověděl:
„Jsi hlavička otevřená, Iro. A objevilas velmi zajímavé souvislosti. Jestli někdo jednou dokáže rozlousknout záhadu Knihovny, tak jsi to ty. Řeka se ale nedá překonat jediným skokem. Musíš se naučit plavat."
Martin v duchu zatleskal. Znejistělá Iročka rázem ztratila veškerého bojovného ducha a na ředitele se dívalo už jen rozpačité dítě. Klim ji s otcovskou laskavostí pohladil po hlavince a pokračoval:
„Napíšu šéfovi katedry jazyků na Moskevské státní univerzitě profesorovi Papernému, je to můj starý přítel. A poprosím ho, aby tě přijali rovnou a bez zkoušek…, ačkoli, pro tebe nebude žádný problém je udělat. Moc si přeju, abys skončila v našich řadách, Irino. Za pět let tě tady budeme čekat – přesně na tomhle místě. Věříš mi to?"
Irina s pohledem stále upřeným na Klima přikývla. Ředitel se stále touž měkkou intonací dodal:
„Neumíš si představit, jak rychle těch pět let uběhne… a kolik toho právě na Knihovně dokážeš, když svou mysl obohatíš vším věděním, jež lidstvo za své dějiny nastřádalo…"
Na okamžik přitiskl Iru k sobě a něžně ji políbil na čelo. Martinovi však neuniklo, že Klimova ruka se na Iřiných zádech přece jen s nepokojnou bezděčností zcela neotcovsky plíží dolů, k úhlednému pevnému zadečku.
Klim se vzápětí vzpamatoval, couvl od Iry a zase s úsměvem poznamenal:
„Máme tady hosta! Tohle je Martin, zrovna dorazil ze Země… a chtěl by si s tebou popovídat."
Dívka automaticky udělala krok směrem k detektivovi. Inu, Klim svůj díl práce zvládl perfektně, to se musí nechat…
„Ahoj, Irino," pozdravil ji Martin. Přívětivě, ale bez úsměvu či jiného výrazu zjevné sympatie. „Tvůj otec mě požádal, abych se za tebou podíval…"
Ira zachmuřeně mlčela. Oči se jí ještě pořád zrádně leskly, ale slzy se z nich už vytratily. Klim za Irininými zády plísnil provinilé vědce:
„Sítě jsme do kanálu natáhli už včera, a teď to vypadá, jako by se nám zastesklo po shnilých rybách. A toho tvého kluka bolí bříško, Katrin, už třikrát dnes utíkal k toaletnímu kanálu. Každý, kdo chce poslat na Zemi dopis, si ke mně může dojít pro papír. Ale přidělím jediný list na hlavu!"
Klim zřejmě nebyl velký vědec. Organizátor to ale byl výtečný. Dav se rozplynul před očima a život v osadě se vracel do obvyklých kolejí.
„Rozhodně tě nehodlám přemlouvat, aby ses vrátila," pokračoval mezitím Martin. „Ale řekl bych, že Klim ti dal moc dobrou radu. Pokud se rozhodneš, že ho poslechneš, pomůžu ti s příběhem pro Klíčníka…"
Irina si povzdechla. Věnovala detektivovi jemný úsměv, v němž bylo mnohem víc porozumění pro vše, co se kolem děje, než by se od sedmnáctileté slečny dalo očekávat. A pak řekla:
„Já totiž…"
V kanálu hned vedle nich cosi hlasitě plesklo. Martin se otočil právě včas, aby spatřil tuleňoida, který se celou horní polovinou těla vynořil z vody. Černá srst se vlhce zaleskla ve slunci, mohutná ploutev učinila prudký švih kupředu – a vzduchem zasvištěl jakýsi malý předmět.
Ira Poluškinová se zachvěla, celá se napjala, jako by ji zasáhl elektrický proud, a umlkla. Z otevřených úst se jí vyřinul tenký rovný pramínek tmavé krve. Dívka stále stejně strnule upadla na tvář a otřesený Martin spatřil zkrvavený trn, který se jí zabodl do šíje někde v oblasti sedmého obratle.
Tuleňoid se hlučně ponořil,
Všude kolem zavládl zmatek. Dospělí řvali, děti brečely v Klimově ruce se neznámo odkud objevil revolver – ředitel běžel podél kanálu a sázel do vody kulku za kulkou. Jedna z indiánek se sklonila nad Irou. Druhá, s obrovitým kuchyňským nožem v ruce, přeskočila kanál a hnala se zjevně do míst, kudy tuleňoid musel v každém případě proplout. Martin pádil v jejích stopách a rychle se ukázalo, že to bylo správné rozhodnutí.
Tuleňoid se kanálem řítil s bleskurychlou grácií nefalšovaného obyvatele vodního světa. Za ním se jako dým táhl temný závoj – jedna z Klimových střel zřejmě zasáhla cíl. Martin na vteřinku počkal, aby si paže stačily na váhu remingtonky zvyknout, a pak zahájil palbu.
Trefil napotřetí, přesně do ploutve, jak měl v úmyslu. Tuleň se začal točit na místě a celý se prohnul, jako by se do zraněného místa chtěl zakousnout. Indiánka si jediným pohybem shodila šaty připravila se ke skoku, nůž uchopila co nejšikovněji a tázavě pohlédla na Martina.
Ten zavrtěl hlavou. Počkal, až se tuleňoid pokusí vyrazit dál, a prostřelil mu druhou ploutev.
Za pár minut, když kolonisté krvácejícího cizáka vytáhli na kamenný povrch ostrůvku, si Martin hodil karabinu přes rameno, vytáhl z holenního pouzdra nůž a sklonil se nad zraněným:
„Tvá jediná šance přežít je, že nám teď hned všechno vysypeš!" vybafl na něj.
„Zbláznil ses, Martine?" zahučel temně Klim. Přiložil revolver k poškubávající se hlavě a stiskl spoušť.
Martin odskočil a setřel si z tváře vystříklou krev. Najednou si vzpomněl na dívčina slova „vy jste mě zabil".
„Byl to jediný svědek!" vykřikl a sáhl po karabině. „A tys nechtěl, aby mluvil!"
Klim si povzdechl, nechal hlaveň revolveru klesnout do vody a opláchl z ní krev. Taleňoid s rozdrcenou lebkou sebou ještě křečovitě poškubával. Páchlo to tu krví a střelným prachem.

„Neuměl mluvit. Byl něco jako pes, Martine."
„Cože?!"
„Ty prostě nevíš, co je to za tvora. Je to živočich, který se jmenuje khannan! Geddarové si je drží jako my psy, jedině snad že tihle jsou o něco inteligentnější a umějí například zacházet s předměty. Klíčníci dovolují brát si s sebou ochočená zvířata – takhle geddarové dostali khannany na Knihovnu. V suchých světech dlouho nevydrží, ale tady se mají jako v ráji… A přitom klidně dokážou pomoct při rybaření a rádi si hrají s dětmi…"
Martin se vzpamatoval a nechal svou karabinu na pokoji. Pak zahuhlal:
„Promiň…, já jsem asi…"
„Ty ses asi rozhodl, že zlý šéf osady Klim zabil tu dívenku cizí rukou…, vlastně ploutví," odplivl si Klim do vody. „No dobře, zapomeňme na to. Ale vyslechnout bychom ho nemohli, Martine."
Martin pohlédl na ostrůvek, na němž se kolem nehybné Iročky tísnili kolonisté. Rozběhl se k nim, aniž by sám věděl proč.
Dav se před ním rozestoupil. Dýchala ústy, z nichž stále unikala krev, a v těch ústech s hrůzou spatřil ostrý hrot trnu, který dívce zezadu proklál jazyk. Přidřepl a dotkl si Iřina těla v bláhové naději alespoň zčásti potlačit předsmrtný děs. Žádný děs však v jejích očích neobjevil – jen nespokojenou dotčenost a kradoucí se spánek, spánek poslední a nejpevnější.
„Vypadněte odtud!" zaječel kdosi těsně vedle jeho ucha ve snaze rozehnat zvědavé děti. Irina se ještě pokusila něco říct, ale nic z toho samozřejmě nebylo. Ve tváři znetvořené bolestí se rozhostila jakási mezní, sveřepá zavilost a Martin pocítil slabý dotek její ruky. Podíval se na její dlaně – ty pomalu a úporně skládaly písmeno za písmenem.
Než ruce vypověděly službu a dech se definitivně zastavil, stačila mu sdělit šest písmen a jednu číslici.
Martin jí přitiskl ucho k hrudi a pokusil se zaslechnout srdce. Její tělo bylo stále ještě teplé a pružné – mladé, krásné a zdravé tělo –, což mu připadalo tak obludně nesmyslné a nespravedlivé, že od ní vzápětí odskočil jako opařený.
Irina Poluškinová, věk sedmnáct let, příští pýcha pozemské jazykovědy, byla mrtvá.
Přišel Klim a chvíli tu postál s pohledem upřeným na Iru:
„Khannan po ní mrštil nabroušený rybí hřbet. Je to velice tvrdá kost, my sami ji často používáme na různé nástroje…"
„A mohl si tohle bodlo vyrobit sám?" zeptal se Martin, který znovu klečel vedle mrtvé.
„Snadno. Khannan má velice šikovné ploutve, zakončené rudimentárními prsty. Rybu sežral a hřbetní kost pak nabrousil o kámen. Za pár tisíc let to nejspíš bude rozumná rasa…"
„Ale proč to udělal?" zvedl Martin pohled ke Klimovi. „Copak tyhle zrůdy útočí na lidi?"
Klim zavrtěl hlavou:
„Nic takového se ještě nikdy nestalo. Nikdy. Fakt je, že několik khannanů se ztratilo nebo uteklo…, takže mohli zdivočet.
„No dobře, ale zaútočit na děvče, stojící navíc ve skupině lidí?" Martin by se možná i zasmál, kdyby to všechno nebylo tak tragické. „Klime, to zvíře se chovalo jako profesionální zabiják… nebo jako poštvaný pes… Na tom koneckonců nesejde. Toho určitě někdo poslal!"
Klim jen rozhodil rukama a zahučel:
„Ať si nám klidně nadávají do fašistů, ale od této chvíle zabijeme každého khannana, který se k naší osadě přiblíží.
Martin se zvedl ze země. Děvčete mu bylo k zešílení líto. A navíc ještě nikdy nezažil tak strašlivé fiasko.
„Tělo musíme pochovat," řekl Klim. „Máme tu pro tenhle účel zvláštní kanál… Jinak to tu nejde, Martine…"
Martin přikývl. Ředitel udělal rozpačitou pauzu a dodal:
„Oblečení a další věci zemřelých si obvykle dělíme mezi sebou, říkal jsem ti přece, že se zdroji jsme tu na tom špatně, ale jestli si to chceš vzít s sebou…"
„Jen si prohlédnu všechno, co si sem přivezla," řekl Martin. „Na Zemi vezmu jen pár osobních věcí pro rodiče, ale to ostatní…," pohlédl na bosé nohy indiánky která přešlapovala hned vedle něj. „Jinak ti rozumím. Chovejte se tak, jak jste zvyklí."
Martin rozhodně nechtěl přihlížet tomu, jak lidé sice upřímně soucítící a dojatí mrtvou Iročku svlékají. A ještě odpornější mu připadala představa, že tohle nádherné tělo, které ještě před čtvrthodinou vzbuzovalo ve všech přítomných chlapech naprosto stejné emoce, bude bezohledně obnaženo. Jeho tvář si ještě pamatovala teplo dívčina ňadra – šokující teplo mrtvého těla.
Martin se uchýlil stranou, ale nakonec nevydržel a ohlédl se.
Alespoň muži od Iry zaplať pánbu odešli. Zůstaly tu jen ženy, tísnící se v malém kroužku. Dlouho jim to netrvalo – v jedněch rukou se ocitly khaki šortky v jiných bílé kalhotky, pak z houfu vyklouzla žena se zkrvaveným tričkem a začala ho kvapně máchat v kanálu.
Martinovou hlavou proplula mdlá úvaha, že v tomhle dělení nenadálé kořisti je cosi lidožroutského, ale příliš dobře chápal, jak těžké je přežít a uchovat si lidskou tvář na cizí planetě. Odvrátil se, přidřepl ke kanálu, jako smyslů zbavený si začal mýt ruce a tvář a otírat si chomáčem vodních řas… možná ani ne tolik krev, jako spíš samu dřeň živého a poté mrtvého těla, ulpělou na své kůži.
„Martine," přistoupila k němu indiánka, už obutá v maratónkách. Mokrou rukou mu podala žeton a řetízek s malým stříbrným křížkem. „Tohle je třeba vrátit rodičům."
„Ne, to by s ní mělo jít do hrobu…," odporoval nejdřív Martin s očima upřenýma na křížek, ale pak se odmlčel. „Tak dobře. A děkuju."
„Nezlobte se na nás," pronesla prosebně indiánka.
„Já se nezlobím."
Hned po indiánce k němu přišel Klim. Posadil se vedle něj, smutně na Martina pohlédl a zeptal se:

„Řekla ti aspoň něco?“
Martin shodil batoh, vytáhl z boční kapsy mýdlo a zakroutil hlavou:
„Nedostala ze sebe ani hlásku.“
5
Do Metropole se vrátil po setmění. Hodně mu pomohl maják, jehož vytrvalé záblesky sice lezly na nervy, ale jinak to byl skvělý orientační bod. Při tomhle neustálém pestrobarevném blikání asi nebude snadné usnout, když bydlíte v některém z okolních stanů…, ale zřejmě i na to se dá zvyknout. A pak byl maják užitečný ještě v jednom ohledu, který si Martin uvědomil, když přišel až ke stanovému městečku – nahrazoval tu i veřejné osvětlení. Jakmile jste získali potřebný cvik, mohli jste se tu pohybovat přesně v rytmu červenozelenobílého stroboskopu. Martin baterie ve své svítilně šetřit nemusel, ale radši ji zhasl, aby se od ostatních nijak nelišil.
V noci mu Metropole připadala mnohem zabydlenější než ve dne. Mezi stany klouzaly stíny těch Cizinců, pro něž byl noční život přirozeností, a jak se zdálo, dávali ve zdejším horku přednost dennímu spánku i mnozí lidé. Na malém ostrůvku, kde byly všechny obelisky nemilosrdně vykáceny, Martin uviděl nefalšovanou diskotéku. Burácela tu zvuková aparatura a tancovala mládež: a to jak lidská, tak ta ostatní. Divoké pohyby, ostrý rytmus a záblesky majáku vytvářely dohromady bizarní, ale zároveň impozantní scény.
Martin chvíli postál a sledoval dění na parketu; pak se vypravil dál.
Přešel pláž, kde po příjezdu viděl opalující se nudistky. Ty tady samozřejmě už nebyly – jako by se do země propadly. Zato až u samé vody seděli dva hromotlučtí chlapi, chechtali se na celé kolo a probírali jakési své soukromé záležitosti.
K Martinovi dolétlo:
„No to víš, že s opravdickou, Ljovo! S opravdickou!“
O kousek dál, na ostrůvku, který byl od demolic obelisků zatím uchráněn, drnkala kytara a kdosi tam španělsky zpíval o galeonách, pirátech a bouřích. Martin se znovu zastavil a chvíli poslouchal.
Bylo znát, že život tu jen kypí.
Tak proč Ira Poluškinová nemohla a zřejmě nechtěla zůstat tady?
Ačkoli – kdo tu mohl zaručit, že to by ji před vrahem zachránilo…
Martin ani na okamžik nezapochyboval, že útok tuleňoida byl vědomý…, přinejmenším do té míry do jaké byl khannan nějakého vědomí schopen. Někdo toho polointeligentního tvora na Iru poštval. Vyřkl povel a zabil ji spolehlivěji, než kdyby stiskl spoušť. Není také vyloučeno, že khannan chápal, že sám téměř nemá šanci útok přežít, ale protivit se rozkazu nedokázal.
Tak kdo to tedy byl? A proč? Stačilo odpovědět na jednu z těchto otázek, druhá už by se zodpověděla sama. Jenže Martin zatím neměl ani tušení, kde hledat pravdu. Jediný byť i pochybný motiv měl Klim. Avšak pokud bychom připustili, že khannana poštval ředitel, vznikala zákonitá otázka – jak dokázal tuleňoida takhle vycvičit? No a pokud by objednavatelem vraždy byl některý geddar z Metropole, vznikala otázka pochopitelného motivu. Že by strach, že to děvče záhadu Knihovny skutečně rozluští? To se ale rozhodně nekrylo s ničím, co Martin o chování geddarů věděl. Tahle rasa neudělala jediný krok bez meče, ale na druhé straně jiných zbraní nikdy neužívala.
Nebylo se čeho chytit ani po prohlídce Iřiných osobních věcí. Pár kousků šatstva, dvě tabulky čokolády uložené mezi čisté ponožky a kapesníky, nějakých pět nepopsaných bloků a krabička tužek.
Jenom tak hádat nemělo smysl, ale Martin se i přesto právě o tohle pokoušel. Popoháněly ho přitom dva pocity, které fungovaly líp než sebevýnosnější smlouva – soucit s dívčiným osudem a uražená profesionální pýcha. Vybral si stan, z nějž prosvítalo slabé světlo a bylo slyšet nějaké hlasy a došel až k zapnutému vchodu. Odkašlal si, ale nikdo nereagoval. Klepat na plátno by nemělo smysl a volat na obyvatele mu zase připadalo trapné. Nakonec si povšiml malého mosazného zvonečku a zacinkal na něj.
Vchodovou chlopeň rozhrnula vysoká hubená žena s hrubou, spíše chlapskou tváří. Za jejími zády zahlédl Martin malého chlapce, stojícího v koutě: jeho příchod zřejmě narušil výchovný proces.
„Co je?“ zeptala se ostře žena.
Kluk v koutě začal jemně pokníkávat, úplně jako pejsek. Žena se ani neotočila, jen vyštěkla:
„Nekňuč, nebo to schytáš i ode mě…! Tak co byste rád?“
Martina to vyvedlo z míry. Rodinným rozmíškám nepřihlížel rád – možná i proto, že práce soukromého detektiva ho tak jako tak nutila přehrabovat se ve špinavém prádle něčího soukromí.
„Nezlobte se, ale zatím jsem tu jen krátce,“ začal váhavě. „Potřeboval bych najít Davida, co na Knihovně dělá šéfa administrativy…“
„Já ho teda nevolila,“ zabručela žena ponuře. Pak ale přece jen vyšla před stan a ukázala Martinovi, kterým směrem se vydat. „Je to támhle. Ten vybledlejší stan, jak vedle něj na stožáru vlaje modrý prapor.“
„Promiňte mi, ale proč jste pro něj nehlasovala?“ neudržel se Martin.
Žena po něm sekla podezíravým pohledem:
„A co vám je do toho, panáčku zlatá?“
Kluk ve stanu znovu zafňukal a žena se rezolutně vrátila dovnitř; vchod za sebou zase důkladně zatáhla.
Detektiv tedy vyrazil naznačeným směrem, aniž se dočkal nějaké odpovědi. Už na Knihovně neměl stání, ale návštěvě u Davida se vyhnout nemohl. Třeba už jen proto, aby i odsud vzal dopisy na Zemi – tohle základní pravidlo slušného chování by měl respektovat každý poutník.
David ještě nespal. Seděl u kanálu na lavičce poskládané z obelisků a četl si při světle malé baterky jakýsi brožovaný svazeček. Na sobě měl jen široké trenýrky a přes holé tělo sako. Jakmile spatřil příchozího, knížku zaklapl a mlčky se posunul.
„Je to zajímavé?“ zeptal se Martin. Objímající se pár na barevné obálce jasně naznačoval, že jde o nějaké počteníčko pro

pány.
David jen neurčitě pokrčil rameny:
„Moc ne. Ale číst z internetu už mě nebaví a pravých knih je tu velice málo. Něco se stalo?“
„Proč myslíte?“
David si povzdechl:
„Panebože, Martine, tyhle policajtské finty na mě nezkoušejte… Vrátil jste se sám. A dojmem člověka, který by se jen tak vzdával, rozhodně nepůsobíte. Tomu děvčeti se něco stalo?“
„Je mrtvá.“
David tlumeně zaklel. Pak zakroutil hlavou:
„To je zvláštní. To víte, nešťastné náhody se namanou i tady, ale…“
„Jenže tohle bylo úmyslné zabití.“
Martin a David si chvíli upřeně hleděli do očí. Nakonec David přikývl:
„Já to věděl, že ty cvoci dřív nebo později…“
„Irina zahynula přímo před mýma očima. A nebylo to rukama obyvatel Enigmy.“
David zaťal zuby a lícní svaly se daly do pohybu.
„Přestaňte už na mě utkvěle civět a trousit informace po špetkách, Martine! Já nejsem Kličník, jemuž zrovna vykládáte nějakou svou bajku! Na téhle planetě jsem nejvyšší představitel civilizované moci…“
„Zabil ji khannan. Mrštil po ní bodec vyrobený z rybí kosti. Ten dívce porušil páteř, prorazil hrtan a probodl jazyk. Před smrtí nedokázala pronést ani slovo.“
Popravdě řečeno Martina zajímala především Davidova reakce na poslední slova. Předstírat údiv je víc než snadné – to potlačit úlevu je mnohem těžší.
Jenže v Davidově tváři se naprosto nic nepohnulo. Jak se koneckonců sluší a patří na muže, který spravuje záležitosti tisícovky tvorů z mnoha světů.
„A vy se domníváte, že smyslem činu bylo ji umlčet?“ zeptal se David.
„Je to možné. Já zatím nemám představu, jak khannani zabíjejí lidi.“
„Khannani lidi nezabíjejí,“ řekl David. „Kadrachu!“
Ze stanu se vynořil geddar, oblečený do širokých plisovaných kalhot oranžové barvy a s mečem zavěšeným na širokém popruhu přes holé tělo. V šeru velmi připomínal člověka a jeho jiný biologický původ dokládalo jen to, že neměl pupek a prsní bradavky
„Všechno jsem slyšel,“ oznámil skoupě. „Khannan by neměl zabíjet lidi.“
„Neměl nebo nedokáže?“ zeptal se ihned Martin.
Geddar zaváhal, jako by rozvažoval, zda má smysl probírat takovýto problém s cizákem. Pak ale zakroutil hlavou:
„Neměl by. Možné je všechno, ale ne všechno by opravdu být mělo. Khannani jsou naši druhové, přátelé, lovci…“
„A co tělesní strážci?“ doplnil výčet Martin.
„Ne. Khannan se může pustit do boje, když jeho příteli hrozí neštěstí. Ale jakmile napadne rozumnou bytost, musí být zabit.“
„Tedy nejen geddara, ale jakéhokoli inteligentního tvora?“ upřesňoval Martin.
Kadrachovou tváří se mihlo cosi, co velice připomínalo opovržení.
„Samozřejmě. Jejich rozum již nemá daleko k probuzení, jsou mnohem chytřejší než vaši psi. Kdybychom jim ale dovolili zabíjet myslící bytosti, byla by to pohroma pro celou naši rasu. Ani jediný geddar khannanovi nedovolí zabíjet lidi.“
„Dobře, ale jedna možnost tu je,“ pokračoval opatrně Martin. „Vydat povel s vědomím, že khannan zahyne.“
Kadrach mlčel tak dlouho, až Martin zalitoval, že tu otázku vůbec položil. Pak ale přece jen promluvil:
„Tahle možnost opravdu existuje. Geddar mohl khannana k něčemu takovému přimět, protože věděl, že po útoku stejně zahyne. Je to zločin, ale myslitelný je.“
„A jde jen o geddary? Nemohl khannana vycvičit člověk nebo příslušník jiné rasy?“
„Mohl,“ odvětil bez zaváhání geddar a v jeho tváři jako by svitla úleva. „To se stává. Spřáteleného khannana tu chce kdekdo a my sem vozíme i mláďata.“
„Nezbude vám než najít toho, kdo khannanovi vydal povel,“ řekl Martin. Samozřejmě to nebyl rozkaz – jen konstatování faktu. „Bude to složité?“
„Khannan má vždycky jen jediného pána,“ podotkl geddar. „A jeden pán zase může mít jen jediného khannana. Jsou totiž strašně žárliví. Takže pokud někdo přišel o khannana, je to viník…“ Geddar pohodil hlavou a po všem řečeném dospěl k dost nečekanému závěru: „Takže najít vraha bude velmi těžké.“
„Proč?“ podivil se Martin. „Snad stačí všechny spočítat…“
„V naší osadě je sto třicet khannanů,“ přerušil ho s převahou v hlase geddar. „V Centru dalších osmnáct. Ty naše zkontroluji a přepočítám během hodiny. Zítra budeme vědět, zda jsou v pořádku všichni khannani v Centru. Jenže jen hloupý vrah by na smrt poslal vlastního…“
Odmlčel se a pak vše shrnul:
„Neřekl bych, že vrah je tak hloupý. Myslím, že všichni domácí khannani budou v pořádku.“
„Stalo se ale někdy, že utekli?“ zeptal se Martin. „Třeba někde žijí nějací zdivočelí…“
„Spíš se tu najdou divoké osady lidí či jiných tvorů,“ přerušil ho geddar. „Ti ale nebudou mít khannany.“
„Nemohou se rozmnožovat,“ vysvětlil Martinovi David. „Planetu geddarů mohou opustit jen jedinci jednoho pohlaví.“
Martin by se býval strašně rád dověděl, zda toto pravidlo platí jen u tuleňoidů či zda zahrnuje i samotné geddary. Pak ale tuto zvědavou otázku moudře spolkl a zeptal se na něco jiného:
„Kde se ale tedy ten vraždící khannan vzal?“

„Možné je všechno," odvětil filozoficky geddar. „Jenomže ne všechno se dokážeme dovědět."
Geddar ustoupil do stínu a vzápětí zmizel mezi obelisky.
„To je mi nadělení," odtušil Martin. „Taková mírumilovná, vlídná planeta. Vlastně bez přirozených nebezpečí. A najednou na ní nestvůra z úplně jiného světa zabije nevinnou pozemšťanku!"
„Čekají vás kvůli tomu na Zemi nepříjemnosti?" otázal se soucitně David.
„Za to, co se stalo, nenesu odpovědnost," odpověděl po krátké úvaze detektiv. „Vlastně se ještě ani nestihla rozhodnout, jestli se mnou pojede zpátky nebo ne a já jí ani nestihl oficiálně nabídnout, že ji převezmu pod svou ochranu. Pokud si to její rodiče budou chtít ověřit, pošlou sem jiného detektiva. Ale je mi toho děvčete hrozně líto. A přitom se to odehrálo tak nesmyslně. Co si o tom všem myslíte vy sám, Davide?"
David si ho změřil mírně ironickým pohledem:
„Co já si tak můžu myslet?! Pokud ta dívka byla opravdu blízko rozluštění záhad Knihovny tak se tu nepřátelé mohli najít docela snadno. Přece si nemyslíte, že to, co tu vidíte, je klidný a mírumilovný akademický život? My tady máme docela obyčejný bordel! Běžné jsou tu opilecké hádky přestože alkoholu se vyrábí málo. Vědecké spory nejednou končí ublížením na zdraví. Běžné je sexuální násilí a úchylky všeho druhu…, normální orgie už se ani nesnažím zakazovat. A to nemluvím o hazardu a vandalismu," David významně poplácal po kamenné lavičce, „o náboženském útisku, o intrikách…"
„Ale včera jste přede mnou vykreslil obraz mnohem příznivější a ušlechtilejší," poznamenal detektiv.
David neodpověděl.
„A nebylo by lepší, kdybyste Zemi sdělil, že ta vaše Knihovna vůbec není tak bezpečné a klidné místo, jak se mnozí domnívají?" zeptal se Martin. „Třeba by se sem všelijaká mláďátka tak nadšeně nehrnula…"
„Vy mi na mláďátko moc nevypadáte," prohodil ironicky David, „a přitom jste tak naivní… Kdyby se to Země dověděla, tak se sem teprve pohrnou. Všechno, co se tu odehrává, Martine, je důsledek bezcílnosti naší práce! Přicházejí sem inteligentní, pracovití a ctižádostiví lidé. Tady se pak několik let tlučou jako ryba na ledě, ale po nějakém náznaku řešení ani stopy. A snad vám nemusím vysvětlovat, k čemu tenhle stav postupně vede. Dejte mi klíč k záhadě Knihovny! A od zítřka bude všechno jinak a všichni zase budou dřít do roztrhání těla."
„Nejsem lingvista," pokrčil rameny Martin. „A pokud ten klíč měla Ira, odnesla si ho s sebou. Jenže soudě podle toho, čemu jsem sám přihlížel, se její teorie dokonale zhroutila."
„A nepokoušela se taky najít spojitost mezi jazykem Knihovny a turističtinou?" zeptal se David. „A odvodit způsob a směr čtení z poměru mezi plochou ostrovů a počtem obelisků, které na nich stojí? Co na to všechno říkal Klim? Ten samolibý šafář, kterého z univerzity vyhodili pro defraudaci? Takovouhle hypotézu přece ověřoval i on sám…"
Tentokrát byla řada na Martinovi, aby se zaraženě odmlčel.
„Ten tu jen vyčkává, až se jeho případ na Zemi nějak uzavře!" rozpaloval se čím dál víc David. „Natahal si sem talentované odborníky, vytvořil pro ně celkem ucházející podmínky a teď se těší na dividendy. No jistě! Řídit samé lidi je mnohem snazší! To se pak nemusí zabývat kupříkladu rodinnými skandály čtyřpohlavní rasy, kde primární žena odmítla fyzické rozkoše sekundárnímu muži a odvolala se na to, že Knihovna nemá žádný Měsíc, který přece normální rodinný život přirozeně reguluje! Nebo potravinové problémy. Rasa oulua potřebuje přímo v obludných množstvích požírat zdejší škeble, protože ty jediné obsahují pro ni naprosto nezbytný mangan. Jenže škeble jedí rádi všichni, protože jsou z místní fauny nejchutnější! Přitom jsou dneska na pět kilometrů od Metropole dokonale vyhlazené… A já jsem tedy odsouzen k tomu, abych rasu oulua vydal napospas nemocem a vymírání, nebo požadoval od sedmi set dvaceti pěti myslících bytostí, aby se takovéto uznávané pozemské lahůdky vzdaly ve prospěch sedmi přituplých Cizinců!"
„Teď už asi té vaší planetě rozumím líp," přiznal se poctivě Martin.
David se spokojeně zašklebil. Sáhl do kapsy saka, vytáhl krabičku cigaret a nabídl i Martinovi.
„To radši nabídnu já vám," namítl Martin a vylovil své gitanky.
„Chystáte se domů," konstatoval chápavě David.
„Jen tu ještě počkám na vašeho přítele a vrátím se. Už jsem pochopil, že hledat vraha by nemělo smysl… Ale pár hodin si tu pobudu, pro klid svědomí…"
Chvíli beze slova kouřili a sledovali záblesky majáku. Pak se kolem nich přehnala banda asi tak dvaceti třiceti lidí i Cizinců. Ti za povyku „Kanaliáda! Všichni na Kanaliádu!" družně naskákali do širokého kruhového kanálu, obklopujícího Stanici.
David s Martinem tiše pozorovali těla, která se pomalu pohupovala po proudu. V rukou koupáčů se míhaly láhve i demižony.
„Bavíme se, jak to jen jde…," vysvětlil David. „Byl jsem už na několika planetách, Martine. Viděl jsem dost věcí opravdu zvláštních na to, aby mi vraždící khannan nepřipadal jako nějaká podivná záhada. Dokonce i za předpokladu, že ten khannan byl jaksi odnikud."
Martin se po něm pátravě podíval.
„Vzpomínám si třeba, jak ožila přirozená družice planety Galel – shodila kamennou kůru povrchu a zatřpytila se v paprscích blankytného slunce jako vánoční ozdoba, zavěšená přímo do zeleného nebe. Po bílém povrchu přebíhaly neustále se měnící černé a rudé pruhy a pak se zrodil ten paprsek…, sloup světla, který Galel sice míjel, ale byl tak mohutný že nezmizel ani ve vzduchoprázdnu – sloup bělostného světla o průměru tisíc kilometrů. Domorodci hystericky připomínali své staré legendy v nichž se pravilo, že zdejší měsíc je vlastně dračí vejce, které se jednou probudí a sežehne celý svět. Klíčníci vyběhli ze Stanice a beze slova se dlouze dívali k nebi. A měsíc se dal do pohybu, na jinou oběžnou dráhu…, zbyly po něm jen úlomky kamenitého povrchu, kotrmelcující po obloze. Pak se země pod nohama zatřásla a na obzoru se probudil vyhaslý vulkán, který do závratné výšky vymrštil sloup rudého ohně. Až

někam do vesmíru – a to nepřeháním. Až k unikajícímu měsíci! Klíčníci se vrátili do Stanice. Kdežto já stál a díval se na oblohu… a měl jsem pocit, že právě nastal konec světa. Pak jsem ale pochopil, že měsíc se otáčí a že proud fotonů udeří přímo po planetě. Vysoko ve stratosféře hořel řídký vzduch…, jako by kdosi polovinu nebes pokropil malinovkou.“
David se usmál a s lehkou zdráhavostí se přiznal:
„Bylo to velmi krásné, Martine, to byste nevěřil! Přímo nádherné!“
„Ale věřil!“
„A pak to všechno zmizelo,“ pokračoval David. „Pár vteřin předtím, než ten starý fotonový hvězdolet stačil otočit zrcadlo směrem k planetě. Zmizel měsíc, a zmizela i sopka, kterou jako by z horského hřebenu někdo vyrval. Celá planeta se otřásala ještě několik hodin, ale Klíčníkům se všechny katastrofy nakonec podařilo nějak odvrátit.“
„Slyšel jsem, že místo zničené lodi vytvořili v zájmu dosavadní rovnováhy systému nové umělé těžiště, přesněji řečeno nahradili zničenou družici malou černou dírou.“
„Ale zjistil někdo, co přesně se tam stalo?“
Martin zakroutil hlavou.
„Já si nemyslím, že to byla kosmická loď Prastarců… Já na velmi staré civilizace vůbec moc nevěřím…“ David odhodil nedopalek do vody kde ho bez meškání slupla pyskatá a bokatá ryba. „Klíčníci předstihli všechny ostatní a právě oni jsou jediní vesmírní Prastarci. Když na Galel přišli, tamní civilizace byla soudě podle všeho velmi rozvinutá… a měla kolonie i na svém měsíci. A Klíčníci rychle pochopili, co se tu odehrává. Obyvatelé planety téměř zdivočeli a zázraky, jež je obklopovaly považovali za samozřejmost. Tohle jednou čeká i nás… Jenže měsíční kolonisté se nevzdávali. Postupně svou družici zevnitř vyhlodali, vytvořili z ní obří kosmickou loď s fotonovým motorem… a nakonec se pokusili uniknout a svou civilizaci obrodit u jiné hvězdy…“
„A jak byste vysvětlil vulkán, který po měsíčním hvězdoletu střílel?“
„Jako součást obranného mechanismu, vybudovaného Klíčníky.“
„To na ně moc nevypadá,“ prohodil pochybovačně Martin. „Ti dávají přednost zmizení po anglicku. Ačkoli – vaše verze není o nic horší než jiné, které už jsem slyšel.“
David přikývl:
„Jistě, to je možné… Ale od té doby si každopádně vybírám planety bez měsíců.“
Oba se tiše zasmáli, jak se sluší a patří na dva vzájemně se ctící muže poté, co je podobný příběh dovyprávěn.
„Asi přece jen půjdu,“ řekl Martin a vstal. „Na toho vašeho kamaráda už čekat nebudu. Máte tu nějakou poštu na Zemi?“
„Určitě.“ David vyskočil, hupsnul do stanu a za okamžik se vrátil s objemnou obálkou. „Jsou tu dopisy, diskety…, žetony po mrtvých… a taky několik vzorků pro univerzitu… Já nevím, není toho moc? Ale neváží to ani tři kila.
V jeho hlase zazněla zastřená prosba.
„Dejte to sem,“ souhlasil Martin.
Podali si ruce a Martin vykročil k Stanici. Na verandě nikdo nebyl, ale Martin kráčel věcně a sebevědomě, jako člověk, který má být na místě v určitou předem stanovenou dobu.
A Klíčník se vynořil. Vyšel ven, zavřel za sebou dřevěné dveře, posadil se do křesla a začal si zapalovat dýmku. Na sobě měl silný froté župan – buď mu bylo zima, nebo zrovna vyskočil z postele.
Martin zůstal stát před schůdky na terasu.
Klíčník supěl, mocně vtahoval vzduch do své dýmky a znovu a znovu cvakal zapalovačem. Když se dýmka konečně rozhořela a vypustila klidný obláček dýmu, spokojeně se zvrátil do křesla. Podíval se na Martina – snad s dobromyslnou ironií, ale možná spíš s lehkým podrážděním.
„Zdráv buď, Klíčníku,“ pozdravil Martin.
„Zdráv buď, poutníku,“ přikývl Klíčník. „Vstup a odpočiň si.“
Martin vyšel na verandu a posadil se proti Klíčníkovi. Po chvíli ticha řekl:
„Chtěl bych ti vyprávět jeden příběh.“
„Je tu truchlivo a osamělo, poutníku,“ řekl mu Klíčník. „Promluv si se mnou, poutníku.“
Martin zavřel oči. O čem bude mluvit tentokrát, zatím netušil. Nejlepší příběhy ale byly vždy ty jejichž konec ani on sám předem neznal. Martin věděl jen jedno: že teď bude mluvit o…
„Když se člověk narodí, nese v sobě celý svět,“ spustil. „Celý svět, celý vesmír. On sám se v tu chvíli stává vesmírem. A vše kolem jsou jen cihličky z nichž se postupně buduje realita. Mateřské mléko, živící jeho tělíčko, vzduch, narážející na ušní bubínky, nejasné obrazy, které na sítnici vykreslují fotony i životodárný kyslík, pronikající do krve – to vše začíná být skutečné teprve ve chvíli, kdy se to stává součástí člověka. Ten však nemůže jen brát, aniž by sám naopak dával. A tak člověk své první kroky v zatím neexistujícím vesmíru pečetí exkrementy a slzami, kysličníkem uhličitým a potem, pláčem a nosními hleny. Tento živý, kničící vesmírek se plazí iluzorním světem a postupně ho mění ve svět reálný.“
Klíčník mlčky pobafával ze své dýmky. Martin se zhluboka nadechl.
„A člověk si ten vesmír nakonec vytvoří. Vytvoří ho sám ze sebe, protože ve světě nic reálnějšího není. Člověk roste a začíná sám víc a víc dávat. Jeho vesmír se rozrůstá o další a další pronesená slova a podané ruce, o škrábance na kolenou a jiskérky v očích, o smích i slzy o věci zničené či naopak vytvořené. Člověk rozsévá své símě a přivádí na svět další lidi, člověk komponuje hudbu a ochočuje si zvířata. Dekorace kolem něj jsou stále určitější a barvitější, ale opravdu reálné nejsou. Dokud člověk nevytvoří vesmír do konce a nevydá mu zbytek tepla vlastního těla a poslední kapku krve svého srdce. Protože svět musí být stvořen, a člověk nemá z čeho takový svět postavit. Není z čeho – kromě sebe sama.“
Klíčník odložil dýmku.

Martin čekal.
„Rozptýlil jsi můj smutek a samotu, poutníku. Vstup do Fortny a pokračuj ve své cestě.“
Martin kývl na pozdrav a vstal.
„Můžeme si myslet, že každý z nás je vesmír,“ řekl najednou Klíčník odcházejícímu Martinovi do zad. „Můžeme se ale taky domnívat, že každý z nás je jen jediným písmenem ve stručných dějinách kosmu. To na věcech skoro nic nemění, Martine. Copak mrtvého zajímá, zda se po smrti stává součástí všehomíra, nebo jen písmenem na obelisku?“
Martin se otočil; otočil se, jak nejrychleji to dokázal.
Klíčník už v křesle neseděl, jen tu ještě slabě dýmala jeho zapomenutá lulka.
Ačkoli, jaký je v tom rozdíl, jestli Klíčník sedí v křesle, nebo zda se naopak přenesl o tisíce světelných let dál – copak to může něco znamenat, když Klíčníci na otázky stejně neodpovídají?
Ale Martin přece jen ještě řekl:
„Děkuji ti, Klíčníku.“

Část druhá
Oranžová
Prolog

Lovec životních radovánek či, vyjádřeno noblesněji, sybarita, se k otázce chutného a zdravého jídla vždy staví velice odpovědně. Hodně do sebe má například návštěva restaurace: klasické, mírně staromódní, s bílými naškrobenými ubrusy, porcelánem a křišťálovým sklem, s častou výměnou stříbrných příborů a zdrženlivou obsluhou – v každém případě pánskou, nikoli dámskou; vrtošivým a nestálým ženským rukám vpády do svátosti zrození a podávání pokrmů prostě nepřísluší! Nejednu radost však může přinést i návštěva podniku mnohem obyčejnějšího, s veselými kostkovanými ubrusy a kastroly syčícími za pootevřenými dveřmi kuchyně, kde vás usměvaví mládenci a slečny nakrmí něčím originálním a národním ve společnosti úspěšných úředníků, věčně spěchajících právníků a hlučných turistů, kteří doslova srostli se svými videokamerami. Rezolutně odmítneme rychlá občerstvení, bez ohledu na to, jaký cizozemský název je zdobí, a bez ohledu na druh umělé hmoty z jaké tam mají jednorázové talíře – ne, ne a ne, vdolkům s karbanátkem nesmíte nechat ani tu nejmenší šanci, pokud se ke svému zdraví a prchavým pozemským radostem chováte opravdu seriózně!
Mírou kulinárních potěch, alfou a omegou sybaritství ale stejně zůstává oběd domácí, oběd, který jsme stvořili vlastníma rukama. Jedině tak se zjeví celá pravda, jedině v tomto případě je jasné, zda jste jen roztřesený živočich, který narostl kolem nenáročného žaludku, nebo zda máte právo tomuto žaludku poroučet, hýčkat ho, rozmazlovat a nedopřát přirozené lenosti, ale ani okamžité chuti, neřkuli bouřícím se žaludečním šťávám zasáhnout do procesu tvorby vskutku chutných krmí.
Tentokrát Martin pozval strýčka k sobě domů. Nestávalo se to často, protože strýček byl soudce sice spravedlivý, ale přísný a tak byl mladý muž při podobných příležitostech vždy trochu nesvůj. Času už měl opravdu málo, protože na Zemi se vrátil teprve dnes ráno, a teď mu nezbylo než improvizovat. Po rychlé inventuře lednice lehce pohasl a začal uvažovat o kachně po pekingsku, která se dala koupit v restauraci a kterou by pak vydával za své vlastní dílo. Odpor k činu tak nedůstojnému však pomohl překonat chvilkovou slabost a Martin se rozhodl, že svůj boj dovede až do konce. Z mrazáku vytáhl sáček sibiřských pelmeňů, jídla sice prostého, ale v šikovných rukou schopného vyjevit své nejlepší stránky. Ó, jak uražené a ponížené si musejí pelmeně vskutku připadat při pohledu na mdlé hrudky a polotovary, které stydnou v celofánových rubáších na pitevních chladicích pultech supermarketů! Ne, nevěřte falešným úsměvům věčně hladových hrdinů reklamy, ti jsou ochotni slupnout třeba syrové polévkové kostky! A nevěřte ani bajkám o „ruční práci“ – stroje dnes taky mají cosi jako ruce. Ale i kdyby to byla ruční práce, copak jste ty ruce při té práci viděli?
Ne, ne a ještě jednou ne!
Opravdické pelmeně si musí udělat každý sám, v nejhorším případě s vybranými, dokonale prověřenými přáteli a členy domácnosti. Žádoucí jsou tři druhy masa, ale to není to nejdůležitější. Mnohem podstatnější je přesný poměr koření – obzvlášť opatrný musí člověk být na černý pepř, kdežto mnohem více volnosti nám skýtá paprika…, i když skuteční znalci ji nepoužívají vůbec. Vhodnou ingrediencí mohou být i byliny, které Moskvanům a Pitěrcům nabízí sirá matička moldavská zem. Pokud žijete v evropské části Ruska, je žádoucí vysadit či vysít vše potřebné již zjara na chatě. Sibiřani to mají jednodušší – těm stačí vyjít za dům nebo na okraj lesa a otevře se jim pohled na celou špižírnu vonných dobrot z tajgy. No a ještě snazší to mají ti, co se v dětství nikdy nekoulovali, tedy ti, co žijí dejme tomu ve Střední Asii nebo na Krymu – to jsou místa, kde je všeho hojnost a kde vše, co není jedovaté, je naopak rovnou koření. Ale v žádném, opakuji v žádném případě se nezahazujte s hotovými kořennými směsmi, zejména polské či francouzské výroby! Protože co může takový Polák či Francouz vědět o našich pelmeních – to mi tedy povězte!
Martin měl pelmeně rád, těsto dělal vždy s gustem a dával do toho celé srdce, obvykle při zapnuté televizi, broukající zprávy, a samotné pelmeně pak formoval při pěkné klasické hudbě. Rock taštičkám propůjčoval zbytečně ostré tvary a pop zase pomáhal na svět zrůdičkám, které naráz připomínaly všechny cizokrajné příbuzné dohromady – i uzbecké manty i tatarské ečpočmaky, i podvyživené italské raviolli.
Přitom každý dobře ví, že nejdůležitější známkou skutečně dobrých pelmeňů je hutné a chutné těsto, v jehož taštičce se maso musí vařit jakoby ve vlastní lázni, ve lžičce vlastního hustého bujónu. Běda pelmeňům, které při vaření prasknou nebo maso nelítostně stáhnou jako svěrací kazajka a donutí tak drahocenný vývar, aby bez užitku unikal do kastrolu…
Stůl Martin prostřel podomácku v kuchyni, dvě misky naplnil pravou ruskou hustou smetanou, a ne nějakou evropskou náhražkou se ztužovači, ochucovadly antioxidanty a dalšími jedy. Kečup spolehlivě schoval, i když jinak

pro něj měl slabost – v tomto případě se však bál zcela oprávněných strýčkových pošklebků. Když za dveřmi zahřmotil stařičký výtah, Martin pochopil, že strýček už je hodně blízko, nasypal pelmeně do vroucí vody a vytáhl z lednice láhev Ruského standardu, jediné vodky kterou strýčkovi jeho nemocná játra občas tolerovala. Láhev nebyla ani půllitrová, což by nevyhnutelně vyžadovalo pokračování další půllitrovkou, ani litrová, což je myslitelné u lidí mladých, a proto nezodpovědných. Byla to sedmička, jak se sluší a patří na kulturní a střídmě pijící ruské lidi, kteří se nechystají sedět dlouho do noci a děsit sousedy zpěvem prostonárodních písní.
Strýček pelmeně ocenil. Pravda, jedl je beze spěchu a obvyklých pochvalných průpovídek, čímž Martina poněkud zmátl, ale jakmile dorazil první talíř, významně se podíval na kastrol. Takže nezbylo než se pustit do vaření další dávky. A pak už zapředli rozhovor. Vlastně příjemný i když místy dost rušný. Nejdřív o fotbale – Martin nebyl žádný zvláštní fanoušek, ale z nečekaných úspěchů reprezentace měl upřímnou radost. Pak se pohádali o poslední klíčnický vynález – ti mazaní technologové syntetického jídla z dřevní hmoty skutečně způsobili definitivní vítězství lidstva nad hladem, ale přineslo to nespočet různých problémů. Strýček dokonce Martina nepříjemně překvapil, když se s přílišným zaujetím a výrazy vskutku nevybíravými vyslovil pro omezení porodnosti v asijských a afrických zemích. Ostatně, fráze „králíkům jejich zvyklosti taky nedovolují plánovat rodičovství“ nebo „teď už z těch palem opravdu slezou, když můžou požírat i dříví“ vzal s mírným ostychem zpátky ale na podstatě těchto sdělení trval dál.
Jakýmsi obratným manévrem se Martinovi podařilo rozmluvu převést do klidnějších kolejí, a navíc ještě zavolal Ženka, že jde kolem, vidí světlo v okně, tak jestli by se nemohl na chvíli stavit…
Z návštěvy mladšího bratra měl Martin radost, a strýček vlastně taky i když jeho oblíbencem byl starší z obou bratří; nejdřív ovšem začal huhlavě brblat a podrobil náhle se zjevivšího druhého synovce výslechu málem křížovému – proč tak málo volá a ještě méně často se staví, co ho to napadlo s tou novinařinou a jestli už se konečně smířil s Olgou. Mladší bratr poskytl na všechny otázky věcné a vyčerpávající odpovědi, snad jen o té Olze přemýšlel dlouho a o smíření mluvil nepřesvědčivě – přesněji řečeno lhal jako advokát. Strýček ale přeladil na mírumilovnou notu a rozhodl se, že lež nechá bez povšimnutí.
Martin nadělal čerstvé pelmeně a z lednice vylovil druhou sedmičku vodky, byl totiž nejen spořádaný, střídmě pijící Rus, ale také Rus moudrý a předvídavý. Horší to bylo s pelmeni, zbyla jich hrstička tak ubohá, že bylo až k smíchu dávat je ještě vařit. Ale strýček se Ženkou se již nasytili, pelmeně dál nepožadovali a spokojili se s Ruským standardem, solenými okurkami a na tenké plátky nakrájeným uzeným. Martin se další debaty téměř neúčastnil a s o to větším potěšením poslouchal Ženkovo tlachání a strýčkovy peprné repliky ohromující jedovatostí a smyslem pro humor, který bývá dopřán chytrým starým lidem poté, co odejdou do penze.
Když se přiblížila půlnoc, strýček už byl dost unavený a začal se chystat k odchodu. Návrh, aby přenocoval u Martina, rezolutně odmítl, a stejně tak doprovod, taxíka si nezavolal už ze zásady a řekl, že těch padesát metrů na křižovatku hravě ujde a tam si chytí nějakého černého soukromníka, čímž významně ušetří. Martin se zpočátku chtěl se starým pánem dohadovat, ale pak si uvědomil, že na křižovatce ještě určitě bude policejní hlídka, a jakmile podnapilého penzistu zaznamená, taxíka mu prostě chytí sama, vrazí ho dovnitř a šoférovi přísně nakáže, aby pasažéra dovezl až k domovním dveřím. A tak se uklidnil, rozloučil se se strýčkem a do lednice sáhl ještě pro jednu, tentokrát půldecovou lahvičku vodky – byl totiž nejen spořádaný vychovaný a předvídavý Rus, ale také tak trochu lenoch, což ho nutilo mít takovéto základní potraviny vždy v zásobě. Bratr však ukázal na krabici prvotřídních doutníků a oprávněně poznamenal, že tohle kuřivo vyžaduje jiný druh pití.
Takže za nějakých deset minut, když naházeli do myčky špinavé talíře, se oba bratři usadili v obýváku s těžkými a širokými sklenicemi glennmorange, patnáct let uchovávané v sudech od madeiry a za hudebního doprovodu oblíbeného Pikniku si zapálili doutníky.
Piknik právě zpíval, že na leckom je rovnou vidět, že z něj něco bude, protože se vyzná ve vdechování euforického plynu. Martin si na tyto příliš lapidární postupy dvakrát nepotrpěl, ale nohou navlečenou do měkké bačkory pokyvoval do taktu a při slovech „je to štěstí pro jednoho ze sta“ si začal dokonce prozpěvovat.
„Na čem teď vlastně děláš, Marte?“ zeptal se bratr, vykreslující doutníkem v prostoru rafinované obloučky jako by chtěl kouřem napsat něco do vzduchu.
„Na všeličems, jsou to jen drobnosti,“ přiznal se Martin. Bratr byl jediný z rodiny, kdo měl přesnější představu o povaze jeho povolání, ale do detailů ve vzájemných debatách zabíhali jen zřídka – leda tak do nějakých komických a vlastně nevinných historek, jejichž vyzrazení nikoho neohrožovalo.
„No dobře, ale něco pořádného snad děláš taky?“ dorážel dál mladší sourozenec.
„To jo,“ přikývl Martin. „Už jsem s tím skoro hotov. Ale není to nic světoborného. Holka utekla z domova a nesmyslně zahynula na vzdálené planetě.“
„A co ti na tom ještě zbývá dodělat?“ zeptal se Ženka.
Martin se na okamžik zamyslel a pak si řekl, že vlastně nic závadného nevyzvoní.
„Ta dívenka mi stačila pár věcí sdělit. Mluvit už nedokázala, zmohla se jen na mimickou turističtinu. Nejspíš jsou to jen hlouposti, ale řekl jsem si, že za tím půjdu až do konce. Nechci k jejím rodičům jít dřív, dokud nebudu mít úplně jasno.“
„Někdo se mě na tebe ptal,“ řekl Žena. „Jeden chlap… Vypadalo to jako jen tak náhodou…, ale já o něm ledacos vím. Ten chlápek pracuje v orgánech.“
„Takže poliš?“ zeptal se Martin, kterého to ani moc nepřekvapilo. Je docela dobře možné, že o Ernesta Poluškina se zajímaly bezpečnostní orgány.
„Státní bezpečnost.“
„Co ti po mně můžou chtít?!“ rozhořčil se Martin. „Desátky řádně platím, do špionáže se nepletu, a když klopýtnu o něco, co by je mohlo zajímat, tak to hned hlásím.“
Výrazu „desátky“ Martin užíval pro prefabrikované historky, které by se teoreticky mohly zamlouvat Klíčníkům.

Držitelé moci nenápadně doporučovali každému, komu se příběhy pro strážce Forten opravdu dařily, aby tak tři až čtyři ročně sestrojil takříkajíc pro potřeby státu. Za ty příběhy se dokonce platily menší honoráře, a Martin se neflákal a nechytračil – čtyřikrát za rok usedal ke stolu a pokoušel se vymyslet historky za něž by se před Klíčníky nikdo nemusel stydět. Soudě podle toho, že jeho příběhy byly přijímány se živým zájmem, ale zároveň na něj nikdo netlačil, aby jich dodával ještě víc, asi některé u Klíčníků prošly, ale některé třeba taky ne. Zkrátka jako v každodenním životě. Hlášení a situační zprávy psal Martin taky nepravidelně, ale když se reálná situace na nějaké planetě ostře lišila od toho, co o ní psaly noviny či odborné ročenky posílal své informace na Univerzitu galaktických výzkumů, což de iure byla struktura veřejně prospěšná, ale ve skutečnosti čistě státní.
„To teda nevím," přiznal se bratr a znovu usrkl whisky. „Ale řekl bych, že je zajímá právě to, na čem zrovna děláš. Hlavně se proboha neplet do politiky!"
Martin se užuž chystal vpálit mu něco jedovatě peprného, typu „neuč fotra dělat děti", ale včas si uvědomil, že právě v tomto ohledu je mladší brácha daleko před ním a že by mu dokonce mohl udělat pár přednášek. Je pravda, že obecně byl Žeňka flink a nepořádník, ale pokud se jednalo o vztahy se slabším pohlavím, přistupoval k nim vždy velmi soustředěně, kvalifikovaně a slavil úspěchy vskutku nesmlouvavé. A tak nakonec jen odsekl:
„Já se rozhodně nehodlám do ničeho plést, bráško. To ty bys radši měl přestat být věčným studentem a chopit se něčeho pořádného."
Po této proradné ťafce se Žeňka urazil a dál už nemoralizoval. Nezbylo než si dopřát další dávku whisky, aby se jim podařilo opět nastolit mír a aby debata mohla volně pokračovat.
1
Důvodem, proč se Martin během čtyřiadvaceti hodin vrátil na Zemi, nebyla jen dávno domluvená strýčkova návštěva, ale také nutnost pořádně se vybavit na cesty. Kdyby to bývalo jinak nešlo, Martin by byl samozřejmě vyrazil ke svému dalšímu cíli rovnou z Knihovny. Úkol, který ho čekal, však byl velmi nevšední, a tak se rozhodl vyplýtvat jeden klíčnický příběh navíc.
Svou remingtonku si v cestovní výstroji nechal – lovit se sice nechystal, ale tahle zbraň byla výtečná i pro účely sebeobrany. Z malého arzenálu, uloženého v pracovně, Martin do výbavy doplnil jen spolehlivý a kompaktní revolver Smith and Wesson vzor šedesát. Měl krátkou pěticentimetrovou hlaveň, zásobník jen na pět nábojů a malou ráži, a tak se vyloženě hodil na krátké přestřelky z malých vzdáleností. Nestává se to často, ale když už k něčemu takovému dojde, je revolver mnohem užitečnější než puška.
Martin obnovil i své takříkajíc obchodní zásoby. Sůl byla k mání téměř všude, zato cukr a cukrovinky byly vyloženě skvělým platidlem. Tabák, pepř, léky, několik sad hracích karet, čerstvý Digest – vypravoval se zkrátka jako na každou jinou cestu. Přestože ponocování do tří do rána ještě poněkud tížilo hlavu, před polednem už mohl vyrazit.
Když stál ve dveřích, ozval se telefon. Martin se užuž chystal zvednout sluchátko, ale jakmile na displeji objevil Poluškinovo číslo, radši si to rozmyslel. Nebylo sice jasné, zda Poluškin už o jeho návratu věděl nebo zda to jen tak zkusil, ale Martinovi se v žádném případě nechtělo právě v tuhle chvíli skládat počet ze své práce.
Zamkl dveře a vydal se po schodech dolů.

Občas míval pocit, že vztah Klíčníků k jednotlivým příběhům je dán i osobou vypravěče. Jeho náladou, přesvědčivostí, zápalem pro vymyšlený příběh…, zkrátka a dobře faktory velmi specifickými. Například s prázdným žaludkem se pokus o průchod Fortnou dařil daleko snáz než po opulentním obědě a půllitru piva.
Martin teď mírně hladový byl, ale zato ho dost bolela hlava.
A bylo to znát.
„‚Ano?' zeptala se žena. ‚A já si myslela, že jste to pochopil hned první večer', uzavřel své vyprávění Martin a mlčky čekal na verdikt.
„Je tu truchlivo a osamělo," dověděl se. „Takových příběhů jsem slyšel už hodně, poutníku."
Byla to již druhá historie, kterou Klíčník odmítl. A nejvíc k vzteku na tom všem pro Martina bylo, že on sám ty příběhy považoval za dobré a obsažné, vybavené náležitým syžetem, lidskými charaktery i mravním ponaučením.
Prostě příběhy jak mají být!
Klíčník čekal a opravdu se zdál truchlivý a osamělý. Jeden z mnoha truchlivých a osamělých Klíčníků moskevské Stanice. Martin si povzdechl a začal zvolna pátrat v paměti. Vybavoval si a rovnou zavrhoval příběhy přečtené, vyslechnuté, své vlastní i zážitky svých známých.
Klíčník čekal.
„Bude to příběh o zvědavosti," spustil konečně Martin. „To je zvláštní vlastnost, nemyslíš?"
Klíčník samozřejmě neodpověděl. A Martinova otázka byla samozřejmě rétorická.
„Lidé ze zvědavosti podnikají podivné a nebezpečné věci. Pandora otevřela skříňku, která jí byla svěřena, žena Modrovousova vstoupila do zakázané komnaty, vědci rozštěpili atom. Kam se člověk podívá, všude naráží na spousty pohrom, způsobených neukojitelnou zvědavostí. A pokud kdysi nebezpečí hrozilo jen těm nejzvědavějším, pak v posledních sto letech už je ohroženo celé lidstvo. Jeden zvědavý vědec je nebezpečnější než celá armáda. Dokonce jsem svého času měl pocit, že příroda se chytla za hlavu a zařadila zpátečku… Lidi jsou zvědaví míň a míň. Věda je přestala zajímat. Zamilovali se do všeho banálního a každodenního. Třeba do televizních seriálů, kde je všechno předem jasné. Nebo do knih, které taky nemusíte číst do konce. Do jídla, které nemá ani zajímavou chuť, ani barvu, ani vůni. Do zpráv, v nichž není nic nového. Jako by někdo zatáhl za záchrannou brzdu – dost bylo zvídavosti, hledání a přemýšlení! Buď se zastavíme, nebo zemřeme!"
Klíčník si Martina zádumčivě prohlédl.
„Žijeme s předvídatelnými ženami, přátelé nám vykládají fousaté anekdoty a náš Bůh je zakován do dogmat. A nám se

to líbí. Ale něco ti řeknu, Kličníku: Nedávno jsem potkal dívku, kterou její zvědavost zabila…, a pomyslel jsem si…“
Martin se zadíval Kličníkovi do očí, „že všichni se třeba ještě té zvědavosti neodnaučili. Nebyla to náhodou moje záchranná brzda, za kterou jsem zatáhl sám? Třeba jsem se zastavil právě jen já! A teď sám sebe přesvědčuju, že se zastavil celý svět. To vy Kličníci, jste nás téměř odnaučili zvědavosti. K čemu bychom se taky něco učili a něco objevovali, když vy nás zítra za ručičku přivedete k hotovému… Jaký smysl by mělo směřovat ke hvězdám, když tam nic nového nenajdeme? Přemýšlel jsem o tom a odpověď se mi nezamlouvala. A tak jsem se rozhodl jinak: Ať žije zvědavost! Nejlepší na světě je hodně vědomostí! Za což pak musíme tvrdě platit těžkou sklíčeností!“
Kličník mlčel a Martin vycítil, že příběh se mu znovu nezalíbil. Tak se naklonil přes stůl a pokračoval:
„A víš, co je na tom všem nejdůležitější, Kličníku? Že zvědavost prostě neexistuje! Takovou vlastnost myslící bytosti nemají. A my říkáme zvědavost intuici, pokusu učinit závěry na základě nedostačujících údajů. Všechno bychom chtěli formalizovat a logicky vysvětlit, a když vysvětlení nemáme, říkáme ‚to je zajímavé‘, jako bychom si tak vystavovali odpustek na činy zvláštní, zbytečné a nebezpečné. Zvědavost je jen pohodlné vysvětlení. Nic víc!“
„Je tu truchlivo a osamělo…,“ spustil Kličník.
„Počkej, ještě jsem neskončil,“ přerušil ho Martin. „Vlastně jsem ještě ani nezačal. To byla jen taková ouvertura.“
Poprvé v životě měl Martin pocit, že v očích Kličníkových se blýsklo podráždění.
„Tak vykládej.“
„Žila byla ve vesmíru rasa, které všechny ostatní inteligentní bytosti říkaly Kličníci,“ spustil Martin. Náhle se ho zmocnila zuřivost, která nebyla adresována ani Kličníkovi, ani sobě samotnému – pramenila z toho, že si najednou nebyl schopen zaplatit vstup do Fortny. Byl to čistý nekonkretizovaný vztek. „Ta rasa měla takovou zvláštní libůstku – létat po celé galaxii v mohutných černých hvězdoletech a na každé planetě, která se cestou namanula budovat Stanice hyperprostorového spojení. Za toto superspojení se přitom platí jednotná cena – zajímavá historka. Jiný způsob zábavy si nedokázali najít. Nu a na planetě Zemi žil byl chlapeček Martin Dugin. Ten měl stejně jako každý jiný pozemský chlapeček tajný sen – odhalit všechna tajemství galaxie. Nic míň a nic víc, jak už to tak u lidí chodí. A jednou se zvědavý chlapeček potkal s moudrými Kličníky. Kličníci se jako obvykle nudili. Kdežto chlapeček si připadal nejchytřejší z celého vesmíru. A tak si pomyslel: Že by hybným motorem Kličníků byla zvědavost? Už jsme se přece dohodli, že zvědavost jako taková neexistuje. Takže jádro pudla není v příbězích. Není v příbězích, ale v lidech, kteří je vyprávějí! Zřejmě jsou v galaxii nějaká tajemství, tajemství důležitá a strašlivá, ale Kličníkům zatím neznámá. Proto se každý jehož Kličníci pouštějí do vesmíru, musí podílet na jejich odhalení. A ti, jež Kličníci nechtějí pustit zpátky jsou zřejmě od rozluštění některého z takových galaktických tajů blízko. A celý jejich život se teď musí odehrávat tam, kde mohou Kličníkům přinést nějaký užitek!“
Kličník se rozkuckal. Kašlal dosti dlouho na to, aby Martin pochopil, že to huňaté a šupinaté stvoření se zalyká smíchy málem se dusí a pokouší se to zastavit, ale nemůže.
„Ty… ty jsi rozptýlil mé chmury a osamělost, poutníku. Vstup do Fortny a pokračuj ve své cestě.“
Martin povstal z křesla a zabručel:
„Tak to zabralo. No výborně…“
Kličník se přestal smát. V černých očích už ale nezbýval ani stín nějaké podrážděnosti.
„Desítky ras, stovky planet, tisíce hypotéz. Říká se o nás, že krademe duše. Říká se, že poutníky požíráme. A taky se říká, že si prostě děláme blázny. Ale ta tvá verze je velmi svěží, děkuji ti za ni. Rozptýlil jsi mé chmury.“
„Ještě nikdy jsem vás neslyšel říct, zda ty historky pro vás mají nějakou cenu nebo ne. A ani to nikdy neuslyším,“ odtušil tiše Martin.
„A tebe sžírá zvědavost?“ zeptal se Kličník. „Jenže zvědavost přece neexistuje, jak jsi před chvílí sám sebejistě tvrdil.“
„Neexistuje zvědavost pro zvědavost,“ odsekl Martin. „Neexistuje zvědavost bez cíle. Pokud jsou pro vás zajímavé vaše nevyslovené motivy, tak v tom cítím faleš. Nedořečenost. Nebezpečí. Propásnutou možnost.“
Kličník neřekl nic, což Martinovi poskytlo pocit lehké převahy. Když však za sebou zavíral dveře, Kličník znovu podlehl záchvatu smíchu, a to smazalo veškeré potěšení z chvilkového triumfu.
„Čert vás vem – i kdybyste jen tak popichovali,“ mumlal si Martin kráčející chodbami Stanice. „Třeba si na nás sázejte v lotynce – kdo z nás v cizích světech vydrží déle. A můžete si nás třeba i pouštět ve své televizi. Já už vám na to kašlu!“
Než došel k nejbližší Fortně – na moskevské stanici jich bylo celkem šest – stačil vychladnout. Jistě, z hlediska všemocného a téměř nesmrtelného Kličníka byly jeho dohady k popukání.
Hlavní na tom všem ale bylo, že Martin si nebyl ani v nejmenším jist, že čistá zvědavost neexistuje a že za tím vždy stojí intuice, prospěch nebo strach. Tak mi například řekněte, jaký užitek může mít dítě z vykuchané nebo rozebrané hračky? Je to prostě zajímavé, to je všechno. A Kličníci to možná dělají stejně – hrají si se živými hračkami, a když se jim někdy rozbijou, jsou z toho rozmrzelí.
Martin v duchu uznamenal, že tahle verze je opravdu košatá. Když Kličníky zajímají dohady o motivech jejich chování, bude třeba taky vyprávět, že právě oni jsou jen dětičky skutečné supercivilizace, vyslané do vesmíru výhradně proto, aby si tam zadováděly. Jako každé děti jsou zvědaví, bezohlední a raději poslouchají, než aby odpovídali na otázky… Z toho by se mohl urodit věru pěkný příběh.
Martin si dokonce začal cosi pohvizdovat a malá fronta v čekárně před Fortnou ho nijak nesklíčila. Kývl na pozdrav vážně se tvářící ženě středních let, která seděla s obrovskou kostkovanou taškou na lavici. Panebože, snad se na nové úrovni neobnovuje profese pendlera s nedostatkovým zbožím? Nebo že by ta paní mířila na návštěvu k příbuzným a v tašce vezla dobroty? Martin si dokonce zdvořile podal ruku s mužem, který v koutě kouřil nad obřím vázovitým popelníkem. Aby netrhal partu, zapálil si taky a vykouřil půlku doutníku.
V chodbičce vedoucí přímo k Fortně to cinklo. Kdosi velký a těžkopádný oddusal z čekárny k východu. Žena nervózně pohlédla na Martina a vydala se k Fortně. Asi za minutu to cinklo znovu, muž odhodil nedokouřenou cigaretu, chopil

se objemné aktovky a ostře se Martina zeptal:
„No a… není to třeba nepříjemný?“
„Nebojte se, vůbec nic neucítíte,“ uklidnil ho Martin a vydal se do kruhového sálu Fortny k počítači.

Martin se chopil myši a kurzor se rozběhl po seznamu. Tady je Knihovna. Tohle je Ioll. Tady zase Kordík. A tohle je jeho nový cíl.
Prérie-1 a Prérie-2.
Dva světy které se jeden druhému ničím nepodobaly, snad jen typem krajiny v okolí Forten. Prérie-1, již dávno obydlená Cizinci, Martina příliš nezajímala. Až donedávna ho nezajímala ani lidská kolonie na Prérii-2, přestože jinak byla v „dobrém“, tedy zeleném seznamu…
Prsty umírající Iročky mu však stačily sdělit jméno právě této planety.
Co ale považovala za tak důležité, důležitější než vlastní smrt? Proč ho prosila, aby odcestoval právě tam – protože její signály nemohly být ničím jiným než úpěnlivou prosbou podívat se právě na tento svět?
Možná sem Martina hnala intuice, ale možná taky před pár minutami vysmívaná zvědavost. Pak už ale jen stiskl enter, otočil se a vyšel ven – tentokrát už ovšem ne na Zemi.

Bylo tu horko a prašno.
To byl první jeho dojem, když se dveře Stanice za jeho zády zavřely.
Klíčník seděl na verandě a bosé nohy si pohodlně položil na dřevěný stůl. Před ním ve velkém křišťálovém džbánu jiskřila kostkami ledu pravá domácí limonáda a na podnosu kolem stály broušené sklenice.
„Můžu?“ zeptal se Martin. Klíčník přikývl, a detektiv si nalil až po okraj. Usrkl – bylo to dobré, příjemně kyselé a studené – Klíčníci jsou prima kluci, protože v podobných případech žádnou chemii neuznávají. Martin se sklenicí v ruce přešel k zábradlí, pohodlně se o ně opřel a zamyšleně popíjel.
Před ním se rozkládala Prérie-2.
Okolní planina mu nejdřív připadala spálená zdejším sluncem. Pak ale pochopil, že vysoká tráva, která pokrývala step jako souvislý štětinatý koberec, je oranžová přirozeně. Opodál ji melancholicky uštipovalo stádo skvrnitých černobílých krav.
Oranžové tu bylo i nebe. Vlastně ne úplně oranžové, spíš takové špinavě žluté, takové, že jste si ani pořádně nevšimli nenápadného kroužku zdejšího slunce. Jedině mráčky na tom nebi byly obyčejné, normálně bílé.
„Oranžové nebe, oranžové pole…,“ zamumlal si Martin. „Co to bylo za pitomce, který dal tomuhle světu jméno Prérie? Vždyť je to tu hlavně oranžové.“
Klíčník mlčel, pohyboval prsty u nohou a usmíval se.
„Na shledanou,“ rozloučil se zdvořile Martin a Klíčník mu němě pokynul.
Jakmile detektiv sestoupil z verandy, rychle sestavil karabinu, hodil si ji na rameno a širokým obloukem začal obcházet stádo krav. Žádní kovbojové stádo nehlídali, ale po chvíli se z trávy zvedl pasáček a pozorně si příchozího prohlížel. Martin na něj zamával a pak došel až k němu. Kluk vypadal bystře a pár informací úvodem nikdy nemůže uškodit.
„Dobrý den, mister!“ pozdravil ho ten hoch, asi tak čtrnáctiletý. Byl bosý v džínách a kostkované košili, a vlasy na hlavě měl stejně ryšavé, jako byla místní tráva a nebe.
„Dobrý den,“ odpověděl detektiv „Ale proč mi říkáš mister?“
„Tady je to zvykem,“ vysvětlil kluk. „Vy jste na Prérii přijel napořád?“
To Martina zaujalo. „Napořád?“ Zvláštní otázka. Obvykle se ho všude ptali, na jak dlouho přijel.
„To sotva. Ale uvidíme.“
„Vy někoho hledáte?“ vyptával se dál pasáček.
Martin zakroutil hlavou:
„Ne, teď už nikoho. Na!“
Hodil klukovi sladkou tyčinku Červená karkulka, kterou měl už předem připravenou v kapse. Chlapec pohoštění přijal se zjevnou radostí, ale ukousl si jen půlku – zbytek opatrně zabalil a schoval si ho do kapsy. Začal s požitkem žvýkat pozemskou lahůdku a Martina vybídl:
„Tak se ptejte.“
„Je to do města daleko?“ ušklíbl se Martin a řekl si, že v komunikaci s tímhle bystrým mládenečkem bude opatrný.
„New Hope je asi pět mil na jih odsud,“ a chlapec rukou naznačil směr. Nic zvláštního tam k vidění nebylo a kluk vysvětlil: „Město je v údolí. Teče tudy Orange. Tady nemá cenu bydlet, protože tu nikde není voda.“
„Ty to stádo honíš ke Stanici schválně?“
Kluk se zašklebil a kývl.
„Kolik lidí je ve městě?“
„Přes osmnáct tisíc,“ sdělil hrdě kluk. „A tak jedenapůl tisíce nelidí.“
„Je tam něco zajímavého?“
„Ta tyčinka je dobrá,“ poznamenal zadumaně hoch.
Martin mu žertem pohrozil, ale hned mu dal ještě jednu.
„No – dva kostely, pak modlitebna, stadión, radnice, oddíl národní gardy, dvě školy konfekční továrna, dvanáct řezníků, šest pekařů, kino, malej špitál, štyři lékárny supermarket, jedny noviny varieté, tiskárna, letiště, garáže s autoservisem…“ začal vypočítávat chlapec.
„Co hotel?“
„Jo – hotel Diligence. A taky zájezdní hostinec Mustang. Ale vy mi vypadáte spíš na ten hotel.“

Martin vytáhl třetí tyčinku, Mars.
„Dneska se teda přecpu," zaradoval se kluk. „Jsem vám k službám, mister. Ptejte se."
„Co bys mi tak řekl o planetě…?"
„No…" Kluk začal poskakovat po jedné noze a patou si škrábal koleno. „Moc toho není. Planeta Prérie, podmínky pro život příhodné, jsou tu tři kontinenty z nich jeden obydlený, máme tu dvě města a pár osad, objevena tu byla ropa a barevné kovy… To znají děti už od první třídy."
„A co místní rasa?"
„V prériích žijou zelení indiáni," řekl velice vážně kluk. „A loví oranžové bizony."
„Ale prosímtě!" podivil se Martin.
Kluk pohrdlivě odfrkl:
„Však je uvidíte sám. Jsou blbý, ale hodný, tak je klidně necháváme chodit po městě."
„A to mají zelenou kůži?" upřesňoval si Martin.
„Mají rádi zelenou barvu," vysvětlil kluk. „Kupujou si zelené látky a šijou si z nich šaty. Ale jinak jsou normálně žlutý."
„Kdo řídí město?"
„No starosta," odvětil velice vážně hoch. „A máme taky šerifa a vojenského velitele. Takže jen tak zbůhdarma tu radši nestřílejte, jinak vás chytí a pověsí! Na takovéhle věci jsme tady přísný – třeba na souboj musíte nejdřív dostat povolení."
„Panebože, ale to je hotový klukovský ráj…," zvolal Martin. „To se docela divím, že se sem ještě nestáhli všichni kluci ze Země…"
Chlapec si i tento výrok se zájmem poslechl, ale podobně jako Klíčníci nijak nereagoval.
„Takže otázka poslední," řekl Martin a hodil klukovi další sladkost. „Jaké tu platí peníze?"
„Prérijní dolary." Kluk na okamžik zaváhal, ale pak vytáhl z kapsy minci a ukázal ji Martinovi. „Takovýhle."
„Můžu se na to podívat?" Martin si kovové kolečko vzal a detailně ho prozkoumal.
Vida vida! Ta mince byla stříbrná a bylo na ní vyraženo číslo jako na bankovce! Takže Waltersův bedekr nelhal.
„A je pravda, že peníze jsou jenom na Zemi a na Prérii?" zeptal se kluk s očima upřenýma na minci. Jeho věk prozrazoval, že na Prérii se narodit nemohl, ale ze Země sem asi přišel jako špunt.
„Není. Peníze lidé používají ještě na dalších šesti planetách…," odpověděl Martin a dál si prohlížel bělavý peníz. „Ty vaše ale vypadají opravdu solidně…"
„Máme v horách stříbrný důl," vysvětlil chlapec.
„Je to hodně peněz?" zeptal se detektiv, když klukovi minci vracel.
„Jo," přikývl hoch. „Sklenice pití stojí v hospodě deset centů. A pokoj v hotelu dolar. Teda v dobrém hotelu…"
„Měl bych se ve městě někde zastavit a hlásit, že jsem přicestoval?" zajímalo Martina.
„Teda vy se učíte rychle," vycenil kluk bílé, trochu křivé zuby „Stavte se u šerifa, ten to má rád."
„Díky synku," přikývl Martin. „Půjdu se teď na ten váš New Hope podívat… A ty se nestyď a dělej, co máš."
„Proč bych se jako měl stydět?" naštětil se rázem kluk.
Martin se ušklíbl:
„Jen klidně zavolej šerifovi a podej hlášení. A řekni mu, že se u něj tak za dvě hodinky stavím."
Kluk umíněně stiskl rty a vyprovodil Martina dotčeným pohledem. Teprve když byl detektiv nějakých sto kroků daleko, hoch znovu ulehl do trávy a vytáhl z kapsy malý radiotelefon.

Prérie-2 byla opravdu považována za jednu z nejúspěšnějších pozemských kolonií ve vesmíru. Oficiálně se všude pravilo, že je to planeta průkopníků a individualistů. Všichni ale věděli, že kolonizace téhle planety je supertajným vládním projektem USA. V posledním roce planeta stále zřetelněji spěla k nezávislosti. Možná že tu Američanům něco nevyšlo. Anebo naopak – formální nezávislost planety byla součástí jejich plánů.
Ať už to bylo, jak chtělo, Martina tu všechno zajímalo. Takové rekreační planety to je docela legrace, nebo planety kde se získává něco exotického a hodnotného, ty jsou zase užitečné. Ale planeta, kde se lidé pokoušejí vybudovat enklávu čistě pozemské civilizace, to je cosi naprosto zvláštního.
Klíčníci do místní politiky nikdy nezasahují. Veškeré jejich požadavky se vždy a všude omezují na bezvýhradně svobodné využívání Forten. Na Prérii se ale nic mimořádného, nebo dokonce odporného nedělo. Místním „indiánům" kolonisté neubližovali, k Cizincům se chovali opatrně, ale snášenlivě. Zkrátka a dobře – kdyby se lidstvo jednou hodlalo usadit někde mimo Zemi, Prérie by se k tomuto účelu hodila přímo ideálně.
Číslované stříbrné mince – to se tedy hned tak nevidí! Martin se ušklíbl a dál si vykračoval stepí. Proč se tu asi nepoužívají bankovky? Že by tu kovové peníze symbolizovaly Divoký západ, přestěhovaný nějakých sto parseků od Země?
Inu, možné to je.
Martin si s lehkým povzdechem pomyslel, že ruská vášnivost buď definitivně vyhasla kdysi v dobách Gumiljovových, nebo se zásadně neobrací nikam ven. Kde je třeba planeta Nový Muchosransk nebo dejme tomu Nové Město Kitěž? Kde jsou rusovlasí ruští chasníci, orající panenskou půdu v jiných světech? Ti asi stojí mezi demonstranty před moskevskou Stanicí. Nebo pochodují mezi holohlavci po cvičišti, jež ruská státní moc pečlivě ignoruje. Co je to za prokletí, které se nad tímhle národem trvale vznáší? Když duchovnost, tak v každém případě odporující zdravému rozumu, když svoboda, tak s pogromy a paličstvím, když víra, tak s kleštěneckou nedůtklivostí, no a když svátek, tak s týdenní kocovinou. Člověka až napadne, že ty tři Stanice na území Ruska – v Moskvě, Novosibirsku a Krasnodaru – nejsou náhoda. Lehce získané peníze, které si nikdo a nijak nemusel vydělat, zemi zásadně proměnily – nacistům vzaly půdu pod nohama a pokryly celý stát téměř evropským sytým blahobytem. Ani úředníci nestačili rozkrást všechno, co

se doslova sypalo z nebe, nezbylo než podělit se s lidem!
Ale kde je ten duch, který vyháněl na daleké cesty Kruzenšterna a Lisjanského, Bellinshausena a Lazareva, Przewalského a Vizeho, Kejzerlinga a Inostranceva?
„My těch průkopníků dneska máme málo," broukl si Martin ponuře, i když chápal, že trochu přehání. A nešlo ani tak o zvláštnosti národní povahy. Největší síla ruského národa stejně vždy byla ve varjažských a dalších přivandrovalcích – stejně jako národa amerického. Tady jde o něco jiného. O jakousi mystickou, přímo manichejskou nevstřícnost vůči životu, která se snadno přerozuje v nenávist, ve zbožnění bídy a pošetilosti. Že by to bylo tím drsným podnebím? Kdyby tak Klíčníci Rusku dali něco jako regulátory klimatu, takové věci přece mít musejí…
Martin si odplivl do oranžové trávy. S klimatem to nemá nic společného. Například na drsné Sibiři onen průkopnický duch naopak žije. Kdoví, třeba něco podstatného pro Rusko nakonec vymyslí Sibiřané… Martin už slyšel o velké skupině Novosibirčanů a Krasnojarců, kteří se vypravili na jakousi chladnou a vlhkou, ale velmi perspektivní planetu. Asi by bylo dobré se tam podívat – při vhodné příležitosti.
Teď už ale stál na oranžovém úbočí a shlížel na New Hope – největší město Prérie-2, oblíbené planety všech Američanů. Údolí řeky Orange bylo široké, dobrých deset kilometrů. Sama řeka rozhodně nebyla žádná Mississippi a nijak impozantním dojmem nepůsobila, ale byl to vodnatý splavný tok, město mělo vlastní přístav a v tom stál – no to se podržte! – pravý americký kolesový parník! Samotnou městskou zástavbu tady tvořily prkenné a roubené domy které jako by právě vyskočily z celuloidu spaghetti-westernů, několik zcela moderních zděných budoy stožáry antén a průzračné plexisklové bubliny vrtulníků na místním letišti – to vše těšilo oko, nutilo se nadšeně rozplývat a bouřilo krev v žilách. Člověku se až chtělo tasit spolehlivý kolt, osedlat bujného hřebce a s mocným křikem vyrazit po prašné prérijní cestě, střílet přitom pánubohu do oken a popíjet přímo z láhve tequillu.
„Můj ty smutku," zvolal Martin a sám nevěděl, čeho je v jeho hlase víc, zda nadšení či naopak nepřízně. „Vy jste se snad zbláznili, Američani!"
Chvíli ještě postál a prohlížel si město, pak sáhl do kapsy batohu pro aparát a pořídil několik snímků. Jen tak, do svého domácího alba. Jenom bude muset ve fotoateliéru upozornit, že ta oranžová barva nebe je místní zvláštnost, jinak z toho bude personál při vyvolávání šílet.
2
Slib daný strážnému pasáčkovi Martin splnil a ze všeho nejdřív se vypravil do šerifovy služebny. Jak si tak vykračoval ulicemi města, nemohl se zbavit zvláštního pocitu, že všude kolem sebe vidí zhmotněnou fantazii, oživlé dekorace, vrcholy filmové frašky. Všechno tu bylo absolutně reálné – i americké matinky které vyvedly svá dítka do parčíků podél hlavní třídy i dřevěné chodníky v příčných uličkách, na rozdíl od hlavní, kterou už místní stačili převléct do asfaltu, i melancholičtí harcovníci s karabinami přes rameno. Hollywood přes sto let vytvářel mýtus, kdežto tady tentýž mýtus začal vytvářet dějiny. Za skleněnou výlohou trpělivě čekali střapatí mládenci na svou porci zmrzliny v oplatkovém kornoutu, parník u přístaviště vypustil oblak páry a táhle zahoukal, z baru Liberty se vypotácel namol opilý chlápek kovbojského zjevu, poplácal se po pouzdru u pasu, aby se přesvědčil, že pistole je na místě, a vyškrábal se na pokorného posmutnělého koně. Chyběla už jen hudba Ennia Morriconeho a muž beze jména, drtící v zubech doutník.
Pak ale Martina napadlo, že tenhle minisvět je příliš stylizovaný i pro potřeby Hollywoodu. Tady by se nakonec mnohem lépe vyjímal Andrej Mironov v roli starého Fösta, který sem s promítačkou a krabicí filmů přijel chlácholit kovbojské duše.
Přestřelky a jiné zmatky tu však zatím nezaznamenal. Každý Martina pozdravil a on zdvořile odpovídal, protože chápal, že filmová klišé zažraná do duše tu plně ožila a on teď musí kopírovat toho Andreje Mironova, nebo možná spíš Clinta Eastwooda.
Šerif už na něj čekal na verandě malého patrového domu, a vlastně tak bezděky působil dojmem Klíčníka. Šlachovitý chlap s rukama opřenýma v bok, u pasu okatě zavěšený chromovaný revolver s dlouhou hlavní, na hrudi se třpytí šerifská hvězda. Martin zastavil až před ním a zalitoval, že s sebou nemá foukací harmoniku. A tak alespoň začal falešně pískat známou Morriconeho melodii.
Šerif odplivl do prachu a broukl:
„Tak co, vtipálku…? Přišel jsi ze Země?"
Martin přikývl.
Šerif se zaškaredil, jako by všichni nově příchozí budili vážnou obavu, že jejich úmysly nejsou poctivé, pozorně si Martina prohlédl a zeptal se:
„Jsi novinář? Nebo detektiv?"
„Detektiv," přiznal se Martin.
Šerif pomalu sešel ze schůdků. Kolem něj se vznášela silná vůně smažené cibulky a téměř nepostřehnutelné aroma drahé kolínské.
„Prérie-2 je suverénní území. Ale orientovat se tu zhruba můžeš podle amerických zákonů – a skoro nikdy se nesekneš."
Detektiv znovu přikývl.
„Sakra, řekl bych, že si teď připadáš jako v oživlém westernu," konstatoval šerif. „Ale to pusť z hlavy. Protože kulka, kterou tady klidně můžeš koupit, nebude filmová, ale opravdická."
„A to se zdejším lidem líbí?" zeptal se Martin a učinil nepříliš srozumitelný pohyb hlavou.
„No a co – to si myslíš, že jsme se takhle vymódili tobě na uvítanou? Koho tady hledáš a jak se jmenuješ, sakra?"
„Jmenuju se Martin. Moje maminka se jmenuje Antonína Petrovna. A nehledám tu nikoho…, přesněji řečeno nevím, koho nebo co tu hledám. Moje klientka zahynula na Knihovně a stihla mi oznámit jen jméno vaší planety. Doufám, že tu narazím na nějakou stopu…, ale zatím nemám ani tušení, co by to mohlo být…"

V šerifových očích se mihl zájem. Ať už to bylo, jak chtělo, lidé žijící v hollywoodském filmu automaticky respektují pravidla žánru. Tajemná historie s tragicky zemřelou klientkou zapůsobila perfektně.
„Pod dál," houkl šerif.
Za roubenými stěnami se skrývala zcela civilizovaná a moderní kancelář. Všude elektrické světlo, počítač, tiskárna a kopírka, solidní radiostanice a impozantní kávovar. Šerif ze všeho nejdřív cvakl vypínačem kávovaru, pak sebou praštil do křesla a upřel nehybný pohled na Martina.
„Dáte si?" zeptal se Martin a vytáhl z kapsy dva doutníky v hliníkových pouzdrech.
„No, to neodmítnu," otevřel spokojeně pouzdro šerif. „Tabáček tu taky pěstujeme, ale to víš, zatím to není ono…, to teda ne…"
Přejel si doutníkem pod nosem, zhluboka vtáhl vzduch a spokojeně hekl. Pak si ale nezapálil, položil dárek na stůl a připlácí ho rukou, jako by se od něj alespoň na chvíli chtěl odstřihnout. A zeptal se:
„Tak co tady ale přece jen hledáš, chlapče? Jakých nesnází bychom se od tebe mohli dočkat?"
„To nevím," pokrčil rameny detektiv. „Ta dívka zemřela, aniž ze sebe dokázala dostat jediné slovo… Stihla mi gesty naznačit jen ‚Prérie-2'. Asi to pro ni bylo hodně důležité."
„A byla tady u nás někdy?"
„Pokud vím, tak ne."
Šerif jen rozhodil rukama:
„Tak mi aspoň ukaž fotku, když jsi takovej chytrej."
Martin vytáhl fotografii v plastikovém tuhém pouzdře a podal ji šerifovi. Ten na Iřin portrét vyvalil oči a jeho tvář začala zvolna brunátnět:
„Děláš si blázny nebo co?!" zeptal se nakonec.
„Vy ji znáte?"
Šerif otevřel tlustou knihu hlášení v kožených deskách a přečetl:
„Pátek, 12. října, 14.30. Irina Poluškinová, Rusko! Seděla přesně na tom místě, kde teď sedíte vy! Věděla, co se sluší a patří, protože nejdřív zašla ke mně."
„No to snad ne…," hlesl Martin a na okamžik ztratil hlavu. „To jsem netušil."
Najednou si uvědomil, že si na Knihovně zapomněl upřesnit, kdy konkrétně tam Irina dorazila? V pátek? A co když to bylo až v sobotu?
„Představila se, vyptávala se na planetu… Opravdu moc vychovaná a zdvořilá holka…" Zdálo se, že šerif Martinovi uvěřil. „Že by se teda rovnou sebrala a zase odcestovala? Já měl pocit, že tu chce zůstat nadlouho."
Martin rozhodil rukama:
„A co přesně ji tu zajímalo?"
„Indiáni," zafuněl šerif. „A trosky"
„Jaké trosky?" zbystřil pozornost detektiv.
„No… asi tak před třemi měsíci jsme kousek od stříbrného dolu našli nějaké zříceniny: Možná to bylo staré indiánské město, nebo třeba…," šerif nedomluvil – asi nechtěl opakovat známé banality o Prastarcích. „Věřte mi, že zajímavého tam není nic. Oznámili jsme to na Zemi a přicestovali sem tři vědci. Hrabou se tam dodneška, ale ksichty už teda mají dost kyselý. Všechno je to starý, rozbořený…, jen kamenné zdi a tu a tam nějaký keramický střep. Já měl dojem, že ta holka se chce vydat právě tam. A ona teda místo toho zase odešla…"
Šerif se zamyslel.
„Setkala se tu s někým?" zeptal se detektiv.
„Hele, tohle není vesnice, ale velké město," řekl přísně šerif. „Máme tu skoro dvacet tisíc občanů a denně sem dobře tucet dalších dorazí!"
Šerif nedělil obyvatelstvo na lidi a Cizince, což se Martinovi zalíbilo. Šerif ale tenhle dojem okamžitě pokazil:
„A pak se tu fláká několik set indiánů – copak se něco takového dá uhlídat?"
„Rozumím," zabručel Martin. „Takže jsem v koncích. Jestli nemáte nic proti tomu, tak se pokusím zjistit, zda tu Irina navázala nějaké kontakty."
„Pro mě za mě," zavrčel šerif. „Akorát nevím, k čemu ti to bude platný… Když říkáš, že holka už je po smrti… Ale zlom vaz."
Vstal a podal mu ruku, z čehož plynulo, že rozmluva je u konce. Martin to respektoval – tím spíš, že teď potřeboval všechno v klidu strávit a promyslet si to. Když už byl ve dveřích, šerif za ním křikl:
„Jářku, Martine z Ruska.., Mně říkají Glenn."
Martin přikývl, usmál se a odešel.

Teď, když Irinina předsmrtná slova dostala zcela konkrétní obrysy, už ho na Prérii-2 nic nedrželo. Bylo jasné, že Ira cestovala nejdřív na Prérii-2 a snažila se tu odhalit tajemství starobylých trosek. Po rozhovoru se šerifem ale střízlivě zhodnotila své šance, místo pracného vykopávání keramických střepů se rozhodla objevit tajemství Knihovny a vyrazila zpátky ke Stanici.
Zní to logicky?
Naprosto.
Martin mohl následovat její příklad. Mohl přenocovat v místním hotelu a ráno se vydat na zpáteční cestu. Věčně to odkládat nemůže a nakonec musí před Ernesta Poluškina se smutnou zprávou předstoupit.
Jenže cosi nepostižitelného mu v tomto vskutku přirozeném chování nakonec zabránilo.
Nejdřív se vydal do První národní banky Prérie-2. Pod bdělým dohledem dvou členů ostrahy si popovídal s mužem za

přepážkou a zjistil, že pozemské peníze jsou tu k ničemu, protože tady platí jen kreditní poukázky stálého zastoupení Prérie v New Yorku, což bylo eufemistické označení pro klasické velvyslanectví. Martin přirozeně žádné kreditní poukázky neměl, tak si nechal poradit od úředníka a vypravil se do supermarketu.
Ve finačním oddělení odčekal nepříliš dlouhou frontu – před ním stáli ponuří zlatokopové s těžkými koženými váčky, pevná, sebejistá žena sem zase přitáhla dvě bedny jakýchsi plodů a sušených bylin, inteligentní mladík, z něhož se vyklubal dobytkář, se dlouze dohadoval o cenu svého hovězího. Když přišla řada na Martina, vyklopil na stůl část tabáku a koření, cukrovinky, aspirin, prezervativy žárovky do baterek, hrací karty a pár nejnovějších čísel Digestu. Nabízená cena Martinovi naprosto vyhovovala – za tyhle peníze mohl na Prérii-2 docela pohodlně strávit několik týdnů. Kdyby býval vyrazil do menších a zapadlejších krámků, zřejmě by zásoby prodal ještě výhodněji, ale to nebylo nutné.
Kdyby se ho v tuhle chvíli někdo zeptal, proč se připravuje na delší pobyt, asi by se srozumitelné odpovědi nedočkal. Možná by se stydlivě přiznal, že má rád pohodlný život, který bez nacpané peněženky není možný a vykládal by asi i o profesionální etice soukromého detektiva, která vyžaduje prověření všech kontaktů Iriny Poluškinové v New Hope, přiznal by se také, že ho prostě zajímá život největší lidské kolonie ve vesmíru, která se za den či dva prostudovat nedá. Pravá příčina však byla mnohem prozaičtější.
Irina Poluškinová prostě detektivovi nešla z hlavy! Na dívku myslel při návratu z Knihovny během pelmeňové hostiny se strýčkem, při popíjení whisky se Ženkou a cestou na Prérii-2. Poprvé a naposled se mu něco podobného stalo v mládí, když se coby do té chvíle chladnokrevný a životem hluboce zklamaný mladý muž (jak to taky v devatenácti má být!) najednou zamiloval. A jak se zamiloval – s nekonečnými útrapami, slzami smáčejícími polštář, s nočním bloumáním kolem domu spokojeně chrupající dívenky, s jednotvárnými mnohahodinovými telefonáty a touženými myšlenkami na sebevraždu! A právě tehdy s hrozivým údivem a rozpaky pochopil, že o objektu své lásky přemýšlí neustále – během vleklého vysedávání na nudných přednáškách, při popíjení piva s kamarády během cest metrem i ve chvílích, kdy se ukládal ke spánku.
Všechno ale jednou pomine. Jak už to tak chodívá, Martin začal o zdroji své trýzně přemýšlet stále méně, pořídil si několik nezávazných známostí, na život začal nahlížet ještě skeptičtěji a podezíravěji, ale opravdovou lásku už od té doby pro jistotu nepokoušel. Příliš drásavým citům se raději vyhýbal, žen-vampů všech věkových kategorií se stranil a mladé dívenky ochotné se bouřlivě zamilovat kdykoli a kdekoli, opatrným obloukem obcházel.
Martin samozřejmě prožíval řadu srdečních záležitostí, z nichž některé trvaly i léta, jiné ale zase jen hodiny. Lákaly ho seriózní dámy středního věku, které si uměly poradit jak se životem, tak se sexem a nacházely uspokojení v rodinném životě, milence ale považovaly za stejně neodmyslitelný atribut rodiny jako manžela, děti či útulnou kuchyňku s kytičkovanými hrnky na okenním parapetu. On se zatím nechystal vykročit ve strýčkových stopách a zůstat starým mládencem, se zakládáním rodiny však nepospíchal a žádnou ze svých přítelkyň za možnou příští choť nepovažoval. Naopak – jakmile některá z jeho lásek začala dělat v jeho příbytku pořádek, příliš často si stěžovat na neschopného manžela a nebo mu ke každému svátku věnovala krásnou hedvábnou kravatu (což je předmět bezesporu velmi intimní), Martin takový vztah velmi ohleduplně, ale rychle ukončoval.
V žádném případě se ovšem nechystal podle příkladu řady jiných mužů najít si mladou dívku a budoucí manželku si z ní vychovat. Takové experimenty končívají úspěchem jedině v případě slavných spisovatelů, velkých dirigentů, managerů světové extratřídy či populárních bavičů. Racionálně uvažujícímu muži musí patnáctiletý rozdíl ve věku vnukat spíš oprávněný strach a pochybnosti o vlastních silách.
Fakt ale zůstával faktem, i když zatím si ho Martin příliš nepřipouštěl. Na Iročku vzpomínal neustále. Vzpomínal na ni tak utkvěle, až mu to začínalo dělat starost. Nejrozumnějším způsobem, jak tyhle vzpomínky zapudit, bylo pokračovat ve vyšetřování.
Martin se odebral do hotelu Diligence, který mu doporučil mladý šerifův pomocník, a byl s ním opravdu spokojen. Pokoje byly malé, ale útulné, zařízené ve stylu country s masivním nábytkem místní výroby čistě povlečenou postelí a rozhlasovým přijímačem – televizi zatím v New Hope naštěstí ještě neměli. Blížilo se sice již poledne, ale Martin ještě dostal snídani zahrnutou do ceny pokoje – chutná sázená vejce, čerstvý pórovitý chléb, měkké žluté máslo a nahořklý „čaj“ z místních bylin. Horký nápoj mu zachutnal ze všeho nejvíc – vanulo z něj cosi širošírého, svobodného a nezkrotného. Martin se rozhodl, že byliny k jeho přípravě si před návratem na Zemi nakoupí za všechny peníze, co mu zbudou.

Martin kráčel zvolna a jakoby bez cíle. Ve skutečnosti se ale ze všech sil snažil vžít se do myšlenek Iry Poluškinové. Bylo to podobné, jako když si v seznamu planet vybral Knihovnu – tentokrát se snažil objevit mezi městskými pamětihodnostmi ta místa, která by pro dívku mohla být nejzajímavější. Došel až k přístavišti, prohlédl si jízdní řád a zjistil, že parník odplouvá nazítří. V srdci se ale nic neozvalo a on si řekl, že výlety po řece dívku asi neoslovovaly. Postupně zamítl i několik obchůdků, o varieté ani nemluvě. Navíc v Martinovi vyklíčilo silné podezření, že pod tímto nevinným názvem se skrývalo spíš nevěstinec.
Zato u baru Předposlední útočiště na samém kraji města se Martin zdržel. Něco ho tu přimělo k zamyšlení – snad ten komický název, nebo možná nezvykle upravená barová výloha, v níž byla vystavena celá sbírka plyšových medvědů. Martin dlouho nepřemýšlel a vstoupil dovnitř.
Srovnání sice nesedělo úplně, ale ze všeho nejvíc tenhle podnik vypadal jako kovbojský saloon. Taky tady byl všude bytelný nábytek ve stylu country, masivní stoly zčernalé stářím a židle, které prostě nerozlámete. Lahví na polici za barovým pultem nebylo moc, ale nějaké to slušné pití se tu najít dalo. V koutě vrněl televizor. Martin na něj nejdřív vytřeštil oči: Kde se tu bere a odkud tady můžou vysílat baseballové utkání, navíc na stadionu nacpaném lidmi, ale vzápětí pochopil, že je to jen videozáznam pro vytvoření atmosféry, což je věc v koloniích zcela běžná… Lidí tu moc

nebylo, ovšem několik rázovitých týpků v širokých klobouících a s revolvery u pasu se tu našlo; postarší barman byl přiměřeně chmurný a neholený. Martin došel až k pultu a přívětivě pozdravil:
„Dobrý den.“
„Dobrý“ přikývl barman, který na pozdrav reagoval víceméně bez jakéhokoli zájmu. „Hřbitov je kousek odsud, tak sto metrů.“
„To vypadám tak bídně?“ podivil se detektiv.
Barman si povzdechl:
„Je vidět, že jste tady nováček. Teď si poručíte pivo, ale pak se hned začnete vyptávat, proč má ten podnik tak zvláštní jméno. Tak vám to vysvětluju: Kousek od nás je městský hřbitov. No a tohle je Předposlední útočiště.“
„To zní logicky,“ souhlasil Martin. „Máte pivo?“
Barman mu z pípy načepoval do sklenice úctyhodných rozměrů. Pohlédl na Martina a v jeho očích byl ostýchavý nepokoj.
„Jenom ležák. Ale za měsíc začnou vařit i černý.“
„Já mám náhodou světlé pivo rád,“ přikývl bez dlouhých cirátů Martin. „A exotická chuť mě rozhodně nezarazí.“
Barman se zvídavostí přírodovědce sledoval nového návštěvníka, který si zrovna dopřával opatrný první doušek.
„To není špatné,“ poznamenal detektiv během pár vteřin.
Barman spokojeně povytáhl obočí.
„Ječmen je asi místní,“ dohadoval se Martin. „Zato chmel bych si tipoval na pozemský…“
Barmanova tvář se zase o něco prosvětlila.
„Vlastní chmel budeme mít tak za tři měsíce. Už jsme ho tu pěstovali, jenže indiáni…!“ mávl beznadějně rukou.
„Že by přepadli chmelnice a úrodu spálili?“ užasl detektiv.
„Ale kdež – sežrali,“ zahučel otráveně barman. „Jsou to kočovníci, víte… Táhla jich celá horda, ale městu se zaplaťpánbu vyhnuli. Jenže pole…, to je nad jejich chápání. Prostě nerozumějí tomu, že něco, co roste, by taky mohlo někomu patřit. O zemědělství nemají nejmenší představu.“
Martin soucitně pokýval hlavou. Pivo za moc nestálo, ale za hranicemi Země se i na takovéhle dalo narazit jen hodně zřídka.
„Něco sežrali, něco rozdupali…,“ rmoutil se dál barman. „Od pšenice a ječmene už jsme je naštěstí stihli zahnat. Brambor si nevšimli. Jenže chmel, kukuřici a rajčata zničili. Teď tam budujeme ploty.“
„A jak ti tuzemci vypadají?“ zeptal se Martin. Barman mlčky ukázal hlavou a detektiv se otočil.
Jeden domorodec seděl v nejtmavším koutě lokálu. Na první pohled vypadal skoro jako člověk. Plet měl žlutou, oči úzké a dlouhé vlasy spletené do copánků. Na sobě měl jasně zelený sarong a sandály spletené z kožených řemínků. Martinův pohled snášel stoicky jako skutečný indián. Před ním stála téměř prázdná pivní sklenice a jakási banální krmě typu chipsů.
„To je Jim,“ vysvětlil barman. „Už tady u nás žije dlouho. Je to dobrý indián, civilizovaný. Za jídlo a pití mi tady pomáhá ve kšeftě. Když člověk potřebuje někam doběhnout, něco přinést nebo něco podržet, tak je na něj spoleh. Oni jsou teda vůbec kluci pracovití.“
Odmlčel se a pak dodal:
„A s alkoholem taky potíže nemají. Sami třeba dělají zkvašené koňské mléko, a to je taky alkoholické. Takže si rozhodně nemyslete, že bychom je zrovna my opíjeli.“
„A proč bych si něco takového měl myslet?“ podivil se Martin.
Barman si povzdechl:
„Vy nejste Američan. Takže si určitě musíte říct: Nojo, Američani zase někam přitáhli a opíjejí tam indiány. No nemám pravdu?“
„Stává se to,“ připustil s úsměškem detektiv. Barman se mu zamlouval – jen tomu věčnému smutku v jeho očích nějak nerozuměl. „Promiňte mi tu dotěrnost, ale vy máte nějaké problémy?“
Místo odpovědi se ozval táhlý povzdech.
„Copak vy jste odborník na lidské problémy?“
„No, dejme tomu…,“ znejistěl Martin.
„Tak jo,“ přikývl barman. „Vypadáte na docela zkušeného chlápka. Nedaleko odsud je velkoobchodní sklad s whisky, ale sám se tam vypravit nemůžu. Uhnízdila se tam totiž banda Křiváka Johna. Kdybyste mi odtamtud přinesl bednu kořaly, tak vám věnuju jeden moc užitečný artefakt.“
„Cože?!“ přeptal se Martin, který měl v tu chvíli pocit, že přichází o rozum.
„Vy asi nebudete mít rád počítačový hry,“ povzdechl si barman. „To byl jen takovej fór, kamaráde. Nelamte si s tím hlavu. Není tu ani sklad, ani whisky, ani Křivák John.“
„No dobře – ale stejně,“ dotíral dál Martin, který už ničemu nerozuměl.
„Víte, já mám svý klienty rád,“ vysvětlil barman. „A svou práci taky. Věříte mi to?“
Martin přikývl.
„No a podívejte se, co jim musím podávat!“ vykřikl zoufale barman. „Místní pivo! A whisky z ječmene, která není žádná whisky, ale normální domácí kořala! Mám tady, pravda, dvě bedny chlastu ze Země, ale kdo si může dovolit je koupit? Kdo si tady řekne o pořádný míchaný koktejl? Kdo si tady poručí dejme tomu Pokus o útěk nebo Vykradeno, kdo si objedná Vládu tmy nebo Vlčí charakter? Dokonce i ten nejobyčejnější gin s tonikem nebo Skleněné moře jsou na Prérii nepředstavitelnej přepych. A to je hrůza, mladý muži. Minulý týden si jeden host objednal Závoj snů a já měl i bílé bousseau, i grenadinu, i grappu… Jenže on se potom zlinkoval tou samohonkou!“
„Vy nejste Američan,“ uhodl Martin. „Vy budete Oděsan!“

„Já jsem z Chersonu, mladý muži," zvolal barman a napřímil záda. „Což není Oděsa, ale něco ještě mnohem lepšího! A odkud jste vy?"
„Z Moskvy"
„Tak vidíte, kde všude se dá narazit na krajana," poznamenal barman rozvážně a podal detektivovi ruku. „Co pro vás můžu udělat?"
Martin vytáhl fotografii a ukázal mu ji.
„Tu jsem viděl," řekl mu barman, sotva na snímek pohlédl. „Kdy ona to tu byla… panebože, na to si snad ještě vzpomenu… Že by v pátek? Nebo v sobotu?"
„V pátek," napověděl Martin.
„To ne, já bych řek spíš v sobotu…," váhal barman. „Nebo že by v neděli? Ale víte co – popovídejte si s tím pánem u okna! S tím dost dlouho mluvila."
Z pána u okna se vyklubal pomenší čtyřicátník. Jarmulka nedbale posunutá do týla neskrývala ušlechtilou pleš, korunující vysoké myslitelské čelo a značnou část temene. Muž byl hubený, ale šlachovitý a na sobě měl odřené džínsy a světle hnědou manšestrovou košili. Pokud barman působil dojmem člověka velice smutného, pán v jarmulce byl přímo ztělesněním všeho vesmírného žalu. Také na něm se civilizace zřejmě velmi provinila a tento člověk už od svého okolí nic dobrého neočekával. U pasu měl připnuté úctyhodné pouzdro s obrovským chromovaným revolverem a na stole před ním stála zpola vypitá láhev „kořalky až příliš domácí". Právě v tom okamžiku se ten pán hotovil loknout další doušek – dlouho se křenil, podezíravě nahlížel do sklenice, odvracel se a potom k ní zase štítivě přičichával – ale nakonec její obsah celý spolkl. Ani jogín násilně ukládaný na lože z hřebíků by své trápení nesnášel odevzdaněji.
„Jak se jmenuje?" zeptal se Martin.
„To právě nikdo neví," pousmál se křivě barman. „Promluvte si s ním, třeba se vám představí."
Martin vděčně kývl hlavou, vzal si své pivo a vykročil směrem ke kovbojovi, který stále ještě zpracovával zážitek z právě zkonzumovaného alkoholu. Zeptal se:
„Můžu si přisednout?"
„Klidně," řekl chmurně kovboj. Nalil sklenici až po okraj a přistrčil ji k Martinovi.
I k takovýmto obětem se soukromý detektiv musí někdy uchýlit!
Martin k nabídnutému lektvaru rozhodně nečichal. Nápoji nedělal příliš dobrou reklamu už vzhled tajemného „pána", ale na druhé straně bar nevypadal na to, že by se tu nalévaly vyložené jedy. Vypil tedy kořalu na ex a bleskurychle ji zapil pivem.
Whisky to tentokrát opravdu nebyla. Byla to samohonka. A to kvalitní, skoro stejně dobrá jako ruská.
„Tak vykládej," řekl muž, který Martinův výkon viditelně pokládal za úspěšně složenou zkoušku.
„Jmenuji se Martin.
„To já ti svoje jméno říct nemůžu," zasmušil se kovboj.
„A proč?" zajímalo Martina.
„Protože to by mě zabili. Okamžitě."
V pohledu lysohlavého kovboje se zračila taková jistota, že Martin ani nezkoušel něco namítat.
„No dobře, jak si přejete. Hledám tu jednu dívku…"
„Ukaž!" Kovboj sáhl po nabízené fotografii, vzal ji do rukou a chvíli ji zkoumal. „Nojo. Pěkná holka. A bezvadná. Dlouho jsme si spolu tady povídali."
„Její rodiče si mě najali, abych ji našel," vysvětlil Martin. „Nemohl byste mi stručně říct, o čem jste si povídali?"
„Ale bude to správný?" zapochyboval kovboj. „Když ta holka sama odešla z domu…"
„Je mrtvá," přerušil ho Martin. „A já se jen pokouším zjistit, co se s ní v posledních dnech dělo. Pane…"
Kovboj zakroutil hlavou:
„Stejně mi nejde do hlavy proč si zdejší barman myslí, že jsem ruského původu…"
„Není to tím, že je sám taky Rus?" zauvažoval nahlas Martin.
„Nebudte k smíchu mým mokasínům!" mávl rukou kovboj. „Copak to jde – považovat za Rusa někoho, kdo se v pěti letech odstěhoval z Ukrajiny? Ale budiž, říkejte mi, jak chcete – pane, seňore, mister…"
Nalil do sklenice ještě trochu pálenky přistrčil ji k Martinovi a sám se chopil rovnou láhve:
„Tak na to děvče, ať je jí země lehká."
Nezbylo než se znovu napít. Martin si teskně pomyslel, že při tomhle tempu se toho moc nedoví, protože brzy spadne pod stůl.
„A jak vůbec zemřela, chlapče?" zeptal se kovboj a přičichl si k rukávu.
„Víceméně náhodou," zaváhal s odpovědí Martin. „Zaútočilo na ni zvíře."
Kovboj pokýval hlavou:
„To je ale pech… A to jsme se seznámili tuhle neděli. Koukám, že holka je celá smutná, sedí tu nad pivem, tak jsem se s ní dal do řeči…"
Martin se rozhodl, že tu nepřesnost v časovém údaji opravovat nebude. A jeho společník snivě pokračoval:
„Skutečně ohromná holka… Byl bych jí rád pomohl, ale to víš…, jaký já jsem pomocník, ještě bych ji dostal do neštěstí… Chtěla zkoumat trosky, ty u stříbrného dolu v horách. Rozmlouval jsem jí to, jak jsem jen uměl, protože tam teda nic zajímavého není. Jenže ona ti měla nějakou ohromně rafinovanou teorii. Že přej ty trosky ve skutečnosti žádné trosky nejsou."
„A jak to mohla myslet?" podivil se Martin.
Kovboj pokrčil rameny:
„No z toho jsem byl taky jelen. Akorát se pořád smála a říkala, jak dokázala oblafnout Klíčníky. Asi se jí podařilo projít

Fortnou s nějakou hodně přiblblou historkou. A taky říkala, že jsme všichni slepí. A zároveň že jsme skoro bohové. Že už brzo se celý svět změní, a že to panečku budeme mrkat na drát.“
„A kolik jste toho vypili…?“ zajímal se Martin. Kovbojovo vyprávění ho z míry rozhodně nevyvedlo – sedmnáctiletá omladina má přece právo snít o zásadní proměně kosmu. Na něco takového mu však Ira připadala až příliš chladnokrevná.
„No – ona sklenici piva,“ odvětil vyhýbavě kovboj. „Já jsem totiž výbornej vypravěč a společník. V dětech a ženskejch budím důvěru.“
„A říkala ještě něco?“
„Vy taky chcete změnit svět?“ ušklíbl se kovboj. „Vypadala, že by toho ráda řekla víc, ale držela se zpátky. Pořád z ní padaly jen takový hlouposti…,“ podíval se oknem ven. „Koukej!“
Kolem baru pomalu projížděl mikrobus. Martin uvnitř zahlédl dětské obličejíky a mimoděk ho napadlo, jestli v tak malém městě je nutné provozovat školní autobusy
Kovboj jeho pochyby okamžitě rozptýlil:
„To vezou ze školy farmářský děti… Ira si ho taky všimla a povídá: ‚Ten bude asi patřit radnici, co?‘ Tak jsem jí řek, že jako jo, že techniky tu máme málo a s naftou že jsou taky furt problémy…, hlavně že je nekvalitní…A ta holka povídá: ‚No to bych prosila!‘ Tak jako triumfálně, jako by zrovna na něco přišla.“
Detektiv doprovodil mikrobus pohledem a pokrčil rameny:
„Děkuju! Takže vy jste Irinu viděl jen jednou, a to v sobotu?“
„V neděli,“ trval na svém kovboj. „Zrovna jsem šel z kostela.“ Znělo to tak, jako by z nálevny odcházel vždy jen na nedělní pobožnost. „Byla tu v neděli. A pak jsem ji zahlíd ještě převčírem, to jsme si jen zamávali, ale neztratili jsme spolu jediný slovo.“
Martin se na něj nedůvěřivě podíval:
„Musíte se mýlit. Převčírem Irina zahynula.“
„No tak jsem ji viděl těsně předtím,“ odtušil bohorovně kovboj. „Jela zrovna k těm rozvalinám, to jsem jí rozmluvit nedokázal. Zeptej se nakonec támhle indiána…, ten jí ukazoval cestu.“
Martin chvíli nic neříkal a pak se zvedl. Kovboj po něm sekl posměšným pohledem, jako by si tu nevyřčenou nedůvěru uvědomil.
Martin přistoupil k indiánovi a pokynul mu na pozdrav:
„Mír s tebou, Jime.“
„I s tebou,“ odpověděl indián. Mluvil docela obstojnou turističtinou, i když bylo jasné, že se ji musel naučit sám.
„Viděl jsi tuhle ženu, Jime?“ otázal se Martin a sáhl pro fotografii. Ve vesmíru se často dalo narazit na rasy které nedokázaly porovnat zobrazení a originál, ale domorodci z Prérie se od lidí naštěstí příliš nelišili.
Indián sklouzl očima po snímku.
Pak beze spěchu přikývl:
„Ano.“
„A kdy?“
„Převčírem jsem ji zavedl ke starému městu. V poledne jsme se rozloučili.“
3
Martin nejezdil na koni zrovna často. Ostatně, dnes už toto noblesní umění ovládá jen málokdo. Na Prérii však byli koně základním dopravním prostředkem. Na letišti v New Hope sice stály dva vrtulníky a dvě cezeny, na něž byli zdejší lidé právem hrdí, ale za běžný dopravní prostředek je rozhodně nepovažovali. O něco málo víc tu bylo aut, většinou s naftovými motory ale v zásadě se lidé přemisťovali hlavně na koních. Ve zdejší ropě bylo zřejmě příliš málo lehkých frakcí, než aby dokázala zajistit hladký provoz vrtošivých spalovacích motorů. Martin se stejně nestačil divit, jak sem kolonisté přes Fortny dokázali protáhnout tolik techniky. Že by to sem přepravovali v batozích po součástkách, a teprve tady to dávali dohromady? Jinak si to vysvětlit neuměl. Kolik ale příběhů museli převyprávět, kolikrát projít Fortnou, aby nakonec měli k dispozici nejen letadla, ale kupříkladu vrtnou soupravu – vlastně, co soupravu, třeba i klasickou pekárnu! Martin si bezděky vybavil strýčkovy nářky; ten velký milovník literatury si stěžoval na stagnaci, která v posledních deseti letech postihla jak domácí, tak světovou beletristickou tvorbu. Důvod byl přitom naprosto zjevný: všichni více či méně nadaní literáti sepisovali příběhy pro Klíčníky a nechávali se živit a vydržovat úřady s diskrétně utajovaným posláním. Pro jedny byly nejlepším argumentem peníze, pro jiné vlastenecká provolání vlád… Knihy psali jen autoři nekonečných fantasy seriálů a ženských románů. Příběhy, které dokázali sflikovat tihle lidé, Klíčníky stejně nezajímaly.
Ale ani tvůrčí výboje amerických autorů, inspirovaných tvrdou měnou, nedokázaly Martinovi na Prérii zajistit nájemní vůz. Jediná městská půjčovna koní mu mohla nabídnout ze čtyř melancholických kobylek, jenže ani ty na detektiva žádný zvláštní dojem neudělaly. Vzpomněl si na pár svých dosavadních pokusů v sedle a žádnou z nich si nakonec raději nepronajal.
Ke zříceninám tedy vyrazil pěšky. Indiánovi Jimovi, který konečně znovu získal práci průvodce, to plně vyhovovalo. Pokud Martin věděl, zdejší domorodci na koních téměř nejezdili a dávali přednost jejich využívání pro přepravu nákladů. Důvod byl víc než triviální – tvorové, na nichž vozili své náklady měli obludně ostrý a kostnatý hřbet a podezíravou náturu, takže jakýkoli pokus o osedlání považovali rovnou za agresi.
Pěší výpravy Martina nikdy neunavovaly, zvlášť když se odehrávaly na takto pohostinné planetě. Bylo mimořádně příjemné kráčet oranžovou travou, ve tváři cítit teplý větřík, vdechovat nezvyklé bylinné vůně a celou bytostí si uvědomovat, že je zase neuvěřitelně daleko od Země i Slunce, že je na planetě, kde žije sotva třicet tisíc lidí, a že právě on patří k těm z mála, co se neustále pohybují na pomezí mezi každodenností a dobrodružstvím.

„A jsi si jist, Jime, že jsi převčírem k troskám doprovázel právě tuhle dívku?“ zeptal se Martin, když po dřeveném můstku přešli řeku a začali stoupat po pravém, podstatně povlovnějším břehu. Tady už také stály domy a bylo znát, že město se chystá k rozšíření právě tímto směrem; zároveň ale bylo jasné, že opouštějí jeden z mála zdejších ostrůvků pozemské civilizace.
„Vypadá tak,“ řekl opatrně indián.
„A jak se jmenovala?“
„Irina Poluškinová,“ pronesl velice zřetelně a naprosto správně Jim. Jak se zdálo, zdejší domorodci byli jazykově velmi nadaní.
Martin si povzdechl a nakousnuté téma opustil. Někdo se musel mýlit. Buď on, když dívku, která zahynula na Knihovně, považoval za Irinu…, ale doma měl přece její žeton, a taky ta podoba! Anebo že by se indián Jim a bezejmenný kovboj mýlili či mu lhali?
Pracovat se samozřejmě dalo s ještě zajímavější verzí. Irina třeba měla dvojče, o němž pan Poluškin buď nevěděl, nebo nepovažoval za nutné o tom mluvit. Děvčata vyrazila na cesty společně, ale každá z nich si vybrala jinou planetu… A přitom se obě sestry představovaly stejně…
Martin si nad touhle skvělou hypotézou, nutící ke vzpomínce na mexické teleseriály či na románky pro dámy středního věku, jen tiše povzdechl. Takové dohady neměly smysl. Jim ho ujišťoval, že Irinu odvedl k vědcům zkoumajícím trosky. Je to tam sotva tak čtyři pět hodin cesty nějakých třicet kilometrů…, a to určitě příjemnějších, než přeskakování z kamene na kámen jako na Knihovně. Normální vycházka stepí…
„Máš rád lidi, Jime?“ zeptal se najednou Martin.
„Nevím, ještě jsem je neochutnal,“ odpověděl lakonicky indián.
Martin na něj překvapeně pohlédl. Jeho průvodce se plaše usmíval.
„Krucufix, teda takhle fousatou anekdotu bych právě tady a právě od tebe nečekal!“
„Já mám anekdoty rád,“ odpověděl důstojně Jim. „Lidé umějí být veselí. Takže je mám rád. A taky jsem špatný chodec, takže s našimi se mi kočuje těžko. Radši jsem na jednom místě.“
Martin, který nasazené tempo udržoval jen s jistými potížemi, pouze zakroutil hlavou.
„Žít mezi lidmi je prostě lepší,“ uzavřel svou úvahu Jim. „Lidé mají dobré jídlo. A ještě lepší pivo.“
Na okamžik zaváhal a pak ještě spiklenecky pošeptal:
„A pro některé ženy je zajímavé milovat se s indiánem!“
Ze zvěsti tak nečekané Martin až vyhekl. Ačkoli… čemu by se divil? Fyziologicky se zdejší domorodci od lidí opravdu téměř nelišili. Zplodit společné potomstvo se nedaří, protože rozdíl v genotypu je značný, zato sex… Navíc se indiánův zevnějšek rozhodně nedal označit za odpudivý. Martin by například neměl nic proti lásce s Číňankou či Japonkou, taková představa ho spíš vzrušovala než odpuzovala. Tak proč by se lidské obyvatelky Prérie, které většinou vyrostly ve zdejší liberální společnosti, měly štítit intimních styků s domorodci?
„To je dobře, že máte k lidem tak blízko,“ řekl po chvilce. „A jak jste na tom s Cizinci?“
„Někteří jsou hrozní,“ odpověděl Jim. „Protože,“ zašklebil se, „odporně páchnou. Hůř než šerifova kolínská. Ale vydržet se s nimi dá.“
„A co Klíčníci?“
Jim neodpověděl, jen přidal do kroku – sarong prudce zapleskal po vyzáblých žilnatých lýtkách.
„Máš rád Ktíčníky, Jime?“ upřesnil detektiv předchozí otázku.
„Ti jsou…,“ Jim zaváhal, jako by potřeboval volit slova. „Ti jsou jiní. Ne jako ostatní.“
„Ty se jich bojíš?“ podivil se Martin. „Ale Klíčníci přece…“
„Jim se Klíčníků nebojí. Nikdo z našeho národa se jich nebojí,“ odpověděl ostře indián.
„Tak proč o nich nechceš mluvit?“
Tahle otázka zjevně ťala do živého. Nezastavil, ale znovu zvolnil krok. A pronesl větu, která Martina zaskočila.
„A co ty? Mluvíš rád o nepříjemných věcech? Třeba jak tě bolí břicho, nebo že je hnusné počasí, nebo o něčím krutém šprýmu…“
„Ale proč by Klíčníci měli být špatní a nepříjemní? Přišli do různých světů, všude bez ptaní nastavěli Fortny a my teď můžeme cestovat na nepředstavitelné vzdálenosti…“
„Však já vím, co je to planeta,“ prohlásil hrdě Jim. „Já dokonce vím, že světlo od mého slunce ke tvému letí dvě stě osm a půl roku.“
Martin se užuž chtěl hádat a opravovat ho, ale rázem si uvědomil, že rok na Prérii má čtyři sta třináct pozemských dní. Takže Jim měl absolutní pravdu. A tak detektiv jen řekl:
„Ale lidi se ti přece líbí, ne? A my jsme k vám dokázali přijít jedině díky Klíčníkům,“
„Tohle všechno ale mělo být jinak,“ odsekl Jim. Pak zmlkl a všechny Martinovy pokusy znovu ho přimět k rozmluvě byly marné.
Příčiny téhle nepřízně nepochybně tkvěly ve víře prérijních domorodců – detektiv si uvědomil, že už o tom někde něco četl. Ve své kosmogonii měli i motiv o bozích přišlých z hvězd – tento motiv se ostatně objevuje téměř ve všech primitivních kulturách vesmíru. Jestli se dá domorodým legendám věřit, bohové je naučili rozdělávat oheň a chovat dobytek, vyznačili jim kočovnické trasy, ukázali jim, jak se hloubí studny, zvítězili nad zlými duchy, ukrytými hluboko v podzemí, zkrátka a dobře předali celou vánoční kolekci darů shůry. Pak tito šlechetní vetřelci snad jako mzdu za poskytnuté služby, snad v zájmu dalšího rozhojnění seznamu dobrých skutků vpustili své sémě do lůna místních žen a odlétli zpátky ke hvězdám se slibem, že se vrátí, až toho domorodci budou jednou hodni. Předpokládalo se také, že pak budou domorodci společně s vesmírnými návštěvníky žít v hojnosti a dostatku vysoko mezi hvězdami.
Je pochopitelné, že zpočátku původní obyvatelé Prérie-2 přijímali příchod Klíčníků s velkým nadšením. Stejně

pochopitelné ale je, že když Klíčníci odmítli sehrát úlohu prastarých bohů, připadali si domorodci odporně oklamaní. Cizí víry a to dokonce tak primitivní, si Martin odjakživa vážil. A tak Jima přestal trápit vyptáváním na Klíčníky, jen si šel a kochal se okolní krajinou. Před nimi se tyčily povlovné nízké vršky v nichž se zřejmě skrývala zdejší stříbrná žíla. Za zády jim nejasně poblikával maják nad Stanicí.
K táboru archeologů došli navečer.

Šest kulatých oranžových stanů s okolní krajinou téměř splývalo. Na Zemi by oranžové plátno bylo výrazným orientačním bodem, kdežto tady působilo jako dokonalé maskování. Stany stály v kruhu kolem ohniště, na němž si archeologové vařili. Kousek stranou Martin zahlédl malé provizorní úkryty zhotovené z vydělaných kůží – mimochodem také tmavě oranžových. Džíp pečlivě ukrytý pod plachtou jen podtrhoval, jak úctyhodná se tu sešla společnost.
Samotné vykopávky ovšem zatím nikterak úctyhodným dojmem nepůsobily. V asi půldruhého metru hluboké jámě bylo jen tu a tam vidět zbytky čerstvě odkrytých polorozpadlých zdí.
V hlíně se soustředěně hrabalo asi tak padesát indiánů, z nichž každý se mohl pochlubit alespoň cárem zelené látky. K dispozici měli jen motyky, lopaty a nosítka – mechanizace tu pochopitelně nebyla žádná. Nijak zmoženě či utrápeně však rozhodně nevypadali. Sotva spatřili Martina s Jimem, zanechali na okamžik práce a vyměnili si pár nejspíš posměšných replik.
Archeologů tu nakonec bylo sedm, a ne inzerovaní tři. Šerifova zmínka o třech vědcích se patrně vztahovala jen k těm, kteří přicestovali ze Země právě kvůli zahájení vykopávek. Martin tu uviděl dvě mladé dívky pak dámu středních let s drsnou tváří a chlapáckými pohyby, o níž se jako o ženě dalo mluvit jen stěží, a pak čtyři muže zhruba na prahu středního věku. Martinův příchod je zaujal natolik, že nechali práce a vyrazili mu naproti.
„Mír s vámi!“ pozdravil archeology radostně Martin.
Irina Poluškinová mezi archeology přirozeně nebyla. Z toho měl radost. Snazší je uvěřit ve všeobecné spiknutí či chvilkové šílenství než se setkat s dvojníkem člověka, který vám zemřel přímo před očima.
„I s tebou!“ ozvala se ta žena. Hlas měla také hrubý a chlapský, ale cosi v jejím chování si Martina okamžitě získalo. „Co jsi zač, odkud přicházíš a na jak dlouho jsi přicestoval?“
„Jsem Martin Dugin z Ruska, ze Země, a brzy musím zpátky“ odpověděl ve zhruba stejném tónu. „Jak vám to jde?“
„Že byste byl turista?“ podivila se dáma, mimochodem beze stínu podráždění. „Ták pojďte dál. Dneska už jsme bohužel u konce, jinak bych vás okamžitě vybavila štětečkem a pinzetou!“
Po žertovné pohrůžce následoval pevný stisk ruky.
„Já jsem Anna,“ představila se. „A tohle je můj tým – Petr, Sigmund, Roy Gabriel, Regina a Čžou.“
Martin absolvoval celé uvítací kolo s úsměvy a dalšími stisky rukou, kdežto Anna se až příliš přátelsky objala s Jimem – a Martin si mimoděk vzpomněl na poznámku svého průvodce o „některých ženách“. Jim se tvářil velmi sebevědomě a s tím, že Ira tu nebyla, si hlavu očividně nelámal.
„A kdepak je Iročka?“ zeptal se detektiv.
Jeho slova neznámo proč vyvolala bouři veselí.
„Ach tak, vy jste tu kvůli ní?“ informovala se Anna. „No to jsou mi věci! Však ona říkala, že po ní bude sháňka. Nejste vy nakonec soukromý detektiv?“
Martin se zaškaredil, ale přikývl.
„Dlouho se tu nezdržela, hned se zase vracela do města,“ řekla už vážněji Anna. „Dneska ráno. Řekla bych, že jste se museli těsně minout.“
„Ach tak, vrátila se do města,“ kývl Martin. „Rozumím.“
Usměvavé tváře kolem ho najednou začaly rozčilovat. Všechno, co se tu dělo, mu připadalo jako čísi ošklivý žert. Ale čí… a proč?
„Stejně máte štěstí,“ oslovil ho nečekaně Gabriel. „Zrovna se taky chystám do města, došly nám zásoby. Přemlouval jsem i Irinu, aby počkala do večera, ale kdepak…“
Mávl rukou a odstartoval tak další výbuch smíchu. Vypadalo to, že Iročka tu po sobě za pár hodin stihla zanechat dojem osůbky velmi paličaté.
„Takže pokud by vás naše vykopávky vůbec nezajímaly, rád vás svezu,“ pokračoval přátelsky Gabriel.
„No, vykopávky mě samozřejmě zajímají…,“ utrousil kysele Martin.
„Neřekli vám náhodou ve městě, že tu jen zbůhdarma marníme čas?“ chopila se znovu iniciativy Anna. „Tak pojďte!“ Pevně sevřela jeho ruku a jemu nezbylo než ji následovat k rozlehlé čerstvé jámě.
„Vidíte?“ ukázala rozmáchlým gestem na vykopávky. „Tahle kruhová zástavba vytvářela centrum. A tohle byl chrám či jiná stavba, pro obyvatele města mimořádně významná. Tohle uspořádání se na všech známých nalezištích prakticky beze změny neustále opakuje.“
„A já myslel, že na Prérii-2 je to první objevené starobylé město,“ podivil se Martin.
„Na Prérii-2 je první,“ usmála se vítězoslavně Anna. „Jenže podobná města se stejnou architektonickou strukturou už byla nalezena na celkem osmnácti planetách.“
Martin nad právě řečeným chvíli přemítal a pak se zeptal:
„Že by přece jen Prastará?“
Annin elán poněkud pohasl:
„To nevím. Všechno, co zatím máme k dispozici, jsou docela obyčejné keramické střepy a docela obyčejné kamenné stěny jen tu a tam se najde nějaký bronzový nebo železný artefakt…, ale doposud jsme nenarazili na nic, co by vzniklo díky špičkovým technologiím. Stáří těchto staveb odhadujeme na šest tisíc let… Faktem je, že jen máloco je schopno

tak dlouho odolávat času. Tady ale jsou opravdu unikátní podmínky – seismicky je tato oblast velmi klidná, podnebí je tu suché… a vidíte, zdivo je stejně téměř zničené.“
Martin si ruiny prohlédl s bezděčnou úctou a otázal se:
„Ale proč o tomhle vašem objevu nikdo nic neví? To je přece hotová senzace – osmnáct stejných starobylých měst, nalezených každé na jiné planetě!“
„Myslíte?“ odtušila skepticky Anna. „Na turisty takovéhle trosky dojem obvykle nedělají. Vojáky to taky nezajímá. A ta informace je na světě už dávno, stačí číst Archeologický věstník. Je to prostě objev, který nikdo k ničemu nepotřebuje – takhle bych to řekla.“
„Ale vždyť to přece znamená kontakt mezi světy!“ neudržel se detektiv. „To znamená, že všechny rasy v galaxii mají jisté společné kořeny…“
Anna pohrdlivě odfrkla:
„Kořeny… A koho to zajímá, ty vaše kořeny? To kdybychom tu vykopali třeba blaster nebo starý hvězdolet – o tom by ječel každý bulvární plátek… A navíc existuje známá teorie, že rozvoj všech humanoidních civilizací se ubírá prakticky stejnými cestami. Proto se ta města jedno druhému tak podobají – uprostřed stojí chrám a od něj se spirálovitě rozbíhají ulice.
Martin Annu chvíli poslouchal a prohlížel si zbytky stěn, vyčnívající z čerstvé hlíny. Jistě, jejich stáří bylo úctyhodné… ale jinak vlastně nic. Mnohem zajímavější pro něj bylo, co tyhle inteligentní a jinak jistě slušné lidi nutí, aby mu lhali.
„Tak co, přemluvila jsem vás, abyste tu aspoň týden zůstal?“ mrkla na něj přátelsky Anna.
Martin se provinile pousmál a zakroutil hlavou.
„Tak si dejte malou svačinku a Gabriel vás hodí do města,“ navrhla mu. „Přece nepůjdete stepí sám. Jim tu zůstane na noc, má tady plno přátel.“
„No jistě, samozřejmě,“ přikývl Martin a představil, že ho zajímají domorodci, skládající nářadí na hromady.
„Jo, ještě něco,“ dodala Anna a začala pohrabovat kapsy volné větrovky, „až potkáte Iru, dejte jí tohle, zapomněla si to tady…“
Martin se až zachvěl, když mu do dlaně ulehla poutnická známka.
„Sundávat si žeton je špatné znamení,“ řekla velice vážně Anna. „Tady v tom stanu máme sprchu, Ira ho tam nechala na poličce. Řekněte jí, ať ho příště pořád nosí na krku, stát se může všelicos…“
Martin se ani nesnažil něco tajit – přiložil žeton k hodinkám a zapnul je do skenovacího režimu.
Identifikační číslo. Věk. Jméno. Číslo poslední navštívené Fortny.
S výjimkou posledního bodu se vše krylo s údaji na známce, která zůstala na Zemi v Martinově psacím stole.

Landrover se stepí hnal jako po silnici, jen jednou tvrdě nadskočil. „To byla nora,“ vysvětlil stručně Gabriel. Martin zatím ve stepi žádná zvířata neviděl, ale dalo se předpokládat, že v tomto rozvinutém ekosystému nějací menší stepní hlodavci rozhodně chybět nebudou.
„Holka je to dobrá,“ řekl najednou Gabriel. „Ale hrozně netrpělivá. Přišla k nám s moc objevným nápadem…, ale zajímá vás to vůbec?“
„Jistě,“ přikývl Martin, přebírající v prstech Iřin žeton.
„No… Ira má za to, že vzájemná konfigurace Stanic a starých měst má přesný řád. Tahle myšlenka není zrovna originální, po podobné zákonitosti pátral i Becker, ale tehdy neměl dostatek údajů. Jenže Ira přišla na docela novou věc – že vzdálenost Stanic od trosek by mohla být závislá na průměru té které planety. Tak jsme to spočítali a zjistili, že určitá závislost tam je, i když zatím jen sporná. Na podobných výpočtech bude třeba ještě dlouho a důkladně popracovat. A možná vzít v potaz ještě jeden faktor, totiž velikost kontinentu, na němž Stanice leží. Pak bychom asi měli zvážit i počet planet v soustavě a jejich vzájemnou konfiguraci… Proto je třeba dál a dál hledat podobné trosky i na jiných planetách, Zemi nevyjímaje! Kdyby se totiž podařilo najít několik dalších podobných lokalit… rozumíte mi! Zkrátka a dobře je to zajímavá myšlenka, moc jsme si to s Iročkou užili, a já bych dokonce řekl, že se jí u nás dost líbilo…“
Gabriel se odmlčel a pokrčil rameny
„Aha. Ale pak se najednou sebrala a odešla.“
„Přesně tak. Řekla, že nebude marnit mladá léta na přehrabování se v zemi a nekonečné výpočty. A že prý je ráda, že nám mohla poskytnout zajímavý nápad… Já bych ale myslel, že jí náladu vzala ta chyba s oltářem…, vlastně – podle ní majákem.“
„S jakým majákem?“
„No…,“ Gabriel znovu pokrčil rameny „V ústředním chrámu se vždycky najde taková dutina. Předpokládá se, že v ní stával maják ze dřeva nebo z jiného málo odolného materiálu. A Ira přišla s domněnkou, že ve skutečnosti stával právě v těchto místech vysoce složitý agregát, cosi jako hvězdná radiobóje, podle níž se Klíčníci orientovali během přistání.“
„Ale zatím se přece nenašlo nic, co by o něčem podobném svědčilo…“
„S tím Ira taky počítá a má na to dvě teorie,“ pokračoval Gabriel. „Ta první říká, že jakmile maják splnil svůj úkol, beze stopy se rozpadl. Podle té druhé ho tajně odstraňují sami Klíčníci. Nu a protože nějaký vztah mezi polohou trosek a Stanice tu opravdu je, dá se o takové hypotéze uvažovat, i kdyby nám připadala sebefantastičtější. Ona je ale přesvědčená, že nějaké stopy by tu zůstat měly – dejme tomu radiace, změny ve struktuře okolních hornin… Všechno jsme to zkoumali, ale na nic podobného jsme nepřišli…“
„To ale přece pořád neznamená, že by Ira neměla pravdu,“ poznamenal Martin. „Copak my víme, jaký byl technologický princip výstavby a fungování takového majáku?“

„To samozřejmě nevíme," souhlasil Gabriel. „Ale chudáka holku to pěkně vzalo. Řekla, že potřebujeme nevyvratitelné důkazy a že když nejsme schopni je poskytnout, nemají vykopávky žádnou cenu…"
„Jaké důkazy? A kdo je potřebuje?"
Gabriel znovu pokrčil rameny:
„Na to se zeptejte jí. Ona nikdy nic nedořekne do konce."
Landrover sjel po polní cestě k řece.
Gabriel vjel na rozlehlé parkoviště obehnané ostnatým drátem a postavil vůz hned vedle obrovitého nákladáku. Strážný v budce je znuděně sledoval.
„Zpátky vyrazím zítra ráno," řekl Martinovi Gabriel. „Kdybyste se k nám náhodou chtěl vrátit…"
A obdařil ho upřímným a otevřeným úsměvem člověka pro svou věc plně zaujatého a rozhodně nevyžadujícího, aby se ti kolem něj pro jeho vášeň také nadchli.
To, čím se Martin musel v této chvíli zabývat, bylo pošetilé, ba nesmyslné. Hledal mrtvou mezi živými.
V kapse ale pálila její známka a osoby jistě důvěryhodné tvrdily, že Ira Poluškinová žije. Navíc Martin ve své profesionální praxi zažil všelicos. Třeba lidi, kteří vlastní smrt sami inscenovali. Nebo naopak – stávalo se, že člověk byl už dávno mrtvý, jeho příbuzní však tomu nehodlali uvěřit a žádali, aby pátrání pokračovalo, a nalézali si pro to falešné, ale přitom přesvědčivé důvody. A tak Martin bloudil ulicemi New Hopu, nakukoval do barů a hospůdek, a když nakonec narazil na telefonní budku, vyloženě se pro pokrok v těchto místech tak netušený nadchl a zavolal do Diligence i do Mustanga. Ira se tam ovšem neobjevila.
Za soumraku, když už se podél hlavní třídy rozsvítily sympatické pouliční lampy ve stylu retro, dospěl Martin až do Předposledního útočiště. V krku mu do té doby řádsky vyschlo a měl obrovskou chuť na pivo – dokonce i na to místní! – a taky na šťavnatý biftek, lehce opečený na roštu, chtělo se mu konečně dosednout na bytelnou židli a slastně si natáhnout namožené nohy.
Strčil do dveří a vkročil dovnitř.
Barman chersonského původu i tentokrát stál za svým pultem, ale smutný a melancholický už evidentně nebyl – točil pivo, pokřikoval na mladou číšnici, pobíhající mezi kuchyní a lokálem, zkrátka a dobře naplno prožíval prózu barmanského života. Hostů tu bylo plno – lidé, Cizinci i párek indiánů. Martin se rozhlédl po volné židli a našel ji okamžitě – vedle malého plešatého kovboje, který nechtěl prozradit své jméno.
U stolku proti kovbojovi seděla Iročka Poluškinová. V šedých džínsách a šedém tričku, úhledně obepínajícím její ňadra, s vlasy staženými do ohonu a v jakési vyloženě puberťácké čapce. Živá, zdravá a se sklenicí piva v ruce.
4
Bylo to sice divné, ale prvním jeho pocitem byla obrovská úleva. Tak slečinka je naživu. A on nic nezkazil. Nebude tedy muset uhýbat očima a líčit tu šílenou shodu nešťastných náhod i svou úplnou bezmocnost.
Pak se ho ale zmocnilo podráždění. Marná sláva, Ira Poluškinová s ním hrála jakousi práskanou hru, takže jeho úkol se už rozhodně neomezoval na zadání „najít a přivést domů".
„Dobrý večer, Irino," řekl prostě a přisedl si. Dívka na něj pohlédla zvědavě, ale bez sebemenšího rozechvění.
„Ahoj. My se známe?"
„Už několik dnů," řekl Martin a pátravě si ji prohlížel. Ira naprosto věrohodně vraštila čelo a upírala oči ke stropu, jak se snažila vzpomenout si.
„No vidíte, Martine, holka je v naprostém pořádku," konstatoval s nelíčeným zadostiučiněním plešatý kovboj. „Živá a zdravá."
„Nezlobte se, ale já si asi nevzpomenu," přiznala se Ira. „Kde jsme se spolu měli setkat, Martine?"
„Na jiné planetě," snažil se co nejsarkastičtěji pronést detektiv. „Ale chápu, že vy si to vybavit nedokážete."
Irina si skousla ret. Střelila pohledem po kovbojovi a povzdechla si:
„Aha. Takže u aranků."
„Jak u aranků?" nepochopil hned Martin. „Ach tak… Nene, viděli jsme se na Knihovně."
Situace byla stále zajímavější. Skvělá teorie s dvojčaty beznadějně praskala ve švech. Ačkoli, myslitelná by byla i trojčata…
„Tak na Knihovně…," přikývla chápavě. „No jistě. A co ta dešifrace – povedlo se?"
„Zhruba stejně jako tady" oznámil jí spokojeně Martin. „Zdravý základ to mělo, ale teď bude třeba ještě hodně pracovat, studovat, experimentovat…"
Čím déle se na ni díval, tím spolehlivěji mu ty dvě podoby splývaly – podoba Iročky z Knihovny a Iročky z Prérie-2. Stejná byla i nátura, způsob, jak mluvila, jak se chmuřila a jak se utkvěle dívala na nežádoucího společníka.
„A co jste vlastně zač?" zeptala se. „Proč mě pořad pronásledujete?"
„Jsem soukromý detektiv," odpověděl důstojně. „Vaši rodiče mě požádali, abych vás vypátral a zjistil, jestli jste v pořádku."
„Počkejte, měl jste mě jen vypátrat a tohle zjistit?" nastražila se.
„No… kdyby to šlo, tak vás mám přesvědčit, abyste se vrátila," usmál se Martin. „Kdyby bylo třeba, mám vám pomoct. Vaši rodiče si dělají starosti, Irino, což je pochopitelné. Jsem dvakrát starší než vy, ale věřte mi, že se cítím úplně stejně jako oni."
„Mám nějakou práci," sdělila mu mile. „Takže k návratu domů se nechystám. Co uděláte teď? Povlečete mě násilím?"
Zakroutil hlavou.
„Ne, to ne. Ale kdo byl na Knihovně, Iro?"
Dívka se usmála. Vítězoslavně a troufale, docela jako dítě, které konečně v něčem dokázalo předčit dospělého.
„Přece já."

„Byla to vaše sestra?“ nevzdával se Martin.
„Ne, já jsem to byla.“
„Iročko,“ oslovil ji měkce. „To není možné z jednoho prostého důvodu. Dívka, která je vám podobná jako vejce vejci a která si říkala Ira Poluškinová, zemřela přímo v mém náručí.“
Úsměv Iřinu tvář opouštěl jen velmi pomalu a neochotně.
„Lžete.“
„Bohužel ne. Byla to naprosto nečekaná nešťastná náhoda. Útok divokého zvířete.“
„Útok zvířete? A na Knihovně?“ zvolala s pochopitelnou nedůvěrou Ira. „Určitě lžete! Tam přece…“
„Rasa geddarů vozí na Knihovnu domácí zvířata. Jedno z nich zdivočelo a…“ Martin umlkl.
Irina se zachvěla. Zimomřivě se ošila. Pak se podívala na plešatého kovboje, který rozhovoru naslouchal s mimořádným zájmem. Nakonec se zeptal:
„Tak koho to tam teda zabili?“
„Dívku, která se Iře podobá jako vejce vejci,“ zopakoval Martin. „Já teď netrvám na tom, aby se vrátila zpátky na Zemi. Chtěl bych ale vědět, co mám vyřídit jejím rodičům. Že je živa a zdráva a popíjí pivo na Prérii-2? Nebo že ji pochovali v pohřebním kanále na Knihovně a že místní ráčci tam teď dohlodávají její kosti?“
Ira se zachvěla, jako by právě dostala facku, ale neřekla nic. Zato olysalý kovboj teskně protáhl:
„Jo tak takhle… Nojo, to se stane. Ve vesmíru se přihodí i onačejší věci…“
Martin vytáhl z kapsy žeton a podal jí ho:
„To je vaše. Zapomněla jste si to ve sprše v táboře archeologů. Anna mě prosila, abych vám to předal.“
Irina k němu vztáhla ruku a žeton si beze slova vzala.
„Přesně takový mám uložený doma,“ pokračoval detektiv. „Sejmul jsem ho z krku té druhé Iriny, co zahynula. A taky jsem si vzal stříbrný křížek. Máte taky takový?“
Ira mlčela.
„Pochopte,“ pokoušel se ji přesvědčit Martin, „já se rozhodně nechystám někam vás násilím odvléct. A nesnažím se rozluštit vaše tajemství. Jenže jsem vás viděl mrtvou, a teď vás vidím živou. Taky jste mluvila o arancích. Takže na jejich planetě je taky Irina Poluškinová?“
„Vám důvěřovat nemůžu,“ prohlásila najednou tvrdě. „Nezlobte se, ale do toho vám nic není.“
„Řekl bych, že alespoň zčásti ano. Slíbil jsem, že vás najdu, a ten slib jsem splnil dvojnásobně, protože jsem vás našel dvakrát. A to mi dělá starosti, Irino.“
„Napíšu rodičům dopis,“ řekla dívka. „Souhlasíte? Předáte ho otci a dostanete svou odměnu. No nemám pravdu?“
„Obávám se, že tahle odpověď už mi nestačí,“ přiznal se Martin. „Vy jste se zapletla do nějaké podivné a nebezpečné hry Iro. Zkuste mi uvěřit!“
„A proč?!“ odsekla ostře. „Já přece vůbec nevím, co jste zač. A dokonce ani nevím, kdo zabil… tu dívku na Knihovně. Chcete dopis pro rodiče? Jiné odpovědi se ode mě nedočkáte!“
Martin si zhluboka povzdechl. Najednou se mu šíleně zachtělo přehnout si Iročku Poluškinovou přes koleno a řádně jí naplácat. Nebo jí vrazit několik výchovných pohlavků. Až se své agresivitě sám podivil: no tak dobře, to děvče svá tajemství vyzrazovat nechce – a co on je vlastně zač, aby ji k něčemu takovému nutil?
„Prosím,“ odtušil, aby od sebe zaplašil ta utkvělá a negentlemanská přání. „Jak račte, Iro. Napište dopis a já už vám dám pokoj.“
„Mluví rozumně,“ usoudil plešatý kovboj. „Měla bys ho poslechnout, Iročko…, protože bych řekl, že se ti nějak nedaří.“
„Děkuju za radu,“ pronesla ledově a začala se přehrabovat v tašce, která jí stála u nohou. Martin až vyhekl, když uviděl známý blok, z něhož dívka vytrhla list papíru a začala rozmáchlým písmem psát krátký vzkaz.
Martin s kovbojem se po sobě podívali. V kovbojových očích se mihlo cosi jako smutek, či možná spíš odevzdanost.
„Ženský jsou holt ženský…,“ usoudil. „Nedáš si ještě whisky Martine?“
Detektiv zavrtěl hlavou. Podíval se oknem ven, na dřevěný chodník, politý studeným elektrickým světlem.
Rozmluva s Irou se mu nevyvedla.
Ženské jsou ženské, to je pravda… A ty, co sotva opustí brány dětství, jsou v paličatosti přímo přebornice. Scény, která se tu právě odehrávala, si nikdo v baru nevšímal. Tedy nevšímal okázale. Američani jsou v tomto ohledu lidé velmi delikátní. V Evropě také samozřejmě respektují cizí „privacy“… Martin si vzpomněl, jak jednou nedaleko Barcelony přímo uprostřed žhavé a dusné siesty usrkával svůj koktejl v klimatizovaném chladu nádražní haly. Čekal na předměstský elektrický vlak, stejně pohodlný a vychlazený jako nádraží, s čistými sedadly a klasickou hudbou znějící z reproduktorů. V tu chvíli do malé čekárny vstoupila dívka, viditelně turistka, neuvyklá španělskému počasí. Udělala pár kroků, obrátila oči v sloup a plavně se zhroutila k zemi.
V Rusku by něco podobného v lidech okamžitě vyvolalo nezdravý zájem. V civilizované Evropě se všichni naopak zachovali velice zdvořile, dívku, která přehradila uličku, opatrně obcházeli, usmívali se a málem se omlouvali. Martin však nedokázal vzdorovat politováníhodným vlastnostem ruské povahy a dívčino právo ležet na betonové podlaze nevzal v potaz – vylovil z koktejlu kostky ledu, promnul dívce spánky a zátylek, její hlavu si položil do klína, aby se jí leželo pohodlněji, a seřval pokladníka, který z okénka své kasy neviděl, co se stalo příčinou takového rozruchu… Ta dívka se jmenovala Edda, přijela sem z Německa a po pár dnech se Martinovi přiznala, že když tenkrát otevřela oči, chtěla ze všeho nejdřív volat policii. Naštěstí ale všechno dobře dopadlo, protože po tom úpalu se jí hlas vracel jen zvolna.
Martin proto nějakou chvíli promýšlel jeden velice nepěkný postup – totiž že by Iru nepozorovaně bodl prstem do jednoho nenápadného bodu na těle, a až by ztratila vědomí, tak by ji odvlekl na Stanici. Jenže z toho nic nekoukalo,

dokonce i kdyby vědomí ztratili všichni kolem včetně plešatého kovboje. Klíčníci umožňovali vstup do Fortny vždy jen jednotlivci. Jedinou výjimku povolili pro malé děti, jenže Irina rozhodně nepřipomínala malou holčičku, která nebyla s to vyprávět vlastní příběh. A Martin se do role jejího tatínka taky dvakrát nehodil.
„Tebe doma málo řezali," neudržel se.
Ira po něm letmo koukla a usmála se:
„To jo. Mě totiž neřezali vůbec. Tak se nezlob, detektive. Vezmi si svůj dopis a plav zpátky na Zemi. A dostaneš od tatíčka penízky."
Začala pečlivě překládat papír a pak hledat obálku – zřejmě si nanejvýš nepřála, aby si Martin těch deset řádek přečetl.
Detektiv se dopáleně zadíval oknem ven.
Svítily tam lampy. Kolem nich se rojily nějaké velice nepozemské mušky. Po dřevěném chodníku se k saloonu blížilo ještě několik lidí…
Martin se vnitřně napjal.
Cosi na té chůzi se mu nelíbilo. Takhle lidi na svých pár skleniček do baru nepřicházejí.
Martin zašilhal po své karabině, opřené o zeď hned vedle stolku, a pak se znovu zadíval na příchozí.
Byli čtyři.
První byl středních let, ruměný, tlustý, nakrátko ostříhaný a s malým kartáčkem kníru pod nosem. Druhý se zdál hodně snědý, ještě docela mladý, ale už s nápadně prošedivělými tmavými vlasy. Třetí byl hladce oholený, s dlouhými vlasy, staženými v týle do ohonu. Čtvrtý nejstarší ze všech, byl přihrblý a dlouhý s bradkou a výraznými licousy.
Zvláštní spolek.
A už vůbec se Martinovi nelíbilo, že každý z nich držel v ruce zbraň.
„Dochází ve vašem městě k přestřelkám?" zeptal se holohlavého kovboje.
Ten zakroutil hlavou.
„Tak teď nejspíš začnou," kývl detektiv hlavou směrem k oknu. Jeho společník tím směrem pohlédl – a najednou strnul.
Čtveřice zůstala stát. Šedovlasý zvedl kulovnici s upilovanou hlavní a zamířil kamsi nad střechu saloonu. Martin na něj zíral jako uhranutý.
Pak zahřměl výstřel.
Několik dalších vteřin se nic nedělo. V koutě lokálu dál tiše ševelila televize, která ukazovala dávné baseballové zápasy, hřmotily tu sklenice a hlasy se slévaly do rovnoměrného šumu. Pak všechny zvuky začaly zvolna utichat. Jako poslední zmlkl televizor – barman stiskl tlačítko stop na dálkovém ovládání.
Do nastalého ticha se rozlétly dveře saloonu. Předčasně prošedivělý chlap dovnitř nevstoupil, jen ty lítačky rozrazil a nasupeně nakoukl dovnitř. A řekl:
„Vinšuju pěkný posezení, panstvo! Velice se omlouváme, ale nutně bychom potřebovali jednoho určitého člověka, co se ukrývá vevnitř. Ať ten člověk vyjde, a všechno bude zase v pořádku."
Nikdo nepronesl ani slovo. Martin se díval po své karabině. Nejspíš to stihne, vetřelec sice svou kulovnici třímal šikovně, ale bylo znát, že není ve střehu – jako by prostě žádný odpor nepředpokládal…
„Co jste zač?" vykřikl rozhořčeně barman.
Mladý muž vyčítavě pokýval hlavou:
„Do toho nikomu nic není. My tu akorát plníme svou povinnost. Tři minuty počkáme," pousmál se, „a pak vrazíme dovnitř."
Mladík zase ustoupil a dveře se v pantech zazmítaly sem a tam. Oknem bylo vidět, že muži stojí takových pět šest metrů od vchodu, jako by si byli naprosto jistí, že jejich očekávaný úlovek za chvíli sám vyjde ven.
„Znáte ty lidi, Irino?" zeptal se Martin dívky. Z jakéhosi neznámého důvodu si byl jist, že přišli za ní. Děvče ale jen polekaně zakroutilo hlavou.
„Jen klid, panstvo, nic se neděje, hned telefonuju šerifovi!" vykřikl barman a sáhl po telefonu, jako by návštěvníci saloonu už propadli panice. Všichni ale seděli v naprostém tichu a jen si vyměňovali zaražené pohledy. Zdálo se, že nikdo nehodlá vyprovokovat klasickou scénu, které se ve westernech říká „přestřelka v saloonu". Na první pohled tu muselo přitom být dobrých dvacet ozbrojených mužů, k nim navíc desítka indiánů a drsný mlčenlivý geddar s nepostradatelným mečem za zády ale po zbrani zjevně nikdo sáhnout nechtěl.
„Vykouřit nás odsud nebude snadné," usoudil Martin a zkontroloval karabinu. Přísně vzato mohl zkusit sejmout jednoho z vetřelců rovnou oknem.
„Já bych nestřílel," varoval ho plešatý kovboj. Obrátil do sebe svou sklenku a postavil se na vratké nohy. „To se vás naprosto netýká…, ani v nejmenším…" Sotva barman vytočil číslo, hned zase zavěsil – jako by mu na druhé straně bez dlouhého vyptávání cosi vysvětlili. Chersonský rodák přejel zrakem po hostech a oznámil:
„Panstvo…, to jsou lovci odměn. Mají s sebou i zatykač…, jedině zatím nevím, koho hledají…"
„Mě," zapotácel se malý plešatý kovboj. „Omlouvám se. Já už jdu…"
Martin ho ještě stačil chytit za ruku a pod tlakem náhlého hnutí mysli se ho zeptal:
„Jste si jist, že děláte dobře? Klidně bych vám…"
Kovboj zakroutil hlavou:
„Ne, to je jen můj problém. Ale děkuju za ochotu… Iročko…"
Obřadně dívce políbil ruku, načež zamířil k barovému pultu. A požádal barmana:
„Hele, ukvedlej mi ještě něco pořádně silnýho!"
Barman polkl naprázdno a zřejmě se chystal něco namítnout. Pak si to ale rozmyslel – asi si řekl, že poslední člověkovo přání je třeba respektovat. A zeptal se:
„Co bys řekl Čáře ponoru?"

Kovboj jen beznadějně mávl rukou – to je nakonec jedno… A barman už neváhal. Šplíchl do sklenice hustý višňový nektar a vše dolil stejnou dávkou stoličné. Kovboj do sebe nápoj vrazil, sáhl pro peněženku, nedbale ji hodil na pult a vrávoravě zamířil ke dveřím.
„To nemůžeme připustit, Martine…," začala Ira vstávat.
Martin ji chytil za ruku:
„Promiň, ale já jsem odpovědný za tvou bezpečnost…, alespoň do jisté míry. Ven tě teď pustit nemůžu."
Dívka mu pohlédla do očí a bezmocně klesla zpátky na židli.
„Kdo to je a proč ho pronásledujou?" zeptal se Martin. „Řekl bych, že ho znáš docela dobře."
„Neznám ho…, ale je to dobrý člověk…," ozvala se zmateně. „O sobě toho moc nenamluvil…"
Martin přikývl a podíval se oknem ven. Seděli dost daleko od dveří, aby se nemusel bát zbloudilé kulky, ale vidět, co se bude venku odehrávat, považoval za svou povinnost. Institut marshallů neboli lovců odměn, kteří pronásledovali zločince po celé galaxii, byl oficiálně uzákoněn ve Spojených státech, v řadě dalších zemí i na mnoha kolonizovaných planetách. Sám Martin přísně vzato občas plnil podobnou roli.
Ať už malý kovboj kdysi spáchal cokoli, teď nezbývalo než sledovat poslední dějství dramatu jeho života! Martin jen doufal, že pravidla budou dodržena a kovboj dostane možnost se vzdát. Nu a pokud ne… Martin se chopil své karabiny Kovboj mu byl sympatický.
Oběť už mezitím vyšla svým lovcům naproti. Malý kovboj zůstat stát a zadíval se na čtveřici. Pak se nečekaně střízlivým hlasem zeptal:
„Jste jen čtyři?"
„My jsme to stihli první," odpověděl ten tlustý. „Však to znáš… Jdeme!"
Martin by býval kovbojovi upřímně radil, aby poslechl. Ten ale odsekl:
„To ne, já odejdu sám!"
„Ž-že by?!" koktl lehce vousáč.
A pak to začalo!
Kovboj, který doposud stál klidně a až ochable, najednou uskočil stranou k prázdnému kovovému korytu na vysokých nohách – snad to měl opravdu být žlab pro koně, ale možná šlo jen o stylovou dekoraci. Už při skoku začal střílet – a Martin si uvědomil, že ani nepostřehl, jak se v jeho ruce ocitl revolver. Dlouhovlasý lovec po pár výstřelech padl. Po něm padl i vousatý tlusťoch – ten svíral v rukou samopal, ale dlouhá dávka se jen zvonivě odrazila od žlabu, do nějž se plešatý kovboj stihl ukrýt. Prošedivělý mladík obratně zlomil svou brokovnici a znovu ji nabíjel – toho kovboj využil, na okamžik se z koryta zdvihl a znovu několikrát vystřelil. Martin by byl přísahal, že lovce odměn zasáhla až třetí kulka – do té doby stál a mířil! Nejdéle se držel ten bradatý – střílel z opakovačky kterou třímal v jedné ruce, kdežto druhou sáhl po granátu a šikovně ho vhodil přímo do kovbojova žlabu. Martin se konečně zbavil strnulosti, chytil Irinu za ramena, sehnul se i s ní a ještě se stačil přesvědčit, že granát ze žlabu znovu vylétl a dopadl přímo pod vousáčovy nohy
Pak to zahřmělo a zazvonilo – a nastalo ticho.
Martin opatrně zvedl hlavu jako první. Bylo to zvláštní, ale během přestřelky neutrpělo jediné okno.
A neutrpěl vlastně ani malý kovboj. Seděl na hraně žlabu a s nohama svěšenýma dolů si znovu nabíjel revolver. Martin si uvědomil, že mu na útočníky stačil jeden jediný bubínek patron!
„Dobrá práce," pokýval detektiv uznale hlavou. „Jsi v pořádku, Iro?"
„Jo," ozvala se dívka, která právě vylézala zpod stolu. Na jeho ochranitelskou akci si zaplať pánbu nestěžovala.
Martin vykročil ke dveřím. Než vyšel ven, ještě na kovboje pro jistotu křikl:
„To jsem já, Martin. Nestřílej!"
„Já teda normálně střílím dost nerad," ozval se kovboj.
Martin vyšel ven a pár vteřin obhlížel bojiště. Střepiny posekaly sloup pouliční lampy a rozbily stínidlo – proto bylo slyšet to skleněné řinčení. Žárovka ale navzdory všemu očekávání svítila dál a její záře skrápěla čtyři nehybná zkrvavená těla.
„Dobrá práce," opakoval ještě jednou Martin. „Co ty, jsi v pořádku?"
„Skoro," ozval se moudře kovboj. Vypadalo to, že pěkných pár šrámů taky utržil – byl celý od krve, ale na nohou stál pevně, jako by rázem vystřízlivěl. Smutně se rozhlédl a řekl: „To na věci nic nemění… Přijdou další."
Martin zaváhal. Najednou nevěděl, co si počít. Ten muž byl zločinec, ale detektiv nevěděl, z čeho je obviněn, a neměl ani žádný zatykač.
„Z téhle planety bys měl vypadnout," poradil kovbojovi.
„To jo," souhlasil kovboj a vytřepal si z manšestrové košile malou střepinu. „Kruci, nakonec jsem to chytil jen odrazem…"
Za Martinovými zády se vynořila Ira a zděšeně vydechla. Pak se rozběhla ke kovbojovi.
„Musím vám to převázat…"
„Drž se ode mě dál, děvče…," pokusil se ji varovat kovboj, ale Irina už lovila z kapsy pohotovostní cestovní obvaz. Ta holka opravdu myslela na všechno. Martin si povzdechl a zauvažoval, zda po téhle příhodě náhodou nezmění své rozhodnutí. To sotva. Ta se spíš vydá na společnou cestu s malým kovbojem. Slečinky v jejím věku si na romantiku potrpí.
A právě v té chvíli ze tmy vystoupil ještě jeden muž. Byl menší, rozhodně žádný silák a vypadal spíš na intelektuála, ale v ruce také držel zbraň.
„Neutečeš," řekl jen a namířil na kovboje.
„A co ty?" zeptal se tak nějak nejistě kovboj. Zřejmě se znali.

„Já taky ne," přikývl intelektuál a zmáčkl spoušť.
Pak se v jediném okamžiku stalo plno věcí.
Plešatý kovboj se celý nepravděpodobně zkroutil jako kočka, vytrhl z pouzdra revolver a začal pálit. Kulky lovce odměn už trhaly jeho tělo – Martin viděl krvavé cáry vyletující z jeho zad – ale on pálil a pálil. A pak se mezi oba muže vrhla Irina s křikem: „Nestřílejte!"
Martin ani nestačil zvednout karabinu – tak rychle a nečekaně se všechno seběhlo. Když konečně zalícil, už tu nebyly žádné cíle. Kovboj a Irina Poluškinová leželi vedle sebe. Intelektuální lovec odměn pak kousek stranou, přímo na hranici světla a tmy.
„Kruci…," zamumlal Martin a rozběhl se k Iře.
Dívka byla mrtvá – přesněji řečeno právě v tomto okamžiku umírala. Tři kulky ji zasáhly do zad, dvě do prsou. Pocit déja vu byl tak ostrý až se Martin bál se jí dotknout. Místo toho se sklonil nad kovbojem, který ještě žil. Martin se nachýlil až k němu, přizvedl umírajícímu hlavu a uslyšel:
„To… to já tu holku… zasáhl?"
„Ne," zalhal bez váhání Martin. „To ten lovec."
V kovbojových očích se mihla zjevná úleva, ale pak jeho rty zašeptaly:
„Ale stejně.., umřela zbytečně… A já taky umírám, Martine…"
„Lež klidně," nařídil mu detektiv. „Hned zavolají doktora."
„Ať mi na hrob… napíšou… Tady leží…" Zhluboka vtáhl do plic vzduch, pak začal dýchat rychle a křečovitě, až nakonec celý ochabl a jako by zhadrovatěl.
Martin vstal. Ruce měl samou krev. V duši se mu rozhostilo prázdno.
Jak je to možné? Co je to za nesmysl? Uprchlý zločinec, s nímž se Ira spřátelila, ti urputní lovci odměn, ta šílená přestřelka…
A co on sám? Zklamal na celé čáře! Neměl dostatečný postřeh a ztratil nad svou svěřenkyní kontrolu!
„Stát! Odhodit zbraň a ruce za hlavu!" vyštěkl kdosi za jeho zády a Martin poznal hlas šerifa Glenna. Inu ano, americká kavalerie je na místě vždycky včas…
Ruce zvedl bez odmlouvání, a dokonce i zbytečnou ránu pažbou do žeber přijal s mučednickou rozkoší.
5
Pustili ho až ráno. Glenn zarachotil klíči, otevřel těžkou mříž cely kde si Martin přes noc krátil dlouhou chvíli, a houkl: „Tak jdem…"
Už z toho, jak se šerif choval a jak se k němu klidně otočil zády Martin vyrozuměl, že všechny jeho údajné viny jsou odvolány.
Vyšli z krátké chodbičky, rozdělené mřížemi na čtyři cely – všechny byly prázdné, protože zločinnost na Prérii-2 zjevně nebyla příliš vysoká. Ve své kanceláři Glenn hlučně zafuněl, sundal Martinovi pouta a zeptal se:
„Má pán nějaké výhrady?"
„Mám to říct upřímně nebo jak mi káže svědomí?"
„Vy Rusáci jste pěkný cvoci," podivil se z celého srdce Glenn. „A jaký je v tom rozdíl?"
Martin se usmál:
„Upřímně řečeno výhrady mám. Ale mé svědomí mi praví, že bych je mít neměl. Na vašem místě bych si počínal naprosto stejně."
Šerif se chvíli pokoušel porozumět, ale pak toho nechal:
„No dobře, tak nic. Nebo chceš psát nějakou stížnost?"
„Ne," ujistil ho Martin, „přece jsem říkal, že by mi svědomí nic podobného nedovolilo."
Glenn mávl rukou:
„Tak se posaď…, detektive."
Znovu se usadili k šerifovu stolu, Glenn zapnul kávovar, ale tlačítko s hlasitým cvaknutím vyskočilo zpátky. Šerif zaláteřil, někam zavolal a požádal, aby mu přinesli vodu. Do místnosti vstoupila mladá nehezká žena a nalila do kávovaru vodu z karafy.
Martin trpělivě čekal.
„Ty jsi nestřílel, moji hoši si prohlídli všechny hlavně," sdělil mu Glenn novinku, kterou se mu Martin bezvýsledně snažil vnutit rovnou. „A taky se zdá, že s tou pakáží nemáš nic společného… Takže lid Prérie-2 proti tobě taky nic nemá."
„A co jsou ti chlapíci zač?" zeptal se detektiv.
Glenn se zachmuřil, protože dobře polovinu uplynulé noci po Martinovi žádal odpověď právě na tuto otázku. Pak neochotně přiznal:
„Profesionální lovci odměn. Žili na Zemi, ale většinou hájili zájmy kolonií… Jako obvykle. Nejdřív přišli ke mně, předložili mi zatykač…, pěkně jak se sluší a patří…"
„To jste je nemohl zastavit?" zeptal se Martin. „Ačkoli… Pět dobře vyzbrojených profíků… Vrazili sem navečer, kromě vás tu nikdo nebyl…"
Glenn začal sytě rudnout.
„Já vás neodsuzuju," řekl mu mírně Martin. „Nakonec jste měl pravdu a situace se vyřešila s co nejmenšími ztrátami na životech."
Šerif rázem zvlídněl. Nalil kávu sobě i svému hostovi, pak vytáhl doutník, který od Martina dostal, a zapálil si:
„Čertví, jak se to všechno mohlo nakonec vyvrbit… Kovboj…, ale, ďas ho vem, kovboje. Já snad ani nechci vědět, co kde napáchal. Byl to divný chlap – na Prérii žil dva roky, a nikdy se tu s nikým pořádně nesblížil. Jedině té holky je mi

líto. A pro lidi to taky není nejlepší příklad…, nedejbože, aby nám tady nakonec tahle kovbojská exotika nepropukla na plné pecky! Zatracený Hollywood!“
Martin přikývl.
„No a jak to teda bylo s tou holkou – tys to popletl? Vždyť si říkal, že zahynula na Knihovně…“
Martin se naštětil a odpověděl velmi emocionálně, až podrážděně:
„Ale ne! Nepopletl! Její otec se před patnácti lety rozvedl a dvě holčičky, dvojčátka, si s manželkou podělili.“
„Můj ty smutku!“ zvolal procítěně šerif.
„A ani jedné holce neřekli, že vlastně má sestru, navíc dvojče,“ lhal Martin stále přesvědčivěji. „Až se nakonec dočkali, že se o sobě sestřičky dověděly setkaly se, spřátelily… a dohodly se, že rodiče potrestají. Byly to hlavinky otevřené a nápadů měly na rozdávání…, hlavně se ale rozhodly že prozkoumají všechna tajemství všehomíra. Jedna se vypravila na Knihovnu, aby tam zkoumala záhadu obelisků, druhá začala na Prérii prohrabovat zříceniny. A setkat se chtěly za týden v nějakém třetím světě.“
„Jsme my to ale optimisti…,“ poznamenal šerif.
„No právě,“ přikývl Martin. „Mám takový pocit, že se jim pověsila smůla na paty. Jednu zabilo šílené zvíře, druhou kulky, určené někomu jinému.“
„Někteří lidé by Zemi opouštět neměli,“ přikývl šerif. „Panebože, teda tobě já rozhodně nezávidím, kamaráde.“
„Když si představím, co jim budu muset všechno říct, tak si taky nezávidím,“ povzdechl si Martin.
Několik minut mlčky pili kávu, pak šerif vytáhl placatou láhev a nalil do malých stříbrných pohárků každému trochu whisky. Hrdě k tomu poznamenal:
„Vlastní výroba…“
Zkrátka a dobře se rozcházeli téměř jako přátelé. Martin už nemluvil o těch pár ranách pěstí, co za noc utržil, a Glenn mu zase nepřipomínal, čím vším Martin během nočního výslechu vyhrožoval. Vrátili mu všechny věci, a šerif mu dokonce začal slibovat, že s ním zajde do hotelu, aby mu bez vytáček a dohadování vrátili peníze za předem zaplacený nocleh. Martin jen mávl rukou a nabídku odmítl.
Už ve dveřích šerif jen tak mimochodem Martinovi navrhl, že ho můžou hodit až ke Stanici – jeho pomocník pouhopouhou náhodou jede zrovna tím směrem. Tentokrát mladý muž vděčně přikývl. Pevně si stiskli ruce a měli pocit, že nakonec se jeden druhému vyloženě zamlouvají.
O dopravení Irinina dopisu na Zemi ho nikdo nepožádal. Tady lidé důvěřovali jen vlastní poště. Zato byliny, z nichž se vařil zdejší čaj, mu prodali víc než ochotně, a dokonce po něm nechtěli ani žádné clo. Svoboda obchodování tady zřejmě byla považována za posvátnou.
Martina by přirozeně zajímalo, jakou má šerif ve skutečnosti hodnost a pro koho vlastně pracuje – o právo kontrolovat americké kolonie v kosmu mezi sebou bojovaly CIA, ANB a FBI. Pokládat takovou otázku by však bylo přinejmenším nerozumné, tím spíš pro soukromého detektiva, který svůj prajednoduchý úkol katastrofálně zpackal.
Ať se Američani klidně tváří, že kolonie na Prérii-2 je naprosto nezávislá a existuje takříkajíc na vlastních nohou, když tolik stojí o to, aby to tak vypadalo. Ono je na druhé straně pěkných pár kolonií, kde převažuje ruské obyvatelstvo. A i když k dokonalosti má tamní zřízení dost daleko, značná část místních alespoň na čas nosila náramenníky.
Spolehlivý landrover dopravil Martina ke Stanici za pouhou půlhodinku. Stejně jako včera se opodál páslo stádo krav, jen pasáček, který je bedlivě sledoval, byl dnes jiný. Zajímavé bylo, zda to byli neoficiální šerifovi pomocníci nebo něco jako kroužek Mladí šerifovi přátelé.
„Pokud se rodiče budou chtít podívat na hrob, rádi je tu uvidíme,“ řekl dobře stavěný mládenec, jehož s detektivem vyslal šerif.
Fráze zazněla poněkud cynicky, ale Martin to nijak nekomentoval. Bylo vidět, že ten chlapec smrti krásné mladé dívky upřímně želí.
„Vyřídím,“ přikývl detektiv.
„U nás se něco takového stane málokdy,“ pokračoval pomocník. „Někdy sem ale přiharcuje idiot, co chce cválat po prérii a pálit na všechny strany. Jedině že taková individua my rychle přivedeme k rozumu.“
„Toho všeho se ještě dočkáte, žádné strachy,“ pokrčil rameny Martin. „Střelba v plné jízdě, útoky na poštovní dostavníky i nájezdy indiánů. Jen co tu bude takových sto tisíc obyvatel – to to pak půjde samo.“
Chlapec se trochu zakabonil a broukl:
„Indiáni jsou mírumilovní a my s nimi vycházíme výborně…“
Martin se chopil svého batohu a vyskočil z auta ven. Hlavou se mu honily nejrůznější plány ale zvítězila představa horké koupele.
„Jedete domů?“ zeptal se ještě šerifův pomocník.
„Samozřejmě,“ zalhal sebejistě Martin.
A vykročil k terase před Stanicí.
Tenhle Klíčník byl jasný abstinent. Anebo na Prérii-2 Klíčníci zavedli prohibici. Protože včera pil limonádu, kdežto dnes si dopřával šťávu z čerstvých pomerančů.
Martin nabídnutý nápoj neodmítl, zdvořile ho vypil, posadil se, zapálil si a v klidu zapřemítal. Klíčník se na něj přátelsky díval, rozvalil se ve svém proutěném křesle a na svůj příběh byl podle všeho ochoten čekat klidně i do večera.
„Ono je velice zajímavé dívat se do cizích oken,“ spustil Martin.
Klíčník se v křesle zavrtěl – asi ve snaze usadit se co nejpohodlněji. Nalil si další sklenici a do nápoje z termosky vhodil několik kostek ledu.
„Ne nakukovat,“ pokračoval vypravěč, „ale opravdu se dívat. Lidi si zvykli mít za to, že jejich dům je jejich hradem. Lidi nemají rádi neohlášené hosty. Právě proto vás tak trochu nemáme v lásce – najednou jste se tu objevili, aniž jste se

kohokoli na cokoli ptali, aniž jste žádali nějaké svolení, i když my bychom vám ho beze všeho dali… Jenže každý hrad má svůj prapor. Našimi prapory ať jsou klidně jen záclony v oknech. Stejně je to prapor. Pro každého kolemjdoucího dole na ulici. Nebo pro lidi, co bydlí v domě naproti. A dokonce i pro zvrhlíka, který sedí s dalekohledem u svého okna a dívá se jím škvírou mezi vlastními záclonami! V takový prapor se může změnit cokoli. Krajkové ornamenty i těžké závěsy tmavé fólie i žaluzie. Nebo stromeček, namalovaný před vánoci na sklo zubní pastou. Kytky v květináčích i měkká plyšová hračka na parapetu. Akvárium s rybkami nebo vázička s uschlou růží. Dokonce i špinavá okna, za nimiž je vidět otrhané tapety a holá žárovka na kusu drátu – to je taky prapor. Nebo bílý prapor kapitulace před životem… Mám rád města, kde se lidi nebojí vyvěšovat prapory. Obyčejně jsou to cizí města… Protože v Rusku nás příliš dlouho učili vlastní prapor nemít. A já mám rád, když se lidi nebojí být na sebe hrdí. Proto rád obdivuju cizí prapory.“
Odmlčel se a zhluboka se nadechl. Pak upřel oči na Klíčníka a pokračoval:
„A taky by mě zajímalo, jak se lidem jeví můj prapor. Někdy si na okno postavím krásnou starou lampu s matovým stínidlem a jen tak ji rozsvítím na celou noc. Aby si každý co jde kolem a vidí světlo, mohl myslet, že za tím oknem si někdo čte dobrou knihu, nebo se snaží rozlousknout obtížnou rovnici, nebo se věnuje lásce či sedí u postele nemocného dítěte. Ať si takový člověk myslí, co chce. Hlavní je, aby si nikdo nemyslel, že já žádný prapor nemám.“
Martin umlkl a nalil si pomerančovou šťávu.
Klíčník se v křesle zavrtěl a ospale zamumlal:
„Rozptýlil jsi mé chmury a osamělost, poutníku. Vstup do Fortny a pokračuj ve své cestě.“
Martin, který se vlastně ani nechystal uzavřít svůj příběh tak rychle, se překvapením až zakuckal. Pak se ale rozhodl své rozpaky utajit, přikývl a řekl:
„Děkuji ti, Klíčníku. Mám pocit, že mě čeká hodně dlouhá cesta. A nejsem si jistý že skončí zrovna na planetě aranků.“
„Prapory…, hrady…, pevnostní zdi a hluboké příkopy…,“ mumlal Klíčník. „To nevadí, že prapor ještě nemáš. Důležitější je, že ho hledáš.“
Martin ještě chvíli čekal, ale Klíčník už se odmlčel. A tak detektiv jen kývl a zamířil ke dveřím.
„My známe jednu jedinou rasu v celé galaxii, která žádné prapory nepotřebuje,“ promluvil Klíčník nečekaně znovu. „Jsou to arankové – bytosti vysoce inteligentní a v každém ohledu příjemné. Jenže tihle tvorové nechápou význam slovního spojení ‚smysl života‘. Nemají náboženství a neznají dokonce ani pojem Bůh. Jsou vybaveni pudem sebezáchovy, ale nebojí se smrti. Mohou se pochlubit vytříbeným smyslem pro humor, jsou humánní, zvídaví a okouzlující. Ale ani jediný reprezentant této rasy si nikdy nepoloží otázku, v čem tkví smysl života. Nikdy. Už samotný tento pojem arankové chápou jako zajímavý fenomén, vlastní jiným rozumným formám života, ale rozhodně se jich nezmocňuje komplex z vlastní nedokonalosti – či možná spíš unikátnosti.“
Klíčník utichl a pak ještě dodal: „A v jejich oknech žádné záclony nenajdeš.“ Martin stál ještě dobrých pět minut u dveří, ale Klíčník už nepronesl ani slovo.

Koupelna je vynález vskutku geniální.
Martin proležel v kamenném bazénu téměř hodinu, jednou si přidával horkou vodu, jindy si pustil hydromasáž, pak si zase dopřál ledové střiky příjemně šimrající rozpařené tělo. V pokoji našel i pár knížek, které mu tu po sobě nechala nějaká dobrá duše – svazeček Stevensona ve francouzštině a Temné aleje v angličtině. Martin se téhle zajímavé kombinaci dost podivil a pak sáhl po Buninovi. V angličtině se mu četl špatně, ale oči vyhladovělé dlouhou absencí písmenek se stejně potěšily.
To, co mu Klíčník řekl, ho donutilo k úvahám a snad ho to až vyvedlo z míry. O unikátních zvláštnostech aranské psychologie slyšel už i dřív, ale malé zkušenosti s touto rasou ho rozhodně nevedly k myšlence, že jsou vlastně defektní. Klást si otázku po smyslu života je přece vlastní každé inteligentní bytosti. Do té či oné míry je každé inteligenci vlastní i náboženské cítění. Jak by se dalo žít jen tak bez cíle? Bez představy jakéhosi globálního, přímo vesmírného smyslu?
Martin o tomhle tématu uvažoval dosti dlouho. Pokoušel se dokonce definovat cosi jako smysl vlastního života, ale vzápětí se ho zmocnil záchvat deprese. Smysl života přece nemůže být v nějakých kulinárních rafinovanostech! Ani v cestování po galaxii, jež dalším civilizacím laskavě dopřáli Klíčníci a jejich Fortny! A může takový smysl života tkvět například v lásce? Jenže Martin v tuhle chvíli nebyl zamilovaný a docela mu to vyhovovalo. Není tedy smysl života ve ctižádosti, v přání proslavit se na dlouhá staletí? Jenže to by člověk musel být buď skutečný génius, anebo samolibý idiot, přesvědčený o své genialitě. A co takhle v životě věčném, slibovaném náboženstvím? Jenže Martin, který se považoval za věřícího, byl v tomto ohledu dosti skeptický. O vlastní mravní bezúhonnosti hluboce pochyboval a v uchování vlastního já v záhrobním světě nijak zvlášť nedoufal – všechna náboženství, pokud pomineme přeslazené středověké představy ráje, slibovala jenom tu či onu formu rozplynutí se v absolutnu.
Takže zformulovat smysl své vlastní existence nedokázal a naopak palčivě záviděl arankům, kteří se podobnými drásavostmi nezabývali vůbec. Ti si to uměli zařídit! Možná proto jsou považováni hned za druhou nejrozvinutější civilizaci v galaxii – hned po Klíčnících!
Detektiv nakonec nechal marného filozofování, vylezl z koupele, pečlivě se utřel a nahý aby tělo pořádně doschlo a zároveň si odpočalo, se posadil ke stolu. List papíru a tužka – co víc člověk potřebuje, když chce přehledně zhodnotit vzniklou situaci?
Nejdřív si úhledně nakreslil dva kroužky a pod ně napsal Irina-1 a Irina-2. Pak kroužky přeškrtl. Vedle namaloval třetí kroužek, Irina-3, a k tomu přičinil tučný otazník.
V této chvíli se hluboce zamyslel.
Knihovna. Prérie. Arank.
Tři planety. Dvě první se mohly pochlubit prastarými artefakty, které se chystala zkoumat Irina Poluškinová. Jenže svět

aranků byl prastarý sám o sobě, a jeho obyvatelé všechny jeho záhady už dávno prozkoumali sami. Tak k čemu by Irina jezdila tam?
Hlavní otázku, totiž jak se jeden exemplář Iriny Poluškinové mohl proměnit ve tři umíněné holky, zatím ponechával stranou. Verzi s dvojčaty, kterou vyložil šerifovi, samozřejmě sám nebral vážně. Nejspíš to bylo dílo Klíčníků – ti by asi dokázali děvče okopírovat se vším všudy. Ale proč?
Nejvíc ale Martina tížila ta dvě nedávná úmrtí. Zatím je mohl považovat za nešťastnou souhru náhod, ale už se v tom dal tušit jistý systém – systém nepříjemný, chmurný a možná dokonce lidským rozumem neuchopitelný.
Martin si povzdechl, do svého schématu přikreslil ještě čtvereček, kterým neznámo proč označil sebe. Milý čtvereček žádné zvláštní možnosti na výběr neměl. Buď se vypraví na Zemi – Martin udělal ve spodní části papíru tlustou čáru – a tam složí počet ze své práce Ernestovi Poluškinovi. Nebo navštíví planetu aranků, vyhledá tam zatím jen hypotetickou třetí Irinu a vynasnaží se ochránit ji před všemi myslitelnými i nemyslitelnými hrozbami…, přemluví ji, aby se vrátila domů…, donutí ji podepsat prohlášení, v němž svůj návrat tvrdě odmítne.
Když tak přemýšlel o papíru, vzpomněl si na Irinin dopis, který v baru napsala sotva deset minut před smrtí. Šerif ho studoval velice bedlivě, ale pak souhlasil, že ho dá Martinovi a ten že ho dopraví rodičům. Martin pro psaní sáhl a přečetl si ho – se svraštělým čelem a neodbytným pocitem, že si z něj někdo krutě utahuje.
Drazí moji maminko a tatínku! psala Ira. Mám se výborně a vám přeji totéž. Ten milý mladý muž – no není to od sedmnáctileté holky drzost?! – mi vyřídil vaše pozdravy a ptal se mě, jestli se nehodlám vrátit. Ne, nehodlám. Všechno jde příliš dobře na to, abych se zbytečně rozptylovala. Jak se vede Homerovi, není tam beze mě moc smutný? Tak mu za mě dejte pusinku, a že už brzy dostane chutnou kost. Tím končím, vaše milovaná Irinka.
Martin se rozhodně nepovažoval za odborníka přes rodinné vztahy, ale prosba o líbání psa v kombinaci s posměšným tónem dopisu a podpisem „vaše milovaná Irinka“ ho dočista vykolejila. Jak se zdálo, děvče své rodiče nepovažovalo za žádné autority – Ira si myslela, že jí všechno projde, a vůbec to byla ženská cynická a vnitřně okoralá.
Jenže tahle představa se ani v nejmenším nekryla s výkřikem „Nestřílejte!“ a zoufalým skokem mezi pálící hlavně ve snaze zabránit přestřelce. Že by ten dopis byl nějakým dozvukem domácích sporů? Že by Ernesto milovanou dcerunku seřezal nebo nějak jinak demonstroval svou moc, což je v sedmnácti velice závažný podnět pro pocit kruté křivdy…?
Martin těžce zafuněl, dopis zalepil a společně s Iřinou známkou ho uložil do batohu. Stříbrný křížek si tentokrát nevzal, protože mu slíbili, že bude pohřbena podle křesťanského obřadu.
„Nene, tebe naopak v dětství řezali málo,“ řekl si zamyšleně. Náhle se přistihl při tom, že s Irinou nemluví jako s mrtvou, a najednou naprosto jasně a nevyvratitelně věděl, že se potkají znovu.
Inu, pak by ale jakékoli váhání nemělo smysl.
Martin se oblékl, špinavé prádlo a ponožky vyhodil – přece to nebude tahat s sebou a čekat, až někde narazí na prádelnu. Zauvažoval, že by možná nebylo špatné si na pár hodin zdřímnout a dohnat tak dnešní ponocování, ale adrenalinu v krvi měl patrně dost, protože spát se mu nechtělo.
Vykročil k Fortně.

Část třetí
Žlutá
Prolog
Ať už si to člověk připustí nebo ne, vždycky musí mít nějaké slabůstky nějaký způsob, jak se vymanit z každodenního shonu. Drsný a nelítostný politik, co po uši vězí v intrikách a obavách z všudypřítomné proradnosti, doma chová rybičky a pláče, když jim ploutvičky napadne plíseň, vyhlášený proutník jako oko v hlavě uchovává fotografii spolužačky která ho svého času nechtěla ani vidět, zasmušilý mizantrop se rozkošuje a šišlá nad kočárkem, v němž leží novorozenec, nudný a nenápadný úředníček náhle objeví ty nejhlubší pravdy v oblasti ujgurské kultury nebo indonézských lidových řemesel.
Svou vášeň pro dobré jídlo Martin považoval za slabůstku jen zčásti. Dobře se najíst – to přece ocení každý. Dokonce i když si vezmete nějakého svatého muže, který celý život poustevničil a žádosti těla krotil o chlebu a vodě – i ten je schopen se před smrtí rozplakat a kát se: I já hověl choutkám tělesnosti a dával přednost pšeničnému chlebu před žitným a pramenité vodě před říční…
Martin se ovšem za svatého nepovažoval, krotit žádosti těla jakživ nepovažoval za nutné a svému oblíbenému koníčku se oddával s velkým nasazením. Z cest si nepřivážel pouze dojmy a fotografické filmy (digitální aparáty neuznával – to je přece profanace umění, protože skutečné zachycení okamžiku je možné jedině na stříbro), ale také mnoho kuchařských receptů.
Nijak zvlášť ho přitom neoslovovala kuchyně asijská včetně vyhlášené čínské, v níž bez reptání kapituloval jedině před kachnou po pekingsku a slepicí v pomerančové omáčce. Přímo zásadní pochyby v něm vzbuzovala zámořská gastronomie – všichni ti vychvalovaní krocani v čokoládové omáčce, ještě legendárnější lívance s javorovým sirupem a koktejl z fenylalaninu s kyselinou ortofosforovou, jemuž se pro pořádek říká coca-cola. Méně námitek měl proti mexické kuchyni a občas si udusil maso na mandlích nebo guacamole.
Za skutečnou Mekku kuchařského umění ovšem považoval Evropu, do níž milostivě zahrnoval celé Rusko i se Sibiří a Dálným východem. Protože co se nakonec vyrovná pravému maďarskému guláši – nene, v tomto případě nemáme na mysli tu ubohou šlichtu z brambor a masa, již pod tímto názvem dostanete v ruské restauraci, ale ostrou hustou polévku, prosycenou vůněmi pepře a sladké papriky, které ožehují ústa a zahřívají celé tělo!
Proto jakmile vyšel ze Stanice-6 na Aranku, ihned se zastavil, vtáhl nosem vzduch a rozhlédl se kolem sebe. Ne že by ho ohromily vůně neznámého světa – on už přece na Aranku byl. Jenže tentokrát to tady sytě zavonělo paprikou!

Stanice-6 stála v samém centru jednoho z největších zdejších měst, které bychom – poměřováno lidskými představami – klidně mohli označit za celoplanetární metropoli. Kolem Stanice se tyčily mrakodrapy obvyklých, téměř pozemských rozměrů a obrysů. Vzduchem naprosto tiše a hladce klouzaly malé létající aparáty. Chodníky pod nohama ubíhaly samy a rozvážely četné chodce za jejich záležitostmi. Přísně vzato vypadalo aranské město jako sen pozemského futuristy a nutilo ke vzpomínkám na sovětskou vědecko-fantastickou literaturu let šedesátých, na sny o hvězdoletech, Velkém kole a Poledni XXII. století.
Tyhle exotické propriety však Martina v tuto chvíli vůbec nezajímaly. Dokonce se ani neohlédl na místní Stanici, vystavěnou v místním stylu ze skla, oceli a betonu. Pokorně prošel rychlou a zdvořilou pohraniční kontrolou. Aranský policista mu do pasu bouchl vízum (arankům se hra na pohraniční stráž převelice zamlouvala) a s úsměvem zalepil hlavně karabiny i revolveru hrudkami čehosi nápadně připomínajícího dobře rozžvýkaný orbit. Obě zbraně teď bylo možné odzátkovat jen za pomoci zvláštního ředidla a palba ze zalepené karabiny či revolveru zaručovala jediné – roztržení hlavně. Teprve pak směl Martin projít turniketem. Rychle se zbavil místních velmi přátelských turistických průvodců a zmizel v davu, ostatně stejně pestrém a hlučném jako ten moskevský…
Po chvíli s potěšením zaznamenal malou hospůdku Chuť Země, která se krčila na druhé straně ulice. Právě odtud se do všech stran rozlétaly ty okouzlující vůně.
Na to, že arankové dovolili vybudovat na své planetě pozemskou restauraci, nebylo nic divného. Arankové jsou humanoidi, kteří člověka připomínají jak zevnějškem, a pokud bylo Martinovi známo, tak i fyziologickou stavbou. Mezi humanoidy patří skoro celá třetina všech známých ras vesmíru; některé připomínají člověka méně, jako například geddaři, a někoho na první pohled málem nerozeznáte, jako kupříkladu domorodce z Prérie-2 nebo právě aranky. Proto je asi pozemská kuchyně tolik oslovuje.
V restauraci seděli sami arankové – jak muži v jasných pláštích, tak ženy v přiléhavých trikotech a volných blůzách. Módní trendy se na Aranku projevovaly výhradně v barevném řešení oděvů, zatímco střih zůstával prakticky stále stejný Možná právě pod vlivem cizokrajného prostředí pozemské restaurace sem několik místních mužů přišlo v saku a kalhotách, a několik žen ve vyloženě pozemských šatech a lodičkách na vysokém podpatku. Tak vida – ono i tohle se dá považovat za expanzi lidské kultury…
Martinův příchod v restauraci vyvolal všeobecné oživení. Zatímco procházel sálem a hledal volný stolek, všichni si ho stačili prohlédnout a okomentovat jeho zjev, zdvořile se s ním pozdravit… a vzápětí ho zase pustit z hlavy.
Mezitím k němu přistoupil číšník, mladistvě vypadající pozemšťan v klasickém smokingu. Pomohl mu vyhledat stolek a okamžitě mu poskytl diskontní kartu s nápisem Sleva pro hosty ze Země – 50 %. Martin se podíval na ceny v jídelním lístku, poněkud v něm hrklo, a vzápětí už majitele za takovou prozíravost v duchu chválil. Teď už nezbývalo než s důvtipným číšníkem v rychlosti projednat detaily barterového obchodu.
Při pohledu na dva desetidekové sáčky s mletou paprikou číšník nápadně ožil. Pak se s ním detektiv několik minut tiše dohadoval, nač by si jeho zboží cenil – a vtom pochopil, že tu z něj někdo chce udělat toho posledního pitomce a přímo nestoudně ho oškubat. Sáhl tedy do peněženky a demonstrativně z ní vytáhl aranskou kreditní kartu – malý stříbřitý terčík, který mu zůstal od poslední návštěvy téhle planety.
Číšník prudce pohasl, cenu na koření okamžitě zvedl skoro na dvojnásobek, poznamenal si objednávku a odběhl.
Martin se lišácky pousmál – na účtu mu tady zůstávalo pár krejcarů a oběd by z toho v žádném případě nezaplatil, ale svou roli stříbřité kolečko přece jen splnilo.
Kuchyň v restaurantu byla mezinárodní, taková, aby si na ní pochutnal každý. Ale že by se sem ze Země vozilo maso i zelenina, to bylo přirozeně nereálné. Maximálně tak pár brambor a pár špetek papriky na celý kotel guláše, trochu zelí na zelňačku, zhotovenou jinak z místních zdrojů, a kuřecí maso pro „speciální nabídku“ na zvláštní stránce – pravé kuře dovezené ze Země! ovšem za takovou cenu, že by bylo slušnější nabídnout za ni rovnou pštrosa, nebo kuře naklonovat. Buď tu arankové chov kuřat nepovolili, nebo se jim tu prostě nedařilo – těžko říct…
V zásadě museli místní kuchaři prokazovat přímo divy vynalézavosti – vařit podle pozemských receptů, ale z místních ingrediencí, a jídla pak vylepšovat pravým pozemským kořením. Proto tu zřejmě převažovala madarská a mexická kuchyně, v níž paprika působila jako vizitka pravého pozemského jídla.
Když Martinovi přinesli guláš, ochutnal první lžíci a pochvalně přikývl. Ta chuť byla samozřejmě trochu zvláštní, ale příjemná. Slušné bylo i místní pivo – na to pozemské už peníze opravdu nezbývaly. Stejně je příjemné, že mírně alkoholické nápoje si nakonec vymyslely všechny humanoidní rasy Jednou je vyrábějí z mléka, jindy nacházejí zdroje v rostlinné říši, ale úplně se bez alkoholu neobejde ani jediná civilizace.
Chutný byl i zdejší chléb („z pozemských kvasnic!“ jak neopomněl upozornit jídelní lístek). Martin s chutí poobědval, pak si povšiml, že na stole je k mání i popelník, a zapálil si doutník.
Zdálo se, že jeho pátrání na Aranku bude jednoduché. Civilizace na této planetě nepřipomínala světlé komunistické zítřky jen futuristickými městy a zdůrazňovanou přátelskostí obyvatelstva. Četné služby tu byly zcela zdarma, a to i pro „hosty z jiných světů“. Informační služba byla schopná okamžitě poskytnout údaje o tom, kde se právě nachází jakákoli inteligentní bytost – a to jak tuzemská, tak cizozemská. Martin nepochyboval, že kdyby teď měl na dosah terminál informatoria a zeptal by se sám na sebe, okamžitě by dostal odpověď: „Dlí v restauraci Chuť Země“ – i s podrobnými souřadnicemi.
Jeho otázka přitom byla prostá, totiž zda se po Aranku skutečně pohybuje třetí Ira Poluškinová. Jestli ještě stále žije, nebo zda se také stala obětí nějaké nešťastné náhody…
A v tom se přistihl, že se docela obyčejně bojí terminál vyhledat a svou otázku položit. Že se bojí, aby znovu nezmeškal.
Hned nato chvatně dojedl guláš a zaplatil (přesněji řečeno mu na jeho platební kartě naskočila jistá suma, vzniklá z ceny papriky po odečtení ceny guláše).

A vydal se pátrat po informačním terminálu.

1

Martin sám sebe považoval za technokrata a člověka urbánního, protože se narodil a vyrostl v megalopoli. A Zemi i nadále přál, aby se vyvíjela právě tímto směrem.

Aranská města v něm však přece jen vyvolávala lehké mrazení. Že by z nezvyku? Martin si na pohyblivých chodnících připadal ztracený a navíc ho každou chvíli vyvedl z míry nějaký architektonický skvost, který bořil veškeré lidské představy o fyzikálních zákonech a základech filozofie architektury. A opravdu – může mu někdo laskavě vysvětlit, proč musí půl kilometru vysoký mrakodrap stát ještě na sloupkovitých nožkách? Dobře, kdyby pod tím mrakodrapem bylo třeba vést nějakou důležitou komunikaci, ale to ne – místo toho se tam rozkládal zelený trávník, osvětlený bílými lampami a důkladně oplocený aby na něj náhodou někdo nezabloudil. V druhém olbřímím domě zase objevil obrovitou díru, jíž se čas od času prohnala celá stáda létajících přístrojů. Arankové jsou samozřejmě supercivilizace, ale na člověka působila taková důvěra v techniku jako cosi poněkud nemoudrého.

Nebyl právě tohle nakonec důvod, proč se v tomto pohodlném a útulném světě usazovalo tak málo lidí? Nikoli lidský přístup aranků k životnímu prostředí sice na člověka působil velkolepě, ale zároveň děsil.

Konečně Martin objevil, co hledal – přístřešek veřejného informatoria. Ze všeho nejvíc připomínal hodně prostornou, evropsky vyhlížející telefonní budku, vybudovanou i s ohledem na vozíčkáře. Arankové samo sebou už po staletí nevěděli, co to vozíčkáři jsou, a tak v budce stálo pohodlné křeslo. Martin se do něj s požitkem zabořil a zavřel za sebou dveře; skleněné stěny okamžitě zneprůhledněly a dokonale ho oddělily od zbytku světa. Terminál byl s ohledem na blízkost Stanice dvoujazyčný a okamžitě reagoval na turističtinu. Ačkoli kdoví – možná že arankové takto upravili už celou soustavu informatoria…

„Chtěl bych vědět," řekl Martin do matové obrazovky „zda se na Aranku nachází pozemská dívka jménem Irina Poluškinová."

Stroj odpověděl neprodleně:

„Žádné údaje o Irině Poluškinové, pohlaví ženské, planeta Země, k dispozici nejsou."

Martin měl naštěstí s podobnými informačními systémy obstojné zkušenosti a velmi dobře chápal, jak důležité je správně zformulovat otázku. Vytáhl tedy už mírně odřenou fotografii, obrátil ji směrem k obrazovce a řekl:

„Je v současné době na Aranku tato myslící bytost?"

„Poskytujete málo údajů pro přesnou analýzu. Pokud pomineme proměnlivé faktory zevnějšku, pak s pravděpodobností nejméně dvaadevadesátiprocentní mají tuto podobu následující myslící bytosti…" oznámil stroj a vychrlil na obrazovku dlouhatánský seznam jmen, opatřený i miniaturními fotografiemi.

Martin si hořce povzdechl – všechny ty ženské tváře opravdu nápadně připomínaly Irinu. Celý Arank měl, marná sláva, přes deset miliard obyvatel. A pokud pomineme „proměnlivé faktory zevnějšku", jako je barva očí, vlasů, tělesná váha či odstín pleti, bude tu Irininých dvojnic jistě několik tisíc.

„Další otázka," pokračoval. „Kolik osob ženského pohlaví a pozemského původu sem přicestovalo během posledního pozemského týdne?"

Pauza byla krátká a odpověď stručná a jasná:

„Čtyřiačtyřicet."

„Prosím o fotografie všech těchto žen."

Na monitoru naskákaly maličké portréty všech pozemšťanek, které tu prošly Fortnou v posledních sedmi dnech. Martin si pozorně prohlédl jejich oči, ušklíbl se a ukázal prstem na jednu z fotografií.

„Tohle mi zvětšete."

Celou obrazovku teď zabíral portrét Iriny Poluškinové. Inu, pokud jde o ty „proměnlivé faktory", měl stroj vlastně pravdu. Irina si obarvila vlasy načerno.

„Kdo je to?" zeptal se trochu prostomyslně detektiv.

„U pohraniční kontroly na Stanici-3 se tato osoba představila jako Galina Groševová z planety Země," odpověděl stroj. „Podle druhotných znaků se její věk odhaduje na šestnáct až dvacet pozemských let. Cílem cesty na Arank je turistika."

„Kde je teď?"

„Odpověď na tuto otázku by mohla být porušením práva na utajení důvěrných informací o Galině Groševové," ohradil se příkře stroj. „Zdůvodněte vaši otázku. Upozorňujeme, že detektor lži běží."

Martin se na okamžik zamyslel a pak řekl:

„Rodiče této dívky mě požádali, abych se s ní setkal a zjistil, zda je s ní všechno v pořádku. Starosti o osud mladého jedince, jehož dvojice pozemšťanů přivede na svět, patří k neodmyslitelným vlastnostem lidských rodičů. Když se tedy chci s touto dívkou setkat a zjistit, zda třeba nemá problém s návratem na Zemi, plním jen přání jejích rodičů. Rozhodně nehodlám jí jakkoli škodit či v ní dokonce vyvolávat nějaké negativní emoce."

„Mluvíte pravdu," oznámilo mu informatorium. „Vaše žádost je od této chvíle považována za oprávněnou. Informace o přesné adrese této myslící bytosti je ovšem placená."

„Dobře."

„Galina Groševová se v posledních dvou dnech zdržuje ve Středisku globálních výzkumů, sídlícím ve městě Tiriant. Mapu s nejvhodnější trasou přikládáme."

Ze štěrbiny pod obrazovkou se šustivě vyplazil kus plastikového papíru.

„Děkuji," řekl Martin.

„Stojí to osm jednotek," připomněl stroj.

Martin přiložil ke čtecímu panelu stříbřitý kotouček kreditky a na monitoru se zamíhaly číslice prováděné transakce.

„Rádi jsme vám pomohli," prohlásil stroj falešně.

Martin si sbalil svých pět švestek včetně platební karty a právě získané mapy a s veselým pohvizdováním vyrazil zpátky do ulic. Už tam zjistil, že v mapách arankové pro psaný text neužívají turističtiny; všechny vysvětlivky byly psány aranskými znaky jež Martin přirozeně neovládal. Piktogramům ale porozuměl okamžitě. Po pohyblivých chodnících je třeba dojet k zastávce monorailu, tím na letiště, tam nasednout na linku do Tiriantu, a z letiště se pak snadno dostane až ke Středisku globálních výzkumů…
Takže teď už nezbývá než vyrazit…
Když byl Martin od přístřešku informatoria nějakých dvacet metrů, budka explodovala.
Ačkoli: exploze je v tomto případě příliš silné slovo. Ta budka nadskočila, zakymácela se, bleskově se složila po vzoru domečku z karet a rozpustila se jako kostička másla na rozpálené pánvi. Během dvou tří vteřin z informatoria zůstal jen hladký pahrbek, z něhož čnělo opěradlo křesla a zhroucený displej, zalitý do roztavené umělé hmoty. Martin si sám sebe představil v tom křesle a udělalo se mu dost nevolno.
Kolemjdoucí reagovali na událost zcela adekvátně. Většina spěšně ustoupila co nejdál, kdežto několik zvědavců se hned hrnulo na místo činu. Martin namáhavě polkl nasucho a začal také ustupovat.
„Promiňte prosím, ale pokud se nemýlím, měl bych vás oslovit v turističtině…," ozval se za jeho zády dětský hlásek.
Martin se polekaně ohlédl, ale za ním opravdu stál asi tak sedmi – osmiletý klučina. Vypadal jako velmi dobře vychované dítě z časopisu pro velmi vzorné rodiče – pečlivě učesaný s maličkou modrou čapkou na hlavě, v čistém plášti kanárkové barvy z pod nějž čněly špičky dlouhých rudých střevíců. Martin se na chviličku zamyslel, komu je to dítě podobnější – zda Neználkovi nebo Malému Mukovi – a pak se rozhodl pro Muka: z dlouhých řas, mandlových očí a snědé pleti (o obleku ani nemluvě) vanulo cosi arabského.
„Ano, mluvím turisticky," odpověděl detektiv.
Dítě spokojeně pokývalo hlavou a pokračovalo:
„Však jsem si to hned myslel. Soudě podle oděvu a některých detailů chování vypadáte na obyvatele planety Země. Prosím vás – a nenechal jste v přístřešku tepelnou bombu?"
Martin učinil zamítavé gesto.
„V tom případě na vás byl spáchán atentát," rozhodl chlapec. „Souhlasíte? Nebo vás někdo chce postrašit… Máte hodně nepřátel?"
Martin se rozhodl pro stejnou reakci jako před okamžikem.
„Tak to radši pojdme pryč," navrhl Malý Muk. „Protože co nevidět sem přijede policie a bude vám klást otázky. Chcete na ně odpovídat?"
„Ne," odvětil rozhodně Martin.
„Tak pojďte," řekl chlapec a podal detektivovi svou malou dlaň.
Nezasvěcenému se mohlo zdát, že Martin vede chlapce za ruku. Ve skutečnosti to bylo přesně naopak – rychle překonali stuhy samohybných chodníků, prošli jakýmsi dokonale dekorativním obloukem, stojícím mezi domy dostali se do souběžné ulice a tam se zastavili před zahrádkou malé kavárny. Pod květovanými slunečníky tu sedělo jen pár návštěvníků.
„Je mi to velice trapné, ale nemám kreditní kartu, takže vás nemohu pohostit," řekl chlapec. „Možná by bylo nejlepší, kdybychom se posadili tady."
„Pohostím já tebe," řekl Martin, kterému z toho všeho šla hlava kolem – z roztaveného informatoria i z nenadálého objevení tohohle nezvykle přemoudřelého dítěte.
„Nene!" zakroutil energicky hlavou chlapec. „Děti u nás mají všechno zdarma. Copak u vás je to jinak?"
„U nás je všechno jinak," přiznal chmurně Martin a posadil se ke stolku v nejvzdálenějším koutě zahrádky „Jedině teroristi jsou tam stejně drzí jako tady."
Chlapec se začal škrábat na židli a detektiv jen stěží potlačil přání mu pomoct. Nedokázal totiž odhadnout, jak by na pomoc dospělého reagoval. Protože to, co právě prohodil Martin, přijal s velkým pobouřením:
„No to ne! To si prosím nemyslete, protože tohle byl případ naprosto unikátní! Však jsem vás taky oslovil proto, že jsem se stal bezděčným svědkem té události!"
Martin hlučně vydechl a zeptal se:
„Poslyš, hochu, to jsou tady u vás všechny děti takoví mudrlanti?"
Na okamžik to vypadalo, jako by se v chlapcových očích mihl smutek:
„Ale kdež…, já patřím mezi tři stovky nejchytřejších dětí na planetě. I když jsem, pravda, až na konci seznamu. A odpusťte, že jsem se zapomněl představit – jmenuji se Gatti. Je to zdrobnělina, aby se nám lépe komunikovalo."
„Já se jmenuju zase Martin."
Gatti mu s vážnou tváří podal ruku a obřadně si je stiskli.
„Je to lidský zvyk?" přeptal se chlapec. „Trochu si to pletu – v galaxii je tolik civilizací…"
Přistoupil k nim číšník, turističtinu bohužel neovládal, ale Gatti se osvědčil jako výborný tlumočník, sám si objednal zmrzlinu a Martinovi poručil kávu s koňakem. Káva byla samozřejmě místní a s tou pozemskou neměla nic společného – chuť však mírně kávovou měla a určitě do ní bylo přidáno poměrně dost jakéhosi stimulačního alkaloidu, možná dokonce syntetického kofeinu. Koňak, respektive jeho místní variantu, Gatti doporučil Martinovi sám:
„Jste dost vylekaný možná v šoku, trocha tvrdého alkoholu vám jistě neuškodí."
Detektiv přikývl a rozhodl se, že se nechá unášet přirozeným vývojem událostí. Zeptal se:
„Poslyš, Gatti, a ty ses v mé blízkosti ocitl náhodou?"
Chlapec opět zrozpačitěl a uhnul očima:
„Ne, já vás pozoroval už dlouho. Promiňte. Už od chvíle, co jste vyšel ze Stanice."
„A proč?"

„Dostal jsem takový úkol," vysvětlil mu chlapec. Kdyby vzápětí řekl, že pracuje pro tajné služby Aranku, Martin by mu to uvěřil. Gatti ale pokračoval: „Zítra máme xenopsychologický seminář a já jsem chtěl udělat referát o humanoidech, kteří se na naší planetě ocitli poprvé."
„Tak to se mýlíš, já už na Aranku byl," odpověděl detektiv. „I když v jiném městě."
„To jsem pochopil, protože jste se choval velmi sebejistě," povzdechl si hoch. Pak očima loupl po pouzdru s karabinou a zeptal se: „Máte v tom zbraň?"
„Mám."
„A paprskovou?"
„Ne, kulovou. Je zapečetěná. Ale teď mi, kamaráde, radši řekni, co se stalo s tou kabinou informatoria."
„Řekl bych," spustil zdráhavě chlapec, „že vlivem teplot kolem půldruhého až dvou tisíc stupňů ztratily molekuly polymeru…"
„Tys mi nerozuměl. Já se tě ptal, kde se vzaly ty teploty. Byla to bomba? Nebo po mně někdo vystřelil?"
„To je složitá otázka," povzdechl si Gatti. „Já bych řekl, že někdo vystřelil. Bojové paprskomety jsou schopny vyslat tepelný svazek paprsků o dostatečném výkonu. Nejdřív jsem si dokonce myslel, že někdo zaútočil z družice. Ale kabina byla pod širokou balustrádou, a ta není zničená. Takže střelec patrně seděl v támhletom mrakodrapu…"
Detektiv se otočil, přelétl očima stěnu ze skla a kovu – byla to právě ta stavba, jíž proklouzávala hejna létajících přístrojů.
„Nebo je možné, že stříleli z flyeru…," uvažoval chlapec dál. „V každém případě to vypadá spíš na pokus vás vyděsit než na opravdický atentát. Tak máte nějaké nepřátele?"
„Už jsem ti přece říkal, že ne," odsekl Martin. „Rozhodně ne víc než každý normální člověk. A rozhodně ne na vaší planetě."
Číšník přinesl Gattimu zmrzlinu – byl to talířek s pestrobarevnou hrudkovitou hmotou – a Martin dostal docela obyčejný šálek s kávou a pohár husté jantarově zbarvené tekutiny.
„Ale stejně na vás asi někdo pořádá pravý hon," dodal hoch, sotva se číšník vzdálil. „Potřebujete pomoc?"
„No a co ty dokázal bys mi pomoct?" nedivil se už vůbec ničemu Martin.
Chlapec se rozpačitě pousmál:
„Ne, to ne, vždyť jsem ještě dítě! Ale můžu poprosit rodiče, aby pro vás něco udělali. Můj tatínek je vážený občan, pracuje na radnici, – takže ten vám dokonce dokáže zabezpečit ochranku."
„A jaký ty na tom všem můžeš mít zájem?" zeptal se podezíravě Martin, jako by nemluvil s nevinným dítkem ze svrchovaně civilizovaného světa, ale s práskaným ničemou z nějaké divoké planety.
„Tak za prvé," spustil chlapec, který se nedal nijak zaskočit, „naše národy udržují přátelské vztahy. To, co se přihodilo, je velice nepříjemné a já bych rád nějak smazal možný nepříjemný dojem. Za druhé se mi jevíte jako velmi dobrý člověk a já mám značně vyvinutou schopnost empatie, ostatně, v hodnocení duševních vlastností jiných se mýlím jen velmi zřídka… Povinností dobrých rozumných bytostí je přece navzájem si pomáhat. Nemám pravdu? A za třetí – i když to je motiv jen podružný – když se mi podaří vám pomoci a vy mi budete vyprávět o svých dobrodružstvích, tak z toho dám dohromady báječný referát na xenopsychologický seminář."
„Gatti," oslovil ho po krátké odmlce Martin, „a nemohl bys mluvit o něčem jednodušším? Jako… jako normální dítě…"
„Ale vy mi přece dokonale rozumíte!" podivil se chlapec. „No nemám pravdu? Že bych vás uváděl do rozpaků?"
„Tak trochu," přikývl Martin. „Ačkoli…, to všechno jsou hlouposti. Mluv, jak uznáš za vhodné. Jsem ochoten přijmout tvou pomoc, ale zatím ti nemůžu slíbit, že ti toho řeknu opravdu hodně."
Hoch se šťastně usmál:
„Výborně! Tak si v klidu dojím zmrzlinu, mám ji velmi rád. A pak se vypravíme k mému otci a budeme ho o vzniklé situaci informovat."
Detektiv přikývl a obrátil do sebe koňak.
Byl velmi chutný.

Podle Martinova názoru odpovídala funkce Gattiho otce, pana Lergassi-kana, náměstkovi primátora, nebo snad ministrovi ve vládě této megalopole. Obrovská přepychová pracovna v nejvyšším patře jedné z věží s osobním hangárem (skrz matovou stěnu bylo nejasně vidět jeho flyer), se sympatickou sekretářkou a několika seriózními mladými lidmi, kteří seděli přímo v pracovně – zřejmě nějací referenti, ale mohla to být i ochranka. Martin si zoufale mořil hlavu ve snaze vzpomenout si alespoň na základní údaje o společenském zřízení Aranku, ale vybavovaly se mu jen samé nesmysly. Pokud ho paměť neklamala, fungovaly tu celoplanetární úřady, ale rozsáhlé pravomoci měly vlády megalopolí, které neřídily jen tato veleměsta, nýbrž i přilehlá území. Že by zbytky někdejších států? Inu – v takovém případě byl ten usměvavý skromně oblečený pán opravdu velké zvíře!
„To je skutečně skandální," reagoval na důkladné a přesné líčení syna, které připomínalo spíš hlášení pečlivého ouřady „Hned se podívám, co se o tom zatím ví."
Martin se usadil do křesla proti němu a trpělivě čekal. Terminál pan Lergassi-kan nepoužíval – na šíji si připnul pružný oblouk vlnového emiteru a celý strnul, i oči jako by mu zeskelnatěly. Martin obdivně pokýval hlavou. Tento přímý kontakt s počítačovou sítí se příliš nepoužíval ani tady na Aranku – vyžadoval totiž mimořádnou vnitřní disciplínu a koncentraci. Jakási pozemská korporace před časem celou technologii od aranku koupila, ale rychle se přesvědčila, že normální terminál a klávesnice jsou mnohem pohodlnější.
„To je ale neslušnost!" zvolal dotčeně Lergassi-kan a emiter si sundal. Příkře si změřil syna, který si stoupl na špičky a se zájmem si prohlížel papíry na otcově psacím stole. „Kergatti-kene! Aspoň ty se laskavě chovej slušně!"
Chlapec se nenechal vyvést z míry ale od stolu ucouvl.

„A co je to preventivní manželství, tati?“
„To je taky neslušné, a proto ho nepovolíme,“ odsekl stručně vysoký aranský úředník. Pak se jeho pohled přestěhoval k Martinovi: „Jako představitel města se vám velice omlouvám. Opravdu na vás byl spáchán atentát. Střílelo se z flyeru, pronajatého sotva deset minut před útokem. Počítač ve flyeru byl vyřazen z provozu, takže o totožnosti teroristy nic nevíme. Nezachovaly se ani pachové stopy protože kabina byla celá vystříkaná deodorantem. Zbraň ale útočník odhodil na místě činu, takže za chvíli ji tady budete mít…“
„Počkat, ale…,“ nerozuměl Martin.
Lergassi-kan udiveně povytáhl obočí.
„Je přece z jiné planety…,“ připomněl mu vyčítavě syn.
„No a co má být?“ zaškaredil se úředník. „Ach ano… Jako poškozený, proti němuž byl veden mimořádně nebezpečný útok, získáváte právo na veškerý majetek útočníka, jeho čest a důstojnost, jeho intelektuální vlastnictví, děti a sexuální partnery.“
„Máte to tu hodně přísné…“ Na víc se detektiv nezmohl.
„Jistě,“ souhlasil Lergassi-kan. „A vy samozřejmě máte právo vzdát se té části kompenzace, kterou k ničemu nepotřebujete. K čemu by vám byla třeba jeho špatná pověst, že? Zato kdyby se ten zločinec v předchozím životě proslavil jako kulturní činitel nebo filantrop, tak se vám otevírají zajímavé perspektivy. Vzpomínám si na případ, kdy jeden vynálezce…“
„Tati…“ vstoupil do jeho monologu tiše syn,
„Ach ano, promiňte.“ Úředník pokýval hlavou. „V tomhle případě vám ale můžeme nabídnout jen střelcovu tepelnou zbraň. Je to opravdu zapeklitý případ, protože na druhé straně jako příslušník jiné civilizace nemáte právo vlastnit takovéto technicky náročné zařízení. Práva osobnosti však u nás stojí výš než zákony státu… Napíšu vám povolení.“
„A co mám dělat dál, pane Lergassi-kane?“ zeptal se Martin.
„Nemusíte mě oslovovat tak obřadně,“ zachmuřil se úředník. „Jste přítel mého syna, takže zároveň i můj. Říkejte mi prostě Lergassi. Jaké máte problémy Martine?“
„Stále stejné,“ pokrčil rameny detektiv. „Někdo se mě pokusil zabít. Bojím se o svůj život.“
„To je rozumný přístup,“ přikývl pochvalně pan Lergassi-kan. „Můžu vám poskytnout ozbrojenou ochranu. Samozřejmě jen na území města a v jeho okolí, ale máme tu nádherná místa! Například divukrásná Lacvická jezera, vodopád Adano, kde se dodnes konají velice působivé starodávné obřady, máme tu křídové skály, starou jadernou střelnici i mořské pobřeží s lázněmi, vyhlášenými po celé galaxii.
„Já ale musím odcestovat do jiného města,“ přiznal se detektiv.
Úředník se zachmuřil a otázal se:
„A do jakého?“
„Do Tiriantu.“
Pan Lergassi-kan si povzdechl:
„To je ale mimořádně nevhodná volba! V mnoha jiných městech bych vám mohl být užitečný, ale zrovna v Tiriantu…“ Zatvářil se štítivě. „Opravdu chcete navštívit tu kloaku?“
„Přicestoval jsem ze Země, abych tu pátral po dívce, která se nachází právě tam,“ řekl detektiv. „Takže mi nezbývá nic jiného, než se do Tiriantu vypravit.“
Lergassi-kan se zadíval na syna a nabádavě na něj pokýval prstem, aby tak zbystřil jeho pozornost:
„Gatti! Právě před sebou máš příklad ušlechtilého chování, jaké život občas přináší! Je to láska, odmítající nebezpečí, bořící i pud sebezáchovy! Neodvažuji se soudit, jestli je rozhodnutí našeho hosta správné, ale tento čin by sis měl zapamatovat!“
„Určitě, tatínku,“ přikývl syn.
„Tak co já pro vás ještě mohu udělat…,“ zauvažoval nahlas Lergassi-kan. „Ta zbraň pro vás nebude špatná, rozhodně ne…, působíte dojmem statečného člověka… Zabil jste někdy inteligentního tvora?“
Martin se zachvěl, ale odpověděl podle pravdy:
„Ano.“
„Výborně. Teď nemám samozřejmě na mysli fakt sám, ale vaši schopnost se bránit. Co takhle finanční kompenzace od města? Nepříčí se to vašim etickým zásadám?“
„Ne.“
„Gatti!“ obrátil se úředník znovu k chlapci. „A tohle je další příklad chvályhodného chování. V kritických okamžicích musí inteligentní bytost odhodit normy tradiční morálky a soustředit se na to, aby přežila!“
„Budu si to pamatovat, tatínku,“ přitakal znovu chlapec.
„Co ještě?“ přemítal Lergassi. „Po městě dostanete ochranku… Ale jestli někdo spáchá atentát na vaše letadlo… No dobře. Vypravíme vás tajně a úplně samotného.“
Hoch se úpěnlivě zadíval na Martina a ten se musel zatvářit, že nechápe.
„Snad je to všechno…,“ uzavřel zamyšleně úředník. „Jsem rád, že jsem vám mohl pomoci, vážený hosti!“
Audience skončila a Martin vstal. Pak mu to ale nedalo a zeptal se:
„Odpusťte mi mou zvědavost, pane Lergassi…, ale mohu položit jednu osobní otázku?“
„Samozřejmě,“ usmál se Lergassi.
„Naše rasy jsou si velmi blízké fyziologicky ale v mnoha psychologických ohledech se od sebe dost liší…“
Lergassi-kan přikývl.
„Tak mi řekněte,“ pokračoval Martin, „opravdu jste byl připraven dovolit svému malému synovi, aby odcestoval do jiného města s neznámým tvorem z jiného světa, po němž navíc pase neznámý zločinec?“

„A vy ho opravdu chcete vzít s sebou?“ podivil se Lergassi. „Inu dobrá, řekl bych, že by to mohl být počátek velkého a pevného přátelství…“
„Ne, to ne!“ skočil mu kvapně do řeči Martin, když si povšiml, jak chlapec ožil. „Já to považuji za nerozum… a… a tohle rozhodně není příklad chvályhodného chování! Přirozený strach o život a osobní bezpečnost…“
„Ach tak…,“ přikývl Lergassi-kan. „Jistě, dělal bych si o něj velkou starost. Gatti je můj jediný syn. Poznávací hodnota takovéhoto dobrodružství ovšem převažuje všechna rizika, byť by šlo třeba o život. Na mysli mám výlučně vaše osobní pohodlí…“
Detektiv zakroutil hlavou:
„Asi jsem vám to špatně vysvětlil… Jakýkoli pozemský rodič, samozřejmě pokud je duševně zdráv, se vždy pokouší ochránit své dítě před sebemenším nebezpečím – i kdyby bylo třeba jen hypotetické…“
„Život je plný nebezpečí,“ poznamenal filozoficky Lergassi. „Když vynechá automatika ve flyeru, zřítíte se z obrovské výšky. Jdete na lov, a šelma je nakonec mazanější než vy. Lékaři nedokážou ve vašem organismu odhalit mutovaný virus – a vy umřete. Jak si můžete dělat starosti s hypotetickým ohrožením života? Je třeba čelit reálným problémům!“
„Řekněte mi ještě jednu věc, Lergassi – je pravda, že vaše rasa nezná pojem smysl života?“ zeptal se opatrně detektiv.
Lergassi-kan se zasmál. Tichounce se zachichotala i jeho sekretářka. Referenti zřejmě turističtinou nevládli, a tak se na svého šéfa jen zaraženě podívali. Dokonce i nasupený Gatti, jehož Martinovo odmítnutí dosti zkrušilo, se tence a přerývavě rozchechtal.
„Martine…,“ položil mu na rameno ruku Lergassi-kan. „Děláte stále stejnou chybu, typickou pro mnoho civilizací… Život je přece smyslem a trestí jakékoli existence sám o sobě. Co to je – ten váš smysl života?“
„Nno – třeba smysl smyslu,“ zauvažoval Martin. „A nezlobte se na mě, pokud jsem se vás dotkl…“
Tato slova vyvolala další záchvat smíchu. Sekretářka zpěvavým hláskem referentům rozhovor zopakovala a teď se marně snažili potlačit hurónský řehot i tři statní mládenci, sedící na lavici u zdi.
„Ale ne, Martine, co vás nemá…,“ řekl Lergassi-kan, „Ani v nejmenším. Vám se asi zdá, že naše rasa je vadná… Že jsme dočista zbaveni čehosi velice důležitého a podnětného…“
Martin stydlivě přikývl.
„To nám se zase zdá…,“ Lergassi se otočil k synovi a nařídil mu. „Zacpi si uši a neposlouchej!“
Chlapec pokyn poslušně splnil a Lergassi pokračoval:
„Nám se zase zdá, že tak trochu vadní jste vy. Že v sobě máte cosi navíc, cosi…, asi jako když vám úd naroste na čele.“
„A to vás ani nezajímá, jaké to je – žít s údem na čele,“ opáčil mírně pozlobeně Martin.
„Řekl bych, že je to dost nepohodlné,“ odpověděl s úsměvem Lergassi-kan.
2
Martin o rozmluvě s Lergassi-kanem přemýšlel celou cestu na letiště. Úředník mu přidělil flyer i s referentem znalým turističtiny, který měl plnit roli pilota a bodyguarda v jedné osobě. Gatti sice neskrýval své roztrpčení, ale také se rozhodl pozemšťana vyprovodit; do řeči se s ním však alespoň prozatím nepouštěl.
Za slovy Gattiho otce přirozeně nebyla jen psychologie jeho rasy. I kdyby se Martinovi zdála sebedivnější, mohl se teď dívat na nádherné město, ubíhající pod střelhbitým flyerem. Jedno z mnoha aranských měst. Město, kde jsou k vidění jak mamutí budovy, tak přirozené, umně neudržované parky, město, které většinu potřeb svých obyvatel poskytuje zcela zdarma, město, kde je zločin vzácností a občané jsou stereotypně vstřícní… Dokonce ani pokus o atentát nezměnil Martinův obdivný vztah k této civilizaci…
Čím by se tak mohli při pohledu na tyhle klidné, sebejisté a šťastné bratry v rozumu pochlubit pozemšťané? Tisíciletými úvahami o tom, co je to smysl smyslu? Jenže kolik krve tyhle úvahy stály zatímco arankové pokojně budovali svůj svět… Nebo vysokou duchovností, která lidstvu umožňuje věřit v Boha a přemítat o věcech nezbadatelných? Ale kde jsou výsledky této vysoké duchovnosti?
Jednodušší by bylo, kdyby se z aranků vyklubali lidé bezcitní a okoralí. Kdyby nevěděli, co je to láska a soucit, kdyby neznali, co je to snít a mít přátele… Jenže tohle všechno uměli přinejmenším stejně dobře jako lidé! Pozemští technokraté nacházeli na Aranku naplnění svého snu, naturalisté se kochali nekonečnými dálavami divoké a divukrásné přírody i patriarchálními zvyky v zemědělských oblastech, vědci jim záviděli zdejší velkolepé laboratoře, komunisté ječeli, že Arank je světem vítězného rozvinutého socialismu, a dobrodruzi neustále dávali za příklad aranský kosmický program, který nebyl v rozporu se zdravým rozumem zrušen ani po příchodu Klíčníků. Dokonce i izolacionisté a xenofobové všeho druhu se pochvalně zmiňovali o opatrnosti, s jakou se arankové stavěli ke klíčnickým darům!
No a co – znamenalo snad, že dějiny všech dalších civilizací v galaxii jsou omylem? A že jen arankové, kteří se po smyslu života prostě netážou, ho právě proto našli? Bylo v tom cosi z římských stoiků, nebo snad z řeckých kyniků… Ale arankové jako by věčně setrvávali v onom šťastném dětství bez mráčku, kdy člověk ještě nevěří ve vlastní smrt, neklade si otázky o budoucnosti, nevzpomíná na minulost a těší se z každého přítomného okamžiku…
„Gatti,“ oslovil Martin chlapce, který seděl mezi ním a pilotem a tázavě se na něj zadíval. „Když se tolik zajímáš o xenopsychologii, tak bys měl něco vědět i o existenci náboženské víry.“
„No jistě,“ ožil ihned Gatti. „Víra ve Stvořitele všeho jsoucího je nesmírně zajímavý fenomén. Je vlastní všem rasám kromě Klíčníků, o nichž nemáme žádné informace, a také kromě naší civilizace, která je svým způsobem jedinečná.“
„Mě ale zajímá tvůj vztah k tomuhle problému!“
„Připadá mi to velmi zajímavé!“ nadchl se pro věc Gatti. „Víra je samozřejmě úzce spjata s pojmem smysl života – a právě proto naše civilizace nikdy neměla svou mytologii. Přistoupíme-li ale k této otázce z hlediska vědy, musíme konstatovat principiální nezodpověditelnost této otázky. A protože problém nemá žádné řešení, bylo by zbytečné se jím zabývat. Pro většinu ras je víra účinným psychoterapeutickým a výchovným faktorem, proto bychom ji měli považovat za jev vyloženě pozitivní.“

„No a co ty sám…, ty nevěříš v Boha a v život po smrti…?“ zkusil to opatrně Martin.
„Až umřu, budu dál existovat jakožto osobnost, čímž je pro mě tento problém vyřešen,“ vysvětlil nevzrušeně chlapec.
„A nestálo by za to přece jen věřit…?“ vážil Martin opatrně každé slovo. „Myslím pro každý případ. Protože kdyby Bůh existoval, tak budeš v jisté výhodě!“
„Popravdě řečeno už mě to taky napadlo,“ přiznal shovívavě Gatti. „Problém je ale v tom, že konfesí je příliš mnoho. Dokonce i na vaší planetě, je to tak? Křesťanství, islám, buddhismus, gaččer…“
„Gaččer je víra geddarů,“ opravil ho suše Martin.
„Ach ano, zase jsem to popletl…,“ zastyděl se Gatti. „Ale stejně – když je těch vyznání tolik a každé z nich tvrdí, že právě ono je to jediné skutečně pravé, pak tu vyvstává otázka kritérií výběru. Je to tak? Protože každé náboženství je mnohem agresivnější vůči kacířům než vůči bezvěrcům. Je to tak?“
„Je,“ připustil nasupeně Martin.
„A to je důvod, proč se touto otázkou hlouběji nezabývám,“ uzavřel svůj výklad chlapec. „Protože by bylo opravdu smutné věřit v Alláha a konat všechny předepsané islámské rituály – a po smrti skončit bosými patami na ostří meče TajGeddara! Nebo dejme tomu uvěřit v křesťanství a…“
„To stačí, obecně ti rozumím,“ zarazil ho Martin.
„Aha – dotkl jsem se tvé víry vid?“ pochopil chlapec. „Velice se omlouvám.“ Na okamžik se zamyslel a pak se lísavě otázal: „A nechtěl bys mi o té své víře říct něco víc, Martine? Slibuji ti, že se budu snažit, abych ti porozuměl.“
Detektiv se rozesmál:
„Ne. Ty jsi takový malý lišák, Gatti…, ale s sebou tě stejně vzít nemůžu.“
Gatti se urazil a nadlouho umlkl. Teprve ve chvíli, kdy flyer vylétl z města nad volnou krajinu se ozval:
„A stejně jsi můj přítel: Chceš, abych tě naučil zacházet s tepelnou zbraní?“
Referent zašilhal po chlapci a tiše ho na cosi upozornil.
Martin rozbalil podlouhlý balík, který mu předali v Lergassi-kanově kanceláři. Paprskomet vypadal jako pistole s velmi dlouhou hlavní nebo jako pytlácká upilovaná puška s velmi krátkou pažbou. Zbraň byla zřejmě hermeticky utěsněná, vyrobená jakoby z jednoho kusu namodrale šedého kovu – dokonce i ústí hlavně uzavírala kovová membrána –, se širokou spouští, s blikajícím rudobílým indikátorem a velkým oválným knoflíkem hned vedle.
„Tohle je pojistka,“ ukázal Gatti na knoflík, aniž se ho dotkl. „A tohle je spoušť. Puška generuje vysokofrekvenční záření, které dokáže bleskově ohřát jakýkoli materiál až do vzdálenosti dvou kilometrů. Cíl musí být viditelný, jakákoli překážka, dokonce i sklo nebo větve stromů, energii pohltí a budou zničeny místo cíle. Indikátor signalizuje, kolik má zbraň ještě energie. Teď to vypadá…,“ zamyslel se, „tak na dvě tři minuty.“
„Dá se nějak řídit i intenzita výboje?“ zeptal se detektiv.
„Má to pětistupňovou regulaci, která se nastavuje mírou stlačení spouště. Prstem prostě cítíš, jak ten kohoutek přeskakuje z jedné polohy do druhé…“
Gatti zároveň vsunul ukazovák pod lučík a spoušť opravdu stiskl. Martin strnul děsem – hlaveň mířila přímo na chlapce.
„Takhle se to dělá,“ pokračoval Gatti nevzrušeně ve výkladu. „Slyšel jsi to tiché cvakání?“
„Ty blbečku!“ zařval Martin. „Proč jsi tu spoušť zmáčknul?“
Pilot sebou trhl a překvapeně na něj pohlédl. Gattiho detektivova reakce taky zaskočila:
„Vždyť je to zajištěné! Přece na to koukám!“
„Jednou za rok vystřelí i zajištěná zbraň!“ zuřil dál Martin a chvatně paprskomet balil zpátky do kusu měkkého a poddajného plastiku.
„Jakto?!“ užasl chlapec.
Martin pohlédl na pilota:
„Panebože, tak mu to vysvětlete vy! Vždyť mohl upálit nejen sebe, ale i vás!“
Referent v tu chvíli nevěděl, kudy kam. Pohlédl na Gattiho, pak na Martina a nejistě se usmál:
„Ale ta zbraň byla opravdu zajištěná! Gatti je velmi rozumný chlapec a chápe, jak nebezpečný je výstřel z paprskometu.“
„To opravdu své technice důvěřujete tak bezmezně?“ zeptal se zvadle Martin. „Přece… stačí sebemenší náhoda…“
„Zajištěná zbraň nestřílí,“ vysvětlil mu chlácholivě, jako těžce nemocnému Gatti. „Ta pojistka je několikanásobná a naprosto spolehlivá. Asi jsem ti to špatně vysvětlil, je to tak?“
„Je,“ reagoval detektiv odevzdaně na chlapcovo oblíbené úsloví. Jednodušší bylo souhlasit než pracně vysvětlovat pozemský vztah ke zbraním, který s největší pravděpodobností plynul z již zmiňovaného a zcela nesrozumitelného smyslu života a dalších podobných pozemských vymyšleností. Zpocený, znejistělý a snad až vylekaný Martin mlčel. Jeho spolucestující, které incident zjevně zaskočil, mlčeli také.

Nejdřív Martina provedli odbavovací halou – vcelku nic světoborného, hodně se to podobalo největším pozemským letištím. Koupili mu letenku na běžný linkový let, ovšem ne do Tiriantu, nýbrž do jiného města, a doprovodili ho i skrz předletovou kontrolu cestujících. Na Aranku směli vyprovázející dojít až na palubu letadla.
Už na letištní ploše ale referent s Gattim najednou bez jakékoli předchozí domluvy popadli Martina za ruce a vlekli ho od čekajícího autobusu pryč. Utíkali po betonu asi kilometr a přistávajícím strojům nevěnovali naprosto žádnou pozornost – Martin si musel neustále opakovat, že pud sebezáchovy v sobě Arankové mají. Přímo na konci ranveje stálo malé letadlo s úzkými křídly a otevřenými dveřmi.
„Tohle je služební letoun radnice!“ vysvětlil mu referent. „Dopraví vás až do Tiriantu… A hodně štěstí v boji o vaši lásku!“

V hlase toho muže zaznívalo porozumění, soucit i nadšení odvážným zamilovaným pozemšťanem. Martin si řekl, že nemá smysl uvádět věci na pravou míru, a jen svému průvodci pevně stiskl ruku.
„A co kdybych přece jen…," zaskučel bolestně Gatti.
Martin se usmál, prohrábl chlapci přátelsky vlasy a nastoupil. Dveře se za ním okamžitě zavřely a z maličké kabiny, která od salonu nebyla nijak oddělena, se vysunul vážný starý arank a lámanou turističtinou, kterou se – jak bylo slyšet – naučil sám, pronesl:
„Posaďte, startujeme!"
V letadle bylo jen šest velikánských a masivních křesel, která by v pasažérech první pozemské třídy budila oprávněnou závist, a mezi nimi stál kulatý stolek. Martin si hodil batoh i pečlivě zabalenou karabinu na horní polici, posadil se k okénku a zamával. Smutný Gatti se držel referenta za ruku a nepochybně pofňukával. Referent Martinovi taky zamával a začal cosi vážně vykládat – zřejmě aby hocha uklidnil.
Martin se zvrátil do opěradla křesla a zavřel oči. Zabalený paprskomet položil do křesla vedle sebe.
Letoun se prudce rozjel a nabíral stále větší rychlost. Na rozdíl od flyerů, které ve vzduchu drželo jakési silové pole a které tudíž mohly létat jen nad městy byl tento stroj mnohem tradičnější konstrukce, ovšem víc než dokonalý. Klasické nadzvukové letadlo se supervýkonným reaktivním motorem…
„Ale jak se obejdou bez smyslu života?" zamumlal si pod nos Martin. „To nechápu."
Pokud však někde byl Ten, kdo by na podobnou otázku mohl poskytnout odpověď, pak odpovídal zhruba stejně ochotně jako Klíčníci.
Letadlo se lehce zhouplo, pak jako by nadskočilo a strmě se zabodlo do oblohy. Během třiceti vteřin zůstala země hluboko dole a za dalších několik minut se nebe zbarvilo do nepřirozeně jednolité modré barvy, asi jako když zapnete televizi a navolíte kanál bez signálu. Martina letmo napadlo, že tahle analogie má i svůj hlubší smysl – aranské nebe obyvatelům planety skutečně žádné signály neposkytovalo… Sytý blankyt ještě po chvíli vystřídala modročemá a Martin měl pocit, že začíná vidět hvězdy. Už za další minutu se přesvědčil, že je opravdu vidí. Kdesi na zádi tiše a konejšivě bzučel motor.
„Můžete vstát!" vybídl ho vesele pilot, který právě vstoupil do salonu.
Martin se kradmo podíval za jeho záda – ano, letec tu byl sám, v pilotní kabině nezůstal nikdo. Knipl nezvyklého tvaru se lehce pohyboval a sám prováděl potřebné manévry.
Kdyby Martin pilotovi vysvětlil svůj vztah ke spolehlivosti techniky, pilot by se do svého křesla jistě vrátil – už ze soucitu k mimoaranskému návštěvníkovi, který není zvyklý v techniku věřit tak bezvýhradně.
„Děkuji, start byl velmi měkký," řekl zdvořile detektiv. „Kde tu máte záchod?"
Když se z kabinky na zádi stroje vrátil (mimochodem tam kromě toalety byl i malý sprchový kout a minikomůrka, již zabírala podezřele široká a měkká postel), pilot zrovna doservíroval oběd. Na stole bylo najednou plno pokrmů, láhev jakéhosi místního vína, a dokonce i ozdobný skleněný kahanec, jehož tři knoty hořely rudým, modrým a zeleným plamenem.
„To je od vás velmi laskavé," řekl vděčně Martin. „Děkuji."
„Poletíme dlouho," vysvětlil mu pilot. „Tři hodiny. Tiriant…," zamyslel se, „snad nejvzdálenější destinace, jakou umím představit."
„Asi až na druhé polokouli, že," pochopil Martin. „Vida, jak zajímavě jsem tu vystoupil… Asi to chtělo jinou Stanici."

Když znáte řeči, disponujete obrovskou sílou. Jazyk vám pomáhá snáz pochopit způsob myšlení cizích ras. Některé rasy Cizince svým jazykům vůbec neučily, i když samy se snažily jejich jazyk zvládnout co nejrychleji.
Arankové do kategorie takových zbytečně opatrných či xenofobních civilizací nepatřili. Na Zemi se prodávaly učebnice aranštiny pro samouky a fungovaly i příslušné kurzy. Martin věděl, že je to jazyk, jemuž se dá naučit snadno – mnozí lidé aranštinu chválili za přísnou logičnost její struktury a nekomplikovanou gramatiku.
Turističtina, již každý dostával do vínku už při prvním průchodu Fortnou, však ani jedinému planetárnímu jazyku neposkytovala možnost stát se galaktickým esperantem. Byla sice příliš složitá, její výhoda ale byla v tom, že jste se ji nemuseli učit…
„Projdu Fortna," vysvětloval Martinovi pilot, bezstarostně popíjející víno. „Určitě. Mohu naučit, mohu hovořit. Hovořit se všemi. Je dobře."
„A nebojíte se, že třeba nedokážete dát dohromady druhý příběh a nedostanete se zpátky?" zeptal se Martin. Pokud jde o první příběh, byla situace u všech civilizací stejná – Klíčníci měli velmi rádi autobiografické povídání, a to dá dohromady každý.
Pilot se zasmušil a pak odpověděl:
„Ne, ne. Nebojím. Mohu vybrati zajímavý svět. Dívat, mluvit, myslet. Myslet a znovu myslet. Příběh bude."
„To je pravda," připustil Martin. První cesta za hranice vlastní planety obvykle přinášela tolik dojmů a zážitků, že poskládat je do příběhu nebylo nijak pracné. Problém byl jen v tom, aby si člověk vybral zajímavý svět, a zajímavé světy bývaly obvykle i nebezpečné.
Arankové se však nebojí nebezpečí, o nichž ještě nevědí…
Letěli už přes dvě hodiny. Letoun překonal oceán a Martin se dlouho kochal pohledem na archipel drobných ostrůvků, ležící tisíce kilometrů od kontinentu. Pilot se pokusil vylíčit, čím je toto souostroví pozoruhodné, ale na to mu jeho skoupá slovní zásoba nestačila. Martin pochopil jen tolik, že kdysi velice dávno i tady byla pevnina, kdežto dnes činí nad vodu jen vrcholky nejvyšších hor. Inu ano, každá planeta, která si sama sebe váží, musí mít vlastní Atlantidu…
Roztavený přístřešek informatoria už mu z paměti téměř vypudil příval nových dojmů. Možné taky bylo, že aranská životní filozofie byla nakažlivá a že se Martin rozhodl nedělat si zbytečné starosti s nebezpečími, o nichž nic nevěděl.

Koneckonců měl navíc k dispozici opravdu mocnou a účinnou zbraň. A napříště bude určitě opatrnější – ačkoli, jakápak opatrnost, když z flyeru vás mohou zasáhnout i ze vzdálenosti dvou kilometrů? Nezbývalo než doufat, že stopu se podařilo dokonale zmást a neznámý nepřítel Martina neobjeví.
Zanedlouho se pilot zdvořile omluvil a vrátil se do své kabiny. S ohledem na množství vína, jež arank vypil, se Martin nemohl rozhodnout, zda z toho má mít radost nebo ne. Vypadalo to ale, že stroj umí automaticky i přistát a že pilot tu plní především úkoly stewarda. K zemi se letadlo blížilo stejně střemhlav jako se od ní po startu vzdalovalo. Teprve nějakých padesát metrů nad povrchem motor táhle zavyl a stroj se srovnal. Za okénkem se mihla ranvej, po níž právě startoval obrovský velrybovitý stroj bez okének, zřejmě nákladní. Letadla tu startovala a přistávala bezustání a nad letištěm proplouvala celá stáda stříbrných doutníků, připomínajících akvarijní rybky.
Město Tiriant, o něm se Lergassi-kan pohrdlivě zmínil jako o kloace, mělo patrně se zbytkem planety záviděníhodné letecké spojení.

Teprve když dojel na okraj města (rozhodl se, že pojede docela normální mikrobusovou linkou, tou nejběžnější, jakou si na Aranku lze představit), pochopil, proč si Tiriant vysloužil takový posměch.
Byla to průmyslová aglomerace. Možná největší a nejvýznamnější průmyslová oblast na celé planetě. Martin zrovna u sebe neměl ani svůj věrný kapesní bedekr Petit, ani již zastaralou, ale stále obsažnou a užitečnou publikaci Garnella a Čisťakovové. Arankové na ekologii samozřejmě dbali. Nad nekonečnými továrními budovami, táhnoucími se podél silnice, nebyl jediný obláček kouře. Ale stejně tu ve vzduchu bylo cosi cítit – taková nakyslá vůně, již lidský nos dokázal sotva postřehnout.
Martin se rozvalil v pohodlném křesle, sledoval scenérii ubíhající za oknem mikrobusu a přemýšlel o Iročce Poluškinové.
Co tady tak může hledat? V aranském Středisku globálních výzkumů… Čím se zrovna tady může zabývat sedmnáctiletá pozemská holka?
I když…, vlastně čímkoli.
Nesmíme taky zapomínat na fakt, že Ira se nalézala hned ve třech světech naráz. A neměli bychom zapomínat ani na to, že dvě Iry už zahynuly – ještě k tomu na první pohled za podivných, ba nesmyslných okolností. Neměli bychom pouštět ze zřetele ani to, že…, Martin se zasmušil…, o její zmizení se zajímá i ruská Státní bezpečnost.
Na malý okamžik se detektivovi nevýslovně zachtělo všeho toho pátrání nechat. Vrátit se na Zemi, odevzdat Ernestovi identifikační žetony, všechno mu převyprávět, a to včetně historie s neúspěšným atentátem na něj samotného, a další práci odmítnout. Pan Poluškin mu něco důležitého zatajil – o tom už Martin ani v nejmenším nepochyboval. A zákazník, který detektivovi utají nějaký významný detail, automaticky přestává být klientem.
Cosi mu však v tomto rozhodnutí bránilo. Možná starost o tu dívku. I když je to vrtošivý prostořeký fracek; sedmnáctileté dívenky si prostě nezaslouží, aby jejich mladý život ukončila divoká kovbojská přestřelka či kostěný trn, vražený obrovskou silou do šíje…
Možná ho ale kupředu hnalo ono bezdůvodné, ale neúnavné puzení, které znají jen zaostalé civilizace, zamýšlející se nad smyslem života. Někde hned vedle Martina se krčilo tajemství. Žádná banalita, ale opravdové tajemství, na jaké se podaří narazit, ovšem jen těm nejšťastnějším, tak jednou za život.
Martin se mezi ty nejšťastnější rozhodně nepočítal. Ale vyhnout se zatím největšímu dobrodružství svého života nehodlal.

3

V Rusku se takovýmto místům obvykle říká Akademické městečko. Za nekonečným, sympaticky vypadajícím živým plotem, který ovšem neposkytoval sebemenší možnost proniknout dovnitř, se ukrývaly obytné domy, nenápadné budovy výzkumných ústavů, parky, hájky a dokonce i cosi vzdáleně připomínajícího akvapark. Při pohledu z prosklené vrátnice Martin v každém případě na lepší přirovnání nepřipadl. Bazény skluzavky…, opravdu si tu nežijí špatně, ti aranští vědečtí pracovníci!
„Nemohu vás pustit dál, to je vyloučeno," řekl mu strážný, který předtím dlouze studoval nějaké směrnice a instrukce. Byl to už třetí zdejší arank, který se mu snažil pomoci s jeho problémy. A první, který k tomu ovládal turističtinu. Ostatní se sebejistě pokoušeli s Martinem domluvit posunky.
„Ale já hledám svou dívku!" opakoval Martin legendu, která tak hladce zabrala u Lergassi-kana.
Místní arankové byli zřejmě méně sentimentální. Anebo svou práci brali opravdu vážně.
„Nejde to," povzdechl si strážný „Rušil byste vědce při práci. Přijďte večer, to tu bude normálně otevřeno."
Stav Martinova organismu svědčil o tom, že večer už je. Ne-li dokonce noc. Či velmi časné jitro. Změna časových pásem je nevyhnutelná jak na Zemi, tak na Aranku…
A byrokratická zavilost rovněž! Martin ještě nenašel civilizaci, v níž by se tento pozoruhodný druh inteligentních bytostí nevyskytoval. Za vrchol všeho považoval byrokracii dio-daů, ale to aspoň nebyli humanoidi, takže jim ledacos odpustil.
„No dobře," zdánlivě kapituloval Martin, který se přistihl při jisté zatvrzelosti pravého Rusa a navíc Moskvana, tedy člověka, který byrokracii znal ve všech jejích projevech a formách včetně těch vyloženě zvrácených. „Já vám rozumím. Dovnitř mě můžete pustit až večer."
Strážný se rázem uvolnil a zazubil se. Byl přesvědčen, že vítězem tohoto souboje je on.
„Přesně tak."
„Prosím vás, a v jakém případě bych mohl vaší vrátnicí projít i přes den?" zeptal se detektiv a přitom se tvářil, že už je na odchodu.
„No… existují různé mimořádné a neodkladné situace, související například se životními funkcemi a potřebami našeho

organismu či důležitými informačními sděleními," poučil ho bdělý arank.
Pár vteřin Martin zápolil s pokušením tomu Cerberovi říct, že umírá prudkým záchvatem spermotoxikózy a že Galinu Groševovou potřebuje jakožto momentálně nejbližší pozemskou ženu.
Jenže strážný by mohl dívku o proklamovaném cíli Martinovy návštěvy informovat, což by kontakt značně zkomplikovalo.
Mohl taky říct, že Martinova a Galinina náboženská víra vyžaduje, aby spolu okamžitě konali jistý rituální obřad. Například společnou modlitbu k Ivanu Plavcovi, což je svatý, který propůjčuje tělům věřících schopnost plavat a zároveň je patronem každého člověka, který se dokáže udržet na hladině. Na pozemské byrokraty, konkrétně ve Španělsku, už to jednou náramně zabralo.
Jenže strážný zřejmě nebyl tak vzdělaný jako například Gatti, a on by mu nejdřív musel dlouze vysvětlovat, co je to náboženská víra.
A tak si detektiv zvolil tu nejjednodušší cestu.
„Výborně," řekl mu. „V tom případě zapomeňte na všechno, co jsem vám právě říkal!"
Strážný zamrkal a nejistě pronesl:
„Jak bych to mohl zapomenout?"
„Myslel jsem to jen obrazně," usmál se Martin. „Tady totiž vůbec nejde o nějakou Galinu Groševovou. Mnohem důležitější je, že jsem odhalil tajemství zbytků starých měst, rozesetých po celé galaxii."
Strážný tu stál s otevřenými ústy a nevěděl, jak se zachovat:
„Já potřebuji celou záležitost okamžitě konzultovat s kolegyní Groševovou," rozšiřoval postupně získávané předpolí detektiv. „Mohl byste se s ní spojit a říct jí, že pán, který právě přicestoval z Prérie-2, s ní chce probrat otázku korelace mezi polohou klíčnických Stanic a zmíněných vykopávek? Pro jistotu se zmiňte i o dutinách na místě takzvaných oltářů. Vědeckou disputaci tohoto druhu nesmírně potřebuji, protože podpoří kreativnost mého uvažování!"
Strážný náměsíčně sáhl po telefonu. Následující rozmluva k Martinovu překvapení proběhla v aranštině, i když bylo jasné, že strážný formuluje věty co nejjednodušeji a některé pasáže opakuje! To se na ni podívejme, na Iročku!
„Paní Groševová vás očekává ve své laboratoři," odložil telefon strážný.
Martin překvapeně povytáhl obočí. Ve své laboratoři! To je panečku něco jiného než přeskakování z kamene na kámen někde na Knihovně! Kdo by to byl do Iročky řekl!
„Vemte si průvodce."
Martin sevřel v prstech malý průzračný kotouček, v němž se jako v rozbitém kompasu vytrvale točila neklidná střelka. Strážný se sklonil nad terminálem, stiskl pár kláves a střelka strnula – zjevně v poloze, která ukazovala správný směr. Martin se neudržel a otočil se o 180 stupňů. Střelka se ovšem nedala ošálit a znovu se vrátila do správné polohy.
„Cestou nikde nezastavujte a nikam neodbočujte," upozornil ho strážný „Vaši polohu budeme neustále sledovat. Když vás někdo osloví, pokud možno neodpovídejte."
„Provedu," souhlasil vesele Martin.
„A tu zbraň nechte tady!" dodal ten muž, když se ještě jednou podíval na obrazovku. „Já vůbec nechápu, jak jste mohl dostat povolení na tepelnou zbraň, ale na území Střediska ji stejně nebudete potřebovat."
Těžko říct proč – zda v zájmu udržení slušné sportovní formy roztržitých učenců, či dejme tomu z estetických důvodů – ale na území Střediska nebyly žádné pohyblivé chodníky. Nebyly tu ani žádné cesty a dokonce ani pěšinky, všude jen šťavnatá a pružná sytě zelená tráva, která se pravděpodobně nedala vyšlapat.
„To je panečku odolná travička," pochvaloval si spokojeně Martin. „Tu hned tak něco nezkruší.
Šel už dobrých deset minut a jen čas od času pohlédl na průvodce, zda postupuje správným směrem. Ostatně, jakmile se odchýlil o víc než patnáct stupňů od správného kurzu, přístroj hned tence zapištěl. Varování strážného respektoval, s nikým se do řeči nepouštěl a nikam neodbočoval, přestože tu všude bylo hodně zajímavého.
V malém hájku například spatřil scénu, nad níž by Platón zaplakal dojetím: starý bělovlasý arank tu cosi vykládal skupině mladíků. Stačilo by vyměnit aranské pláště za chitóny – a dal by se tu natáčet film o životě ve starém Řecku.
Martin minul také „akvapark", který ale rozhodně nebyl místem rozverných kratochvílí, nýbrž grandiózním, i když pro pozemského detektiva nepochopitelným experimentálním zařízením. V korytech, která zdálky vypadala jako skluzavky, netekla voda, ale perleťově pableskující vazká tmavomodrá tekutina, v níž se převaloval bílý kouř. Dole v nádržích se bubliny hromadily, tu a tam některá z nich praskla a kouřnatý plyn vypustila do vzduchu. Kolem zařízení neustále bloumalo asi třicet aranků, nezdálo se však, že by tu něco konkrétního dělali.
Procházka po území střediska byla každopádně zajímavá a podnítila Martinovu zvědavost. Když kulatý průvodce nakonec u dveří jedné z budov vypískl naposledy a vypnul se, Martin se nemohl ubránit pocitu jistého zklamání. Laboratoř Galiny Groševové na něj při pomyšlení, co všechno tu viděl, velký dojem neudělala. Byla to přízemní budova se zelenou střechou a pár okny; žádná technická zařízení k domu nepřiléhala, přestože u jiných budov stály celé experimentální výrobní provozy, vysoké věže, hangáry a další atributy velké a patřičně drahé vědy.
Že by tu Iročka přelévala barevné kapaliny z jedné zkumavky do druhé? Nebo že by uvnitř seděla nad prastarým manuskriptem, odhalujícím všechny taje vesmíru?

Martin zaklepal. Chvilku počkal a pak strčil do dveří – zamčeno nebylo.
V dlouhé bílé chodbě nebylo živáčka. A taky se tu neozýval jediný zvuk.
„Haló, hospodyně, kdo bude vítat hosty?!" zvolal s hranou rozverností.
Nic.
Okamžitě si představil Iročku visící na oprátce od stropu. Nebo strnulou, s vytřeštěnýma očima a se strnulými prsty svírajícími zkumavku s právě vyrobeným jedem. Nebo čerstvě zavražděnou šíleným robotem, který se rozhodl, že

všechna tajemství vesmíru rozluští sám…
Martin vytáhl z pouzdra takzvanou Vosu – nůž, který vlastně nebyl určen pro boj zblízka, ale v šikovných rukou mohl být užitečný Hned na prahu shodil ze zad batoh i zabalenou karabinu… Ach bože, kdyby tak šla vydloubat ta žvýkačka z hlavně…
Pomalu se vydal chodbou a otevíral jedny dveře po druhých.
Tady je kuchyňka. Čistá a útulná.
Tady ložnice. Postel je pomačkaná a neustlaná.
Jasně. Takže Irina tady i bydlí. Což je vcelku rozumné.
V dvou dalších místnostech objevil laboratoře. V jedné našel zkumavky a termostaty – vypadalo to přesně tak, jak si to před chvílí představoval. V druhé laboratoři spatřil nějaké přístroje a počítače a také běžící obráběcí stroj; jeho nůž zběsilou rychlostí opisoval složitou dráhu kolem pevně zafixovaného kusu materiálu. Když stroj chvíli sledoval, dospěl k závěru, že z plastiku vzniká cosi jako polévková naběračka. Vypadalo to zajímavě, ale Irina tu nebyla.
Také další prostora měla určitě nějaký vztah k vědě, ale nebylo jasné, jaký přesně. Byla zcela prázdná a obložená černými zrcadly, dokonale pohlcujícími světlo. Uprostřed místnosti od stropu na tenkých nitích visel kruhový terč – v průměru mohl mít dva metry. Na terči taky nic nebylo.
Martin rychle zavřel dveře – tahle prostora na něj působila dosti tísnivě.
A teprve za dveřmi na samém konci chodby našel tu, co hledal – Iru Poluškinovou.
Byla to pracovna – velmi příjemná pracovna, která okamžitě inspirovala k potřebě něco pořádného dělat nebo se tak alespoň tvářit. Solidní prosklené knihovny monumentální dřevěný psací stůl, na něm obrovský monitor počítače, stolní lampa se zeleným stínítkem a kulovité akvárium s líně plovoucími pestrobarevnými rybičkami. Podlaha byla postlána měkkými koberci. Za oknem byla vidět malá kvetoucí zahrada, zakrývající výhled na sousední budovy. Vše tu bylo tak solidní a spořádané, až se Martin zastyděl jak za svůj neúpravný vzhled, tak – a to ještě mnohem víc! – za nůž sevřený v pravičce.
Ira Poluškinová stála u okna a dívala se na Martina. Čekala ho – v chodbě jsou určitě nějaké dobře zamaskované videokamery.
„Martine," řekla prostě. Nebylo to ani oslovení, ani otázka. Prostě konstatování, že ho poznává.
„Dobrý den, Iro," odpověděl jí. Nůž schoval a provinile se usmál. „Nezlobte se, ale trochu mě vyděsila… ta divná prázdnota."
Iročka Poluškinová vypadala báječně. Oblečená nebyla podle aranské módy, ale měla na sobě obyčejné hladké šaty s těsným límečkem a krátkými rukávy. Milá mladá dívenka, která se zrovna chystá na nedělní procházku s tatínkem a maminkou… Martin se znovu bezděčně usmál.
„Martine," opakovala ještě jednou. „Proč mě proboha pořád pronásledujete?"
„Nemám potuchy odkud znáte mé jméno, Iro," řekl jí. „Ale vy se dost mýlíte. Já vás nepronásleduju. Jsem obyčejný soukromý detektiv, kterého si vaše rodina najala a vyslovila docela obyčejné přání, abych vás našel a zeptal se vás, jestli nepotřebujete pomoct."
„Kdo si vás najal?" zeptala se napjatě.
„Váš otec. Pokud je vám moje přítomnost proti mysli, mohu odejít. Ale napište rodičům alespoň krátký vzkaz! Vysvětlete v něm, že se vrátit nechcete a že jste v naprostém pořádku."
V Iřiných očích bouřilo celé moře podezření. Neurčitě zamručela a zeptala se:
„A co Prérie-2?"
„To je můj problém," namítl Martin. „Já vím – nic mi do toho není, ale kdo byla ta dívka? A kdo jste vy?"
„Co se s ní stalo?" zeptala se znovu, aniž se obtěžovala nějakou odpovědí.
„Neměla na práci nic lepšího než se připlést do kovbojské přestřelky… a chytila pár kulek z každé strany" odsekl jí tvrdě.
Dívčina tvář se ale ani nepohnula. O smrti Iriny z Prérie-2 věděla.
„Chcete říct, že vy jste ji nezabil?!"
Martin vytřeštil oči:
„A proč bych to proboha dělal? Já jsem detektiv, rozumíte? Určitě nejsem nejspořádanější člověk na světě a ne vždy si počínám v přísném souladu se zákonem – taky už jsem občas musel střílet… Ale malé holky nezabíjím, i když jsou na mě sprosté…"
„On na vás byl někdo sprostý?"
„Spíš drzý – vlastně drzá," upřesnil Martin. „Posmívala se mi. Ironizovala mě. Říkejte si tomu, jak chcete."
Irina odstoupila od okna. Posadila se k obrovitému stolu a Martin si povšiml, že do otevřené zásuvky upustila cosi, co svírala v pěsti.
To jsou věci! A on přitom před pár hodinami unikl smrti jen o vlásek.
„Pokud nelžete, tak se velice omlouvám," řekla mu. „Já ale vím jen tolik, že s… Irinou jste byl v okamžiku její smrti právě vy."
„To ano, a navíc už dvakrát," broukl Martin. „Můžu se posadit?"
Teď konečně vyvedl z míry on Iru.
„Jakto… dvakrát?"
„Poprvé na planetě Knihovna. Dívka jménem Irina Poluškinová tam zahynula po útoku divokého zvířete," uveleboval se na své židli.
„Tam přece žádná divoká zvířata nejsou!" usadila ho víc než rozhořčeně Ira.
„Jsou. Respektive bylo – přinejmenším jedno. Zdivočelý khannan, kterého na Knihovnu dovezli geddaři. A ten pak

zaútočil…," Martin na okamžik zaváhal, ale pak rozhodným tónem dodal, „…na vás. Umřela jste mi v náručí a stačila mi sdělit jen jedno jediné – Prérie-2. Svůj úkol jsem tedy nesplnil, ale přesto jsem se rozhodl, že se ještě přesunu na Prérii. Rozhodl jsem se zjistit, co vás asi spojovalo s touhle další planetou. A zas jsme se potkali."
„Tam jsem nebyla," namítla nejistě. V očích se jí objevil strach.
„Ale byla! Byla jste to vy a nikdo jiný! Nebo vaše kopie – jaký je v tom nakonec rozdíl? Promluvil jsem si s vámi, převzal od vás dopis pro rodiče, a vtom propukla ta naprosto nesmyslná přestřelka. Vy jste se pokusila zachránit malého plešatého kovboje, s nímž jste se tam za těch pár dní spřátelila.
„Malého plešatého kovboje?" otázala se tentokrát již mírně zpanikařeným tónem Ira.
„Ano! Malého! Plešatého! Kovboje! Ruského původu! Řekl bych, že jste s ním nespala, ale byli jste přátelé. A pokusila jste se ho zachránit před marshally neboli lovci odměn. Výsledkem téhle snahy byla vaše smrt. Ale ještě před ní jste se mě ptala, jestli jsem se s vámi náhodou nesetkal na Aranku. Proto…," rozhodil rukama a již klidněji svůj výklad ukončil.
„Proto jsem tady. Nechtěla byste mi třeba něco vysvětlit?"
„Jak jste se sem dostal?" zeptala se ho dívka.
„Docela s problémy," přiznal se žlučovitě. „Jen jsem se na planetě ukázal, už po mně někdo střílel. Ale přežil jsem to ve zdraví…"
„Já si byla jistá, že jste vrah!" řekla Irina a nebylo jasné, zda útočí nebo zda se kaje. „Ale jak jste dokázal…"
„Měl jsem štěstí na dobré lidi…, vlastně na aranky… Poskytli mi soukromé letadlo."
Irina se bezmocně rozhlédla. Pohlédla na monitor a zabušila do klávesnice počítače.
„Neotevře se pode mnou náhodou propadliště plné jedovatých hadů?" zeptal se Martin.
„Mlčte, člověče! Já se vás pokouším zachránit…!" hlesla Ira. „Kristepane, jsem já to ale husa!"
„To znamená, že ten útok je vaše práce?"
„Ne… Mého přítele, asistenta. Vlastně jednoho z asistentů. Když se k nám doneslo, co se stalo na Prérii…" Irina rozpačitě umlkla. „Prostě jsme si mysleli, že jste nájemný vrah. Moji přátelé se rozjeli ke všem aranským Stanicím a čekali na vás."
„V tom případě jsem rád, že jste aspoň změnila názor," pokrčil rameny detektiv.
„Ještě jsem ho nezměnila." Irina mlčky vzala ze stolu kousek papíru, zmačkala ho do kuličky a hodila ho po Martinovi. Ten reflexivně uhnul, ale kulička se v půli cesty zarazila a spadla na stůl. „Dělí nás od sebe silové pole," vysvětlila mu.
„Čekala jsem, že na mě zaútočíte."
„To je mi blázinec," vyhrkl dotčeně Martin. Pak přimhouřil oči a rozhlédl se kolem sebe ve snaze tu bariéru najít. K vidění tu ale nic nebylo.
„Zkuste si sám sebe představit na mém místě…," zamumlala.
„Tak mi vysvětlete, co se to tu děje, a já se pokusím," slíbil jí.
Dívka dál harašila na klávesnici a pak zničeně zakroutila hlavou:
„Je zle. Jeho telefon nereaguje."
„Čí?"
„Toho, co po vás vystřelil. Ostatně, měl vás jen vylekat…, varovat…"
„To se mu vcelku povedlo," konstatoval Martin. „Ale co vlastně na Aranku děláte vy Irino?"
Dívka se ošila, zanechala marného boje s elektronikou a pohlédla na něj:
„Hledám tu něco, co neexistuje."
V detektivově tváři se v tu chvíli zřejmě zračila všechna jeho láska k hádankám a hlavolamům, protože Irina neprodleně vysvětlila:
„Víte, ona existuje jedna taková zvláštní teorie… takříkajíc na pomezí teologie a psychologie… Už jste slyšel, že aranská civilizace je svým způsobem unikátní?"
„To jsem pochopil. No a co – vy tu hledáte jejich duši?"
Irina zrudla, ale vzápětí vzdorně odsekla:
„Přesně tak. Klidně se tomu smějte, ale pokusy objevit tuto velmi subtilní složku inteligence se vedou neustále."
„Byly úspěšné?" zeptal se věcně.
„Ne, protože zatím není jasné, po čem to vlastně máme pátrat. Ale existuje teorie, podle níž jsou právě arankové rasa, která duši nemá."
Tenhle výrok Martina vyloženě nadchl.
„A získala jste pro své vědecké výzkumy také požehnání církve svaté, Iročko? Nebo je to vaše soukromá iniciativa?"
„Soukromá," zrudla dívka ještě nápadněji.
„No a jak to jde? Máte už nějaké úspěchy?"
„Najít rozdíly mezi živými bytostmi se nám nepodařilo. Možná se na nás štěstí usměje, až budeme zkoumat umírajícího aranka…, přesněji řečeno srovnávat umírajícího aranka s umírajícím člověkem."
„Už máte nějaké dobrovolníky?"
„Ano, uzavřeli jsme dohodu se zdejší nemocnicí… Oni jsou v tomhle ohledu velice tolerantní."
„A kolik se tam léčí lidí?"
Irina mlčela.
„Počkat – nebo že by se té vzácné cti mělo dostat mně?" zeptal se Martin.
Nevydržela a uhnula pohledem.
„Tak dobře… Zkusím to vydedukovat," navrhl detektiv. „Máte tady takovou zvláštní místnost se zrcadlovými stěnami…, za nimiž budou samé detektory – nemám pravdu? Schopné zafixovat cokoli na světě. A vy jste se chystala umístit do této laboratoře umírajícího aranka a zkoumat ho. A potom stejnou proceduru opakovat na člověku. A pokud

v okamžiku smrti toho člověka dojde k nějaké emocionální erupci – fíííí!“ zamával Martin rukama, „tak to znamená, že duše právě odletěla. Je to tak?“
„Kdybyste na mě zaútočil…“ zašeptala.
„Tak byste mě ze svého spolehlivého úkrytu za silovým polem normálně odpráskla. Vlastně ne – vy byste se pokusila mě smrtelně zranit. Pak byste mě odtáhla do laboratoře a zapnula přístroje…“
Martinovi se udělalo nevolno. Upřeně se na Irinu díval a tajně doufal, že uslyší alespoň pokus o nějakou námitku.
Mlčela.
„Jste hnusná ženská,“ řekl Martin. „Nezlobte se, ale já dost pochybuju, že vy sama byste mohla nějakou duši mít.“
„Měla jsem vás za vraha,“ opakovala Irinia. „Za profesionálního vraha, kterého na mě někdo poštval.“
„Ale kdo?“ zeptal se. „Rodiče?“
Energicky zakroutila hlavou.
„Proč jste tři?“
„Já bych řekla… že nejsme tři. Myslím, že je nás sedm.“ Irina se provinile pousmála.
Čím dál tím líp! Martin až nadskočil:
„Myslíte podle počtu smrtelných hříchů?“
„Copak těch je sedm? Já bych řekla, že deset…“
„Na člověka, který se snaží objevit duši, máte skvělé vzdělání,“ poznamenal po krátké pauze.
„Jsem vědkyně, a ne bohoslovec!“ rozhořčila se Ira.
„Vy nejste žádná vědkyně, Irino!“ zvýšil hlas detektiv. „Protože vědec neopouští svou teorii jen proto, že se nedá potvrdit okamžitě. Vědec především pracuje. Kdežto vy… vy brousíte po celé galaxii a chrlíte syrové nápady. Co jste zač, Irino?“
Je třeba připustit, že teď s dívkou zacházel zbytečně tvrdě. Jenže kdo by dokázal udržet emoce na uzdě, když se doví, že jeho protějšek pro něj připravil roli pokusného králíka na pitevním stole.
„Pokouším se zachránit galaxii!“ zvýšila nečekaně hlas také dívka. „Vy ničemu nerozumíte, jen jste se do celého procesu náhodně připletl, tak už to laskavě nekomplikujte… Ne, Adeassi!!“
Martin se otočil.
Ve dveřích stál mladý arank – jen o málo starší než Irina. A mířil paprskometem přímo na jeho prsa.
„Máš zapnuté ochranné pole?“ zeptal se arank.
„Nestřílej, Adeassi!“ Irina vyskočila. „On není vrah! Zmýlili jsme se!“
„Přeletěl celou planetu, jen aby tě vyhledal. Zjistil jsem, že je to profesionální žoldák, který už zabíjel inteligentní bytosti,“ řekl Adeass ledovým tónem.
„Jsem soukromý detektiv a bráním nevinné, ale někdy se taky musím bránit sám!“ vysvětil spěšně Martin.
„Vyslechněte mě, a teprve pak se rozhodujte, Adeassi.“
„Je pole v činnosti?“ zeptal se stále stejně nezúčastněně příchozí.
„Já mu věřím, Adeassi, je nevinný!“ Irina vykročila směrem k arankovi, ale najednou zůstala stát, jako by narazila na neviditelnou překážku. „Nestřílej!“
„Je v činnosti,“ pousmál se arank.
V následujícím okamžiku Martin vyskočil a svou židli vykopl arankovi rovnou do tváře. Ten stiskl spoušť a židle vzplanula oslnivě bílým plamenem. Vzduch v pracovně byl rázem horký a suchý jako v sauně. Arank znovu namířil zbraň na Martina.
Na dlouhé rozmýšlení nebyl čas. Útočník stál příliš daleko, než aby se pokusil ho srazit. Popadl tedy ze stolu akvárium a mrštil jím po arankovi. Přesně v okamžiku, kdy ten vystřelil podruhé…
Pracovnou zahvízdaly skleněné střepy a bleskurychle se zabodávaly do stěn, do knih i do živých těl. Martin se stačil otočit a vtáhnout hlavu mezi ramena, aby si tak chránil šíji; dobře udělal, protože ze zad mu v mžiku čnělo několik střepů. Pracovnu, přesněji řečeno polovinu pracovny, zavalila horká pára, takže suchá sauna se rázem proměnila v ruskou lázeň. Arank pronikavě vykřikl – akvárium bylo v okamžiku výstřelu blíž od něj než od Martina a jeho tvář zasáhla horká pára.
Teď už se Martin na svého protivníka vrhl. Praštil ho přes ruku, vyrazil mu z ní zbraň, podsekl mu nohy a povalil ho na podlahu. Hned vedle něj pronikavě a děsivě ječela Irina. Ochranná clona s tlumeným tlesknutím zmizela a pára se rozlezla i do zbytku místnosti. Díky tomu se okamžitě dýchalo o něco lépe.
„Jsi velmi zdatný soupeř,“ řekl arank. Jeho zřítelnice děsuplně pulzovaly jakoby v rytmu srdečního tepu… Martin si rychle prohlédl celé jeho tělo – a strnul. Do levé poloviny arankova hrudníku se zabodl dlouhý skleněný šíp.
Pokud bylo Martinovi známo, umístění srdce na pravé straně hrudního koše je u aranků stejně vzácné jako u lidí. Vstal a zoufale pohodil hlavou. Bez ohledu na cokoli mu toho chlapce bylo líto.
„Neměl jsi střílet, Adeassi-kane,“ zašeptala Ira, která už se skláněla nad bezvládným tělem. „Drž se, zavolám první pomoc…“
„Je pozdě, umírám,“ hlesl z posledních sil arank. „Bylo zajímavé s tebou spolupracovat, Irino-ken.“
Martin nevěděl, co si počít.
„Srdeční torbičky jsou perforované, mozek zemře za dvě až tři minuty,“ řekl naprosto klidně zraněný „Zjisti, jestli mám duši.“ Najednou se znovu usmál: „A kdybys ji objevila, tak se za mě Pomodli k vašemu Bohu.“
„Adeassi!“
„Odnes mě do detekčního sálu…“ Arankův hlas vůčihledě slábl. „A… tohle je dárek… poslední…“
Z posledních sil zvedl ruku a Martin spatřil droboučký kovový předmět v jeho dlani. Předmět s maličkou hlavní, mířící přímo na detektiva…

Jediná vteřina se rozrostla v celou věčnost. Martin zíral do úzkého ústí hlavně a přemýšlel, čemu se asi jeho smrt bude podobat.
„Ne!“ sevřela náhle prudkým pohybem arankovu ruku dívka. „To ne!“
„Škoda…“ zašeptal Adeass a jeho oči se zavřely. Ruka klesala a malý kovový předmět, který na zbraň vlastně nevypadal, se odkutálel po podlaze do kouta.
Irina vstala. Byla bledá jako zeď, ale do jejího hlasu se vrátila původní neoblomnost:
„Pomozte mi!“
„Jak?“ nepochopil hned Martin.
„Slyšel jste, co říkal? Máme sotva pár minut! A tohle byla poslední vůle umírajícího!“
V jejím hlase zaznívalo cosi nezvyklého. Nečekaná síla a opravdový nelíčený zármutek… Detektiv si ani nezačal vytahovat ze zad střepiny které nesnesitelně bodaly. Ve dvou aranka rychle odtáhli do síně s černými zrcadly a uložili ho na bílý kovový terč. Pak vyběhli zpátky na chodbu. Irina zavřela dveře, přejela dlaní po zdi a v té se okamžitě otevřel monitor.
„Žije,“ zašeptala. „Mozek umírá, ale tělo ještě žije.
Stěna jako by měkce zavibrovala. Ira pohlédla na Martina a vysvětlila mu:
„Hotovo, silová pole jsou v provozu. Teď je tahle místnost dokonale izolovaná od zbytku vesmíru…, pokud je něco takového vůbec možné. A pokud existuje technologie, schopná ulovit duši, tak ji teď ulovíme.“
„Ale nejdřív mi vytahejte střepy ze zad,“ poprosil ji Martin.
„Otočte se,“ řekla jen.
Martin stoicky přestál několik vteřin bolesti. Irina skleněné jehly vytrhávala bez lítosti jak vůči němu, tak vůči sobě. Z jejích prstů také kanula krev.
„Z vraždy vás nikdo neobviní… Všechno, co se tu odehrálo, zachytily kamery…,“ podotkla Irina, která jako by si svých krvácejících rukou vůbec nevšímala.
„Děkuji vám,“ odpověděl jí. Cynismus, s nímž se Ira chystala zkoumat poslední okamžiky života svého přítele, byl odpudivý.
„Vy jste ale mrcha,“ nevydržel to nakonec. „Proč jste ho zarazila? Kdyby vystřelil, měla byste navíc ještě umírajícího člověka.“
„Však on vystřelil,“ odtušila s pohledem upřeným na obrazovku.
„Jak – vystřelil?“
Irina k němu mlčky vztáhla svou dlaň. Z té jako drobná lesklá tříska trčel tenký kovový trn.
„Je v tom jed, který zabíjí deset minut poté, co se dostane do krve,“ vysvětlila mu. „Zakryla jsem ústí hlavně rukou.“
„Ale vy jste se dočista zbláznila!“
„Asi ano,“ usmála se hořce Irina. „Teď tělo vyneseme a já si lehnu na Adeassovo místo. Vy stisknete tenhle knoflík. Všechno je automatizované, takže když se mezi mou a jeho smrtí vyskytnou nějaké rozdíly zobrazí se to na monitoru. Umíte aransky?“
Zakroutil hlavou.
„Přepnu monitor na turističtinu.
„Zavolejte radši doktora, Iro!“
„Protijed neexistuje,“ odpověděla mu klidně. „Věřte mi, že je to tak.“
Martin jí pohlédl do očí a pochopil, že mluví pravdu.
„Proč je vás sedm, Iro. A kde jsou ty zbylé?“
„Už vám nic neřeknu, Martine,“ odvětila tvrdě. „A neměl byste se do toho plést – sám vidíte, k čemu to vede.“
„Ale já musím…“
„Nic nemusíte.“ Dívčina ramena se zachvěla. „Já jsem husa. Sama jsem do toho všeho spadla náhodou. Ničemu jsem nerozuměla, a nadělala jsem spoustu hloupostí. Jenže teď už se nedokážu zastavit. Vy se tomu ale vyhněte… Odpusťte mi a neopakujte mé chyby.“
„Odpouštím vám,“ řekl a uvědomil si, že to zaznělo naprosto upřímně. „Cos to natropila, holčičko jedna hloupá?!“
Irina se pohnula směrem k Martinovi, jako by se k němu chtěla přitisknout, ale zase si to rozmyslela. V očích se jí zračil úlek.
„Už něco cítím…, ale prý to má být úplně bezbolestné… Proboha Martine, pomozte mi! Máte pravdu, jako vědec jsem beznadějně selhala… Tak ať aspoň tenhle experiment dotáhnu do konce!“
Chopili se arankova těla a vynesli ho z detekčního sálu ven. Pak Irina zaujala jeho místo na bílém terči. Martin zavřel dveře a stiskl tlačítko, vyobrazené na displeji. Izolační stěny se znovu rozvibrovaly. Martin stál u monitoru a čekal, až Irina zemře. Netrvalo to deset minut, ale čtvrt hodiny a poslední minutu Irina tiše sténala.
Pak počítač oznámil, že žádné přístroje významnější rozdíly mezi smrtí aranka a člověka nezaznamenaly.
Třetí vědecká hypotéza Iriny Poluškinové se zhroutila ještě okázaleji než dvě předchozí.
Martin odnesl tělo dívky do ložnice. Tamtéž přenesl i mrtvolu Adeassovu.
Pak odešel do pracovny a po krátkém souboji s terminálem dokázal zavolat ostrahu.

4

Přestože pan Lergassi-kan před Martinem o Tiriantu mluvil s takovým despektem, na místní radnici byl teď ztělesněná zdvořilost.
Martin tiše seděl stranou a čekal, až skončí uvítací ceremonie. Oba vysocí úředníci – tedy vážený Lergassi-kan a jeho tiriantský protějšek – se pevně drželi za ruce a přímo se rozplývali v záplavách ornamentálních komplimentů. Že jde o komplimenty, se ale Martin mohl jen domýšlet, protože oba muži spolu mluvili aransky. Nakonec se Lergassi-kan s

tiriantským hodnostářem ještě jaksepatří zulíbali a se spokojenými obličeji se posadili do svých křesel.
Martin stále ještě čekal.
„Pojďte k nám!“ vybídl ho vesele Lergassi-kan. „Všechno je v pořádku, už nejste z ničeho podezírán!“
Martin prohmatal prostor před sebou a ujistil se, že silové pole, které ho ještě před chvílí oddělovalo od zbytku tohoto světa, je pryč. Vstal, zamířil k Lergassi-kanovi, posadil se vedle něj a zeptal se:
„A z čeho jsem to byl podezřelý?“
„Z neoprávněného užívání tepelné zbraně,“ vysvětlil Lergassi-kan. „Vaše chování v laboratoři bylo vyhodnoceno jako adekvátní a bezúhonné ihned po prostudování videozáznamů.“
Martin přikývl. Sám se vlastně na místní policii nijak nezlobil. Ta mu nakonec ani nesdělila žádné obvinění a jen ho naléhavě žádala, aby v Tiriantu zůstal až do úplného objasnění všech detailů toho, co se tu stalo.
„Velice smutný případ,“ popleskal protektorsky Martina po rameni Lergassi-kan. „Tyhle štvanice za věděním občas vedou až ke ztrátě mravních zásad… U vás tomu tak není?“
„Je to naprosto stejné,“ přiznal detektiv.
Lergassi-kan pokýval hlavou a na něco se zeptal svého místního partnera. Ten odpověděl v turističtině:
„Jistě, to by bylo z naší strany nezdvořilé…Vy jste totiž byl v celém incidentu s Adeassovým útokem shledán stranou poškozenou. Získáváte tedy právo na jeho ženu…,“ na obrazovce se okamžitě objevila sympatická, nakrátko ostříhaná žena, „dceru,“ počítač ukázal šťastně se usmívající asi tak dvou – či tříletou holčičku, „a veškerý majetek včetně flyeru a předměstského domu. Adeass-kan byl rovněž autorem čtyř velmi perspektivních vědeckých projektů a držitelem titulu mistra ve sportovním zápase a oranžového poháru za ostrostřelbu. To vše je vaše.“
Arank umlkl a s viditelnou zvědavostí čekal na detektivovu reakci.
Martin si povzdechl. Martin zakroutil hlavou. Martin se dopustil pokusu o úsměv. A nakonec řekl:
„Řekl bych, že titul mistra ve sportovním zápase a pohár ze soutěže v ostrostřelbě Adeassovi příliš nepomohly. Takže těch se zříkám. Samozřejmě si nehodlám přivlastňovat ani vdovu s dítětem; totéž platí o všem movitém i nemovitém majetku, toho se vzdávám ve prospěch bývalé ženy a dcery.“
Oba úředníci pokývali hlavami a spokojeně se zazubili. Bylo jasné, že podobné rozhodnutí očekávali.
„Nu a pokud jde o plody nebožtíkovy vědecké práce, byl bych rád, aby byly předány ruskému konzulátu,“ uzavřel výčet Martin.
Arankové se po sobě podívali. Tiriantský hodnostář zběžně pohlédl na monitor a odtušil:
„Neřekl bych, že technologie zpracování vláken na bázi monopolního trikarbonátu vám bude k něčemu dobrá. Přinejmenším v nejbližších padesáti letech… K využití této technologie potřebujete obrovské výrobní a energetické kapacity a také řadu pomocných technologií. Ale je to přirozeně vaše právo…“
„Jistě,“ připustil Martin. „Tím spíš, že ty technologie by se mohly hodit vám. A my vám je rádi prodáme.“
Oba úředníci se nadšeně rozchechtali.
„No neříkal jsem ti to?“ zeptal se svého kolegy vážený Lergassi-kan. „To je muž, který má všech pět pohromadě. Skvělé řešení! Nemyslím si, Martine, že na tom váš stát nějak významně zbohatne – Adeass-kan bohužel nebyl právě génius – ale něco se na tom rozhodně vydělat dá. I kdyby to mělo být jen na provoz konzulátu.“
„Je příjemné posloužit rodné zemi,“ poznamenal skromně detektiv.
Lergassi-kan mu žertovně pohrozil prstem:
„Tenhle projev si nechte pro svou vládu. Musím říct, že mám velkou radost z toho, jak moudře jste v tomto případě naložil se svými právy. Podepište nám protokol o přejímce těch vědeckých projektů i formální odmítnutí všeho ostatního.“
Martin podepsal několik listin a poté na žádost Lergassi-kana namluvil do kamery krátký vzkaz pro Adeassovu vdovu. Měl v něm vysvětlit, že jeho odmítnutí rozhodně nijak nesouvisí s jejími osobními kvalitami, že její krásou a báječnou povahou je naopak nadšen, ale že by se neopovážil svou přítomností v její blízkosti trvale připomínat Adeassovu tragédii.
„Jde o to,“ vysvětloval Lergassi-kan, „že tenhle paragraf zákona o přebírání sexuálních partnerů plyne z klasických situací milostného trojúhelníku a soupeření dvojice partnerů kvůli třetímu. Kdybyste paní Adeassovou odmítl, aniž byste vysvětlil své důvody, ponížil byste ji a způsobil jí tak těžké psychické trauma. A vy proti ní přece vůbec nic nemáte, ne?“
„Ani to nejmenší,“ přikývl Martin. „Zato si umím představit, co má ona proti mně. Kdybych souhlasil s tím, že se stanu jejím chotěm, určitě ihned požádá o rozvod.“
„To nepochybně,“ přikývl Lergassi-kan. „Jenže v takovém případě už byste na dítě musel platit alimenty. Takže vaše rozhodnutí je velmi moudré!“
Do kanceláře vstoupil mladík s podnosem. Před každého z přítomných postavil malý šálek, konvičku a misku se sladkostmi.
„Ochutnejte tento čaj,“ poradil detektivovi pan Lergassi. „Já jsem pozemský pil a mohu srovnávat… Tenhle je mu chuťově nejbližší.“
Martin usrkl doušek voňavého nápoje z místních trav. Musel uznat, že chuť je velmi příjemná.
„Co máme udělat s tělem paní Groševové?“ zeptal se tiriantský radní.
„Poluškinové. Ta dáma sem připutovala pod cizím jménem… správně se jmenuje Irina Poluškinová. Je třeba ji pochovat – pokud možno do země a bez kremace.“
„To půjde,“ prohlásil velkomyslně tiriantský úředník. „Pro Středisko globálních problémů to bude událost. Máme tu ve městě dokonce jednoho člověka, který pozemský náboženský kult hlásá…,“ podíval se na monitor. „Je to polský kněz. Bude to tak v pořádku?“

Martin pokrčil rameny:
„Já bych řekl, že v zásadě ano. Každopádně vám napoví, jak má co probíhat.“
„Pohřbívání se rozhodně zúčastní spolupracovníci paní Iriny,“ přikývl radní. „Její myšlenka stačila zaujmout značnou část naší mládeže… Škoda, že se její hypotéza nepotvrdila.“
„Vy byste se rádi dověděli, čím se lišíte od jiných ras?“ otázal se Martin.
Arankové se po sobě podívali.
„Popravdě řečeno by pro nás bylo krajně nepříjemné, kdyby se ukázalo, že Irina má pravdu,“ řekl pan Lergassi. „Když jsem se s její teorií seznámil, zmocnila se mě hrůza. Úspěch experimentu by pro nás fakticky znamenal existenci čehosi, co my nedokážeme postihnout…, možná čehosi obecně neuchopitelného…“
„Myslíte Boha,“ napověděl přesnější odpověď detektiv.
„Ano, přesně tak. A z toho by plynulo, že jsme jediné inteligentní bytosti ve vesmíru, které nemají duši.“ Hodnostář rozhodil rukama: „Uznejte, že to by nebyl moc pěkný objev.“
„Jde z toho trochu hrůza,“ připustil Martin. „Ale já si nemyslím, že by Irina bývala měla sebemenší šanci na úspěch. Já ani nechápu, jak na ten nápad přišla – její vlastní představy o náboženské víře byly velice povrchní.“
„V každém případě jsem rád, že se mýlila,“ řekl Lergassi-kan. „Přinejmenším z hlediska současného stavu vědeckého bádání můžeme její teorii považovat za chybnou.“
„A co kdyby se byl experiment zdařil?“ zajímalo Martina. „Kdyby byly přístroje zaznamenaly že v okamžiku Irininy smrti se opravdu něco změnilo a z jejího těla unikla nějaká velice jemná substance, která u příslušníků vaší rasy neexistuje?“
Arankové se po sobě znovu podívali.
„Rozumím. Odpovídat už nemusíte.“
„Naší povinností vůči obyvatelstvu Aranku by bylo něco takového přísně utajit,“ řekl Lergassi-kan. „Za každou cenu. Nezlobte se na nás, ale… V takovém případě bychom vás o život jistě nepřipravili, jen bychom byli nuceni vás izolovat…, například na nějakém tropickém ostrově.“
„A pak bychom byli nuceni ukončit svou vlastní existenci,“ dodal tiriantský radní. „Abychom tak vyloučili riziko úniku informací. Co by také mělo za smysl být tady s vědomím, že náš život je konečný, kdežto všechny ostatní rasy v galaxii jsou nesmrtelné.
„To zní dost egoisticky“ přikývl Martin, „ale vašim obavám rozumím. Chudák Iročka. Tu nejspíš ani nenapadlo, jaký šok by tu její objev mohl způsobit.“
Dopili čaj a ještě chvíli rokovali o nejrůznějších věcech – počasím počínaje a perspektivami přátelských vztahů mezi Zemí a Arankem konče. Martin dostal i Iřinu známku – už třetí do sbírky – a pochopil, že je čas se loučit. Lergassi-kana poprosil, aby vyřídil pozdrav malému Gattimu a aby mu vylíčil, co se tu stalo. Pan Lergassi a jeho kolega, který za celou tu dobu nepovažoval za nutné se představit, se s ním srdečně rozloučili a vyjádřili naději, že se na Arank podívá častěji.
Martin nic nenamítal.

Stanice Klíčníků v Tiriantu rovněž hodně připomínala zdejší architekturu. Byla to pyramida ze skla a oceli, po jejíchž stěnách pobíhaly řetízky světel a to vše ve stometrové výši korunoval maják – na tak civilizované planetě byl trochu nadbytečný, ale Klíčníci ho paličatě umisťovali na absolutně každou Stanici ve vesmíru.
Martin k jednomu z vchodů Stanice vystoupal po pohyblivém spirálovém schodišti. Přímo ve vchodu ho zaplavila vlna teplého, příjemně vonícího vzduchu; světelný ukazatel pod matovou podlahou mu okamžitě ukázal cestu ke Klíčníkovi, který zrovna nebyl zaneprázdněn. Na téhle obrovité Stanici byl klíčnických stolků pro dva plný sál, jako někde v restauraci. U každého toho stolku seděl znuděný Klíčník a čekal na další příděl zajímavých příběhů.
Martin došel až ke křeslu, vedle nějž se pohyblivý světelný ukazatel ve tvaru spermie začal točit na místě, a posadil se… Pohlédl do teskných očí proti sobě a spustil, co se od něj očekávalo:
„Žil byl jeden člověk.
„Tenhle začátek se mi líbí odjakživa,“ pochválil ho Klíčník a přisunul blíž k Martinovi čistý pohár a láhev vína.
Martin si trochu nalil a zopakoval:
„Žil byl jeden člověk, a pak – jak už to tak bývá – zemřel. Když si sám sebe prohlédl, dost se podivil. Jeho tělo leželo v posteli a pomaličku se začalo rozkládat, kdežto jemu zůstala jen duše. Duše úplně holá a navíc průzračná, takže bylo okamžitě vidět, co se od ní tak dá očekávat. Člověk zesmutněl – bytí bez těla mu připadalo jaksi nepříjemné a neútulné. Všechny vzpomínky které se v něm rodily plavaly v té duši jako akvarijní rybky jen si je vytáhnout a pěkně zblízka prohlédnout. Bylo tam hodně těch příjemných a pěkných, které bylo radost vzít do ruky. Našly se ale i takové, že se z nich člověku samotnému dělalo zle. Pokusil se tedy ty nepříjemné z duše vytřepat, jenže to se nedařilo. Zkusil proto alespoň umístit nahoru ty sympatické – třeba jak se poprvé v životě zamiloval, jak se staral o starou nemocnou tetičku, jak plakal, když mu umřel pejsek, nebo jak se radoval z jasného svítání po dlouhé a strašné vánici, kterou strávil v horách.
A vydal se cestou, která mu byla předurčena.
Bůh si člověka jen tak zběžně změřil a nic neřekl. Člověk tedy usoudil, že Bůh si ve všem tom shonu oněch nehezkých vzpomínek nepovšiml – jak svou první lásku opustil, jakou měl radost, když tetička umřela a jemu připadl její byt, jak v opilosti zkopal pejska, když se k němu chtěl přitulit, či jak v promrzlém horolezeckém stanu, když kamarádi spali, potají hryzal schovanou čokoládu a mnoho a mnoho dalších věcí, na které už vůbec nechtěl vzpomínat. Člověk se zaradoval a vstoupil do ráje, protože Bůh pro něj nechal dveře otevřené.
Po nějakém čase, a není snadné říct, kolik ho vlastně uplynulo, protože tam, kam se náš člověk dostal, čas plynul jinak než dole na Zemi, se ten člověk vrátil zpátky k Bohu. ‚Proč se vracíš?‘ zeptal se ho Bůh. ‚Tobě jsem přece bránu ráje

nechal otevřenou.‘ – ‚Pane,‘ řekl mu člověk, ‚mně se v tom tvém ráji nějak nedaří. Bojím se udělat třeba jen krok, protože toho dobrého je v mé duši příliš málo a mohlo by se stát, že ono dobré nedokáže zakrýt špatné. Obávám se, že tady míru mé špatnosti všichni vidí.‘ – ‚A co tedy chceš?‘ zeptal se Bůh, protože byl mimo jiné tvůrcem času a měl ho tedy dost na to, aby mohl odpovědět každému. ‚Jsi všemohoucí a milosrdný‘ řekl mu člověk. ‚Viděl jsi mou duši skrznaskrz, ale ve chvíli, kdy jsem se snažil zakrýt své hříchy, jsi mě nezastavil. Slituj se nade mnou a odstraň vše ošklivé, co v duši mám!‘ – ‚Čekal jsem docela jinou prosbu,‘ odvětil mu Bůh, ‚ale udělám, oč mě žádáš‘.
A Bůh vybral z duše všechno, zač se ten člověk styděl. Vyjmul odtud vzpomínky na zrady a nevěry na zbabělost a podlost, na lži a pomluvy na lačnost a lenost. Když ale člověk zapomněl na nenávist, zapomněl i na lásku, když zapomněl na své pády nemohl se rozpomenout ani na své vzmachy. Duše stála před Bohem a byla prázdná – prázdnější než v okamžiku, kdy člověk přišel na svět…“
Martin se napil vína.
Klíčník pokrčil rameny a řekl:
„Je tu truchlivo a osamělo. Takových příběhů jsem slyšel už hodně, poutníku.“
„Ještě jsem neskončil,“ ujistil ho Martin. „Duše stála před Bohem a byla prázdná – prázdnější než v okamžiku, kdy člověk přišel na svět. Bůh byl ale milosrdný a vložil do ní vše, co se v ní původně nashromáždilo. A v tu chvíli se člověk opět zeptal: ‚Ale co si mám teď počít, Pane? Když ve mně zlo i dobro tvořily jeden celek… To mám opravdu jít do pekla?‘ – ‚Vrať se do ráje,‘ odpověděl Stvořitel, ‚protože Já jsem stvořil jen ráj. Peklo si nosíš sám v sobě.‘“
Martin pohlédl na Klíčníka.
Ten chvíli zvolna točil pohárem v prstech, ale pak řekl:
„Je tu truchlivo a osamělo.“
„Ještě jsem neskončil,“ zopakoval Martin. „‚Vrať se do ráje,‘ odpověděl Stvořitel, ‚protože Já nestvořil nic jiného než ráj. Peklo si nosíš sám v sobě.‘ A člověk se do ráje vrátil, ale za nějaký čas opět stanul před Bohem: ‚Stvořiteli!‘ řekl člověk, ‚v tvém ráji se mi nevede dobře. Ty jsi všemohoucí a milosrdný. Slituj se tedy nade mnou a odpusť mi mé hříchy‘ – ‚Čekal jsem docela jinou prosbu,‘ řekl Bůh, ‚ale udělám, oč mě žádáš.‘
A odpustil člověku všechno, co na světě natropil. A člověk se mohl vrátit do ráje. Jenže za nějaký čas se zase objevil před Bohem. ‚Tak copak by sis přál tentokrát?‘ zeptal se Bůh. ‚Stvořiteli!‘ řekl člověk. ‚Ve tvém ráji se mi nevede. Jsi všemohoucí a milosrdný a odpustils mi. Já sám si ale odpustit nedokážu. Pomoz mi!‘ – ‚Na tuto prosbu už tak dlouho čekám,‘ odpověděl Bůh. ‚To je ale kámen, který neuzdvihnu ani já.‘“
„Moc by mě zajímalo, co se dělo dál,“ poznamenal Klíčník.
„Mě taky,“ přikývl Martin. „Jenže to je kámen, který neuzdvihnu zase já.“
Klíčník se na něj zadíval:
„Rozptýlil jsi mé chmury a osamělost, poutníku. Vstup do Fortny a pokračuj ve své cestě.“
„Děkuji.“ Detektiv dopil víno a povstal.
„Seznámení s životní filozofií aranků na tebe udělalo určitý dojem.“ Klíčník se sotva znatelně pousmál.
Martin pokrčil rameny:
„To ano, určitě. Ale jsem rád, že také mají duši.“
„A nechtěl by ses pro pořádek zabývat představou, podle níž duši nemáte ani vy lidé?“ zajímalo Klíčníka.
„Ne – to by byla moc smutná historie.“
Klíčník se znovu usmál:
„Tvá víra obsahuje i legendu o časech před potopou, kdy synové Boží sestupovali z nebes a začínali žít s lidskými ženami, které jim pak rodily děti. To mnoho bohoslovců uvádělo ve zmatek, protože název synové Boží se vztahoval jen na anděly, o nichž se obecně soudilo, že jsou bezpohlavní. Proto mi tak zajímavá připadá otázka, zda by duši mělo také potomstvo lidí a andělů…“
„Tvou verzi bych si docela rád poslechl,“ utrousil opatrně Martin. Klíčník se znovu jenom usmál.
„Uslyší od vás někdo někdy odpověď alespoň na jedinou otázku?“ zvolal Martin.
Klíčník se zazubil od ucha k uchu.

Na Zemi tentokrát Martin neodcestoval hned. Hlavu měl jako škopek a bylo až s podivem, že Klíčník nakonec tu narychlo spíchnutou historii na pokračování přece jen přijal. Probudil se až dlouho po půlnoci, dal si něco k jídlu a oknem se díval na noční Tiriant.
Ve výšce pluly různobarevné jiskry flyerů a zářila okna mrakodrapů. Nikde tu nebylo vidět žádnou reklamu, což se Martinovi velice zamlouvalo. Nakonec otevřel okno a vdechl teplý a čistý vzduch. Zdola z ulice k němu dolétaly čísi veselé hlasy a smích. Život tu neustával ani na okamžik. A to se Tiriantu říká kloaka – jak potom asi musejí vypadat jiná města? Na Aranku byl již podruhé, ale zatím neviděl a nepochopil skoro nic…
Na nebi nad bohatě osvětleným městem zářily daleké a cizí hvězdy. Na některých už byl, jinam se ještě podívá, ale na většinu z nich se nikdy nedostane.
V duši měl hořko – tak hořko, jak to bývá jen po těch největších neúspěších. Jeho hon na Iročku Poluškinovou tedy skončil. Všechny hvězdy se prohlédnout nedají. Něčím zajímavá byla každá planeta, již Klíčníci zahrnuli do své přepravní sítě… Kde by tak mohly být další čtyři Iriny? Že by na Galelu, kde se biologu Davidovi dostalo příležitosti vidět oživlou družici této planety? Nebo v šílených světech dio-daů? Na mrtvé a pusté planetě, kde neúnavní archeologové vykopali další artefakty? Jak dosadit do jediné rovnice lingvistická cvičení na Knihovně, vykopávky na Prérii-2 a pátrání po duši na Aranku?
Všechny světy navštívit nelze.
Nejsmutnější na tom všem bylo, že o jednom už Martin nemohl pochybovat – nad Iročkou Poluškinovou se vznášelo

nějaké tajemné prokletí. Tři smrti po sobě, tři nesmyslné smrti – to už nemůže být náhoda.
A přijdou ještě čtyři.
Ačkoli – a jak přišel na to, že další čtyři Iry ještě žijí?
Martin se podíval na žeton aranské Iry Inu je to tak – teď už mi nezbývá než se vydat za Ernestem Poluškinem a podat mu souhrnné hlášení. Tenhle úkol splnit nedokázal, i když je docela dobře možné, že prostě byl nad lidské síly.
Přes to prese všechno Martin proseděl u okna až do rána, dýchal vzduch cizího světa a přemýšlel – o Klíčnících, o arancích a o Iře Poluškinové.
5
Do Moskvy se Martin vrátil také v noci. Pohybovat se po galaxi bylo obtížnější než třeba přeletět z jednoho pozemského časového pásma do druhého – měnil se vzduch i gravitace a potrhaný rytmus střídání dne a noci byl tím nejmenším zlem.
Ospale pomalý pohraničník se podíval do jeho dokladů a dal mu do pasu vstupní vízum. Otázky typu „jak je možné, že se vám daří cestovat galaxií tak často?“ se naštěstí nedostavily. Čemuž byl detektiv upřímně rád.
Martin měl všeho tak plné zuby že si taxíka ani nevybíral, nasedl do prvního na stanovišti hned vedle Stanice a bez dohadování zaplatil zbytečně velké peníze, jaké by taxikář chycený jen tak na ulici určitě nepožadoval. Tenhle řidič byl zřejmě s ritem spokojen a nadšeně Martinovi vykládal poslední pozemské novinky.
Inu, zajímavého vcelku nic. Fotbalu přísně vzato nefandil, o politiku se nezajímal ze zásady a nejnovější pokles dolaru vůči euru ho nijak nevzrušoval, a když, tak vlastně spíš těšil.
Před domem dlouho prohraboval batoh, než našel klíče – byly až na samém dně, tedy jinde, než kam je sám uložil. Asi to při důkladné prohlídce jeho věcí na Aranku nějak popletli. Nebo že by už při prohlídce u šerifa na Prérii-2? Prostě to nebyla nejlepší cesta, darmo mluvit…
Jakmile se Martin konečně ocitl ve svém bytě, ze všeho nejdřív spěchal do koupelny. Svlékl se, pak se dlouho a s požitkem koupal, zabalil se do dlouhého froté županu a pohlédl na sebe do zrcadla. Učiněný arank. Stačilo by ještě narazit si ťubetějku na hlavu. Nebo je tam nosí jen děti? Martin zavzpomínal a uvědomil si, že je to přesně tak – malé kulaté čepičky nosí jen děti, dospělí raději chodí prostovlasí.
Z koupelny zamířil do kuchyně a tam si dopřál humpolácký, ba až plebejský krajíc chleba s máslem, sýrem a měkkým salámem, hojně popatlaným hořčicí, vroucí vodou zalil sáček čaje Twinnings s jasmínovou příchutí a odešel do pracovny. Spát se mu stejně nechtělo, a tak si řekl, že si přečte došlou poštu, pobrouzdá po internetu, aby si kupříkladu ujasnil, co soudí zástupci rozhodujících světových konfesí o duších mimozemšťanů (nejasně si vybavoval, že křesťané, zejména ti pravoslavní, k této otázce přistupují s velkou opatrností). Mohl by si vlastně navolit i nějakou hodně sofistikovanou hru a do rána se pak zabývat řešením globálních problémů – vést kosmické války, vytvářet a zase rušit průmyslové korporace či kolonizovat cizí světy. Zkrátka a dobře chvíli žít jako normální člověk a vyhnat si z hlavy sedmináso bná děvčátka či aranky kteří se věcmi jako smysl života vůbec nezabývají.
Jenže v pracovně na něj čekalo překvapení.
Sedělo v křesle pro hosty. Mohlo být tak čtyřicetileté a zevnějšku bylo to překvapení nenápadného až fádního, z čehož plynulo, že hlava onoho muže bude přesně v duchu odkazu Felixe Edmundoviče chladná, ruce na počest Dzeržinského a Botkina čistě umyté, kdežto jeho srdce bude v naprostém souladu s představou velkého čekisty i se zákony fyziologie horoucí.
„Dobrý večer,“ pronesl teskně Martin a posadil se k psacímu stolu. Nezvaný host neřekl nic, ba co víc, provinile se usmál a rozhodil přitom rukama: To se, hochu, nedá nic dělat, taková už je naše práce…
„Vítám vás na Zemi, Martine,“ spustil jako první host. „Říkejte mi Juriji Sergejeviči.“
„Jak si přejete, Juriji Sergejeviči… Čemu vděčím za nenadálou návštěvu?“
„Omlouvám se, že ruším v tak nevhodnou hodinu. Tady…“
Martin zašilhal po červené legitimaci, ale rozhodl se, že do ní ani nebude nahlížet. Bezpečnostní signalizace v bytě byla trvale napojená na nejbližší policejní stanici a vlastně i teď na stěně poblikávala rudá kontrolka. Pokud do této chvíle hlídka nepřijela, znamená to, že někdo policii naléhavě doporučil, aby si v tomto konkrétním případě nedělala starosti.
„Uvědomujete si, co vyvolalo tuto návštěvu?“ otázal se host.
„Nebylo by lepší, abych si rovnou poslechl vaši verzi?“ odpověděl Martin otázkou.
Jurij Sergejevič proti tomu nic neměl.
„Irina Poluškinová. Pátral jste po ní.“
„Přesně tak,“ přikývl detektiv. „Do dneška.“
„Tak to ne, my po vás rozhodně nežádáme, abyste pátrání zanechal!“ zvolal poplašeně Jurij Sergejevič.
„Já to taky neříkám kvůli vám. Ono to opravdu skončilo, svou práci jsem odvedl.“
„Takže jste ji našel?“ zaradoval se host.
„V jistém smyslu ano. Ráno se chci vydat k jejím rodičům.“
„Výborně,“ uspokojil se host. „Ale nejdřív to všechno vyložte mně.“
„Trvat na něčem takovém by z vaší strany bylo porušení práv soukromého detektiva,“ poznamenal Martin.
Jenže poznámka Jurije Sergejeviče velmi rozladila:
„Ale Martine, neříkejte mi, že se nedohodneme… To vás mám opravdu zadržet a sdělit vám rozhodnutí o počátku vyšetřování vaší osoby? To mám na vás hledat vši, připomínat vám drobné lumpačinky s daňovým přiznáním nebo nepovoleným dovozem, popřípadě dokonce zahájit trestní stíhání za nepřiměřenou obranu…? Jestli se nemýlím, tahle záležitost ještě uzavřená není. A nemáte vy nakonec valutový účet na západě? No vidíte, to je taky trestné. Nebo ty zašifrované smlouvy s klienty. I na to je paragraf, příteli. Zákonů je hodně, a vždycky se najde nějaký proti němuž se člověk prohřešil. Kdyby bylo zapotřebí, tak dokážeme zavřít i metropolitu vší Rusi. A věřte mi, že soudní výrok

nakonec nebude protiprávní ani v nejmenším!“
Detektiv ho trpělivě vyslechl až do konce a pak řekl:
„Vy jste mi nerozuměl. Já spolupráci neodmítám. Jen jsem vám naznačil, že vyzrazením důvěrných informací poškozuji práva svého klienta. Což je mi velmi nepříjemné.“
„Tím jste měl začít,“ usmál se Jurij Sergejevič. „Chápu – ono je nepříjemné rušit vlastní zásady, byť by to bylo třeba jen v maličkostech. Člověk by raději žil ve světě, kde zlo bylo vykořeněno a pravda zvítězila… Vy jste přece ale vždycky měl dost rozumu na to, abyste s námi ochotně spolupracoval.“
„Poslušně,“ opravil ho Martin.
„Jak prosím?“ nepochopil Jurij Segejevič.
„Ne ochotně, ale poslušně. Právě proto, že mám dost rozumu. Diktafon máte zapnutý?“
„Jo,“ přikývl host. „Jen do toho.“
„Nemyslím si, že tenhle případ by pro vás mohl být nějak zvlášť zajímavý,“ řekl detektiv a přiměl tím svého hosta k jemnému úsměvu. „O pomoc mě požádal Ernesto Semjonovič Poluškin. Jinak dosti úspěšný podnikatel. Zdroje, k nimž mám přístup, žádné těžší hříchy nevyjevily…, i když jistě, já vám rozumím – kdybyste chtěli, tak si na něj paragraf taky najdete… No a právě jemu utekla dcera z domova. Sedmnáctiletá holka, která v Moskvě prošla Fortnou a už se nevrátila. Já sám jsem zpočátku celou záležitost považoval za dosti triviální…“
A Martin důkladně, i když bez jemných nuancí, Juriji Sergejevičovi vylíčil okolnosti své návštěvy na Knihovně a Irininy smrti, vyprávěl o rozhodnutí přesunout se na Prérii-2, o druhé Irině a o její nesmyslné smrti, a nakonec i o cestě k arankům… Jeho host poslouchal se stále větším zájmem, na patřičných místech truchlivě pokyvoval hlavou a občas pokládal upřesňující otázky které se vždy trefovaly do černého.
Martin vylíčil také epizodu, kdy a za jakých okolností dostal od aranků tepelnou zbraň – tu okamžitě svému návštěvníkovi předal i s prohlášením pro orgány vnitřních věcí, napsaným již na Aranků. V tomto prohlášení podrobně popsal okolnosti, za jakých ke zbrani přišel a zdůraznil, že sám z této zbraně nestřílel.
„Jste člověk velmi uvážlivý“ pochválil ho potěšené host. „Myslím si, že nejlepší bude, když od vás tuto zbraň převezmu přímo já.“
„Proti podpisu,“ upozornil ho Martin.
„Samozřejmě.“
Očekávanou bouři nadšení však paprskomet v Juriji Sergejevičovi nevyvolal, z čehož se dalo usoudit, že tato zbraň už se na Zemi dostala, byla prozkoumána a prohlášena za technologické zařízení, které je v pozemských podmínkách při současné úrovni vědy a techniky nereprodukovatelné.
„Co si o tom všem myslíte vy?“ zeptal se Jurij Sergejevič, když detektiv umlkl.
„Já bych řekl, že Irina Poluškinová se nějak dostala k tajným informacím, týkajícím se Knihovny Prérie-2 a Aranku… a zřejmě ještě několika další planet. Asi šlo o nějaký supertajný projekt jistých kompetentních institucí. V tom je patrně popsána metoda, jak překopírovat sebe sama a takříkajíc se vyhotovit v několika exemplářích. Irina je dívka ambiciózní a chytrá, ale na druhé straně nesoustředěná a povrchní. Vyrazila proto na planety, kde očekávala rychlý úspěch. Jenže kosmické záhady se z jedné vody načisto vyřešit nedají. Mezitím ale vyšel najevo jistý únik informací a…,“ teď se usmál zase Martin, „a o mě jste se začali zajímat vy.“
„Máte skoro pravdu,“ přikývl host. „Takže teď se o jednu důležitou okolnost podělím já s vámi – my nevíme, jak vytvořit sebe sama v sedmi kusech.“
„Ale nepovídejte!“ zamumlal Martin. „Vida – takže alespoň jeden objev se té Iře přece jen povedl!“
„A máte alespoň přibližnou představu o tom, jak to udělala?“ zeptal se návštěvník,
„Já bych soudil, že je to práce Klíčníků. My přece ani nevíme, jak fungují Fortny. Co když naše těla kopírují a potom reprodukují na cílové planetě? Pak by nebyla nejmenší překážka, abyste jediného jedince překopíroval sedmkrát. Nebo sedmsetkrát.“
„V klíčnické síti je v tuto chvíli čtyři sta devět planet,“ poznamenal Jurij Sergejevič. „I když – kdo nám zaručí, že nám ukazují celý seznam… A jak Klíčníky přemluvit, aby někoho kopírovali?“
„Nijak.“ Martin zakroutil hlavou. „Ti přece na otázky zásadně neodpovídají. Někdy vám jsou s to něco zajímavého říct, nebo vám dokonce věnovat nějakou zajímavou věcičku, ale vždy je to věc jejich osobní iniciativy. Zřejmě se jim zalíbila představa vytvořit sedm exemplářů z holky která se pořád nemohla rozhodnout, na jakou planetu to vlastně chce.“
„To je ale dobytek!“ zaklel host. Martin se nemohl zbavit dojmu, že jeho rozhořčení se netýká krutého pokusu s mladou dívkou, ale daleko spíš toho klíčnického tajnůstkářství. Pro jistotu se ale rozhodl, že upřesňovat si to nebude. „A co si myslíte o těch… o těch smrtích, Martine?“ zeptal se poněkud rozpačitě Jurij Sergejevič.
„Nevím – možná to byly i vraždy,“ připustil detektiv. „Popravdě řečeno to všechno vypadalo jako naprosté náhody. Pokud to ale jsou vraždy a někdo za nimi za všemi stojí, pak není v našich silách ho dopadnout.“
„Klíčníci?“ navrhl zamyšleně Jurij Sergejevič. „Inu – život dali, a pak ho zase vzali… A co vy sám, vy v tom nejedete?“
„Přečtěte si ještě jednou Klimovu zprávu,“ nevydržel to Martin.
„Jak víte…,“ ztratil host na okamžik svůj profesionální klid. „No dobře… Jste mnohem mazanější, než se pokoušíte předstírat.“
„Vy taky,“ uznal Martin, který si svou poznámku už vyčítal. Proč proboha toho čekistu provokuje? To není zrovna nejmoudřejší…
Jurij Sergejevič si povzdechl. A s onou dávkou upřímnosti, pod níž se vždy skrývá dvojité dno, dodal:
„Věřím vám, já vám to všechno věřím… Vy jste normální slušný chlap. Ani těch hříšků vlastně nemáte moc. Kdyby takových jako vy bylo víc, tak Evropu doženeme raz dva. A nebojte se, nikdo vás pronásledovat za nic nebude… Díky za informace…“

Zavrtěl se v křesle, ale zatím to nevypadalo, že by se hodlal zvednout. Teď zrovna snaživě předstíral rozpaky Martin se tentokrát kousl do jazyka a čekal.
„Kde myslíte, že je třeba hledat zbylé čtyři dívky?“
„O tom už jsem přemýšlel. Proto jsem se rozhodl pátrání ukončit. Jistě, kdybych věděl, jaké záhady obsahovala databáze, která se jí dostala do rukou, tak by se okruh dal zúžit. Jinak… říkal jste čtyři sta devět planet? No tak to nám ještě čtyři sta šest zbývá…“
„V té databázi byly informace o všech planetách,“ vyštěkl až příliš podrážděně Jurij Sergejevič. Detektiv uznal, že těmhle slovům by se dalo věřit. „V tom je ten problém. V galaxii je tolik neprobádaného, že ať zabrousíme kamkoli, najdeme tam zázrak. Byl jste třeba na Mokvanině?“
„Ano.“
„A slyšel jste tam o gerilongu?“
Martin zapřemýšlel.
„To je ten odvar z vodních řas? Co prodlužuje život?“
„Přesně tak. Prodlužuje život… Skupina pokusných myší žije už šest let. U primátů výsledky nejsou tak oslňující, ale deset let aktivního stáří ten lektvar asi přidat umí. Aktivního – slyšíte?! Obnovuje se potence, zvyšuje se plodnost spermií, obnovuje se ovulace. Zlepšuje se zrak. Rostou nové zuby, Martine! Zuby i vlasy! Vrací se svěžest pocitového vnímání a zvyšují se tvůrčí schopnosti… Nositelé Nobelovy ceny dostávají gerilong k peněžité prémii. A nejen to – lidé užívající gerilong začínají vidět i v ultrafialové části spektra a slyšet nízkofrekvenční zvuky!“
„Skutečně?“ podivil se detektiv.
„A právě tohle je běžně přístupná informace, jedině že je pohřbená kdesi v hloubi odborných časopisů. Lidé začínají slyšet přímo rádiové vlny. A to prosím nejen jako šum…, rovnou je dekódují. Poslouchají přímo z éteru hudbu i slovo. A přitom k žádným zřetelným změnám v organismu nedochází. Jako by signál přijímali rovnou mozkem. A takhle je to všude – co planeta, to záhada.“
Čekista se na okamžik odmlčel a pak dodal:
„Máte pravdu v tom, že Irina se dostala k jistým informacím. Mýlíte se v něčem jiném. Ty informace nebyly tajné. Normální rešerše – posbírali jsme všechny drby, zprávy o objevech a všechny odborné stati ve vědeckém i populárním tisku. Na tomhle materiálu se provedla první hrubá kontrola a vyházely se z toho nejzjevnější nesmysly. Takže vznikl dokument pro vnitřní potřebu, ale ten rozhodně nenesl označení TAJNÉ! nebo dokonce PŘÍSNĚ TAJNÉ! S jeho obsahem si vůbec nemusíte lámat hlavu. Kupte si první bulvární plátek, který se vám namane, a rovnou máte kus našeho archívu.“
„Rozumím,“ přikývl Martin. „Vás prostě záhady, které se Irina pokouší rozlousknout, nezajímají.“
Čekista přikývl.
„Když zjistím, jak Irina pořídila své kopie, sdělím vám to.“
Host mu na stůl položil vizitku – jen jméno a číslo telefonu – pevně Martinovi stiskl ruku a beze slova vyšel z pracovny. Martin si všiml, že si ani nerozsvítil v předsíni. Tomu se říká pravý profesionál s dokonalou prostorovou orientací!
Martin Dugin ještě chvíli poseděl a popřemítal o právě skončené debatě, při vzpomínce na paprskomet, který ani nestačil vyzkoušet, si trpce povzdechl, a pak už se věnoval elektronické poště.

Část čtvrtá
Zelená
Prolog
Šlechta se v dobré kuchyni vyznala odjakživa – mluvíme samozřejmě o šlechtě pravé, s kořeny sahajícími hluboko do uplynulých staletí a s jasnými známkami aristokratické degenerace, nikoli o amerických milionářích či ruských vykradačích státní kasy, kteří si své případné tituly jednoduše nakoupili.
Když se tak díváte na křídové stránky moderních kuchařek, snadno podlehnete elegantní lži, že carové a bojaři na Rusi odnepaměti neměli na práci nic jiného než cpát se lívanci s kaviárem, nadívanou husou, gurjevskými pirohy a bílým rybím masíčkem. Takže láska Petra Prvního k prosné kaši se pak nedá vysvětlit jinak než podivínstvím a chorobami velkého panovníka.
Proto také ruská novodobá šlechta požírá jídla sice chutná, ale velmi tučná a těžká, večer si neumí představit bez destilátů a naivně se přitom vymlouvá, že prý na Rusi bohatí lidé takhle jedli vždycky – a nic, žili si dlouho a šťastně! To je ovšem nebezpečný omyl, hrozící nemocemi žaludku, ztučněním jater a velice neerotickými tukovými polštáři na bocích!
Jenže jídlo sváteční, slavnostní, těšící oko i útroby ale myslitelné opravdu jen občas, bychom si jistě neměli plést s jídlem prostým, každodenním, zdravým, a přesto chutným a povznášejícím. Skutečná aristokracie tuto starou pravdu znala, proto se taky dožívala tak požehnaného věku.
Martin stál u sporáku a vařil si k snídani rýžovou kaši.
„Saracénské jáhly“ každému nechutnají. Chuť na rýžovou kaši kazí dospělí dětem již od útlého věku – hořký pláč capartů z mateřské školy postupně střídají kyselé obličeje školáků, jadrné kletby jinak nenáročných vojáčků-základňáků a tupá odevzdanost otců rodin, kteří už se smířili se vším na světě a teď musejí tu ne právě chutnou břečku dojídat po svých vybíravých ratolestech. Lepkavé, doběla vyvařené bláto v talíři, tu a tam zdobené hnědými drobty připáleniny ode dna, v zajmu zamaskování pečlivě rozmíchanými do nevábného zbytku…, jak děsná a ostudná podívaná! Jistě, i ta může v duši probudit ušlechtilé city. Například soucit s národy jihovýchodní Asie, které se rýží živí od slunka východu

až do jeho západu. Ale to je všechno. Protože takováhle kaše není ani chutná, ani zdravá.
Trochu lepší je to s rýží ve varných sáčcích a rýžovými vločkami pro rychlou kuchyni. To jsou krmě již tak znehodnocené, že zkazit na nich ještě něco vlastně nejde.
Tak to ne! Pryč s takovou rýží!
Martin odměřil přesně dva decilitry rýže, obyčejné střednězrnné iberiky, což je na ruském trhu druh velmi demokratický a pro každého pracujícího poměrně snadno dostupný. Vodu na vaření samozřejmě nevzal z kohoutku, ale z pětilitrové láhve vody balené. Vodu z louže byl Martin ochoten a schopen pít jen „na prašných pěšinách dálných planet“, jak se praví ve staré optimistické písni. Doma ale člověk takhle klesnout nemá. Tuhle prostou životní pravdu bezvýhradně ctili i angličtí gentlemani, když odjížděli do exotických zemí, aby tam na svých bedrech nesli civilizační břímě bílého muže – a většinou také žili šťastně a dlouho, pokud ovšem nezemřeli na úplavici…
Kastrůlek Martin zakryl těžkou litinovou poklicí a postavil ho na prudký oheň. Elektrické sporáky jsou dobré tak pro Američany. Ti jsou vlastně celí syntetičtí.
Přesně za tři minuty začala rýže bouřlivě bublat. Martin pozorně hlídal, aby poklička neposkakovala a neupouštěla z hrnce drahocennou páru. Jenže kastrůlek byl pro svůj účel jako zrozený a páru pod pokličkou držel sám od sebe.
Po třech minutách Martin plamen ztlumil a kuchyňský časoměr nastavil na sedm minut. Kaše se zvolna uklidnila a začala se doopravdy vařit.
Poslední dvě minuty už pak jí dovolil jen slaboulince pobublávat na téměř neznatelném plamínku, který už nové teplo nedodával, nýbrž jen udržoval to dosavadní.
Dvanáct minut – na tom přece není nic tak těžkého a složitého, že ano?
Když hořák zhasl, Martin samozřejmě nechal kastrůlek stát na plotně a pokličky se taky ani nedotkl. Beze spěchu si uvařil čaj, a to zelený, velice vhodný pro lidi, kteří kouří, málo spí a vůbec žijí dosti bouřlivě. Zelený čaj se navíc k rýži hodí mnohem lépe než ona hustá černá kolomaz, která se běžně pije v takzvaně civilizovaném světě.
Pokud jde o vaření čaje, zelený nevyjímaje, zdánlivě taky nejde o nic složitého. To se vezme dobrá pitná voda, pak konvice správné velikosti a správného tvaru, ta se vypláchne vroucí vodou a nasype se do ní čaj, a to podle jednoduchého receptu – jedna lžička na hlavu a jedna na konvici samotnou. Nu a pak se čaj po stanovenou dobu louhuje – důležité je, abychom tuto dobu nepřekročili, obzvlášť u čaje zeleného! A pak už jen pijeme.
Čaj je nápoj výrobně velmi náročný a na rozdíl od kávy co do kvality mnohem závislejší na tom, kdo ho vaří. Protože do čajové konvice musíte kromě předepsaných ingrediencí vhodit také kousíček vlastní duše. Jedině pak se může podařit. Mnoho Martinových známých používalo tutéž značku čaje, tutéž vodu, čas louhování měřili na vteřiny, ale nektaru vpravdě božského nikdy nedosáhli! Je to sice smutné, ale taková už je drsná pravda života. V takovém případě je lepší vařit si sáčkový lipton a v nic víc ani nedoufat…
Když nechal kaši dalších dvanáct minut odpočinout a postydnout, zvedl Martin pokličku. S úsměvem, jako by spatřil starého dobrého známého, se podíval na sypkou, zároveň však hutnou kaši. Pak nožem odkrojil vojensky přísnou třídekovou kostičku másla. Hodil ji nahoru na rýži. A vše pak řádně promíchal; přitom dával velký pozor, aby opravdu jen míchal, nikoli drtil a roztíral.
Teprve teď se mohl s chutí dát do jídla.
Talíř kaše snědl se šťastným úsměvem (protože se mu zdaleka ne vždy dařilo snídat v klidu a s vyloženým potěšením), sám si řekl o přídavek a sám si ho vzápětí taky dopřál. Vypil šálek aromatického jasmínového čaje a nalil si další. Otočil se k oknu a těšil se, jak si nápoj při pohledu na život poklidně plynoucí venku vychutná.
Bylo tam pošmourno. V posledních letech se počasí hodně zkazilo, z čehož kdekdo vinil Kličníky. Zimy byly teplejší, léta sušší a parnější, zato červen se definitivně proměnil v měsíc deštivý a studený.
Teď sice ještě nepršelo, ale deštík už byl na spadnutí. Pár zakaboněných capartů se ustaraně motalo u houpaček. Kolem nich se procházela mladá maminka s kočárkem a kriticky si caparty prohlížela – jako by mezi nimi už teď svému kojenci vybírala vhodné kamarády. Na světlo boží se vyplahočily i místní babičky, které si pečlivě zkontrolovaly že jsou ještě pořád všechny a rozesedly se na svá letitá místa na lavičkách vedle domovních vchodů. Postarší pán ze sousedství otevřel plátěnou skládací garáž, připomínající půlku eidamského bochníku, a bedlivě si prohlédl svého, dnes již veteránského záporožce. Martin se k prohlídce ochotně připojil – měl rád lidi zaujaté pro svou věc, i když jinak jejich zaujetí vlastně nesdílel. Soused dlouho a ostatně zbytečně túroval a prohříval motor své relikvie, pak vyjel z provizorní garáže ven, udělal kolečko ve vnitrobloku a zajel s vozem zpátky na místo. Láskyplně otřel skla a půlku plátěného eidamu zavřel; poté otevřel sousední eidam a odfrčel ve zbrusu novém fiatu.
Martin popíjel čaj a vychutnával život.
Za deset minut chtěl zavolat Ernestovi Poluškinovi a domluvit si s ním schůzku.
Za deset minut ho čekal dlouhý a tísnivý rozhovor, který mu na dlouho zkazí náladu. Byl na to připraven.
Zatím ale popíjel čaj a s lehkým sentimentem si prohlížel tu maminku – kočárek už obklopili zvědaví mrňousové a mladá paní jim cosi zapáleně vykládala.
1
Pokaždé, když se dostavil na podobnou služební návštěvu, se detektiv cítil provinile. Deptala ho hysterie a slzy zákazníků, nesmyslná a nespravedlivá obvinění, ale ze všeho nejvíc vlastní bezmoc. Uchlácholit člověka, který se zrovna dověděl, že ztratil někoho ze svých nejbližších, prostě není možné.
Proto Martin před Ernesta Poluškina předstoupil s kamennou, nikoli však truchlivou tváří, mluvil velice suše a věcně, přičemž zprávu o sedmerém Iřině klonování zvěstoval jako úplně první.
Podnikatel vyslechl jeho hlášení se stoickým klidem – jen ve chvílích, kdy Martin líčil první smrt jeho dcery mu začalo nepatrně pocukávat oční víčko.
Během vyprávění detektiv postupně pokládal na stůl turistické žetony. Každý byl opatřen vlastním označením –

„Knihovna“, „Prérie“, „Arank“… Když už byl s výkladem skoro u konce, pochopil, že to nebyl právě nejlepší tah – z jeho chování mohl Poluškin vysoudit, že v kapsách má všech sedm žetonů. Podnikatel se ale nerozčiloval, nekřičel a nepokoušel se detektiva inzultovat – jen poslouchal, poslouchal a zase poslouchal…
„Kde jsou zbylé čtyři…?“ zeptal se nakonec, na okamžik zaváhal, ale pak větu přece jen dokončil: „…Iriny“
„Nevím,“ odpověděl Martin. „To opravdu nevím, Ernesto Semjonoviči. Nezlobte se. Já prostě nedokážu prošmejdit všechny dosažitelné planety v galaxii.“
Poluškin mlčel. Přebíral známky v rukou. Znovu a znovu pročítal Irinin kusý vzkaz z Prérie-2 a mračil se – jako by mu něco z toho vzkazu dělalo starosti. Nakonec se zeptal:
„Vy se tedy dalšího pátrání vzdáváte?“
„Tenhle případ se dostal daleko za rámec naší původní dohody,“ poznamenal opatrně Martin. „A navíc se o něj začala zajímat Státní bezpečnost.“
Poluškinovo oční víčko sebou znovu cuklo:
„Já vím,“ připustil neochotně.
Martin neříkal nic, ale podrobností se nedočkal. Ten Ernesto Semjonovič je člověk hodně rezervovaný:
„Vy jste mi část informací, které jste měl, jednoduše zatajil,“ osmělil se k mírnému útoku Martin. „Velice důležitou část. Do rukou vaší dcery se neznámo jak dostal tajný dokument Státní bezpečnosti s výčtem všech známých záhad naší galaxie. Právě proto utekla z domova…“
Poluškin se na Martina podíval – a ten by v tu chvíli přísahal, že v jeho očích se mihlo pohrdání. Hlas jeho klienta však zůstával stále stejně klidný a zdvořilý.
„Vůči vám ani vaší práci nemám naprosto žádné výhrady Martine. A velice se omlouvám, že to s tím tajným spisem jsem si nechal pro sebe. Neměl jsem jistotu, že ho Irina vůbec četla. Však to znáte – o takových věcech je nejlepší zbytečně nemluvit. Ještě jednou se omlouvám.“
Martin rozpačitě pokrčil rameny:
„No dobře, já vám rozumím. Vy se na mě zase nezlobte, že jsem.., děvčata nedokázal zachránit.“
„Takže dál už na tom pracovat nechcete?“ zeptal se Poluškin ještě jednou.
Martin beze slova přikývl.
„Jak mám vyplatit váš honorář? Šekem, v hotovosti nebo převodem na účet?“
„Samozřejmě hotově.“
„Takže v dolarech, v rublech, v eurech…“
„Nejlepší by byly eura. Nebo ruble.“
„Okamžik.“
Ernesto Semjonovič se k němu otočil širokými zády jimiž zakryl trezor vestavěný ve zdi, a otevřel silná kovová dvířka. Zašelestily bankovky.
Balíček, který se ocitl před Martinem na stole, byl nápadně tlustší než původně předpokládal. Tázavě zvedl k Poluškinovi oči.
„Je to trojnásobek dohodnuté částky,“ poznamenal suše podnikatel. „Vy jste přece tu práci taky udělal třikrát.“
„Děkuju.“ Detektiv se chviličku rozmýšlel, ale pak si řekl, že ty peníze si přece poctivě vydělal.
„Hodně zdaru,“ rozloučil se s ním Ernesto Semjonovič.
Martin vycházel z jeho pracovny vnitřně zcela rozervaný. Pán domu zůstal v místnosti, ale pak se vyklonil do chodby a zavolal:
„Lariso! Vyprovodte našeho hosta!“
Vedle něj se okamžitě zjevila postarší, přísně vyhlížející služebná a odvedla ho ke dveřím. Byt plně odpovídal Poluškinovu společenskému postavení – dvě podlaží musela mít dobrých tři sta metrů obytné plochy – a tak Martin doprovod neodmítl. Hned poznal, že služebná ví, kdo je, a že Iřin osud hluboce prožívá, ale neřekla ani slovo. Inu – personál, jak má být…
U dveří narazil na smutného maltézského ovčáka, který ho pozorně očichal. Že by z něj ještě cítil sotva patrné stopy Iroščiných vůní?
„Nebuď smutný, Homere,“ vzpomněl si najednou na Irinin vzkaz a pronesl tuhle větu nahlas. Samozřejmě spíš kvůli služebné než kvůli psovi. „Však ona se tvoje panička vrátí a přiveze ti výbornou kostičku…“
„Nejmenuje se Homer, ale Burt,“ řekla žena a potřepala psa po šíji. Když na Martina pohlédla, měla v očích cosi jako vděk. Detektiv jí přinejmenším poskytl naději, že šance na Irinin návrat ještě pořád existuje – a to žena ocenila.
„Tak Burt, říkáte?“ zamumlal Martin, už když se obouval. U Poluškinů se návštěvníci i přes neustále sílící tlak evropského životního stylu museli přezouvat. A dobře dělali – moskevské ulice mají k evropským chodníkům čistým jako sklíčko ještě hodně daleko… „Tak na shledanou.“
Služebná znovu kývla a uzavřela se do své prkennosti. Psisko za ním ještě teskně vyštěklo.
„Burt,“ opakoval si Martin, když se za ním zavřely dveře výtahu. „Ach tak! Tohle nemá s velkým slepcem nic společného!“
Martin americký kreslený seriál o rodině Simpsonově miloval a považoval ho za známku rodící se americké schopnosti sebereflexe a bezděčný protest proti takzvané politické korektnosti a pokrytectví. Takže původ psova jména snadno pochopil.
Těžší bylo porozumět tomu, jak se mohla zmýlit Irina a v dopise svého milovaného psa pojmenovat po starším z obou Simpsonů.
A co Ernesto Poluškin? Copak ten taky zapomněl, jak se jmenuje jejich pes?
Nebo že by na psa volali tak i tak?

Anebo měla ta zmínka v dopise smysl jen pro zasvěcené?
„Svou smlouvu jsem splnil," řekl si nahlas Martin a poplácal se po kapse s příjemně macatým balíčkem bankovek. „Homer, Burt nebo Líza – to už je fuk…"
Vrátný dole v hale, jinak ramenatý chlap středních let a s očima profesionálního zabijáka, ho probodl pohledem. Martin lehce kývl hlavou, jako když sem vstupoval. Odpovědí mu bylo pokývnutí ještě mnohem nenápadnější. Bývalý příslušník speciálních jednotek – a v takovémhle domě nebylo na jeho přítomnosti nic divného – si řekl, že Martin příliš nebezpečný nebude, ale že jistou pozornost si přece jenom zaslouží.
Venku před krytým vchodem detektiv chvíli postál pod stříškou a smutně si vzpomněl na deštník, který nechal doma. Během rozmluvy s Ernestem Semjonovičem se na město obořil déšť. Pořádný lijavec – na loužích naskakovaly velké bubliny nebe najednou bylo neprůhledně šedivé, kdesi v dáli, zatím ještě bez jediného zvuku, se mocně blýskalo. Ulice byly liduprázdné.
Do deště se mu nechtělo, ale nedalo se nic dělat. Že by si mobilem přivolal taxík? To by ale musel dlouho čekat a pak, na takový nápad v tomhle počasí určitě nepřišel sám – lidi se dneska autem vozí rádi…
„Prosím…," ozvalo se komisně za Martinovými zády. Dveře tohohle domu se otevíraly nezvykle tiše.
Martin z rukou vrátného vděčně převzal sympatický pánský deštník s krásným a velkým plátnem, lakovanou dřevěnou rukojetí a konstrukcí z uhlíkatých vláken. Martinův vlastní deštník byl mnohem a mnohem horší…
„Ale jak vám ho vrátím?" zeptal se.
Bodyguard jen mávl rukou:
„To je jedno. Klidně si ho nechte. Tak před rokem ho někdo zapomněl ve výtahu."
Při představě člověka, který se po takovém zázraku neshání, si Martin jen táhle povzdechl. Ostatně, taky by to mohl být projev té nemoci… no… sklerózy.
„Moc děkuju. Protože tohle vypadá aspoň na dvě hodiny…"
Svalovec pohlédl k nebi. Zamyslel se a pak řekl:
„Tak na půldruhý. Na víc betonově ne. Ale že leje – psa by nevyhnal…"
Martin se ušklíbl: Po téhle poznámce si připadal jako ten poslední chudinka.
„Poslyšte – vy se ve psech vyznáte stejně dobře jako v počasí, co?"
Vrátný strnul:
„Jak jste na to přišel?"
„Když jste se na mě díval, měl jste ruku v kapse. Zaslechl jsem cvaknutí… Vy tam máte…"
Člověk by nevěřil, jak dokáže i ty nejdrsnější typy proměnit úsměv!
„Jasná páka!" předvedl mohutný vrátný své mechanické vodítko na psa. „Já mám čokly hned tři. Taky cvičíš podle Karin Pryorové?"
„Cvičil jsem. Ten můj chudák už je po smrti…," řekl Martin. Pro sebe si ale nechal, že mírumilovný a dobromyslný retrívr, který patřil jeho rodičům a který na veškeré pokusy o nějaký výcvik jednoduše nereagoval, zašel stářím už před nějakými pěti lety. „Byl jsem tady u jedněch lidí… Taky mají psa, tak jsem si říkal, jestli bych si taky něco takového neměl opatřit…"
„Myslíš toho maltéze?" ušklíbl se profesionální svalovec. Na monitorech ve své jeskyni zřejmě nekontroloval jen vstupní halu a okolí domu, ale i jednotlivá patra. „Hele – ten Burt, to je dobrý pes, ale jináč je s maltézi děsná práce. Tahle exotika je nanic. Pokud se nebojíš starostí, tak si opatři pořádnýho kavkazáka. Tomu já říkám rovná nátura."
„Říkal jste Burt?" přeptal se Martin.
„Jo, Burt se to zvíře jmenuje. Podle nějakého kresleného filmu." Martin si s bodyguardem zapálil, probral s ním přednosti a nedostatky jednotlivých psích plemen a shodli se spolu na tom, že maltézský ovčák je tak pro bohaté snoby nebo pro zuřivé příznivce téhle rasy. Pak detektiv slíbil, že si to s tím kavkazákem rozmyslí, do mobilu si zaznamenal číslo klubu chovatelů tohoto plemene a pak se s vrátným přátelsky rozžehnal.
Jasně. Nikdo mu nic nenalhával. Ovčák se jmenuje Burt. Jiné psy Poluškinovi neměli – to se z toho náhle tak upovídaného hrdlořeza taky podařilo vytáhnout.
„Mně do toho už nakonec nic není," bručel si Martin pod nos cestou k metru. Pokoušet se teď chytit taxíka by znamenalo riskovat boty plné vody a kalhoty zacákané až do pasu. „Opravdu nic. A svoje dobrý kostičky si sežerte sami."
Jenže před očima se mu neustále míhala tvář dívky Iriny, která vlastní dlaní zakryla hlaveň jedového samostřílu.

Přestože opravdová kniha má své výhody k praktickému užití se dnes mnohem lépe hodí například multimediální encyklopedie. Martin se co chvíli s oblibou povaloval po gauči s nějakým bedekrem, nejlépe s Garnellem-Čisťakovovou, přitom si s úsměvem prohlížel fotografie známých míst a naopak se zkoumavým zájmem scenérie planet, které ještě nenavštívil, a k tomu si pročítal komentáře kvalifikované, pochybné i zcela evidentně mylné a zastaralé. Ještě před třemi lety se například předpokládalo, že na Eldorádu neexistují uragány, domorodci na Pěšině byli považováni za inteligentní tvory, kdežto ouluové naopak za zvířata. Čtení pravé knihy mu však přinášelo jisté snobské uspokojení, pocit sounáležitosti s pravou rozkoší ducha, zkrátka něco jako lístek do Velkého divadla nebo obrazy velkých ruských klasiků devatenáctého století na stěně.
Teď však Martin na hovění extravagantním choutkám neměl ani pomyšlení. Zapnul počítač, našel si v něm pitomou Encyklopedii světů od Microsoftu, napsanou především pro ignoranty a do okénka „hledej" zadal heslo „Burt". Encyklopedie mu nic užitečného nenabídla. Martin se tedy dlouho nerozmýšlel a zadal počítači heslo „Homer". Výsledek byl týž.
Zašel do kuchyně, uvařil si šálek silné instantní kávy – instantní proto, že teď neodpočíval, ale pracoval. Pak se k

počítači vrátil, zapálil si doutník a zádumčivě se zacivěl na monitor s nadějí, že ho něco napadne.
Co asi chtěla Ira říct tím, že v dopise změnila jméno psa?
Homer neříká nic. Burt jakbysmet.
A co takhle Homerova žena?
Martin vyťukal jméno Margie.
A encyklopedie radostně vyplivla odkaz.
„A kur…!“ zvolal potěšené Martin; tohle zvolání adresoval snad maltézskému ovčákovi, snad komické postavě ze slavného kresleného seriálu, ale možná také všem encyklopediím světa.
Specifická práce detektiva ho přivedla už na hodně planet, a o těch dalších alespoň něco věděl. Margie byla ale oběžnice jednoznačně nezáživná a nezajímavá…
Heslo samozřejmě otevřel. A zvolání opakoval – tentokrát už v o dost tvrdší původní podobě.
Jméno Margie encyklopedie přidělila domovu civilizace dio-daů, tedy planetě, kterou Martin velmi dobře znal pod jejím místním názvem Fakjú. A člověk ani nemusel být žádný zvláštní intelektuální tryskáč, aby ho napadlo, že anglicky mluvící národy budou takové planetě nuceny říkat nějak jinak. Zejména v encyklopedii, určené hlavně dětem a puritánům.
A opravdu – v petitové poznámce pod čarou se uvádělo, že „planeta má ještě několik místních názvů, ale autoři vybrali ten nejlibozvučnější“. Martin se pro věc zaujal, otevřel akademicky objektivního Garnella s Čisťakovovou a tam si – také v poznámkách pod čarou – přečetl, že v populárních anglofonních encyklopediích se svět civilizace dio-daů jmenuje Margie, což v jazyce domorodců znamená prostě „planeta“. Uvědomil si, že tuhle poznámku už někdy četl, ale pak na ni zase úspěšně zapomněl. Pár minut si popřemýšlel nad lingvistickými choulostivůstkami, jimiž se lidstvo muselo zabývat již dávno před Klíčníky. Není proto divu, že první bulharský kosmonaut, čacký důstojník Kakalov, se v Sovětském svazu jmenoval jednoduše Ivanov, nebo že v ázerbájdžánských školách se děti nemohou seznámit s tvorbou jednoho z největších německých básníků, protože „géte“ znamená v ázerbájdžánštině „prdel“…
Inu dobrá – když Margie, tak Margie. S dio-day Martin stejně mluvil turisticky, takže žádné nepříjemné asociace nevznikaly.
Problém byl v něčem docela jiném: Odhadl správně, jak má s touto novou informací naložit? Základní otázku samozřejmě vyřešil správně – Iročka chtěla rodičům šifrovaně sdělit, v kterém světě dlí její další kopie. Ale co s tím teď…? Má Martin zavolat Poluškinovi a informovat ho o planetě Margie? Nebo se má ozvat spíš Juriji Sergejevičovi a pořídit si tak pověst spolehlivého informátora?
Když encyklopedii zavíral, uvědomil si, že si zatím naprosto ničím není jist a že jsou to jen jeho dedukce.
Na Fakjú byl už dvakrát – poprvé na samém začátku kariéry soukromého detektiva (tenkrát si přivezl ty nejodpornější dojmy) a podruhé před dvěma měsíci. Tahle cesta už byla mnohem zajímavější. Podařilo se mu splnit základní úkol, tedy vyhledat ženu, která si zvolila takto radikální metodu rozvodu, a přemluvit ji, aby se vrátila na Zemi. Ale nejen to – dokázal se tam také spřátelit…, ačkoli, to je možná příliš silné slovo…, takže dejme tomu seznámit s jedním domorodcem.
Což ostatně jeho nový úkol dost zjednodušovalo…
Otevřel kalendář a zamyšleně jím zalistoval. Pokud jde o rasu dio-daů, je třeba s časem zacházet velmi citlivě. Vypadalo to, že by to mohl stihnout.
„Proč se já blbec pouštěl do řeči se psem?“ položil si nahlas rétorickou otázku a běžel si zabalit batoh. Šálek s nedopitou kávou postavil do myčky, doutník nelítostně zadusil a vyhodil do odpadkového koše.
Stihnout se to rozhodně dalo, jenže tentokrát šlo doslova o hodiny možná o minuty.

„Je tu truchlivo a osamělo,“ řekl Klíčník. „Takových příběhů jsem slyšel hodně, poutníku.“
Martin přikývl. První historka, kterou před chvílí nabídl, úspěch rovnou neslibovala. Byla to jen taková kratochvilná říkánka o slepém neviditelném. Ještě před pár lety by Martin zkusil vymyslet pokračování a vyždímat z námětu co nejvíc. Fakt je, že někdy se Klíčníci spokojili s mírně rozšířenou banální anekdotou… Ale kdoví, třeba zvýšili nároky!
Martin si povzdechl a nalil si čaj. Tenhle Klíčník alkohol nepil.
„Nedávno jsem se podíval na planetu Arank,“ spustil Martin. „Zajímavý svět. Arankové nechápou, co je to smysl života, ale nijak jim to nevadí… Pořád jsem o nich přemýšlel, Klíčníku. Jsou skoro stejní jako my. Prostě bratři v rozumu. Nevadí nám ani jejich nedostatky, protože jsou stejné, jako ty naše. Mají všechno…, kromě toho smyslu života. My ve srovnání s nimi nemáme nic. Dokonce i ten smysl života si dokáže najít jen málokdo z lidí. Vzpomněl jsem si na jednoho pozemského mladíka, Klíčníku. Původně to byl normální chytrý kluk, co jednou dováděl a smál se a jindy se zase bál a plakal. Když pak přišel čas, aby se s dětstvím rozloučil, poprvé ho napadlo: A v čem vlastně spočívá – ten smysl života? Byl to chlapec sečtělý a tak začal odpověď hledat v knihách. Knihy které říkaly že smysl života je v tom, abychom ho dali za vlast či za ideu, odmítl rovnou. Smrt, a to ani ta nejhrdinštější, přece nemůže být smyslem života – to by nemělo logiku. A tak ho napadalo, že by smysl života mohl hledat v lásce. Knih na tohle téma bylo taky plno a věřit jim bylo mnohem snazší a příjemnější než v prvním případě. Pročež se rozhodl, že se musí zamilovat. Rozhlédl se kolem sebe, našel si vhodnou dívku a řekl si, že už se zamiloval. Možná že uměl přesvědčit sám sebe, možná prostě přišel jeho čas, ale zamiloval se doopravdy A všechno bylo báječné – až do chvíle, kdy od něj ta jeho láska odešla. V té době už se z chlapce stal mladík, ale když trpěl, tak stejně upřímně a opravdově jako v dětství. Řekl si, že takhle láska asi nebyla opravdová a zamiloval se znovu. A pak zas a zase – vždy když další láska skončila. Když říkal ‚miluji tě‘, tak sám sobě věřil, a nelhal, jenže láska zase vyhasínala a jemu nezbylo než uvěřit, že to se zkrátka stává. Rozhodl se tedy že smysl života bude hledat v talentu. A začal v sobě hledat nějaké nadání, byť by bylo sebemenší. V té době přece už věděl, že láska se může rozhořet z docela slabé jiskřičky, což znamená, že i talent se dá pěstovat. A pak v sobě ten

talent našel, či vlastně jen jeho zárodek, a začal ho starostlivě a láskyplně pěstovat, stejně jako v sobě předtím hýčkal a pěstoval každou lásku. Zdařilo se. Lidé ho začali mít rádi za jeho práci, začali ho potřebovat a jeho život znovu získal smysl. Když pak ale po pár letech úplně dospěl, pochopil, že objevil smysl své práce, nikoli však smysl života. Nestačil se tomu divit a znovu se zasmušil. Jal se tedy smysl života hledat v rozkoši a radovánkách – ty však těšily jen tělo a smyslem se staly jen pro ně. Poté hledal smysl v Bohu – jenže víra zase těšila jen duši a jen pro ni měla nějaký smysl. Kdežto pro cosi malého, ubohého, naivního, co nebylo ani tělem, ani duší, ani talentem – tak tedy právě pro tohle, co je součástí mužské osobnosti, stále žádný smysl najít nemohl. Zkusil proto všechno dohromady – věřit, milovat, užívat si života i tvořit. A smysl pořád nikde. Ba co víc, ten muž pochopil, že mezi těmi nemnoha z lidí, kteří se po smyslu života pídí, ho nakonec nikdo neobjevil."
„Takže smysl tohoto příběhu spočívá v závěra, že život smysl nemá?" zeptal se Klíčník.
„To ne," nesouhlasil Martin.
„Jednou už jsi vyprávěl o člověku a jeho snu," připomněl mu Klíčník. „Velký rozdíl mezi těmito dvěma příběhy neshledávám."
„Což se děje jen proto, že jsi skoro všemocný," poučil ho Martin. „Smysl života máš, ale pro sen už ve tvém duchu nezbývá místo. Arankové zase mají v životě sen, ale na druhé straně nehledají jeho smysl – myslím života. Kdežto lidé…, ti mají to i ono."
„Poslyš, Martine… Máš radost ze snů, které nikdy nedokážeš naplnit, a ze smyslu, který nejsi s to najít?"
„Mám radost z toho, že umím snít a že po tom smyslu se aspoň pídím."
„Pohyb je všechno," pronesl rozšafně Klíčník. „Tvůj příběh neskončil, Martine."
„Tenhle příběh ani skončit nemůže. Nikdy."
Klíčník se zatvářil nesouhlasně:
„Každý příběh má někde svůj konec. Je tu truchlivo a osamělo, poutníku."
Martin si povzdechl, ale Klíčník mluvil dál:
„Přesto ti tento příběh započítávám – takříkajíc podmíněně. Vstup do Fortny a pokračuj ve své cestě. Jestli ale příště tento příběh nedokážeš dokončit, Fortna ti nebude otevřena."
Martin zkoprněl. Zmateně pohodil hlavou a poněkud hloupě se otázal:
„Ty ode mě bereš příběh, který se ti nelíbil?"
Klíčník mlčel.
„A když ho nedokážu dopovědět do konce, nikdy se z Margie nevrátím?"
Klíčník mlčel.
„Ty po mě žádáš odpověď, které se dodnes nedobralo ani celé lidstvo?"
Klíčník si dolil čaj.
Martin vstal a rozhlédl se po místnosti – po jedné z mnoha „místností na příběhy", jichž byly v moskevské Stanici jistě desítky.
Možná ji vidí naposledy v životě. Lístek sice dostal, ale jen na cestu tam. Příběh, který tak neopatrně začal vyprávět, nemá pokračování – natož konec!
Zadíval se na Klíčníka.
Ten k němu zvedl oči. A usmál se.
„Konec téhle historie se dozvíš," slíbil mu Martin. „Budu ho vyprávět ve světě dio-daů a proti mně bude sedět jiný Klíčník. Já ale budu vědět, že ho vyprávím tobě. Na shledanou, Klíčníku."
„Na shledanou, Martine. A hledej ten svůj smysl."

V čekárně Stanice bylo tentokrát dost plno a nakouřeno. Téměř všechna křesla a pohovky byly obsazeny. Jednu z velkých pohovek okupovala parta mladíků, hovořící směsicí zkomolené ruštiny a neméně zkomolené hebrejštiny Martin přesně věděl, oč jde – byla to jedna z posledních moskevských mladých mód. Pán typicky židovského zevnějšku, který seděl v protějším koutě, se pohledu směrem k partě vyhýbal tak okatě, až Martin pochopil – ten už svůj díl dostal. Určitě jen slovně, protože jak víme, na žádné Stanici nebylo možné někomu fyzicky ublížit. Soudě podle nervózních tváří čekajících lidí bylo jasné, že partička tu nenechala na pokoji nikoho.
Martin se mlčky postavil k popelníku a zapálil si. Omladina si ho přirozeně hned všimla. Jeden z mladíků vstal, přistoupil k němu, požádal ho o oheň a zapálil si taky.
Detektiv se do žádné debaty nepouštěl.
„Gekněte mi, můj dgahý" spustil velmi hlasitě chlapec, „znáte Modgavé dháli?"
„Na té planetě jsem byl," odtušil bezbarvě Martin.
„A skutečně vám tam dhali?" pokoušel se mladík velice bezmocně dál o to, co považoval za židovský akcent.
„Přestaňte se laskavě pitvořit, mladý muži!" nevydržel to Žid.
Mladík se k němu rozjařeně otočil:
„Copak vy mi to povídáte? Že vy byste byl antisemita? Nebo že vy byste byl teploušek?"
Společnost na pohovce se bujaře rozřehtala. Mladí lidé se snažili publikum provokovat dvěma tématy – homosexualitou a židovstvím.
Židi mezi nimi přirozeně nebyli.
Muž vstal a rychlým krokem zamířil k mladíkovi. Vypadal dost statný na to, aby tomu smrkáčovi jednu vrazil…, kdyby to bylo někde jinde – ostatně i tady měl mladík v rozdováděné společnosti ještě tři kamarády… Martin muže zastavil sotva dva kroky od jeho spokojeně se křenící potenciální oběti. Pevně mu sevřel paži a řekl:
„Dejte si cigaretu."

„Ale já nekouřím…!“ Muž odpověděl až po chvíli a po celou tu dobu nespouštěl z chlapce nenávistný pohled.
„Jen si zapalte,“ vybídl ho znovu Martin. „Už kvůli mně. Jakákoli fyzická agrese na Stanici by znamenala vaše okamžité zmizení. Nevím, kam v takovém případě zmizíte, ale už vás nikdo a nikdy neuvidí.“
Muž namáhavě polkl a přikývl. Vzal si cigaretu a oba přistoupili až k popelníku.
„Copak copak… vy moje bužničky židácký!“ nedal si pokoj mladý parchant.
Martin si drahnou chvíli nebyl schopen uvědomit, co se to tu děje… Ten mladík provokoval! Provokoval Martina, toho Žida i všechny ostatní, kteří čekali ve frontě na svého Klíčníka a pak na Fortnu. A partička chtěla za každou cenu dosáhnout toho, aby někdo zmizel.
„Agrese je na Stanici zakázána,“ řekl Martin spíš sobě, než tomu mladému mizerovi a jeho potenciálním obětem.
„Stydím se,“ řekl Žid kuse a neuměle zatáhl z cigarety „Za ně…, za ně se stydím.“
„To nemusíte,“ uklidňoval ho Martin. „A nezlobte se na ně. Vždyť jsou spíš k politování. Nakonec odsud budou muset odejít. A dříve nebo později narazí na někoho, kdo nebude pro jejich svérázný humor mít pochopení. Věřte mi, že ve všech koloniálních světech jsou pravidla společenského chování velmi jednoduchá.“
„Copak ši to špitáme, bužničky moje židácký?“ nedal si pokoj mladý provokatér.
„No vidíte, už se začíná opakovat,“ upozornil svého nenadálého společníka detektiv. „Podobný způsob chováni znám jenom ze Sítě, kde nehrozí nebezpečí, že vám někdo dá přes hubu. A tihle mladí mají pocit, že našli další místo pro zcela bezpečné popichování svého okolí – Stanici. Jenže za vstup do Fortny se musí platit. A tohle pitomé žvatlání jim tu nepomůže.“
„Že byste nakonec byli antisemiti?“ nedával si přituple pokoj chlapec. „Jo?“
Martin se na něj podíval ještě jednou. Zkusil udělat to, co obvykle dělával nad fotografiemi klientů – představit si duši toho člověka, jeho vnitřní svět, jeho sny…, koneckonců smysl jeho života. Slabiny. Komplexy. Všechny ty droboučké neviditelné pružinky, které člověka uvádějí do pohybu.
A povedlo se.
Martin spustil. Mluvil tak, jako by mluvil na Klíčníka, jehož musí přesvědčit o kvalitách právě vymyšleného příběhu. Tentokrát ale potřeboval zcela specificky přesvědčit neurvalého mladíka.
Neužil ani jediného sprostého slova. A dokonce se ani nepokoušel o provokativní urážky na které mládenec patrně čekal.
A přesto se Martinovi podařilo, co si předsevzal. Mladík zrudl, zasyčel cosi neartikulovaného a rozpřáhl se…
Až k detektivově tváři dolétl závan vzduchu, zvířeného pěstí. Sama pěst však společně se svým majitelem zmizela.
Trojice na pohovce znehybněla.
„Tak přesně takhle to probíhá,“ vysvětlil mladíkům roztomile Martin. „Nedočkáte se nejmenšího varování. Protože varováni jste přece byli předem.“
„Hrome…,“ hlesl židovský pán a otřel si zpocené čelo.
„Přesně tohle se mělo stát vám,“ pokrčil rameny Martin. „Nebo mně…“
„Ale vy jste ho podrazil,“ řekl Žid tiše.
„Ano, podrazil jsem ho. Ale řekl bych, že si to zasloužil.“
„Ty sráči!“ zařval jeden z přítelíčků zmizelého teď už docela normálně a bez pitvoření. „Hajzle jeden, ksindle hnusnej!“
„Můžeš mě taky praštit,“ poradil mu detektiv.
„My si tě najdem, ať se vypravíš, kam chceš!“ ječel na něj ten kluk, legračně na pohovce nadskakoval, ale vstát si netroufl.
„Fakjú,“ sdělil mu Martin. „Neboli Margie. Domov civilizace dio-daů. Rád vás tam uvidím. Počítejte ale s tím, že podle tamních zákonů není zabití pohlavně dospělého jedince zločinem. A já se místního zákonodárství vždycky držím.“
„Vy byste byl schopen je zabít?“ zeptal se znovu tiše židovský pán. Zdálo se, že přes veškerý svůj hněv by tomu mlíčňákovi nic takového nepřál… a teď vlastně nevěděl, jak s Martinem komunikovat dál.
„V sebeobraně určitě,“ přiznal se detektiv.
„Na zabití nepřítele není nic zavrženíhodného,“ ozvalo se ode dveří. Martin se ohlédl.
Ve vchodu do čekárny stál geddar. Vysoká postava, polokruhové uši, oči daleko od sebe, nelidsky temně šedá barva pleti… Lidé si Cizince dost pletou, ale Martin měl pocit, že tuhle tvář odněkud zná.
„Nesetkali jsme se už někde?“ zeptal se.
„Na Knihovně,“ odpověděl úsečně geddar a Martin byl rázem doma. No jistě – Davidův přítel Kadrach. Fakt, že znal geddarovo jméno, ho ale ještě neopravňoval k tomu, aby je pronášel nahlas, a tak Martin jen přikývl:
„Ano, už si vzpomínám.“
Geddar zašelestil bohatým oranžově-modrým rouchem a měkce přistoupil až k detektivovi. Všichni v sále utichli – jak tři mladí halamové, tak ostatní.
„Když tě někdo prní slovy nemá smysl tasit meč,“ pokračoval geddar. „Je třeba zabít nepřítele slovy. Tys to dokázal. Jsem nadšen.“
„Nikdo ale neví, co se s těmi zmizelými děje,“ připomněl mu Martin.
„Pro vesmír zemřel,“ pokrčil geddar rameny úplně jako člověk. „Zabít se dá všelijak… Musíme si promluvit.“
„Vy se znáte?“ otázal se tlumeně Žid. „Tohle je přece geddar…“
Jak se zdálo, ničemu z předchozí rozmluvy nerozuměl. Což znamenalo, že se do Fortny chystá poprvé a ještě neumí turisticky.
„Ano,“ přisvědčil Martin. „Jinak hodně štěstí. Řekl bych, že teď už ti mládenci budou hodní.“
„Měli bychom jít jinam, kde by nás nebylo slyšet,“ vybídl ho geddar.
Čekárnu opustili za naprostého ticha. Martin mlčky následoval svého nečekaného společníka, který s jistotou kráčel k

nějakému zcela určitému cíli. Bývali by si klidně mohli obsadit jeden z hostinských pokojů, ale Kadrach Martina dovedl na toaletu, jichž bylo po celé Stanici plno:
„Neuvádí tě má volba do rozpaků?“
Martin místnost rychle obhlédl. Čtyři kabinky rozdělené přepážkami, které nesahaly až ke stropu, přičemž dvě z nich viditelně nebyly určeny lidem. Dva pisoáry. A taky zvláštní zařízení, které se zřejmě mohlo hodit tvorovi, vyměšujícímu otvory v doširoka rozpřažených pažích… nebo chapadlech.
Inu, formy inteligentního života mohou být všelijaké.
„Ne, vůbec ne,“ odpověděl detektiv na otázku. „To je přece tradice detektivek a špionážních románů – rozmlouvat o důležitých věcech na záchodě.“
„Tradic já si vážím,“ přikývl geddar. Podle Martinova názoru si geddaři tradic nejen vážili, ale přímo jimi žili, ale tenhle soud si nechal pro sebe. „Dalo mi hodně práce, než jsem vás na Zemi našel,“ pokračoval geddar, „a když jsem vás našel, málem jsem vás zase ztratil. Ještě že moskevská Stanice je trvale tak přetížená.“
„Poslouchám vás,“ vybídl ho Martin k hlavnímu sdělení.
„To byl můj khannan,“ řekl Kadrach. „Myslím ten, co zabil to děvče.“
2
Kouřit geddaři mohli – tabák na ně sice působil jinak než na lidi, ale i pro ně byl slabým narkotikem. Martin Kadrachovi nabídl cigaretu a teď na záchodě dýmali jako dva repetenti, kteří se sem uchýlili před písemkou.
„Khannani jsou preinteligentní,“ pokoušel se geddar Martinovi vyložit základy svých vědomostí. „Preinteligentní bytosti své pány zbožňují. Nedokážou je zradit. Naopak zahynout je pro ně snadné, protože smrt ještě nevnímají jako konec existence. Zradit ale nemohou!“
„Jako psi,“ přikývl Martin.
„Vaši psi jsou teprve na prahu preinteligence,“ opravil ho Kadrach. „Viděli jsme je, takže to víme. My s khannany žijeme v jednom světě již desetitisíce let. Přísně vzato mohli rozum do vínku dostat oni, kdežto my jen základy rozumu.“
„Proč tvůj khannan zabil to děvče?“
„Někdo se pro něj musel stát novým Bohem.“ V Kadrachově obličeji se objevil úsměv. Martin se jím ale nedal ošálit a pochopil, jaké emoce se za ním skrývají. „Někdo ho přiměl k tomu, aby překročil všechna má ponaučení.“
Teď se zase křivě ušklíbl Martin. Zivočich-odpadlík, který porušil přikázání svého osobního božstva…
„Nevím ale, kdo by něčeho takového byl schopen,“ pokračoval geddar.
„Řekl bych, že víš,“ namítl Martin.
Kadrachovou tváří se mihly útrapy.
„Ano. A promiň, že lžu. Vím, kdo by to dokázal. Ale Klíčníci na mou otázku neodpověděli.“
„Ti neodpovídají nikomu,“ souhlasil Martin. „Jenže jiná alternativa neexistuje. Jedině oni byli schopni poštvat tvého khannana na Irinu.“
„Smysl pro čest ode mě žádá pomstu,“ řekl tiše Kadrach. „Slíbil jsem khannanovi bezpečí a zdar. Svůj slib jsem nesplnil a teď se musím pomstít. Jenže Klíčníci jsou o tolik silnější než geddaři, jako jsem já silnější než třeba plíseň. Nemám šanci.“
Martin jen rozhodil rukama. Už dávno měl podezření, že na Knihovně…, ale vlastně i na Prérii-2 či na Aranku měli ve všem prsty Klíčníci. Jenže Klíčníky nemůžete donutit k odpovědi, nemůžete je vylekat a nedokážete je oklamat.
„A co tedy chceš dělat?“ zeptal se Martin.
„Na Stanici jsem bezmocný,“ odvětil klidně geddar. „Ale mimo Stanici už to tak není. Když se rozhodli zabít děvče cizíma rukama, znamená to, že bojovat se s nimi dá. Řekni mi, Martine, proč po vesmíru cestuješ dál? Co tam ještě chceš hledat?“
Detektiv na okamžik zaváhal a pak Kadrachovi řekl o Irině Poluškinové v sedmi kopiích. Geddar přikývl:
„Něco takového jsem předpokládal.“
„Proč?“
„Nevypadal jsi na člověka, jehož úkol už skončil.“
Martin pokrčil rameny:
„Mohl jsem tam mít na práci všelicos jiného…“
„Já se v našem světě zabývám pátráním po zmizelých, trestáním těch, kteří porušili pravidla, a výchovou našich nejmladších,“ řekl geddar.
„Ty jsi soukromý detektiv?“ podivil se Martin.
„Detektiv,“ přikývl geddar, přičemž přídomek ‚soukromý‘ vynechal. „Detektiv, kat a učitel mládeže.“
Martin čekal, že v Kadrachově tváři se teď musí objevit úsměv, ale pak pochopil, že se zmýlil.
„Poprvé potkávám kolegu z jiného světa,“ řekl geddarovi. „Je mi velkou ctí a potěšením.“
Kadrach mu podal ruku, Martin ji pohotově stiskl a zeptal se:
„Ale jak výchova mládeže souvisí s profesí detektiva a kata?“
„Dobrem vychovávají služebníci TajGeddarovi,“ vysvětlil Kadrach. „Kdežto kat vychovává zlem. Vyprávím omladině o osudech těch, kteří přestoupili přikázání, a vysvětluji, jak vykonáváme svou práci. Zmocňuje se jich rozechvění – a pak nadšeně poslouchají líčení dobra.“
„No na tom něco je,“ souhlasil Martin. „Takže ty jsi pochopil, že moje vyšetřování neskončilo a vydal ses za mnou?“
„Ano. Přicestoval jsem na Zemi, ale nestihl jsem to. Ty jsi mezitím znovu prošel Fortnou. Když ses vrátil, chtěl jsem jít k tobě domů. Jenže dům sledovali vaši kati.“
„To nejsou kati,“ uklidnil ho Martin. „To je… no… něco jako detektivové a vychovatelé v jedné osobě.“
Geddar přikývl:

„Takže správní lidé. Udělal jsem dobře, že jsem je nezabil… A taky jsem rád, že ta žena ještě žije a že pátrání po ní neskončilo. Ale já tě prosím o laskavost, Martine."
„Jakou?" zeptal se rychle detektiv, protože si uvědomil, že Kadrach si pod pojmem laskavost může představovat velmi zvláštní věci.
„Buď mým přítelem."
„Proč?" nezmohl se Martin na jinou reakci.
„Khannana někdo zneužil, aby ti zabránil odvést tu ženu zpátky na Zemi. Ať už je zločinec kdokoli, Klíčníci nebo jiný nepřítel, jehož zatím ještě neznáme, děsil se jejího návratu do vašeho světa. Ale ty jsi řekl, že ta žena ještě žije. Když ti pomůžu ji zachránit, má pomsta bude dokonána."
Geddar umlkl a čekal na odpověď.
A Martin přísně vzato neměl na vybranou. Geddar mu nabídl přátelství. Byl to zřejmě vskutku velkorysý příslušník své rasy, protože přátelství s lidmi se neštítil ani na Knihovně.
Kdyby Martin odmítl jeho přátelství, stal by se automaticky jeho nepřítelem. A mít v zádech uraženého geddara, který je odhodlán mstít se třeba i Klíčníkům, je něco docela jiného než mít za nepřátele tři pozemské mizery.
Tím spíš, že geddar slyšel neopatrnou větu o planetě Margie a věděl, kde Martina hledat…
„Je mi ctí stát se tvým přítelem," řekl Martin.
„Kadrach Sagan Taj Sarach," řekl geddar a objal ho.
Domyslet si, jak se v takovou chvíli zachovat, nebylo nijak obtížné.
„Martin Igorovič Dugin," odpověděl mu a geddara taky objal. Ucítil docela obyčejný, lidský pach potu.
„Na tvé přátelství nepřistupuji díky hlasu srdce, ale kvůli tomu, abych splnil svou povinnost," odstoupil od něj Kadrach. „Vyčítám si to, ale přesto se budu chovat jako pravý přítel."
„Já jsem tvé přátelství taky nepřijal díky hlasu srdce, ale ze strachu," přiznal se Martin. „Vyčítám si to, ale budu ti opravdovým přítelem."
„Neseme oba stejnou vinu, a to je dobře," přikývl geddar. „Až naše hříchy zváží TajGeddar, rovněž je shledá stejnými a odpustí nám."
„Oba neseme stejnou vinu, a to je dobře," souhlasil Martin. „Až naše hříchy zváží TajGeddar, rovněž je shledá stejnými a odpustí nám."
Kadrach se zachmuřil:
„Ty opakuješ má slova."
„Ty opakuješ má slova," řekl Martin.
Kadrach jako by na něco čekal.
„Ty opakuješ mé činy?" zkusil to Martin jinak.
Geddar se rozchechtal:
„Tohle už není rituál, Martine! Naše přísaha skončila slibem odhodit vše okamžité a nahodilé a stát se skutečnými přáteli. To je všechno! Ostatní jsou už jen řeči!"
Martin se křivě ušklíbl:
„A jak jsem to měl vědět? Ono se nestává příliš často, aby geddaři uzavírali přátelství s lidmi. Já vím jen tolik, že vaše společnost si velmi potrpí na symboly a přísahy."
„Rozhodně to není tak, jak to v cizích očích může vypadat," nesouhlasil s ním geddar. „Odpočineme si před cestou, nebo vyrazíme okamžitě?"
„Okamžitě," řekl detektiv. „Cestujeme přece k dio-daům. A ještě pořád máme šanci, že zastihneme jednoho mého tamního přítele naživu."
„K dio-daům?" Kadrach byl téměř v šoku. „To není právě ta nejpříjemnější civilizace ve vesmíru. Ale pokud to musí být…"
„O rase dio-dao jsem přece mluvil, hned když jsi vstoupil do čekárny" připomněl mu Martin.
„Mluvil jsi ve svém jazyce. Ten já neznám," pokrčil Kadrach provinile rameny.

Jako první vyšel ze dveří Stanice Martin. Geddar ho následoval, jako by bez váhání přijal Martinovu vůdcovskou roli.
Na planetě Margie je uvítala zima.
Když na cesty po vesmíru spotřebováváte jen vteřiny na takovou věc jako je střídání ročních období snadno zapomenete. Lidé přitom měli ve zvyku zakládat pozemšťanské kolonie ve světech s teplým či dokonce horkým podnebím. Na Zemi Martin zimu nejraději trávil někde v teplých krajích – v Jaltě, na jihu Francie či v Maroku – a do prostydlé Moskvy se vracel jen na dva týdny: od vánoc do vánoc. Jako každý ruský inteligent s potěšením slavil svátky světské, pravoslavné i katolické.
Tenhle pohodlný ba komfortní životní rytmus však měl i své slabiny.
„Věděl jsi, že tu bude tak chladno, až bude mrznout voda?" zeptal se ho geddar.
Martin zakroutil hlavou.
„Na to jsem nějak zapomněl. Už jsem tu byl dvakrát, ale pokaždé v létě…"
Kadrach neřekl nic, jen si svou oranžovou halenu přitáhl ještě víc k tělu… Ostatně, jeho svrchní oděv se dal stejně dobře považovat za mnohovrstvou bundu. Těžko říct, čí oblečení bylo teplejší, zda Martinovo nebo Kadrachovo.
„Neboj, obchod s oděvy se tu určitě někde najde," uklidnil Martin svého novopečeného přítele.
„Víra hřeje víc než šat," odpověděl Kadrach. „Tak tohle je svět dio-daů?"
Martin přikývl.
Architektura klíčnické Stanice na Margie respektovala zdejší stavitelské tradice – byl to systém kopulí vztyčených na

sloupech a propojených galeriemi. Celá Stanice byla obehnána vysokou zdí z černého kamene, v níž byly jen dva průchody – jeden pro vstup, druhý pro východ. Shora jako by Stanici surově přišláplo nízké, špinavě zelené nebe. Kamenná zeď zcela zakrývala výhled na město – dio-daové si na vysoké stavby očividně nepotrpěli.
„Pojď za mnou," instruoval Martin stručně geddara. „Dívej se, co dělám, a dělej to samé."
„Pokud by se to ale mělo nějak dotýkat TajGeddarovy velikosti, tak to konat nemohu," varoval ho Kadrach.
„Ti na TajGeddary, Ježíše Kristy a Mohamedy kašlou," mávl rukou Martin. „Dio-daové jsou velmi snášenliví a korektní. O to vůbec nejde. Horší je, že jsou to strašní byrokrati."
„Já vím," přikývl Kadrach.
„Ne, to zatím vědět nemůžeš," ušklíbl se Martin. „To si musíš vyzkoušet na vlastní kůži… Pojdme."

Kopule pohraniční a celní kontroly nakonec zabíraly mnohem víc místa než Stanice sama. Dio-daové samozřejmě nemohli porušit jediný, ale nepřekročitelný požadavek Klíčníků, totiž volný přístup k Fortnám pro každého, kdo si přeje do nich vstoupit. Měli však svá vlastní pravidla a požadovali, aby se tato pravidla dodržovala.
„Tohle všechno jsou prostory pohraniční kontroly?" podivil se mírně geddar, když prošli východem ve stěně a zamířili ke kopulím. Pod nohama jim pokřupával čerstvě napadlý sníh a nikde kolem nebylo vidět živou duši, zato na ojíněném hraničním sloupu se bděle blyštělo oko sledovací kamery. Uhnout z vyznačené trasy by určitě nestálo za to.
„To je pohraniční strážnice, hotel, obchodní dům, útulek pro chudé…," vypočítával Martin.
„A proč je tu hotel a ten útulek?" vyhmátl geddar okamžitě podezřelé body.
„Snad si nemyslíš, že tady se dají pohraniční formality vyřídit za jediný den?" zašklíbil se znovu Martin.
Geddar neřekl nic, jen přitiskl uši k lebce a pak je zase povolil. Vypadalo to hrůzostrašně, ale Martin věděl, že je to reakce odpovídající vytřeštěným lidským očím a značí údiv a rozpaky.
V první kopuli čekala u podkovovitých stolů na příchozí asi desítka místních úředníků. Bylo tu příjemně teplo, tlumeně hrála nezvyklá, ale laskavá hudba a vzduchem se šířilo aroma vonného oleje, ohřívajícího se v měděných třínohých nádobách podél stěn.
„Dobrá budiž tato denní hodina, vážení," pozdravil Martin a uklonil se. „Žijte!"
Geddar obřadný pozdrav přesně zopakoval.
„Žijte!" ozvali se dio-daové sborem.
Tato civilizace byla nehumanoidní. Bedekr Garnella a Čisťakovové je opatrně zařazoval mezi „zpříma chodící vačnatce". A opravdu – z pozemské fauny měli nejblíž ke klokanům, jen přední tlapy měli vyvinutější a místo srsti jejich tělo pokrývala bronzová, jakoby hodně opálená kůže. Mohutné zuby nenechávaly nikoho na pochybách, že dio-daové jsou přinejmenším všežravci. Oděv tato rasa sice neodmítala, ale v místnostech nosili jen kratičké suknice, halící pohlavní orgány Dlouhé kožichy měli pečlivě pověšené na věšácích u zdi.
„Ke mně," zavelel úsečně jeden z úředníků.
Martin s Kadrachem od něj převzali každý objemnou brožuru a průzračné kapilární pisátko, naplněné oranžovým inkoustem. Tento dio-dao byl v nejvyšším stupni těhotenství a pokud možno vůbec nevstával.
„Pomůžu svému příteli ten dotazník vyplnit," upozornil ho Martin. „Není to zakázáno?"
„To zakázáno není," připustil po delším zamyšlení úředník. Dokonce i ta turističtina, která z úst drtivé většiny civilizací zněla jako rodná řeč, se dio-daům dařila s podivným kovovým akcentem. „Dotazník však musí být vyplněn jeho rukou. Stůl číslo šest."
Detektiv geddara odvedl k šestému stolu. Posadili se vedle sebe a Martin s povzdechem otevřel brožuru.
„A kde je ten dotazník?" zeptal se Kadrach.
„Tohle je dotazník," poplácal Martin po objemném sešitu. „Vyplňuj to pozorně, povolují se jen čtyři opravy a druhý exemplář musíš zaplatit…, a to dost mastně."
Geddar procedil skrz zuby tlumenou kletbu a sešit otevřel. Začetl se do otázek – a zvedl k Martinovi nechápavé oči.
„Proč tohle?"
„Mluvíš o první otázce?" zeptal se Martin. „Prostě ji zodpověz a nemudruj."
„Ale proč?" zeptal se o dost důrazněji geddar.
„Pokud jsi dosáhl pohlavní zralosti, máš právo pohybovat se po planetě naprosto volně. Jinak dostaneš průvodce-vychovatele. Taky za dost citelný poplatek."
„A druhá otázka?" zeptal se napjatě Kadrach.
„Přirozené potřeby se tu smějí konat jenom ve vyhrazených prostorách. Nejdelší cesta mezi dvěma veřejnými záchodky nesmí na Margii zabrat víc než tři a půl hodiny. Proto ta otázka ‚jste schopen vydržet bez vyměšování tři a půl hodiny?'"
„Ale k čemu je to všechno dobré?" otázal se tentokrát o něco obšírněji geddar.
„Vyloženě šokující otázky jsou na prvních osmi stranách," vysvětlil mu Martin. „To proto, aby se vědělo, jak je na tom ten který turista s nervy a nakolik se umí ovládat."
„Odpovím na všechny otázky," rozhodl se Kadrach. „Ale ti dio-daové nejsou normální."
„Bude tam taky otázka, zda rasu dio-dao považuješ za intelektuálně méněcennou," uklidnil ho Martin. „Radši napiš ‚ano'. A vůbec – buď co nejupřímnější. Dio-daové určitě nesestavili tenhle dotazník proto, aby ostatním přístup do svého světa znemožnili."
„A k čemu je tedy dobrý?"
„Aby věděli, co se od koho dá očekávat," usmál se detektiv. „Můžeš klidně prohlásit, že je nenávidíš, protože pokud se ta tvá nenávist neprojeví v činech, dio-daové nebudou mít nic proti. Vlastně turisty téměř v ničem neomezují. Prostě o tobě jen chtějí všechno vědět."

Další hodinu strávili v téměř naprostém tichu. Do dotazníku se toho moc psát nemuselo, většinou stačilo zatrhnout některou z připravených odpovědí. Jen tu a tam se Kadrach užasle ptal: „A co když délku svého zažívacího traktu neznám?“ Nebo: „Co mám odpovědět, když nevím, kolik měla moje matka milenců?“
Martin v prvním případě poradil odpovědět „méně než 100 metrů“, kdežto v druhém případě „nejméně jednoho“.
Za dvě hodiny Martin úředníka zdvořile požádal o vodu. Na podnosu jim přinesli džbán čisté vody, dva kónické poháry z umělé hmoty a talíř s tmavošedými tyčinkami.
„Tohle je moc dobrá věc,“ doporučil lahůdku Martin a jednu tyčinku si hned vložil do úst. „To není jen jídlo, on je to takový lehký stimulátor.“
„Ale ty sis přece o nic takového neřekl,“ konstatoval podezíravě Kadrach.
„Kdyby ti na žádost o vodu k pití tyhle tyčinky nepřinesli, znamená to, že si tě jako hosta neváží.“
Geddar zafuněl.
„Nejkomičtější na tom všem je, že ve skutečnosti si nás váží,“ shrnul to Martin. „Jak nejlíp umějí. Mimochodem – pokud ti na téhle planetě něco nedoporučuji, tak je to maso. V krajním případě ho sníst můžeš, ale musí být pořádně propečené nebo uvařené. Je v něm příliš mnoho biologicky aktivních látek.“
Za další hodinu měli dotazníky téměř vyplněné. Kadrach za Martinem nijak zvlášť nezaostával a nakonec musel udělat jen dvě opravy – nejdřív klopýtl na otázce „Kdy se chystáte zemřít?“ a podruhé ho zarazil bod „Dokázal byste sníst myslícího tvora v situaci, kdybyste neměl k dispozici jiný zdroj potravy?“ Na druhou otázku geddar nejdřív odpověděl „ne“, ale na detektivovu radu to změnil na „nevím“.
„A stejně je to výsměch,“ pronesl Kadrach schválně hodně nahlas, když ten talmud dopsal a vážil ho na dlani.
„Mysli na to, že před třemi měsíci tu tihle konkrétní jedinci ještě nebyli,“ pokynul hlavou k nezúčastněně se tvářícím klokanům, „a za další tři měsíce už tu zase nebudou. Bytosti s tak krátkým životem se nevyhnutelně musí držet přísně stanovených norem chování.“
Kadracha tohle zjištění mírně zarazilo.
Odevzdali dotazníky a krátkou chodbou prošli do další kopule. Tady pozorní a skrupulózní celníci důkladně prohlédli celou jejich výbavu. Žádné výhrady k ní neměli, ale všechno, až do nejmenšího sáčku čaje v Martinově batohu a do posledního ořechu v brašně Kadrachově, bylo spočítáno, oceněno a zaznamenáno do celního prohlášení. Do kopií, které Martin s Kadrachem dostali, museli zaznamenávat všechno, co sami spotřebovali nebo co použili pro účely obchodu jako zboží. Vydali jim taky solidně vyhlížející průkazy, které jim na Dio-dao měly sloužit jako osobní doklady. Ztráta takovéhoto dokladu se trestala vysokou finanční pokutou a deportací na území Stanice.
Třetí kopule byla nejjednodušší. Skupina lékařů tu prozkoumala jejich reakce na různé analýzy a poté je zrentgenovala a proskenovala. Gammaskopii a endoskopii ani Martin ani Kadrach nepřipustili.
Dio-daové na těchto vyšetřeních netrvali.
Téměř všichni tito Cizinci měli větší či menší bříško. Některým se vaky již pootevřely a čas od času se v nich zaleskla zvědavá očka mláďat. Martin od Kadracha čekal nějakou další naivní otázku, třeba proč tu pracuje tolik osob ženského pohlaví. Ten ale mlčel. Patrně už věděl, že dio-daové jsou hermafroditi.
Hotel ani útulek pro žebráky nepotřebovali – se všemi formalitami byli nakonec hotovi poměrně rychle.
V poslední kopuli objevili obchodní dům. Martin prodal to, oč měli dio-daové největší zájem – konkrétně pěkné barevné pohlednice s pozemskými výjevy a červenou papriku. Cizinci si zkrátka také potrpí na exotické koření. Kadrach zase prodal část ořechů, které byly na cestách jeho hlavním proviantem. Pokud bylo Martinovi známo, geddarské ořechy byly vyhledávanou lahůdkou po celé galaxii. Chuťově to vlastně nebylo nic zvláštního, ale daly se uchovávat téměř věčně a měly obrovskou výživnou hodnotu – a to prakticky pro každou formu bílkovinného života.
S kapsami plnými místních peněz mohli oba společníci pohraniční komplex konečně opustit. Kadrach si nakonec přece jen koupil kožešinovou bundu, protože se moudře rozhodl nespoléhat jen na sílu vlastního ducha. Martin usoudil, že vystačí s vlastním šatníkem a jen si pod bundu navlékl svetr.
„Legrační architektura,“ poznamenal Kadrach, který se právě ohlédl.
Martin jeho hodnocení sdílel. Už se setmělo, při zemi vanul mírný větřík unášející sníh, ale pochopit ducha zdejšího stavitelství bylo poměrně snadné. Kopule na nízkých sloupech, tu a tam spojené přechody můstky a lávkami. Nejvyšší budovy odpovídaly tak třípatrovým pozemským domům. Úzké uličky byly pečlivě vydlážděny šestiúhelníkovými kamennými deskami. U každého domu stála malá lampa. Dohromady pak tvořily celé pouliční osvětlení.
„Je to takový minimalismus,“ konstatoval Martin. „Řekl bych, že ten také souvisí s jejich krátkým životem.“
„Já toho o zvláštnostech téhle rasy vím poměrně dost,“ odpověděl suše Kadrach. „Nemysli si, že jsem nevzdělanec, příteli. Ale stejně se nestačím divit, jak vlastně dokážou existovat a neustále svou civilizaci rozvíjet.“
„To pochopíš,“ uklidnil ho detektiv. „Teď si ale musíme najít nějaký nocleh.“
„V hotelu?“
„To by pro nás bylo moc drahé,“ přiznal Martin. „Hotel u celnice by býval byl o dost levnější. Ale já mezi nimi mám známého. Pokud ještě žije…“
„Pojdme,“ souhlasil bez váhání Kadrach „Neměli bychom ztrácet čas, vždyť může každou chvíli umřít.“
„Přesně tak,“ přikývl Martin. „Vpřed!“

3

Byla to malá, skromně vyhlížející kopule – typické obydlí osaměle žijícího dio-daa. Tahle krátce žijící rasa se nerada omezovala nějakými osobními svazky a rodiny téměř nevytvářela.
„Myslím, že je to tady,“ řekl Martin, zkoumající složitý geometrický obrazec vedle dveří. „Oni nemají ve zvyku pojmenovávat ulice ani číslovat domy.
„Takhle reglementovaná společnost – a nezná domovní čísla?!“ podivil se Kadrach.

„A není to právě proto?“ odpověděl Martin otázkou. „Ano, bude to tady.“
Zatáhl za dřevěnou tyčku, která vyčnívala ze stěny. Zevnitř se dutě ozval gong.
„I kdyby ten tvůj přítel zemřel – syn tě přece stejně pozná,“ připomněl Kadrach.
„To ano, jenže to už je něco docela jiného,“ pokýval hlavou detektiv. „Mnohem lepší by bylo, kdyby se ještě nenarodil. To bych se stal přítelem rodu, tedy někým, kdo zná několik generací.“
Čekali dlouho – dobré tři čtyři minuty. Ulicí za nimi přešlo několik dio-daů v dlouhých kožešinových bundách. Na cizáky pohlíželi se zjevnou zvědavostí, ale na nic se neptali.
„Dost přituhuje,“ poznamenal Martin a párkrát zimomřivě přešlápl. „No tak, kde jsi, kamaráde…?“
V tu chvíli se dveře otevřely Dio-dao, který stanul na prahu, byl velmi starý Dokonce i doma nosil teplou kožešinovou vestu – zřejmě mu pořád bylo chladno. Ani vesta však nedokázala zakrýt obrovité břicho, které před sebou tlačil na malém vozíčku.
„Rád tě vidím, Na Podzim Zrozený,“ oslovil pána domu Martin. „Žij!“
Když to vyřkl, sám se zarazil, jak se mu chvěje hlas. Za krátkou dobu jejich známosti nevzniklo a vlastně ani nemohlo vzniknout opravdové přátelství. Jak se také přátelit s bytostí, jejíž život trvá pouhého půl roku?
„Věř mi, že já tebe taky rád vidím,“ pravil dio-dao.
A natáhl ruce před sebe.
Martin nezaváhal. Pokročil kupředu a s Na Podzim Zrozeným se objal. Těžké panděro dio-dao se mezi nimi jemně zachvívalo – zatím nenarozený tvoreček se na Martina chtěl taky podívat.

Kopulovitý dům byl rozdělený na dvě místnosti. V menší dio-dao spal. Větší sloužila jako obývací pokoj, kuchyň i koupelna – zkrátka jako zbytek bytu i s celým příslušenstvím. Dokonce i záchod od ostatních prostor oddělovala jen lehká přepážka. Všechno bylo prosté, nekomplikované… a zároveň solidní, zhotovené na léta, ba desetiletí.
„Chtěl jsem mu dát jméno V Zimě Zrozený,“ pronesl dio-dao a pomalu se sunul ke stolu. Jeho chůze přitom byla směšně hopsavá – mladí jedinci této rasy skutečně dokázali skákat jako klokani, ale těhotenství tento způsob pohybu značně ztěžovalo. Na vozíku hned vedle břicha stál džbán s horkým čajem a jakýsi pokrm v malých miskách. „Rozmyslel jsem si to ale. Bude mít jiné jméno – Dočkal Se Přítele. Souhlasíš, chlapče?“
Vesta se pohnula a po chvilce se z ní vysunula malá chmýřnatá hlavička.
Hned po narození pokrývala tělo dio-daů jemná srst, která z každého jedince opadala až v okamžiku pohlavní zralosti.
Mládě rozpačitě pohlédlo na Martina a na Kadracha.
„Jen se nestyď,“ řekl mu Na Podzim Zrozený „Odpověz.“
„Ano, rodiči,“ odvětil tiše maličký dio-dao. Hlavička znovu zmizela pod vestou.
„On mluví turisticky?“ zvolal překvapeně Martin. „Ty jsi prošel Fortnou těhotný?“
„Ne, ale podělil jsem se s ním o jazykovou paměť,“ pousmál se Na Podzim Zrozený „Pomoz mi, Martine…“
Rozestavěli po stole džbán a misky a pak se Na Podzim Zrozený pomalu odšoural do kuchyňského kouta pro další jídlo. Martin mu dál svou pomoc nenabízel – věděl, že by se to dio-daa mohlo dotknout.
„Čas mého osobního žití už skoro vypršel,“ řekl tiše Na Podzim Zrozený a cosi vyjímal ze skříněk. „Předpokládám, že všechno skončí už tuhle noc. Ale jsem rád, velice rád, že jsem tě spatřil ještě jednou, žijící po desítky let…“
Martin znovu pocítil, jak se mu svírá hrdlo. Chtěl něco říct, ale nezmohl se ani na slůvko.
A tak se ozval Kadrach:
„Promiň mi mou neomalenost, Na Podzim Zrozený. Mohu ti položit jednu snad až urážlivou otázku?“
„Ano,“ odvětil prostě dio-dao.
„Vaše rozmnožování nevyhnutelně končí smrtí rodiče?“
„Tělo mého syna se od mého oddělí docela snadno,“ odpověděl Na Podzim Zrozený „Už dávno máme dost potravin na to, aby děti nemusely respektovat tradici rodinného kanibalismu. Ale až se narodí, hodinový stroj mého života se zastaví.“
„To je biologický mechanismus?“ zajímalo Kadracha. „Snad by stačilo objevit nějaké hormony, fermenty…“
„Copak vy sami už jste porozuměli mechanismům vlastního stárnutí?“ zeptal se Na Podzim Zrozený „Proč i vaše tělo stárne, chátrá a poté umírá?“
„No dobře, ale kdybys neotěhotněl…,“ zamumlal Kadrach.
„…tak bych žil jen o pár dní déle. Nebo o týden. Nejvýš o měsíc…“ V dio-daově hlase zazněly pochyby. „Jsou takové byliny a léky. Po tajemství dlouhého života se pídíme již tisíce let. Velcí vědci a národní hrdinové se zříkali potomstva…, před Nocí Vykonání se nechávali svázat, nebo si dokonce nechali odstranit pohlavní orgány. Jenže to nepomáhá. Taková už je naše přirozenost, geddare.“
„Organismus dio-daů vyprodukuje tři vajíčka a dávku spermatu jen jednou v životě,“ vysvětlil Martin. „A okamžik, kdy může dojít k početí, se jmenuje Noc Vykonání. Je to nějakých deset dvanáct hodin sexu. Hormonální bouře, které se prakticky nedá odolat. Jenže když dio-dao nenajde partnera…, nebo se přece jen přemůže…, znamená to jen tolik, že jeho rod vymře. Jiná alternativa neexistuje.“
„Je mi milejší předat svou paměť synovi, než žít o měsíc déle,“ řekl Na Podzim Zrozený, když se zvolna vracel ke stolu. „Měl jsem zajímavý život… Tahle ryba ti chutnala, Martine, nemám pravdu?“
„Ano, děkuju.“ Martin si od něj vzal talířek. „Ty žiješ už šest měsíců, Na Podzim Zrozený?“
„Šest měsíců a osm dní,“ přikývl hostitel. „Můj syn všechno chápe… a snaží se nespěchat. Podělil jsem se s ním už téměř o všechno, co sám vím. Všechno ho zajímá, je to chytrý chlapec.“
„A… co doba nitroděložního života…, ta se snad nepočítá?“ upřesnil si Kadrach.
„Obvykle ne,“ pousmál se Na Podzim Zrozený. „To ale záleží na rodiči, na tom, kdy se s dítětem začne dělit o svůj

rozum. Mnozí vše nechávají až na poslední den. Kdežto já začal prakticky hned po početí.“
„To je zvláštní… a děsivé…,“ usoudil Kadrach. „Odpusť mi ta slova, ale já se teď pokouším představit si, jaké to je – získat vědomosti svých předků již v mateřském lůně…, být zároveň osobností i součástí nekonečné řady…“
„Paměť se předává výběrově,“ řekl Na Podzim Zrozený a posadil se vedle Martina na nízkou pohovku. „Snažím se synovi předat to nejlepší a nejzajímavější ze svých vlastních zážitků, ale nezapomínám ani na chyby…, pochybnosti… a neúspěchy. Protože ty jsou také součást života. Víš, že můžeme svým potomkům předat polovinu své paměti?“
Kadrach přikývl.
„Takže já v sobě mám polovinu paměti svého otce. Čtvrtinu paměti svého děda. Osminu paměti pradědovy. A takhle to jde až k samému prapočátku. Vzpomínky na nejvzdálenější předky už neuchovávají jejich slova či skutky jen záblesky emocí. Jednou i z mé paměti zůstane už jen nepostřehnutelný okamžik. Třeba to bude můj pocit, zakoušený právě v tuto chvíli. Nevím. To, jakou část své paměti dokážu předat synovi, vlastně nemohu sám ovlivnit, a ovlivnit to nemůže ani on sám. Chtěl bych ale, aby si mě moji potomci pamatovali šťastného. Když se obracím ke vzpomínkám předků, zdá se mi, že byli šťastní – vždycky po celý život. Je to takové laskavé teplo, prýštící z temnot minulosti. Je to velmi příjemné – pamatovat si to teplo a vědět, že vás si ti další budou pamatovat taky. Jsem článek v řetězci generací. Jsem víc než jedinec, jsem rovnou celý rod. Jsem šťastný.“
Kadrach nesouhlasně zakroutil hlavou, ale neřekl nic.
Na Podzim Zrozený vzal do ruky džbán s čajem a nalil ho do pohárů. Chuť nápoje neměla s pozemským čajem nic společného, ale Martin mu tak říkal – ostatně stejně jako každému jinému nápoji na jiné planetě, vyrobenému z trav a bylin.
„Rád vás vidím,“ pronesl znovu Na Podzim Zrozený. „Nejsem však natolik naivní, abych se domníval, že můj dlouhověký přítel Martin mě přišel navštívit právě v den mé smrti. A ještě větší pochybnost si dovolím projevit nad tím, že hrdý geddar,“ usmál se dio-dao, aby tak zmírnil ironický tón svých slov, „sem přišel jen proto, aby si ujasnil nuance naší biologické existence. Co pro vás mohu udělat?“
Martin s Kadrachem se po sobě podívali.
„Umírám, a na tom se nedá nic změnit,“ pokračoval dio-dao. „Debata s vámi je závěrečným potěšením mých posledních hodin. Pokud vám ale opravdu mohu nějak pomoci, bude to pro mě důvod k jásotu. Mluvte.“
„Přece víš, jaká je moje profese,“ připomněl mu Martin,
„Jsi nájemný policista,“ přikývl Na Podzim Zrozený.
„No…, dejme tomu. Nedávno, přesněji řečeno před týdnem…,“ Martin se zarazil, protože si okamžitě uvědomil, jak nevhodná je to poznámka v rozmluvě s tvorem, který žije jen půl roku, ale zpátky už se to vzít nedalo, „mě jeden člověk poprosil, abych našel jeho dceru, která prošla Fortnou.
„Vaši pohlavní partneři jsou vybaveni rozumem a svobodnou vůlí?“ podivil se dio-dao.
„Samozřejmě.“
„Ach ano, promiň, spletl jsem si to s geddary,“ Na Podzim Zrozený se usmál.
Martin letmo pohlédl na Kadracha. Na jeho tváři naskákaly rudé skvrny a začal prudce dýchat – výbuch emocí však dokázal potlačit.
„Zkrátka a dobře jsem se ihned vydal na cesty,“ pokračoval kvapně Martin.
Vyprávělo se mu dobře. Vylíčil dio-daovi stručně a bez zbytečných podrobností tři smrti Iriny Poluškinové, o tom, že ta dívka se dostala k soupisu vesmírných záhad, o své dedukci, že teď je třeba putovat na Margie, i na geddarovo rozhodnutí připojit se k němu a pomstít se tak Klíčníkům.
Zdálo se, že dio-daa nejvíc zaujala ta poslední poznámka.
„Klíčníkům se ještě nikdo a nikdy pomstít nedokázal,“ poznamenal Na Podzim Zrozený „A je možné, že je to tak dobře. Jaká by asi byla jejich reakce, kdyby někdo opravdu poškodil jejich zájmy? Ti jsou přece schopni zničit celé planety, a o jejich mravních zásadách není nikomu nic známo. Co když jsou schopni za prohřešek jedince potrestat celou rasu?“
„Já se ale musím pomstít,“ odpověděl velice vážně geddar. „Tomu porozumí každý můj soukmenovec a nikdo z našich mě za to neodsoudí.“
„Zacházíš s osudy svého živočišného druhu velmi lehkomyslně,“ pokáral ho dio-dao.
„Jak bych ale mohl své cti říkat čest, kdyby závisela na síle protivníkově?“ pronesl chladně geddar. „Navíc zatím nevíme, zda jsou Klíčníci do celého případu opravdu zapleteni. Pokud ne, záchrana toho děvčete se jich nijak nedotkne. Nu a pokud ano, jsem povinen Martinovi pomoct.“
Na Podzim Zrozený přikývl, snad na souhlas, možná ale jen proto, že už se dál nechtěl přít.
„Přines mi telefon, Martine,“ poprosil. „Je v ložnici.“
Detektiv mu ho přinesl – byl to těžký aparát z tmavohnědé hrubé hmoty vyvolávající z paměti slovo „ebonit“, na dlouhé pletené šňůře v gumové izolaci. Telefon neměl sluchátko – mikrofon i poslechový reproduktorek měly zvláštní kabel. Na přístroji také nebyl ani otočný číselník, ani tlačítka.
„Lidské telefony jsou vyřešeny lépe,“ neudržel se Kadrach. „Ty dvě základní části jsou spojeny do jednoho celku a…“
„Já vím,“ přerušil ho dio-dao. „Až tenhle přístroj přestane fungovat, tak bude vyměněn. Stále ale funguje, tak proč sem dávat jiný… Každá věc, vytvořená jen kvůli vystřídání staré, která ale svou lhůtu ještě neodsloužila, představuje čas, ukradený z něčího života.“
Kadrach sklonil hlavu, jako by si dio-daovu pravdu zrovna uvědomil.
„A jak jsou zkonstruovány vaše telefony?“ zeptal se Martin.
„Nijak,“ přiznal geddar. „My jsme na možnosti, které skýtá elektřina, přišli teprve nedávno.“
Na Podzim Zrozený řekl cosi do mikrofonu. Pak větu zopakoval.
„Copak u vás spojení dodnes obstarávají telefonisté?“ neudržel se znovu geddar. „Bylo by přece jednoduché přidělat k

aparátům tlačítka…“
„U nás to obstarává počítač,“ odpověděl dio-dao. „Již po sedmnáct generací.“
„Ale aparáty jste si nechali staré!“ podivil se Kadrach. „Takže vy jste naučili počítače rozumět své řeči jen proto, abyste mohli nechat v provozu staré telefony?“
„Bylo to shledáno pohodlnějším,“ přikývl Na Podzim Zrozený.
Martin tenhle dialog sledoval s velkým zájmem. Geddaři při vší nedokonalosti sociálního uspořádání společnosti, která jim byla vlastní, okázalých ceremoniích a podivných zákonech, byli jinak lidem dost blízcí. Rádi přejímali (nebo se alespoň pokoušeli přejímat) technické úspěchy lidské společnosti. Vymoženosti aranků se jim sice zamlouvaly ještě víc, ale vyloženě jim nevyhovovala jejich hierarchie hodnot.
Dio-daové byli úplně jiní.
Krátký život jim vůbec nebránil v tom, aby trvale rozvíjeli svou vědu. Vědec předával své nejdůležitější vědomosti synovi a výzkumná práce tak neustávala ani na okamžik. Téměř všechny profesionální poznatky se předávaly jednomu z dětí, a to už se pak od zcela konkrétní profese odvrátit nemohlo… a vlastně ani nechtělo. Sourozenci – dio-daové povili za svůj život obvykle dvě, někdy i tři děti – byli ve výběru svobodnější, ale také oni většinou pokračovali v rodinné tradici.
Ovšem se zaváděním svých vědeckých objevů do praxe rozhodně nespěchali. V mnoha domácnostech byly sice televizory ale dost bylo i dio-daů, kteří televizi za nutnost nepovažovali. Úspěšně rozvíjeli také kosmonautiku a jejich kosmické lodě, startující vždy jednou za několik let, dokázaly navštívit všechny čtyři další planety této soustavy – ve společnosti to však žádný zvláštní rozruch nevyvolalo. Služeb Kličníků využívali naprosto samozřejmě a vytvořili i několik kolonií, ale jejich expanze byla neuspěchaná – budili dojem, jako by osídlováním jiných světů dělali dalším civilizacím laskavost. Na planetě už dobrých sto let běžely jaderné reaktory ale velkou část energie dál vyráběly tepelné a vodní elektrárny. Dio-daové přitom vyvinuli naprosto bezpečné a absolutně čisté jaderné technologie pro energetiku, avšak se stavbou elektráren nové generace ještě nezačali. Počítač v domácnosti byl neslýchanou vzácností, ale zdejší modely byly podstatně kvalitnější než pozemské a údajně předčily dokonce i aranské.
Když je život tak krátký spěchat nemá smysl.
Když víte, že za život neunosíte ani jednu košili, o módu se nestaráte.
A i když k lidem měli dio-daové velice daleko, Martin jim dokázal porozumět. Pro Kadracha to bylo mnohem složitější.
Na Podzim Zrozený začal mluvit do telefonu. V turističtině, snad ze zdvořilosti, možná ale taky kvůli tomu, aby nemusel překládat, což by byla zbytečná ztráta času.
„Žij, Dlouho Přemýšlející, tady Na Podzim Zrozený. Ano, ještě žiju… Nejspíš dnes v noci… Děkuji… Navštívil mě přítel z jiného světa – člověk Martin… Ano… Prosí mě o pomoc a já jeho jménem prosím tebe: Asi před týdnem k nám přišla lidská žena jménem Irina Poluškdnová. Je to tak?“
Následovala krátká pauza. Na Podzim Zrozený dlouze pohlédl na Martina a řekl:
„Měl jsi pravdu, je tady… Děkuji ti, Dlouho Přemýšlející. Ještě jedna otázka: Kdy lidská žena překročila hranici a kde přesně je teď…? Ano? Tak dlouho…? Děkuji ti, Dlouho Přemýšlející. Sbohem.“
Na Podzim Zrozený uložil mikrofon a reproduktorek do prohlubní na telefonu a řekl:
„Žena Irina procházela pohraniční kontrolou tři dny. Má problémy se soustředěním, Martine.“
„Já vím,“ přikývl detektiv
„Pak se okamžitě odebrala do Doliny Boží.“
„Co to je?“
„Místo, kde pěstujeme svůj náboženský kult,“ vysvětlil nevzrušeně dio-dao.
„Je jasné, že v tom děvčeti se probudil zájem o náboženskou víru,“ řekl zamyšleně Martin. „Nejdřív hledala u aranků duši, a teď se začala věnovat vaší teologii… Já vaši víru neznám, Na Podzim Zrozený. Jednou jsi říkal, že respektujete každou cizí víru, ale o té vlastní jsi nemluvil.“
„To ti klidně můžu říct já,“ vložil se do rozhovoru nečekaně geddar. „Oni náhodou vůbec nejsou tak snášenliví. Jsou to prostě polyteisti a věří ve všechny bohy najednou. To mě velmi dráždí.“
„Je to jinak,“ poznamenal stručně Na Podzim Zrozený.
„Tak mě oprav!“ zacenil se skoro vztekle Kadrach.
„My věříme v Jediného Boha, Stvořitele vesmíru,“ prohlásil hrdě Na Podzim Zrozený „Ale považujeme tohoto Boha za neurčitého.“
„Myslíš za nepoznatelného?“ pokusil se o upřesnění Martin. „Ale to přece dělá každé náboženství…“
Na Podzim Zrozený zavrtěl hlavou:
„Ne. Právě za neurčitého. My máme za to, že Bůh je závěrečná etapa rozumného života ve vesmíru, mám-li to říct velmi zjednodušeně…“ Na okamžik se zarazil. „V daleké budoucnosti přestanou být inteligentní bytosti omezovány fyzickým tělem. Všechny civilizace vytvoří jeden celek, ale zároveň si budou formu své existence volit podle vlastních představ. Také jednotlivé mozky vytvoří jediný celek, aniž by přitom ztratily svou individualitu, a dají dohromady superinteligenci, kterou si nedokáže podmanit ani prostor ani čas. A to všechno bude Bůh – Stvořitel, Alfa a Omega, Počátek a Konec, Všeobecné i Jedinečné. Pohltí do sebe všechno bytí. On stvoří vesmír.“
Kadrach pohrdlivě frkl.
Martin si odkašlal a poznamenal:
„Ale každé náboženství si Boha představuje poněkud jinak…“
„Protože Bůh je neurčitý,“ přikývl Na Podzim Zrozený. „Ano, On existuje, On stvořil svět, On je věčný a stojí mimo čas. Jenže my žijící v čase, si ho ještě nedokážeme představit. Pokud všeobecně zvítězí lidská víra, bude Bůh lidský, takový jak si ho představujete vy. Pokud se naopak po kosmu rozšíří víra geddarů, bude geddarský i Bůh.“

„A co když zvítězí ideologie aranků?“ zeptal se Martin.
„Tak Bůh nebude,“ přikývl Na Podzim Zrozený. „Uvažuješ správně.“
„Nesmysl,“ zahuhlal Kadrach. „Bůh je, já to vím. A stín vrhaný jeho světlem je prorok TajGeddar, který v našem světě žil před necelým tisícem let. Bůh je příliš veliký na to, abychom byli s to mu porozumět – proto také přišel TajGeddar, Světlem Zrozený, stín na zdi bytí, geddar a zároveň Bůh, který přišel proto, abychom mu rozuměli a mohli se mu klanět. To on způsobil zázraky, potvrzené svědky, jeho věštby se naplnily a naplňují se i nadále. Je jen Jediný Bůh – a TajGeddar je Jeho stín!“
Na Podzim Zrozený znovu přikývl:
„Ano, je jen Bůh geddarů a TajGeddar je Jeho stín. Meč TajGeddara odsekl prostor od času a pořádek od chaosu. Tento meč přetíná nit našeho žití a my všichni se po ostří tohoto meče odebereme do nového bytí. Jenže pak je taky lidský Bůh a Jeho syn přišel na Zemi, a je tu ještě Bůh ouluů a teplé vody Jeho snu…“
„Zmlkni!“ zařval Kadrach. „Můžeš si věřit čemu chceš, i tomu největšímu nesmyslu, ale nedovolím ti Boha hanobit!“
„Už mlčím,“ souhlasil Na Podzim Zrozený. „Hlavní myšlenku už jste stejně pochopili.“
„A existuje i vaše vlastní víra?“ zeptal se detektiv.
„Samozřejmě,“ přikývl Na Podzim Zrozený „Právě jsem vám vyložil její základy.“
„To ne,“ nesouhlasil Martin. „Vyložil jsi nanejvýš filozofický základ vaší víry. Pochopil jsem, že jste ochotni respektovat oprávněnost každé konfese. Vy jste ale přece v něco věřili už před příchodem Klíčníků, Forten a Cizinců všeho druhu…“
„Ano, to jistě,“ odpověděl po krátkém zaváhání Na Podzim Zrozený. „Ale copak tebe doopravdy zajímají detaily? Nebo bys snad dokonce chtěl na naši víru přestoupit?“
„Moc ne,“ přiznal se detektiv. „Tedy – ono je to velmi zajímavé, ale s tím nemůžeme ztrácet čas. Tohle všechno si rozhodně ujasním později. Teď mi radši vysvětli, co je to Dolina Boží.“
„Je to hluboké horské údolí a v něm stojí chrámy všech významných náboženských kultů naší galaxie,“ vysvětlil s úsměvem Na Podzim Zrozený. Jak vidíš, je to velmi prosté.“
„A napadá tě, proč se Irina vypravila právě tam?“
Dio-dao se zamyslel a pak řekl:
„Možná chtěla přijmout za své nějaké hodně vzácné náboženství. Když je kontakt s rasou, která takovou víru vyznává, z nějakého důvodu obtížný je nejpohodlnějším způsobem návštěva Doliny Boží.“
„Copak tam jsou i kněží všech konfesí?“ užasl Martin.
„Samozřejmě. V prázdných chrámech se bohové nezdržují.“
„Nojo,“ zamumlal Martin. Od Iry Poluškinové byl ochoten očekávat hodně neobvyklé skutky, ale z náhlého záchvatu religiozity by ji v žádném případě nepodezíral. „Máš ještě nějaké jiné verze?“
„Mohla se opravdu zaujmout pro studium teologie,“ usoudil Na Podzim Zrozený. „Dolina Boží je v takovém případě tím nejpříhodnějším místem, kde se dají zkoumat prakticky všechny konfese.“
„Nezbývá nám, než se tam vypravit,“ řekl Martinovi ponuře Kadrach. „A to se mi nelíbí, příteli. Ani trochu se mi to nelíbí.“
„Proč?“
„Protože…,“ Kadrach zaváhal. „Protože to má příliš blízko ke svatokrádeži. Řekni mi, dio-dao, je… v té dolině… také jílec TajGedarra?“
„Jílec je vaše označení pro chrám?“ upřesnil si Na Podzim Zrozený. „Jeden z mých předků už vaši rasu studoval, ale bylo to už dávno a mě zbyly jen střípky někdejších znalostí… Asi je – sám jsem tam nikdy nebyl, ale prý se tam pěstuje víc než sedm set náboženských kultů.“
Kadrach syčivě vydechl, zapřel si bradu do dlaní a pohroužil se do trudných úvah.
„Je to složitá situace,“ pokýval soucitně hlavou dio-dao, který si opatrně hladil břicho. „Poslyš, Martine, a nebudeš v šoku, když v Dolině Boží najednou potkáš své souvěrce?“
„To znamená, že to také budou dio-daové?“
Na Podzim Zrozený přikývl.
„Nezvyklé to určitě bude,“ přiznal se Martin. V duchu si představil klokana, oblečeného do kněžského roucha a stojícího před oltářem, a velmi znejistěl. Pak pohlédl na Kadracha: „Samozřejmě se na ně nevrhnu s mečem a nebudu na ně křičet, že jsou svatokrádežníci…“
Kadrach si ztěžka povzdechl:
„Příteli můj, mě není třeba vybízet ke snášenlivosti a toleranci. Jsem schopen smířit se s lecčím! Existují ale meze, které překročit nemohu. Jestliže budu svědkem toho, že dio-daové naši víru překrucují, že tupí odkaz TajGeddarův a posvátné obřady spíš parodují…, pak můj smysl pro povinnost přehluší jakoukoli shovívavost a snášenlivost.“
„Věř mi,“ oslovil ho tiše Na Podzim Zrozený „že v Dolině Boží se jiné víře nikdo nevysmívá. To, co tam spatříš, ti nejdřív možná bude připadat zvláštní, ba urážlivé, ale když si dáš tu práci a ve všem se zorientuješ, tvůj hněv se utiší.“
„Dobře,“ souhlasil nakonec Kadrach. „Pokusím se být objektivní. Jak se do té doliny dostaneme?“
„Sami byste to nedokázali. Potřebujete průvodce,“ řekl Na Podzim Zrozený. „Myslím si, že by jím mohl být Dočkal Se Přítele. Viď, synku…“
Z vesty se vysunula malá hlavička. Dočkal Se Přítele zdráhavě řekl:
„Slyším tě, rodiči. Ukážu Cizincům cestu do Doliny Boží. Teď už ale nemohu dál čekat.“
Ruka Na Podzim Zrozeného láskyplně pohladila hebkou dětskou hlavu.
„Já vím, synku. Vydrž ještě pár minut. Chvíle tvého zrodu už je tu.“
Hlavička přikývla a zmizela zpátky ve vaku. Martin se při té podívané až otřásl, což Na Podzim Zrozenému neuniklo.

„Pomoc při porodu nepotřebuji, Martine," upokojil ho dio-dao. „Kdybys ale se mnou právě v tuhle chvíli mohl být, bude mi to příjemné. A když pak mému synovi pomůžeš pochovat mé tělo, bude to pro mě i pro něj velká služba."
„Pomůžu ti se vším," slíbil Martin. Pak chvíli hledal ta nejvhodnější slova a tiše dodal: „Jsem hrdý na to, že my dva se známe. Do budoucna mi určitě bude něco chybět."
Na Podzim Zrozený přikývl a pousmál se:
„Nejdřív mi pomoz dostat se do ložnice. Už slábnu."
Martin ho tedy v chůzi přidržoval – dio-dao už se opravdu začínal potácet. Poslední síly z něj unikaly doslova před očima. Ve dveřích, zatažených jen těžkým závěsem, se Na Podzim Zrozený ještě otočil:
„Sbohem, geddare. Žij a vzpomínej."
„Sbohem, dio-dao," odpověděl Kadrach. Bylo vidět, jak trapně si v tu chvíli připadá: on – velký, statný, agresivní a hrdý geddar. Před tváří usmířeně umírajícího dio-daa, právě v noci smrti a zrození se všechny geddarské zásady zdály nevhodné a naivní jako dětská hra na vojáky uprostřed bojiště sežehlého těžkou bitvou.
4
Dočkal Se Přítele nakonec na svět zdaleka nepřicházel tak snadno, jak si to zřejmě představoval Na Podzim Zrozený. Těhotenství bylo delší než je obvyklé a vak byl pro mládě příliš malý – hlava se ven dostala bez potíží, ramena ještě také, ale zbytek těla ve vaku uvízl a nechtěl ven. Na Podzim Zrozený bolest statečně snášel, ačkoli – je možné, že nějaká hormonální vlna bolest potlačila, ale když už to trvalo příliš dlouho, Martin si řekl, že zřejmě nezbude než chopit se nože a vyzkoušet na Cizinci prastarou praktiku císařského řezu.
Na Podzim Zrozený si však nakonec přece jen poradil sám.
Novorozenec, který byl velký asi jako pěti – šestileté lidské dítě, po porodu několik minut odpočíval na posteli vedle svého rodiče. Na Podzim Zrozený cosi šeptal a syna, s nímž byl stále ještě spojen pupeční šňůrou, laskavě hladil. Nebylo vyloučeno, že dio-dao svému dítěti ještě stále mohl předávat nějaké informace, ale ptát se na něco takového považoval Martin za nevkusné.
Pupeční šňůra nakonec odpadla sama. Dočkal Se Přítele se otřel mokrými ručníky a zůstal vedle svého rodiče sedět tak dlouho, dokud jeho oči nezmrtvěly. Teprve pak se obrátil k Martinovi.
„Osprchuji se a pojím," oznámil. „Pomůžeš mi pak pochovat tělo?"
Detektiv přikývl. Bylo zvláštní a nezvyklé rozmlouvat s tímto právě narozeným, a přesto už zcela samostatným tvorem. Zároveň však měl radost z pokroku této civilizace – novorozenci už nemuseli pojídat těla svých rodičů.
Dočkal Se Přítele vyšel do obývacího pokoje, pozdravil Kadracha a odebral se do sprchy Geddar se přinejmenším tvářil naprosto klidně, z čehož měl Martin radost. Zatímco se novorozenec sprchoval, zavinul tělo Na Podzim Zrozeného do tenkého rubáše, zhotoveného nikoli z látky, ale z pevného šedivého papíru. Pokusil se dio-daovi zatlačit oči, avšak ty se dál dívaly do budoucnosti, která se pro něj uzavřela navždy.
„Člověk ani neví, co říct," prohodil šeptem detektiv. „Inu, byl jsi dobrý kluk…, tedy ne člověk, a dokonce ani ne muž, nýbrž hermafrodit, ale v té mele před třemi měsíci jsi mi pomohl jako nikdo jiný… A jaký jsi měl smysl pro humor…, nemluvě o tom, že k lidem ses choval vždycky báječně."
Martin umlkl, protože dál už ho nic nenapadalo.
„Odpočívej v pokoji," uzavřel svou promluvu a zakryl i tvář Na Podzim Zrozeného. „Ať je ti země lehká."
…Už za hodinu, když mládě ukojilo svůj první hlad, měl Martin možnost přesvědčit se, jak antropomorfně naivní byla jeho poslední slova nad zesnulým přítelem. Dio-daové své mrtvé nepochovávali. Martin a Dočkal Se Přítele odnesli tělo na okraj městečka; přitom se ukázalo, že i novorozenec je fyzicky stejně zdatný jako dospělý jedinec. Kadrach je mlčky následoval. Pomoc jim nenabízel, jen vše se zájmem sledoval. Pak se zastavili u vysoké kovové ohrady. Dočkal Se Přítele v ní našel malá dvířka, zastrčená na masivní závoru, otevřel je, pak zanesli tělo do ohrady, položili je na zem a zase odešli.
Vzápětí v ohradě nastal podivný ruch a ozvaly se odporné rnlaskavé zvuky.
„Co je to?" zeptal se Martin, který měl co dělat, aby se nepozvracel.
„Dobytek," odpověděl úsečně Dočkal Se Přítele. Pohlédl na Martina a potvrdil jeho podezření: „Ano, mrtvými těly krmíme domácí zvířata. Umíráme příliš často na to, abychom mohli využít celý koloběh organických procesů a těla zahrabávat do země jako hnojivo."
„A tahle zvířata pak sami jíte?" zeptal se Kadrach.
„Ne, těmi krmíme větší dobytek," odpověděl novorozenec. „Ale jaký je v tom rozdíl, geddare? Ty také jíš byliny a ořechy, které vyrostly z kostí tvých předků. Kdežto my požíváme maso, které vzniklo z těl našich předků."
Nade všechno Martinovo očekávání se geddar tentokrát nepřel.
„Život je krutý," odtušil jen.
„Nelítostnější je už jenom smrt," přikývl Dočkal Se Přítele.
Vrátili se do domu Na Podzim Zrozeného, který se od této chvíle stal domem jeho syna.
Uložili se ke spánku, protože bylo už dlouho po půlnoci a všichni byli hodně unavení.
Jen Dočkal Se Přítele se ještě jednou najedl.

Martin spal špatně. Před několika lety si přečetl zajímavý článek jednoho psychologa, jenž zkoumal vnitřní svět těch, kteří procházejí Fortnami. Kromě výčtu tradičních problémů notorických turistů, k nimž patřily deprese, ztráta orientace v čase a prostoru, sebevražedné nálady, impotence, zvýšená agresivita a neadekvátní reakce, psycholog poskytoval i cenné rady. Nejdůležitější z nich pravila, že mezi návštěvami jednotlivých světů je třeba dělat alespoň týdenní, ale ještě lépe měsíční pauzy. Velice nelichotivě se autor vyjadřoval o těch, kteří cestovali z planety na planetu, aniž se mezitím vraceli na Zemi. O psychologické zátěži, plynoucí z návštěvy tří světů během jediného týdne, tento odborník soudil, že

ji lidský mozek prostě neunese.
Psycholog samozřejmě dost přeháněl, jako to dělá a má dělat každý lékař. Je lepší pacienta vyděsit, než mu očkovat falešný optimismus. Martin se už ale po vesmíru nacestoval dost a dost, aby se mohl považovat za mnohem odolnějšího, než je drtivá většina kosmických cestovatelů.
A přesto byly tentokrát jeho sny těžké a plné nočních můr. V jednom tom snu Martin a Dočkal Se Přítele společně vařili sváteční oběd z Na Podzim Zrozeného. Zesnulého dio-daa bylo třeba okořenit, zabalit do alobalu a usmažit přímo v posteli. Hned vedle stál Kadrach a kladl detektivovi všetečné otázky – zda tam toho koření nedal moc a zda bude maso starého dio-daa dost měkké. Pak se začal neznámo proč vyptávat, zda tohle jídlo bude košer, a do jeho chování se vkradlo cosi z manýr tří provokujících výtržníků na Stanici…
A pak se mu náhle zjevila Iročka Poluškinová. Byla bledá, pohybovala se mdle, a když se k němu přiblížila, Martin pochopil, že je mrtvá. Na jeho otázku, jak se to stalo, provinile odpověděla, že se pokusila uvidět Boha a že takové pokusy nikdy k ničemu dobrému nevedou.
Ke svátečnímu stolu ovšem usedla společně s ostatními. Když Martin jídlo odmítl, popadla ho za rameno a začala jím velmi neženský třást a nutit ho do toho strašného pokrmu…
Martin se probudil a zjistil, že nad ním stojí Dočkal Se Přítele. Kadrach už byl vzhůru a právě se myl. Na stole stála snídaně a vonělo to tu pečeným masem.
„Vstávej, musíme se vydat na cestu," řekl mu Dočkal Se Přítele. „Vlak do Doliny Boží odjíždí za hodinu."
„A ty tedy pojedeš s námi?" zeptal se detektiv, zaháněje zbytky spánku.
„Přece jsem vám říkal, že sami se tam nedostanete."
„To říkal tvůj otec," připomněl zmateně Martin. „To říkal Na Podzim Zrozený a ne Dočkal Se Přítele."
Mladý dio-dao se usmál:
„V prvních dnech po narození je těžké oddělit vlastní paměť od těch předchozích… Ano, to říkal můj rodič, ale já s ním přece souhlasil."
„Máš pravdu," přikývl Martin a vstal. Spali s Kadrachem oba na podlaze, neboť nabízenou postel oba rozhodně odmítli – aniž se předtím nějak domlouvali.
„A víš co? Můžeš mi klidně říkat Dodo," navrhl mu dio-dao. „Ono to pro mě bude nakonec příjemnější."
„A co geddar?" zeptal se Martin.
„Ten mi může říkat taky tak," rozhodl se po menším zaváhání Dočkal Se Přítele.
Během noci Dočkal Se Přítele viditelně povyrostl. Teď byl velký asi jako osmiletý pozemský chlapec. Dětství dio-daů bylo krátké – vlastně to bylo jen období fyzického zrání. Podstata lidského dospívání přece nespočívá v dorůstání těla, na němž se nakonec objeví i druhotné pohlavní znaky. Dětství je především období, kdy člověk poznává svět, kdežto dio-daové svůj svět znají už před zrozením…
Nasnídali se. Na stole bylo hodně lehce opečeného masa s hustou ostrou omáčkou, cosi jako tavený sýr a dušená zelenina, připomínající pozemské fazole. A taky čaj, silný a až nepříjemně přeslazený čaj.
Maso jedl jen dio-dao.
„Už jsem všechno zjistil," oznámil jim Dodo a s chutí pořádal jednu porci masa za druhou. „Žena Irina odcestovala do Doliny Boží normálním osobním vlakem. Je to levné a dost pohodlné, ale na místo se dostane až dnes po poledni. My vyrazíme expresem a budeme tam pozdě večer. Takže žena nebude mít dost času, aby tam provedla nějakou hloupost."
„Jakou hloupost?" zneklidněl Martin.
„Hodně jsem přemýšlel," řekl skromně Dodo. „Rodič byl příliš obtěžkán blížící se smrtí, než aby nad problémem dokázal přemýšlet opravdu zevrubně. Já myslím, že jsem Irininým snahám porozuměl."
„Tak do toho!" povzbudil ho detektiv.
„Říkal jsi, že žena dostala do rukou soupis vesmírných záhad," řekl mladý dio-dao. „Podobné soupisy samozřejmě vytváří každá civilizace a všude jsme svědky snahy tyto hádanky vyluštit. Jenže žena Irina se pokouší záhady, které ji zaujaly rozlousknout sama. A navíc potřebuje tu či onu globální otázku zodpovědět okamžitě. Připomeňme si, čím se doposud zabývala. Nejdřív tu bylo tajemství Knihovny. To je otázka vskutku velice důležitá. Zatím nevíme, patří-li tato planeta Klíčníkům nebo nějaké jiné, zmizelé civilizaci, ale její obelisky v sobě ukrývají nejstarší tajemství. Možná dokonce jakýsi letopis postupného vznikání všehomíra. A možná taky zatím nepoznané, protože nerozluštěné zjevení shůry. Jenže jazyk Knihovny se nedá rozluštit tak rychle, jak si žena Irina představovala. V druhém případě se pokoušela porozumět záhadě starých svatyní na těch planetách, které si jako sídla Stanic vybrali Klíčníci. To je, jak vidíme, problém stejně důležitý! Pokud všechny ty chrámy skutečně existovaly a obsahovaly nám zatím neznámé artefakty pak Klíčníci jednotlivé světy nenavštěvují nazdařbůh…, ale reagují na signály vysílané právě oněmi chrámy! Co by to mohlo znamenat? Existenci jisté staré prarodičovské civilizace? A tedy společné kořeny všech inteligentních pospolitostí v kosmu? Nebo snad existenci dnes již zapomenuté transportní sítě, která kdysi fungovala stejně jako klíčnické Fortny? To je velice zajímavý problém – bohužel doposud nevyřešený. A je tu třetí planeta, kam se žena Irina podívala, a zároveň třetí problém. Je to velké tajemství, které je bezesporu schopno obrátit naši dosavadní filozofii vzhůru nohama! Existuje nehmotný nositel rozumu, existuje duše, a tudíž život po smrti? Problém byl v tomhle případě v tom, že Irina protiřečila sama sobě a pokoušela se mystické entity vypátrat metodami povýtce fyzikálními… Čtvrtý svět je ten náš. Jak můj otec, tak já se domníváme, že unikátním jevem je víra v neurčitého Boha."
Kadrach až nadskočil, ale neřekl nic.
„Ptejme se tedy čeho chce dosáhnout žena Irina na naší planetě!" pokračoval Dodo. „Chce rozluštit záhadu všech záhad! Chce zjistit, a to nikoli na základě víry ale na základě ověřitelných fakt, zda existuje Bůh! A jak to chce udělat? Jednou ze zvláštností všech velkých konfesí je, že existenci Boha, byť by o sobě dával vědět zázraky dokázat nelze. Zázraky se buď nedají nijak dokumentovat a dokážou přesvědčit jen jednotlivce, nebo jsou to podvody vysvětlitelné

přírodními zákonitostmi, anebo jsou z minulosti časově tak odlehlé, že je nemůžeme prověřit. Chodil po planetě zemi opravdu syn Boží? Zjevil se geddarům TajGeddar ve fyzické, hmatatelné podobě? To všechno nejsou otázky pro vědu, ale pro víru."
Martin si povšiml, že Kadrach již brzy vybuchne, a rychle Dodovi skočil do řeči:
„To je přece přirozené. Kdyby se Boží existence dala přesvědčivě dokázat, vzalo by to inteligentním bytostem svobodu vůle… nebo přinejmenším její obrovskou část."
„Jistě," přikývl nevzrušeně dio-dao. „My také nejsme schopni přinést přesvědčivé důkazy oprávněnosti svého náboženství. Ano, uchováváme paměť předků, ale ta se s každou další generací propadá hloub a hloub… Co vidím, když očima svého dalekého předka vidím starce na vrcholku skály? Možná je to Nositel Naděje, prorok, který se osobně dotkl božství. Ale možná je to docela obyčejný vojenský pozorovatel, který vyhlíží nepřítele… Nebo pastevec, který pátrá po zbloudilém stádu. V mé paměti se ten obraz mihne jen na kratičký okamžik, v němž se pravdu nedovím. A mí potomci navíc už ani skálu ani starce neuvidí. Takže pro ženu Irinu bude dobré jen to náboženství, které je věřícímu schopno poskytnout jasné a nedvojsmyslné důkazy existence Boží."
„Ono nějaké takové existuje?" zeptal se ironicky Martin. „Každé náboženství, které by umělo konat zázraky na objednávku, by okamžitě zaplavilo celý vesmír."
„To si právě zkontrolujeme," poznamenal klidně Dodo. „Proto jedeme do Doliny Boží. Tam navštívíme teologický ústav. Vysvětlíme důvod své návštěvy a požádáme o radu."
„No to je ohromně jednoduché," vyprskl geddar. „Přijdeme, zeptáme se a uvidíme. Má to snad znamenat, že vaši vědci na podobnou možnost přišli, ale experimentálně ji neověřovali?"
„Uvidíme," usmál se dio-dao. „Pojdme, přátelé. Vlak nám jede za dvacet minut."

V podobnosti různých ras je hodně směšného – mnohem směšnějšího než v rozdílech. Martin by byl ochoten přísahat, že nejlegračnější věcí v galaxii je maličký čajníček dogari, který jednou viděl v jakési mimozemské hospůdce. Hodně veselých okamžiků mu připravilo také televizní vysílání Cizinců – samozřejmě u těch civilizací, které princip televize znaly. Mimozemské reklamy (některé civilizace si dopřávaly i tento pozemský hřích) byly už po léta vděčným námětem karikaturistů.
Zdejší vlak působil jako pěst na oko – ne sám o sobě, spíš kontrastem, který vytvářel s tratí a jejím okolím.
Díky prastaré tradici nejdřív neustále modernizovat vše staré a teprve pak to nahradit novým, si dio-daové na své planetě uchovali dopravní sít, vybudovanou již před tisíciletími. Prastaré polní a lesní cesty nejdřív vydláždili kamenem, pak je vybetonovali a nakonec je opatřili třemi kolejnicemi – obvykle z oceli, ale místy jen z velice pevného dřeva. Před nějakými sto lety se po těch kolejích rozjely první parní lokomotivy které později nahradily (ovšem ještě ne všechny!) lokomotivy elektrické.
Teď na ně pod kopulí nádraží čekal expres, za který by se nemuseli stydět ani arankové.
Tři dlouhé doutníkovité vozy z matového plastiku na kolejích nestály, ale visely nad nimi. Spojovaly je můstky z průhledného materiálu, připomínajícího zmačkaný celofán. Všechny vagóny byly patrně motorové a jeden od druhého se nijak nelišily. Ve dveřích otevřených dokořán stáli dio-daové v přísných černých pláštěnkách.
Koleje na nádraží byly dřevěné.
Kadrach zůstal nechápavě stát a řekl:
„Ono to visí ve vzduchu."
„Ano," přikývl Dodo.
„To je magnetický polštář?" otázal se geddar s nadějí v hlase.
„Ne, antigravitace."
Geddar znovu vypustil z úst syčivý zvuk a zakroutil hlavou:
„Už jsem o tom slyšel, ale nechtělo se mi tomu věřit… Vy umíte ovládat gravitaci? Stejně jako arankové?"
„Jinak, ale umíme," odpověděl důstojně dio-dao. „Pospěšme si, přátelé."
Dodo předložil průvodčímu v posledním voze jakési doklady. Martin s Kadrachem se legitimovali svými dočasnými průkazy. Formalit, které je čekaly bylo tentokrát neuvěřitelně málo – pět či šest otázek, týkajících se v zásadě jen kulinárních priorit a schopnosti snášet přetížení. Pak člověk i geddar dostali každý svůj dotazník, který směli vyplnit až cestou. Dotazník byl překvapivě stručný sotva osmistránkový.
Po těchto formalitách směli vstoupit dovnitř.
Bylo rovnou znát, že dio-daové nikdy ve vlaku necestovali na opravdu dlouhé vzdálenosti. Nebylo tu nic, co by alespoň vzdáleně připomínalo kupé nebo dokonce lůžka. Prostředkem vagónu vedla široká ulička, podél níž stála křesla, obrácená vždy po dvou proti sobě. Nutno říct, že pro humanoidy nebyla už na první pohled příliš pohodlná. Stěny vozu byly vyrobeny z kalného plastiku barvy podzimního dýmu a do těch byla jen tu a tam, bez ladu a skladu, zasazena okna. Podlahu pokrýval koberec s vysokým vlasem. Základní barvou interiéru byla měkce béžová, dokonce i osvětlení dio-daové opatřili světle hnědými stínidly.
„Tak tímhle budeme za chvíli cestovat!" prohlásil Dodo. „Jako doma, přátelé!"
Martin se nechápavě rozhlédl. V celém voze byli jediní pasažéři oni tři.
„Tenhle vagón k soupravě připojili kvůli nám," řekl poněkud zaraženě dio-dao. „Nezlobte se na naši rasu – je vůči Cizincům přátelská a vstřícná, ale o nějaký bližší kontakt přece jen neusiluje. I když… pokud jinde nebude místo, tak si sem určitě někdo přisedne…"
„Co tě to stálo?" zeptal se Martin přímo.
„Hodně," uhnul očima Dodo. „Ale nedělej si starosti, byla to má povinnost. Navíc jde o dobrodružství, které by mohlo být velmi zajímavé."

„Měli jsme velké štěstí, že Na Podzim Zrozený byl tvůj přítel," usoudil rozšafně Kadrach. „Děkujeme ti, malý dio-dao."
Klokánek jen stydlivě sklonil hlavu.
„Pojedeme už brzy?" zeptal se detektiv.
Geddar ho přátelsky popleskal po rameni.
„Nežertuj a podívej se ven!"
Martin vyhlédl z okna.
Pohyb vůbec nebylo znát, ale souprava už se řítila nad kolejemi a rychlost neustále zvyšovala. Teď to bylo takových tři sta kilometrů v hodině – možná i víc.
„Dočkale… Dodo… Proč ten vlak letí nad kolejemi, když je vlastně nepotřebuje?" zeptal se Martin. „Vždyť se jich vůbec nedotýká."
„Je to velmi jednoduché," začal vysvětlovat jejich průvodce. „Víceméně z bezpečnostních důvodů, aby nevrazil do stromu, do nějaké terénní překážky, do velkého zvířete či do neopatrného chodce."
„Nebylo by ale jednodušší, kdyby se souprava pohybovala dejme tomu deset patnáct metrů nad zemí?"
„My si na létání moc nepotrpíme," připustil mladý dio-dao.
„Ale do vesmíru létáte," nedával si pokoj detektiv.
„To je ale přece něco úplně jiného!" zvolal Dodo. „Něco naprosto jiného!"
„Na jejich planetě nejsou žádní ptáci ani létající hmyz, příteli," zasáhl do debaty Kadrach. „Dio-daové mají z výšky strach."
„Poslyš, Kadrachu," zamyslel se Martin. „Já mám takový pocit, že toho o dio-daech víš přinejmenším stejně jako já. Tvé znalosti jsou ovšem poněkud jednostranné. Samá negativa."
Kadrach se tiše zasmál:
„Nerad bych, aby se to našeho mladého průvodce dotklo, ale přesně takhle to je. Když na naši planetu přišli Klíčníci a geddaři začali poznávat vesmír, dlouho jsme hledali, z koho bychom si měli vzít příklad. Mezi humanoidy a těmi nejpodivnějšími formami života jsme nedělali žádný rozdíl. Dopadlo to ale tak, že nejsympatičtější jsou nám lidé a arankové. O ostatních rasách vím většinou jen to, co je přátelství a spolupráci na překážku."
„Proč by se mě to mělo dotknout?" reagoval živě dio-dao. „Pro nás lidé a tím spíš geddaři také nepatří mezi nejoblíbenější civilizace. To ale neznamená, že bychom nemohli dělat výjimky. Měli bychom se najíst, přátelé. Cesta bude dlouhá.

Vlak se řítil na sever. Byli na jižní polokouli planety, takže hodinu od hodiny bylo stále tepleji. Sníh vystřídaly kamenité pláně a ty pak zjevně obdělávaná pole, porostlá nějakými kravinami. Olověné mraky z oblohy také zmizely a nebe zesvětlalo – nejdřív do hnědozelena a poté až k čistému nazelenalému blankytu. Občas se za oknem mihly malé vísky a ve třech velkých městech vlak zastavil.
Do jejich vozu ale stále nikdo nenastupoval.
Dodo jedl prakticky bez přestávky. Martinovi se jednu chvíli zdálo, že malý, či spíše mladý dio-dao mu roste přímo před očima – stačí se na něj chvíli nedívat, a pak jako by najednou byl o dobré dva centimetry větší. Tahle rasa zkrátka neměla dětství a přísně vzato neznala ani stáří. Detektiv si připomněl omílanou pozemskou metaforu o lidském životě jako o postupném vzplanutí, hoření a uhasínání; to život dio-daů se nevzněcoval a nehořel, ale rovnou vybuchoval.
Venku bylo stále tepleji.
Křovinové plantáže vystřídaly lány jakýchsi obilnin a poté pastviny po nichž se loudali dobře vykrmení dvounozí živočichové, připomínající krávy, které se postavily na zadní. Živočišný svět na Margie fungoval podle naprosto stejného principu – také místní zvířata nežila déle než půl roku, byli to vačnatci a mohli se pochlubit dědičnou pamětí.
Smutná planeta…
Martin se v křesle usadil co nejpohodlněji, zavřel oči a pokusil se na chvíli usnout. Dio-dao, který seděl proti němu, chroupal cosi jako pozemské chipsy a četl si knihu – úplně obyčejnou, papírovou, jako někde na Zemi.
„Copak to čteme?" neudržel se detektiv. Už tu pochopil, že dio-daové neradi zbytečně ztráceli čas. Pokud Dočkal Se Přítele bude opravdu kráčet v otcových stopách a věnovat se právnické profesi, musí velmi rychle prostudovat četné zdejší právní kodexy a příslušné zákony.
„Ale, vzal jsem si na cestu takový román…," zrozpačitěl Dodo. „Je to beletrie. Smyšlenka."
„A o čem?" zajímalo Martina. Když tu byl posledně, o kulturu dio-daů se příliš nezajímal a soustředil se hlavně na to, aby neporušil žádné místní zvyklosti.
„Je to o jednom dio-daovi, jmenoval se Přeji Si Víc. Chtěl žít déle než ostatní a zavřel smlouvu s ďáblem. Podle té musel každého půlroku zabít a sežrat mladého dio-daa, načež omládl a mohl se vydávat za svého syna. Jenže policista Mysli Na Minulost, ho po jednom náhodném setkání začal podezírat… Ten policista obzvlášť pečlivě schraňoval vzpomínky předků a poznal v tom dio-daovi zločince, s nímž se utkávali už jeho otec a děd…"
Dodo umlkl a zeptal se:
„Není to pro bytosti, které žijí desítky let, námět poněkud naivní?"
„Proč?" zavrtěl hlavou Martin. „My takové příběhy máme taky, jenže jejich hrdinové nebaží po dlouhém životě, ale po nesmrtelnosti."
„To si neumím představit," pronesl pomalu Dodo. „Převyprávěj mi nějakou pozemskou knihu na tohle téma."
Martin se zamyslel a začal vyprávět fabuli Obrazu Doriana Greye. Z dio-daa se vyklubal nesmírně vděčný a pozorný posluchač. Hned ve chvíli, kdy portrét nešťastného Doriana začal stárnout místo něj, se do jeho očí nahrnuly slzy. Finále přijal se stoickým klidem, ale bylo vidět, jak jím příběh otřásl.
„Tomu říkám filozofická hloubka!" zvolal po chvíli ticha, „To tedy ano… A bylo to přeloženo do turističtiny?"

„O překládání beletrie do turističtiny jsem ještě neslyšel," odvětil Martin.
„Škoda," zalitoval naprosto upřímně dio-dao. „To byla opravdu působivá historie! Její tvůrce se určitě musel těšit všeobecné úctě…, nebyl to náhodou učitel morálky?"
Martin znejistěl:
„Jak bych ti to řekl… Pokud jde o tu přízeň nebo dokonce lásku, tak měl docela problémy…, obávám se, že pro tebe bude asi těžké to všechno pochopit, ale…"
Dio-dao ale naštěstí o komplikovanou osobnost Wildovu rychle ztratil zájem a vyptával se na další podobné pozemské příběhy. Martin mu tedy ve stručnosti vypověděl obsah Šagrénové kůže, která na Doda udělala o něco menší dojem, a pak se přestěhoval do žánru sci-fi.
Dio-dao nápadně znervózněl. Zatímco pozemskou beletrii a literární fabulaci vstřebával naprosto klidně a bez problémů, najednou odmítal přijmout fenomén vymyšlené budoucnosti. Podle jeho názoru je přípustné koncipovat a psát příběhy jen o minulosti. Budoucnost jakožto cvičiště pro fantazii si neuměl představit. Martin se mu tedy velice opatrně, přes příběhy z blízké budoucnosti a apokryfický příklad vynálezu kladiva při bádání nad atomovou energií snažil alespoň přiblížit smysl tohoto žánru.
„Ale tyhle věci se přece ve většině případů nakonec nestanou!" hádal se s ním podrážděně dio-dao. „Předpokládal třeba někdo na světě příchod Klíčníků?"
Martin pokrčil rameny
„Tak jakou to všechno má cenu? To je jen zbytečná ztráta času!"
Přiznat, že lidé velice často nevědí, co s časem, a vyplňují ho hrou, čtením knížek, koukáním na filmy a naprosto nesmyslnými koníčky, detektiv nedokázal.
„Uvědom si, že to rozšiřuje obzor našeho vnímání," řekl nakonec. „Když si člověk přečte koncept té či oné varianty budoucnosti, nahlédne jeho klady i zápory což znamená, že se může připravit na jeho přijetí či naopak odmítnutí."
Dio-dao se upřímně a hluboce zamyslel.
„A ještě něco – smyšlená budoucnost nám pomáhá lépe pochopit aktuální problémy současnosti. Úplně stejně, jako normální beletrie," dorazil ho Martin.
„Musím o tom přemýšlet," řekl nakonec Dodo. „Něco na tom je. Řekl bych, že takovéhle knihy máte rádi, protože ve skrytu duše doufáte, že alespoň něčeho z toho vymyšleného světa se nakonec dožijete. Pro nás by to bylo složitější. My víme, kdy umřeme. Žijeme krátce…, samozřejmě relativně krátce…, ale stejně…"
Odložil svůj román a utichl.
A Martin se rozhodl, že teď si konečně trochu zdřímne.
Když se večer probudil, podivuhodně odpočatý a svěží, vlak se právě hnal nad mořem. Nebe zatáhla modročerná opona, v dálce se blýskalo a pod podlahou jejich vozu se převalovaly zpěněné vlny.
„No jistě – na moři se to bez kolejnic obejde," prohodil při pohledu z okna ven.
„Normální vlaky musejí jet podél pobřeží, ale antigravitační soupravy si cestu takhle krátí," přikývl Dočkal Se Přítele.
„Musím ti ale sdělit jednu novinu, Martine. Rozhodl jsem se, že se stanu spisovatelem."
„Opravdu?" nadchl se pro nápad Martin. „To je závažné rozhodnutí."
„Velmi závažné," souhlasil dio-dao. „Nejdřív budu trochu pracovat u policie, abych mohl své znalosti předat některému ze svých synů. Chtěl bych mít dva nebo tři. A jeden z nich bude autor sci-fi. A začne naši civilizaci učit budoucnosti, která jednou přijde."
Martin se na povzneseného a dychtivého dio-daa zadíval se zájmem. Tak vida – neměl na práci nic lepšího, než jiné rase věnovat docela novou profesi!
„A taky už vím, o čem bude můj první román," pokračoval Dodo. „Za deset let…," učinil významnou pauzu, „přijde velký objev, který dio-daům umožní žít celých deset let a zároveň se rozmnožovat každého půl roku! Nejdřív dio-daové tento objev nadšeně uvítají. Jenže brzy nato planetu zasáhne krutá potravinová krize. Znovu se sem vrátí hlad a kanibalismus. Vláda bude nucena uplatňování objevu tvrdě omezit a právo na prodloužení života dostanou jen nemnozí. Kolem licencí na dlouhý život propuknou strašlivé intriky přerůstající ve zločiny. Hlavním hrdinou bude mladý dio-dao, který se bude jmenovat Obdařený Snem. Poslouchej…"
Dodo zvedl ze sousedního křesla objemný sešit v tmavomodrých deskách. Otevřel ho na první straně, ale Martin si s překvapením uvědomil, že sešit už je popsaný nejméně ze čtvrtiny Dio-dao začal číst:
„Podzim vítal již podruhé v životě. Slavil své narozeniny, Obdařený Snem opustil teplé a vlídné hlubiny rodičovského vaku přesně před dvěma lety.
Dodo se významně odmlčel a řekl:
„Už vidím, jaký šok to pro našince bude – přečíst si tyhle řádky!"
„No, nečekaný začátek bývá spolehlivým klíčem k úspěchu," souhlasil Martin.
„Termín narozeniny mi poradil tady vážený geddar," přiznal se Dodo. Původně jsem tam měl ‚Planeta už dvakrát oběhla svou hvězdu ode dne, kdy Obdařený Snem…' atakdále. Řekl bych, že nové, nečekané výrazy propůjčují textu větší tvárnost a vnukají důvěru k líčenému ději."
„To není vyloučeno," přikývl Martin. Pohlédl na Kadracha, který dio-daovi naslouchal a spokojeně se šklíbil.
„A tohle je moje oblíbené místo." Dio-dao zalistoval o několik stránek dál. „Tráva. Nebe. Klid. Jinak nic… Je to zvláštní slovo – nic. Nic přece neznamená, a přitom ho tak snadno vyslovujeme. Nic. Jen metlička trávy před očima, jen plující oblaka… Oblaka nevědí, co je to nic. Bílá na modré. Pára v prázdnu. Mračna dýmu – dýmu naší víry. Když jsme malí, stavíme si kouzelné zámky z bílé mlhy… Nic. Můžeme vstát, ale můžeme v té vysokánské trávě zůstat ležet. Co se změní? Nic. Vodní pára. Há dvě ó… Ale proč se nám tolik nechce vstávat ze syté vůně, z rozechvělých metliček trávy z vteřiny dětství, již vnímáme jako nečekaný dar? Vždyť tu stejně není nic, jen pára, jen há dvě ó… Jemný bílý šál na

tváři nebes jako nesmělé křídové čáry na školní tabuli…
Dětství odešlo, zbyla jen oblaka plující nad zemí. Ty mraky nevědí, že jsi už dávno dospěl. Jsou stejné, jako byly před rokem. Dospěl jsi, zestárneš a umřeš… A mraky dál poplují nad zemí, a mladý chlapec bude ležet v trávě, slepě a bezmyšlenkovitě hledět do nebe a nebude tušit, že ta mračna plula i nade mnou, nebude vědět, že každý sen se po staletí neustále opakuje… Nic. Ale dokud po obloze plují oblaka, tak žiju. Jsem stejný chlapec, který se na nebe díval před tisícem let. Jsem stejný stařec, který se na nebe usměje za dalších tisíc let. Žiji věčně! A budu žít vždycky! Há dvě ó – to je to, z čeho jsou složeny mraky i oceány, má tělesnost i šťáva trav. Jsem voda a oheň, země a vítr. Dokud nad zemí plují oblaka, jsem věčný. Tráva, nebe…, klid… Díky tomuto nebi. Téhle trávě. Těmhle oblakům. Téhle věčnosti, která je darována každému. Stačí jen dosáhnout až k nebi…“
„Ale ty jsi básník, Dodo,“ řekl překvapeně Martin.
Dio-daova bronzová pleť nenápadně zrůžověla rozpaky.
„Snažím se. Jeden z mých vzdálených předků byl skladatelem příběhů a mně zbylo něco i z jeho paměti. To mi pomáhá.“
„A co bude hlavní myšlenka tvého románu?“ zeptal se Martin.
„Jak jsi asi pochopil z toho úryvku, Obdařený Snem projde těžkými zkouškami a nakonec pochopí, že dlouhý život ještě nečiní inteligentní bytost šťastnější a že dlouhožijící ničím nepřevyšují své předky kteří žili jen půl roku!“
„Chápu,“ přikývl Martin.
„Nejsem si touhle myšlenkou zcela jist,“ přiznal se Dodo. „Ale jinak by z toho všeho čtenáři bylo příliš smutno.“
„Máš pravdu,“ řekl Martin. „Většina pozemských spisovatelů k podobným závěrům dospěla taky… Bylo jim líto čtenářů… a koneckonců i sebe.“
Dodo se zasmušil:
„Tak to ještě popřemýšlím. Třeba to finále bude nakonec jiné.“
„Pobřeží,“ prohodil tlumeně Kadrach. „Blížíme se k pobřeží.“
Bylo to zvláštní – přestože geddarova planeta byla na moře a oceány opravdu bohatá a strach z velkých vodních ploch se tedy předpokládat nedal, Martin v jeho hlase s velkým podivením zaslechl úlevu. Vstal a protáhl se. Potom se podíval oknem ven.
V dálce se opravdu zvedalo nějaké pohoří.
„Už jsme skoro na místě,“ oznámil jim Dodo. „Od pobřeží až do nitra hor je to tak půl hodiny. Zatím bych ještě něco snědl.
Najednou zaváhal. Potom se chopil svého sešitu a zpola vypsaného kapilárního pera.
„Nebo ne – radši budu ještě chvíli psát. Martine, podej mi prosím ten sáček bílkovinných tyčinek.“
5
Od zimy teď byli hodně daleko. V tomhle kraji bylo teplo dokonce i navečer a dokonce i v horách. Martin si stáhl bundu a zůstal jen v košili, Kadrach si na svém rouchu povolil všechna poutka a Dodo shodil plášť a zůstal jen v bederním pásu.
Nádraží leželo na kamenité pláni, za níž začínala Dolina Boží. Malé městečko, které mohlo mít nějakých pět šest tisíc obyvatel, se tisklo k železnici. Mezi obvyklými kopulemi Martin zaznamenal i budovy v jiném stavitelském stylu. V hrudi rázem pocítil příval tepla. Žilo tu hodně ras, lidi nevyjímaje. Však to také bylo velice unikátní místo.
„Jsou tady i geddaři,“ pronesl najednou Kadrach, kterému táhly hlavou úplně stejné myšlenky „Řekl bych, že nejrozumnější by bylo, kdybychom se rozdělili. Já požádám o radu naše, Martin se zase může poptat u lidí. A ty, Dodo, běž za vašimi teology.“
„To je dobrý nápad,“ souhlasil Dodo. „Támhle už vidíte vstup do údolí.“
Asi tak kilometr od městečka se horské srázy rozestupovaly a protínalo je údolí, nad jehož ústím se tyčil grandiózní oblouk v barvách duhy Na civilizaci dio-daů, dávající přednost klidným barevným tónům a nízkým stavbám, to bylo vskutku neobvyklé architektonické dílo.
„V té bráně stojí ostraha,“ pokračoval Dodo. „Ale vstup je tam volný v kteroukoli denní dobu. Jenom zbraně je tam třeba odevzdat.“
„Meč nikomu nenechám!“ vyštěkl ostře Kadrach.
„Meč si můžeš nechat,“ upokojil ho Dodo. „Pro vás je to přece kultovní předmět. Sejdeme se tedy pod obloukem… tak za hodinu?“
„Radši za dvě,“ požádal Martin. „To snad ještě bude světlo, ne?“
„Dobře, tak za dvě,“ souhlasil hned Dodo. „Pokusíme se o lidské ženě Irině dovědět co nejvíc – i to, jakému náboženství se tu věnuje.“
„Asi by bylo dobré prověřit všechny hotely,“ připomněl Martin. „Dokážeš to?“
Dodo jen přikývl a pak se rozešli. Martin zamířil ke kamenné patrové budově, nápadně připomínající pozemská stavení, Kadrach se ihned vydal k dlouhému dřevěnému baráku, korunovanému zamřížovanou strážní věžičkou. Dočkal Se Přítele už mezitím kráčel ke kopulím, stojícím poněkud stranou a příliš velkým na to, aby to byly normální obytné domy.
Tohle městečko se od jiných zdejších sídlišť dost nápadně lišilo. Martin tu několikrát potkal Cizince – párek dlouhonohých šeali s načepýřeným peřím, ponurého podsaditého humanoida či pseudohumanoida, jehož rasu ani nedokázal určit, a pak ještě mohutného humanoida s tváří šelmy, jehož soukmenovec tak neopatrně vyhrožoval Klíčníkům na Knihovně. Se šeali se Martin pozdravil v mimické turističtině, protože mluvená řeč jim moc nešla, kdežto humanoidy normálně oslovil. Dokonce i ten výbušný dravec se k němu choval velmi přívětivě – v cizích světech se všichni Cizinci bezděky sbližují.
V městě se však dalo narazit i na další stopy jiných galaktických kultur.
Martin tu objevil obchůdek, v němž mezi těmi nejroztodivnějšími potravinami vyšťáral i dvě hovězí konzervy,

plechovku kondenzovaného mléka a baklažánový kaviár běloruské výroby. Hned nato narazil na kopuli, nad jejímž vchodem se skvěl nápis: „Stříhání vlasů, peří a drápů. Kupírování ocasů a uší. Šlechtění šupin a kopyt. Leštění a broušení rohů. Vše vykonáme profesionálně a levně!“ A nakonec i na malý stadion, který byl sice prázdný, ale zastavěný nepochopitelným sportovním nářadím.
Martin si řekl, že jestli zbude trocha času, tak to riskne – nechá se ostříhat a udělat manikúru na cizí planetě. Právě takovéto příhody dávají životu tu správnou šťávu.
Nejdřív ale musel najít nějaké krajany a tak vytrvale směřoval k domu, který si vyhlédl hned po příjezdu.
„Čich“ ho nezklamal. Byl to opravdu pozemský dům, postavený z červených cihel, s taškovou střechou, širokými okny a útulnou lodžií v patře. Před domem byla malá zahrádka, v níž Martin dojatě zpozoroval zelenou nať cibule, ve fóliovníku se červenala rajčata a – zázrak nad zázraky! – kvetlo tu i několik jabloní.
Na lavičce vedle vchodu seděla tichá stařenka s kučeravou šedivou hlavou a s pletením v rukou, oblečená do jasně žlutých šatů. Podívala se na Martina skrz tlustá skla brýlí, usmála se, vstala a vykročila mu vstříc.
„Dobrý večer, Frau…,“ pozdravil rozpačitě Martin. Jeho bídná němčina se omezovala na několik frází, které mu kdovíjak uvízly v paměti.
„Dobrý večer, Herr!“ pozdravila ho potěšené stařenka. „Nezlobte se, ale já jsem Holandanka a německy jsem už strašně dlouho nemluvila… Nemáte nic proti tomu, abych přešla do turističtiny? Jmenuji se Elsa.“
„Samozřejmě!“ zaradoval se.
„Klausi!“ zavolala stařenka. „Máme hosta, Klausi!“
Z otevřeného okna v prvním patře se vyklonila holá hlava starého pána. Jakmile zahlédl Martina, stařík se rozzářil a zmizel.
„Ale posaďte se, jen se pěkně posaďte,“ pobíhala kolem něj stařenka. „Jak jste se vlastně na Fakjú dostal, Herr?“
„Já… cestuji s přáteli…,“ začal skoro koktat Martin. „Zrovna jdu z vlaku. Hledáme dívku, která přijela do Doliny Boží.“
„Obávám se, že v tomhle vám pomoci nemůžu, Herr,“ zarmoutila se co nejupřímněji stařenka. „My tu žádnou dívku nemáme. Zato se mi zrovna v mikrovlnce dopéká báječný štrúdl, takže když se na chvilku posadíte a dáte si čaj…“
„S radostí,“ přikývl Martin. O štrúdl však v žádném případě nešlo.
Mezitím dorazil i Klaus, který si rozdychtěně mnul ruce potřísněné barvami. Martin mu podal ruku a starý pán mu neprodleně vyložil, že je malíř, že tady žije už sedm let, protože tohle místo je skvělý zdroj inspirace, že o teologii se nezajímá, ale že s krajanem si moc rád poklábosí.
Slovo „krajan“ tady znělo obzvlášť jímavě – tak nějak slavnostně a vznešeně.
Martina zajímalo, kolik lidí v tomhle městečku žije. S potěšením vyslechl, že jeho tušení se naplňuje: žil tu italský botanik, který experimentoval s místní flórou, americký sociolog, který tu studuje životní styl dio-daů, pár čínských manželů, kteří si tu otevřeli obchůdek, holičství a prádelnu pro Cizince, básník arabského původu a mladý Japonec, který se na Fakjú ukrývá před mafií.
Jak Martin správně předpokládal, Rusové tu nebyli žádní. Galaktická rozvědka se potýkala s chronickým nedostatkem peněz, kdežto ruská pravoslavná církev se neodhodlala ani k tomu, aby podle příkladu Vatikánu poslala alespoň svého „botanika“.
Poznat všechny představitele rozvědek a jednotlivých konfesí se Martin rozhodně nechystal. Jemu docela stačil tenhle postarší holandský pár, který tu reprezentoval Spojenou Evropu.
„Asi toho o Dolině víte dost, co?“ zeptal se detektiv přímo. Paní domu prostřela na zahrádce před domem – štrúdl byl velice chutný a čaj zase silný a voňavý. „Je pravda, že se tam pěstují všechna známá galaktická náboženství?“
„Všechna velká náboženství,“ upřesnil Klaus.
Martin přikývl:
„Já jsem totiž soukromé očko.“
Staří manželé zakývali hlavami tak intenzivně a chápavě, až bylo Martinovi rovnou jasné, že mu to nevěří.
„To děvče, co sem přijelo, zahořelo pro teologii,“ míchal Martin bezstarostně pravdu se lží. „Chce tu dokázat existenci Stvořitele. Je jasné, že na to potřebuje náboženství, které je schopno předvést jasný a nepochybný zázrak. Na koho by se tady mohla s podobnou prosbou obrátit?“
„Naše víra je z něčeho takového samozřejmě vyloučena,“ poznamenal zamyšleně Klaus. Přestože v něm detektiv budil zcela zásadní pochybnosti, problém ho zaujal. „Když dovolíte, skočím si pro tabáček…“
„Klidně si nabídněte ode mě!“ navrhl mu Martin a štědře otevřel batoh. Našel tam balíček holandského MacBarrenu a Klausova tvář se rozzářila v blaženém úsměvu. Pak Martinovi dokonce nabídl „hostovskou dýmku“ a oba si s rozkoší zapálili. Po kratičkém zaváhání se k nim připojila i Elsa, která si z domu přinesla miniaturní lulku s dlouhou troubelí. Stařenka seděla tiše jako myš, ale rozhovor Klause s Martinem sledovala mimořádně pozorně.
„Zázrak, zázrak…,“ uvažoval nahlas Klaus. „Víte, ona vlastně i ta podivná víra dio-daů opakovatelnost a předvídatelnost zázraků popírá. Možnost dosáhnout zázraku za pomoci nějakého specifického rituálu odporuje každému pořádnému náboženství, protože ho proměňuje v šamanismus či magii. Stvořitel nemůže být přirovnáván k nějakému mechanismu, který v každém případě vyslyší modlitby věřících a vykoná to či ono. Mojžíš dostal od Boha berlu a schopnost konat zázraky, ale přitom jen plnil vůli Boží. Kristus byl také schopen vykonat jakýkoli zázrak, ale jako Bůh sám sebe omezoval… Kdyby vyslyšel přání apoštolů, tak by se stal králem Judeje… Když si vezmeme takový buddhismus, taky nemáme žádné důvody uvěřit v zázrak, no a zahloubáme-li se nad islámem…“
„Já chápu, že pozemská náboženství jsou pro tenhle účel nepoužitelná,“ vložil se do jeho monologu Martin. „Ale to děvče si myslí, že v nějaké konfesi našlo trhlinu. Jsem si jist, že právě teď je v Dolině Boží. A přemlouvá kněží jednoho z chrámů, aby jí pomohli. Jenže na to, abych prohledával celé údolí, bohužel nemám čas… Poradte mi, moc vás prosím!“
Elsa s Klausem se po sobě podívali.

„Je to velice sympatický mladý muž," konstatovala Elsa. „Jste křesťan?"
Martin přikývl.
„Nemohl bys mu třeba nějak pomoci, Klausi?" zeptala se Elsa manžela. „Aspoň trošičku…"
Na výtvarníka se Klaus v teologii vyznal docela slušně. Přemítal asi dvacet vteřin a pak úsečně pronesl jediné slovo: „Gaččer."
„Cože?!" vykřikl Martin a div přitom nepřevrátil šálek.
„Víra geddarů," přikývl Klaus. „V té se přece vyskytuje Mesiáš, TajGeddar, který…" Starý muž se znovu zamyslel: „Že by to byl Bůh, to se říct nedá…, ale je víc než prorok. Řekněme to asi takhle: TajGeddar je ta část… nebo ne, část ne… ta tvář Stvořitele, kterou dokáže vnímat člověk, vlastně bych měl říct geddar. Je to něco jako model, jako analogie, jako projekce…"
„Světlem Zrozený, stín na zdi bytí…," zamumlal si Martin. Z výrazu Klausovy tváře pochopil, že jeho šance být akceptován jako soukromý detektiv se od této chvíle rovnají nule.
„No vidíte, vždyť to všechno moc dobře víte sám," zasmála se povzbudivě stařenka.
„Mám jednoho přítele. Je to geddar a ledacos mi vyprávěl…," pokusil se o ospravedlnění Martin.
Starý pár mu opět nevěřil ani slovo.
„Ale copak víra geddarů v sobě obsáhla i předvídatelnost zázraku?" zeptal se detektiv.
„Jejich náboženství je ještě mladé a velmi aktivní," odpověděl Klaus. „Geddaři vězí v okovech velice složitého kodexu vzájemných vztahů, jejich společnost je daleko strukturovanější než třeba japonská. A tento kodex vzájemných vztahů se zčásti dotýká i způsobu jejich obcování s Bohem. Existuje například několik TajGeddarových slibů, které jsou jedním ze základů geddarské víry. Kupříkladu každý kněz, který ve jménu ryzosti své služby Bohu a hloubky své víry zemře, bude vzkříšen v novém těle."
Martin se skepticky ušklíbl.
„A to okamžitě," dodal vemlouvavě Klaus.
„Geddarské dějiny znají náboženské války," řekl detektiv. „Ale rozhodně jsem neslyšel nic o masových vzkříšeních těch, kteří padli."
„Samozřejmě," přikývl Klaus. „To se – jak se ostatně sluší a patří – vysvětluje nedostatkem víry těch padlých. Ale slib okamžitého oživení v jiném těle tu je. A sami geddaři tvrdí, že takových případů je zaznamenáno plno."
Martinovi se udělalo zle.
„To děvče může přijít do geddarského svatostánku a požádat, aby byla obětována ve jménu TajGeddarově," řekl zničeně. „To by se tedy stát mohlo…"
„Jistě, jenže dál by se ani v jejím případě nic nestalo a kněží by řekli, že nebyla ve své víře dost horoucí," pousmál se smutně Klaus. „Což se obvykle děje."
„Pak jsou ještě ty očistné rituály které pěstují… no… že by křest…," zavzpomínala tápavě Elsa.
„No a co – začal po tom posledním rituálu kámen plodit?" ušklíbl se Klaus. „To bys taky mohla připomenout šealské tance s ohni… Nene, pokud by se měl konat praktický experiment, tak na geddarech. Negativní výsledek bude samo sebou k ničemu, ale kdyby se dosáhlo pozitivního…" Zasnil se, ale vzápětí se mu ve tváři usadila pochmurná zádumčivost.
„Už musím jít," řekl detektiv. „Děkuju za pohoštění…"
„A jste si jist, že tam opravdu musíte?" otázal se nečekaně Klaus.
„A vy si myslíte, že je to nebezpečné?"
„Neřekl bych, že by to snad mohlo být nebezpečné fyzicky," začal vysvětlovat Klaus. „Ovšem v rovině čistě duchovní…"
„Dobře – tak předpokládejme, že chci odvrátit její duchovní smrt," řekl Martin.

Na půl cestě ke vstupu do Doliny Boží zalitoval, že u těch evropských špionů nenechal karabinu a batoh. Špatně se mu s tím vším běželo, a navíc tu byl přece jen řidší vzduch.
K monumentální duhové bráně dorazil celý propocený, ztěžka dýchal, proklínal doutníky i dýmky, jakož i všemožné hovění žádostem vlastního žaludku. Navíc už mu bylo jasné, že během debaty při čaji zapomněl na jednou prostou, ale důležitou věc a teď mu hrozí, že poruší místní zákony. Spěchal tak, že si ani nemohl pořádně prohlédnout ten oblouk; pochopil jen tolik, že je zhotoven z nějakých syntetických materiálů a že těch barev v něm není sedm, nýbrž přinejmenším třicet.
Z obytné kopule vyšlo několik dio-daů a teď už čekali, až Martin dorazí až k nim.
„K nám se se zbraní nesmí," řekl jeden z Cizinců s pohledem upřeným na zabalenou karabinu.
Martin mlčky shodil ruksak a karabinu na zem a pak vyhrabal ještě obsah kapes, v nichž se našel i švýcarský zavírací nůž.
„Teď jsi čistý a můžeš vstoupit," řekl mu týž dio-dao.
Martin jen zamítavě pohodil hlavou, a přestože si v tu chvíli připadal jako hrdina přisprostlého vtipu, jasně chápal, že tuhle otázku položit musí:
„Máte v té vaší kopuli záchod?"
Poprvé v životě se Martinovi podařilo vyvolat tak masový záchvat homérského smíchu. Ti dio-daové, kteří nebyli těhotní, se v křečích svíjeli po zemi, kdežto ostatní se jen tiše třásli a opatrně si přidržovali těžká břicha. Z některých vaků už vykukovala zvědavá mláďata.
„To… proto jsi tak běžel?" zeptal se dio-dao. „Opravdu?"
„Protože dodržuju ty vaše pitomé zákony," odsekl Martin. „Tak máte tam ten hajzlík nebo ne?"

„Pojď," vybídl ho dio-dao, ale přitom se stále ještě tiše smál. „Jen pojď dál, poutníku…"
Když minutu nato vyběhl z kopule ven, vyvolalo to další vlnu veselí až hysterického. Ostatně – kdyby býval vyšel pomalu, asi by to na situaci nic nezměnilo.
„Prošla tudy žena lidské rasy?" zeptal se detektiv. „Dneska, tak před několika hodinami."
Pár dio-daů, kteří se už stihli uklidnit, souhlasně zakývalo hlavami.
„A víte, kam šla?"
Jeho podezření se potvrdilo.
„Ta žena se ptala na cestu k TajGeddarovu jílci," odpověděli mu.
Martin vstoupil pod oblouk a jeho pohledu se otevřela podívaná, která ho až vyděsila.
Údolí mohlo být nějakých deset patnáct kilometrů dlouhé, zatímco jeho šířka nikde nepřesáhla tři kilometry. Celé ale bylo doslova poseté roztodivnými stavbami. Oči bezděčně pátraly po něčem známém – nejlepší by byly zlaté makovice pravoslavných chrámů, nebo alespoň katolické kostely minarety, pagody a synagogy. Jeho bloudící pohled však neustále narážel na kruhovou stavbu uprostřed umělého močálu, na obrovitou stélu, vzpínající se k nebi a probodanou stříbřitými jehlicemi, na konstrukci s kolem nahoře, připomínající těžní věž, na mamutí sochu, znázorňující kraba útočně mávajícího klepety na spirálovitý akvadukt, po němž se líně valila voda, či na oheň plápolající v obří číši. Menší stavby v podvečerním soumraku zanikly
„A kde je, ten TajGeddarův jílec?"
Jeden z dio-daů mlčky ukázal někam doprava. Martin tím směrem pohlédl a spatřil stavbu vyrůstající z horského úbočí. Ze všeho nejvíc se to podobalo stylizované sevřené pěsti, vybudované z černého kamene. Pěst opravdu svírala cosi jako jílec. Místo očekávaného ostří však z něj k nebi stoupal tenký světelný paprsek.
„To je hrozné, jak je to všechno doslova…," zahučel zničeně Martin. „Díky, vážení."
A rozběhl se, takže strážcům údolí poskytl další důvod k veselému smíchu.

Navečer Dolina Boží nápadně ožívala. Většina ras asi dělala totéž nebo téměř totéž – mystickými rituály se obracela ke slunci, jež ráno vítala a večer se s ním loučila. Plamen v obrovité míse začal měnit barvy a zároveň pulzovat, jako by ho k tomu nutil neviditelný měch. Na několika místech začala stříkat voda z fontán. Nad ponurou stavbu, která neměla dveře ani okna, vzlétlo k nebi a zakroužilo hejno ptáků, kteří se co do velikosti a chování dali přirovnat k holubům, ale zbarvení byli jako kolibříci.
A ty zvuky!
Ze všech stran duněly bubny, doprovázené dutými hlasy gongů. Pronikavý řev žestí, kvílení klavesinu, agónie houslí a drnkavé trylky strun. Vyzvánění dalekých zvonů, jek nejkratších varhanních píšťal, vřeštivé spirituály, řinčení rozbitého skla i tlumený hukot turbín…
A ty hlasy!
Otrocké i hrdé, laskavé i výhružné, žadonící i požadující, blahoslavící i proklínající; hlasy v tisících jazyků; hlasy, které žaludek donutí poskočit až do krku; hlasy provrtávající lebku; hlasy překypující bolem či naopak zbavující nepokoje…
A ty vůně!
Sladké aroma kadidla, hořký dým doutnajících trav, odporný puch hniloby… Vůně omamné, vzrušivé, pronikavé, ztišující, vůně známé i vůně člověku zcela cizí… Vůně přírodní i vůně jedovatě chemické; vůně hladké jako čára podle pravítka, vůně nejasné a smíšené jako skvrna rozplývající se ve vzduchu…
A ve dveřích všech svatostánků a obětišť dio-daové!
Dio-daové v sutanách a ornátech, v přehozech a rouchách z ptačího peří, zcela nazí a občas navíc pomalovaní, nehybní či naopak rozkomíhaní zvláštními rytmy, kráčející a poskakující, zírající na Martina i vzhlížející k nebi…
Martin mezi chrámy utíkal po betonových chodnících, které se neustále větvily a měnily směr. TajGeddarův jílec byl stále blíž, ale nejkratší cestu Martinovi náhle přeťal kanál, v němž nehybně stáli svlečení dio-daové a oplachovali si ruce ve vodě. Skočil do něj a po prsa ve vodě kanál přebrodil. Dio-daové ho sledovali, ale neřekli ani slovo.
Vyškrábal se po kamenitém svahu – cesta tu žádná nebyla – až k otvoru ve zdi, vedoucímu do nitra jílce. Dveře tu nebyly, jen závěs z tenkých kovových vláken. Za tím chvějivým závojem hopsaly odlesky červeného světla a ozývaly se nějaké hlasy, kupodivu v turističtině!
„Zastavte to!" zařval Martin, když vbíhal do nitra chrámu. „Okamžitě to zastavte!"
Uvnitř se ale zatím nic nedělo. Stáli tu dva dio-daové v geddarském oblečení, takže na první pohled připomínali poťouchlou, ale zdařilou živou karikaturu. A pozemská žena Irina Poluškinová – úplně nahá s hromádkou šatstva u nohou.
Dio-daové třímali v rukou geddarské meče, vytavené z keramických vláken, a celý ten výjev detektivovi připomínal obálku nějaké příšerné fantastické slátaniny která už kdoví pokolikáté dojila téma krásky a zvířete.
„Nedotýkejte se jí!" vykřikl znovu Martin. Teprve teď si ale uvědomil, že Irinu nikdo nedrží a že dio-daové své meče netřímají za jílce, ale za ostří. Pokud Martin odolá podezření, že ji meči chtějí zmlátit jako klacky tak jí vlastně nic nehrozilo.
„Jsi rozpolcený a rozrušený" řekl klidně jeden z dio-daů a jeho meč vklouzl do pochvy za krkem. „Co tě tolik poplašilo?"
„Neposlouchejte to děvče, vymyslela si hroznou hloupost," vyhrkl Martin a přistoupil k Irině.
„Neprosila jsem se vás o vaše rady, Martine…, ani o vaši pomoc!" zvolala hněvivě.
Že ho hned poznala, Martina tentokrát naprosto nepřekvapilo. Mlčky ji chytil za ruku a o několik kroků ji od dio-daů odtáhl.
„Její předpoklad je chybný. To se nesmí stát…"
„A jak můžeš vědět, co jsem tu navrhovala?" osopila se na něj Ira.

„A jak ty můžeš vědět, co jsem zač?“ opětoval její útok detektiv. Dívka se zarazila a Martin se znovu obrátil ke kněžím:
„Tohle trochu přehnala – TajGeddar by jí život nevrátil…“
„Jistěže ne,“ přikývl dio-dao v azurovém hávu. Pak pokynul svému společníkovi v rouchu barvy mladého salátu a ten beze slova ustoupil stranou. „Nikdo se nechystá ji zabíjet. Uklidni se. Počítej do dvanácti a ke každému tomu číslu přidej ještě slůvko Taj.“
Přestože mu tahle rada připadala nesmyslná, Martin poslechl. Začal si pro sebe v duchu odpočítávat: Jedna – Taj! Dva – Taj!
Irině zřejmě až teď došlo, že stojí úplně nahá před pozemským chlapem. Škubla sebou, ale Martin ji držel pevně. A tak se naopak sebevědomě napřímila jako modelka, bez ostychu pózující pro časopis Playboy. A dobře udělala – není nic nesmyslnějšího než nahá žena, snažící se strategické partie zakrýt rukama.
Tři – Taj! Čtyři – Taj! pokračoval v duchu Martin a rozhlédl se. Voda z jeho mokrého oděvu hojně kanula na mozaikovou podlahu, ale dio-daové to zdvořile ponechali bez povšimnutí.
Vnitřek geddarského chrámu byl dost malý. Hlavní loď byla téměř kruhová, stěny kdosi potáhl rudým sametem, ale jinak tu nebylo nic – ani svaté obrazy ani oltář. Jen na klenutém stropě si detektiv povšiml nějakých maleb, ale byly tak abstraktní, že se z nich nedalo vytušit, co vlastně mají znázorňovat. Bylo tu jen světlo, stín a nejasné siluety…
Pět – Taj! Šest – Taj! Sedm – Taj!
Martin sevřel Iřino zápěstí ještě silněji. Podíval se jí do očí. Dívka pohledem neuhnula, naopak mu odpověděla pohrdlivým vzmachem černých řas.
Osm – Taj! Seřezat! Devět — Taj! Zakázat sladkosti! Deset – Taj! Jedenáct – Taj! Zabavit všechnu kosmetiku! Dvanáct – Taj!
„Proč jsi svlečená?“ zeptal se a spokojeně konstatoval, že zrudla.
„Žena nemá právo pohybovat se po TajGeddarově chrámu oblečená,“ odpověděl tiše dio-dao v bleděmodrém. „Žena vlastně vůbec nemá právo nosit šaty… Takže to byl náš požadavek – aby se svlékla. Nedělej si starosti, my žijeme v celibátu a tvé ženy se nesmíme ani dotknout.“
„Já nejsem jeho!“ zaječela Irina, ale dio-daové jejím slovům nevěnovali žádnou pozornost. Není divu. Geddarská víra, kterou vyznávali kněží tohoto svatostánku, vyhrazovala ženám jen opravdu málo práv.
„Jaký celibát?“ nevydržel to Martin. „Máte dědičnou paměť – a to snad hodláte zemřít a nepředat svou víru nějakým potomkům?“
„Ženy TajGeddarovi sloužit nemohou. My ovšem nejsme ženy, my jsme hermafroditi,“ odvětil hrdě kněz. „Služebníkům TajGeddarovým se tělesné sblížení zapovídá. My ale oplodňujeme sami sebe, a proti tomu TajGeddarova Kniha nic nemá.“
Martin nahlas vydechl. Ano, asi to bylo možné. A téměř určitě to etické principy dio-daů obludně deformovalo. Jenže tihle bláznivý kněží sloužili Bohu geddarů a chovali se jako geddaři.
„Vezmi si ty, šaty Iro, běž ven a počkej tam na mě,“ poprosil ji Martin.
„Ne!“ odsekla mu.
Martin dál nenaléhal. Najednou si představil, jak Irinu před jílcem chytne jiná skupina pološílených dio-daů a povleče ji… no, třeba k té planoucí míse.
„Co od vás chtěla?“ zeptal se kněžích.
„Ta nešťastnice,“ řekl jeden z nich s lítostí v hlase a Irinina ruka se zachvěla, „chtěla TajGeddara zkoušet. Žádala o dovolení zemřít v jeho jménu, aby díky Jeho starobylému slibu znovu nabyla života.“
„Aha – a vy jste odmítli jí pomoct,“ pochopil detektiv.
„Jak jinak,“ přikývl dio-dao. „Žen se TajGeddarův slib netýká, protože samičky mu sloužit nemohou a nesmějí.“
Martin se rozchechtal, Irina ho sledovala se zničujícím pohledem, dio-daové skromně vyčkávali a Martin se řehtal stále víc! To je panečku vrchol politické korektnosti! Tomu říkám rovnost pohlaví! Když se někdo chce pustit do experimentování s cizí filozofií a náboženstvím, měl by se nejdřív přesvědčit, jestli na to má příslušné nádobíčko!
Martin se smál tak dlouho, až se Ira rozplakala. Tiše, téměř bezhlese. Jako husarka Durovová, již právě zhanobil celý pluk…
„Promiň, Iro,“ přestal se konečně smát. „Promiň. Já se sem hnal jako idiot…, bál jsem se, že tě tu najdu mrtvou…, už zase mrtvou.“
„Ty troubo,“ podívala se na něj rozhněvaně a pláč nebyl k utišení. „Pořád mi jen překážíš!“
„A kde jsem ti konkrétně překážel!“ rozčílil se detektiv. „Na Knihovně, kde jsem postřelil a zastavil tvého vraha? Nebo na Aranku, kde mě ten tvůj kamarádíček div neoddělal? Anebo na Prérii-2, kde jsi skočila přímo do deště kulek? Vrháš se na jeden problém za druhým, ale nic nedotáhneš do konce. Pokoušíš se za pár hodin vyřešit tajemství, nad kterými si lidstvo bude lámat hlavu možná ještě několik staletí! Co tě na tom pořád tolik pálí? Jsi mladá, krásná, chytrá holka, tak proč se pořád chováš jako husa… a jako modrá punčocha k tomu…?“
„Tomu ty nemůžeš rozumět!“ zašeptala Irina a bolestivě si skousla ret. „Času už je málo – a vy to pořád nechápete…“
Martin ji protektorsky poplácal po rameni, ale vzápětí se přistihl při myšlence, že to děvče vůbec uklidňovat nechce…
„Víš co, Iro? Teď půjdeme ven a ty mi tam všechno povyprávíš. Souhlasíš? A já ti slibuju, že ti uvěřím. Čestné slovo. A pomůžu ti. Sama vidíš, že ani s TajGeddarem ti to nevyšlo, a já za to rozhodně nemůžu. No nemám pravdu?“
Děvče neochotně přikývlo.
„Tak vidíš,“ usmál se Martin. „Uvidíme, jak jsme na tom s časem, kterého je pořád tak málo, a co se ještě dá udělat. Jsem si jist, že tentokrát to vyjde.“
Pak se otočil k dio-daům a uklonil se jim:
„Díky vám, sluhové TajGeddarovi! Díky vám za shovívavost k této lidské samičce.“

„Neměla nejmenší šanci," opakoval ještě jednou kněz. „A pak – kromě toho, co již bylo řečeno, se ze zázraku vzkříšení může těšit jen ten, kdo skutečně věří v TajGeddara, a ne fanatický pomatenec, který je ochoten jít na smrt výhradně v zájmu nějaké vědecké zvídavosti."
„To zní logicky" souhlasil detektiv. „Můžeme odejít? Nedotkl jsem se vás nějak svým nečekaným vpádem? A co ta žena – nedotkla se nějak vašich citů a vaší víry?"
„TajGeddar je nelítostný vůči zlu, ale shovívavý k chybám, ať se jich dopouští kdokoli." Dio-daova ústa se roztáhla ve spokojeném úsměvu. „Jděte a nedovolujte svému rozumu, aby se rozpoltil. Oddělujte dobré od špatného, ale každý svůj skutek si čtyřikrát rozmyslete."
„Já si od této chvíle budu všechno rozmýšlet dvanáctkrát," slíbil Martin.
Měl dojem, že v tomhle případu se mu konečně začíná dařit…
Pokynul Irině a ta se pro šaty nesklonila, ale neobratně k nim přidřepla, když je chtěla ze země sebrat. Martin se delikátně odvrátil, ale jakmile dívka vstala, znovu pevně sevřel její zápěstí.
„Sbohem, šlechetní," rozloučil se Martin a vykročil s Irou k východu. „A promiňte, že jsem vám tu našlapal…"
Vzápětí se však stalo něco, čeho se Martin už vlastně přestal obávat.
Ve vchodu jemně cinkla kovová vlákna, rozhrnutá čísi rukou, a do chrámu vstoupil Kadrach. Jeho tvář byla skoro bílá – bylo až zvláštní, neuvěřitelné, jak mohla sytě šedá pleť takhle vyblednout.
„Všechno je v pořádku, Kadrachu, stihl jsem to včas," vyhrkl Martin.
Geddar jen sotva znatelně přikývl a sklouzl po dívčině postavě pohledem, který žádné emoce nevyjadřoval. Pak vstoupil do samého středu svatostánku a tiše pronesl:
„To je svatokrádež."
Martin v duchu zasténal. Opravdu jen v duchu, protože teď nesměl vyjít najevo ani stín nějakých pochybností.
„Oni za nic nemohou, Kadrachu!" vykřikl.
Dio-dao v azurovém hávu přikročil až ke geddarovi a tiše řekl:
„Jsi ztělesněný hněv, bratře. Dovol, abych očistil tvou duši."
„Šakrín-khán!" zařval Kadrach a jeho ruka se užuž zvedala k rukojeti meče, ale pak zase klesla. Geddar jako by se celý přihrbil a pohasl. Ohlédl se na Martina a svá předchozí slova přeložil: „Řekl jsem, že je psí lejno… Odpusť mi, příteli, ale říkal jsem ti, že jsou věci, přes které se nemohu jen tak přenést. Lépe uděláš, když odejdeš."
„Co tě tak rozťalo, bratře?" zeptal se měkce kněz.
Kadrach se divoce rozchechtal:
„Co mě rozťalo? Přece TajGeddarův meč v mé duši. Vidím zlo, stojím ve zlu a to zlo zapudím!"
Dio-daův hlas naplnilo pobouření:
„Opatrněji, učiteli. Tady nejsou žádní nemoudří, jimž je třeba uštědřit lekci. Tady je TajGeddarův jílec, jílec Stínu Všeho Světla!"
„Rozumíš barvám, přečetla sis Knihu, koupila sis meč, ale to z tebe ještě nedělá geddara!" zasyčel Kadrach. „Stojíš tu v pohanském rouchu, posmíváš se mé víře a šlapeš po TajGeddarově stínu!"
„Já chápu jazyk oděvů, znám Knihu a sám jsem si uvil i svůj meč!" Dio-daův hlas teď burácel na celý chrám. Napřímil se a najednou byl téměř stejně vysoký jako Kadrach. Ihned se ukázalo, že i on je právě těhotný. „Tohle je pravý TajGeddarův chrám, postavený k jeho větší slávě, a také na má ramena doléhá TajGeddarův stín! Cožpak TajGeddar někdy řekl, že svou pravdu zvěstoval jen geddarům? Naopak: ‚Ne všichni jsou hodni toho, aby mi mohli sloužit, ale každý má právo to zkusit!'"
„Ta, co dává život, nesmí stanout v mém stínu, ta, co přináší život, nevkročí nikdy do jílce mého meče!" potřel citát citátem Kadrach."Jsi těhotná!"
„Já nejsem žena!" zařval dio-dao. „Jsem služebník třetího vlákna Jeho meče, mé jméno je Korgan a žiju a modlím se tu k větší slávě TajGeddarově!"
„Jsi horší než žena, protože jsi obdařena lstivou a falešnou myslí!" zaúpěl Kadrach. „Jsi těhotná a ještě k tomu hermafrodit – chrám je poskvrněn!"
„Odetni svůj hněv, Kadrachu!"
„Šiídán!" zavřeštěl nepříčetně Kadrach a bleskurychlým pohybem tasil.
Teď už Martin zasténal nahlas. To mu ovšem nijak nebránilo v tom, aby shrábl Irinu do náruče a vrhl se s ní do nejvzdálenějšího kouta svatyně.
Kadrach a dio-dao jménem Korgan stáli proti sobě. Korgan také vytáhl meč, ale v jeho pohledu se zračil zběsilý vztek neprávem obviněného.
Teď už se ani Kadrach ani Korgan s nějakou turističtinou neobtěžovali. Dlouho ale nemluvili:
„Aš harrza-chrá Taj, anžar šiídán, Kadrach!" zvolal kněz a Martina okamžitě napadlo, že oslovit geddara jménem bylo zřejmě největší jeho chybou. Poslední kapkou do poháru Kadrachova hněvu. Protože geddar nemohl, za žádnou cenu nemohl tohoto falešného sluhu Božího uznat za sobě rovného…
„Aš Šiídán-khán!" zaburácel.
Irina se v Martinově objetí maličko pohnula a zašeptala:
„Je konec…, protože mu řekl ‚pse dáblův'…"
Meče obou protivníků se zkřížily.
Je možné, že dio-dao, který si vyvolil víru geddarů, vládl mečem opravdu dobře. Možná opravdu zvládl i tajné umění splétání vlastní zbraně z vláken, vytahovaných z roztaveného kamene. Proti profesionálnímu geddarskému katovi však neměl šanci. Dio-daové totiž jinak bodných zbraní neužívali – do jejich rukou se mnohem lépe hodily palice a praky.
Již při třetím výpadu Kadrach dio-daovi meč z ruky vyrazil. Na okamžik strnul a provázel zbraň odlétající až ke zdi

nechápavým pohledem – zřejmě ho zarazilo, jak je možné, že ten meč nedokázal přetnout. Odzbrojený Korgan se ale o útěk nepokusil – naopak hrdě vztyčil hlavu, hleděl geddarovi přímo do tváře a jeho rty cosi nezvučně šeptaly…
Meče zasvištěly vzduchem a blankytné roucho knězovo zalila krev. Martin měl dojem, že Kadrach mu zpočátku chtěl useknout hlavu, ale v poslední chvíli si to rozmyslel a zasadil mu dvě rány do hrudi. To byla zřejmě smrt mnohem potupnější, protože jinou si tenhle pomahač ďáblův přece nezaslouží.
„Tvůj jílec je očištěn, TajGeddare!“ zvolal Kadrach. Pak dvěma rychlými pohyby ostří otřel do Korganova oděvu a zasunul meč zpátky do pochvy Druhého dio-daa, který strnul kousek stranou a do souboje nezasáhl, jako by si Kadrach ani nepovšiml. Možná proto, že ten nebyl těhotný.
„Cos to provedl, Kadrachu?“ zašeptal Martin. „Cos to spáchal…“
Geddar na něj tvrdě pohlédl:
„Promiň, příteli. Říkal jsem ti, abys odešel. Ale já jsem toho prznitele jílce musel ztrestat.“
Došel až k Martinovi a Iře, která ještě strnule seděla na zemi, a podal jí ruku:
„Vstaň. Jsem Martinův přítel a jsem rád, že jsem tě mohl zachránit.“
„Ty jsi vrah,“ zašeptala Ira. „Krutý vrah!“
Geddar si povzdechl a zase nechal ruku klesnout. Pak suše pravil:
„Jak je vidět, ani vaše samice nejsou úplně rozumné… Vyveď ji odsud ven a zaviň ji do jejích svršků. Já se v očištěném chrámu musím ještě pomodlit.“
Martin nijak nereagoval. Pohlédl na Korganovo teď už zcela nehybné tělo.
Ze záhybů zkrvaveného roucha vylézalo mládě.
Bylo docela maličké – kdyby to bylo pozemské dítě, Martin by mu hádal tak dva tři roky.
Za ním se táhla tlustá pupeční šňůra; pulzovala a zachvívala se ve zběsilém rytmu jako k prasknutí napnutá struna. Oči mláděte byly doširoka otevřené a nehybně zíraly na Kadracha.
Ten jako by najednou pohled pocítil a obrátil se. Asi chtěl znovu sáhnout po mečích, ale ruce mu bezmocně klesly a on zašeptal:
„Chrám je poskvrněn navždy…“
Irina, která se začala zvedat, spatřila malého dio-daa až teď. Vykřikla a přitiskla si dlaně k obličeji. Podívaná to opravdu nebyla pěkná.
Mládě se už také vztyčilo na silných zadních tlapách a zádumčivě se ohlédlo na pupeční šňůru. Konvulze už pohasínaly. Tím namodralým šlahounem do jeho těla putovaly poslední velké chuchvalce.
Pak se rty mláděte rozlepily a slabý hlas pronesl:
„TajGeddarův slib se naplnil… Zemřel jsem a znovu se zrodil v novém těle.“
Kněz v rouchu salátové barvy klesl na kolena.
„Ty nejsi vzkříšený!“ rozeřval se freneticky Kadrach. „Ty jsi do mláděte vdechl celou svou paměť! Ty víru znesvěcuješ, už zase víru jen prziš!“
A vytrhl meče z pochev.
„Opovaž se!“
Martin okamžik, kdy dívka zvedla ze země knězův meč, vůbec nepostřehl. Pokusil se ji ještě zachytit, ale ruce jen bezmocně sklouzly po holé kůži – vytrhla se mu a Mariin navíc uklouzl po zkrvavené podlaze a upadl. Irinin výpad byl slabý a neumělý takhle se lidé rozmachují klackem, a ne mečem, a geddar si navíc nebezpečí, které se snášelo na jeho hlavu, stačil povšimnout. Otočil se, vycenil zuby (Martin cítil, kolik mravních sil ho stojí, aby se udržel), ale nakonec se přece jen opanoval a na Irinu nezaútočil, jen se rozhodl svými meči její útok odrazit.
Knězův meč se smekl po geddarových zbraních, ale jedno ostří u samého jílce přeťal. Pak lehce vklouzl do Kadrachova ramene a hravě rozťal jak oděv, tak tělo.
„Panebože…“ vydechla Irina a pustila zbraň z ruky.
Ostří stále čnělo z geddarova těla a z rány rytmicky stříkala krev. Geddar zádumčivě pohlížel chvíli na ránu, chvíli na svůj přeťatý meč. Pak stisk prstů ochabl a rukojeť se zbytkem čepele mu dopadla k nohám.
„To jsem nechtěla…“ vydechla Irina.
„Bylas jen mečem TajGeddarovým…“ řekl klidně geddar a padl na kolena.
„Odpusť!“ zaúpěla dívka a v náhlém hnutí mysli se k němu prudce sklonila. „Odpusť mi!“
Martin viděl, jak se to stalo, ale zabránit už ničemu nemohl.
Také Irina uklouzla v kaluži krve – ještě stačila natáhnout ruce před sebe, ale stejně klesla až nad gedarra.
Nad geddara, který svůj druhý meč ještě stále třímal pevně v ruce.
Na Irinných zádech jako by nejdřív naskočila bulka. Ta na okamžik znehybněla, ale pak praskla a pustila ven ostří Kadrachova meče a trochu krve. Děvče jen slabě vyjeklo.
„Ne…“ zasténal geddar. Z posledních sil stáhl dívku ze svého meče a úpěnlivě pohlédl na Martina: „To jsem nechtěl! To jsem neudělal já!“
Martin se krví po čtyřech sunul k nim – ruce i nohy beznadějně klouzaly, a tak se ani nepokoušel postavit se na nohy. Pak Iru z rukou geddarových zvedl.
„Pomoz… mi…“ zašeptala.
Martin dlaní zamáčkl pulzující ránu. Pomáhat už nebylo jak. Gedarrův meč prošel přímo srdcem.
„Jsme ještě tři,“ vydechla s pohledem upřeným do jeho očí, jako by pochopila jeho nevyslovenou otázku. „Aspoň… aspoň jedna… musí… Kličníci… oni to nedokážou…“
„Ale kde jsou? Kde jsou, Iro?!“
„Hledej… na…“ zašeptala a pak už si jen tiše a úlevně odkašlala. Její oči se zavřely.

„Zklamal jsem tě, příteli," ozval se geddar. Také on umíral a krev z jeho těla unikala mocným pramenem. „Jsou silnější… Zneužili i mě. Mého hněvu. Jsem vinen!"
Přiblížila se k nim malá postavička novorozeného dio-daa. Čerstvý kněz smutně pohlédl na dívku. Pak se teničkým hláskem zeptal:
„Potřebuje TajGeddarův obřad?"
Martin jen zakroutil hlavou a hýčkal nehybné tělo v klíně.
Dio-dao se tedy obrátil k umírajícímu geddarovi:
„Srdce TajGeddarovo je milosrdné… Přijmi svůj úděl, Kadrachu."
Kadrach klečel na kolenou, mírně se pokyvoval a Martina se zmocnila obava, aby se v posledním záchvatu nezvladatelné zuřivosti na novorozence nevrhl. Ale Kadrach se místo toho jen zeptal:
„Můžeš mi někdy odpustit…, Korgane?"
„Tak mi to káže TajGeddar," zapištěl dio-dao a laskavě položil ruce na zkrvavená ramena Kadrachova.
Martin se s Irinou v náručí zvedl a odešel k východu. Slábnoucí Kadrach dál klečel před novorozeným dio-daem a ten mu slabým hláskem cosi říkal v jazyce geddarů. Kadrach tu odpovídal, tu jen přikyvoval. Mladý kněz poklekl vedle něj a vložil mu do rukou svůj meč.
Před Martinem už cinkl závěs z kovových vláken.
„Pojdme," řekl mu kdosi. „O tělo se tu řádně postarají."
Martin se otočil. Za jeho zády stál malý Dodo a smutně zíral na umírajícího Kadracha a mrtvou Irinu.
„Uvěřil," mumlal Martin, když už oba vycházeli z TajGeddarova jílce. „On zkrátka uvěřil!"
„Nakonec jsem se doptal, jak jílec najít, ale bylo už pozdě. Takže kněz zemřel a zase vstal z mrtvých?"
Martin přikývl. V jeho hlavě zavládl naprostý chaos.
„Zázraky, které by nám poskytly možnost volby, neexistují," řekl Dodo tiše. „A pokud ano…, pak nejsou od Boha."
„O čem to mluvíš, Dodo?" zeptal se detektiv.
„O tom geddarském dogmatu s Božím slibem okamžitého vzkříšení," odpověděl Dodo. „To se totiž nedá vykládat jednoznačně…, myslím v případě dio-daů. V našich dějinách už se takové věci staly."
„Staly?!" zvolal Martin. „Takže vy jste schopni přestěhovat svou osobnost do novorozence celou?"
Dodo přikývl a dodal:
„Ale… není možné udělat to úmyslně. Bylo by to velké pokušení… Bylo by to silnější než my. Ale stalo se to. Občas. Pokud si umírající byl jist, že jeho život je dražší než pokračování rodu. Pokud… to bylo velice důležité. Pokud novorozenec ještě nebyl dozrálý a neměl vlastní osobnost. Těch ‚pokud' je tu hodně, Martine."
„Takže to nebyl zázrak," zašeptal detektiv a sám v tu chvíli nevěděl, co cítí – zda úlevu či zármutek.
„Nebyl," přitakal dio-dao. „Ale zároveň vlastně byl. Ten kněz v TajGeddara opravdově a upřímně věřil. Proto ožil v jiném těle. Kdo ho zabil – Kadrach?"
Martin přikývl:
„Knězovo těhotenství – to bylo to, co nebyl schopen překonat. Jejich samice asi opravdu nejsou obdařeny inteligencí."
„To je hloupé. Znamená to, že dogma bylo silnější než rozum. A to dogma Kadracha zabilo, kdežto knězi vrátilo život…" Dodo pohlédl na Irinu: „A kdo zabil ji?"
„Náhoda," odpověděl detektiv. „Uklouzla a dopadla přímo na Kadrachův meč… Nejdřív ovšem sama smrtelně zranila jeho."
Dodova hlava smutně klesla:
„Škoda, že jsem s teology nedokázal promluvit dřív… Že jsem nestihl varovat tebe a uklidnit Kadracha… Chudák děvče."
Martin přikývl. Ruce měl od krve a zbytek těla vlastně taky. Mrtvé tělo ho táhlo k zemi. Čtvrtá kopie Iriny Poluškinové zemřela náhodnou, násilnou smrtí. Zase před jeho očima. A on tomu zase nedokázal zabránit.
Tentokrát však mu v ruce nezbyla jediná nitka.
Tři zbylé Iriny které ještě bloudí vesmírem, tedy můžou umřít v klidu a o samotě. Martin Dugin už jim smůlu nepřinese.
„Řekl bych, že příčinou její smrti jsem já," zauvažoval Martin. „Pokaždé. Nikdy ji nedokážu ochránit. Asi… asi mi něco důležitého schází."
Uchopil Irininu známku, škubl jí a uložil si ji do kapsy.
Takhle to bylo – čtyřikrát. Ale už nebude.
„Nic si nevyčítej," naléhal na něj Dodo. „Pokoušel ses přece. Napíšu knihu o tom, jak ses snažil. A o tom, že dogmata jsou silnější než rozum a víra."
„Víc by mě asi potěšila jiná kniha, Dodo."
„Můžu si vymyslet i šťastný konec," odpověděl Dočkal Se Přítele. „Ale můžu já si vymyslet jiný život?"

Na Stanici Martin dorazil o dva dny později.
Za sebou v tu chvíli měl oficiální vyšetřování incidentu; hodně mu pomohlo to, že Dočkal Se Přítele jako jediný potomek Na Podzim Zrozeného zdědil i funkci vyšetřovatele případů, do nichž byli zapleteni obyvatelé jiných světů.
Za sebou měl i pohřeb Iriny Poluškinové. Panychidu za ni odsloužil báfuška z chrámu Ikony hvězd na nebeské báni. Dívku pohřbili na malém hřbitově hned za chrámem za smutného vyzvánění z malé dřevěné zvonice. Přišli sem ale i kněží z TajGeddarova jílce, dio-daové ze Svatyně Všech Stigmat, několik protestantů a buddhista v oranžové tóze. Otec Amvrosij, občanským jménem Každojitřní Radost, pronesl po bohoslužbě krátké kázání. Staroslověnštinu ovládal dokonale a bylo vidět, že Irinina smrt ho opravdu vzala za srdce. Martina mátlo jen jedno: otec Amvrosij soudě podle

několika zmínek doufal, že ostatky Iriny Poluškinové v zemi nezetlí a že jeho pravoslavný chrám bude mít svou vlastní svatou.
O čemž on sám silně pochyboval.
Pak už ho čekala cesta do nejbližšího města, kde stála Stanice. Dodo Martina vyprovodil až ke vchodu a vřele se spolu rozloučili. Dočkal Se Přítele byl stále ještě malý ale za těch pár dní hodně zesílil a zmužněl.
Martin chápal, že Doda nejspíš už nikdy neuvidí. To jeho duši naplnilo zármutkem – cítil se podobně, jako by naposled navštívil umírajícího přítele.
Ale nejspíš právě tento smíšený pocit nezasloužené viny a nepředstírané lítosti chránil rasu dio-dao před ostatními rasami a civilizacemi mnohem lépe, než rozvleklé vízové formality a paradoxní kontroly jejich světa. Martin si pomyslel, že tenhle pocit se nedá nijak překonat. Pokud by se k dio-daům choval jako k sobě rovným, jako k bytostem, s nimiž se dá spolupracovat a přátelit se s nimi, pak by se člověk nikdy nesmířil s jejich příliš krátkým životem.
A tak když vstoupil do Stanice, v duchu se s Dodem navždy rozloučil stejně jako s Irou Poluškinovou.

„Je tu truchlivo a osamělo," oznámil mu malý Klíčník, jakoby poznamenaný obrnou. Nikdy dřív se Martin mezi Klíčníky s mrzákem nesetkal, ale v životě musí všechno jednou přijít poprvé. „Promluv si se mnou, poutníku."
„Mám u vás dluh," řekl Martin.
Oproti všem svým očekáváním necítil vůči Klíčníkům žádnou nenávist, a dokonce ani nepřízeň. Možná si prostě jejich vinou nebyl jist. Anebo ho možná ovládl pocit, že zlobit se na Klíčníky je stejně nesmyslné jako zlobit se na uragán nebo epidemii…
Klíčník přikývl:
„Já vím: ‚Pro cosi maličkého, ubohého, naivního, co není ani tělem, ani duší, ani nadáním – tak tedy pro cosi, co utváří osobnost muže, se smysl najít nedal. Zkoušel všechno najednou – věřit, milovat, radovat se ze života i tvořit. Jenže smysl života stejně nenašel. Ba co víc – muž pochopil, že mezi těmi nemnoha, kdo se o něco takového pokoušeli, smysl života stejně neobjevil ani jeden z nich.'"
Martin pokýval hlavou a malý Klíčník, popíjející z vysokého poháru jakousi tekutinu, podezřele připomínající mléko, se na něj usmál.
„Člověk musel projít ještě hodně cest," navázal Martin. „Vrhal se na všechno, co v sobě alespoň zdánlivě nějaký smysl obsahovalo. A tak zkoušel bojovat a pak zase stavět. Miloval a nenáviděl, vytvářel a bořil. A teprve když se život začal klonit k poslednímu soumraku, člověk pochopil hlavní životní pravdu: Život nemá smysl. Smysl v sobě vždy obsahuje nesvobodu. Smysl je úzký rámec, do něhož se navzájem zaháníme. Říkáme, že smysl mají peníze. Že smysl je v lásce. Nebo ve víře. Ale to vše je vždy jen rámec – hranice, která omezuje naši svobodu volby. Život jako takový smysl nemá – a v tom je jeho nejvyšší poslání a nejvyšší hodnota. Život nemá cíl, k němuž jsme povinni dospět, a to je důležitější než tisícovka smyslů uměle vytvořených."
„Rozptýlil jsi můj smutek a samotu, poutníku," pronesl spokojeně Klíčník. „Vstup do Fortny a pokračuj ve své cestě."
„To ale byl jen konec předchozího příběhu," upozornil ho Martin. „Myslel jsem, že za dnešní vstup budu muset zaplatit ještě jedním."
Že by se Klíčník pousmál? Nebo se mu to jen zdálo?
„Mnoha jiným na tenhle jediný příběh nestačí ani celý život. Každý den ho začínají znovu a znovu, ale ke konci nikdy nedospějí… Vstup do Fortny a pokračuj ve své cestě."
Že by Klíčník odpověděl na jeho otázku?
„Mohl jsem zachránit Kadracha?" zeptal se Martin.
Klíčník zíral nepřítomně před sebe a pil mléko.
„Nerad zůstávám někomu něco dlužen," řekl detektiv. „Chtěl bych mluvit o těch, kteří smysl života taky hledali. O geddarovi, učiteli a katovi, který se toho svého smyslu nedokázal vzdát. Nebo o dio-daovi, který změnil smysl života svého rodu…"
„Ustaň!" přerušil ho Klíčník a Martin se zarazil v půli slova. „Ustaň, Martine. Tenhle příběh bys prozatím neuměl dokončit. Pokračuj ve své cestě."
Martin vstal a lehce se uklonil. Najednou mu po celém těle vyrazil pot. Měl pocit… možná to byl opravdu jen pocit, ale zdálo se mu, že málem překročil nejasnou a nezřetelnou, avšak o to nebezpečnější mez.
„Děkuji ti, Klíčníku. Ještě se uvidíme."

Část pátá
Blankytná
Prolog
Pokud se nostalgie někde probouzí s plnou silou (samo sebou vyjma emigrace), pak je to na služebních cestách. Turistika sladkou touhu po vlasti obyčejně nevyvolá – na člověka útočí příliš mnoho dojmů, vidí příliš mnoho pozoruhodných památek a užije si příliš mnoho mladého vína a teplého moře. Zato služební cesta (navíc neúspěšná) ke vznešenému stesku po vlasti přímo inspiruje a dává mu zrodit se, zesílit a nakonec rozkvést celými trsy vlasteneckých pomněnek či rusofilských sedmikrás.
Za nic jiného než za neúspěšnou služební cestu své putování na Margie-Fakjú Martin nepovažoval. Nechal si z rukou vyrazit všechny trumfy. Už poněkolikáté nechal Irinu zemřít. A nakonec ani nevěděl, čeho se to stal svědkem – božského zázraku, nebo svévole nepozemské fyziologie?
Byl nejvyšší čas vrátit se ke kořenům. Naplno se nadýchat vánku vlasti, vypít sklenku vodky a přikousnout k ní

hrstičku vlahé hlíny. A pak několik měsíců trčet v Moskvě a nikam se po celou tu dobu ani nehnout.
Nebo se vypravit do teplých krajů – pokud možno nepříliš vzdálených. Ideální mu připadaly Jalta, Oděsa nebo Sevastopol. Martin si naprosto zřetelně vybavil Jaltu, její uličky sbíhající po svazích k moři, malou hospůdku u dolní stanice lanovky, kde se tak příjemně pije rozlévané dezertní víno magarač, a pak si teprve představil procházku kolem již podvečerně chladného, ale pro otužilce stále ještě příjemného moře… Až se pousmál – sice trochu trpce, ale přece jen s úlevou. Musí už si Irinu vyhnat z hlavy. A dopřát si tam klasický dovolenkový románek – každopádně s vdanou paní, která si sem přijela odpočinout, a ne navazovat trvalý vztah. Kouřit starou vřesovou dýmku, sice dost běžnou, ale jinak velice slušně nakouřenou stanwellku se stříbrným kroužkem na troubeli. Kupovat si od Kavkazanů šašlik, který je poživatelný jen opravdu horký. Každou noc se nahý koupat v moři. Pak z balkonu krmit přeschlým lavašem nenažrané racky. Malebným jižanským žebrákům spravedlivě rozdávat drobné a kupovat dětem zmrzlinu. A po večerech se občas podívat na televizi, nebo si dokonce zajít do kina či na koncert uvadlých veličin ruské popmusic.
A po pár týdnech se vrátit do Moskvy klidný, vyrovnaný, s hlavou dokonale vyčištěnou od všech cizích světů, cizích problémů i cizích stresů a obav.
Na tohle vše myslel ve frontě na pohraniční prohlídku v budově moskevské Stanice. Byl tu značný ruch, většinou samí lidé, ale tu a tam se dal potkat i nějaký zajímavý Cizinec. Martin si je navzdory svým zvyklostem tentokrát neprohlížel, nesnažil se zjistit pár dalších důležitých detailů mimozemské psychologie a snil o Jaltě a jalových radostech babího léta… nebo že by říjen už nebyl babí léto? Každopádně ale pojede do té Jalty! A dopřeje si ukrajinskou pálenku Nemiroff, nikolajevské pivo, trvale horoucí ženy a občasné koupání ve studeném moři.
Pasová kontrola se jako obvykle nesnesitelně protahovala. Martina tam zdrželi dobrých dvacet minut – právě zamrzl počítač a jeho pas nesli k jinému turniketu, kde ovšem stála taky fronta. On ale stejně jako každý Rus, který aspoň jednou v životě prošel mezinárodním letištěm Šeremeťevo-2, tohle všechno trpělivě a bez reptání přečkal.
Nakonec bylo vše v pořádku – dostal vstupní razítko, vyšel ven a rozhlédl se po nějakém vhodném taxíku.
Ukázalo se, že tahle tradiční starost tentokrát odpadá. Vlast už ho očekávala; jejím vyslancem byl Jurij Sergejevič, oblečený do lehkého šedivého pláště a kroužící na ukazováku klíčky od stařičké šedé volhy.
„Tak kam to bude?“ nasadil přísný úsměv představitel orgánů.
„Kam si budete přát,“ nevzdoroval Martin a posadil se do volhy. Batoh a winchesterovku v celtovém pouzdře hodil na zadní sedadlo.
„To jste pochopil naprosto správně,“ pochválil ho čekista.
Chvíli kličkovali spletí uliček, pak velmi šikovně vyklouzli k chrámu Krista Spasitele a už uháněli ke středu města.
„Tak copak má tohle všechno znamenat, Martine?“ otázal se vyčítavě Jurij Sergejevič, aby přerušil trapné ticho. „Já za vámi přišel se srdcem na dlani. Tak pěkně jsme si tehdy popovídali – já své šéfy ujistil, jak je to všechno ohromné a že soudruh Dugin podá hlášení, když se mu přihodí něco zajímavého. A vy místo toho…“
„Nevěděl jsem, co bych vám hlásil,“ přiznal se ponuře Martin. „Za co mě máte? Za jasnovidce? Hned na začátku se mi do toho tentokrát připletl takový pitomý hlavolam…“
„Ale neříkejte!“ pobídl ho čekista.
„Irina v dopise otci pozdravovala také psa…, kterému říkala Homer. Jenže ten pes se ve skutečnosti jmenuje Burt.“
„To mi nedává souvislost,“ přiznal se Jurij Sergejevič.
„Je to z kresleného seriálu,“ začal vysvětlovat Martin. „Ten Homer má celou rodinu…“
A vylíčil svému nenadálému řidiči celý sled svých dedukcí, který ho nakonec přivedl až na planetu Margie.
„To není zrovna velká sláva,“ uznal Jurij Sergejevič. „Věru ne. Jako když vidlemi po vodě píše. Ale stejně jste mi měl zavolat.“
„Rozhodl jsem se, že se na to nejdřív podívám osobně,“ trval na svém detektiv. „Jenže na místě… to všechno dostalo nečekaný spád… Třeba jak se mi do party vnutil ten geddar…“
„Skutečně?“ ožil hned čekista. „Ale z toho bych udělal zvláštní kapitolu, protože geddaři jsou naši přirození galaktičtí spojenci.“
„Juriji Sergejeviči,“ nevydržel to Martin. „Já vám opravdu všechno řeknu. Věřte mi, že kromě vlastní blbosti a smůly před vámi nemám co skrývat. Ale teď bych se hlavně najedl.“
„Takže…?“ zeptal se s nevinným úsměvem čekista.
„Teď jen tak zabíjíte volný čas a přivydělláváte si načerno jako taxikář, nebo jste ve službě?“ zeptal se Martin. „Pokud by šlo o první případ, doporučoval bych nějakou malou a útulnou hospůdku.“
„Ubezpečuji vás, že teď jsem ve službě,“ neurazil se Jurij Sergejevič. „Takže pojedeme do velkého šedého domu ve středu města, co tam dole u vchodu stojí velmi přísní pánové.“
Martin si jen povzdechl a rozhodl se dál tajného policistu nepopichovat. Jenže jakmile volha zastavila před obrovskou ponurou budovou naproti skvělému knihkupectví Biblioglobus, kam se Martin jednou za měsíc vypravoval pro další dávku hodnotného čtení, zase to do něj vjelo. Začal po kapsách hledat peněženku a tázavě se na čekistu zadíval.
„Panebože, kde se ve vás bere tolik jedovaté žluči?“ povzdechl si hořce Jurij Sergejevič. „To vám zlé KGB skřípl pradědečka? Nebo jste měl dědečka disidenta a ten se schovával v Solženicynově mansardě? Nebo snad tatínek seděl za ekologickou činnost, označenou za špionáž? Anebo si nakonec myslíte, že stát by se měl obejít bez kontrarozvědky? Pokud to chcete vědět, tak si opravdu přivydělávám jako černý taxikář. Myslím ve volném čase. Protože v práci dostávám desetkrát míň než vy…, samozřejmě bereme-li v potaz váš faktický výdělek a ne sumu, kterou přihlašujete ke zdanění…“
A Martin se opravdu zastyděl. Peněženku schoval a po krátké odmlce se přiznal:
„Nezlobte se, že jsem se tak naštval…, ale sotva vylezu ze Stanice, tak tam hned padnu do vaší otevřené náruče. A potíže u pohraničníků jste taky zařídili vy, no nemám pravdu?“

„Máte," přikývl Jurij Sergejevič. „Ale uznejte sám – to by vám oficiální předvolání udělalo větší radost?"
Martin se zamyslel a musel připustit, že neudělalo.
„A na váš žaludek je taky pamatováno," stále ještě s jistou dotčeností vypočítával Jurij Sergejevič. „Abyste se od nás náhodou nerozběhl rovnou k obhájcům lidských práv…, se stížností, že Státní bezpečnost moří nevinné občany hladem."
Čekista nelhal. Prošli vrátnicí s přísnými pány, z nichž se vyklubaly přísné paní, a starým výtahem sjeli kamsi do hlubin Lubjanky; tam se ovšem oproti všemu Martinovu očekávání neocitli v temném žaláři, nýbrž v docela obyčejné erární chodbě, která je dovedla až do útulné jídelny.
S pečlivě vydrhnutými hnědými podnosy se postavili do krátké fronty a vydali obvyklou trasou nenáročného strávníka – od čistě umytých, ale mokrých příborů v plastikových korýtkách až ke sklenicím s domácím kompotem, za nimiž zbývala už jen pokladní v bílé zástěrce.
Dávno zapomenutá atmosféra sovětských provozoven veřejného stravování Martina uvedla do stavu naprostého nadšení. Jako předkrm si vybral vejce v majonéze, tedy podélně rozkrojené a majonézou potřené vajíčko natvrdo; dopřál si ale i sledě v županu, přestože by se byl vsadil, že ryba bude samá kost; a ještě misku se zeleninovým salátem, který už na první pohled vypadal čerstvě a chutně. Z polévek si Martin vybral ukrajinský boršč; k těm tahle závodní kuchyně nabízela slané vdolečky hojně potřené česnekem a posypané pažitkou. V boršči plavalo několik poctivých kusů masa a navíc po něm bez váhání sáhl i Jurij Sergejevič, který kráčel před Martinem a který tu byl stálým hostem, takže se vyznal. Pokud šlo o hlavní jídlo, nebyl výběr právě nejbohatší: poltavské karbanátky, ukrajinský zelný list, v němž se snadno dal poznat tentýž poltavský karbanátek, jenomže zabalený do zelí, běžný hospodský guláš, který s tím skutečným maďarským neměl nic společného, a hovězí v kapustě.
Martin se rozhodl pro hovězí.
Jako zákusek si přesně v retro-duchu starých sovětských jídelen vybral keksy, sklenici vařeného kompotu a kousek želé na talířku.
„Tedy vy se neodbýváte," podivil se Jurij Sergejevič při pohledu na jeho tác. Sám se spokojil s boršč em a zelným listem a pokladní poprosil: „Spočítejte nám to dohromady Ljudočko."
Martin chtěl protestovat a znovu sáhl po peněžence, ale když zjistil, že ve zdejších cenách jeho opulentní oběd nestojí ani dolar, nechal se s jistým zdráháním pozvat. Čekista měl koneckonců na odvetné popíchnutí právo.
U jídla se o služebních záležitostech nebavili – a ani si to nemuseli slibovat. Svorně snědli boršč a pak předkrmy: Martin si vyčinil do nenažranců a svého sledě v županu věnoval čekistovi. Hovězí v kapustě bylo víc než snesitelné a vařený kompot ze sušeného ovoce vychlazený a proto rovněž poživatelný.
V želé se Martin chvíli pohrabal a pak provinile řekl: „Takhle je to vždycky, když jsem hladový…, oči by jedly, ale pusa nakonec nemůže…"
Jurij Sergejevič se pousmál, natáhl se na sousední prázdný stolek a obratně ze stojánku vytáhl několik ubrousků, rozřezaných na tenké trojúhelníky.
„Měl byste se zkrátka držet trochu zpátky Martine. A nesnažit se brát si větší sousto, než dokážete strávit…"
Martin se ještě pořád cítil trochu provinile, a tak na tenhle průhledný osten nereagoval. Jestli ale bude následovat další, už si to nenechá líbit – rok sedmatřicátý je zaplaťpánbu už dávno historie!
Po obědě ho Jurij Sergejevič zavedl do nějaké kanceláře; Martin podle řady nenápadných známek pochopil, že tahle místnost nikomu nepatří a používá se jen na výslechy. Škoda, že ho čekista nevzal k sobě, protože tam by mnohé vypovídalo přímo o něm: materiál, z něhož je zhotoven psací stůl, velikost prezidentova portrétu, počet telefonů i výhled z okna. Zatím detektiv nedokázal odhadnout ani čekistovu funkci a dokonce ani jeho hodnost, což mu kazilo náladu. Protože jinak se musí jednat s kapitánem a docela jinak s plukovníkem, což bylo hodnostní rozmezí, do nějž si Jurije Sergejviče zařadil.
„Jsem podplukovník," řekl najednou čekista, jako by pochopil, na co Martin myslí. „Je mi dvaačtyřicet. A plukovníka dostanu až těsně před penzí. Mám tři děti, které skoro nevidím, ženu, která má mých věčných služeb už dávno plné zuby, a staré rodiče v Penze, které jsem už druhý rok nedokázal navštívit. A pak mám taky svou milovanou práci. Taková přiblblá milovaná práce to je – hledat v celé galaxii specifické artefakty, přesněji řečeno zázraky. Pátrat po všem, co může naší zemi přinést nějaký užitek. Jsem prostě vlastenec, jestli mi rozumíte. Žádný holohlavý nácek, žádná ultrapravice ani ultralevice. Mám rád svou zemi – to je všechno…"
Na chvíli ustal a zeptal se:
„Vám je to k smíchu?"
Martin stydlivě uhnul očima.
„Klíčníci matičku Zemi snaživě zásobují moderními technologiemi," pokračoval rozšafně. „Díky nim jsme prakticky zažehnali hlad. Život je dnes bezpečnější, bezstarostnější, ale taky – což je paradox! – zajímavější! Rusko má kliku – na našem území stojí tři Stanice, takže už jen nájem dělá slušné peníze… ale to vy jistě chápete stejně dobře jako já."
Přesně tak to taky bylo.
„Jenže já na pečené holuby do huby nevěřím," pokračoval Jurij Sergejevič. „A nebudu na ně věřit, ani kdybyste mě zabil. Dokonce i kdyby to pro Klíčníky byly jen drobty z právě poklízeného stolu. Něco od nás potřebují, Martine. Od nás, od geddarů, od aranků, od humanoidů i nehumanoidů… A dříve či později nám předloží účet."
„Mohl by to být nějaký jejich pokus," zauvažoval nahlas Martin. „Nebo zábava. My si pořizujeme pejsky a kočičky…, kdežto Klíčníci si pořídili hejno nepříliš rozvinutých civilizací. A baví se tím."
„Existuje i tahle verze," přikývl čekista. „Jenže i zábava se může jednou přejíst. A pak Stanice zmizí stejně snadno a rychle, jako se objevily. Nikdo a nikdy nám přece neposkytl záruku, že galaktická dopravní síť tu zůstane na věky. Nejstarší ze známých Stanic byla vybudována před osmdesáti šesti lety. Z historického hlediska je to pár vteřin."

„Já se domníval…“ zkusil namítnout Martin.
„Je to přesně osmdesát šest let. Všechno ostatní jsou lži,“ nenechal ho domluvit podplukovník. „Takže – žijeme ve velmi nestabilním světě, který zatím nemá pevné základy a je plně závislý na Klíčnících. Jsou dobří nebo zlí? Jsou moudří a vyspělí, nebo jen sami využívají cizí technologie? Na tyhle otázky nemáme odpovědi a musíme být připraveni na nejhorší…“
„…a jakmile ucítíme pach síry ihned zahájit výrobu svěcené vody…,“ zacitoval pohotově Martin.
„Vzdělaných lidí jsem si vždycky vážil,“ přikývl Jurij Sergejevič. „To je správný perfektně zformulovaný postoj. Ostatně, už jsme sami zkoušeli, jaký vliv bude na Klíčníky mít svěcená voda, ale také víno…“
Martin vytřeštil oči.
„…jenže jsme se žádné reakce nedočkali,“ povzdechl si čekista. „Což ovšem taky ještě nic neznamená. Klíčníci jsou každopádně mimo naše možnosti…, a tak musíme spolupracovat s jinými rasami. Lecčeho už jsme dosáhli. Existuje neoficiální obchodní dohoda a neoficiální pakt o spolupráci s Radou aranských primátorů. V kontaktu jsme i s geddarským patriarchou. Narazili jsme na řadu různých artefaktů…, a některé jsou zcela neznámého původu. Přišli jsme na ledacos, Martine! Ale to, co se děje kolem Iry Poluškinové, je potenciálně nejslibnější.“
„Tak proč tedy v jejím případě nepodnikáte mnohem víc? To mi řekněte!“ zaútočil Martin.
Tentokrát očima uhnul podplukovník.
„Vy v tom jedete na vlastní pěst? A říkáte si: Buď – a nebo?“
„Podívejte se!“ rozhorlil se náhle čekista. „Kdybych o tom rozhodoval já, tak holku dnes hledají všichni naši agenti, kteří mají právo pohybovat se po galaxii! Přece si nemyslíte, že jsem si celou tu věc uzurpoval pro sebe a nikoho k ní nechci pustit…“
Martin čekal. Ten nenápadný pán střední postavy a velmi běžného zevnějšku také čekal – dokud Martin rázně nezakroutil hlavou.
„Obecně se soudí, myslím až nahoře,“ dodal Jurij Sergejevič váhavě, „že by bylo lepší dát to celé k ledu.“
„Proč?“
„Ten spis se k Irině dostal prostřednictvím jejího otce. V minulosti totiž byl jedním z našich předních analytiků a na některých materiálech se podílí doposud. Ještě před zmizením Iriny sestavil tohle dobrozdání… a většina členů vedení je s ním zajedno.“
Martin poslouchal bez dechu.
„Podle názoru Ernesta Semjonoviče,“ pokračoval unaveně, „Klíčníci nejsou skutečnými Prastarci…, tedy hypotetickou pracivilizací, která kdysi kontrolovala celou galaxii. Naopak – jsou to zcela náhodní dědicové, kteří získali přístup k databázím, a možná dokonce k hotové a fungující technice opravdových pánů vesmíru. Ti zmizeli – jenže kam, o tom se zatím můžeme jen dohadovat. No a Klíčníci našli,“ Jurij Sergejevič se zamyslel, „…sklad? Knihovnu? Výcvikové středisko? Pohřebiště? Flotilu slavných černých hvězdoletů, s jejichž pomocí navštěvují jednu hvězdu za druhou? Vyberte si dle libosti. A dodnes přesně nevědí, jak s tím nečekaným dědictvím naložit. Zčásti realizují plán skutečných Prastarců a spojují obydlené světy jednotnou dopravní sítí. Zčásti se baví. Zčásti hledají zmizelou supercivilizaci. Pátrají ale opatrně…, až vylekaně. Jako člověk, který se usadil v prázdném domě a teď se bojí, že se vrátí jeho skutečný pán… Všechny záhady, které už známe a které jsou zdokumentovány v tom spisu, jsou jen důsledky málo kvalifikovaného zacházení s mimořádně výkonnými technologiemi Prastarců. Neúspěšná snaha o zvládnutí historického vzdělanostního odkazu, nezdařené pokusy i vyložené chyby. A když teď začneme cíleně zkoumat právě tyto záhady Klíčníci se polekají. Není těžké si představit, jaké budou důsledky…“
„Myslíte zničení Země?“
„Za jejich nejhumánnější opatření považujeme vyřazení pozemských Stanic ze sítě. To by znamenalo izolaci, po níž by nevyhnutelně následoval chaos. Umíte si představit, co tu propukne, když Klíčníci odejdou? Panika by rozhodně byla mnohem větší, než když se objevili!“
„Takže Ernesto Semjonovič doporučil, aby se všechny ty… dejme tomu záhady nestudovaly ano?“
„Přesně tak. Doporučil, abychom podobné studium nezakazovali, ale také abychom ho sami nepodporovali. A když v tom začne vrtat nějaký nezávislý badatel, bude to jen jeho problém. Kdežto kdyby podobný program připravila státní struktura, mohlo by to vyvolat pohromu. S Poluškinovými závěry skoro všichni souhlasili…, tím spíš, že k podobnému názoru dospěla i evropská a americká vláda. Francouzi jako obvykle přišli s vlastní představou, jenže kdo dneska poslouchá Francouze? No a právě ve chvíli, kdy bylo schváleno toto rozhodnutí, se do rukou Iročky Poluškinové dostal tatínkův spis. Samozřejmě ji to rozhořčilo a učinila své vlastní závěry které byly s otcovými v přímém protikladu. A rozhodla se pro nápravu věcí.“
„Takhle to prokazatelně je?“ zeptal se podezíravě Martin.
„Ne, je to jen poučený osobní názor. Po naší noční rozmluvě jsem Ernesta Semjonoviče navštívil… a všechno jsme to probrali na rovinu. Když najímal vás, pořád ještě doufal, že se to nějak přežene. Třetí smrt ale znamenala konec všech nadějí. On osobně si myslí, že Iročce se podařilo – zatím ale nevíme jak – Klíčníky ošálit a okopírovat se v počtu sedmi kusů. To Klíčníky znepokojilo a teď likvidují jednu dívku za druhou. Samozřejmě tak, aby nebylo zjevné, že to mají na svědomí oni.“
„A k čemu se Poluškin rozhodl?“ zajímalo detektiva.
„Nezasahovat,“ odtušil úsečně čekista.
„To není možné!“ užasl Martin. „Vždyť Irina je jeho jediné dítě!“
„Doufá, že až Klíčníci odstraní šest nadbytečných dívek, té zbylé dovolí, aby se vrátila. Je to jediná šance, kterou Irina má.“
„Šance jedné ze sedmi Irin,“ upřesnil Martin.

Jurij Sergejevič přikývl.
„Připadá mi to hnusné, tahle loterie," řekl Martin. „A to se ještě neví, zda se v ní vůbec dá něco vyhrát."
„Máte snad lepší řešení?" zeptal se čekista. „Pokud tomu dobře rozumím, pokoušel jste se opravdu ze všech sil tu holku zachránit. A výsledek? Svíral jste v náručí už čtyři identické mrtvoly…"
„Já už si taky začínám myslet, jestli na tom všem nenesu sám nějakou vinu," hlesl detektiv. „Irina zemřela pokaždé, když jsem ji našel. Pokaždé!"
Jurij Sergejevič se rozhodl ho nešetřit:
„To je možné. Klíčníci by všechny dvojnice zpátky na Zemi stejně nepustili. Měly ale šanci zůstat naživu déle – dokud si Klíčníci nepovšimli, že vy se nebezpečně blížíte k rozluštění celé téhle historie."
„Měli bychom je nějak varovat," začal přemýšlet nahlas detektiv. „Kdyby dvě z nich zůstaly žít v koloniích… Třeba je v takovém případě nechají na pokoji. A jedna by se vrátila…"
„Přesně o tohle se pokouším," ujistil ho podplukovník. „Protože to je v mých silách. Všichni naši lidi už dostali dopisy s instrukcemi pro Irinu. Kdežto vy Martine, už byste do toho zasahovat neměl. Takové je oficiální přání. Měl byste ho respektovat, i kdybyste se díky nějaké geniální dedukci dopídil, kde se Ira nalézá."
Detektiv beze slova přikývl.
„Podepíšete mi to?" zeptal se Jurij Sergejevič. „Nebo máte sám rozumu dost?"
„Já už to všechno chápu," řekl detektiv. „Promiňte. Mně je to všechno opravdu velice… trapné."
Jurij Sergejevič přikývl.
„Víte ale co mi dělá největší starost?" zamyslel se Martin. „Já bych řekl, že Ira… mě naopak prosila o pomoc. Řekla mi, že jsou ještě tři. A že alespoň jedna z nich ‚musí'. Jedině že nevím, co musí… A řekla taky že Klíčníci ‚nevládnou'… jenže nevím, čemu nevládnou. A ještě vím, že chce zachránit galaxii."
„No a…?" otázal se ironicky čekista.
Martin upřímně přikývl: „Jistě, promiňte. Je to hloupé dětské fantazírování. Já to všechno chápu. Ale Iročka mluvila naprosto vážně."
„Můj sedmiletý syn taky říká naprosto vážně, že bude prezidentem celé Země," namítl Jurij Sergejevič. „Kdežto dcera, která je o něco starší než Ira… ta je zase naprosto jistá, že z ní bude hollywoodská hvězda."
„Vy byste ale přece Iru hledal dál…," zkusil to ještě jednou Martin. „Kdyby bylo na vás, tak to risknete!"
Jurij Sergejevič zareagoval až po chvíli.
„Já bych si velmi přál, aby se můj syn stal prezidentem zeměkoule. Jenže zatím se učí na trojky ráčkuje a občas se ještě v noci počurá. A dceři nějaký herecký talent totálně chybí. Mezi našimi přáními a realitou zeje propast, Martine. Neříkejte mi, že to nechápete!"
„Tak mi podepište návštěvní lístek, ať mě dole pustí ven," požádal ho detektiv. „Už je mi to všechno jasné."
„V to doufám," řekl nabádavě podplukovník. „A taky doufám, že jste všemu porozuměl správně."
Pohlédl Martinovi přímo do očí:
„Jestli se znovu jako blázen poženete za Irinou, budete zatčen."
„To taky chápu. Ale jednu věc mi prozradte – kde jste vzal informace o událostech na Dio-dao?"
„To Evropani," připustil čekista chmurně, „přece jen jsou to spojenci… Ostatně – vás měli za našeho agenta. Velmi se jich dotklo, že o celé operaci nebyli předem informováni."
„Já už to nikdy neudělám," slíbil pokorně Martin.
1
Jak by se tak asi měl cítit člověk, který zjistí, že jeho přičiněním zemřely čtyři naprosto nevinné mladé ženy?
Na tuhle otázku Martin odpovědět neuměl. Možná i proto, že musel překročit onu děsivou hranici, jíž naštěstí překračuje málokdo – střílel, aby zabil, a jeho přání se mu vyplnilo. A co je ve srovnání s takovýmto zabitím řetězec náhod, který vedl k smrti vždy další Iry Poluškinové? Má si to vůbec on sám klást za vinu? Martinovi by v tu chvíli asi nejlépe porozuměl řidič sanitky, který s umírajícím za zády cestou do nemocnice srazí na přechodu chodce. Jenže Martin se s žádným takovým řidičem záchranky neznal. V nejlepším případě si mohl posloužit jednou hezkou slečnou, která měla strašnou smůlu na babičky: co půl roku jí nějaká vlezla pod auto… Ještě štěstí, že to vždy končilo jen zlomenou rukou či nohou.
Téhle pohromě ruských babiček ale nezavolal. A vůbec – čím déle o své situaci uvažoval, tím si připadal zkrušenější. Ale že by cítil nějakou vinu – to ne!
Jen mu bylo hrozně těžko na duši (pokud něco takového jako duše existuje)…
Možná by stálo za to, dojít do chrámu a svěřit se tam se svými pochybami moudrému báfuškovi. Takovému, co by ho i pokáral, i utěšil… Jenže Martin v sobě nikdy neměl onu zbožnost, po jaké se v Rusku po staletí volá, a navíc si uměl velmi dobře představit, co mu ten pop řekne: „Zabils je ty? Ty jsi přece nepředpokládal, že tvé skutky povedou k jejich záhubě… Tak běž v pokoji a nehřeš!"
Jenže detektiv naopak potřeboval pocítit svou vinu. Chtěl si užít sebetrýzně, pak pokání a nakonec katarze. Takové je ostatně nevykořenitelné puzení vší ruské inteligence, vyšlechtěné velkými spisovateli devatenáctého století, které se postupně stalo hlavní příčinou alkoholismu, nemocí krevního oběhu a revolučních nálad u jedinců se vzděláním vyšším, než je základní.
Takže poté, co půl hodiny bezcílně bloumal po bytě a v duchu postupně rozmlouval s moudrým báťuškou, řidičem-zabijákem a Fjodorem Michajlovičem Dostojevským, detektiv rezolutně zvedl sluchátko a zavolal Ernestovi Semjonoviči Poluškinovi.
Nedobrovolný mnohodětný otec se okamžitě ohlásil.
„Tady Martin," představil se kuse trpitel bažící po katarzi. A uvědomil si, jak užitečné může někdy být nezvyklé jméno;

to pak v podobných situacích nemusíte nic upřesňovat: ne jako kdybyste byli nějaký Serjoža, Andrej, Dima nebo Voloďa.
„Vy jste byl na Margie," konstatoval stejně kuse pan Poluškin.
„Ano… Můžu k vám přijet?"
Ernesto Semjonovič s odpovědí okamžik počkal:
„Z ničeho vás neviním, Martine. Já dokonce chápu, jak dobře jste to s Irinou myslel. Ale nechodte mi na oči, dohodnuto?"
Martin si v duchu představil, jak asi vypadá Poluškinův hněv, a souhlasil:
„Dobře. Samozřejmě. Chtěl jsem vám jen vyložit, jak to na Margie probíhalo…"
„Už mi volal… váš protektor," poznamenal s lehkým ostnem v hlase Ernesto Semjonovič. „Takže jsem poměrně slušně informován. Vy doufám taky. Musím přiznat, že je v tom i kus mé viny – myslím v tom, že jsem si vás najal a část údajů jsem zatajil."
Martin v duchu poděkoval tichému podplukovníkovi Juriji Sergejevičovi a řekl: „Cítím před vámi velkou vinu…"
„Vy za nic nemůžete," přerušil ho ostře Poluškin. „Prostě na to všechno zapomeňte. A já budu čekat na návrat své jediné dcery. Sbohem."
A zavěsil.
„Je to chlap ze železa," uniklo bezděky detektivovi z úst, když pokládal sluchátko. „Ze železobetonu. Sakra! Tomu říkám nervy!"
Ve snaze uklidnit svou podstatně slabší nervovou soustavu zašel do kuchyně a dopřál si obstojnou dávku ginu s tonikem. Je to sice banální rituál, ale uklidňuje – hlavní je v takovém případě sáhnout po správném toniku s pravým chininem, a ne po chemickém jedu z nejbližší sodovkárny. Jenže klid mu nepřinesl ani tento ušlechtilý nápoj.
Tak zavolal strýčkovi.
„Vida, vida, konečně jsme si vzpomněli i na starýho dědka," uryl svárlivě strýček. „Kde tě zase čerti nosí? Doma nikdo, mobil vypnutý. Že ty zase couráš někde po galaxii…?"
„Měl jsem nějakou práci…," odbočil detektiv co nejrychleji od nebezpečného tématu. „Prostě mám všeho plné zuby. A teď bych od tebe potřeboval poradit…"
Strýček okamžitě zvlídněl. Snad nic na světě neměl raději než dávat synovcovi rady.
„Tak copak?"
„Situace se má takhle… Kvůli mně… zemřel jeden člověk."
„No nejsi ty idiot?" rozeřval se strýček. „Co tě to napadlo, vykládat takovéhle věci do telefonu. Doufám, že aspoň nevoláš z mobilu…"
„Ale ne, nedělej si starosti.
„A máš ten telefon nějak jištěný?" obměkčil se okamžitě starý pán. „Scrambler se té věcičce říká, nebo tak nějak…"
Velká láska ke špičkovým technologiím se v strýčkově mysli snoubila s jistou naivní vírou v jejich všemocnost. Což Martin moc dobře věděl.
„Strýčku…"
„Nejdůležitější je teď zbavit se těla," neztrácel čas strýček. „Dokážeš někde sehnat tak deset litrů koncentrované kyseliny dusičné?"
„Strejdo, proboha, nech toho! Nikoho jsem nezabil! Co šílíš?" zvolal zděšeně Martin. Najednou měl dokonce pocit, že zaslechl v telefonu tiché cvaknutí, i když dobře věděl, že na jejich nové automatické ústředně se odposlech zapíná naprosto nezvučně. „Jde o něco jiného. Jak bych ti to řekl… Pokoušel jsem se… pomoci jednomu člověku, aby se nezapletl do ošklivé patálie. Jenže ten člověk mě neposlechl. A pak přímo před mýma očima…"
„Tak proč o sobě mluvíš jako o viníkovi?" rozhořčil se strýček.
„No… protože jsem toho člověka nedokázal zachránit."
„Hele… Ve Francii tuhle vykolejil expres TGV. Cítíš taky vinu?" zeptal se starý pán věcně.
„Ale to je přece něco docela jiného. V tomhle případě jsem byl hned vedle, a nic jsem nedokázal."
„A měl jsi možnost něco dokázat?"
Tentokrát se na okamžik zamyslel Martin a pak pevným hlasem řekl:
„Asi ne."
„Tak si běž po svých a už nehřeš!" vynesl svůj verdikt již uklidněný strýček.
A Martin pochopil, že se audience u zdravě uvažujícího duchovního-samouka přece jen dočkal.
„Strejdo," pokusil se ještě jednou zaútočit na city „Copak tobě se nikdy nic takového nepřihodilo? Myslím jako, že zemřel člověk, a ty jsi za jeho smrt vlastně nemohl – ale přesto se cítíš provinile?"
„Takových případů si člověk, který se dožije mého věku, vybaví plno," nechal se obměkčit starý pán. „Ale co ti to tu vykládám? Copak se ti něco takového nestalo samotnému? Vždyť už taky nejsi žádné mládě…"
„Stalo," přiznal Martin. „Ale stejně: Co si má člověk počít, když trpí, vinu přitom necítí, ale na duši je mu stejně škaredě."
„Je v tom krásná holka?" otázal se jasnozřivě strýček.
„Nojo…"
„Tak si najdeš stejnou, akorát že bude ještě lepší," věštil strýček dál. „Přece si nemyslíš, že taková byla ve vesmíru jen jedna jediná?"
„To ne, protože zůstaly ještě nejmíň tři."
„No vidíš, to už zní líp! Tohle už není hlas kluka, ale správnýho chlapa," zaradoval se strýček. „Něco ti poradím – napij se. Nemám třeba přijet? I když – přece si nebudu huntovat poslední zbytky zdraví… Ale zavolej si k tomu bráchu. Nebo

nějakého kamaráda… Ačkoli – pokud člověk nemá sebevražedné sklony tak je nejlepší napít se úplně sám! Ale pozor – vodka vhání člověka do chmur a víno v takovéhle situaci nepomůže… Takže jedině koňak! Nebo gin s tonikem – to budeš mít ten splín takový lehký šumivý a nepatrně nahořklý…“
Martin zašilhal po prázdné sklenici a zavrtěl hlavou. No ano, prorok dřímající ve strýčkovi, byl tentokrát v ráži!
„Děkuju, rozhodně tě poslechnu.“
„A někam si kristepane zajeď, aby sis odpočal a pustil to z hlavy,“ předvedl ještě něco málo ze svých utajených vloh. „Dejme tomu do Oděsy nebo do Jalty. Tví nejlepší přátelé jsou pivo, ženy a koňak!“ Strýček se na okamžik odmlčel a poté svůj poslední výrok zmírnil: „Teda – v takovéhle situaci!“

Jenže co taky může zabránit v pití zdravému chlapovi, který má s alkoholem jen ty nejlepší zkušenosti, má na něj dost peněz, k tomu má mizernou náladu a od příbuzného, či spíše nejbližšího patrona právě dostal radu se opít…, a ještě ke všemu je svobodný?
Inu ano.
Martin pochopil, že před tím není úniku.
K chystané opici se postavil čelem. Na strýčkovu radu stran ginu s tonikem nedal, vytáhl z baru láhev koňaku – ne toho nejdražšího, jako je dejme tomu Jubilejní nebo Sváteční, ale velice úctyhodného arménského Ani.
Francouzské koňaky ho neoslovovaly. Jen ať si galští hrdopyškové všechno, co se vyrobí za hranicemi kraje Cognac, klidně shazují shovívavým výrazem brandy. My znalci dobře víme, že opravdový koňak je buď arménský nebo gruzínský. Toho si byl odjakživa vědom i takový Winston Churchill – a toho z poklonkování rozhodně nikdo vinit nemůže! Nene, Martin v žádném případě nebyl nadutý snob, který noblesně přemítá jen o courvoisieru!
Nejdřív si ale připravil něco k tomu. V kávovém mlýnku rozemlel cukr na substanci, která připomínala spíš pudr, a nasypal ho na talířek. Pak do mlýnku vhodil nějakých deset zrnek kávy a také ta proměnil v prach, který by se nehodil ani na espreso. Kávu smíchal s cukrem. Teď už zbývalo jen nakrájet citron na co nejtenčí plátky a posypat je připravenou směsí, čímž vzniknou proslulé nikolašky – skvělý desert ke koňaku a mimochodem nejdůležitější přínos posledního ruského cara do pokladnice světového kuchařského umění.
V lednici ho ale čekalo zklamání. Citrony neměl – v bílé hlubině se osiřele krčil jen páreček limet, zcela nezbytných do pořádné tequilly ale v případě koňaku příliš ostrých. Martin se zasmušil a lednici zavřel. On sice není ani snob, ani gastronomický guru, ale věci mají mít svůj řád!
Hodil přes sebe bundu, protože nebe nad Moskvou k večeru olověně zešedivělo a slibovalo ne-li rovnou déšť, pak alespoň neodbytné pozdně podzimní lezavo, a vyběhl z bytu ven. Vmžiku byl u proskleného stánku na rohu, kde prodávali ovoce a zeleninu, a koupil si tři velké citrony s tlustou kůrou – aby měl i do zásoby. K tomu vzal pár jablek a zralé avokádo, k němuž už choval dávné a vskutku vřelé city. Pán, který si tu vybíral hrušky, zdvořile ustoupil stranou – naznačoval tím, že jeho vybírání bude ještě pracné a časově velmi náročné.
Martin se vrátil do domu, zastavil se u schránky a nakupenou korespondenci nasypal do igelitky na nákup – až bude chvilka času, tak se na to podívá.
Opláchl pod vodovodem a pak ještě vařící vodou z konvice první citron, nakrájel ho na kolečka a posypal cukrokávovým pudrem. Oni se samo sebou najdou estéti, kteří doporučují sladkokyselý akord doplnit i slaným tónem: nepatrnou špetkou soli nebo pár kuličkami kaviáru. To ale Martinovi připadalo až obžerně gurmánské.
Přípravy k samotářské pitce byly u konce.

Martin se posadil do křesla u televizoru, pustil si nějaký nepříliš frekventovaný program, specializující se na staré filmy a ztlumil zvuk. Na konferenčním stolku už stál otevřený koňak a talířek s nikolaškami, a hned vedle si nachystal dýmku, popelník, zapalovač a váček s tabákem; telefon si taky položil hned vedle sebe, aby se po něm nemusel pracně vrhat, kdyby se náhodou někdo ozval. Potom vedle aparátu vysypal z igelitky hromádku pošty. Nato šplouchl na dno břichaté napoleonky tak tři centilitry koňaku, nápojem párkrát zakroužil a vdechl jeho vůni.
Ta slibovala příjemný večer u televize. Slibovala pěknou, kdysi už přečtenou knížku, pro niž sáhne nazdařbůh do knihovny, pak možná ještě jednu láhev – a hluboký spánek.
Kdežto tíživé úvahy o čtyřech mrtvých a třech stále ještě živých dívkách si zapoví!
„Tys mě dostal, strýčku…,“ zamumlal mimoděk Martin. „Kolem prstu sis mě omotal!“
Koňak vypil opravdu s chutí. Jemně vyhekl a s jistou obavou čekal odezvu organismu.
Tělo si rozhodně nežádalo, aby destilát zapíjel vodou. Což znamená, že je všechno v pořádku. Inu, kořalka starší pěti let nezklame… To měl Martin spolehlivě vyzkoušené.
„No a copak to máme tady,“ broukl blahosklonně, jak si tak nacpával první dýmku. Tabák mu připadal trochu přeschlý, lepší by bylo otevřít nový a tenhle patřičně zvlhčit, ale řekl si, že tentokrát to s těmi znaleckými manýrami nebude přehánět. Zapalovač vyplivl jazýček plamene a v místnosti zavoněl med a višně. „Taktak…“
Nalil si další sklenku, ale zatím ji nepil – jen ať se ohřeje a jaksepatří vydýchá! – a místo toho začal třídit poštu.
Dobrou polovinu rovnou vyhazoval, sotva pohlédl na obálku: samé reklamy, i když, jak se to dnes nosí, tvářící se jako osobní dopis a zaslané na jeho adresu. Jenže zkušené oko snadno odhalí počítačový „rukopis“ od adresy napsané živou rukou. Martin dobře věděl, co ho v takovýchto dopisech čeká: Na začátku půl stránky vřelého a zcela neadresného blábolení, které člověka nutí rozpomenout se na všechny známé ženské, jenže pak přichází to podstatné: „…Mimochodem, nedávno jsem darem dostala úžasnou věcičku: Jmenuje se to minibiosféra a je to miniaturní terárium s opravdickými živými pavouky. Vypadá to báječně, není to drahé a koupit se to dá…“
Přišlo i několik účtů, které Martin předvídavě odložil stranou na potom – přece si nebude kazit náladu. Zbývaly dvě pohlednice a jeden dopis od skutečných známých – prostě jak se to tak za dva týdny sejde…

A ještě jeden dopis, který původně div neputoval do odpadkového koše společně s reklamou.
Místo zpáteční adresy na něm bylo napsáno jen křestní jméno – Irina.
V prsou to ošklivě zaškrábalo. Martin do sebe vrazil druhý koňak, tentokrát nepocítil vůbec nic, a pozorně se zadíval na rukopis. Irinino písmo si pamatoval jen matně, přestože si pročetl celý její deník.
Ovšem adresu…, adresu určitě psala jiná ruka. Podivná ruka…, jako by jednotlivá písmena někdo překopírovával a překresloval – ne přepisoval.
Soudě podle razítek byl dopis odeslán včera ráno z hlavní pošty. Takže se moskevským poštám dalo pograrulovat za rychlost doručení, vskutku hodnou hlavního města velmoci.
„Co to zase děláš…?“ vyčinil si nešťastně Martin a obálku otevřel.
Tohle písmo už znal.

Martine!
Především nikomu nevěř!
Oni ti řeknou, že za všechno můžeš ty. A taky ti řeknou, že já jsem dobrodruh.
Nevěř jim!
Nic se mi nevede tak, jak jsem si představovala. Všechno se to hroutí – od okamžiku, kdy nás najednou bylo sedm. Co se vlastně děje, jsem pochopila příliš pozdě. Chovala jsem se hloupě, jako malé dítě, začala jsem tě podezírat a na Aranku z toho byla málem tragédie.
Ale všechno se dá ještě napravit. Na záchranu světa není nikdy pozdě. Potřebuji tvou pomoc, Martine. Je to obrovské riziko, ale ustoupit se už nedá. Potřebuji vedle sebe alespoň jednoho člověka, který by věci hodnotil klidně a střízlivě…, a to jsi ty.

Martin si znovu lokl koňaku a div nemrštil sklenkou o zeď.
Prozkoumal papír, na kterém byl dopis napsán. On to vlastně nebyl papír, jen cosi podobného, tenkého, bílého a vhodného na psaní, ale papír to nebyl.

Sám jistě chápeš, že to, co se děje, není v pořádku! Jenže já nemám koho přivolat na pomoc. Otec mi nevěří – pořád si myslí, že jsem ještě malá holčička. Mohla bych to zkusit s kamarády, jenže to jsou opravdu ještě děti a pomoct mi nedokážou…

Martin se tichnouce rozesmál. Ženská nedůslednost ho v nadšení uváděla odjakživa, ale na skutečné perly této vlastnosti člověk narazí jen zřídka.

Nevím, jak tě přesvědčit. Nemohu ale svěřit papíru to, co se mi postupně vyjevilo…

„Svěřit papíru…,“ zopakoval si pro sebe s chutí a přeběhl očima závěr dopisu:

Snad mým narážkám rozumíš, když sis vybavil, že lingvista Homer Chejfec byl prvním člověkem, který navštívil Fakjú a navázal kontakt s civilizací dio-daů. Takže za mnou přijď do toho světa, kde na tebe čekám. Ty jistě pochopíš, kde to je. Mám vzácnou příležitost poslat tenhle dopis s někým na Zemi. Pospěš si, moc tě prosím. Irina.

Ještě nikdy si Martin nepřipadal tak stupidně!
„Homer Chejfec,“ řekl. Přihlouple se uchichtl a nalil si další koňak.
Irina ho předčila. Jeho přece na planetu, jíž se jinak říkalo rusky a jinak anglicky přivedla naprosto neuvěřitelná shoda okolností. Jenže zázraky se neopakují, od toho jsou to přece zázraky.
Martin si natáhl nohy před sebe přímo na konferenční stolek a podíval se na obrazovku. V televizi běžela populární televizní show, zvaná Pýcha. Pravidelně v ní vítězil nejsamolibější a nejdrzejší účastník. Dnešní večer soutěž teprve začínala a všechny tři dvojice hráčů, které na sebe chrlily celé vodopády urážek, byly ještě ve hře. Z té vypadával každý, kdo se pod tlakem událostí uchyloval k vulgaritám či dokonce fyzickému násilí – ale právě to bylo smyslem celého pořadu.
„Zázraky se nedějí,“ shrnul Martin své úvahy nahlas.
Jenže na druhé straně zpravidla taky nedochází k tak nepravděpodobné shodě okolností!
Irinin dopis měl stejné dvojité dno jako její vzkaz psaný otci.
Vstávat se mu nechtělo – a ani nemusel. Sebral ze stolu telefon a vstoupil do vyhledavače Yandex. Vyťukal jméno Homer Chejfec a začal si prohlížet jednotlivé odkazy.
Ano, lingvista toho jména skutečně existoval. A civilizaci dio-daů navštěvoval, ať už jejich planetě říkáme jakkoli. Jiná věc je, že zdaleka nebyl první. Proslavil se ale něčím jiným – stal se prvním člověkem, který se vypravil na jednu z planet v červeném seznamu, pro člověka naprosto nevhodnou, neobyvatelnou a nebezpečnou. Přesněji řečeno byl první, kdo se z takové planety vrátil, a dokonce s jejími obyvateli dokázal navázat kontakt.
Ta planeta se jmenovala Bezzar a jejím obyvatelům se – jak jinak – říkalo bezzarové. V Martinově hlavě se zvolna začínaly rojit jakési matné vzpomínky a souvislosti… Martin ještě chvíli surfoval po síti a studoval Chejfecovu činnost ve světě dio-daů, poté počítač vypnul a vstal. Sáhl po Garnellovi a Čisťakovové, otevřel červené stránky a prakticky okamžitě narazil na Bezzar.
Zmínku o Chejfecovi samozřejmě našel i tady. Mluvilo se tu o něm zásadně jako o úspěšném dobrodruhovi a

samolibém diletantovi, což ovšem v suchém tónu seriózního galaktického bedekru působilo skoro jako pavlačové nadávky. Na druhé straně ovšem i Garnell s Čisťakovovou připouštěli, že Chejfecovy zásluhy při studiu bezzarského světa jsou značné.
Martin si chvíli prohlížel obrázek, zachycující dospělého bezzara ve společnosti člověka, a uvědomil si, že s milovanými autory bezezbytku souhlasí – Chejfec byl nezodpovědný idiot. On sám žádný svět z červeného seznamu zatím nenavštívil, a dokonce i na planety ze žlutých stránek se zatím podíval jen dvakrát, vždy jen na chvilku a v obou případech se vracel s mimořádně nepříjemnými zážitky.
Znovu uchopil do rukou obálku a bedlivě si prohlédl adresu. Opravdu to vypadalo, jako by někdo překopíroval nějakou tištěnou předlohu a jako by ten někdo neměl pro podobnou činnost ani vhodný zrak, ani vhodné končetiny. Asi je docela dobré být bezzarem. Pro ty červený seznam prakticky neexistuje.
„Ne, ne a ne…!“ začal nařizovat sám sobě. Protáhl se a umíněně pohodil hlavou. „Zato další koňáček nám rozhodně udělá dobře…“
V prázdném bytě bylo naprosté ticho.
Zašel do pracovny a z psacího stolu vytáhl malý těžký balíček, který tam ležel odnepaměti. Ten si uložil do levé kapsy bundy, kdežto do pravé strčil v naprostém rozporu se zákonem revolver, na který přisypal ještě hrst patron. Cestovní pas u sebe míval neustále.
Světlo v bytě nechal rozsvícené. Láhev koňaku zašpuntoval, jen nikolašky bohužel zaschnou. Do jedné ruky vzal prázdnou igelitku, do druhé pytel s odpadky. A vyrazil.
V noční ulici nenajdete méně nápadný objekt, než je muž, který se v rozjaření rozhodl, že je třeba skočit si „ještě pro jednu“, a zároveň s sebou vzal vyhodit smetí.
V nočním obchůdku hned vedle domu si Martin kritickým okem obhlédl sortiment koňaku, poněkud neupřímně zavrhl velmi slušný gruzínský, pomudroval nad malým výběrem koňaků arménských, vyjádřil svůj názor na francouzské výrobce tohoto nápoje, přičemž i tentokrát říkal nahlas něco trochu jiného, než si doopravdy myslel. Muž, který si tu puntičkářsky vybíral krabičku cigaret, se do jeho sáhodlouhého monologu až zaposlouchal. Onoho důkladného třídiče hrušek, který se kolem Martina motal posledně, připomínal jen okázalou seriózností a soustředěností.
Martin v duchu poděkoval Juriji Sergejevičovi, že sem poslal špicly tak nemotorné a na první pohled nápadné.
Z obchodu tedy vyšel s igelitkou stále ještě prázdnou, chytil si černého taxíka a vyrazil do Sedmého světadílu. Těsně před supermarketem však najednou své plány změnil a požádal řidiče, aby raději zamířil ke stanici metra Kropotkinská, kde je „skutečně jedinečná vinotéka“.
Ocitl se tak dosti blízko od Stanice. Proto si přestal hrát na podnapilého gurmána, pátrajícího po vzácné alkoholické lahůdce, jednoduše vrazil do té „jedinečné vinotéky“, koupil si láhev achtamaru a vyrazil přímou čarou ke Stanici, přímo k jednotvárně pulzujícímu majáku, který v záplavě světel velkoměsta vlastně moc vidět nebylo. Klíčníci požadovali, aby ke Stanici měl volný přístup každý kdo o to projeví zájem, ale na přístupových cestách se vždy procházeli pánové v civilu, kteří v davu vyhlíželi potenciální padouchy. Vše teď záleželo na tom, zda už je Martinův portrét v databázi celostátního pátrání nebo ještě ne.
Rozhodně se nechystal na to, že by se snad chtěl k Stanici piostřílet. Revolver zatím nabitý neměl.
Jurij Sergejevič nezklamal ani tentokrát – Martina nikdo nezastavil. Zřejmě mu zatím nehrozí, že by se ze tmy vynořili svalnatí mladí muži, kteří by ho zdvořile poprosili, zda by s nimi nemohl „na okamžik někam kousek stranou“. Faktem je, že dokonce i jestli ti ťunťové ze sledovačky zvedli poplach, tak se neuspěchané boží mlýny Státní bezpečnosti docela jistě ještě do pohybu nedaly.
Martin bez problémů prošel průchodem v zátarasech a vstoupil do Stanice.

Přijímací pokojík byl tak skromný jako by moskevskou Stanici projektoval sám Nikita Sergejevič Chruščov. Mohl mít sotva nějakých deset dvanáct čtverečních metrů a vešla se sem manšestrem čalouněná pohovka, na níž se pololeže rozvalil Klíčník, a pak už jen stůl a křeslo pro návštěvníka. Na stole Martin spatřil několik lahví piva, slané tyčinky a popelník.
Klíčník zdvořile čekal. Byl to tlusťoučký nápadně huňatý tvor se šikmýma očima. Takového často nepotkáte.
A přesto si Martin připadal, jako když se baví se starým známým.
„Chtěl bych mluvit o důvěře,“ řekl úvodem. „Ne o tom, co lidi nutí otevírat si navzájem svá srdce, společně riskovat život…, jít spolu na průzkum nebo podniknout společný vysokohorský výstup… O té nejobyčejnější důvěře, které se učíme od školních lavic. ‚Věříš tomu nebo ne?‘ ptají se caparti jeden druhého, když si hrají, a člověk nechápe, co se učí víc – věřit, nebo lhát? Nejspíš přece jen lhát. V dětství ale máme například rodiče, jimž důvěřujeme vždy a ve všem. Člověk se s nimi pře, někdy dokonce hádá, ale věří jim. Když dospíváme, mizí ale i tento druh důvěry. Někdo si ji samozřejmě dokáže uchovat až do smrti, jiný ji nahradí důvěrou v milovanou ženu nebo v ideály, v Boha nebo v nápisy na etiketách… A přesto je lidský život hlavně neustálá volba mezi možnostmi ‚věříš‘ a ‚nevěříš‘. Já vím, jak to je – věříš mi? Já vím, že tě nemiluje – věříš mi? Já znám správnou cestu – věříš mi? Já vím, že tohle vůbec není nebezpečné – věříš mi? A každému člověku, s nímž přijdeme do styku, jako bychom udíleli body naší důvěry. Někdo si zaslouží podprůměrné hodnocení, zato téměř ve všem. Jiný naopak vysoké, ale jen v oblasti tenzometrických výpočtů nebo dějin italské opery. Jiná možnost želbohu neexistuje. A nikdo z lidí nemá patent na absolutní pravdu. Proto se snažíme důvěřovat, ale prověřovat. Aby se nám přehnaná důvěra nevymstila. A celé lidské dějiny jsou v podstatě procesem, v němž důvěru potřebujeme čím dál míň. Osobní důvěru jsme nahradili platnými zákony a formalizovanými zvyklostmi. Vytvořili jsme státy jimž v jednotlivostech možná taky nevěříme, ale vcelku vzato se na ně spoléháme. Celý svůj život se snažíme vtěsnat do rámce předpisů a omezení. Pro každého tu musí být připraven hotový model chování. Hlavně se nesmíme spoléhat na důvěru…, protože ta nás už mockrát zklamala. Ti, kteří požadovali důvěru všech, nakonec zradili

každého, kdo jim tu důvěru dal. Hrajeme si na demokracii a svobodné volby protože se obáváme, aby autokratický vládce neukradl celou zemi. Podepisujeme manželské smlouvy, soudíme se o banální krámy i o děti – a to všechno jen proto, že nedůvěřujeme dokonce ani těm nejbližším. Peníze půjčujeme i kamarádům výhradně proti podpisu; podepisujeme jeden cár papíru za druhým a vesele kšeftujeme; vypěstovali jsme dokonce zvláštní druh lidí, jejichž profesí je nevěřit ničemu a nikomu. Před potřebou důvěry jsme se obrnili. Tu jsme ponechali jen dětem. Ponechali jsme ji v minulosti, kdy lidé věřili Bohu, poddaní panovníkovi, manželka manželovi a přítel příteli…“
„Bůh Adamovi, Ábel Kainovi, Samson Dalile, Tomáš Ježíšovi…,“ napověděl Klíčník. „Nedůvěra je součástí lidské podstaty Martine. A nikdy tu nebyl zlatý věk, kdy důvěra nebyla nebezpečná. Nebyl a nikdy nebude. Berličky zákonů, advokáti a policie, podpisy a smlouvy – to všechno je vaše daň za pokrok. Tak nad čím pláčeš? Taková je podstata tvé rasy a taky mnoha dalších – vlastně většiny civilizací v galaxii. A nestačí, abys jen uznal, že někdo ve vesmíru je vybaven znalostmi většími a lepšími, než jsou ty tvoje. Musíš uvěřit, že vaše cíle jsou totožné! Když byly základní cíle prosté – větší kus zlata nebo masa, víc vína a žen –, lid svým vladařům skutečně věřil.
Když jste ale začali pohlížet výš, důvěra se zhroutila. A to je zase daň za to, že chcete stále víc. Daň za utopie a jalové projekty, za sny a fantazírování. Proč pláčeš nad ztracenou důvěrou? Bez přemýšlení se dá věřit jedině těm nejjednodušším jistotám – mateřskému mléku, zlaté minci, krvi nepřítele či teplu samic. Jakmile člověk přestane tíhnout k matčinu prsu, jakmile nepřítele už není nevyhnutelně třeba zabít, jakmile jsou pozlacené modly povaleny a nad rozkoší vítězí láska, člověk se nesporným jistotám vzdaluje. Tak si laskavě nestýskej, že slepá důvěra je pryč, Martine! Ponech ji krutým hrdinům minulosti. Ponech ji dětem, které si na kruté hrdiny minulosti hrají. Už jsi dost velký na to, aby ses uměl rozhodnout, kde je pro důvěru místo a kde ne.“
„A co když na takové rozhodnutí nemám sílu?“ zeptal se Martin. „Co když rozum praví jedno a srdce něco docela jiného? Co když důvěru požadují všichni, a přitom ji máme dát jen jednomu jedinému z nich?!“
Klíčník se usmíval.
„To znamená, že na takové rozhodnutí je pro mě ještě brzy?“ zeptal se Martin. „Že je třeba vrátit se k hodnotám, které nezklamou nikdy? K šašlikům na mořské pláži, říznému vínu a k ženám, hledajícím dobrodružství?“
Klíčník se usmíval.
„To nedokážu,“ povzdechl si. „Já opravdu chci něco víc, Klíčníku. Už mě nebaví věřit nesporným pravdám – ty jsou příliš nudné.“
Klíčník přikývl:
„Rozptýlil jsi mé chmury a osamělost, poutníku. Vstup do Formy a pokračuj ve své cestě.“
Martin si povzdechl a vstal. Než odešel, ještě se zkusil zeptat:
„Proč si chci myslet, že se mi dostalo odpovědi? Proč chci důvěřovat?“
Jenomže Klíčníci na otázky nikdy neodpovídali.

Martin sice čas od času míval sklon k činům nečekaným a ztřeštěným, ale hloupé riziko rád neměl. A tak při pohledu na přívětivý monitor ústředního počítače nezvolil řádku Bezzar, ale Arank. Na Aranku, hned vedle tamní Stanice, byl obchod s turistickými potřebami, v němž sladce trnula srdce všech kluků – pětiletými usmrkanci počínaje a těžkými marastiky konče. Obchod byl samozřejmě určen především cestujícím arankům, ale lidem tu v nákupech také nikdo nepřekážel. Aranské peníze Martin ještě měl, a dokonce si pamatoval cenu jednoho velmi sympatického zlatistě rudého skafandru. Ten byl určen právě pro ztřeštěnce, kteří putovali i po planetách ze žlutého a červeného seznamu. Jeho výrobce ujišťoval, že se v něm dá pracovat i na těch nejtajemnějších a nejstrašlivějších planetách, kde hlavním nebezpečím nebyla jedovatá atmosféra či zubaté a tlamaté příšery, ale samotné tamní přírodní zákony které s pozemskou fyzikou času a prostoru neměly nic společného. Až doposud se Martin vysmíval všem těm legendám o světech, kde se konstanta pí rovná čtyřem, a o tom, jak strašné důsledky to má pro lidský organismus. O existenci planety, kde je všechno – půdou počínaje a živými organismy konče – zároveň supravodičem, nikdy nezapochyboval. Existovaly světy v nichž se Planckova konstanta vyjadřovala jiným číslem než na Zemi, a také světy, kde rychlost světla ve vakuu není stálá, nebo třeba světy kde nebyly ani kyseliny ani zásady, anebo světy kde fungovala perpetua mobile druhé generace. Zkrátka dobře bylo v galaxii plno světů, do nichž by člověk doslova a do písmene neměl strkat nos. Bezzar ve srovnání s těmito světy vypadal docela snesitelně.
Když už ale klávesu enter téměř zmáčkl, přece jen zaváhal. Ještě nikdy nepřemýšlel o příběhu pro návrat. Nikdy nebylo tak zle, aby nemohlo být ještě hůř – tak proč by zrovna on najednou neměl pro Klíčníky nic, co by je zaujalo?
Ale teď se ho zmocnily pochyby. Bezdůvodné, a o to tíživější.
Co bude vyprávět, až vstoupí zpátky do aranské Stanice?
Že by pohádku o princezně a katovi? Ale ne…, tu přece vykládal asi před půlrokem. Expozici dost pokazil, ale nakonec se z toho nějak vymotal…
Nebo příběh ptáka, který nerad zpíval? Jenže u tohoto příběhu Martin zatím totálně nevěděl, jak skončí.
A co takhle podobenství o sklu a skláři? Nebo legenda o cestě na začátek světa? Nebo pověst o poustevníkovi a kaleidoskopu?
Aniž to tušil, prožíval v tomhle okamžiku krizi, kterou tak dobře znají prozaici i básníci – když se jim v hlavě motají desítky fabulí a témat, ale všechny se jim zdají k uzoufání triviální a nudné. Možná za to mohlo napětí posledních dnů, možná láhev koňaku, vypitá sotva před hodinou, ale v každém případě zpanikařil.
Ostatně – k čemu by mu byl i ten nejmodernější aranský skafandr, když se bezzarové rozhodnou, že mu nepomůžou? Maximálně protáhne o několik dní nevyhnutelnou agónii.
Ať to bral za jaký chtěl konec, nakonec se vždy vrátil ke kruciálnímu „věříš nebo nevěříš?“
„Nezbývá než věřit,“ řekl sám sobě a sklouzl kurzorem od Aranku k Bezzaru.

Koneckonců na Stanici se nemá čeho bát.
Kromě samotných Klíčníků.
2
Nejvíc Martina překvapila měkká podlaha.
Pak si ale uvědomil, že něco takového ho vlastně napadlo – Klíčníci si přece při projektování Stanic vždy vypůjčovali prvky místní kultury. Elementární obrazotvornost vykreslovala spíš vodní matrace nebo měkké koberce než tuhle blankytnou substanci, která jako jednolitý plát jakéhosi želé sahala ode zdi ke zdi.
Substance pod vahou Martinova těla lehce pružila, prohýbala se a po každém jeho kroku se po ní rozbíhaly pomalé, lenivé kruhy. Neudržel se a poskočil si – substance vytvořila mělký trychtýř a potom se začala plavně vyrovnávat.
Martin přidřepl a ponořil do substance ruku.
Bylo to cosi jako studený rosol, ale nedalo se říct, že by to bylo nepříjemné. Substance ruku nezmočila, naopak působila spíš jako suchá hmota…, asi jako jemný disperzní prach…, jako hladká mouka nebo mastek. Ano – podobný pocit by se asi dostavil, kdybyste si na ruku natáhli gumovou rukavici, hojně posypanou mastkem, nebo ponořili ruku do studeného rosolu.
Martin se narovnal a ruku si otřepal, přestože po substanci na ní nebylo ani stopy Vydal se chodbami Stanice dál, po rozechvělých bleděmodrých vlnách.
Zdi byly drsné a jakoby dřevěné, ale to dřevo bylo zvláštní – snad zvětralé, snad opískované; každopádně z toho materiálu vystupovala každá žilka. Obrovské lampy u stropu vydávaly ostré namodralé světlo, jež se od slunečního výrazně lišilo a pro lidské oko proto bylo velmi nepříjemné. Ve vzduchu se vznášel cizí, odpudivý pach – snad přímo z atmosféry snad z té blankytné hmoty na zemi.
Všechno tu bylo ne-lidské.
Nic tu nebylo pro lidi.
Tradiční veranda z humanoidních světů, na níž Klíčníci vítali poutníky a z níž je vyprovázeli, tady chyběla. Místo ní Martin objevil robustní rampu, jež od východu ze Stanice klesala k bezzarskému povrchu, tedy k nekonečnému oceánu substance.
Stanice připomínala obrovitý hrbolatý plod, plovoucí po hladině pružného blankytného sirupu. Rampa, nepochybně také ze dřeva, byla volně opřená o práh Stanice. Druhý konec, doléhající na povrch planety, vytvářel v substanci mělkou úžlabinku.
Kam až oko dohlédlo, se prostírala bleděmodrá pláň. V paprscích namodralého slunce se jevila velmi světlá a průzračná.
Asi tak deset až dvacet metrů pod povrchem začínal jiný svět. Na kamenitém dně rostly rozsochaté stromy s obrovskými listy a mezi nimi proplouvaly stíny čehosi evidentně živého. Na několika místech blankytný sirup prořezávaly snopy jasného umělého světla, tryskající z jakýchsi nezřetelných objektů na dně.
Martin došlápl na rampu, na okamžik znehybněl a ohlédl se. Dvojice Klíčníků za podivným stolem ve tvaru mnohoúhelníku ho zvídavě zkoumala.
„Tenhle svět je pro lidi nebezpečný," řekl mu jeden z nich. „Až se tvé tělo přizpůsobí přírodním zákonům Bezzaru, tak zemřeš."
„Tvůj organismus v podmínkách zvýšeného povrchového pnutí nedokáže přežít," dodal druhý
„Děkuji, já vím," odpověděl Martin.
Martin se už na Zemi skutečně poučil, jaká nebezpečí hrozí pozemšťanům v bezzarském světě. Bez obav mohl místní vzduch vdechovat maximálně čtyřiadvacet hodin. Jíst a pít tu nemohl vůbec. To pod jeho nohama byla docela obyčejná voda, ovšem s obludně silným povrchovým pnutím. Planetu tvořila kamenná koule, rovnoměrně potažená tenkou vrstvou vody a celý život tu probíhal buď na dně nebo na povrchu pružné vodní blány. Co přesně měnilo povrchové napětí vody na Bezzaru, se zatím nevědělo, přestože většina vědců se klonila k představě jistého chemického činitele, který byl ve zdejší vodě přítomen ve vyloženě stopovém množství. Jakmile Martinův organismus vstřebá příslušné množství tohoto činitele (nebo se vystaví určité kritické dávce neznámého záření – což byla další hypotéza), voda v jeho těle se také změní.
Samozřejmě se všemi důsledky z toho vyplývajícími.
Jenže Ira Poluškinová číslo pět na Bezzaru existovala už přes týden. Tedy – za předpokladu, že její narážky pochopil správně.
Martin přikročil ke kraji rampy a kopl špičkou boty do substance. Její povrch nohu měkce odpružil. Kdyby vyvinul větší úsilí, například kdyby se rozběhl a skočil po hlavě, vodní blána by povolila, pustila by ho do světa pod hladinou a zase by se za ním zavřela.
Zajímavý způsob sebevraždy.
K takové krajnosti se ale nechystal, a tak mohl kdykoli vyrazit na pěší pouť po Bezzaru. Bude to nudný velice nudný výlet po povrchu nekonečného oceánu…, chvílemi zcela samotářský, chvílemi zase ve společnosti živočichů, kteří se vynoří na povrch, pod pomalu se plazící slunce…
A pak – v jediném okamžiku! – jeho krev změní ukazatel povrchového pnutí a on zemře.
„Ohohó!" vykřikl Martin a zvedl ruce k čistému nebi. Mraky tu nebyly žádné – a ani být nemohly. „Irinó!"
Klíčníci za jeho zády se zájmem čekali, co se bude dít dál.
Čekal i Martin – i když zatím sám nevěděl na co. Sílilo v něm podezření, že rébus nerozluštil správně a že Iročka Poluškinová ho zvala na úplně jinou planetu než na Bezzar.
„Hééj…!" zakřičel ještě jednou na světle modré nebe, blankytnou substanci a tmavé siluety na dně. Pak od kraje rampy poodešel, shodil bundu na jakoby prkennou podlahu, posadil se na ni s nohama zkříženýma po turecku a rozhodl se čekat.

Bylo mu horko. Chtělo se mu pít. A naopak se mu strašně nechtělo přemýšlet o tom, s jakou ho zpátky na Zemi uvítá podplukovník Jurij Semjonovič a jeho kolegové.
Martin přemýšlel o čekistovi a olizoval si přeschlé rty. Do hlavy mu pražilo slunce, které se už hodinu téměř nepohnulo z místa.
Až se nakonec přece jen cosi změnilo. Po pružné hladině se rozběhlo lehké chvění a rampa začala drobně vibrovat.
Martin vstal, protáhl si naběhlé nohy a vynasnažil se o výraz klidného a sebejistého muže, který se ničeho ve vesmíru nebojí.
Asi deset metrů od rampy náhle vyskočila nad hladinu skleněná koule, velká asi jako pozemský mikrobus. Povrch té bubliny se od okolní vody téměř ničím nelišil – prostě se zdálo, jako by se ode dna oddělila gigantická dutina, vyplněná čirým plynem.
Uvnitř ale byly k vidění dvě postavy, z nichž jedna byla lidská.
Pak se bublina zvolna přiblížila až k rampě, otevřela se a proměnila se mělký sférický talířek. Martin vesele zamával na Iru Poluškinovou, stojící vedle dvoumetrového bezzara.
Tělo tohoto Cizince bylo zcela průzračné, nemělo ani lehký blankytný tón, typický pro substanci. Vypadalo zkrátka jako obrovitá živoucí kapka. Hrudky organel, které v kapalném těle volně plavaly se jedna druhé opatrně vyhýbaly.
Tělo Cizince bylo vodou, stejně jako jeho krev.
Bezzaři byli améby. Jediné inteligentní jednobuněčné bytosti v celé galaxii.
„Mír s vámi!“ pozdravil Martin. Jeho pohled se nedokázal od bezzara odtrhnout a v duši se bezděky rodil strach. Strach bez příčiny a zdánlivě i bez podnětu…, divoký strach, strach smíšený s odporem a snad i se štítivostí.
Průzračný měch se otřásl a ve stále stejné, zhruba svislé poloze pomalu přitekl k němu. Černé hrudky zrakových receptorů se přestěhovaly do té části průhledného těla, která byla blíž k Martinovi. Mezi ně připlul tmavý terč rezonanční membrány a Cizinec promluvil:
„I tobě budiž mír, mnohobuněčný. Žbulbulbul. Mír tobě, vězněná kolonie mých nerozumných bratří. Žbul!“
Hlas byl měkký zpěvný… a jaksi vlahý.
Améba vyšplouchla proti Martinovi panožku…, i když správnější by asi bylo říct paručku. Detektiv zaťal zuby, gesto opětoval a paručku stiskl.
Pocit se ničím nelišil od okamžiku, kdy se poprvé dotkl substance. Byl to studený a uprášený dotek.
„Mír tobě, můj jednobuněčný bratře,“ napodobil chvatně bezzarův řečnický styl Martin a nenápadně zašilhal po Irině – žije vůbec?
Jenže děvče se zatím umírat nechystalo. Dívalo se na něj a usmívalo se.
„A neutiskuješ příliš buňky z nichž se skládá tvůj organismus?“ pokračovala starostlivě améba. „Žbul, přátelé! Neužíváš náhodou nějaké chemikálie, které ničí améby? Žbul!“
„Tvůj přítel je zřejmě John Bull!“ nevydržel to Martin. „K čemu je dobré celé tohle divadlo?“
Améba se jemně roztřásla a z membrány se ozval kašlavý smích. Pak mu bezzar vysvětlil:
„Obyčejně to zabírá, lidé bývají nervózní, když mají rozmlouvat s inteligentní buňkou.“
„Hodně jsem četl o vašem smyslu pro humor,“ ujistil ho Martin. „Ale máš pravdu – nepříjemné pocity se mě zmocňují. S jednobuněčnou inteligentní bytostí mluvím poprvé v životě.“
„Nemám ve výrazu jednobuněčná bytost hledat nějaký pejorativní význam?“ začala si dělat starosti améba.
„Ne, je to jen zcela neutrální biologické vymezení.“
„V takovém případě laskavě nastup do naší dopravní kapky,“ navrhla améba. „Tvůj přítel tě už netrpělivě očekává.“
Martin pohlédl na „přítele“. Dívka vypadala víc než svůdně… Už dávno se Martinovi nepřihodilo, že by potkal přítele tak půvabného. Na sobě měla stále tytéž khaki šortky a šedé tričko, které na ní viděl už na Knihovně. Bosé nohy a bleděmodrá stuha ve vlasech propůjčovaly vzezření „přítele“ neopakovatelný venkovanský sex-appeal.
Jistě, ono by nakonec bylo zvláštní očekávat od améb, aby chápaly rozdíl mezi pozemskými pohlavími. A pak – ani Martin v tuto chvíli neměl čas a svědomí věnovat se dívčiným půvabům.
„Ahoj, Irinko!“ oslovil ji Martin a vykročil k talířku. Ve srovnání s okolní substancí byla dopravní kapka hutnější a také teplejší.
„Ahoj, Martine!“ odpověděla Irina vzlykavě a pověsila se mu na krk. Bylo to tak nečekané, že dočista ztratil hlavu – začal dívku nemotorně hladit po ramenou, mumlat nějaké nesmysly a dokonce se stydlivě ohlížet po bezzarovi.
Améba se pitvořila – jiné slovo Martina nenapadlo. Améba před Klíčníky hopsala, nechávala si narůst ruce, nohy a ohon a její tělo se pokrývalo chvíli průzračnými šupinami a chvíli zase srstí. Vydávala tiché krákavé zvuky a nescházelo mnoho, aby paručkami předvedla všeobecně srozumitelná vulgární gesta. Jakmile zaznamenala Martinův pátravý pohled, zanechala pošklebků a odtekla zpátky k němu. Cestou přesunula zvukovou membránu na „záda“ a sdělila:
„Jak já je nesnáším! Na to snad mám právo, ne?“
„No… nojo,“ připustil zdráhavě Martin, stále ještě svírající Iru v náručí.
„Vy se chcete věnovat mitóze?“ zhodnotil bleskově situaci bezzar. „Nebudu vám u toho překážet?“
„Okamžitě toho nech, Pavlíku!“ požádala ho Ira a od Martina odskočila. „Co si o tobě můj přítel pomyslí?!“
„A co jako? Já přece nic neudělal,“ odvětil nechápavě bezzar a vklouzl přesně do středu talířku. „Já jen žertuju…“
„Ty mu říkáš Pavlíku?“ podivil se Martin.
„Nějak mu přece říkat musím,“ pokrčila rameny Ira. „On pochopitelně jméno má, ale my ho nedokážeme vyslovit… Promiň. Už jsem ani nedoufala, že dorazíš. Po tom všem, co se stalo…“
Při těchto slovech se zasmušila, ale rozhodně ne tak, jak by se při podobných vzpomínkách patřilo.
Martin se rozhlédl.
„Ty něco hledáš?“ zeptala se ho.

„Ano. To, co tě zabije," vysvětlil jí a začal nabíjet revolver.
„Neřekla bych, že tohle tady budeš potřebovat."
„Kdoví… Na Fakjú tě zabil můj dobrý přítel."
„Geddar?" proběhla až teď po Iřině tváři skutečná bolest. „A on… taky zahynul?"
„Ano," nezabíhal do podrobností detektiv. „A mě už ty tvoje věčné pohřby přestaly bavit…"
„Já ale Irinu nezabiju," řekl za jeho zády bezzar. „Nechci, abys do mě střílel. To strašně bolí. Jste připraveni?"
Martin rychle pochopil, nač se ho améba ptá, a přikývl:
„Ano."
„Tak jedeme!" zvolal vesele bezzar a okraj talířku se začal rychle zvedat, až se nad jejich hlavami uzavřel v průzračnou kulovitou kapku. V následujícím okamžiku se bublina začala potápět.
Bezzarská civilizace fakticky nepracovala s kovy a umělými hmotami. O tom, čeho vlastně užívají, se samozřejmě dalo přít – jsou to stroje nebo živé bytosti? Mnozí odborníci užívali pojmů jako „biopočítač", „biomechanismus" nebo „bioplastik". Podle Martinova názoru však tato slova příliš zaváněla lacinou sci-fi, protože se pokoušela nějak sloučit neslučitelné. On sám považoval za nejrozumnější chápat dopravní bublinu jako dobře vycvičené zvíře, srostlé s kabinou, tvořenou živým tělem a stejně živým mozkem. Bezzaři totiž nic s výjimkou kultovních prostor nestavěli. Oni svůj svět raději pěstovali.
„Co můj dopis – překvapil tě?" zeptala se Irina.
Martin, který se zvědavě rozhlížel po bezzarském světě pod hladinou, se pousmál:
„To není to správné slovo… Ale co je tohle?"
Černý stín, který se právě mihl kolem kapky, mohl co do rozměrů soupeřit s mladou velrybou.
„Asi nějaké zvíře," zauvažovala nejistě Irina. Jak se zdálo, o bezzarském světě toho taky mnoho nevěděla.
„To je inkubátor," vysvětlil zdvořile bezzar.
„A co se v něm odchovává?" zajímal se detektiv.
„Nevím. Možná děti. Ale možná taky spotřební zboží," odvětil melancholicky Pavlík. Z jeho slov se nedalo nijak pochopit, zda mluví vážně nebo znovu žertuje.
„Ale proč se tedy pohybuje?" nepřestával dotírat Martin.
„Inkubátor se přece musí něčím živit," podivil se Pavlík. „Poshání si nějakou potravu a zase se vrátí na své místo."
Logiku to mělo přímo železnou, a tak se pozemšťan přestal vyptávat. Navíc ho teď mnohem víc zajímala Irina Poluškinová.
Živá Irina!
„Mám k tobě šílenou spoustu otázek," řekl jí. „Ani pořádně nevím, čím začít."
„Už budeme na místě," zarazila ho. „Nechceš si o tom popovídat až u mě doma?"
Martin pochopil a dál nenaléhal. Jedno upřesnění teď hned si ale neodpustil:
„Jak doma?"
„Dostala jsem od nich takové bydlení. Mimochodem velice sympatické."
Martin jen pokýval hlavou:
„Obdivuju se tvé schopnosti opatřovat si přátele mezi Cizinci."
Irina s odpovědí nezaváhala ani na okamžik:
„Na to stačí mít společný cíl. Nemám pravdu, Pavlíku?"
„Máš!" přisvědčil potěšené bezzar. „Máš, Irinko!"
„A jaký společný cíl právě máte?" otázal se detektiv.
„Natrhnout Klíčníkům prdel!" zajásala améba. „No nemám pravdu, Irinko?"
„Máš!"
Martin v duchu zasténal. Odvážní hrdinové, ochotní hodit rukavici třeba bohům a schopní postavit se celým armádám nebo ještě před polednem spasit svět, mu lidsky byli odjakživa sympatičtí. On sám však sklon k takovýmto šíleně statečným činům neměl a ani mít nechtěl. A Iru by od tohohle klíčníkoborectví nejradši taky odradil.
„A jak to hodláte udělat?" otázal se zvědavě, protože jejich kapsle se stále ještě řítila rosolovitými vodami, a jak se zdálo, hned tak k cíli nedorazí.
Bezzar zahnal část organel na část těla obrácenou k Martinovi a vytvořil na ní groteskní nápodobu tváře.
„Brr!" vyhrkl Martin upřímně při pohledu na řetízek mitochondrií, který měl představovat zuby. „Musí to být?"
Spokojený bezzar se dutě rozesmál:
„Dělám to v zájmu usnadnění komunikace a navázání přátelských vztahů."
„A co je ten modrý nesmysl, co se ti bibmá nahoře?" zeptal se Martin při pohledu na cosi jako pevně stažené klubko modrých nití či hutná hrudka nitkovitých vodních řas.
„Tím myslím," vysvětlil mu Pavlík.
„To je modrý labyrint?" vzpomněl si detektiv na termín z Garnella a Čisťakovové. Byla to jediná struktura v těle bezzarů, kterou se pozemští prvoci pochlubit nemohli.
„Přesně tak," odvětil spokojeně bezzar. „Modrý labyrint. Mozek. Myslivna. Kebule. Fištrón. Říkej tomu, jak chceš."
„Poslyš, ale jak tohle může přemýšlet?" neudržel se Martin. „Náš mozek je shluk miliard buněk, kdežto tohle vypadá jen na buněčnou strukturu…."
„Víš, co je to Brownův pohyb?" zeptal se Pavlík.
„Vím."
„No a právě tenhle proces způsobuje, že můžu myslet."
„Brr," opakoval Martin ještě jednou. „Takže v čím teplejším jsi prostředí, tím líp ti to zapaluje?"

„Jen po určitou mez," vysvětlil zdvořile Pavlík. „Když teplota stoupne nad čtyřicet stupňů, struktury se začínají poškozovat. A při padesáti jednoduše zblbnu."
„No dobře, nechme tvou fyziologii radši na pokoji. Ale jak si na Klíčníky hodláte došlápnout? Za co? A proč?"
„Jak – o tom rozhodne aktuální situace, stane se tak za jejich neochotu respektovat galaktickou rovnoprávnost, a mám-li odpovědět na otázku proč, pak říkám: Abychom nastolili mír v celém vesmíru!"
Martin si amébu pozorně prohlédl a dospěl k názoru, že Pavlík si z něj dál dělá blázny. Do debaty se naštěstí vmísila Irina.
„Radši mu to vysvětlím já," odstrčila bez dlouhých cirátů prvoka stranou. „Jestlipak víš, že Bezzar je vůbec první planeta, na které se Klíčníci vysadili?"
„To nevím," přiznal se detektiv. Pak si ale vzpomněl na slova Jurije Sergejeviče. „Před osmdesáti šesti lety?"
„Ano," odpověděla Ira, mírně vyvedená z konceptu. „Bezzaři si to spočítali naprosto přesně. Všechny ostatní planety se na dopravní síť připojovaly později – třeba jen o půl roku nebo o rok, ale později. A co se z tohoto faktu dá mimo jiné vydedukovat?"
„Poloha jejich planety," zašeptal Martin.
„Přesně tak!" zvolala Ira. „Takže pokud expanze začala všemi směry naráz a všechny klíčnické hvězdolety se pohybovaly zhruba stejnou rychlostí – a máme všechny důvody se domnívat, že právě takhle to bylo –, můžeme poměrně snadno sestavit mapu. Přesněji řečeno hvězdný glóbus."
„Kde to je?" zeptal se detektiv.
„Je to Gamma v souhvězdí Vozky. Od Bezzaru je vzdálená tři a půl světelného roku."
„To je… to je nesmírně důležitá informace," vydechl Martin. „Kdybychom měli nějaké hvězdolety.
„Hvězdolety máme," podotkl skromně Pavlík. „Přesněji řečeno jeden."
Ze všeho nejdřív musel Martin v duchu napočítat do pěti, a teprve pak se dokázal relativně klidným hlasem zeptat: „Jak dlouho poletí ke Gammě? A jaký je princip motorů? Je to živá bytost, nebo normální technika?"
„Nevěří…," odtušil smutně Pavlík. „Ostatně, tvé pochyby jsou oprávněné. Zatím jsme skutečné kosmické koráby postavit nedokázali, jen takové orbitální hračky. Ale dostali jsme se na Stanici a dokázali porozumět klíčnickým technologiím. Věříš mi to?"
Detektiv si okamžitě vybavil podlahy z modré substance. Přikývl a poslouchal dál.
Podle Pavlíkova tvrzení se klíčnické kosmické lodi pohybovaly jen v normálním prostoru rychlostí osm až devět desetin rychlosti světla. Možná byly i na nich instalovány Fortny, což cestu činilo komfortní a bezpečnou, ale supersvětelné rychlosti jejich koráby nedosahovaly. Bezzaři ovšem tuto kosmickou techniku kopírovat nehodlali – čtyři roky jim na partyzánský výpad připadaly příliš dlouhé.
„Využijeme klíčnické transportní sítě," vysvětlil Pavlík. „Pokaždé, když někdo putuje na jinou planetu, dochází k zakřivení prostoru a dva body v kosmu si vymění místo. Jestlipak víš, že společně s tebou se na cestu vypraví celý segment Stanice, z níž cestuješ? Je to sál, v němž stojí řídící terminál dané Fortny…"
„To mě už napadlo," přiznal se detektiv. „Jednou už jsem si to dokonce zkontroloval. Odhodil jsem jeden kousek papíru u vchodu do sálu a druhý přímo u terminálu. První zmizel, kdežto druhý zůstal. To znamená, že prostorem necestuje jen poutník."
„Správně," řekl Pavlík. „Ostatně to není žádné tajemství. Prostě jsme se dokázali vyznat v mechanismech, které odpovídají za přesuny. K planetě Klíčníků nebude přesunut jen sál s turisty ale i objekt, který se nalézá na zcela určitém místě. To bude náš hvězdolet, který se ocitne na stacionární oběžné dráze. Startovat z planety by bylo nebezpečné, protože na místo hvězdoletu bude přesunut kousek hmoty z planety Klíčníků."
„Ale planeta Klíčníků v dopravním seznamu vůbec nefiguruje!" poznamenal Martin.
„Jistě," vyhekl spokojeně Pavlík. „Klíčníci by takhle neriskovali. Jenže Fortny využívají i oni sami. My jsme udělali následující – naši vyslanci se vypravili na všechny planety, které jsou zaznamenány v seznamech. Pokaždé jsme přitom fixovali změny k nimž v prostoru dochází, a zjistili jsme provozní kód každé planety."
„Výborně!" povzbudil ho Martin.
„A pak jsme se obrnili trpělivostí. Povšimli jsme si, že přibližně jednou za týden dochází k přechodu ze Stanice do jiného světa, který není srovnatelný s ostatními známými světy. Předtím do Stanice nikdo nevstupuje a poté nikdo nevychází. Logický je proto předpoklad, že se takto střídá personál Stanice nebo se přepravují náklady z planety Klíčníků."
„Výborně," souhlasil Martin. „To znamená, že loď je na stacionární oběžné dráze…, což je dobré, protože se ocitneme u Gammy v souhvězdí Vozky. Ale co dál? To je hvězdná soustava, odkud začíná expanze Klíčníků do vesmíru! Ta musí být kosmickými koráby nacpaná jako Tverská auty! Takže nás okamžitě někdo odhalí!"
„To je možné. Ale my se domníváme, že Klíčníci nejsou zdaleka tak silní, jak se obecně soudí. Jsou to prostě samozvaní dědicové prastaré rasy…"
„Blablabla," zašklebil se Martin. „To je úžasná hypotéza, která má na Zemi taky hodně příznivců. Jenže jaké jsou tu argumenty na její podporu? Nejsme jen ve vleku svých komplexů, protože nechceme Klíčníky chápat jako supertvory?"
„Druhotný důkaz bych měla," řekla Irina. „Jsi si jist, že Klíčníci si takhle říkají sami?"
„No…, řekl bych, že ano," usoudil Martin.
„A takhle se představili ve všech jazycích a ve všech světech! Řekni mi, Martine – kdo je to vlastně Klíčník? Je to pán Forten, od nichž má klíče?"
„A sakra!" utrousil Martin. Irinina slova byla tak nečekaná…, a zároveň tak logická.
„Jsou to jen, klíčníci," zopakovala Irina. „Strážci klíčů a Forten. Sluhové! A Stanice a Fortny jim nepatří. A pokud se přesvědčíme…"

„Tak se obrátíme ke Galaktickému soudu," dodal Martin.
Irina znejistěla.
„K jakému soudu?"
„Ke Galaktickému. Kde se probírají stížnosti různých civilizací. Na něco takového se dá narazit v každém fantastickém románu."
„Tvoje ironie se mi líbí," zahřímala améba a nechala na Martinovo rameno klesnout svou paručku. „My ale můžeme své rozhořčení vyjádřit i jiným způsobem. Například udělat z planety Klíčníků něco podobného jako je Bezzar. Z oběžné dráhy můžeme Klíčníkům diktovat jakékoli podmínky!"
„Něčeho takového se nehodlám zúčastnit!" odpověděl ostře Martin. „Dejme tomu, že Klíčníci využili cizích úspěchů… To ale snad není důvod, abychom je likvidovali. Nikomu přece nedělají žádnou škodu, naopak! Kdežto naše ambice jsou jen ambice. Život je loterie a hlavní výhra vždycky připadne jen jednomu."
Améba své organely uspořádala do pohledu upřeného na Irinu a řekla:
„Měla jsi pravdu, příteli. Ten se nám bude hodit. Přílišná agrese v něm opravdu není."
Irina se na Martina provinile usmála:
„Promiň. Byla jsem si jistá, že slepá nenávist vůči Klíčníkům v tobě nedříme. Bezzarové však trvali na prověrce."
„A co ještě na mě budete prověřovat?" zeptal se unaveně Martin. „Míru tolerance k nehumanoidním formám života? Nebo snad inteligenční kvocient?"
„Toleranci jsi prokázal tím, jak jsi reagoval na mé vyvádění," řekl Pavlík. „Kdežto míra tvé inteligence není důležitá."
3
Představte si moře, rozdělené vedví – snad mávnutím ruky prorokovy snad výbuchem obludné síly. Vzepjaté vlny a obnažené dno – takové údolí oválného průřezu uprostřed vod.
A teď ty vlny které už se těší, jak se znovu semknou, zkuste zastavit! Ať zůstanou stát. A ať na vyschlém dně bez obav ze strnulých namodralých stěn vyrostou podivuhodné dřevěné stavby – samé lomené přímky a ostré úhly… taková učebnice geometrie, o níž se najednou snilo Salvadoru Dalímu. A mezi těmi stavbami ať se procházejí (anebo možná protékají) amorfní améby podstatně větší než člověk.
Nahoru zavěste slunce – jasné, blankytné a také o něco větší než to pozemské. Jeho paprsky probodnou strnulé vlny, nasvítí modré rosolovité moře, v němž plovou, rozkolísávajíce šlahounovitými ploutvičkami nepoddajnou substanci, obrovité melancholické bakterie.
„Vypadá to jako ve školním filmu," řekl Martin odcházející od okna. „Nejjednodušší formy života. Životní způsob, zvyky a chování améb."
„Jenže tihle prvoci člověka v ledasčem předčili," upozornila ho Irina.
„Jistě, to chápu," odpověděl a přistoupil až k ní. Byli spolu sami dva v dřevěné pyramidovité stavbě, přesněji řečeno téměř na jejím vrcholku. Jak asi zdejší civilizace, žijící ve světě oblých a plavných tvarů, vůbec přišla na něco takového, jako je ostrý úhel? Že by jim tyhle hrubé, přímočaré obrysy připadaly něčím půvabné? Asi ano. Jistě nebylo náhodou, že tato budova sloužila jakýmsi kultovním účelům. „A co to dřevo, to je místní, Irino?"
„Samozřejmě."
Martin pochybovačně poklepal po jednom prkně. Teď už bylo jasné, kde se Klíčníci inspirovali při budování interiéru zdejší Stanice.
„Počkat – a stromy mají mnohobuněčné?"
„Ano," přisvědčila Irina. „Rostlinný svět prodělal normální evoluci. Kdežto živé organismy se jen zvětšily. To je zvláštní, viď?"
Martin mechanicky přikývl. Ostatně – on sám v životě viděl tolik zvláštních věcí, že si rozmary zdejší biologie pro jistotu nelámal hlavu.
„Mnohem zvláštnější mi připadá, že ještě žiješ."
„To o mně víš tak málo?" zeptala se dívka.
„Ano. Jedině na Prérii-2 jsme si stačili chvilku promluvit…"
„Já vím…," přerušila ho dívka a nasupila se.
„Jak něco takového můžeš vědět?!" vybafl na ni Martin a rozhodl se pro zteč. „Víš co, Iro…? Měli bychom si nalít čistého vína."
Dívka se velice tiše zasmála. Rozhodně to však neuráželo. Bylo v ní něco, co ženám nebývá vlastní příliš často. Martin vlastně ani nevěděl, jak tomu říkat… že by „ne-ženskost"?
To ovšem bylo za prvé nemotorné a za druhé ne zcela přesné. Když muž vztekle vypustí z úst své oblíbené slovo „babinec!", vkládá do něj stejnou nevraživost, jako ženy do výrazu „ty chlapi!". „Babinec" ovšem tvoří ženy uslzeně hysterické, obludně koketní, zavilé pletichářky a ženy v domácnosti, které kromě té domácnosti nic na světě nezajímá…, stejně jako „ty chlapy" nejčastěji charakterizuje slabost pro alkohol všeho druhu, jakož i slabost pro slabé pohlaví, hrubá neotesanost či prostě špatně ostříhané nehty.
Irině bezesporu nechyběla ani běžná ženská koketérie, ani sklon k hysterii, ani všechny další typicky ženské nedostatky – i když jen ve velmi mírné podobě. Že by všechny ty hříchy měla namíchané v tak dokonalé harmonii? Každý člověk je přece doslova uhněten z vlastností dobrých i špatných, ale tu a tam dochází k nádherným výjimkám, kdy se slabůstky rozvinou jen do té míry, že se s přednostmi neodpuzují, ale naopak přitahují. Krátkým obdobím takovéto čarovné harmonie procházejí téměř všechny mladé dívky, aby ji velice rychle ztratily a pak ji znovu získaly až ve věku vyloženě balzakovském. Nebo aby ji nezískaly už nikdy. Tu a tam se ale dá narazit na výjimky, kdy si ty nejšťastnější z dam harmonii vlastních předností a nedostatků dokážou uchovat po celý život.
Martin se rozhodl, že na Irině se mu nejvíc zamlouvá právě tahle těžko dosažitelná harmonie.

„Tak dobře," souhlasila Irina. „Chceš vědět, jak se stalo, že nás najednou bylo sedm?"
„To dá rozum!" zvolal Martin.
Nebe se nerozestoupilo. Dveře se nerozlétly a do místnosti nevrazila banda rozzuřených améb. Irina se nechytla za srdce, úskočně stižené náhlým infarktem.
„Je to všechno velice prosté," řekla dívka. „Control."
„Cože?!"
„Klávesa control na počítači. Vybírala jsem si, kam bych se chtěla podívat. Chtěla jsem vidět přinejmenším šest či sedm světů… a vybírala jsem si pořadí, přesněji řečeno to, která z těch planet má být první. A ze zvyku jsem stiskla control a myší chtěla označit vybrané názvy."
„A označilas je?" zeptal se trochu hloupě Martin.
„Ano. Tak jsem se rozhodla, že zmáčknu enter. V žádném případě jsem si ale nemyslela, že se rozdělím na několik samostatných já. Myslela jsem si, že Fortna mě pošle na jednu z označených destinací…, úplně nahodile."
„Takže díra," zamumlal užasle Martin. „Díra v programovém vybavení. Vida, k čemu Klíčníky přivedlo využívání pozemských terminálů!"
„Nojo," zazubila se Ira.
„Děkujme Microsoftu!" pronesl málem dojatě Martin. „Už tu díru odstranili?"
„Co já vím? Nejspíš ano."
Jaksi velice mimoděk si pomyslel, že tohle několikeré překopírování Iriny s definitivní beznadějností zamotává dávný spor o princip fungování Forten. Opravdu přenášejí konkrétního člověka na jinou planetu, nebo v novém světě vytvářejí přesnou kopii a originál pak likvidují? Z toho, co říkal Pavlík, plynulo, že přenášejí, a to dokonce s celou místností. Jenže pokud Irinu Fortna překopírovala v sedmi exemplářích, pak by…
Nebo že bychom v tomhle případě s normálními lidskými pojmy a metodami uvažování nevystačili? A mezi přenosem do jednoho bodu a do bodů sedmi není žádný zásadní rozdíl? Martin nebyl fyzik, ale na takovouto otázku by patrně nedokázal odpovědět ani největší pozemský génius v oboru přírodních věd. Propast mezi lidmi a Klíčníky je příliš velká.
„Jak ses ale o svých dvojnicích dověděla?" vykřikl Martin a bezděky tak této Irině přisoudil značku zaručeného originálu.
„Pocítila jsem je," odpověděla mu a okamžitě se opravila. „Vlastně jsme se pocítily navzájem. Je to jako…," dopáleně svraštila čelo a zapraskala propletenými prsty – jako někdo, kdo byl právě požádán, aby vysvětlil, co je to vnitřní třas. „To je něco…"
„Jako myšlenka? Jako sen? Jako vnitřní dialog?" pokoušel se napovědět Martin.
„Tohle všechno dohromady a k tomu i cosi zcela jiného. Nejdřív se mi zdálo, že jsem se zbláznila." Iročka se pousmála. „Kdybych to vykládala schizofrenikovi, určitě mi moc dobře porozumí… Můžu třeba rozmlouvat…," znovu se na okamžik zamyslela. „Vlastně ne, mluvit ne… přemýšlet s ostatními dohromady…"
„Pořád? Takže teď tu nejsi jedna, ale hned tři?!"
„Teď jsem sama. Stává se to jen občas, ale poslední dobou čím dál častěji. A když holky umíraly…," Iřin hlas se ani nezachvěl, „prožila jsem všechno s nimi. Všechny ty dny, dokud jsme opravdu nebyly spolu. Takže v jistém smyslu žijí dál. Já jsem byla na Knihovně, Martine. I na Prérii-2. A taky na Aranku a na Fakjú. Vím, že v tomhle těle jsem Bezzar ani na okamžik neopustila…, ale prožila jsem i jejich životy. Až do smrti."
Martin už se na nic nevyptával, sáhl do kapsy, vytáhl placatou cestovní láhev s koňakem a řádně si lokl.
„Dej mi taky" poprosila ho. Pak si statečně přihnula, potlačila nutkavé zakašlání a placatku mu vrátila. Uši jí okamžitě zrudly – pít zkrátka moc neuměla.
„Prý člověku před smrtí proletí před očima celý život…," pronesl zamyšleně Martin. „Je to pravda?"
„To jo," přisvědčila Ira, která se zatím neodvážila pořádně se nadechnout, aby se nezakuckala.
„A co když vlastně nežijeme?" zauvažoval nahlas Martin. „Třeba nežijeme, právě umíráme a náš život je to, co se nám žene před očima… a jen občas nám paměť zašeptá: to všechno tu už bylo, to bylo… A já se teď válím na nemocniční posteli, jsem zubožený a bezmocný nebo s kulkou v hrudi tonu v nějakém mimozemském močále… a před očima mi naposledy běží reklamní šot uplynulého života!"
„Fujtajbl!" málem si odplivla Irina. „Já se teda zatím nikde neválím. Já jsem na Bezzaru. A chci se tu podívat na Klíčníky přímo v jejich doupěti. Dodělat všechno to, co jsem začala… a co holky nestihly dodělat. A pak se vrátit domů, sehnat si pořádného chlapa a rodit mu děti – dokud nebyla vynalezena opravdická nesmrtelnost a rozmnožování není zakázáno."
„Takhle tedy vypadá tvůj minimální program?" zeptal se jí.
„Jasně!" odpověděla až vyzývavě.
Martin pokýval hlavou a zcela vážně konstatoval:
„To je dobrý program. Obzvlášť se mi líbí to ‚rodit děti, dokud nebyla vynalezena nesmrtelnost'. Ale když už jsme u těch vážných debat, Irino: Co tě vlastně vede k tomu, abys dráždila a popichovala Klíčníky?"
„To už jsme ti snad vysvětlili," odpověděla a na mysli měla zřejmě sebe a bezzara Pavlíka.
„Kromě podezření, že Klíčníci využívají cizí technologie, jsem ještě žádné konkrétní obvinění neslyšel."
„Klíčníci mění vesmír. Mění galaxii." Irina si povzdechla. „Uvědom si, Martine, že když lidé poprvé vystoupili na Mars, našli tam obrovské kosmodromy zastavěné mezihvězdnými korábi. A v každém tom korábu několik nesmontovaných Stanic. A k tomu spousty dalších unikátních strojů, přístrojů a technologií. To všechno se dá prostudovat, ale hlavně začít používat… a pak vybudovat na Zemi ráj a dobývat vesmír…"
„Přesně to bychom udělali," souhlasil Martin. „To si piš. Úplně stejně jako Klíčníci. A dej Bůh, abychom měli dost rozumu a dobrotivosti a nerozpoutávali někde nějaké války, nýbrž jen citlivě pomáhali zaostalým civilizacím…"

„Copak tebe vůbec nezajímá, kam se poděli stavitelé těch lodí a Stanic? A proč svých vynálezů takhle nevyužili sami? Co jim zabránilo v podobné expanzi?“
Zamyslel se a pokrčil rameny:
„Třeba epidemie, nebo válka…, to nevím.“
„Nemoci a vájky nemůžou být pro tak mocnou civilizaci problémem. Podstata problému je v tom, že se té expanze sami vzdali. Protože ji považovali za nebezpečnou nebo za zbytečnou. No a Klíčníci…“
Martin zamával rukama:
„Nezlob se na mě, Irino, ale tohle je jen projev tvého postpubertálního maximalismu! Příchod Klíčníků zatím Zemi vyloženě prospívá. Jsi prostě ve věku, kdy se chceš bouřit proti jakékoli autoritě…, proti vládě, proti zákonům, proti víře, proti Klíčníkům…“
„Děkuju za kompliment,“ vyprskla pohrdlivě. „Jestlipak víš, co jsem hledala na Prérii-2?“
„Staré chrámy ne?“
„Přesně tak. To jsem ti vykládala já sama?“
„Spíš archeologové mi ledacos vysvětlili…“
Irina si povzdechla:
„Dokonce ani s klíčnickými možnostmi není snadné pročesávat jednu planetární soustavu za druhou. Ale je tu předpoklad, a to dosti reálný.., že se orientují podle starých majáků. Protože kdysi, tak před pěti šesti tisíciletími, meziplanetární dopravní sít už existovala. A ohlasy těchto kontaktů do naší doby dospěly v podobě mýtů a legend…“
Martin by v tu chvíli nejraději zavyl. Panebože – už zase Sumerové, Egypťané a Féničané… Už zase paleokontakty, fresky zobrazující mimozemšťany, baalbecké terasy a ztracená Atlantida, pyramidy a města ztracená v džungli…
Proč se asi lidé tak strašně bojí věřit ve schopnosti svých vlastních předků? A místo toho jsou ochotni tohle všechno připsat nějakým kosmickým přivandrovalcům…
„Ale ty staré chrámy skutečně existují na mnoha planetách, Martine!“ vstoupila do jeho úvah kvapně Irina, když si povšimla, jak nebezpečně se proměnila jeho tvář. „To je pravda! A v troskách jsou dutiny po objektech, které se rozpadly relativně nedávno…“
„No dobře. Tak tu kdysi existovala nějaká síť majáků, podle jejichž nevyhaslých signálů se teď orientují klíčnické hvězdolety,“ povzdechl si smířlivě Martin. „No a co z toho?“
„To znamená, že Stanice už se jednou budovaly. A pak byly zničeny – na všech planetách naráz. Za strašných útrap a obětí na životech, o materiální zkáze nemluvě. Obyvatele postižených planet to rázem vrátilo daleko zpět, až někam na úroveň prvobytně pospolné společnosti. Odkazy na podobná kataklyzmata najdeš v dějinách prakticky všech civilizací. Četl jsi bibli?“
Martin velmi dobře věděl, že citáty z bible jsou velice pohodlným argumentem pro každou teorii – třeba že Kristus byl mimozemský lékař, který staré Židy léčil hypnózou, nebo že Mojžíš byl jediný člověk, který přežil zkázu Atlantidy – a tak raději mlčel. Protože když se operuje podobnými argumenty nepomůže ani narkóza.
„Třeba taková potopa,“ pokračovala Irina a utvrdila tak Martina v přesvědčení, že nejlepší opravdu bude nic neříkat. „Když andělé začali přilétat na Zemi a brát si za ženy pozemšťanky Bůh se rozzlobil a zničil skoro celou civilizaci. To je přece příběh první vlny výstavby Stanic! Když se Země poprvé stala součástí gigantické galaktické dopravní sítě…, už tomu rozumíš? A babylonská věž…“
„Ale to přece bylo později!“ zaskučel bolestiplně Martin.
„…to je prostě příběh zničení těch zbytků civilizace, které přežily potopu a pokusily se obnovit kontakty s jinými světy.“
„Bibli přece musíme chápat metaforicky!“ zvolal pobouřeně Martin. „Copak ty opravdu věříš, že meziplanetárním cestám brání Bůh?“
„Ale proč hned Bůh?“ zvýšila hlas i Irina. „Já o jeho existenci přesvědčena nejsem, a sama jsem si ledacos ověřovala… Dopravní síť byla zrušena a civilizace uvržena zpět k barbarství – to je nejdůležitější, Martine! A kdo to udělal – zda Bůh, stavitelé sítě nebo jejich nepřátelé –, to přece není podstatné. Hlavní v tuto chvíli je, že to všechno se může zopakovat. A všechny planety, které Klíčníci zahrnuli do své sítě, aniž by se kohokoli na cokoli ptali, budou znovu vystaveny ničivému úderu. Ten úder přitom zasadí někdo, kdo je mnohem mocnější než Klíčníci…“
„Nno…,“ zarazil se Martin. Jistě, to co Irina říkala, v sobě mohlo mít racionální jádro. „V tom případě mi ale řekni, co proti tomu můžeme udělat. Sama tvrdíš, že Klíčníci se nikoho na nic neptali. Ty žádné pohrůžky nezastaví, takže pokud si tvoji jednobuněční kamarádi myslí, že bude možné je vydírat, doufají marně.“
„Copak ty nechceš zjistit, oč tu jde?“ zeptala se ho prostě.
„Já?“ Martin pohoršlivě pohodil hlavou. „A co bych podle tebe jako měl zjišťovat? Kolik peněz mají na účtech oligarchové, s kým spí členové vlády, kdo zabil Kennedyho nebo kdo ve skutečnosti nařídil útok na newyorská Dvojčata? Něco ti řeknu: Odplata za abstraktní zvědavost bývá až příliš konkrétní.“
„Počkat – ty se bojíš?“ pronesla překvapeně Irina.
Martin se rozhořčil.
Sám se za zbabělce nepovažoval a stejně tak se nedopouštěl ničeho, co by k podobnému podezření opravňovalo. Možná nerad nosil kůži na trh při každé příležitosti, ale to přece…
„Proč to máme zjišťovat?“ vykřikl na dívku. „Proč máme zjišťovat věci, na kterých nemůžeme nic změnit?“
V Irinině pohledu se v tu chvíli zablesklo cosi jako lítost:
„Tak proč jsi mě hledal?“
„Chtěl jsem ti pomoct…, zachránit tě.“ Nuceně se rozesmál. „No dobře – dejme tomu, že ses mi zalíbila.“
„To je všechno?“

„Rozhodně jsem netrpěl abstraktní zvědavostí, kde jsi a co tam děláš!“
Tohle Irinu zřejmě vyvedlo z míry. Pro ni byl svět stále ještě mladý a pestrý, činy nevyžadovaly důvod a ztřeštěnosti nebylo třeba omlouvat.
„Škoda,“ hlesla jen. „Promiň… te. Na Bezzar jsem vás prostě neměla tahat.“
„Já jenom chci, aby ses vrátila na Zemi, Iro,“ řekl jí.
„Časem se vrátím,“ odpověděla vážně. „Ale teď…, teď se na mě nezlob. Ráno vyrážíme do světa Klíčníků.“

Večer, když blankytné slunce kleslo k obzoru, seděl Martin před vchodem do dřevěné pyramidy kterou tu teď společně s Irinou obýval. Vzepjaté vlny, proklaté slunečními paprsky, vypadaly jako obří plátno, na něž se promítal žánrový film ze života planety Bezzar. V modré substanci se i nadále míhaly nejasné stíny, jedině snad že teď, kdy vodní stěnu prosvětlovalo zapadající slunce, bylo dobře vidět chomáče chapadel. Že by divoká zvířata? Nebo snad domácí zvířata? Stáda skotu? Či dokonce chovné ryby? Ale to bylo koneckonců jedno, protože to všechno byli prvoci… Při samém dně se košatily stromy – sice rovněž pohřbené pod silnou vrstvou substance, ale přesto podivuhodně připomínající ty pozemské. Mezi větvemi kličkovaly drobné bakterie… Že by se tu pásly?
Martin melancholicky usrkával z placatky – koňaku v ní bylo už věru pomálu – a vzpomínal na populární knížku, která mu přišla do rukou v dětství. Mladí hrdinové se dostali do útrob lidského těla, putovali lidskými vnitřními orgány a nevyhnuli se přitom ani zažívacímu traktu – zkrátka se vypravili na takovou nesmírně zajímavou poznávací exkurzi. Tady Martin zaplať pánbu s nikým bojovat nemusel. Samotná představa rvačky s obrovitou amébou ho naplňovala těžkou trudnomyslností. Zato ta exkurze byla víc než zajímavá.
„Neruším?“ ozvalo se pátravě za jeho zády. Bezzaři se pohybovali velice tiše. Martin se ohlédl, řekl si, že to bude Pavlík, a přívětivě mu pokynul.
„To je alkohol?“ zajímala se okamžitě améba. „Pro povzbuzení intelektuální činnosti?“
„Spíš pro utlumení,“ přiznal se detektiv. „Vy to taky pijete?“
„Ale co tě nemá, my máme své vlastní metody!“ namítla temperamentně améba. „Užíváme jiné látky a v jiných dávkách…“ Průzračný obří měch se neslyšně rozplácl vedle pozemšťana a pokračoval. „Nemáš-li nic proti tomu, zvýším obsah mediátorů v modrém labyrintu.“
„Ale prosím!“ souhlasil Martin. K cizím slabůstkám se vždy choval velmi vlídně, protože stejně rád měl i své vlastní. Sám si tedy ještě chvíli svlažoval rty koňakem, kdežto améba zatím tiše pobublávala. Možná právě vytvářela ty „mediátory“, ale mohlo to mít i jiné, čistě fyziologické důvody.
„Té alkoholové kapaliny už ti zůstalo velmi málo,“ poznamenal Pavlík. „Přicestoval jsi k nám téměř bez ničeho.“
„To ano,“ musel přiznat Martin.
„Dej sem tu nádobu,“ natáhla k němu améba svou paručku.
Martin zaváhal, ale pak placatku přece jen vydal.
Do hrdla proniklo tenké průzračné tykadlo, dotklo se hladiny nápoje a škublo sebou. Améba chvíli uvažovala a řekla:
„Ale tohle není čistý alkohol. Je v tom plno příměsí. Potřebuješ je tam?“
„Jsou velmi příjemné,“ vysvětlil detektiv.
„Tak to bude těžší…,“ zaváhal Pavlík. Placatku ale detektivovi nevrátil. Bezbarvé huspeninové tělo se tentokrát celé zachvělo, mezi jednotlivými organelami se roztočily jakési kalné víry, které se postupně přestěhovaly k chapadlu a protékaly jím do Martinovy láhve. On sám sledoval ten živoucí destilační přístroj doslova jako uhranutý. Když placatku přebíral z Pavlíkových paniček zpátky, podezíravě k ní přičichl a pohlédl na amébu.
„Složení je naprosto stejné,“ řekl mu prvok. „Jen se klidně napij.“
Martin stále váhal.
„Snad se toho neštítíš?“ podivil se Pavlík. „Vy všichni přece taky požíváte těla živých bytostí, rostlinné šťávy i výměšky hmyzu… Oč je tohle horší?“
„Jsi inteligentní…,“ vysvětlil ponuře detektiv. „Připadá mi to… jako… cosi kanibalského…“
„Věř mi, že dvě stě gramů vlastní hmotnosti mohu ztratit bez jakékoli úhony,“ sdělila mu améba. „Ostatně, polévku jste přece taky jedli, ne?“
Detektiv si vzpomněl na krémovou polévku, kterou dostali k obědu. Chutí připomínala hrachovku, připravenou z dobrého hovězího vývaru, a plavaly v ní takové křupavé kousky něco jako opražené pečivo, nebo možná zelenina… A jako hlavní chod měli maso – tipoval si to na trochu tučný, ale jinak velice chutný biftek…
„Prokristapána,“ zašeptal jen užasle. „Takže vy potravu syntetizujete z vlastních těl?“
„Je to nejjednodušší,“ přiznal se Pavlík a dutě se rozchechtal.
Zřejmě ten smích detektiva přinutil, aby už neváhal, přiložil placatku ke rtům a řádně si lokl.
Byl to achtamar, před kterým by i ti nejlepší arménští výrobci koňaků museli smeknout.
„Podle tvých popisů bych pro tebe jídlo ani nápoje syntetizovat nedokázal,“ vysvětlil mu Pavlík. „Ale podle vzorku je to snadné.“
„A ví Irina, co tu jí?“
„Samozřejmě. Ona to všechno chápe. Navíc je to jediný způsob, jak vás ochránit před účinky naší vody.“
Martin se už se vším smířil a znovu si přihnul koňaku:
„Jasně. Já už na to kašlu a vyrazím domů. A vy leťte bombardovat Klíčníky.“
„Bombardovat je se v žádném případě nechystáme,“ odtušil dotčeně Pavlík. „Bude-li zapotřebí, jenom na ně lehce zatlačíme. Nejdřív se v tom všem musíme zorientovat.“
„To je hloupé,“ vyhrkl Martin. „Hloupé a nepromyšlené. Jak jste proboha přišli na to, že transportní síť už existovala, ale pak byla zničena a že teď se to všechno bude opakovat?“

Po rameni ho měkce poplácala paručka.
„Podívej se na náš svět, Martine!“
„Nic jiného celý večer nedělám. A co bych tu podle tebe měl vidět?“
„Přemýšlej o tom sám. Co ti tu připadá zvláštní a nenormální?“
„Vy,“ odpověděl bez přemýšlení detektiv.
„A co ještě? A proč?“
„Protože inteligentní jednobuněčné organismy jinde neexistují!“ skoro vykřikl Martin. „Protože ty nemohly…, vlastně vy jste nemohli vzniknout přirozeně! Tím spíš, že rostlinný svět na vaší planetě je mnohobuněčný!“
Průzračný měch spokojeně pokýval horní polovinou těla a poznamenal:
„Přesně tak. Sami od sebe jsme se takto vyvinout nemohli. Byli jsme vytvořeni uměle.“
Martin láhev odložil, pohlédl na Pavlíka tak, jako už by mimice zdejších améb rozuměl, a zeptal se:
„To má zase být vtip?“
„Vůbec ne.“
„A kdo vás tedy vytvořil? Klíčníci?“
„Ne. Nás přivedla na svět rasa, která tu žila před katastrofou. Před dnem, kdy se nebe vzňalo a svrhlo dolů ohnivý lijavec. Před dnem, kdy roztály polární ledové čapky, horstva se zhroutila a voda začala měnit své vlastnosti. Vytvořili nás, protože věděli, že oni sami tu katastrofu nepřežijí… Nové životní prostředí se stalo rájem pro prvoky a peklem pro všechny vyšší formy života.“
„Ale jak to víte?!“
„Z legend, Martine, jedině z legend. Stalo se to příliš dávno na to, aby se tu uchovaly alespoň nějaké zbytky jejich kultury. Jinak ovšem kráčeli stejnou cestou jako teď my – nepřetvářeli mrtvý svět, ale měnili ten živý. Jedině domy si stavěli z mrtvého dřeva – asi se jim to nějak líbilo. Jenže ani mrtvé není věčné. Natožpak živé… A tak tu zůstaly jen mýty…, slova… Slova jsou věčnější než mrtvá i živá hmota, Martine.“
Pavlík se odmlčel.
„A ty teď nenávidíš ty, kteří zahubili vaše stvořitele?“
„Proč bych měl nenávidět něco, co se už stalo?“ podivil se Pavlík. „Ne – a proč taky? Msta je zřejmě vlastní jen mnohobuněčným organismům. My k minulosti a jejím projevům žádnou zášť nechováme. Přemýšlíme jen o budoucnosti.“
„A jací byli, ti vaši stvořitelé?“
„Pokud legendy nelžou, lidem se příliš nepodobali. Byli vyšší, útlejší, mnohorucí a mnohonozí. Ačkoli…, my pojmem mnoho označujeme v našem jazyce každý počet, vyjádřený vyšším číslem než jedničkou. Takže přesně ti odpovědět nemůžu. My jsme jejich planetu zdědili a pak jsme nějaký čas žili vedle sebe – dokud byli schopni vzdorovat změnám prostředí. Možná že zbytky jejich civilizace nakonec prostě vymřely a své místo přenechaly nám. Ale možná taky dokázali vytvořit mezihvězdné přepravní systémy a odletět se záměrem najít pro sebe nějaký nový svět.“
„Proto jste Irině tak snadno uvěřili?“ zeptal se detektiv.
Pavlík se tiše zasmál:
„Tohle jsme věděli odjakživa. My svým legendám věříme, protože jinak nemáme čemu věřit. Ale ta pozemská dívka obrátila naši pozornost i k jiným věcem.“
„Například?“
„Například k mýtům o globální katastrofě, které existují skoro v každé civilizaci.“
„Pozemští pralidé měli tendenci označovat každou lokální pohromu za globální tragédii,“ odsekl Martin. „No a protože lokálních pohrom bylo odjakživa dost a dost, uvízla tahle zkušenost v povědomí celého světa. Proto se každé větší jarní povodni začalo ob generaci říkat potopa světa.“
„Prakticky na všech planetách vznikl kult, který vyznával a vzýval posly z nebes…,“ pokračoval Pavlík, aniž se hodlal přít.
„A kde jinde by bohové měli žít?“ nedal se detektiv. „Přece tam, odkud je vše vidět – tedy nahoře.“
„Na všech planetách, kam Klíčníci přiletěli, existují starobylé zříceniny z nichž zmizely důležité kultovní předměty a objekty zbožnění.“
„Jasně, jak by taky ne!“ vyprskl Martin nevraživě. „Oltáře se odjakživa zhotovovaly ze vzácných materiálů. A bořitelé chrámů si s sebou neodnášeli cihly a kámen, ale zlato a stříbro.“
„A co rozmanitost vesmírných ras – přemýšlel jsi o tom vůbec někdy?“
„Jasně…,“ spustil znovu pohotově Martin. „Ale co to má s naším problémem společného? Bylo by přece naivní předpokládat, že život bude mít po celé galaxii naprosto stejnou podobu.“
„V tomhle nemáš tak úplně pravdu,“ odvětila améba. „Zhruba třetinu vesmírných civilizací tvoří humanoidi. Jejich vzájemná podobnost je přitom značná – dokonce na úrovni DNA lze objevit úseky genetického kódu, které jsou absolutně identické.“
„Tak dobře. Dejme tomu, že zrovna tohle je argument ve prospěch jakýchsi pradávných kontaktů,“ připustil zdráhavě Martin.
„Dalších dvacet procent tvoří formy života, které pocházejí z planet nezemského typu. Kde je jiné složení atmosféry, jinak fungující gravitace…“ Pavlík jako by si odkašlal. „Ale těmi se nezabývejme. Už proto, že tyto civilizace se o nás taky příliš nezajímají… Jenže dobrou polovinu vesmírných ras tvoří bývalí humanoidi. Něco jako my.“
„Cože?!“ zkoprněl detektiv.
„Jako my bezzaři!“ uzavřela rezolutně améba. „Naši tvůrci byli humanoidi. Naše planeta se kdysi podobala tvému světu. Jenže pak se všechno změnilo a objevili jsme se my. Jiné rasy se měnily jinak. Navštívil jsi přece svět dio-daů…“

„No ano.“
„Tak mi řekni, jak se přirozenou cestou mohla vyvinout tak nenormální forma rozumného života!“ zaútočila na něj nedůtklivě améba. „Rychle plynoucí život, dědičná paměť, askeze a sebeomezování – a k tomu všemu špičkové technologie… Jestlipak sis všiml jejich přímo chorobného strachu z jakýchkoli biologických nečistot?“
„Ty máš na mysli požadavek konat potřebu výhradně na toaletách?“ zasmál se Martin. „Ale… to se dá vysvětlit běžnými hygienickými ohledy nebo štítivostí, což se rovná přecitlivělosti…“
„To je jen vnější projev,“ vysvětlil mu Pavlík. „Protože podstatnější je jejich bezodpadové hospodářství. Také svět dio-daů kdysi prožil globální ekologickou tragédii. A po té všechny živočišné druhy které přežily – je jich ostatně velmi málo, sotva pět set – urychlily metabolismus a postupně získaly dědičnou paměť. Za takovou evoluci pěkně děkuju!“
Martin jen pokrčil rameny
„Nebo si vem takový Ioll? Tamní obyvatelé jsou dvounozí a dvourucí, a vlastně hodně připomínají člověka…“
Martin si bezděky uvědomil, že iollové jsou lidem podobní jen z pohledu bezzarů, a tak nic nenamítal.
„A přitom jsou pupeční šňůrou připoutaní k matce. Celý život!“ Améba zvýšila hlas. „To odporuje všem zásadám zachování druhu! Je to nenormální, odporné, je to nepohodlné! Od narození do smrti žijí v matriarchátu. Jak asi vznikla takováto forma života?“
„Nevím.“
„No vidíš – a já to vím! Jejich planetu také postihla globální katastrofa. A ta životní podmínky změnila tak, že dokázaly přežít jen takovéto kolektivní organismy.“
„Musím říct, že galaktické rasy znáš opravdu dobře,“ pronesl uznale Martin.
„Je to moje práce. Jsem odborník na kontakty s humanoidními rasami,“ přiznala se skromně améba. „Ale pokračujme, Martine! Předchozí zkáza dopravní sítě zasáhla jen civilizace, které žijí na planetách vašeho či našeho typu. Formy života, které ke své existenci potřebují uhlík, kyslík a vodu, se proměnily. Někdo méně – to se týká geddarů, lidí a aranků, ti od sebe téměř nejsou k rozeznání. No a někdo zase víc. V našem případě výchozí rasa prostě vymřela a zanechala tu po sobě nás…“
„Ty chceš říct, že to někdo vyvolal úmyslně?“ zvolal pobouřeně Martin. „Že to nebyla přírodní katastrofa, ale záměrný experiment na mnoha kosmických civilizacích?“
„Jistě.“
„Nesmysl,“ nevěřil Martin. „Proč by to někdo dělal? Umím si představit přirozený chaos po zmizení špičkových technologií, války, barbarství a epidemie… Ale vědomý experiment?!“
„Ty se ptáš proč? Před miliardami let se naší galaxií převalila vlna života,“ pokračoval ve výkladu Pavlík. „Já samozřejmě nehodlám spekulovat o tom, kdo nebo co na tom tehdy mělo zásluhu. Ale řekl bych, že to hlavní chápeš sám: Kdybys kalnou teplou vodu ozařoval sebevíc a třeba do ní pouštěl i elektrický proud, život z anorganiky stejně nevykřešeš! Buňka je příliš složitá na to, aby se tu mohla objevit náhodou! Jenže vznikla… a život se vydal svou cestou. Pořídil si rozum. Začal uchopovat svět. Ale proč asi?“
„Protože je to jeho přirozená vlastnost. Myslím snahu porozumět svému okolí…“
„Blbost!“ vybafla tentokrát améba. „Jediným přirozeným puzením každého rozumu je co nejdelší život. Porozumění světu je jen způsob, jak si zajistit bezpečnost. Já se tě ptám na něco jiného – k čemu je ten rozum dobrý? Doufám, že jsi schopen tyhle dvě kategorie odlišit!“
„To jsem,“ ujistil ho Martin. „Rozumu je skutečně zapotřebí k zajištění bezpečnosti, jak jsi o tom právě mluvil. Bytost, která dokáže uvažovat v abstraktních pojmech, má mnohem větší šanci na přežití.“
„Ale jen v hodně vzdálené perspektivě. Dobře – předpokládejme tedy že souhra šťastných náhod dokázala vedle elementárních reakcí konstituovat v živé bytosti také rozum. Jenže většině takzvaných rozumných bytostí rozum spíš překáží. A docela jim stačí nějaký zcela základní úsudek. Jsou schopni vykonávat nepříliš složitou práci, respektovat normy společenského soužití, prožívat rozkoš z přijímání potravy, z rozmnožování, zkrátka z nejrůznějších fyziologických procesů. Zvířata si přece báječně žijí ve stádech, radují se už z toho, že jsou na světě – a přitom nejsou vystavena negativním důsledkům užívání rozumu!“
Martin se posmutně usmál:
„Inu – vlastně máš pravdu. Drtivé většině lidstva k životu opravdu stačí elementární úsudek na bázi reflexů. Kdežto rozum dříme. Umím si představit, že takhle to funguje ve většině civilizací. No a co z toho?“
„K čemu potřebujeme rozum?“
„Potřebujeme ho jako nástroj přežití…“
„K čemu že potřebujeme rozum?!“ tentokrát Pavlík už zařval.
„Abychom uměli pokládat pitomý otázky!“ nezůstal za ním pozadu Martin. „Abychom se trýznili úvahami o smyslu života! Abychom se mohli bát smrti! Abychom si mohli vymyslet Boha!“
„To už je lepší,“ nasadila smířlivější tón améba. „Pokud pro elementární úsudek stačí první signální soustava, pak rozum, nucený operovat s abstraktními pojmy vytváří druhou – totiž řeč. A není důležité, jak své myšlenky předáváme, zda záchvěvy vzduchu, elektrickými impulsy či proměnlivým barevným vzorem na kůži. Informace, která se oddělí od svého nositele, se stává hlavní zbraní rozumu. Prostředkem poznávání světa, a také působení na tento svět. Ale učiňme ještě jeden krok, Martine. Dobře, máme tu rozum… Ale co bude dál? Co bude třetí etapou, která přijde po úsudku a rozumu. Jakou signální soustavu si opatří nad-rozumná bytost? Zůstane tu ještě nějaká hranice mezi myšlenkou a činem, mezi informací a přímým konáním? Co je to nad-existence? Je to už Bůh? Nebo ještě pořád člověk? – samozřejmě ve vašem případě. Kolik etap ještě musí život překonat, aby konečně mohl opustit nedokonalou a banální hmotu? Co nás tedy nutí bušit hlavou do bariér homeostázy a opatřovat si vlastnosti zcela nadbytečné – nejdřív úsudek, pak rozum, a pak… pak něco dalšího, vyššího, pro co ještě ani nemáme termín. Co nás vytrhuje z živočišného

klidu a žene nás někam dál a výš? Kdo drží v rukou cukr i bič? Kdo to je, ten Velký Experimentátor, rušitel našeho klidu, stvořitel i bořitel? Bůh? Nebo jen nad-inteligentní tvor, jímž zmítá bažení stejně strašlivé jako to naše? Je rozum štěstí? A co nad-rozum, je štěstím nad-rozum? Kolik stupňů má vůbec schodiště, jehož prvním stupínkem je elementární úsudek? Zvířata neusilují o to, aby získala rozum – to my se je občas pokoušíme vyrvat z jejich laskavých a jemných živočišných snů k výšinám svého inteligentního utrpení. Jenže ti inteligentní se přitom obvykle nesnaží učinit další krok – ještě stále v náš žije prastarý šok z okamžiku, kdy jsme rozum získali, kdy jsme najednou dostali do vínku nečekaný a nechtěný dar shůry. Pohodlně a sytě se cítíme na této úrovni poznání světa. Nepotřebujeme vědomosti, které si zatím ani neumíme představit.“
Améba zmlkla a lkavě se zasmála.
„Vábí nás sladká odměna nebes v podobě absolutní bezpečnosti, věčného života a neomezených vědomostí. Musíme ovšem učinit další krok – od rozumu někam výš! Jenže zároveň nechceme přijít o svůj klid. Protože chováme ne právě bezdůvodné podezření, že nad-rozum nám přinese nové útrapy, stejně jako nám kdysi rozum nadělil nekonečný smutek a utrpení. A tak se za pomoci svého nedokonalého rozumu jen hrabošíme v povrchu bahnitých kuliček našich planet a pokoušíme se vypěstovat rajský strom poznání. Získat všechno, aniž bychom se vyzbrojili něčím novým. Stát se Bohy, ale zůstat přitom lidmi. A v takové situaci to, co stojí nad námi, cukr schová a chápe se biče. A pak hoří nebe, vaří se oceány a rozumu je najednou příliš málo na to, aby dokázal zabezpečit naše přežití… Za co váš Bůh potrestal lidstvo potopou? Že by za přílišnou opovážlivost? Naopak – za to, že jste zůstali stát! Za pohrdání rozumem již získaným, za triumf prostého úsudku. Za pokus člověka zůstat jen rozumným zvířetem. Dary bohů odmítat nesmíme, Martine! A pokud si rozum znovu zařídil útulné doupatko a rozhodl se, že dál se mu nechce, měli bychom se připravit na další pohromu. Naším údělem je stoupat stále výš – z bláta k nebesům.“
„Ale… Klíčníci…,“ pokusil se ho přerušit Martin.
„Klíčníci se nás právě pokoušejí zastavit, což platí a bude platit, i kdyby jejich dary byly sebelákavější. Svěřují do opatrování rozumu to, co by měl spravovat nad-rozum – kontrolu nad prostorem, nad vědomím, nad životem i smrtí. Jako bytost rozumná, která se tu cítí dobře a připadá si soběstačná, bych dary Klíčníků vlastně přijal rád a dalšího vlastního rozvoje se vzdal. Jenže jak podobné rozhodnutí přijme nad-rozum? Bude nás lákat na další cukříček, kvůli němuž bychom se od klíčnických darů odvrátili? Nebo raději znovu vytáhne bič?!“
Améba se nadzvedla, otřepala se jako mokrý pes a pokračovala:
„Takové jsou naše výhrady vůči Klíčníkům, kteří jsou dnes garanty galaktického míru a prosperity. Jsou to výhrady elitářské a vlastně nepromyšlené. Přesto jsme ale ochotni riskovat a navštívit Klíčníky přímo u nich doma.“
Martin ještě chvíli poseděl – s pohledem upřeným na nemotorně graciézní postavu, mizející v dáli. U vysoko se tyčící vodní stěny améba vystřelila z neforemného těla paručku, zamávala mu – a pak už se vnořila do modravé substance. Mezitím se zešeřilo, takže bezzar mu téměř okamžitě zmizel z dohledu.
„Cukr a bič,“ zahučel tiše Martin. „Proč je ta volba vždycky tak nudně jednotvárná? Sladké nemám rád…“
Placatku s koňakem uložil do kapsy a vstoupil do dřevěné pyramidy. Změť schodišť – točitých, úzkých a strmých, nakloněných rovin i těch nejobyčejnějších vesnických schůdků na verandu – ho vyvedla do patra, čímž se přízemí proměnilo v kulisy ke kafkovské televizní inscenaci, nebo možná ve výstavu úspěchů bezzarského schodišťářství. Do prvního patra Martin nakonec vystoupal po mírně skloněné rampě a chvíli přešlapoval u vchodu do pokojíku, který mu tu přidělili: měkká matrace, nacpaná sušenými vodními řasami, ležela přímo na podlaze, vedle ní se skromně tyčil komínek tří složených přikrývek; pak už tu byl jen džbán s vodou a měkce zářící skleněná koule – centrální osvětlení nebylo v pyramidě žádné. Dveře se v interiéru pyramidy taky nevyskytovaly – vchod do komůrky byl jen zavěšený další přikrývkou.
Najednou si připadal strašně osamělý.
A tak se přikradl ke vchodu do vedlejší místnosti. Škvírou vedle závěsu zakrývajícího vchod pronikalo ven světlo – Iročka Poluškinová asi ještě nespala.
Říkat v podobném okamžiku něco jako „můžu dál?“ by byla ta největší pitomost na světě, proto si jen odkašlal.
„Já nespím,“ odpověděla tiše.
Když vstoupil dovnitř, ještě dodala:
„Čekala jsem na tebe.“
Seděla na posteli zakutaná do přikrývky Martin usedl vedle ní na podlahu a sáhl do kapsy pro příruční láhev.
„Dáš si?“
Přikývla.
„Poletím s tebou,“ oznámil jí, když se napila. „Život máme jen jeden, a mně se ten můj zamlouvá. Ale poletím s tebou, protože jak se zdá, jsou tu věci, které znamenají víc než lidský život.“
Irina si ho mlčky prohlížela a dál se halila do přikrývky. A Martin si zcela nečekaně, ale o to jasněji uvědomil, že pod ní je dívka úplně nahá. A to prosím jistě ne proto, že by si potrpěla na spaní bez nočního prádla.
„Pojď ke mně,“ řekla mu tiše.
A on v sobě znovu našel sílu opakovat:
„Poletím s tebou. Kvůli tomu rozhodně nemusíš…“
„Ty blázínku,“ řekla jen a vztáhla k němu ruce. Na rtech jí ulpěla chuť koňaku. Přikrývka z ní sklouzla. Po několik vteřin Martina pronásledovala neodbytná představa první Iročky Poluškinové – nahého těla, které se noří do pohřebního kanálu, a pak obraz čtvrté Iriny – taky nahé, ale tentokrát se modlící ke služebníkům TajGeddarovým…
Jenže tohle tělo bylo živé a po životě bažící přinejmenším stejně jako Martinovo. A smrt už nebyla.

4

Martin se do vesmíru ještě nikdy nevypravil. Během své profesionální kariéry se podíval na sedmdesát planet a setkal

se s několika stovkami ras, ale ještě nikdy se neuchýlil k tak staromódnímu typu dopravy. Na práh otevřeného vesmíru se dostal snad jen během suborbitálního letu na Aranku.
V dětství jako každé čtoucí dítě z inteligentní rodiny šílel po knížkách o kosmonautice – většinou šlo o překlady amerických věcí, ale tu a tam se mu do ruky dostali i domácí autoři. Od těch se Martin dověděl, že prvním člověkem ve vesmíru byl Jurij Gagarin a že první umělá družice Země taky odstartovala z Ruska, i když se tehdy jmenovalo jinak. Párkrát se mu dokonce povedlo vyhrát sázku se spolužáky, kteří byli přesvědčeni, že jako první letěl do vesmíru Neil Armstrong, a to rovnou na Měsíc a rovnou raketoplánem.
Přesto o dráze kosmonauta nikdy nesnil. Jako dítě byl sice knihomol, ale přemýšlivý, takže rychle pochopil, co je to současná ruská kosmonautika – a dělat řidiče nákladáku obsluhujícího Američany se mu nechtělo. Proto ho nečekaná perspektiva výletu na oběžnou dráhu nijak nepotěšila.
Tím spíš, že bezzarská kosmická loď se od těch pozemských zásadně lišila. Byla to stejná rosolovitá bublina jako všechny ostatní zdejší dopravní prostředky, jen mnohem větších rozměrů – „talířek“ mohl mít v průměru tak dvacet metrů a jeho stěny byly silné asi pět metrů. Pod malým sférickým krytem uprostřed kotouče bylo vidět místa pro posádku – dvě prohlubně ve tvaru lidského těla a dvě hluboké studně, kam se chystali natéct bezzarové. „Tohle je Peťka,“ představil Pavlík druhého bezzarského člena posádky „Je ještě velmi mladý, ale jeho modrý labyrint má mimořádnou strukturu, která mu umožňuje zpracovávat informace obrovskou rychlostí.“
Mladý Peťka, průhledný měch vysoký ve vzpřímené poloze asi půldruhého metru, rozpačitě pronesl:
„Bude mi velkou ctí s vámi spolupracovat.“
Jeho chladnou paručku Martin tentokrát stiskl už bez váhání.
„Peťka je velice zdařilá ratolest šéfa našeho projektu Andrjušky,“ pokračoval Pavlík. „Andrjuška chtěl náš let řídit osobně, ale jeho činnost tady na Bezzaru je příliš důležitá, než aby takhle riskoval. Proto ze sebe oddělil Peťku a osobně v něm vypěstoval vlastnosti objevitele a průkopníka. To je přece velmi elegantní řešení!“
Pavlík se zalykavě rozesmál. Cosi v jeho chování připadalo Martinovi dost podezřelé – ta stále kamsi kvapící tlachavost a ty přímo bouřlivé emoce…, inu, být to člověk, a ne améba, asi bychom ho podezírali, že to poněkud přehnal s pitím.
„Copak vy taky umíte předat potomkům obsah své paměti?“ zajímal se detektiv, který si hned vzpomněl na civilizaci dio-daů.
„To bohužel ne,“ odpověděl se zjevným zármutkem Pavlík. „Ale Peťka dnes v lecčem předčí i svého rodiče. Je to šikulka, viď, Peťko! Šikulka!“
„Ještě něco mi řekněte, Pavlíku – proč vy při pojmenovávání užíváte výhradně zdrobnělin, a navíc našich jmen?“ otázal se Martin na věc, která mu hlavou táhla už dlouho.
„Abychom vzbudili vaše sympatie,“ odpověděl poctivě Pavlík. „Uvědomte si, že kdybyste mi chtěl říkat Pvhannlk, což je přibližná zvuková podoba mého jména, asi byste se ke mně choval úplně jinak. Dokonce i příliš militantní a přísné pozemské jméno Pavel by se mohlo stát zdrojem napětí. Kdežto Pavlík – to je milé, laskavé a nevinné. Vysvětlil jsem vám to dostatečně upřímně?“
„Naprosto,“ uznal Martin.
Zatím neměli vůbec nic na práci. Loď měla startovat nejdřív za hodinu a v bezzarském případě se nevyžadovala ani kontrola systémů, ani členů posádky. A tak nezbývalo než čekat – čekat v živoucí kosmické lodi, která zatím spočívala na kamenitém dně pod silnou vrstvou temně modré substance. Čekat a rozmlouvat…, přestože kdyby na lodi existovala sebemenší možnost uchýlit se do soukromí, Martin by věděl o mnohem lepším způsobu, jak si ukrátit dlouhou chvíli. Pohlédl na Irinu, pohodlně uloženou do své prohlubně. Usmívala se na něj a on úsměv opětoval.
Pokračování vztahu s Irinou se vlastně trochu bál…, samozřejmě v případě, že dobrodružství s Klíčníky vůbec k něčemu takovému poskytne možnost. Včera bylo všechno jednoduché a správné. Muž a žena, jediní na celé planetě, spolu zůstali večer sami s vědomím, že nevědí, co je čeká ráno… Slov nebylo zapotřebí, vyjma těch zcela základních, jež znali zřejmě už cromagnonci.
Teď se detektiv pokoušel srovnat si v hlavě, o čem bude s Irinou mluvit. Že by o Klíčnících, o dalekých světech či o smutných bozích, popohánějících evoluci? To už ho přestalo bavit. Nebo o Iře samotné? O nedávné maturitě, o studiu v prvním ročníku na vysoké, o zlých kantorech, nudných přednáškách a hloupých spolužácích? K smíchu. Nebo snad o něm samotném? Touhle představou se také chvíli obíral, ale opatrně, jako by zacházel s čímsi křehkým a zároveň kluzkým – asi jako namydlená broušená váza. Jenže co by té holčině vykládal, čím by jí asi tak chtěl zaujmout? Uměním míchat koktejly? Nebo svými originálními kuchařskými recepty? Nesmysl – takových věcí si ženy začínají vážit až mnohem později. Takže svými eskapádami v cizích světech? Lovy na zločince či hledáním ztracených manželek a dětí? Jenže co znamenají všechny tyhle příhody ve srovnání se čtyřnásobnou smrtí Iriny Poluškinové? Historky z mateřské školky, které zažil chlapeček v kalhotkách s kšandami…
Namydlená váza z rukou vyklouzla a roztříštila se na kousky.
A tak si mírně zpanikařeně pomyslel, že kromě uplynulé noci se žádné jiné konverzační téma nenabízí. Na čemž samozřejmě není nic hrozného. Kdyby sex nevyhnutelně vyžadoval i nějakou duchovní spřízněnost, růst počtu obyvatel Země by se už dávno zastavil.
„Posaď se,“ vybídla ho.
Usedl vedle ní; měkká podlaha se prohnula a vytvořila poměrně pohodlné křeslo, v němž se dalo pololežet, polosedět.
Irina ho vzala za ruku a tiše pronesla:
„Děkuju.“
Martin se zmohl jen na jakýsi náznak zdvořilého úsměvu a užuž se hotovil k otázce, co si Iročka myslí o sociálním uspořádání bezzarské společnosti, jenže ta mezitím pokračovala:
„Sedím tu jako husa a marně dumám, o čem si s tebou povídat. Přece ti nebudu vykládat o vesmíru… nebo o jiných

světech – to ty znáš mnohem líp než já. Ale co kdybych ti vyzradila nějaké státní tajemství?“
Původně nachystanou odpověď Martin namáhavě polkl.
„Můj otec je přece analytik, ještě dnes pořád dělá něco pro orgány,“ pokračovala. „Zajímalo by tě třeba, jak se naši dohadovali s Američany..?“
„Nech toho!“ zarazil ji Martin. „To mě naprosto nezajímá. A tobě bych radil, abys na to zapomněla. Čím míň víš, tím líp spíš.“
Dívka se neurazila, ale jak se zdálo, nebrala jeho slova příliš vážně, protože s úsměvem odvětila:
„Já mám tajemství strašně ráda. Už od dětských let. Proto jsem se taky do tohohle všeho zamotala…“
„Chtělas otci dokázat, že jsi ještě větší frajer než on?“ zauvažoval nahlas Martin. „On pracoval se státním tajemstvím, a ty bys ráda rozmotala hlavní záhady celé galaxie.“
„Asi jo,“ přikývla upřímně dívka. „Přečetla jsem si něco o bezzarských teoriích, týkajících se úsudku, rozumu a nad-rozumu, o nezbytnosti další evoluce… a taky o tom, že Klíčníci svými velkorysými dary přibližují globální katastrofu. A právě u téhle teorie jsem našla otcův komentář – proč tomu tak není a proč vývody inteligentních améb nemáme brát vážně… Všechno to znělo velice, velice rozumně. Jako by o několik řádek výš nebyl vyložen základní závěr bezzarů – totiž že jakákoli rozumná bytost prostě nechce postoupit o vývojový stupínek výš a bude vytrvale hledat argumenty proti… No a otec najednou všechny ty argumenty skutečně uvedl. Do mě vjel takový vztek…“
Detektiv si vzpomněl na Ernesta Poluškina, jehož automaticky napadlo, jak dobré je vzít na ranní návštěvu u soukromého detektiva prášky proti bolení hlavy a zakroutil hlavou:
„Tvůj otec rozhodně není žádný zaslepený blb, Iročko. Ten náhodou moc dobře věděl, co dělá.“
„Tak proč tedy..?“ vybuchla okamžitě dívka, ale Martin ji nenechal domluvit:
„Protože rozhodnutí nezasahovat už bylo přijato. Protože jako zkušený odborník velmi dobře chápe, jaké informace je jeho zákazník schopen vyslechnout a strávit, a jaké naopak odmítne. A všechno, co mohl udělat, bylo zkompromitovat své vlastní závěry. Udělat to tak, že pokud se tahle zpráva dostane do rukou člověka bez klapek na očích, bude chabost jeho argumentů očividná!“
Dívka chvíli mlčela a pak se zeptala:
„Myslíš, že se mi ten dokument dostal do rukou náhodou?“
„To musíš vědět ty.“
„Jedna kopie ležela na stole v jeho pracovně,“ zamyslela se Irina. „Takže možná… ale ne, to ne. To si nemyslím.“
Její hlas byl plný pochyb.
„Víš, co by v téhle situaci napadlo mě?“ vyslovil Martin opatrně. „Řada lidí, kteří se všemi těmito otázkami profesionálně zabývají, s oficiální politikou nesouhlasí… Říkejme tomu třeba politika nezasahování.“
„Pštrosí politika,“ upřesnila ponuře Ira.
„Řekl bych, že do téhle kategorie patří jak tvůj otec, tak můj patron u Státní bezpečnosti,“ teoretizoval Martin dál. „A zřejmě ještě někdo…, ale na tom teď nesejde. Pochybuju ovšem, že by někdo měl v úmyslu vyslat na tenhle kosmický průzkum právě tebe. Ne že by sis s těmi záhadami neporadila, to rozhodně ne!“ uvedl kvapně vše na pravou míru. „Ale je to příliš nebezpečné a já si neumím představit, že tvůj otec by se k něčemu takovému odhodlal. Vypadá to spíš na to, že chtěl vyprovokovat někoho z vnější rozvědky… Jenže když sis ty dokumenty přečetla ty a okamžitě ses vrhla k Fortně, rozhodli se toho využít. A najali mě.“
„Že bys byl tak známý a vyhlášený sekáč?“ zeptala se ironicky.
Martin zaváhal:
„No… pověst dobrého specialisty nepochybně mám… Kruci! Já fakt nevím! Taková špička, aby si na mě vsadila Státní bezpečnost, ale zase opravdu nejsem!“
„A co když se kromě tebe do vesmíru vydali i další detektivové a rozvědčíci?“
„To bych alespoň na jednoho někde narazil,“ usoudil logicky „Neumím si představit, že by ruská Státní bezpečnost dokázala najmout do svých služeb geddara. Nevím, Irinko. Nějak mi to nesedí.“
„Moc se mi líbí, když mi říkáš Irinko,“ změnila prudce téma rozmluvy dívka.
„A ještě něco,“ reagoval překotně Martin, „během našeho posledního rozhovoru se Jurij Sergejvič zmínil, že první Stanice vznikla před šestaosmdesáti lety. Tu planetu nepojmenoval, ale… Že by to byla jen shoda okolností? Nebo mě vlastně manipuloval? A zase – měl jsem z něj dojem, že slovně mě sice zavazuje, abych už nic nepodnikal a přestal tě hledat, ale ve skutečnosti mě k tomu naopak ponouká… Podle jakého principu sis vybírala planety, cos na ně nakonec odcestovala?“
„V těch deskách bylo tátovo celkové hodnocení situace,“ řekla Irina. „Nejpodrobnější komentáře přitom pořídil k sedmi planetám…“
„K sedmi?!“ užasl detektiv.
„Jo, k sedmi. A ve všech těch sedmi případech… byly jeho argumenty tak nějak bezmocné. Až hloupé. Třeba o Knihovně se tam píše, že je to vlastně umělecké dílo, něco jako kamenný sad, a vůbec ne studnice informací. Přitom je to teorie, kterou odborníci už dávno vyvrátili… A podobné to bylo i ve všech dalších případech. O arancích nakonec napsal, že dohadovat se, zda mají duši nebo ne, je naprostý nesmysl, protože i u nás je existence duše hájemstvím náboženských myslitelů a kněžstva.“
„No a…?“ nepochopil Martin.
„Je věřící a sám chodí často do kostela,“ vysvětlila Irina. „Tak přece nemůže něco takového myslet vážně! Jo, a o Prérii-2 zase napsal…“
Ale Martin už ji neposlouchal. Sotva se mírně zvrátil dozadu, za zády mu narostlo pohodlné opěradlo a on mohl v klidu přemýšlet.

Tak za prvé – pátrání po Irině mu nesvěřili náhodou. Ne snad, že by byl nejnadanější a nejúspěšnější soukromý detektiv v zemi, ale neznámo proč padla volba právě na něj…
Za druhé – Ernesto Poluškin a Jurij Semjonovič moc dobře věděli, kde přesně Irina je. Hned to možná netušili, ale jakmile zjistili, že ze Země odcestovala takříkajíc v sedmi kusech, museli mít okamžitě jasno. Ale proč tedy na tyto předem známé adresy nevyrazil sám starostlivý otec Ernesto Semjonovič nebo o osudy vlasti tolik pečující Jurij Sergejevič? Proč nebyli najati další detektivové, proč se do akce nezapojili i agenti Státní bezpečnosti… a proč koneckonců i Martin sám nedostal přesné a vyčerpávající informace?
Z toho všeho mu popravdě řečeno vyplynul jediný závěr: Martin měl Irinu hledat zcela samostatně a vycházet přitom jen z útržkovitých poznatků, dohadů a vlastní intuice. Není jasné proč, ale přesně tohle od něj spiklenci očekávali a chtěli!
„Doprdele!“ zaklel od srdce. „Mám já tohle zapotřebí – takový špionský hrátky?!“
Kdyby tohle všechno zjistil včera, tak by hru podle cizích pravidel okamžitě odmítl. A opravdu by Irinu přestal hledat. Uznejte sami: copak to není svinstvo – zacházet s člověkem jako s loutkou? A to, že pro Státní bezpečnost je svinstvo zcela samozřejmou a banální pracovní metodou, Martinův hněv nijak nemírnilo.
Ale teď už bylo pozdě. Bezzarskou argumentaci přijal za svou a cítil se odpovědný za další osudy vlastní civilizace. Vyspal se s Irinou a považoval za svou povinnost dělat jí ochránce.
Martin se zkrátka nachytal.
Teď už zbývalo jen pochopit, proč si za svou loutku vyvolili právě jeho…
Jistě – za léta práce už si vysloužil slušnou reputaci člověka s vysokým procentem úspěšně vyřešených případů a zvučnou přezdívku Posel. To všechno ale byl jen důsledek jeho umění vemluvit se Klíčníkům do přízně a díky tomu odvážně hopsat od planety k planetě. Pokud jde o fyzické a střelecké předpoklady či o pozorovací talent a schopnost dedukce, nevydalo to na víc než na lepší průměr. Kdyby mu jednou přišel do cesty skutečný profesionál, už by se vyvaloval v pohostinné, mimozemské hlíně a krmil svými cizorodými biologickými zbytky důvěřivé mimozemské červy.
To v útlém dětství, když se jako každý ruský kluk doslova přecpával dobrodružstvími soukromého očka Erasta Fandorina, si Martin obarvil peroxidem vodíku vlásky na skráních, všude chodil s lupou a zkoumal strašlivé zločiny typu ztráty třídní knihy ze zamčené sborovny (za což ho osmáci krutě zmlátili). V dospělém věku už hry na četníky a lupiče nejsou tak lákavé, zvlášť když si člověk takovou prací vydělává na chléb svůj vezdejší.
Že by se Státní bezpečnost opravdu zaměřila na jeho umění prakticky kdykoli Klíčníky přimět, aby ho pustili do Fortny? To je možné, ale v takovém případě muselo mít vše, co se s ním v posledních dnech dělo, ještě nějaké pozadí, a on zatím nevěděl jaké.
„Takže máme na krku konec světa, a přitom se nám nic neřekne!“ zvolal dopáleně.
Bylo to s podivem, ale Irina přesně odhadla, co mu zrovna táhne hlavou.
„Kdoví – třeba bychom se polekali, kdyby se nám všechno řeklo,“ usoudila klidně. „A vůbec – pokud má nastat konec světa, tak se to určitě dovíme, to ti garantuju.“
Znělo to naivně a zároveň trochu nadutě, ale na Martina to zapůsobilo přesně tak, jak to bylo myšleno. Podíval se na ni, celý se rozzářil a pevně jí sevřel ruku:
„Jedné věci ale pořád nerozumím: Jak je možné, že tě tvůj otec do něčeho takového pustil?! Hlavně mi neříkej, že by ve jménu spásy světa byl ochoten obětovat vlastní dceru. Lidi nejsou arankové.“
„Arankové jsou zvláštní,“ přikývla Irina. „Ale své děti mají taky rádi.“
„To ano, ovšem trochu zvláštně,“ vybavil si detektiv malého Gattiho, kterého by otec klidně pustil s Cizincem do jiných světů. „Mají v sobě takový zvláštní fatalismus… Přece jen bych řekl, že s tou duší nějaké problémy mít budou… Ale radši mi prozraď, kde jsou tvé dvě zbylé kopie.“
„Bojíš se, abych ti najednou nezahynula, co?“
„To teda bojím,“ přiznal se Martin. „A kromě toho by mě zajímala logika výběru těch sedmi světů.“
„Tak dobře – na Talismanu a na Šeali,“ prozradila Irina.
Martin se zamyslel. Talisman – to byla opravdu zvláštní planeta; On sám tam ještě nikdy nebyl, ale o záhadách tohoto světa psal na Zemi každý bulvární plátek. Kdežto Šeali… Šeali je domovem inteligentních nelétajících ptáků…
„Proč Šeali?“ zeptal se přímo.
„V tom spise jsem našla stať o řadě zvláštností v chování jejích obyvatel,“ svraštila čelo Irina. „O potížích s komunikací, o sklonu k neadekvátnímu chování… A úplně dolů otec připsal poznámku: ROZUM??? Se třemi otazníky..“
„Rozum,“ opakoval po ní Martin. „Jasně.“
Irina na něj pohlédla s respektem. Ostatně nezaslouženým, protože jasné nebylo Martinovi nic. Šealové byli docela běžná rasa a jistou exotičnost jim propůjčoval snad jen ten ptačí původ.
„Pozor, přátelé!“ přerušil je Pavlík. „Startujeme!“
„Tak jedem!“ přikývl Martin.
Vazké tělo korábu je zalilo hutnou vlnou substance, z níž vyčnívaly jen jejich hlavy. Martin si automaticky vzpomněl na tašky v nichž starší dámy nosí své dekorativní pejsky typu šitzu nebo yorkshirských teriérů, takové brašny z nichž také trčí jen střapaté psí hlavy a zesmutněl. S Irinou se naštěstí za ruce drželi dál, v tom jim loď nebránila.
Dalších několik vteřin se ještě pořád nic nedělo. Pak se modř nad lodí rozevřela a ta prudce vzlétla k obloze. Prudce, ale zcela hladce, bez sebemenšího přetížení. Martin se celý prohnul a pohlédl dolů. Skrz matné dno lodi viděl bleskurychle se vzdalující povrch Bezzaru. Ohnivý ohon tryskající z motorů nezaznamenal… Přísně vzato to ovšem ani nečekal.
„Jaký je princip pohonu téhle lodi?“ zvýšil Martin bezděky hlas, přestože v kabině bylo absolutní ticho.
„Repozice vektoru vesmírného pohybu ve vztahu k určitému bodu!“ ozval se vesele Pavlík – mimochodem také o

poznání hlasitěji, než bylo třeba.
„Abrakadabra," uzavřel to celé Martin.
„Ale ne, je to docela jednoduché!" namítl Pavlík. „Zrušíme všechny setrvačné energie lodi a ta je pak naprosto nehybná…, zatímco galaxie se pohybuje dál. Díky tomu my zůstáváme na místě, ale zároveň měníme svou polohu ve vztahu k jiným kosmickým objektům. Řečeno básnicky – hýbeme vesmírem, jsouce sami zcela nehybní! Nejdůležitější na tomto principu je správně zvolit okamžik startu."
„To je ale krása…," zašeptala Irina.
Martin si v prvním okamžiku pomyslel, že dívka mluví o způsobu letu. Když však zvedl hlavu vzhůru, spatřil nebe, které se nad nimi rozevřelo.
Čistý blankyt stejného odstínu jako zdejší slunce pomalu mizel. Na obloze nebyly žádné mraky a oči tak nemohly posoudit rychlost letu – jen bezedná modř byla stále sytější, i když v ní i nadále zůstávala stopa blankytného svitu zdejší hvězdy. Pak se tou modří prodraly první hvězdy a modř se změnila v čerň, v níž jako poslední střípek zdejšího nebe svítila bleděmodrá kaňka slunce. Nepostřehnutelně se změnilo i vnímání okolí – teď se zdálo, jako by se jim to cizí bleděmodré slunce zavěsilo přímo pod nohy a kvapně se vzdalující terč planety měli naopak přímo nad hlavou. Martin pochopil, že se ocitli ve stavu beztíže.
„Blížíme se k bodu nula," oznámil Peťka. Na první pohled se řízení lodi vůbec nevěnoval, protože tu vlastně ani žádný velitelský pult nebyl. Bezzaři nejspíš svou techniku ovládali tak, že se jí na libovolném místě dotýkali. Celá ta rosolovitá hmota fungovala jako trup, jako motor i jako systém řízení a ovládání. „Jsme v bodě nula, zastavuji pohyb!"
„Výborně!" pochválil ho halasně Pavlík. „Jsi pašák, Peťko! Máme z tebe radost!"
„Dělám, co můžu," podotkl skromně Peťka. „Ale povedlo se mi to pravdu pěkně, co? Nemohl bych si teď dát nějakou dobrůtku?"
„To víš, že mohl," přisvědčil Pavlík. „Jsi zlatíčko a moc hodný chlapec!"
Peťkovo tělo se celé roztřáslo a uvnitř se cosi zkalilo. Jak se zdálo, „dobrůtky" získával přímo z trupu lodi.
Martin s Irinou se po sobě podívali. Jakkoli se jim to nechtělo věřit, ocitli se na oběžné dráze kolem cizí planety v cizí kosmické lodi, pilotované geniální, ale jinak zcela infantilní amébou!
„Gratuluju k prvnímu kosmickému letu," oslovil Irinu Martin. „Nemáme požadovat, aby nám byl přiřčen titul kosmonautů?"
Irina se tiše zasmála. Bylo to pěkné. A namístě.
„Ještě chvíli, a Klíčníci zahájí přeskok," řekl Pavlík. „Připravte se."
„A co když loď zpozorují a pochopí, k čemu se chystáme?" zeptal se s obavou v hlase detektiv.
Pavlík se zdušeně zasmál:
„Inu… přece víte, jak své problémy řeší Klíčníci. V takovém případě prostě nic neucítíme…"
5
Čekat na smrt je věc velice nepříjemná. Když víte, že její příchod ani nepocítíte, ba že si ho ani nepovšimnete, je to nepříjemné dvojnásob.
Ačkoli, odsouzenci k smrti by na tento problém asi měli jiný názor…
Martin už se několikrát ocitl ve šlamastykách, kdy šance na přežití byla dvě ku jedné, někdy i tři ku jedné. Proto se k onomu nepříjemnému čekání postavil celkem klidně, jen se najednou zpotil a pocítil, že by potřeboval alespoň chvíli hodně sprostě nadávat. Irinina dlaň se naštěstí zapotila o pár vteřin dřív a v její tváři si Martin přečetl, že teď by ji nešokovaly ani opravdu hnusné kletby. Jakmile si to uvědomil, nutkavá touha pustě klít zmizela, a strach vlastně taky. Pro vylekaného chlapa není většího požehnání než najít vedle sebe vylekanou ženu – to mu rázem dodá odvahy.
Naštěstí nemuseli čekat dlouho. Vlastně si ničeho nevšimli. Hyperpřeskok je jako smrt – přichází bleskově a bez zbytečných divadelních efektů. Jen nebe kolem lodi jako by na okamžik bliklo – hvězdy sice pozměnily svou polohu, ale nijak podstatně, základní podoba známých souhvězdí se proměnila jen nepatrně. Tři světelné roky v měřítku celé galaxie nic neznamenají.
„Skočili jsme, skočili!" zaječel nadšeně Peťka. „Pronásleduju planetu, utíká mi!"
Pilot měl pravdu – planeta skutečně utíkala. Malá živá kosmická loď využívala impulzu ve vztahu k soustavě, do které se přenesli, jenže teď se celá tato klíčnická hvězdná soustava najednou řítila pryč. V Martinovi se až zastavil dech, když se za průzračným pláštěm lodi přehnala (jinak se to říct nedá) planeta zatažená bílými mračny. Téměř okamžitě se proměnila ve vzdalující se kouli – v takový tenisový míček, mrštěný do prostoru obří rukou.
Ale ať už byl princip pohonu této lodi sebezvláštnější a její pilot sebedětinštější, obé si zasluhovalo jen a jen chválu.
Planeta jako by sebou škubla a začala se přibližovat, Peťka nahlas komentoval každý svůj krok a Pavlík vyrážel salvy obvyklého dutého smíchu. Znovu se neprojevilo žádné přetížení, i když jakési zvláštní impulzy Martin přece jen pocítil.
Uplynulo několik minut, ba možná jen několik vteřin, a bezzarská loď se opět usadila na oběžné dráze.
Jen planeta pod nimi byla jiná a srpek slunce, vynořující se za planetárním kotoučem, byl žlutý a teplý, skoro pozemský.
Tohle je planetární soustava Gammy v souhvězdí Vozky. Svět, odkud se galaxií šířila klíčnická expanze.
„Zatím žijeme," konstatoval optimisticky Pavlík. „Je to zvláštní, ale prostor kolem nás je naprosto prázdný. Nevidím tu ani umělé družice, ani orbitální stanice, ani kosmické koráby.."
Martin pochopil, že v tomto případě nejde o normální zrakový vjem – bezzar mluvil o nálezech nějaké palubní pozorovací soustavy.
„Nemohli bychom se taky podívat?" zeptal se detektiv
„Ale prosím – a promiňte," odpustil si zbytečné pitvoření Pavlík. „Promítnu vám syntetizovaný obraz přímo do kopule."
Průzračná klenba nad jejich hlavami zmatověla, pak zbělala a za pár vteřin se na ní objevily první výjevy. Kvalita zobrazení byla mimořádná, vše dobře nasvícené, kontrastní… a také nevyjádřitelně umělé, asi jako ve velmi kvalitní

počítačové hře či v drahém akčním filmu typu sedmého dílu Hvězdných válek. Když se Martin zadíval pozorněji, zaznamenal cosi jako hledáček či kurzor, který lehce klouzal po té obří obrazovce. Obraz v kroužku kurzoru byl dokonale detailní a navíc vybavený jakýmisi drobnými poznámkami, barevnými značkami a šipkami. Kruhový kurzor se po obrazovce pohyboval obrovskou rychlostí.
„Prohlížíš si to hrozně rychle, my se vůbec nestihneme orientovat," přiznal detektiv.
„Protože jsem rozehřál modrý labyrint na maximální přípustnou teplotu," vysvětlil Pavlík. „Ještě půl stupně navíc – a začnu blouznit… Přátelé, ale tady vůbec nic není! Tahle planeta je jedna velká pustina!"
Kurzor svůj pohyb opravdu zpomalil. Jako by si přál předvést lidem veškeré možnosti této lodi, Pavlík do kruhového hledáčku postupně zachytil několik oblastí planety. Detailní zobrazení ukázalo skály, háje, jakési říčky, a dokonce i ptáky či snad nějaké tvory, kteří se ptákům podobali a v hejnech kroužili nad mořským pobřežím.
„Ale tady je život!" zvolal detektiv.
„To ano, život tu je, atmosféra je kyslíková a planeta je pro humanoidy jednoznačně obyvatelná," souhlasila s ním améba. „Jenomže nevidím žádné stopy civilizace. Naprosto žádné! Není tu ani průmysl, ani města, ani alespoň lokální zdroje energie!"
„Ale na vaší planetě přece taky nejsou žádné průmyslové objekty," nevzdával se Martin.
„No dobře – ale Klíčníci jsou přece technologická civilizace!" opáčil nakvašeně Pavlík. „Nalítli jsme jim! Tahle planeta nemůže být domovem Klíčníků, protože zatím jsem neviděl jediný černý hvězdolet."
„Říkal jsi, že tady budou velké kosmické lodičky…," ozval se vyčítavě Peťka. „Ty jsi mě oklamal?"
„Teď jsme oklamaní všichni," odpověděl smutně Pavlík. „Ale jsme opravdu v soustavě Gammy souhvězdí Vozky? Zkontroluj naši polohu ještě jednou."
„Už se stalo," ozval se pilot. „Kroužíme kolem jedné z planet v soustavě Gammy Vozky."
„To je podvod," shrnul vše právě řečené Pavlík. „Stali jsme se obětí podvodu. Že by Klíčníci náš plán prokoukli a vyslali nás k neobydlené planetě? To by od nich bylo odporné!"
„Radši mi řekněte, jak se vrátíme!" ozvala se poplašeně Ira. „Za pomoci palubního motoru?"
„Co vás nemá, děvenko," hlesl teskně bezzar. „Náš motor není schopen dosáhnout nezbytné rychlosti, a také energie máme v zásobě poměrně málo."
„Ale jak se tedy hodláte vrátit?" zajímalo Martina.
„Popravdě řečeno byla pravděpodobnost našeho šťastného návratů tak malá, že jsme se tímto problémem nějak vážněji vůbec nezabývali. Říkali jsme si, že v případě úspěchu Klíčníky požádáme, aby nás domů vrátili oni."
Martin mlčel. Koho teď vinit? Měl se zeptat sám, zda se nějaký návrat vůbec plánuje.
„Peťko! Přeleť na osvětlenou stranu planety!" nařídil Pavlík.
Prostor opět zavířil – a během pár okamžiků pod jejich lodí zajiskřil svět vskutku rajský – jiným slovem se to vyjádřit nedá. Vody tu bylo méně než na Zemi, Martin dole rozeznal jen jediný oceán rozměrů hodných toho jména. O to víc tu bylo jezer a řek, velice mnoho lesů, nevelké polární čapky ze sněhu a ledu a několik vysokých pohoří, ovšem příslušně zaoblených a také porostlých lesy. Zkrátka a dobře – byla to planeta stará, a proto také seismicky klidná.
„Teplotní podmínky jsou tu ideální," potvrdil vzápětí jeho úvahy Pavlík. „Podnebí je mírné, mimořádně příjemné, horotvorné procesy už dávno skončily a je tu velice bohaté rostlinstvo… Nerozumím tomu. Tohle by samozřejmě mohla být rodná planeta Klíčníků, ale po nějakém osídlení tu není ani stopy."
„Kdyby nic jiného, tak tu rozhodně neumřeme," dodala srdnatě Ira.
Pavlík se pousmál:
„Vy tu opravdu nezemřete. A ještě ke všemu jste příslušníci obojího pohlaví, takže můžete na svět přivést potomstvo. Chcete tu vysadit a tenhle svět kolonizovat?"
„A co vy, vy tu dokážete žít?" zeptala se dívka.
„Máme s sebou poměrně velké množství reaktivu, upravujícího vlastnosti běžné vody," pronesl po delší odmlce Pavlík. „Nevyloučili jsme přece možnost jistého vydírání…, takže si tu můžeme vytvořit vlastní uzavřenou biosféru a vydržet poměrně dlouho. Ale proměnit celou planetu patrně nedokážeme… a navíc by ji to učinilo neobyvatelnou pro nejběžnější formy života. To radši žijte vy. Zejména kdyby zdejší flóra a fauna byla pro vás poživatelná…"
„Ale my si tu nechceme hrát na kosmické Robinzony, Pavlíku!" řekl důrazně Martin. „Uklidni se, zchlaď mozek a uvažuj racionálně. Je tohle planeta, kam Fortna vyslala Klíčníky?"
„Byli jsme si jisti, že je to tahle," přiznala sebekriticky améba. „Ale jak vidíte…"
„Tohle jsou jejich lázně," přerušil ho Martin při pohledu na krajinu, proplouvající po sférické obrazovce – všude samé lesy, řeky a jezera. „Je to místo pro odpočinek a relaxaci. Sem Klíčníci jezdí odpočívat po pracovním turnusu! Někde tu musí být Stanice."
„Ale dokážeme je najít?" zapochyboval Pavlík. „Navíc to naší základní misi nic užitečného nepřinese. Pokud tohle není domov Klíčníků, tak…"
„Gamma Vozky má jen jednu planetu?" zeptal se Martin.
Pavlík chvíli mlčel a pak zvolal:
„Já věděl, že je správné vzít vás s sebou! To naše slunce má jen jednu planetu. Tohle mě prostě vůbec nenapadlo. Peťko!"
„Skenuji soustavu!" zvolal pohotově Peťka. „Zaznamenávám plynového giganta – život na jeho povrchu není možný. Zaznamenávám malou planetu blízko centrální hvězdy. Teplota na povrchu příliš vysoká, atmosféra pouze stopová… Zaznamenávám ještě jednu planetu. Je stejných rozměrů jako tato, ale s atmosférou z inertních plynů… Život na jejím povrchu není možný… Planetu obklopuje pás asteroidů…"
Peťka utichl a pak svém hlášení uzavřel:

„To je všechno.“
„Takže nic,“ konstatoval klidně Pavlík. „Vysadíme se?“
Martin mlčel. Planeta, nad níž kroužili, vypadala opravdu kouzelně. Na Zemi by se asi našly miliony lidí, kteří by si na cestu sem nekoupili zpáteční letenku.
Martin sám však do této kategorie nepatřil.
Proto přemýšlel dál.
Co by asi udělali lidé, kdyby se stali všemocnými nebo se něčemu takovému alespoň přiblížili? Až by nakrmili všechny hladové, zvítězili nad nemocemi a přestali válčit…
Asi by se vynasnažili proměnit zemi v rajskou zahradu. Podle svých, čistě lidských představ. Všude by triumfovala bujná příroda. Do té by lidé roztrousili útulná obydlí, splývající s krajinou – a nikde žádné megalopole ani průmyslové aglomerace. To všechno by se přestěhovalo na nějakou sousední planetu – dejme tomu na Mars nebo na Venuši.
„Klíčníci budou někde hned vedle, Pavlíku,“ usoudil Martin. „Například na té planetě s atmosférou složenou z inertních plynů. Tam budou jejich továrny a města.“
„A co tady?“ zeptala se améba.
„Tady si zařídili ráj. Tady se koupou v říčkách, jedí tu, odpočívají a rozmnožují se. Stejně jako před tisícovkami let.“
„Ale proč?!“ otázal se popudlivě Pavlík. „K čemu je dobré zničit všechny stopy technologické civilizace? Proč nejdřív něco stavět, a pak to bořit?!“
„Pro tebe je těžké pochopit, jak strašně si příslušníci technologických civilizací přejí zničit veškerou svou techniku,“ vysvětlil Martin.
„Tak to risknem,“ nediskutoval už dál Pavlík. „Co ty na to, Peťko?“
„Z takovéhle vzdálenosti nemůžu další planety detailně prozkoumat,“ vypískl pilot. „Poletíme?“
„Dobře.“
„Hurá!“ zajásal znovu malý bezzar. „Propočítávám kurs. Můžu ještě trochu prohřát modrý labyrint?“
„To nemůžeš, chlapče,“ řekl přísně Pavlík. „Už tak jsi hodně rozehřátý. Jen se snaž dál.“
Loď zatím dál kroužila nad planetou. Martin upřeně zíral na obrazovku a pokoušel se v džunglích ubíhajících dole pod nimi objevit alespoň jediného Klíčníka, ale na něco takového bylo zobrazení málo detailní.
„Ty opravdu věříš, že Klíčníci jsou na jiné planetě?“ zeptala se skoro šeptem Ira.
„Ano,“ odpověděl stejně tiše. „Pokoušel jsem se uvažovat stejně jako oni. Klíčníkům dokáže porozumět málokdo…, ale řekl bych že v tomhle ohledu mají k lidem velice blízko.“
„A co když tam taky nikdo nebude?“ ptala se dívka dál. „Co když tady žádné Stanice nejsou?“
„To by se pak nedalo nic dělat,“ pokrčil rameny Martin. „Já bych chodil na lov, a ty bys zatím udržovala oheň…“
„Já bych měla jiné řešení,“ sykla Ira spiklenecky „Kdybych zahynula…, tak se mé… mé sestry dovědí všechno, co se tady se mnou stalo. A dokážou pomoct.“
„Ale jak?“ zapochyboval Martin. „Myslíš, že bezzary přemluví, aby sem vypravili záchrannou výpravu? To ne, já bych uvažoval střízlivěji.“
„Jsem připraven, můžeme vyrazit!“ zvolal optimisticky Peťka. Bylo vidět, že pilotování lodi mu dělalo vyloženě dobře. Planetu pod nimi jako by odnesl prudký závan větru. Skromná bezzarská lodička znovu rozpohybovala vesmír.
„Ale stejně – je to cesta zbytečně komplikovaná a nepřirozená,“ filozofoval Pavlík. „Když civilizace jako ta klíčnická dosáhne takových úspěchů, tak přece nezačne uvádět svou planetu do prapůvodního stavu. Já samozřejmě chápu, co je to touha po přírodě, ale ta je přece vlastní méně vyvinutým rasám, které si své životní prostředí zasvinily ale ještě stále se nepřizpůsobily urbánnímu životnímu stylu… Podívejme se třeba na takové aranky – ti poškozenou přírodu obnovili, ale rozhodně to neznamenalo, že by ničili svá města a své továrny. Mají mnoho rezervací, ale na druhé straně tam funguje celá síť megalopolí…“
„To platí v případě civilizací, které se vyvíjely samostatně,“ poznamenal Martin. „Ale co svět na úrovni toho pozemského? Všude jen vykácené lesy, otrávené řeky a jedovatý vzduch… A do toho najednou vstoupí fenomén všemocnosti!“
„Jestli mám Cizince za něco rád, tak je to tahle naprosto nepřirozená logika!“ prohlásil spokojeně Pavlík. „Však si to ověříme, příteli. Prostě si to ověříme.“
„Jak dlouho poletíme?“ zeptal se Martin.
„Tak sedm hodin,“ odtušila melancholicky améba. „Takže bude dost času na posouzení těch nejrůznějších hypotéz.“
A opravdu – času na debatu bylo dost. Dokonce se stihli i najíst, A trochu si zdřímnout. A taky využít hygienického zařízení lodi, které bylo funkčně dokonalé, ale pro užívání z lidského hlediska nebylo právě nejpříjemnější.
Asi dvě hodiny před příletem k planetě Peťka oznámil, že kolem ní nekrouží žádné asteroidy, ale že celý prstenec je umělého původu… Martinova obrazotvornost okamžitě vykreslila cosi jako ve sci-fi stokrát opěvaný prstencový svět, kde tentokrát žijí Klíčníci, spravující své technologie. Jenže všechno bylo nakonec mnohem jednodušší.
Malou studenou planetku s šedomodrým, povrchem neobklopoval jeden, ale hned několik prstenců černých kosmických korábů, kroužících na vysokých oběžných drahách. Nad chmurným mrtvým světem proplouvaly tisíce obrovitých koulí, vzdálených jedna od druhé vždy jen pár desítek kilometrů. V několika vrstvách a na několika základních orbitách vypadaly jako smuteční taneční kolo či jako diadém z černých perel, korunující promodralou tvář zesnulého světa…
„Měli jsme pravdu,“ konstatoval Pavlík. „Jak já jsem rád, že jsme měli pravdu!! A ty, příteli, jsi nás podržel ve chvíli váhání a nejistoty! Děkuji ti!“
„V čem jste měli pravdu?“ nepochopil detektiv.
„Klíčníci by takovouto flotilu postavit nedokázali!“ zvolal vzrušeně bezzar. „Něco takového by vyžadovalo kapacity

několika velmi vyvinutých světů. Oni prostě našli flotilu vymizelé prastaré rasy. Rozumíš? Normálně si žili a stavěli své závody a svá města. A pak najednou zjistili, že kolem sousední planety krouží takový zázrak! Tak nelenili, vypravili tam průzkumnou expedici… a našli sklad obřích kosmických lodí. A možná i nějaké stavby na planetě samotné. Oni jsou opravdu jen „klíčníci“, Martine! Oni nejsou stavitelé Forten. Oni jsou jejich nezákonní uživatelé!“
„Proč? A proč ne dědici?“ otázal se detektiv. „Víš, u nás na Zemi platí zvyk, že neobhospodařovaný majetek připadne nálezci.“
„To je typicky mnohobuněčný přístup,“ prohlásil Pavlík. „Neobhospodařovaný majetek patří všem!“
Martin zatím stále nechápal, zda bezzar žertuje či zda to navzdory svým zvyklostem myslí vážně. Jejich loď mezitím zaparkovala na oběžné dráze kolem mrtvého světa. Pavlík soustředěně a se zájmem skenoval jeho povrch. Pak prohlásil:
„Nevidím jedinou známku nějaké civilizace. Takže objevili jen flotilu. Prostudovali způsob fungování černých hvězdoletů a dali si do pořádku svou planetu. A teď si na ní žijí jako v bavlnce. Jen někteří jednotlivci se rozlétli na všechny strany – dobývat galaxii. To je panečku terno!“
V Martinovi se cosi sevřelo, a tak se zeptal:
„Co sis to vlastně usmyslel, Pavlíku?“
„Tuhle vlnu expanze je třeba zastavit,“ prohlásila améba. „Souhlasíš?“
„Nejdřív musíme vaše teorie probrat přímo s Klíčníky,“ postavil si hlavu Martin. „Jsou to přece inteligentní bytosti, schopné komunikace…“
„No právě – inteligentní,“ odsekl Pavlík. „Příteli, ti budou svůj vliv po galaxii šířit dál a dál, dokud to půjde. Neznám inteligentní bytost, která by se jen tak vzdala daru bohů!“
„No dobře – a co tedy navrhuješ?“ přistoupil na jeho argumentaci Martin. „Zmocnit se některé z lodí? A zaútočit na rajskou planetu, kde Klíčníci odpočívají po práci?“
„Silně pochybuju, že bychom na něco takového měli dostatek sil – dokonce i kdyby šlo o jedinou loď,“ uznala zcela rozumně améba. „Klíčníci na prostudování cizích technologií potřebovali určitě několik set let, a nám bude stěží dopřáno sotva pár dní… A pak – zmocnit se takové techniky znamená ocitnout se v nevídaném pokušení… Přece si nemyslíš, Martine, že my bychom o získání takových znalostí taky nestáli? Copak si myslíš, že nám se taky nechce brázdit z jednoho konce galaxie na druhý vypravit se do středu vesmíru a pochopit veškeré taje prostoru, hmoty a času? To všechno je příliš velké lákadlo Martine!“
„Prstenec Všemocnosti,“ vydechl ponuře Martin při pohledu na černou obruč, rotující kolem planety. „To je fakt, zdravý rozum káže se podobného objevu za nic nevzdat!“
„A proto musíme všechny černé hvězdolety zničit,“ uzavřel svůj výklad Pavlík. „Na planetu obydlenou Klíčníky asi útočit nebudeme. Genocida k našim metodám rozhodně nepatří! Ale když jediným úderem smeteme jejich flotilu, tak vlna klíčnické expanze opadne sama sebou. Pochybuju, že by do této chvíle uvedli do provozu víc než tisíc lodí…, jenže tady jsou jich desetitisíce, možná statisíce!“
„Jakou teplotu má tvůj modrý labyrint?“ zeptal se zdvořile detektiv.
„O stupeň vyšší než je kritická,“ přiznal bez vytáček bezzar. Část jeho zrakových receptorů se otočila k lidem. „Pochop – kdybych byl opravdu při smyslech, tak bych se k něčemu takovému samozřejmě neodhodlal. Proto jsem se musel vehnat do stavu omezeného, kontrolovaného šílenství. Takové mánie!“
Martin zachytil Irinin vylekaný pohled a co nejklidněji se ptal dál:
„A jak chceš zničit statisíce lodí, z nichž každá má v průměru aspoň kilometr? Čelním nárazem?“
„Ale Martine!“ zvolal vesele Pavlík. „Copak si neuvědomuješ, že zbraní se může stát jakýkoli pohybový princip? My prostě ve vztahu k této flotile pohneme vesmírem. Jenom nepatrně, tak, aby hvězdolety skončily v nitru zdejší hvězdy. Jsou to pochopitelně obludně výkonné a odolné stroje, ale něco takového nevydrží ani ony.“
„A navíc je do té hvězdy můžu uvrhnout po částech!“ podpořil Pavlíka Peťka. „Nejdřív ty nad jednou polokoulí, a pak zbytek.“
„I ty můj šikulko?“ rozněžnil se Pavlík. „To je ale geniální dítě, no nemám pravdu?“
„Ale my jsme proti, Pavlíku!“ zvolal Martin. „A když už jsi nás na tuhle výpravu vzal…“
„…tak jsem vám tím neposkytl právo o něčem rozhodovat!“ připomněl mu bezzar. „Snažte se zachovat klid! Za chvilku bude po všem.“
Martin velice pomalu strčil ruku do kapsy, vylovil odtud revolver a natáhl ho. Pak ruku prostrčil pružnou membránou, která ho tiskla do jeho křesla, a řekl:
„Zastav to, Pavlíku!“
Améba si povzdechla:
„Uvědomuješ si, že ses ocitl na palubě živé kosmické lodi, kterou dokážeme ovládat jen my Martine?“
„Ano.“
„A chápeš i to, že tahle loď tě dokáže na pouhý můj myšlený pokyn rozmáčknout na placku nebo přetrhnout vejpůl?“
„Ano.“
Pavlík, se usmál:
„Odvahy jsem si vždycky vážil! Ale ubližovat vám nikterak nechci, přátelé! Stále vás ještě považuji za spojence. Vy jste se jen ocitli v tenatech rozumu. Střílet klidně můžeš, Martine. Dynamický ráz mému tělu nijak neublíží, kulka jím prostě projde – to bude všechno.“
„Dokonce i když zasáhnu modrý labyrint?“
„Ano,“ uchichtl se pobaveně Pavlík. „Struktura kov propustí a bude pokračovat v práci.“
„No dobře, na kinetickou energii jsem stejně příliš nespoléhal,“ přiznal se Martin. A stiskl spoušť.
Výstřel zazněl malou kabinou měkce a tlumeně. V průzračném těle bezzarově zabouřila bublinkatá stopa – asi jako když

ponoříte rozžhavenou kovovou jehlici do vody Martin zasáhl přesně, šňůrka bublinek proklála modrý labyrint.
Pak střela mlaskavě prorazila kupoli, v níž nezůstala žádná stopa, a zmizela ve vzduchoprázdnu kamsi směrem k černým hvězdoletům.
„Chichichi," řekl Pavlík. „Kůrka. Krůta. Královna sentencí! Esence!"
Na okamžik se odmlčel, ale jeho další slova už zasáhla téměř do černého:
„Demence-demence! Chichi. Litá nitka. Litanie!"
„Spoléhal jsem v přeměnu kinetické energie v potenciální," řekl Martin. A vystřelil ještě dvakrát.
Pavlíkův modrý labyrint opět proťaly dva kypící proužky.
Bezzar tence vypískl a prohlásil.
„Azch. Ochro. Aaaaaa… Rrrrooo!"
Trup lodi začal jemně vibrovat.
Martin pohlédl na Irinu. Křičela – bylo to zvláštní, ale Martin nezaslechl ani hlásku, jako by jeho vědomí všechny nepatřičné zvuky beze stopy odfiltrovávalo.
„Připravil jsem ho o rozum," řekl Martin. „Promiň, Irinko. Ale my jim nesmíme dovolit, aby flotilu zničili!"
„Ten Pavlík vyslovuje tak zajímavé myšlenky!" zvolal dotčeně pilot Peťka. „Ale proč jen on! Já chci takové věci říkat taky!"
„Výsad nás na planetě Klíčníků," požádal ho Martin. „Na té, co jsme u ní byli předtím. A já ti pomůžu ke stejně zajímavým myšlenkám."
„A co lodičky?" zeptal se ještě ublíženěji Peťka.
„Ty až pak," slíbil laskavě Martin, jako by oslovoval lidské dítě. „Hoď nás na planetu, a pak si klidně můžeš házet lodičky do sluníčka."
„A nelžeš?" zeptal se Peťka.
Martin si konečně uvědomil, že Irina křičí na něj. Právě v okamžiku, kdy křičet přestala a zeptala se:
„Proč to děláte? No proč? Oba jste idioti!"
Martin se na ni podíval a poctivě vysvětlil:
„Aby klíčnické lodi nerozdrtily Bezzar i Zemi na prášek. On prostě mnohobuněčným organismům nerozumí. On neví, co je to msta."
Irina zavřela oči. Přikývla. A nakonec zašeptala:
„Chci odsud pryč, Martine…, něco se děje…"
„Lidé!" řekl najednou ustaraně Peťka. „Asi vás už zpátky na tu první planetu neodvezu. Promiňte. Kousky železa, které jsi před chvílí vyhodil, dolétly až k černým lodím a narazily na jejich plášť. Černé hvězdolety ožívají."
Martin pohlédl na sférickou obrazovku zrovna ve chvíli, kdy se girlandy černých lodí zahalily do přízračného bílého světla. Pavlík si vesele pobublával, kurzor poletoval po obrazovce jako zběsilý – jako pohled kojence, který ještě nemá rozum a neumí se soustředit.
To před nimi nebyl hřbitov. Přestože kousíčky olova byly ve srovnání s hvězdolety pranepatrné, neznámé bezpečnostní systémy vyhodnotily výstřely z Martinovy pistole jako útok.
„Johohó!" zajásal Peťka. „Budeme válčit! A pak zemřeme, všichni zemřeme. Ta dívka nezemře, protože je jí hodně. Kdežto nás je málo…"
Bezzarská loď poskočila stranou. Tentokrát se ovšem vesmír do pohybu nedal a po Martinově těle jako válec přejelo mnohonásobné přetížení. Táhlo je to někam k černým koulím, ozářeným mrtvolně bílým svitem. Martin nevěděl, jestli se mu to jen zdá nebo zda to tak opravdu je – ale jedna z lodí jako by se rozdělila na dvě stejně velké polokoule, které se od sebe mírně vzdálily…
„Martine! Martine!"
Ohlédl se na Irinu a v tu chvíli už věděl, co řekne.
„Bojím se," vyrazila ze sebe dívka. „Já se těch lodí bojím!"
„Neboj se," uklidňoval ji. „Jistou šanci ještě máme!"
„Tohle nechci!" kvílela Irina, zmítající se v pevném kokonu. „Já tam nechci! Pomoc! Tak udělejte něco, proboha!"
„Mám ti pomoct, aby ses tolik nebála?" zeptal se bezstarostně Peťka. „Navždycky a na furt?!"
„Ano!"
Martin zamířil na Peťku, ale lodí to příliš házelo, než aby dokázal vypálit přesně a zasáhnout bezzara hned napoprvé.
Irina znovu zoufale zakřičela.
A pak sebou loď smýkla tak prudce, že Martin ztratil vědomí.

Část šestá
Modrá
Prolog

V každém z nás už od pravěku sídlí strach ze tmy. Někdo se ho dokáže zbavit, jiný s ním úspěšně zápolí, ale jsou takoví, kteří se v naprosté tmě nedokážou ovládat, zmocňuje se jich panika a oni se zmítají sem a tam.
Martin tmu prostě neměl rád. Přitom ale v tmavých koutech nehledal tajemné stíny lupičů či příšer, rád se procházel spícím městem a miloval koupání v neviditelném a řvoucím nočním oceánu, kdy se jedinými orientačními body stávají bušení příboje a hvězdy na nebi. Nelíbila se mu však ona nevyhnutelná negace, již každá tma přináší. Protože tmou jsme především zbaveni práva vidět.
Teď, když seděl v naprostém a neprůhledném černu neznámo kde a čekal na neznámo co, Martin rozhodně nepanikařil.

Po hmatu už celou svou celu (protože jak jinak chcete říkat malé, temné a zamčené místnůstce?) do detailu prozkoumal. Měkké stěny pružná podlaha, na strop se dosáhnout nedá a ve zdech není jediný šev či jediná spára, které by signalizovaly dveře.
Jedním si ovšem vězeň byl naprosto jist – někde za těmi měkkými stěnami jsou Klíčníci.
Nyní ale přemýšlel o Irině. O hysterickém záchvatu, který se jí zmocnil při útoku černých hvězdoletů.
Popravdě řečeno to byla podivná hysterie. Martin rozumem chápal, jak je děsné, když se na vás hrnou tisíce obřích kosmických plavidel, z nichž každé je zřejmě schopno zničit celou planetu –, ale na něj z toho hrůza nešla. Poměr sil byl až příliš nesouměřitelný. Hlaveň mířící přímo do tváře, auto řítící se v protisměru či docela obyčejný agresivní halama uprostřed noci – to jsou příčiny ke strachu, ke zdravému strachu, mobilizujícímu síly i ducha.
Kdežto deset tisíc kosmických lodí, z nichž každá má v průměru kilometr? To už není ani k smíchu. To není ani David a Goliáš, ba ani Ezop a mravenec. Je plno žen, jichž se hysterický záchvat zmocňuje při pohledu na myš či na pavouka, ale Martin si byl naprosto jist, že na kosmická kataklyzmata ženy prostě nereagují.
Iriny se ovšem zmocnila těžká hysterie a v té nakonec dosáhla svého – pološílený pilot Peťka její poslední prosbu ochotně splnil. Měkké zámotky lehacích sedadel na palubě bezzarské kosmické lodi skutečně uměly své svěřence rozdrtit či slisovat na placku.
Inu, pro Irinu to přísně vzato opravdová smrt nebyla. Alespoň prozatím. Všechny vzpomínky této Iriny… jeho Iriny, získají zbylé dvě kopie (samozřejmě pokud jsou ještě naživu). Ale copak to je důvod k sebevraždě?
Detektivovou hlavou se teď honilo pět smrtí Iriny Poluškinové.
O první se zasloužil splašený khannan, dobromyslný téměř inteligentní živočich, s jakými si děti na Knihovně hrály jako s pejsky.
Druhou způsobila nečekaná přestřelka, v níž Iru zasáhly kulky tajemného „kovboje“, který přitom Irině viditelně fandil.
O třetí smrt se postaral zase nahodilý výstřel z rukou jejího vlastního přítele, určený Martinovi, ale zasáhnuvší Irinu.
Ta čtvrtá byla snad nejnesmyslnější! Dokázal by tohle vůbec někdo vymyslet? Uklouzla po kaluži krve a upadla přímo na geddarský meč!
A konečně pátá smrt, tentokrát výsledek hektické prosby, již splnila pološílená améba…
Jestliže zpočátku Martin choval podezření, že šlo o zlý úmysl, pak třetí a hlavně čtvrtá smrt Iriny Poluškinové toto jeho přesvědčení zviklaly. Jak by také mohl připustit, že Klíčníci jsou schopni poručit i náhodě a přimět dívku uklouznout tak, aby se nabodla přímo na impulzivně vztyčený meč?! To už by nebyla nezdolná síla, ale skutečná, univerzální všemocnost! S takovými možnostmi přece nemá smysl poštvat na dívku khannana nebo vyprovokovat přestřelku na jinak mírumilovné kolonizované planetě.
„Je to zkrátka osud,“ řekl nahlas Martin. „Úděl. Fátum. Předurčení.“
Pak se na chvíli zamyslel a dodal:
„Predestinace.“
Ruština zná jeden výstižný výraz – ten to má spočítané! Užívá se ho obvykle pro lidi těžce nemocné, ale občas naprosto stejnou představu vyvolá i člověk dokonale zdravý optimistický a po všech stránkách kvetoucí. Schopností takové lidi odhalit se často kasají někteří léčitelé a také kazatelé malých militantních kultů a sekt. Martin se k výrokům typu „sotva kapitán lodi vstoupil, okamžitě jsem měl jasno – ten to má spočítané“ odjakživa stavěl skepticky, až podrážděně, protože po bitvě je zkrátka každý generálem. Teď byl ale ochoten přiznat, že lidé, co to mají bytostně spočítané, opravdu existují. A existují zřejmě i ti, kteří jejich smutný konec předem vycítí.
Jenže aby Martin tuto lekci skutečně strávil, potřeboval si ji pětkrát zopakovat.
Že by Jurij Sergejevič měl pravdu a katalyzátorem Irininy opakované smrti byl opravdu on sám? Přes veškeré své pokusy ji naopak před smrtí ochránit?…
Možné to je…
Martin seděl s obličejem zabořeným do kolen a s rukama sepjatýma v týle. Přemýšlel…, pokoušel se pochopit, co si počít dál.
A pak se věznitelé rozhodli, že už je možné celu otevřít.
Martin vstal a párkrát přešlápl ve snaze rozhýbat strnulé nohy. Přistoupil ke světlému obdélníku na stěně, zašátral po něm, a když neobjevil žádnou kliku, prostě do něj strčil a dveře se poslušně otevřely ven.
Za nimi byla chodba. Dřevěné nenatřené stěny, dřevěná podlaha, ve stropě snad okna s matovým sklem, snad bíle svítící lampy.
Martin si nejdřív prohlédl sám sebe – byl oblečený, ale neznámo proč bos. Revolver u sebe samozřejmě neměl.
„Můžu ven?“ zeptal se. Odpověď nenásledovala žádná. „Dobře. Kdo nic nespáchal, nemusí se bát.“
Prošel chodbou, na jejímž konci objevil další dveře, tentokrát s kulatým dřevěným madlem.
„Ťukťuk!“ zavolal nahlas a zároveň kloubem ukazováku zaklepal. „Můžu dál? Asi ano…“
Otevřel tedy dveře a vstoupil na verandu zalitou světlem. Nezasklenou, naopak otevřenou lehkému čerstvému větříku. Někde nedaleko šuměla tekoucí voda. Ani moře, ani potok, ale řeka – slyšet bylo rovný a silný hukot prudké horské bystřiny. Tu před Martinem ukrývaly stromy, které příliš nepřipomínaly naše pozemské, ale měly zelené listí, a k tomu cosi jako kmen a cosi jako větve.
Zato uprostřed verandy stál velký kulatý stůl, zastavěný všemožnými jídly. Byla tu dvě prostá křesla poněkud nezvyklého tvaru; jedno z nich bylo volné.
V druhém seděl vysoký hubený Klíčník.
Jeho zádumčivý pohled zastavil Martina rovnou na prahu. Klíčník ale vzniklou trapnou pauzu zbytečně neprodlužoval.
„Je to truchlivo a osamělo. Promluv se mnou, poutníku.“
Nedá se říct, že by to Martina nějak překvapilo.

Klíčnický výslech s použitím práva útrpného se dost dobře očekávat nedal. Natožpak doživotí nebo dokonce trest smrti.
„Můžu si dát něco na zub?“ zeptal se Martin. „Poslední, co jsem jedl, byl biftek z améby. A to už je dost dlouho.“
Klíčník přirozeně neodpověděl. Jen si z karafy nalil nějaký oranžový nápoj.
Martin se posadil ke stolu a skálopevně se rozhodl, že otázky už pokládat nebude – stejně by to k ničemu dobrému nevedlo, a odpovídat taky nebude – to z pochopitelné okamžité nevraživosti.
Klíčník ale jako by na obvyklé rozmluvě netrval. Seděl, popíjel svou šťávu a sledoval obědvajícího Martina.
Jídlo detektivovi přes veškeré napětí a nepředvídatelnost situace opravdu chutnalo. Martin se jako člověk bytostně konzervativní k mimozemským krmím stavěl s jistou opatrností. Jistě – když nebylo zbytí, mohl pojídat zcela neznámé a nevídané měkkýše, již zmíněný biftek z živé améby či plody odporné chuti i barvy. Pozemská kuchyně přece taky může nabídnout zatuchlou tulení ploutev, která půl roku proležela pod povrchem Čukotky, lehce opražená sarančata po beduínsku, mozek živé opice po thajsku či slavná černá vejce i jiné roztodivnosti kuchyně čínské.
Ona i ta nejprostší jídla mohou neuvyklým očím připadat ne právě chutná. Martin si dobře pamatoval, jak jeden jeho zahraniční známý s hrůzou zíral na banální pohankovou kaši s mletým masem, znal slečnu, která dostala hysterický záchvat při pohledu na černý kaviár, a jeho milovaný strýček, muž vskutku velkorysých gastronomických postojů a zásad a velký kulinární vlastenec, se nedokázal bez odporu dívat na takové bytostně ruské jídlo, jako je ovesné želé.
Tabule, k níž ho mlčky pozval hubený Klíčník, byla exotická a oku lahodící zároveň. Plátky jemného růžového masa – Martin se kdovíproč rozhodl, že to bude ryba – byly mírně osmažené a polité voňavou kyselou omáčkou. Drobné vařené hlízy mohly být brambory, jedině že v chuti měly cosi z čerstvě upečeného chleba. Chutně vyhlížel i nádherně čistý bujón, v němž plavaly kostičky doměkka uvařené neznámé zeleniny a dlouhé tenké nudličky masa, poučeně nedovařeného a skýtajícího tak dokonalý kontrast tuhé konzistence a vybrané chuti. Z oranžového nápoje se skutečně vyklubala šťáva z čerstvých plodů – nebyla však sladká, ale mírně slaná, asi jako tomatová.
V hloubi duše Martin samozřejmě chápal, že první vnější dojem bývá klamný Šťáva vůbec nemusela být rostlinného původu, nýbrž mohlo jít o vývržek nějakého obrovitého strupatého červa, tuhé proužky masa ve vývaru mohly být vyvařená slupka nějakých larev a nakyslá krémová omáčka z rozemletých a odstátých much.
Takovéto znepokojivé myšlenky ale detektiv odháněl, jedl s chutí, a tak se mu dostalo i Klíčníkovy pochvaly:
„Tyto pokrmy jsou velice blízké vašim jak co do vzhledu, tak co do chuti a původu. Mně ale taky chutnají.“
Martin vděčně kývl hlavou. Klíčníci někdy přece jen odpovídali…, ovšem pouze na otázky nevyřčené. Cosi v jejich chování připomínalo zvyky rozmazlených dětí, které také nikdy nesplní vaši přímou prosbu, ale zároveň mohou být velice milé a vstřícné z vlastní iniciativy.
„Je tu truchlivo a osamělo,“ opáčil ihned Klíčník, jako by se za svou předchozí přívětivost zastyděl. „Promluv se mnou, poutníku.“
Martin odsunul sklenici se šťávou a znovu souhlasně přikývl.
„Chci vyprávět o osiřelých dětech,“ řekl. „Jistě víš, že takové věci se občas přihodí…“
Klíčník čekal.
„Proč zmizeli rodiče právě těchhle dětí, to nevím,“ pokračoval detektiv. „Ale to se stává. Může za tím být katastrofa…, čísi zlá vůle…, zkrátka a dobře – ty děti zůstaly samy. Svým rodičům se přitom nepodobaly ani v nejmenším: svět se prudce měnil a jediné, co rodiče mohli dětem dát, byla schopnost v tom novém světě přežít. A také paměť. Paměť se vzpomínkami na zmizelý svět a zmizelé předky. A s předsevzetím, že ony, ty děti, musí být jiné. Nebylo přitom důležité, zda lepší či horší – prostě jiné. A v těch dětech se usadil pocit křivdy. A to je strašná věc, Klíčníku, když se dítě cítí ukřivděné! Snazší je porozumět tajemství Knihovny než tajemství dětské duše. Hrdí geddaři vychovávají rozumné bytosti z khannanů a ze všeho největší strach mají z toho, aby se takového khannana něco nedotklo. Moudří a neohrožení arankové zase nedokáží svým dětem nic odmítnout…, že by proto, že už vědí, v co se v budoucnu mohou proměnit dětské slzy? Obyvatelé Prérie-2 se taky zlobí na zlé bohy, kteří opustili jejich předky. Ti ale nosí křivdu v sobě, kdežto osiřelé děti, o nichž ti vyprávím, se rozhodly hodit zlým bohům rukavici. Rasa dio-daů, vybavená dědičnou pamětí, své dějiny poztrácela a uchovala si jen zkostnatělé rituály, kdežto tyhle děti si Armageddon, který zachvátil jejich rodiče, dodnes pamatují…“
Klíčník, jenž ho pozorně poslouchal, nepokojně poposedl:
„Souvislostem rozumím. Takže do detailů nezabíhej.“
„V tom případě se už nezmíním o Šeali a Talismanu,“ utrousil pomstychtivě Martin. „Z bezzarů vyrostly zdatné děti a úctyhodní následníci. Vytvořili novou civilizaci – sice nenápadnou a zdánlivě neprůbojnou, přesto však schopnou postavit se a vzdorovat i těm nejsilnějším v galaxii. Dopracovali se i smyslu pro humor – onoho důležitého mála, které vždy odlišuje rozum od prostého úsudku. Dokázali ledacos, vyjma jedné věci: bohužel nebyli s to dospět. A zůstali opuštěnými dětmi, zmítanými touhou po pomstě za své rodiče. Dětmi často impulzivními, nejednou agresivními a za každých okolností sebejistými a odmítajícími samu představu vlastní smrtelnosti. Dětmi vytrvale připravenými odpovědět na tisícileté křivdy – a nechápajícími, že msta plodí zase jen mstu. Neřekl bych, že je to biologická vlastnost jejich rasy. Spíš takový sociální stereotyp. Ti, kdož bezzary zplodili, je nestihli vychovat.“
„A co geddary nebo lidi – ty někdo vychovával?“ zeptal se Klíčník.
„My jsme ale měli mnohem víc času,“ namítl Martin. „My jsme stihli projít svou cestu. Dospěli jsme…, samozřejmě v rámci svých možností, ale dospěli jsme. Kdežto bezzaři zatím ne. A já teď nevím, zda takovou šanci vůbec ještě dostanou.“
„Ty se o bezzary bojíš, viď…,“ řekl Klíčník.
„Bojím…“
„A jaký je v tom pro tebe rozdíl, jestli civilizace inteligentních améb vyhyne nebo zda bude žít a vyvíjet se dál? Co tobě

je do toho, člověče?“
„Zachutnal mi jejich koňak,“ ušklíbl se detektiv.
Klíčník se odmlčel. Pak nesouhlasně pohnul hlavou a vyslovil obávané:
„Je to truchlivo a osamělo, poutníku…“
„Ještě jsem neskončil,“ přerušil ho nervózně Martin. „Bezzaři jsou nadané děti. Se všemi myslitelnými pubertálními komplexy. Jenže i my ostatní – myslím, geddaři, lidé, arankové či dio-daové – taky nemáme důvod k nějaké zvláštní pýše. Z hlediska vesmíru jsme přece ještě také jen v kolébce. A i když už jsme se naučili lézt po čtyřech a třást chrastítkem, přece jsme pořád teprve na začátku cesty.“
„Vy už nelezete po čtyřech,“ přerušil ho Klíčník. „Vy už jste udělali své první krůčky.“
„Budiž,“ souhlasil Martin, „dejme tomu, že jsme vylezli na první schod vedoucí do prvního patra. Což může být důvod k hrdosti. Ale naučíme se opravdu chodit, nebo nás někdo bude nosit v náručí? Budeme si umět dát pozor na oheň, když nebudeme vědět, co jsou sirky? Budeme vědět, co je to elektrický proud, když se kvůli nám budou neustále přelepovat zásuvky? Naučíme se používat lžíci, když nás pořád bude někdo krmit? Zvykneme si kousat a žvýkat, když budeme dostávat jen a jen kaši?“
Klíčník se tiše rozesmál:
„Naučí se dítě držet rovnováhu, když ho necháme jezdit pouze na tříkolce? A co když se chce naučit létat – máme ho pustit na střechu? Uklidni se, Martine. To já jen, aby řeč nestála…, prostě nabízím příklad dvojsečnosti jakékoli analogie. Vy nejste děti a my nejsme vaši pěstouni. Nikdo se nechystá vás trvale hýčkat. Nikdo vám nebere vaše hračky a nikdo vám nic nepředžvýkává. Klidně si navzájem házejte na hlavy ta vaše jaderná chrastítka, hrabte se v pískovištích a hledejte tam poklady a vůbec – trvale jitřete svůj genom. Copak jsme vám někdy něco zakazovali? Copak jsme vám nedovolovali rozebírat darované hračky či dokonce předělávat motyky na kopí?“
„No dobře…,“ začal Martin, ale Klíčník ho zatím nepouštěl ke slovu:
„Jistě, dětem je vlastní zlobit se na rodiče za jejich péči. Ale ještě vlastnější jim je hledat rodičovský dozor tam, kde není a nikdy nebyl.“
Martin se na Klíčníka utkvěle díval a marně se pokoušel zachytit alespoň stín nějaké mimiky…, náznak úsměvu… nebo klidně i posměšku, či dokonce opovržení… Ale nic. Stále jen táž nehybná maska tváře, porostlé hustou černou srstí.
„Tak dobře…,“ řekl nakonec detektiv. „Tak si budeme dál hrát se sirkami. Dokud nepřijdou ti, kteří nebezpečné hračky seberou nám všem.“
„A víš opravdu jistě, že hraní se sirkami vždy končí požárem?“ zeptal se Klíčník.
„Jistě vím jen to, že hra s ohněm končí potopou,“ namítl Martin. „O tom tě zřejmě nepřesvědčím… Já vás jen prosím, abyste netrestali děti za to, že zavolaly k hasičům a způsobily falešný poplach.“
„Ty děti nikam nevolaly Martine. Ty děti se jen rozhodly zapálit všechny sirky naráz…, protože nepochopily že požár zaklety do jediného okamžiku se jmenuje výbuch.“
Klíčník umlkl. Teď před Martinem seděl jako člověk s hlavou zabořenou do dlaní, hluboce pohroužený do vlastních myšlenek, a detektiv se nemohl zbavit dojmu, že právě s kýmsi rozmlouvá…, rozvažuje o tom, co před chvílí vyslechl… a pak spěje k rozhodnutí…
Klíčník zvedl hlavu:
„Rozptýlil jsi můj stesk a osamělost, poutníku. Vstup do Fortny a pokračuj ve své cestě.“
Martin mlčel. Ani se nepohnul. Nekladl zbytečné otázky ale ani se nepokoušel vstát.
„Rodiče můžou dětem nasekat, když ty děti zlobí,“ řekl ještě tiše Klíčník. „Zvlášť když jsou to opuštěné děti…, opuštěné ve chvíli, kdy jiné východisko nezbývalo… Ty děti nejsou zapomenuté, ale ponechané na pospas osudu… Rodiče můžou dětem nasekat, ale hlavu jim samozřejmě neutrhnou. O bezzary se neboj, Martine.“
„Hrome…!“ vydechl Martin. „Tak vy jste…“
„Ti, co nalili vodu rozumu do nové nádoby, si svou cestu vyvolili sami,“ pokračoval Klíčník. „Nechtěli, aby z Bezzaru zbyla jen neživá bleděmodrá poušť. Hodně toho zapomněli, ale mnohému se naučili. O posměváčky z Bezzaru si nedělej starost, Martine. A pokračuj ve své cestě.“
„Ale Irina…,“ řekl Martin. V hlavě měl dokonalý galimatyáš, ale chápal, že klást otázky nemá smysl. Tuhle ale položit musel – Irina číslo pět pro něj znamenala mnohem víc než všichni jeho dosavadní klienti… a vlastně i než čtyři první dívky téhož jména.
Klíčník přirozeně mlčel. Jen sklonil hlavu a díval se do země.
„Vy nejste všemocní,“ uhodl Martin. „Nemám pravdu? A teď jste narazili na něco, s čím si neporadí ani vaše rasa… Tak proč si pořád hrajete na všemohoucí bohy? Proč nám nepodáte ruku?… A když ne nám, tak třeba arankům… nebo dio-daům, nebo alespoň svým vlastním potomkům? Když už nejste ani patroni, ani poručníci, ani dozorci, ani průvodci…, to se nemůžete stát prostě našimi přáteli? Nebo staršími bratry?“
Klíčník mlčel. Pak Martinovi pohlédl do očí a ten v jeho pohledu zaznamenal ironii, trpkou a unavenou ironii mudrce, obklopeného hlupáky.
A nato Klíčník zmizel.
„Audience skončila,“ usoudil poněkud zaražený detektiv K takovémuto ukončení rozhovoru se Klíčníci ještě nikdy neuchýlili.

Martin se na zpáteční cestu chodbou nevydal hned – ani netušil proč, ale věděl, že Fortna bude právě tam, v místě jeho věznění. Nejdřív vyšel z domku a prohlédl si ho zvenčí. Byl to malý útulný srub, naprosto splývající s lesem – dokonce i na jeho střeše pokryté drnem rostly mladé stromky. Když popošel sotva tak deset kroků, už se omšelé trámy porostlé větvemi a šlahouny nedaly od okolí rozeznat. Na své rodné planetě Klíčníci asi podobné maskování k ničemu

nepotřebovali, ale přesto – právě tohle maskování bezzary dokonale zmátlo.
Klíčníkům se ze všeho nejspíš takhle žít chtělo.
Martin došel až k bystřině a chvíli se kochal jejím střelhbitým proudem, řítícím se z hor. Voda byla průzračná, křišťálově čistá, míhaly se v ní drobné rybky a u samého břehu se starostlivě olizovalo hebké zvířátko, které se Martinovým příchodem nenechalo vyrušit a do vody hupslo, teprve až svůj očistný rituál dokončilo.
Bylo tu opravdu a bezezbytku nádherně…
Martin vstoupil zpátky do srubu, prošel prázdnou chodbou a postavil se k pultu. Terminál tu měli obyčejný, pozemský. Jen tak ze zvědavosti se Martin pokusil navolit hned několik planet naráz, ale tato původně opomenutá možnost už byla zablokována.
A tak si jako obyčejně vybral planetu Zemi a na ní město Moskvu.
1
Město ho přivítalo průtrží mračen. Šikmé provazce vody bušily do louží, zvedaly z nich okamžitě hynoucí fontánky, ze střech se valily celé vodopády a ten déšť rozehnal dokonce i jinak trvale přítomné protiklíčnické demonstranty. Před Stanicí v tuto chvíli paličatě stál je pán s transparentem GALOČKO, VRAŤ SE! Měl sice deštník, ale hodně starý a olezlý, pár drátů v něm už bylo polámaných a voda opuštěnému manželovi (ostatně – proč zrovna manželovi?) stékala za límec i na plakát. Oranžový zvýrazňovač, jímž byla beznadějná, víceméně neadresná výzva napsána, se už rozmazal a přetvářel pečlivě vyvedený text v jakýsi komplikovaný kaligrafický experiment.
Martin zamířil k volnému pohraničnímu turniketu: Boty mu Klíčníci nakonec nevrátili, takže se loužemi snažil kráčet co nejsamozřejměji a nejnezávisleji. Bez bot se přece nesmí jen do metra, tak co!
Martin se na vteřinku zastavil u zoufalého muže. Jejich pohledy se potkaly a muž lehce pokývl – tak nějak velice samozřejmě a povzbudivě, jako by byli staří dobří známí, kteří už si při podobných příležitostech nemusejí nic říkat – stačí přátelský pohled.
„Hodně štěstí," pohnul jen rty Martin.
„Děkuju," odpověděl stejně neslyšně muž.
Martin přistoupil k pohraničníkovi, který se nudil pod průhlednou stříškou, a podal mu svůj pas.
Ten se ovšem na cestovní doklad ani nepodíval a rovnou střelil pohledem pod svůj vysoký pultík.
„Jistě, já jsem Martin Dugin," usnadnil mu to detektiv.
„Hodláte klást odpor?" zeptal se pohraničník. Byl velice mladý a proto hodně nervózní. Nebo že by se naopak pokoušel proceduru zatčení proměnit v akt samozřejmý či dokonce špásovný?
„Chraň bůh!" ujistil ho Martin. „Proč taky?"
Vojáček zaváhal. To už tiskl nějaké tlačítko pod pultem, ale eskorta do děsivého lijáku moc nespěchala. Bordel, všude je pořád bordel…
„Máte zbraň?" zeptal se mládeneček v pohraničnické uniformě.
„Tu mi odebrali už Klíčníci," postěžoval si detektiv. „Byl to dobrý revolver, dá se říct můj oblíbený. A boty taky…, chápete to?"
Pohraničník se poslušně podíval dolů, aby Martinovy bosé nohy pokryté souvislou vrstvou bahna, řádně prozkoumal. To byla ta pravá chvíle, kdy bylo možné mládenečka vzít pěkně za ušima a zmizet – kdyby se Martin k něčemu podobnému chystal.
„To jsou ale neřádi," podivil se upřímně pohraničník. „A že vám vzali zrovna boty?"
„Taky si říkám," souhlasil s ním živě Martin.
Konečně dorazila eskorta. Pohraničníka to těžce zmátlo, a tak obhrouble zavelel:
„Půjdete tady s nima, občane. A žádný hlouposti!"
„Však já jsem pokora sama," ušklíbl se Martin. Pro jistotu si složil ruce za záda a vykročil mezi dvojicí strážných do prostor Správy pohraniční stráže, zabírající přízemí a první patro nejbližšího obytného domu.

Jurij Sergejevič přijel navečer, právě když Martin dojídal misku své vězeňské šlichty. Ačkoli – slova šlichta užíváme jen kvůli zvukomalbě a zvýraznění tragičnosti okamžiku: Ve skutečnosti všechny zadržené u východu ze Stanice věznili ve velmi snesitelných podmínkách – na evropsky vybavených, úzkostlivě čistých samotkách s normálním záchodem, lůžkem a zamřížovaným okénkem, a také jídlo bylo obstojné, zhruba na úrovni pohraničnické posádkové kuchyně. Přece jen se sem dostávali všelijací zadržení – jednou západní turisté, kteří se cestou z kosmu rozhodli podívat i do exotického Ruska, ale zapomněli si pro ten účel pořídit vstupní vízum, jindy ruští občané, přitom ne právě nejchudší, kteří své cestovní pasy někde „na prašných pěšinách dálných planet" jednoduše vytrousili.
Martin tedy snědl výživný rybí karbanátek bez chuti a vůně, vybledlé makaróny ušetřil pro kýbl s pomyjemi, pak si dopřál tři lžíce „letního salátu", což byly okurky s rajčaty to vše polité rostlinným olejem, a neštítil se ani vypít instantní kávu naprosto nepředstavitelné barvy a chuti. Při posledních doušcích ho hněvivým pohledem spálil Jurij Sergejevič, který do cely obratně vklouzl pootevřenými dveřmi a na žalářníka úsečně vybafl, aby jim „zajistil soukromí".
„Ježišmarjá, já všechno zbaštil," zalitoval Martin. „Zbyla jen trocha makarónů, nechcete? Právě se tu večeří, a ty maka…"
Jurij Sergejevič ho zkušeným pohybem popadl za límec a řádsky jím zacloumal:
„Doprdele, co to zase vyvádíš, ty pacholku?!"
Čekistův hněv očividně nebyl předstíraný, a tak Martin nepřipadl na nic lepšího než odpovědět:
„Zachraňuju vesmír, seč mi síly stačí. Co venku – nebesa už nepukají?"
Jurij Sergejevič ho okamžitě pustil, uklidnil se a usedl na pečlivě ustlané vězeňské lůžko. Martin byl muž předvídavý, proto si vše čistě povlékl, i když samozřejmě doufal, že už dnes bude nocovat v nějakém běžnějším místě.

„Ne. Nebesa nepukají. To je normální letní liják…, i když hodně silný. Navíc lokální – všude kolem Moskvy prý svítí slunce.“
„A co nad jinými Stanicemi?“ nedal se odbýt Martin.
„To jsme si taky prověřili, všude v normálu… V Novosibirsku je jasno, v Krasnodaru slabý déšť, právě ustává, a ve Státech…“ Jurij Sergejevič se najednou zarazil a pak vybafl: „Ale co já ti tady vlastně podávám hlášení?! Kde jsi byl? A cos tam dělal?“
„Na úplně nejprvnější klíčnické Stanici,“ opáčil nevinně Martin. „Přesně tam, co jste mi naznačoval.“
„Já ti nic nenaznačoval,“ odsekl překotně Jurij Sergejevič.
„No dobře, to já jen tak neoficiálně…,“ upokojil ho detektiv. „Když nenaznačoval, tak nenaznačoval. Takže jsem prostě nikde nebyl a nic nového nevím.“
Jurij Sergejevič si zhluboka povzdechl:
„Co se děje na Bezzaru?“
„Všechno podstatné už se tam stalo,“ odpověděl Martin. „Bezzaři si sestrojili kosmickou loď, pak chytře využili technologie samotných Klíčníků a přesunuli se ke Gammě v souhvězdí Vozky“
„Ale proč tam?“ podivil se čekista.
„Protože odtamtud Klíčníci vzešli. A améby se rozhodly jejich svět zničit…, přesněji řečeno přeměnit veškerou vodu na planetě v takové složení, v jakém dnes existuje na Bezzaru. Mazaná diverze – není-liž pravda?“
Jurij Sergejevič během této promluvy překotně bledl.
„Ale ničeho se nebojte,“ slitoval se nakonec detektiv, „Záškodnická akce ztroskotala. Sice jsme našli tu proslulou flotilu černých hvězdoletů – parkovaly u sousední planety –, ale já jsem pak oba bezzary zastřelil a…“
„Našli jsme?! Takže ty taky?!!“ zvolal nevěřícně podplukovník.
„No ano – já, on, on a ona,“ přikývl opět velice nevinně Martin. „Přesněji řečeno dvě améby, já a Iročka. Ale neměli bychom si popovídat na nějakém přívětivějším místě? Nebo snad mám začít třískat hlavou do zdi, žádat advokáta a psát stížnost k Mezinárodnímu soudnímu dvoru v Haagu?“
„Máte přece rozum,“ nadhodil už mnohem klidněji Jurij Sergejevič – ne snad výhružně, ale přece jen s dostatečně výmluvným podtextem.
„Však vy sám dobře víte, že mi nic udělat nemůžete,“ vrátil mu to detektiv. „Vy mě nebudete ani mlátit, ani omamovat narkotiky. A víte proč?“
Jurij Sergejevič se rozhodl, že si chvíli bude hrát na Klíčníka, a na otázku neodpověděl.
„Protože taky máte rozum,“ oznámil mu Martin. „A tomu, co teď řeknu, rád uvěříte. Jde o to, že v téhle chvíli mám patrně jen já šanci galaxii zachránit. Prostě se to všechno takhle schumelilo…,“ dodal skromně, když mu došlo, že to s tím vytahováním lehce přehnal.
„Co tedy chceš?“ zeptal se podplukovník po krátké pauze. Na potvrzení vážnosti svých úmyslů dokonce vytáhl z kapsy maličký zápisník.
„Nový buben, opravdickou šavli, červený šátek, štěně buldoka…,“ začal nezúčastněně vypočítávat Martin. „A taky se chci oženit…“
Jurij Sergejevič přestal psát a vytřeštil na novopečeného Toma Sawyera oči.
„Ale ze všeho nejdřív chci domů!“ dovolil si dokonce zvýšit hlas Martin. „K čemu vám proboha bylo to moje zadržení? Vždyť vy sám jste mě k cestě na Bezzar ponoukal! A jak jsem se po návratu zachoval já? Snažil jsem se někam skrýt? Prošel jsem snad newyorskou Fortnou a požádal ve Státech o politický azyl? Kladl jsem těm klukům na kontrolním stanovišti odpor? Já chci domů, tam se chci vysprchovat, pak si chci dát pořádnou kávu a potom sklenku koňaku. A pak…, pak si můžeme v klidu seriózně popovídat.“
„Ty nemáš představu, co to je byrokratický aparát, Martine, co to jsou tajněpolicejní hrátky…,“ utrousil s odporem Jurij Sergejevič. „Čtyři hodiny mi trvalo, než jsem je přemluvil, aby tě pustili… Tak pojď, Skywalkere jeden zasraná…“

Prakticky každý, snad s výjimkou alergiků na vodu či vyznavačů nezletilého špindíry z Mojdodyru, dobře ví, jaká je to slast vykoupat se doma po daleké cestě!
A vůbec nesejde na tom, jakou doma máte koupelnu. Zda jen maličkou komůrku s oprýskanou sedací vanou a fádními, tu a tam již opadanými kachličkami z dob Stalina a obracení toků sedmi sibiřských řek, či naopak moderní hygienický chrám s hydromasážním bazénkem, klozetovou mísou zavěšenou na zdi, bidetem a sprchovým koutem, kombinovaným s parní lázní. Inu – v tom druhém případě se můžete považovat za dítě Štěstěny, ale není nakonec největší štěstí postavit se pod tuhé pramínky horké vody, pořádně se namydlit, pak se opláchnout ledovou vodou a nakonec se ve vaně posadit, po jistou dobu si prohlížet špičky vlastních nohou a cítit, jak z vaší kůže stéká únava? Ujišťuji vás, že požitek je úplně stejný.
K Martinově spokojenosti však jeho koupelna byla spíš ten druhý případ. Nevadilo, že sprchový kout byl docela obyčejný bez rafinovaných trysek, které vodu chrstají na ta nejnečekanější místa lidského těla, a že hydromasážní vana nepocházela od firmy Jaccusi a s ohledem na skromné rozměry se k milostným hrátkám s přítelkyní samosebou nehodila. A přesto – když se Martin po návratu z cesty uložil do vany nebo se postavil pod sprchu, odpočívala duše i tělo.
Tentokrát se rozhodl, že Jurije Sergejeviče nekonečným cachtáním ve vaně trápit nebude. A tak se jen osprchoval, i když se vší parádou – chvilku mrzl pod ledovou vodou, a pak se zase div neopařil. Potom se celý pořádně utřel, hodil přes sebe župan a zamířil do pracovny.
„Už jsem se bál, jestli jste se náhodou neutopil,“ odtušil zasmušile čekista.
„Rychleji to nešlo,“ pokrčil rameny detektiv. „Kdybyste jen věděl, co je to požitek z hygieny.“

K Martinovu podivení se podplukovník rozesmál a smířlivě zvedl ruce:
„Ták dost, vzdávám se. Samozřejmě máš pravdu."
„Ale nejdřív se rozhodněte, jestli si tykáme nebo vykáme, Juriji Sergejeviči," upozornil ho Martin.
„Tykáme," rozhodl se po vteřinovém váhání čekista. „Tak co byste… by sis ještě přál? Večeři? Koukal jsem do lednice – máš tam jablko, zelené citrony, shnilé avokádo, pět křepelčích vajíček a pár cibulí. Z toho jsem radši nic nevařil. Nemám tu večeři radši někde objednat?"
„Radši ne," svraštil čelo Martin. Nebylo pochyb o tom, že Jurij Sergejevič by se uchýlil ke službám svých podřízených – a večeře by se pak skládala z hamburgerů nebo v lepším případě z velkokuchyňské pizzy „Zatím si vystačím s koňakem, citronem a dýmkou."
Martin se posadil ke svému stolu a nacpal si lulku. Jurij Sergejevič mezitím přinesl koňak a nakrájený citron.
„Tak co – mám vykládat všechno popořádku?" zeptal se Martin.
„Přesně tak," Jurij Sergejevič demonstrativně vytáhl diktafon a zapnul ho. „Celé si to nahraju."
Martin jen mávl rukou a začal vykládat – úplně všechno a bez jediné vynechávky.
Dobrý profesionál se vždy pozná podle toho, jak vás umí poslouchat. Jurij Sergejevič se tu a tam na něco zeptal, ale ty otázky byly poučené a padly vždy v pravou chvíli, takže nerušily tok vyprávění a jen do něj doplňovaly nové barvy. Pustě začal tenhle vcelku sympatický bezpečák láteřit jen jednou – když se dověděl, jak se Iročka dokázala stát sedmijedinou. Martinovi na jeho obsáhlé líčení postačila necelá hodinka – a to nic opravdu podstatného nevynechal.
„Takže oni nejsou patroni," konstatoval nakonec Jurij Sergejevič. „A zušlechťováním se podle tebe nezabývají.
„Zušlechťováním?" zaujal Martina nezvyklý pojem.
„No… to je takový termín ze sci-fi literatury…," zašklebil se čekista. „Prostě progresorstvím…"
„Aha, už chápu," přikývl detektiv „Čertví. Sami ale tvrdí, že je jim naprosto jedno, co děláme se získanými technologiemi, zda sami sebe zničíme nebo ne…"
„Tak to tedy kecají," uzavřel to příkře Jurij Sergejevič. „Takhle cílevědomá činnost přece musí mít nějaký smysl. A oni buď naplňují nějaký svůj plán, nebo plán cizí. Jiná varianta podle mě neexistuje."
„Řekni mi jednu věc" zatykal čekistovi s jistým úsilím a vůbec poprvé Martin, „oč vám v celé téhle kauze vůbec jde? Co přesně zatím předpokládáte?"
„Chceš znát celou pravdu?" ušklíbl se podplukovník. „No… tak si pro začátek přečti tohle…"
Vytáhl z kapsy poskládaný list papíru, rozevřel ho a položil před Martina. Ten si ho přečetl a nechápavě se na čekistu zadíval:
„Ale já nejsem major. Jsem nadporučík v záloze."
„Teď už jsi major," konstatoval poněkud teskně Jurij Sergejevič. „Jinak bych neměl právo seznamovat tě s přísně tajnými skutečnostmi. Ale tebe nechali jednu hodnost přeskočit…, z nadporučíka rovnou na majora…, ty Gagarine!"
„Ale já se nehodlám ucházet o zaměstnání u Státní bezpečnosti!" prohlásil odvážně Martin.
„A co si myslíš, že jsi v posledních dnech dělal? To jsi totiž pracoval jen pro nás!" ujistil ho rázně Jurij Sergejevič.
„Vidíš, tady se to píše: Dočasně… v souladu se zájmy státu a s ohledem na zvláštní okolnosti aktuální bezpečnostní situace!"
„A co když to nepodepíšu?" zeptal se Martin.
„Nikdo tě přece nenutí parafovat prezidentský výnos," uklidnil ho Jurij Sergejevič. „Prostě s námi jen uzavřeš smlouvu o stálém pracovním poměru."
„A co když…"
„Tak to bude velezrada," broukl Jurij Sergejevič a Martin v tu chvíli nebyl s to pochopit, zda žertuje či zda to myslí vážně.
Pro jistotu si ale řekl, že to bylo míněno vážně. A smlouvu ve třech vyhotoveních podepsal.
Jurij Sergejevič lejstra pečlivě uložil a řekl:
„Ráno dostaneš průkaz. Uniformu nakonec k ničemu nepotřebuješ…, ale vlastně ještě něco. Na."
Přitáhl si k sobě aktovku, otevřel ji a vytáhl odtud balík podivného tvaru, který Martinovi cosi nejasně říkal.
„Co to je?" nastražil se novopečený major.
„Tepelná zbraň, kterou jsi onehdy dostal darem," procedil s odporem skrz zuby Jurij Sergejevič. „To byla taky věc…, nemáš představu, co mi to dalo práce… Ve skladu jich máme sotva dvacet, ale… Zkrátka a dobře na… Ale jen na čas."
„A k čemu mi bude?" nechápal Martin. „Tady na Zemi."
„Kdo ti říká, že zůstaneš na Zemi?" podivil se podplukovník. „Ale teď do toho, majore… Nový frčky je třeba řádně opláchnout."
Dali si po sklence koňaku, ale ještě předtím Martin uložil aranský paprskomet do zbrojního sejfu. Jurij Sergejevič si povzdechl, přikousl plátek citronu a řekl:
„Všechno, co jsem ti vyklopil posledně, je čistá pravda. Na Irinu nikdo žádnou boudu neušil. Holka opravdu neměla na práci nic lepšího než vyšmírovat tatíčkovo dobrozdání, naštvat se do bezvědomí a vyrazit k Fortně… Tohle všechno je čistá pravda."
„A kdepak nám začíná lež?" otázal se tiše Martin.
„Já bych tomu neříkal lež…, spíš nedořečenost. Jasně – my se dneska nebojíme Klíčníků a toho, že si najednou vzpomenou a Zemi od sítě Stanic odpojí. To bychom přežili, o tom nepochybuj, kamaráde! A do vesmíru máme taky cestu otevřenou, však jsme už od nich ledacos pochytili… Jenže my si skutečně myslíme, že Klíčníci jsou jen pouzí následovníci jiné rasy, která kdysi uskutečnila první vlnu vesmírné expanze. A právě ti úmyslně nebo bezděky přibližujou nové pohromy…"
„Jaké pohromy?" zeptal se přímo Martin. „A kdo vlastně zaútočí?"

„To kdybychom věděli…," povzdechl si Jurij Sergejevič. „Už jsme do toho zapřáhli úplně všechny, co s tím mají něco společného…, odborníky na mimozemské civilizace, nebo třeba teology a znalce všech pozemských vyznání… Je to tak – dnes počítáme i s variantou zásahu vůle Boží! Ten projekt se v našich análech jmenuje Babylonská věž-2."
„A co na to sluhové Boží?" zajímalo Martina.
„Nic, co by stálo za řeč. Protestanti se dnes chovají skoro stejně jako buddhisté – jsou si jisti, že Bůh existuje, ale navenek se nijak neprojevuje a potopy světa už nepořádá. Katolíci se už taky plně zorientovali a dnes dokonce křtí Cizince… Nevím, jestli užs to slyšel, ale v Assisi prý uspořádali společnou bohoslužbu s geddary a lox-o… Jen muslimové jsou neochvějní a tvrdí, že všichni Cizinci jsou zplozenci ďáblovi…"
„A co naši pravoslavní?"
„Ti se zatím na ničem konkrétním neusnesli. Bible mluví příliš mlhavě a svatí otcové taky – žádné konkrétní pokyny pro podobný případ neposkytli… Zkrátka a dobře tu chybí nějaká jednotná politika," ušklíbl se podplukovník. „Přísně vzato jsou všechny církve zajedno jen v tom, že nejlepší by bylo, kdyby všichni Cizinci zase zmizeli. Pak by jejich pobyt na Zemi byl označen za dábelské mámení – a bylo by po starostech…"
„Co Židi?" otázal se s nadějí v hlase detektiv. Jako čistokrevný Rus (myšleno do počátků tatarsko-mongolského jha) pevně věřil, že právě Židi rozhodně nezklamou a že vše dostanou do rozumné a obecně snesitelné polohy.
„Židi se zachovali normálně," povzdechl si podplukovník. „Veškeré mimozemské jídlo označili za košer, k Cizincům se chovají klidně a přátelsky, obchodují s nimi a připravují se k vystěhování na jinou planetu…"
„Cože, všichni najednou?" nevěřil svým uším Martin.
„Nojo. Copaks to neslyšel? Vybrali si neobydlenou planetu, na první pohled ne právě nejvhodnější… To až později se ukázalo, kolik má Kanaan netušených kvalit: kolik je v jeho nitru platiny a uranu a jak úrodná je tam půda… Oni tam chtějí převézt půlku Jeruzaléma. A snad i deseticentimetrovou vrstvu půdy z celého Izraele."
„Vyloučeno!" prohlásil rezolutně Martin, který si okamžitě představil nepřehledný zástup Izraelců, vstupující do jeruzalémské Stanice s prastarými cihlami, stavebními kameny a pytli s rodnou hroudou přes rameno.
„Mají hodně spisovatelů, ti to nepochybně zaplatí," zapřemítal Jurij Sergejevič. „Ale budiž, teď už je na nářky pozdě. A pak – ať brečí antisemiti, ti aby se za nějakých deset let akorát věšeli. Nám jde spíš o to, že teologové stejně nepomůžou. Ani ti nejuvážlivější z nich. Nemají žádné informace, rozumíš?"
„Dobře, verzi prstu božího tedy ponechme stranou," navrhl Martin. „Počítejme tedy s jinou rasou. Která je ve srovnání s Klíčníky na evolučním žebříčku podstatně výš."
Jurij Sergejevič přikývl:
„To asi ano. Protože co jsou zač tihle Klíčníci? Klasický vzorek kolektivně-individuálního uvažování."
Martin lehce zadrkotal zuby a nalil si další sklenku koňaku:
„Přesně takhle to je," pokračoval podplukovník. „Ale to snad chápeš sám: Co se řekne jednomu, vědí rázem všichni. A to opravdu okamžitě. To jsme si ověřili… Přitom si však každý z nich uchovává vlastní individualitu, pomineme-li rituální fráze, jimiž na Stanicích vítají absolutně každého, osobnostní rozdíly mezi nimi jsou naprosto evidentní. Naši psychologové si svoje peníze věru zaslouží – to mi teda věř."
„A to společně i přemýšlejí?" zeptal se Martin.
„To ví jen ďas, jak to vlastně je! V případě potřeby jsou toho asi schopni. Jenže jak to probíhá – zda se jejich rozum slévá v jednu mamutí superinteligenci, nebo se odehrává cosi na způsob galaktického brain stromingu… To skutečně nevím. Je to zřejmě dost složité. Ale i kdyby se nám Klíčníci vzdálili sebevíc, stále si ještě uchovávají identitu jedince –, tedy cosi jako lidskost…"
„A co přijde dál? Společný rozum?"
Jurij Sergejevič rozhodil rukama:
„Možná. Jedno je ale jasné – i kdyby tahle superinteligentní civilizace disponovala neomezenými schopnostmi, bohem rozhodně není už z definice. Bůh musí být počátkem i koncem všeho. Stvořitelem všehomíra."
„Pokud se ale dá věřit dio-daům…," zauvažoval Martin.
„Máš na mysli představu neurčitého boha?" přikývl podplukovník. „Jako variantu bych to bral. Nebo jako přibližnou analogii, jíž se koneckonců můžeme řídit. Ale podle mě bychom tak daleko zabíhat neměli. Až umřeme – uvidíme. Teď bych uvažoval spíš v kategoriích nepředstavitelně výkonné superinteligence, která od všech ostatních civilizací očekává stejný postup po evolučním žebříčku. Od rozumu individuálního k rozumu individuálně-kolektivnímu. A nakonec k čistě kolektivnímu."
„Až se nakonec vesmírem budou potácet třeba dvě superinteligence. Nebo dokonce několik set. Brrr! Nebo že by tyto superinteligence nakonec splynuly v jediné vědomí? Kam ale dál? A proč? To si teda nepřeju."
Aniž jeden druhého vybízeli, přiťukli si a obrátili sklenky do sebe. Jurij Sergejevič trochu podrouseným hlasem zpěvně odtušil:
„Kdo mohl vědět, že je drát, dokud nepustili proud. Jenže on se nás nikdo ptát nebude, Martine. My si nebudeme moct vybrat, kamaráde."
„To se mi na tom právě nelíbí," přiznal se Martin. „Ale teď necháme toho chlastání nalačno a pojedeme někam na kus žvance."
„A kam to bude?" zajímalo Jurije Sergejeviče. „Ty se v restauračních zařízeních určitě orientuješ líp než já…"
„Já se jdu převlíci, a ty zatím telefonuj," nařídil mu Martin. „Dvě stě čtyřicet pět padesát jedna dvanáct. A hlasem bonvivána objednej stolek. Kdyby bylo obsazeno…"
„…tak řeknu, kde pracuju," ušklíbl se podplukovník. „No dobře, nedělej ze mě pitomce. A není ten podnik příliš…"
„Platím to já," skočil mu tvrdě do řeči Martin. „Protože čí frčky dneska oplachujem?!"
Jurij Sergejevič se bezděky zaškaredil:

„To neví ani superinteligence, či vlastně. Protože zatím mají všechny frčky v hrsti Klíčníci.

Jurij Sergejevič směle usedl za volant a hlasem nepřipouštějícím námitky vysvětlil, že má v kapse služební průkaz a vůbec – že zvyk řídit v jakémkoli stavu už mu asi nikdo neodpáře. Ulice byly kolem jedenácté v noci prázdné, takže stařičká volha se rozeřvala a rozstřikujíc louže vyrazila po třetím městském okruhu; širokým obloukem objeli Novoděvičí klášter a zastavili u nevzhledné budovy s nápisem Obvodní oddělení milice.
„To ses rozhod předhodit mě fizlákům, nebo co?“ užasl Jurij Sergejevič. „Jako za vydírání a za… Jo ták – my jdeme naproti?“
A kývl k nedalekému světelnému nápisu v ruštině a gruzínštině – Mimino.
„Nene, k téhle náladě se gruzínská kuchyně nehodí,“ řekl autoritativně Martin. „Já jsem spíš pro evropskou. Pojď.“
Vykročili svižně, protože dál nepříjemně mrholilo a oni si deštníky nevzali; minuli dva policejní gaziky a zabočili do dveří pod vývěsním štítem inzerujícím Starou mansardu.
„Doufám, že tady mají výtah,“ zabrblal poněkud znechuceně Jurij Sergejevič.
„Ten k ničemu nepotřebujeme, jdeme do sklepa,“ ujistil ho detektiv.
„Vždyť je to mansarda,“ podivil se čekista.
„Jenže stará!“ odvětil ve stejně rozmarném tónu Martin. „Kulturní vrstvy se dál vrší jedna na druhou a město, co jsme na ně byli zvyklí, mizí pod povrchem…“
Sešli do polosuterénu – a skutečně se ocitli v „mansardě“. Místnost byla protkána starým trámovím, po zdech kdosi namaloval bukolické výjevy, mezi nimiž visely kusy zrezivělého železa – zámky a podkovami počínaje a motykami a rýči konče. Malými okénky s matovými skly se dovnitř dralo v tuto pozdní hodinu naprosto nepřípadné denní světlo.
„To jsou mi filutové,“ ušklíbl se Jurij Sergejvič. „Člověk tu pořádně neví, jestli je den nebo noc.“
„Proto se to taky dělá,“ poznamenal uvážlivě Martin.
Že by sem chodil nějak často, se říct nedalo, ale Starou mansardu měl rád – za dobrou kuchyni, za příjemnou atmosféru i za zajímavé publikum, mezi nímž se dal potkat významný podnikatel, herec či řada dívek působivého zevnějšku, které právě shodily přebytečné gramy v sousedním fitness-centru a vzápětí se rozhodly, že je zase naberou zpátky.
Číšník je zavedl k příjemnému stolku v koutě. Martin se tázavě zadíval na Jurije Sergejeviče – ten nevyřčené otázce porozuměl a pokrčil rameny:
„No pivo.“
Objednali si dvě sklenice černého nefiltrovaného moku a na Martinovo doporučení také dvakrát vepřovou rolku. Pivo jim přinesli hned.
„Tak na tvoje zdraví,“ pozvedl sklenici podplukovník. „Budeš ho potřebovat.“
Martin si lokl piva a zeptal se:
„Ale stejně – proč zrovna já?“
„Nerozumím…“
„Proč Ernesto Semjonovič přišel konkrétně za mnou?“
„To já tě doporučil,“ přiznal se Jurij Sergejevič.
„Ale proč?“ trval detektiv umíněně na své základní otázce. „Mně to samozřejmě lichotí…, ale je tu třeba Andrej Kuzněcov, nebo Ljoša Filipov…“
„No jasně… A taky bratři Bušujevové, Syskar, Tasja Maximovová…,“ přikývl Jurij Sergejevič. „Musím uznat, že profíci to jsou.“
„Jasně. A Tasja i Andrej byli v tu chvíli úplně volní. To jsem si zjistil,“ dodal Martin. „Nebo takový Petr Baturincev – vsadím se, že toho zaměstnáváte už dávno. Tak proč jsi doporučil právě mě?“
Jurij Sergejevič si povzdechl, jediným douškem vyprázdnil půl sklenice a významně pohlédl na číšníka. Pak si pečlivě otřel rty a řekl:
„Přece proto, Martine, že když to celé začínalo, ty jsi byl ze všech nejdál.“
„To bys mi teda měl vysvětlit,“ začínal se skoro vztekat detektiv.
„Nemůžu. Už v tvém vlastním zájmu,“ zakroutil smutně hlavou Jurij Sergejevič. „Můžeš si mě třeba rozčtvrtit, a stejně ti to neřeknu. Problémů by ti zbytečně přibylo, a užitek bys z toho přitom neměl žádný.“
„Jasně – sledujete všechny, co často procházejí Fortnami,“ zamumlal Martin. „Já to všechno chápu… Smolíte hlášení…, snažíte se zkoumat náměty příběhů… No a co jste z toho všeho zatím nadojili?“
Jurij Sergejevič mlčel, mučednicky vraštil čelo a uhýbal očima.
„Klíčníci pojebaný,“ nevydržel to detektiv.
Číšník podplukovníkovi přinesl další pivo a rozložil po stole příbory. Oba muži se odmlčeli.
„Měl jsem nějakou šanci Irinu zachránit?“ zkusil to Martin obchvatem.
„Ne…,“ Jurij Sergejvič však zaváhal. „Ačkoli – ano i ne. Teď, když už víme, jak se Ira dokázala překopírovat, můžu na sebe být pyšný. A ty jsi byl skutečně ideální volba. Ale já očekával něco docela jiného, Martine. Čekal jsem, že během pátrání po Irině navštívíš několik planet, ale budeš pořád o pár kroků zpátky, půjdeš jen v jejích stopách…, zkrátka a dobře se mi to celé jevilo o dost jednodušší.“
„Ono nejde jen o Irinu, ale i o mě,“ dedukoval dál detektiv. „Dejme tomu, že jste chtěli, abych se do toho děvčete zakoukal…, proto jste předem vyloučili Maximovovou i oba bráchy…“
Jurij Sergejevič si odkašlal.
„Teď už toho nenechám, já to chci rozmotat do důsledku!“ nevydržel to Martin. „Ani nevíš, jak strašně špatně snáším tyhle narážky a rafinované zámlky!“
„A to je právě dobře,“ pochválil ho Jurij Sergejevič. „Ale už se o tvé unikátnosti nebudeme bavit. Protože unikátní

nejsi, ty ses jen ocitl ve správnou chvíli na správném místě. Být to o rok později, možná bych na Iřinu stopu nasadil Kuzněcova. A o rok dřív zase Pospěcha.“
„Myslíš Voloďu Spěška?“ podivil se Martin. Hned si vybavil toho inteligentního brýlatého mladíčka, který si velmi rychle vydobyl výbornou reputaci a který s oblibou, vhod i nevhod, užíval průpovídky „pospěšme si“. Před půlrokem ale slibnou kariéru zničehonic opustil. „Tahle přezdívku jsem nikdy neslyšel. Já myslel, že se mu říká Spěško…“
„V našich spisech jsme ho vedli jako Pospěcha,“ prozradil zdráhavě Jurij Sergejevič. „Ale v branži už nedělá…“
Číšník přinesl rolku, popřál oběma mužům dobrou chuť a zase se vzdálil. Martin si jídlo spokojeně prohlédl: jemné, dobře prouzené vepřové, posypané pohankou, povařenou s houbami, cibulkou, osmahnutou na čerstvém másle, a potřené krémem z křepelčích vajíček. A řekl:
„Víš, Juro, každé jídlo musí mít svou třešinku na dortu. V tomhle případě ten správný kolorit celé kreaci propůjčuje křepelčí vajíčko!“
„Už jsem si stačil všimnout, že bez křepelčích vajíček nedáš ani ránu,“ přikývl spokojeně Jurij Sergejevič a sáhl po noži a vidličce.
„A pít se k tomu musí každopádně pivo! Dobré černé pivo… Poslyš, a mě v těch vašich spisech vedete jako Posla?“ rozhodl se blýsknout svými znalostmi detektiv.
Jurij Sergejevič, který maso s pohankou žvýkal pomalu a důkladně, jen zamručel:
„Páni… to je teda dobrota…! Chceš to opravdu vědět?“
„Opravdu,“ vyhrkl lehkomyslně detektiv.
„Takže ne. Nevedeme tě pod přezdívkou Posel, ale Snob.“
Ještě nikdy si Martin nepřipadal takhle ponížený. Kdyby mu teď Jurij Sergejvič vrazil ksicht do masa s pohankou, cibulkou a třeným křepelčím vajíčkem, byla by to pohana podstatně menší.
„Nezlob se,“ oslovil ho prosebně podplukovník. „To vzniklo, ještě než jsem přišel…“
„Jasně. A ty bys pro mě vybral jinou přezdívku?“
„Chceš to opravdu vědět?“
Martin energicky zakroutil hlavou a upřel pohled do talíře. Do velkého, lesklého kulatého bílého talíře.
„Co na tom, jak nám po světě kdo říká?“ pokračoval podplukovník. „Mnohem důležitější je, jak se charakterizujeme my sami. Když je nám partnerem jen ta samota a slyšet nás můžou jen bůh či ďábel…“
Martin zvedl pohled k Juriji Sergejevičovi a zeptal se:
„Jsi si jist, že mezi předky nemáš nějakého Klíčníka?“
„No – mám tam psychiatra, popa, účetního s pověstí defraudanta…,“ začal vypočítávat podplukovník. „Ostatně, ten psychiatr byl alkoholik a popa ke konci života zbavili kněžského úřadu… Nějak se těm předkům nedařilo. Ale jako každý pořádný Rus mám mezi předky taky jednoho Tatara a jednoho Žida. A před sto lety se do našeho rodu nějak připletl i lotyšský rudý střelec… Ale Klíčníci tam nebyli.“
Detektiv se bezděky usmál:
„A jak bys ty sám pojmenoval svůj vlastní spis?“
„Datel,“ vypálil Jurij Sergejevič bez přemýšlení. „Ne snad proto, že bych chodil práskat na Lubjanku…, spíš proto, že mám ve zvyku vytrvale klovat pořád do toho samého místa. Někdy takhle kápnu na chutnou larvu. Většinou je to ale samá trouchnivina.“
Opatrně odkrojil kousek rolky a napíchl ho na vidličku. Chvíli žvýkal a pak řekl:
„Je to dobré, namouduši dobré. Děkuju. Být snobem je docela příjemný úděl.“
„Ty si myslíš, že jsem nikdy nehladověl nebo se nemusel dělit o poslední suchar, který zbýval na další tři dny? Nebo pít vodu z louží, nebo žrát bobulky, z nichž máš průjem aspoň na týden nebo rovnou natáhneš kopyta?“
„Já vím,“ odvětil prostě Jurij Sergejevič. „Však taky neříkám, že zrovna já bych ti tam toho Snoba napsal.“
„A co bys mi tam teda napsal ty?“
„Dandy.“
Martin pokrčil rameny
„Gentleman mi připadá příliš dlouhé. A to slovo samo taky poslední dobou dost vyčichlo,“ vysvětlil Jurij Sergejevič. „Anglický dandy nemusel nutně chodit ve fraku. Když toho bylo zapotřebí, vypravil se do Indie a tam ve jménu ještě větší slávy britské panovnice trpěl malárií. Když je toho zapotřebí, vše musí být comilfaut, kdežto když je toho zapotřebí, nelekne se ani krve a potu… popřípadě vody z louží… Víš, co to je comilfaut?“
Martin přikývl.
„Prokletím nás Rusů je,“ přešel kágebák najednou k tématu mnohem vznešenějšímu, „že milujeme krajnosti. U nás narazíš buď na tupého nemytého troubu, který se potácí v mnohadenní kocovině a z huby mu odporně táhne, nebo na samolibého nového zbohatlíka, který se věčně bojí, aby se někde nedejbože neumazal, a který tou pakáží upřímně opovrhuje. To Evropa už dávno pochopila, že člověk má být gentlemanem při každé sebemenší příležitosti a že má ze všech sil o to usilovat, když se taková možnost nenabízí. Proto také všemi mastmi mazaní angličtí gentlemani vybudovali impérium…“
„Gentleman na západ od Suezu neodpovídá za to, co dělá gentleman na východ od Suezu…,“ zamumlal Martin.
Jurij Sergejevič zazářil:
„No právě! Ono to může vypadat cynicky, ale je to pravda. Svět je příliš jednotvárný na to, aby mohl být neměnný. Na to nemáme právo! Budiž dík našim literárním velikánům devatenátýho století, dík budiž všem těmto intelektuálním obrům, dík budiž Dostojevským a Tolstým, Kuprinům a Buninům…, prostě všem těm, co se ani vyjmenovat nedají. Protože když humanismus, tak i se všeodpuštěním, a když spravedlnost, tak okamžitě a pro všechny. A kuchařky na trůn…, protože už Alexandr Sergejevič přece upozorňoval, čím končí experimenty s uspokojováním nároků kuchařek…

Ale to ne! Chtěli vybudovat ráj na zemi, a vyšel jim z toho komunismus. Rozložili vládnoucí třídu i prosté občanstvo…, a za to pak bídně zašli někde v cizině, stali se zrcadly revoluce či zvláštní vrstvou, která se ocitla mezi srpem a kovadlinou. A to jim patří! Ani nevíš, Martine, jak jsem rád, že spisovatele už skoro nemáme a všichni lidé od pera smolí jen příběhy pro Klíčníky."
Detektiv se zaškaredil.
„Připadá ti to tvrdý?" zeptal se podplukovník a napil se piva. „Nebo dokonce krutý? Jenže my jsme s tou svou ruskou náchylností ke krajnostem sami sobě vykopali jámu. Ještě že přišli Klíčníci – aspoň konečně můžeme volně vydechnout. Jinak by to s naší zemí šlo z kopce… Asi tak v roce dva tisíce patnáct nás podle všech analýz čekal definitivní konec. Takže tu tvou vášeň pro dobré jídlo, pěkné oblečení a poslech příjemné hudby z drahé a kvalitní aparatury chápu a plně schvaluju. Protože si tohle právo vydobýváš v potu a blátě, za cenu vlastní krve a vlastních nervů. Takhle se taky má vydělávat…, třeba na vepřovou rolku s křepelčími vajíčky…" Čekista pohlédl do svého talíře. „Ale neměli bychom přejít k něčemu ostřejšímu, Martine?"
Detektiv se zamyslel a objednal láhev Tullamore Dew.
Seděli ještě dlouho. A mluvili o všem možném – vyjma práce.
Kdesi v hlubinách vesmíru letěli Klíčníci v černých hvězdoletech za signály starých majáků a zahrnovali do své galaktické dopravní sítě stále další planety. Dvě poslední Iročky Poluškinové si mořily hlavu, jak zachránit vesmír. V kancelářích Státní bezpečnosti zařazovali noční skužbukonající důstojníci další a další dokumenty do spisu Martina Igoroviče Dugina, novopečeného majora, který míval v análech tajné služby ještě přednedávnem přezdívku Snob.
Teď Martin s Jurijem Sergejevičem pili slavného irského vizoura. Jurij Sergejevič sliboval, že detektiva zavede do ještě jedná útulné hospůdky v mansardě – ovšem tentokrát skutečné: do mansardy v budově běloruského velvyslanectví v moskevském Kitajgorodu. Martin mu pletoucím se jazykem vysvětloval, že ze všeho nejvíc na světě má rád normální noční posezení v kuchyni, kdežto nóbl restaurace navštěvuje jen ze zvědavosti a taky aby se trochu odreagoval. Čekista mu vyprávěl o svých výpravách mimo Zemi, přičemž se pečlivě vyhýbal všem konkrétním údajům, a s chutí líčil hlavně šprýmovné detaily žití v jiných světech. Soukromý detektiv zase – samozřejmě s vynechanými jmény – popisoval své nejzajímavější kauzy: případ nevidomého cestovatele a jeho slepeckého psa (v tomto případě byl Martin ochoten přísahat, že každou další navštívenou planetu nevybíral ten muž, ale pes); o školákovi ze třetí třídy, který utekl z domova, a než ho Martin vypátral, prošel pěti Fortnami – teprve pak ho dostihl a přemluvil, aby se kluk vrátil domů; pomohl ovšem až svatosvatý slib, že po návratu dostane neposedný školák kolečkové brusle. Od kolečkových bruslí se rozhovor poté stočil k zevrubnému hodnocení různých značek koňaku. Pak restaurace zavírala a oni vyšli do studené a syrové noci – jen pršet už naštěstí přestalo. Jakmile se Jurij Sergejevič posadil za volant, okamžitě vystřízlivěl. Martin po něm začal požadovat tajné kágebácké tabletky proti opilosti, ale podplukovník ho ujistil, že celé tajemství spočívá v mnohaletém tréninku a smyslu pro povinnost. Pak plně v logice těžkého tahu (oblíbená ruská moudrost praví, že doba tahu se rovná vřelosti debaty dělené množstvím zkonzumovaného alkoholu) a vydali se do Bodu. Jeden z nejstarších moskevských podniků už taky zavíral. Výrostci napojení svými energetickými koktejly se utahali a odešli domů a zamilované párečky už byly z celonočního tance taky hodně zmořené. V Obrovském sále s betonovou podlahou zůstávalo posledních čtyřicet či padesát lidí. Někdo unyle hrál u neseriózně podměrečných stolů kulečník, někdo dopíjel svůj poslední drink u baru. Martin s Jurijem Sergejevičem se také posadili na vysoké otočné sesle a objednali si whisky – takhle k ránu se míchání nápojů nedoporučuje. Na jevišti zpíval již ne právě mladý chlapec:

Přečetl jsem si Kinga
a pochopil, co jak bylo.
Ze šedých podzimních nitek,
z trafalgarského dýmu
upředl jsem si fornita,
co teď v mé kytaře bydlí.

Jurij Sergejevič Martinovi pohrozil prstem:
„A kdepak jsi ty ubytoval svého fornita?"
„Ten už se dávno odstěhoval," odpověděl pohasle detektiv.
Jurij Sergejevič pokýval hlavou:
„Nelži, proboha aspoň nelži… Svýho fornita přece musí mít každý, kdo umí vyprávět všelijaké historie. Dřív bývaly múzy, ale ty degenerovaly… a mutovaly ve fornity."
„To platí tehdy když svoje historky vykládáš lidem," namítl Martin. „Kdežto já příběhy trousím mezi Klíčníky…"
„A jestlipak víš, proč po všech požadujou ty vyprávěnky?" zeptal se spiklenecky podplukovník.
„To nevím!" zbystřil pozornost Martin.
Jenže čekista opět vystřízlivěl a s úsměvem zakroutil hlavou.
Zpěvák dál bušil do strun a sám si tak obstarával ne právě nápaditý doprovod.

Někdy je statečný a světlý,
někdy je všechno naopak.
A pak se vzteká na ty kolem,
pije a řve, jak smutný pták.
Jenž pak v bouři, ve vichřici,

už zase spěchá světu na pomoc.
Znám velmi dobře jeho jméno –
snad ani tobě neskryla ho noc.

Když skončil, Martin mu s opileckou procítěností zatleskal. V prázdném sále ten potlesk zněl dutě a bezmocně jako výstřely slepými patronami.
2
Nikdy se neopíjejte do bezvědomí, když vás ráno čekají epochální činy.
Martin nějaký čas ležel bez pohybu a vzpomínal na ušlechtilého dona Rumatu Estorského, kterak se těžce probírá z obludné pitky s baronem Pampou. Hlava ho bolela vskutku příšerně a on se pokoušel si představit, jak vlastně funguje sporamin. Pak se v duchu usnesl, že tyhle zázračné tablety urychlují metabolismus, což by mělo pomáhat jak při hojení ran, tak v boji s produkty vznikajícími při odbourávání alkoholu. Pak se sténavě zvedl, odplahočil se do kuchyně, vpravil do sebe menší dávku minerálky a analginu a nakoukl do pracovny – hrdinný kágebák spal na nerozložené pohovce a hned vedle něj se na podlaze povaloval aranský paprskomet.
Martin na něj chvíli tupě zíral a poté se odebral pod sprchu.
Když vyšel z koupelny ven, Jurij Sergejevič už bodře rámusil nádobím a tlumeně si prozpěvoval:

On v prvním světě měl jen televizi,
četl Castanedu, obíhal bazary,
a v osamění dusil těžkou krizi
a tupě bušil do strun kytary.
Ve světě druhém motýlci a hvězdy
rozplývali se jako řídký dým,
nemělo smysl nic a nikdy,
ni v prvním světě, ni ve druhým.
A v třetím světě, co nikdy nebyl boží,
stalkerem stal se mrtvých zón.
A rval si z ramen žhoucí kožich,
když děsným ohněm prošel on.

Martin zůstal stát na prahu a zadíval se na čekistu. Ten se vesele zubil, opatrně rozsekával další a další křepelčí vajíčka a házel je na pánev.
„Kdes vzal ty vejce?“ zeptal se chmurně detektiv.
„Včera jsi přece odmítal opustit restauraci, dokud ti jedno balení neprodají,“ oznámil podplukovník, který tím pádem musel upustit od předchozího koncertování.
„A co je to za písničku?“
„No tu sis přece včera nechal dvakrát přidat. Copak si to nepamatuješ?“
„Už si vzpomínám,“ broukl Martin. „Ale s čekistou už víckrát chlastat nebudu…“
Ten „čekista“ se Jurije Sergejeviče ani v nejmenším nedotkl – Státní bezpečnost zkrátka umí ctít tradice.
„Co blázníš, vždyť ses držel celkem statečně. Ale teď bys měl slupnout vajíčka s kečupem a k tomu si dát čajík s citronem…“
Martin se usadil a teskně pohlédl na talíř. Povzdechl si a už chtěl Jurijovi Sergejevičovi oznámit, že hojivý účinek křepelčích vajec se projevuje výhradně v syrovém stavu…, ale pak si vzpomněl na toho Snoba a pustil se do jídla.
Čaj už mu šel do krku snáz. Do hlavy ho jako odražené kulky zasáhl zbytkový alkohol po tom zběsilém včerejšku.
„Máš kočku, co?“ konstatoval jasnozřivě podplukovník.
„Staré železo už nezreziví…,“ opáčil Martin. „A proč jsi vytáhl ten paprskomet? To ses chtěl bránit palbou?“
„Ale ten jsi vytáhl ty,“ informoval ho Jurij Sergejevič. „A předváděl jsi mi, jak neopatrně arankové zacházejí se zbraněmi.“
„Panebože…“ zašeptal detektiv.
„Neboj, situaci jsem měl pod kontrolou,“ ujistil ho optimisticky podplukovník. Pak na něj soucitně pohlédl a vytáhl balení nějakých prášků: „Vezmi jich tak pět, to ti pomůže.“
„A pak že nemáte tajné prášky!“
„Ty nejsou tajné. Obyčejná kyselina jantarová, pět rublů za balení a dostaneš to v každé lékárně!“
Martin dojedl vajíčka a hodil do sebe tablety. Pak si bez omlouvání vzal od Jurije Sergejeviče cigaretu a zapálil si – na dýmku tentokrát prostě neměl sílu.
„Tak kam vyrazíš?“ zeptal se čekista. „Na Šeali, či Talisman?“
Detektivem to až trhlo.
„A musí to být?“
„Neříkej mi, že toho v půlce necháš!“ podivil se Jurij Sergejevič. „To bys to opravdu celé pustil z hlavy?“
Martin se zamyslel a musel uznat, že Jurij má pravdu.
„A s kým na tom budu pracovat?“
„Na cestu se vydáš sám,“ oznámil mu téměř slavnostně podplukovník. „Ale uděláme výjimku a tentokrát budeš ozbrojený. Tak kam to bude nejdřív?“
„Zatím nevím,“ přiznal se Martin. „Stoupnu si k terminálu a vyberu si až tam… Ale co já tam budu dělat, Juro?“

„Totéž, co předtím. Pokoušej se zachránit Iru.“
„Ale oba přece dobře víme, jak to končí…“ řekl nešťastně detektiv. „A proč do toho zase mám jít sám? Neměl by se mnou jít hledat svou dcerunku taky Ernesto Poluškin?“
„To bys opravdu chtěl?“ zeptal se posměšně Jurij. „Ten se s tebou nikam nevypraví. Už si spočítal, že nakonec se zachrání jen jedna Irina. Na tom podle jeho názoru žádné naše snahy nic nezmění. Proto se mu nechce bezmocně sledovat několikerou smrt vlastního dítěte…“
„A co ty?“ zeptal se detektiv přímo.
„Hele, a ty bys se mnou na rozvědku šel?“ nadchl se po tomhle dotazu podplukovník. „To ne, Martine. Já nemůžu. Chtěl bych, ale nemůžu. Někdo ti musí krýt záda. Víš přece, že moje nejvrchnější šéfstvo naše aktivity neschvaluje.“
„Přestaň si se mnou hrát na slepou bábu, Juro,“ požádal ho Martin. „Co mám teda dělat?“
„Přesvědčit Klíčníky, že jejich transportní síť je nebezpečná.“
„Přesvědčit Klíčníky?“ rozesmál se ironicky detektiv. „Nojo, to bude hračka… Už jsi někdy zkoušel o něčem přesvědčit bytosti, které na otázky neodpovídají a jakoukoli planetu jsou schopné rozdrtit na prach?“
„Jenže ono nám nic jiného nezbývá. Máme na to snad deset… nebo možná sto let. Ale možná nám taky zbývá sotva pár desítek minut. Protože jestli budou Klíčníci dál vesmír zamotávat do té své sítě, tak svět zahyne.“
„Jenže oni si to nemyslí…,“ poznamenal zádumčivě Martin. „V tom je ten problém… Oni zřejmě mají všechny důvody ve svou síť slepě věřit. Ale nám ty důvody nesdělí! Tak jak je chceš přesvědčovat, když nevíš, co vědí oni?“
„To se právě musíš dovědět,“ usmál se podplukovník.
„No dobře, ale i kdybych se to dověděl…,“ Martin usrkl čaje a úpěnlivě se na svého trapiče zadíval. Jurij Sergejevič vytáhl zpod stolu láhev se zbytky koňaku a postavil ji před Martina.
„Děkuju!“ pravil procítěně Martin a štědře chrstl koňak do čaje. „Ty přece sám musíš nejlíp vědět, že vědění ještě nezaručuje vítězství ve sporu. Poslední slovo má vždycky síla a moc.“
„Což znamená, že musíš být silnější než Klíčníci,“ uzavřel to bohorovně podplukovník. Martin se až zakuckal, ale Jurij pohlédl na hodinky a řekl: „Auto už čeká. Oblékni se.“
„A co nějaký komentář?“ zeptal se Martin.
„Komentář nebude.“
„No dobře,“ povzdechl si detektiv. „O Talismanu jsem ledacos slyšel. Ale co je tak divného na Šeali?“
„Naši analytici…“ začal Jurij. „Přesněji řečeno ne analytici, ale Ernesto Poluškin v jediném vydání tvrdí, že šealové jsou nerozumní.“
„Cože?!“ zasmál se Martin.
„Je to chytrý chlap,“ pokáral ho podplukovník. „A když něco takového řekl, tak pro to měl důvod. Jenže po té šlamastice s Irinou s námi odmítá spolupracovat. A vysvětlovat své předběžné závěry taky nehodlá.“
„Copak vy mu to nemůžete nařídit?“
Jurij Sergejevič zakroutil hlavou:
„Martine… Když člověk pracuje v takové struktuře, jako je ta naše, tak se dá ovládat snadno. Ale jen do určité míry…“
„Aha – ví toho až příliš…“ pochopil detektiv. „A není v tom ještě nějaká vyloženě špiónská ničemnost…, něco jako sejf s tajnými dokumenty ve švýcarské bance?“
Čekista mlčel. Víc než výmluvně.
„Z vaší struktury se přece neodchází – natož napořád,“ pronesl tlumeně detektiv.
„Tu a tam se stane výjimka,“ připustil podplukovník. „Všechno, co o věci vím, je to, že podle Poluškinova názoru nejsou šealové obdařeni rozumem. Takže až tam dorazíš, vycházej z tohohle poznatku.“
„To je blábol,“ odsekl kuse Martin a sáhl po láhvi.
Jurij ho ale měkce vytáhl od stolu a sdělil mu:
„Už je čas, milý hrabě. Čekají vás velké věci. Batoh už jsem vám sbalil. Půjdeš přes pohraniční stanoviště číslo čtyři – jsou tam naši lidé a budou dělat, že o tvé zbrani nevědí. Jdeme.“
„Ale já zatím nejsem schopen ani vymyslet si kloudnou historku!“ zabědoval Martin. „Přihraj mi aspoň pár těch vašich prefabrikovaných, vy přece vždycky máte něco v zásobě!“
„To nejde,“ vystrčil Martina z kuchyně čekista. „Promiň, ale to opravdu nejde!“

Teprve až když vstoupil do chodby moskevské Stanice, Martin se uvolnil. Zastavil, promasíroval si pomačkanou tvář. Pak se otřepal jako pes, který právě vylezl z vody. A příjemně se zazubil – jako by před ním ještě pořád stál příjemný podplukovník Státní bezpečnosti.
„Doprdele,“ zahučel temně. „Neboli do prdele tmavýho…“
To je ubohá, proč ty ruské tajné služby s takovou usilovností využívají metodu biče a cukru, když by úplně stačilo si prostě lidsky promluvit?!
Jurij Sergejevič byl Martinovi sympatický. Ba co víc – s většinou jeho názorů mohl detektiv klidně souhlasit. A alergií vůči orgánům ministerstva vnitra nikdy netrpěl – v dětství jako blázen četl knížky o rozvědčících a detektivech a uměl se nadchnout jak pro Sherlocka Holmese, tak pro Nero Wolffa, Erasta Fandorina či Isajeva-Stierlitze. Jamese Bonda naopak neměl rád, a to z pohnutek čistě vlasteneckých. Pak se jeho hrdiny na dlouhou dobu stali Bogdan Ruchovič Oujancev-Sü a Baghatúr Lobo, jen se pořád nemohl rozhodnout, koho z těch dvou by měl napodobovat – zda poněkud prosťáčkovského, ale fyzicky zdatného a statečného Baghatúra, či naopak nervního a bystrého Bogdana.
Zdánlivě by bývalo stačilo, aby si s ním Jurij Sergejevič promluvil, připomněl mu jeho vlasteneckou povinnost a více či méně otevřeně mu celou situaci vyložil. Martin ale chápal, že na Lubjance nesedí žádní pitomci. A že jak jeho několikahodinový pobyt v cele, tak obludná pitka, lehce zahalené pohrůžky i to naprosto idiotské povýšení na majora

v záloze mělo jistý vnitřní smysl.
Asi opravdu mělo…
Než se vypravil ke Klíčníkům, v duchu si promítl celý včerejší večer a pak noc. Všechno, co říkal a dělal. Všechny ty proměny nálad a málo srozumitelné repliky jimž Jurij Sergejevič pozorně naslouchal.
Ono je docela dobré mít v sobě už od přírody a po předcích schopnost rezistence vůči alkoholu. Jednoduše řečeno neupíjet se až do ztráty paměti a lidské důstojnosti.
Ostatně, velice slušnou odolností vůči přibývajícím promilím v krvi se mohl pochlubit i Jurij Sergejevič. Rozhodně Martinovi neřekl víc, než mu říct chtěl. Neprozradil mu například, proč si tajné služby za svého prostředníka vybraly právě jeho. A nevyklopil mu ani, jakou mazanou operací Martin dokáže Klíčníky přesvědčit.
Ale co když vůbec není zapotřebí o něčem je přesvědčovat? Co když jde o něco docela jiného?
Martin si povzdechl. Zatím je zbytečné se pokoušet něco uhodnout. Nejdřív musí najít Irinku a poradit se s ní.
A to nejde udělat jinak, než že projde Fortnou. Nehledě na pekelnou bolest hlavy a všeobecně prachmizerný stav těla i ducha.

„To se nám jen zdá, že žijeme nepřetržitě," řekl Martin, sotva klesl do křesla před Klíčníka. „Fotonu se možná taky zdá, že je částice, ale my dobře víme, že je i vlna."
„Zajímavé," poznamenal Klíčník a ošil se. Byl nápadně malý – buď to bylo ještě mládě, nebo byl přirozeně drobné postavy. Živý lesk v jeho očích Martina kdovíproč nutil k představě, že Klíčník je hodně mladý.
„Byl jsem to já – ten chlapeček, co se na pískovišti ustaraně věnoval budování bábovičeк?" pronesl Martin. „Byl jsem to já, kdo si nemohl poradit s poutky a háčky když sundával podprsenku ze své první ženské a udělal se příliš rychle? Byl jsem to tenhle já, co se po nocích bifloval a cpal si do hlavy vědomosti, které pak v životě k ničemu nepotřeboval? A jsem to vůbec já – myslím ten, co sedí teď před tebou? Atomy mého těla se několikrát proměnily, všechno, čemu jsem věřil, za tu víru ve skutečnosti nestálo a z toho, čemu jsem se vysmíval, se naopak vyvrbilo v to jediné skutečně důležité; všechno jsem zapomněl a na všechno si vzpomněl… Tak co jsem tedy zač? Jsem částice nebo vlna? Co ve mně zbylo z chlapečka s kučeravými vlásky, který se na mě podmračeně dívá ze staré fotografie. Pozná mě spolužák, vzpomene si na mé rty holka ze sousední třídy, najdu si něco, o čem bych se mohl bavit se svými bývalými učiteli? Když si člověk vezme sebe pětiletého, tak se mnohem víc podobá kterémukoli vrstevníkovi než mně dnešnímu! Nebo když mi bylo osmnáct, to jsem taky přemýšlel spíš koulema, jako každý osmnáctiletý kluk! Nebo pětadvacet – to jsem si ještě myslel, že život je věčný, ale vzduch cizích planet jsem ještě neokusil. Tak proč si myslíme, že je nám dán jeden jediný nepřetržitý život? Tím nejmazanějším chytákem našeho života je naše jistota, že jsme ještě nikdy neumřeli. A přitom jsme všichni umírali už mockrát. Chlapec s nevinnýma očima, mladík flámující celé noci, a dokonce i ten dospělý Martin, který pro všechno na světě našel inventární číslo a to správné místo – ti všichni jsou mrtví. Ti všichni jsou pohřbeni ve mně, ty už jsem pozřel, strávil a zbavil se jich jako výpotků zapomenutých iluzí. Malý chlapec vlastně chtěl být detektivem, ale copak jeho tehdejší sny měly alespoň špetku společnou s dnešní realitou? Mladík chtěl zase lásku, ale copak tehdy chápal, že stojí vlastně jen o sex? A dospělý si zase naplánoval život až do smrti – ale copak se jeho plány plní? Jsem už jiný… a dál se každým okamžikem měním a za mnou se do minulosti táhne zástup náhrobků – a nikdy nebude dost Knihoven na to, aby každý zemřelý Martin mohl dostat svůj vlastní obelisk. A to je správné, Klíčníku. To je nevyhnutelné. Svět moudrých starců by byl nudný a neplodný, svět dospělých pragmatický a suchý a věčný život dětí by zase byl nesmyslný a pomatený. Dítě, které zavrhuje dětství a spěchá do světa dospělých, které se žitím doslova žene, které se cvalem řítí dospělosti naproti, jako by se obávalo, že náš svět je pro dětství příliš krutý, budí jen smutek a provinilost… Rozpaky a lítost zase budí dospělý, který si hraje na slepou bábu s dětmi nebo ve čtyřiceti šílí za zvuků heavy metalu. Rozpaky a lítost…, jako by mu svět ostatních dospělých nestál za to, aby do něj dorostl. Junáčtí starci a kmetsky mudrující mládenečkové, to vše je výtka světu. Příliš složitému světu a také příliš krutému. Světu, který nezná smrt. Světu, který pohřbívá každý náš krok. Co bych asi odpověděl, kdyby mi někdo chtěl splnit vytoužené lidské bažení po nesmrtelnosti, ale zároveň mi k tomu řekl: A zaplatíš za to totální neměnností! Jakou cenu by pro mě dokořán otevřená věčnost měla, kdybych v ní byl odsouzen k tomu, že se nebudu měnit? Že budu poslouchat stále stejnou hudbu, číst pořád stejné knížky, znát stále stejné ženy a s přáteli omílat stále to samé. Myslet si pořád totéž a neměnit vkus ani zvyky. Nevím, jak na to odpovědět, Klíčníku. Ale mám pocit, že to by byla cena příliš vysoká. Byla by to strašlivá cena, která by mnohonásobně překročila hodnotu věčnosti. Naše smůla je v tom, Klíčníku, že jsme jako foton – taky duální. Jsme jak částice, tak vlna…, jazýček plamene-vědomí, který tančí na těžkých ropných vlnách času. A ani jedné z těchto složek se nedokážeme zříct – stejně jako se foton nemůže zastavit nebo ztratit jednu ze svých komponent. A v tom je naše tragédie, náš začarovaný kruh. Nechceme umírat, ale přitom se nemůžeme zastavit – protože zastavení by bylo jen jinou formou smrti. Víra hovoří o věčném životě…, ale o čím životě, o kom je to řeč? O mně jako chlapci, člověku možná nejčistším a nejnevinnějším, jakým jsem byl? Nebo o mně, romantickém a naivním jinochovi? Nebo o mně, suchém pragmatikovi? Anebo dokonce o mně jako marastickém starci, stíženém Alzheimerovou chorobou? Takový přece také budu… Jenže ve které z těchto podob vstanu z mrtvých do věčnosti – jako bezmocný rozpadlík? Ale i pokud bych se probudil zdravý jako řípa a s pamětí jako sklíčko – tak čím se v takovém případě provinil ten sklerotický stařec? A co když z mrtvých vstane každé mé já – bude v ráji dost místa už jen pro mě samotného?"
Martin se odmlčel a doufal, že Klíčník něco řekne.
Jenže Klíčníci jak známo žádné odpovědi neposkytovali. Tenhle malý příslušník své rasy nepokojně poposedával v křesle, pozorně si Martina měřil pohledem a mlčel.
„Jedině iluze nepřetržitosti nám dává sílu žít, aniž bychom si všímali těch, kteří za námi jako stíny padají k zemi," pokračoval tedy detektiv. „Při každém kroku, při každém vdechu. Umíráme a hned zase ožíváme a mrtvé nutíme, aby oni

pochovávali ty své mrtvé. Jdeme dál, protože víme, že jsme částice, ale doufáme, že jsme vlna. A není před námi volby stejně jako před fotonem řítícím se od hvězdy k hvězdě. A možná že bychom za tu nemožnost volby měli být vděční.“
„Rozptýlil jsi mé chmury a osamělost, poutníku, Vstup do Fortny a pokračuj ve své cestě.“
Martin přikývl, ale zůstal sedět.
„Fotonu vychrstnutému supernovou se může zdát, že je částice. Nikdy jsem se nezajímal o to, zda fotony dokážou myslet,“ řekl Klíčník, usmál se a v úsměvu odhalil své lesklé bílé destičkovité zuby „Jenže i foton jednou uzavře svou pouť. Na sítnici tvého oka, nebo ve fotosféře jiné hvězdy – na tom koneckonců nesejde. Stejně nikdy nezmizí beze stopy.“
Martin přikývl a vstal.
„Ta analogie se mi zalíbila,“ pokračoval Klíčník. „Nikdy nezapomínej na to, že nejsi jen částice, ale i vlna.“
„Klíčníku!“ zvolal ohromeně Martin. A Klíčník vstal a pokračoval. Byl docela malý Martinovi sotva po rameno. Směšná huňatá krátkonohá bytůsťka s hlubokýma tmavýma očima…
„Nejmazanější chyták v našem životě je jistota, že nás čeká smrt,“ řekl Klíčník a nespustil z detektiva oka. „Ach, jak jednoduše a prostě by se jednomu žilo, kdyby věděl, že je smrtelný! Jak vzrušující by asi bylo existovat jako elementární částice, řítící se věčnou tmou! A jak elementární je asi stát se věčnou vlnou, která se nemění ani v prostoru, ani v čase! Jenže každá krajnost je zhoubná, Martine. Když odmítáme věčnost, ztrácíme smysl existence. Když ale odmítáme proměnlivost, ztrácíme smysl samotné věčnosti…“
Klíčník přikročil k Martinovi a ten s rozechvěním v celém těle pocítil dotek chlupaté ručky na svém zápěstí.
„Strach je skořápka rozumu, který se děsí všeho nepoznaného,“ zašeptal Klíčník. „Strach je vlastní každému. Někdy se ale stane, že strach se promění ve vlastnost celé společnosti… Ty by ses ale bát neměl, Martine. Protože strach zabíjí rozum. Strach je malá smrt, která přináší totální zkázu…“
Martin se zachmuřil a pokračoval:
„Uvítám tvůj strach a přijmu ho. Nedovolím mu přehnat se nade mnou ani skrze mě…“
Klíčník se rozzářil:
„Vyprav se na Šeali, Martine. A učiň to, co má být vykonáno.“
Zmizel tak bleskově a nezbadatelně, že vědomí ani nebylo schopno okamžitě na toto zmizení přistoupit. Martin musel sklopit oči, aby se zbavil toho fantomálního pocitu – totiž Klíčníkovy ruky na svém zápěstí.
„Zastřelit se a nežít,“ zašeptal Martin a postupně si rovnal v hlavě, co se tu stalo. „Ale to přece není možné!“
Právě teď dostal rozkaz od Klíčníka!
Jeho, novopečeného pracovníka ruské Státní bezpečnosti, do svých služeb přijali i všemohoucí Klíčníci!
„Kristaboha, že já tehdy zvedl sluchátko…,“ zašeptal. „Proč já radši nezůstal na Mokvanině a nešel do města pro odvar ze vzácných vodních řas!“
Jenže v těch slovech bylo až příliš mnoho strachu, než aby se Martinovi chtělo u tohoto tématu zůstat.
3
Úplný střed města tvořil chrám.
Všeho tu bylo vskutku dost – třpytivých výškových budov ze skla a kovu, připomínajících architektonická díla aranků, útulných předměstských domků v dobře udržovaných zahrádkách i veřejných staveb, jako jsou stadiony, supermarkety banky či školy (či v každém případě jejich zdejších téměř analogických protějšků).
Srdcem hlavního města, jeho páteří a osou, jeho úhelným kamenem byl chrám. Všechny zdejší cesty vedly ke chrámu, což byl šedavý kužel, tyčící se k nebi do výše možná sta, možná dokonce dvou set metrů. Čímsi připomínal babylonskou věž ze středověkých obrázků: jak zjevnou důkladností celé stavby tak cestou vinoucí se spirálovitě až na samý vrchol, a vlastně i jakousi sotva postřehnutelnou nedostatečností, či snad nedokončeností. Na samém vrcholu i ve výklencích, jimiž byly posety stěny chrámu, se jemně zachvívaly v denním světle téměř neviditelné plameny plynových kahanců. V noci to musela být strhující podívaná…
Martin vylovil fotoaparát a udělal si několik snímků na památku. Pak se na okamžik zamyslel a řekl si, že šealský chrám trochu připomíná klíčnickou Stanici na Aranku – jen s tím rozdílem, že není postaven z moderních, ale z klasických materiálů.
Z návrší, na němž stála zdejší Stanice (z hlediska architektonického mimochodem stavba víc než fádní) se otevíral nádherný výhled. Uprostřed se na pozadí modrého nebe rýsoval gigantický šedavý kužel s blankytnými jiskřičkami pochodní… Ani slunce si nemohlo vybrat lepší polohu: stálo přímo za Martinovými zády a ozařovalo šealskou metropoli Džork v celé její kráse. Kolem chrámu se na všechny strany prostírala pavučina ulic, protkávající zeleň parků a zahrad, a těmi ulicemi se sunula jakási vozidla a vidět bylo i droboučké postavičky chodců, v jejichž chůzi bylo možné až odsud postřehnout jistou hopsavost, poděděnou po ptačích předcích.
Pak se na Martina s neuspěchanou rozšafností začal nasouvat rozložitý stín. Nad hlavou mu proplul doutník nákladní vzducholodi – příliš rychlé dopravní prostředky neměli šealové v lásce. Ve třpytivé kovové síti pod trupem se houpala hromada klád. To Martinovi také cosi připomínalo…, jakousi historickou fantastickou představu na téma „jak budou žít příští generace na Sibiři“. Ve dvacátém století bylo totiž slovo „generace“ synonymem pro drancování přírody. Člověk například rozkázal Dněpru – a už to jelo…
Martin v duchu přivolal na Šeali experta Ernesta Poluškina, donutil ho pohlédnout na nebe se vzducholodí a pak mu hlavu stejně násilně otočil směrem k městu, k autům, chrámu a mrakodrapům. A – to také jen v duchu – na milého Poluškina zařval: „Tak nerozumná rasa, říkáš…, teoretiku jeden zasraná!“
Bylo stále tepleji. Občasné poryvy větru tu a tam přinesly vlnu příjemného chladu – však taky v těchto místech planety bylo předjaří –, jenže vítr zavanul opravdu jen zřídka a slunce pálilo jako zběsilé. Než se dočkal autobusu, celý se zpotil, svlékl se až do košile a bundu strčil do batohu. Když už uvažoval o tom, zda se nemá svléct do půl těla, na asfaltové

vozovce vedoucí směrem k městu se objevil autobus – takové poměrně elegantní šestikolové monstrum. Až na třetí pár kol, podle Martina úplně zbytečný se tento místní vehikl jen málo čím lišil od nějakého staromódního, ale sympatického pozemského mercedesu či neoplanu.
Autobus zastavil a dveře se otevřely. Vyzáblý šeal, sedící v křesle připomínajícím spíš drůbeží hřad, zvedl ruce a pravil jimi:
»Zdráv buď. Jedeš?«
»Zdráv buď. Jedu,« odpověděl Martin v mimické turističtině.
Šealové samozřejmě měli kromě posunkové i zvukovou řeč, té se však běžně užívalo jen při bohoslužebných a dalších rituálních příležitostech.
Běžná galaktická zvuková turističtina se na Šeali neprosadila – místní nelétající ptáci si s ní prostě neporadili. Mluvené turističtině sice rozuměli, ale sami jí neužívali; snad za to mohly jejich naprosto unikátní hlasivky, ale není vyloučeno, že příčina byla hlubšího rázu. Komunikovat se s nimi tedy muselo prostřednictvím mimické turističtiny stejně jako s dalšími galaktickými plemeny, která darem řeči nebyla obdařena vůbec.
Detektiv nastoupil a rozhlédl se. V kabině bylo prázdno, ale zaujalo ho, kolik druhů „sedadel“ tu je. Téměř polovinu tvořily hřady určené šealům. To ostatní však bylo namixováno tak, aby se tu pohodlně cítila každá rasa: byla tu obyčejná křesla jak pro lidi a jim podobné, tak pro humanoidy daleko větších či naopak daleko menších postav; našlo se tu i několik lehátek různých rozměrů a s různě tuhým povrchem; nechyběly ani tři vany z nichž jedna byla zakrytá průzračným příklopem; a konečně i rafinovaná soustava lan a kruhů – jakému tvorovi byla určena, Martin netušil, ale nejutkvěleji se nabízela představa gigantického pavouka.
Martin se posadil do normálního lidského křesla.
Autobus se otočil a zvolna se vydal na zpáteční cestu do města.
Ach bože, kéž by tak šealové uměli mluvit! Martin by si rozhodně stoupl hned za řidiče a na každou maličkost by se ho vyptal – například na to, zda někdy v posledních dnech nevezl do města pozemskou ženu… Prázdný autobus a důstojná rychlost jízdy k srdečné debatě přímo vybízely!
Vyrušovat však za jízdy řidiče, který s ním může komunikovat jen rukama, by nebylo moudré.
A tak se Martin musel spokojit s pohledem z okna.
A postupně si vybavovat, co všechno o Šeali a šealech věděl.
Upřímně řečeno na nich kromě toho ptačího původu nebylo nic zajímavého. Jednalo se o technologickou civilizaci, která v lecčem Zemi předstihla, ale v lecčem za ní naopak zůstávala pozadu. Šealové byli uměřeně militantní, což znamenalo, že na cizí si zuby nikdy nebrousili, ale o svá práva se vždy uměli a taky byli ochotni se poprat. Xenofobové to rozhodně nejsou, a sice ne moc, ale obchodují se všemi. Skomírající kolonii založili jen na jedné planetě, ale cestují velmi rádi. Jsou dvoupohlavní a snášejí vejce. V posledních sto letech široce využívají inkubátorů, i když někteří starosvětští jedinci se utkvěle drží tradic a na vejcích opravdu sedí. V zásadě jsou monogamní, ačkoli i tady občas dochází k rozvodům a v období námluv má silnější samec právo vybojovat si jakoukoli samičku, aniž by se to nějak projevilo na dalších vztazích takto postižených jedinců i párů. Ostatně – na takovéto analogie bychom narazili i u lidí, stačí si připomenout ruské pohanské svátky typu dne Ivana Plavce. Do vesmíru se nikdy příliš netlačili, už proto, že rychlé dopravní prostředky nemají v oblibě, ale Fortny přijali víc než shovívavě a s Klíčníky nikdy neměli žádné konflikty. Existuje tu několik variant společného monoteistického náboženství, které mezi sebou soupeří daleko zuřivěji než s některými mimošealskými konfesemi, ale dost je tu i ateistů. Na politické mapě této planety leží šest velkých států, každý s věncem malých a poddajných satelitů. Uvnitř civilizace šealů jsou tři základní vyhraněné rasy které se navzájem velmi dobře snášejí; pro člověka jsou ale jejich příslušníci navzájem k nerozeznání. Společenské poměry na planetě lze – s řadou výhrad – charakterizovat jako státní kapitalismus.
Zkrátka to tu vypadá zhruba jako v lidském světě…
Tak proč ale Poluškin hovoří o šealech jako o rase nerozumné?
A co má na Šeali udělat Martin? Co „má být vykonáno“?
Než se autobus zvolna dokodrcal do města, měl detektiv těchhle úvah doslova až po krk. Vystoupil, aniž musel platit: trasa Stanice-Džork nestála cestujícího nic, protože šealové z jakýchsi důvodů nepovažovali za dobré zřizovat směnárny za hranicemi města. Navíc se za trasu Džork-Stanice zcela pragmaticky vybíral dvojnásobek jízdného…
První detektivovou starostí bylo vyhledat nějakou místní banku. Běhat po celém městě a pátrat, kde mají nejlepší kurz, se nechystal, a tak se hned prvního pokladníka, který se mu namanul, posunčinou zeptal:
»Co z těchto věcí se nejlíp hodí pro účely výměny za vaše peníze?«
Šeali s pečlivě a nápaditě vystříhaným vzorem v peří na hlavě pohlédl na stůl, po němž Martin rozložil obsah svého batohu, a odpověděl:
»Všechno.«
K čemu šealové potřebují tabák nebo aspirin v tabletách, Martin netušil, ale nijak se tím nevzrušoval. Sérií otázek z pokladníka dokázal vymámit přesnou cenu za každý kousek zboží, pak za peníze vyměnil polovinu všeho koření a tabáku (jak se zdálo, šealové tabákem právě kořenili) a ostatní zase shrábl zpátky do batohu. Měl všechny důvody se domnívat, že ze Šeali se rovnou na Zemi zřejmě vracet nebude.
Pak od pokladníka převzal svazeček tenkých stříbrných proutků a zdvořilým posunkem poděkoval.
»Rádo se stalo, je to má práce,« odvětil mu skromně šeal.
Z banky se detektiv vydal pátrat po hotelu pro Cizince, který taky našel poměrně rychle. Velká část návštěvníků z kosmu zřejmě špatně snášela pomalé dopravní tempo a zůstávala rovnou na okraji města. Po krátké debatě s recepčním dostal klíč od pokoje v prvním patře, kam se taky po širokém povlovném schodišti ihned vypravil. Nedalo se říct, že jeho malé apartmá by bylo zařízené vyloženě pro lidi, ale humanoidům bylo určeno rozhodně. Jednu místnost Martin

identifikoval jako ložnici – bylo tam široké, téměř pozemské letiště a noční stolek s ložním prádlem. Ve druhé místnosti nalezl cosi jako malý salon: stála tam tuhá pohovka, u ní oválný stolek a kolem něj čtyři třínohé sesle. Stolek byl dřevěný vykládaný střípky mědi či mosazi. A byl tu také televizor – nemotorný agregát s kruhovou obrazovkou, inspirující k představě historického oscilografu, bouřlivé výstavby komunismu a fotonových kosmických korábů, pohybujících se na trase mezi Zemí a Venuší. V příborníku (rovněž dřevo s abstraktními inkrustacemi z měděného drátu) nalezl pár kousků nádobí. Zafuněl. Ze všeho nejradši by si teď sám sebe představil jako experta odveleného na málo známou planetu, aby tu rozjel výrobu iontových inkubátorů a jaderných samovazů. Nejraději by teď četl bratry Strugacké, večer by s dalšími kolegy-odborníky nepříliš bujaře popíjel koňak z dvoudecových sklenic a až do ochraptění s nimi polemizoval, zda mají smysl lety k Mrakům Magellanovým, nebo zda je zatím dost a dost nevyřešených problémů v naší galaxii…

Bylo mu smutno. Ve snaze nějak se vyrovnat se splínem si Martin začal vybalovat. Revolver si připnul k pasu, kdežto aranský paprskomet si hodil přes rameno. Pak si prohlédl svůj matný odraz v okně – na zrcadla si šealové patrně nepotrpěli nebo je vůbec neznali. Sám sebe se zeptal:

„Kampak, milostpane, na lov, na lov?“

A hned si sám odpověděl:

„Tak tak, příteli, na lov. Na bažanty.“

Než ale detektiv hotel opustil, všechnu výzbroj ze sebe zase sejmul a s jistými potížemi našel maličkou koupelnu, kterou patrně rovněž projektoval tajný vyznavač Nikity Sergejeviče Chruščova. Dal se do pořádku, celý se umyl a vyčistil si zuby. Ani tady nebylo žádné zrcadlo, takže nezbývalo než sáhnout po malém zrcátku do cestovního neceseru. Jak se zdálo, strniště na tvářích zatím nevyrazilo.

Ačkoli – kvůli komu by se tady holil? Kvůli těm ptáčkům? Ti si rozdílu nevšimnou. Nebo snad pro Irinku? Jenže tu musí nejdřív najít…

Znovu se ověšel zbraněmi a seběhl dolů do haly. Recepčnímu ukázal Irininu fotografii, ale dostalo se mu jen očekávané zdvořilé odpovědi: »Tento jedinec mi není znám.«

Tak se vydal na procházku po Džorku.

Přísně vzato se Irina mohla vysadit i jinde než v metropoli. Na Šeali bylo celkem třináct Stanic, a i když za hlavní město planety byl považován právě Džork, pět dalších metropolí neustále usilovalo o to, aby toto město o palmu planetárního prvenství připravily. Martin se ale spolehl na vlastní cit, či možná taky na obecnou logiku věcí: pokud se sem Irina nehnala ve snaze zkoumat nějaké konkrétní artefakty a rarity, ale chtěla se hlavně přesvědčit, že šealové jsou inteligentní, lepší místo by tu nenašla.

Zvolna kráčel ulicí (a upřímně žasl nad noblesou domorodců, kteří mu nevěnovali ani tu nejmenší pozornost), až došel do samého centra, přímo k úpatí chrámu. Chvíli postál a kochal se impozantní budovou:

„Spirálokónus… Nojo – plod nezemského rozumu.“

Kolem však nebyl nikdo, kdo by podobnou myšlenku ocenil. Martin se tedy prošel po kruhovém bulváru kolem celé stavby, pak si vyhlídl útulný koutek a posadil se tam na lavičku – přímo proti mamutí fontáně, vyvrhující proudy vody do desetimetrové výšky. Nacpal si dýmku a zapálil si.

Najednou se cítil dobře, opravdu dobře. A o všechny ty nedávné fotonové hvězdolety, protonové kultivátory a ohnivé spory o výši úrody banánů za polárním kruhem vůbec nestál. Ať si tam toho vyroste, kolik chce. Když už jsme světlou budoucnost Poledne bratří Strugackých vyměnili za temnou přítomnost Ocelové krysy tak by byl hřích si stěžovat.

Ostatně, stát se krysou není hřích o nic menší.

Pod korunami stromů, které nad lavičkou rozestřely kulaté talířky listů, bylo příjemně. Bylo tu teplo, ale ne horko, do zad ho spolehlivě tlačil aranský paprskomet, k nosu stoupal jemný proužek modravého tabákového dýmu, který se kousek nad hlavou beze stopy rozpouštěl. V rytmu vody dopadající do fontány k němu zaznívala tichá, nezvyklá melodie – vlastně dost příjemná. Šealové, kráčející svou komicky hopsavou chůzí po bulváru, na Martina ani tady nijak nereagovali. Ostatně, za chvíli k fontáně, která se detektivovi tak zalíbila, dorazila celá exkurze – několik dospělých šealů sem přivedlo na procházku hejno zelených ptáčat. Byla vskutku zelená – jejich opeření bylo nažloutle zelenavé a jasné jako kanárčí, tuhá svrchní pera se čepýřila na všechny strany a odhalovala tak spodní smaragdově nadýchané chmýří. Dospělí se od nich lišili klidnými, podstatně temnějšími tóny zelené. Tím ale rozdíly mezi mláďaty a dospělými jedinci nekončily. Zatímco velcí šealové vypadali jako vyhublí tučňáci, kteří si pořídili dlouhé a svalnaté pštrosí nohy, mladáskové se jevili jako křehké chmýřnaté kuličky – učiněná pozemská kuřata. Křídla měli větší než dospělí, a to nejen relativně, ale dokonce i absolutně. Že by zdejší ptáčata uměla dokonce létat? Jejich zobáky naopak nebylo v obličejích téměř vidět, opravdu růst začínaly asi až v období pohlavního dospívání.

Mladí šealové na rozdíl od těch starších projevovali o Martina mimořádný zájem. Seběhli se do houfu kousek od něj, rozhalasili se a rozklekotali a v rozpravě si pomáhali i vzrušenými gesty křídel. Martin téhle příležitosti využil k tomu, aby si je taky pořádně prohlédl.

Nejzajímavější na těchto tvorech asi opravdu byla jejich křídla. Říkat jim rukokřídla se mu nechtělo – příliš to připomínalo netopýry. Šealové měli na každém křídle dvě dlaně s prsty; ta ve středu křídla se zdála méně vyvinutá, ale někteří jedinci s ní dokázali pravé divy; na konci křídla byla větší, naprosto holá ruka, připomínající lidskou. Pružná křídla mláďat pokrývaly dlouhé tuhé letky – taková pera jste u dospělých už nenašli – a letová blána visela v několika záhybech, takže svěšené křídlo připomínalo ruku v širokém pierotském rukávu.

Že by ty letky z křídel vypadávaly během dospívání? Nebo si je dospělí úmyslně odstraňují? Například při prvních námluvách… A právě tento rituál se pak stane předělem mezi dětstvím a mládím. Mezi bezstarostností a počátkem pracovních povinností, občanské odpovědnosti a smyslem pro takt a noblesu…

Martin chápal, že právě teď vynalézá jízdní kolo. Stačilo otevřít první encyklopedii a tam si všechno ověřit – všechny důležité šealské zvyky a rituály tam docela jistě budou zevrubně popsány. Jenže elektronický zápisník, do nějž si už na Zemi uložil hodně zajímavostí, týkajících se jak Šeali a Talismanu, tak dalších planet galaxie, zůstal v hotelu. K čemu tolik zbytečných informací jen tak na procházku?
Jenže informací není nazbyt nikdy. Zejména ve světle klíčnického pokynu „učiň, co má být vykonáno…“ Až se vrátí do hotelu, bude si k tomu muset sednout.
Pak se od štěbetavého hejna oddělilo jedno ptáče. Za pisklavé podpory ostatních se přiblížilo až k Martinovi a cosi teskně proneslo.
„Nezlob se, ale já neznám váš jazyk,“ řekl Martin přívětivě a důstojně a hned nato se opatrně usmál – tak, aby neukázal zuby; protože to mnoho mimozemských ras považovalo za znamení pohrůžky.
Pro jistotu svůj výrok opakoval ještě v mimické turističtině.
Ptáče se ohlédlo na své kamarády, kteří ho zřejmě k přímému kontaktu popíchli a nyní poháněli i nadále. Tvoreček mírně přidřepl a pak v lámané a neumělé, ale zcela srozumitelné turističtině naznačil:
»Vy mluvit turistický?«
»Ano!« odpověděl ohromeně Martin. No to jsou věci! »A jazyku ses naučil sám?«
»Naučila jsem ve vejce. Maminka šla Fortna.« Jakmile opeřeneček zapředl tuhle rozmluvu, zřejmě získal sebedůvěru a přiblížil se až k němu. Nebo snad přiblížila?
»Ty jsi malá žena?« zeptal se detektiv.
»Jsem holčička!« odpovědělo pyšně ptáče. »Málo praxe, špatně mluvím. Můžu s váš nedlouho mluvit? Zlepším řeč!«
»Můžeš,« přivolil s radostí Martin. »Neposadíš se k tomu?«
»Ano.«
Ptáče se nejistě uvelebilo na lavičce. Sedělo zpříma, ne úplně jako člověk, ale také zcela jinak než dospělí šealové. Jeho kamarádi se viditelně začali nudit – rozmluvě v mimické turističtině nerozuměli. A tak nespokojeně zarámusili, jenže šealí holčička na ně cosi zacvrčela a zklamaná kuřata se rozběhla na všechny strany.
Martin se přívětivě zadíval na „holčičku“, která načepýřila žlutozelenou chocholku…, člověk by býval nejraději řekl „stydlivě načepýřila“. A tak se zeptal:
»Jak se jmenuješ?«
»Zatím nemám jméno. Jsem přece holčička.«
»Naše holčičky mají jméno už od narození,« vysvětlil jí Martin.
»A chlapečkové?«
»Taky.«
Ptáče se zamyslelo a pak řeklo:
»Můžeš mi říkat prostě holčičko. Jen málo našich holčiček umí turisticky.«
»Dobře. A ty mně zase klidně říkej Martine,« odpověděl detektiv a snažil se transkripci svého jména naznačit co nejpečlivěji.
„Žar-rtine?“ vypísklo najednou ptáče.
„Martine,“ pronesl detektiv nahlas.
„Martine,“ opakovala po něm holčička.
»Ale ty krásně vyslovuješ hlásky,« pochválil ji Martin. »Klidně bys mohla mluvit.«
»Jenže je to těžké a u nás to není ve zvyku,« odpověděla holčička a učinila gesto naznačující lehkou zasmušilost.
»Všichni dospělí jsou hrozní lenoši.«
Martin se zasmál. Najednou si uvědomil, že situace, dialog i vzezření ptáčete vzbuzovaly atmosféru čehosi nevážného, čehosi jako kreslený film. S touhle mimozemskou kačenkou si měl povídat spíš kačer Donald a jeho přátelé.
»Co tě rozesmálo?« zeptala se holčička.
»Na naší planetě ptáci nemají rozum,« odpověděl poctivě Martin podle pravdy. »Inteligentní jsou jen ve vymyšlených příbězích pro děti, kde normálně mluví, stavějí města a tak…« Najednou jsem si připadal jako postavička z takové pohádky.
»To je k smíchu,« souhlasila holčička, »My taky máme zajímavé historky. A co ty přijel jsi k nám s rodiči?«
»Ne,« mírně se podivil detektiv.
»A to tě pustili samotného? Nebo jsi utekl?« Holčička si viditelně začala dělat starosti. »Protože když někdo uteče z domova, tak se mu snadno může něco stát… Ale zase je velmi zajímavé si o tom číst.«
»Mně nikdo pouštět nemusí,« vysvětlil Martin. »Jsem přece už dospělý. Kdybych byl malý, měřil bych asi jako ty.«
Ptáče chvíli mlčelo a nedůvěřivě se na Martina dívalo. Pak znovu máchlo křídly a do vzduchu vykreslilo.
»Promiňte. To jsem nevěděla.«
Šealí holčička vyskočila a rozběhla se k ostatním ptáčatům.
Detektiv si povzdechl. No prosím…, a přitom to začínalo tak slibně. Že by se lekla dospělého Cizince? To sotva… Nebo že by došlo k porušení nějakého pravidla té jejich ptačí etikety? Třeba že mládě nesmí jako první oslovit dospělého? To už je pravděpodobnější…
Znovu si nacpal vyhaslou dýmku, kterou předtím, ještě než se k němu ptáče přiblížilo, pro jistotu odložil. Zapálil si a pokusil se vyhledat mezi drobotí poskakující kolem fontány svou nedávnou společnici.
Marně. Jak byste taky od sebe chtěli odlišit taková holátka…
Mládata se mezitím rozdováděla naplno. Šealové žádné oblečení nenosili, snad jen pásy s jakýmsi kapsářem na všelijaké drobnosti, jenže tyhle pásy byly výsadou dospělých jedinců. Mládata pobíhala světem jen tak nahá, pokud se něco podobného dá říct o bytosti od hlavy až k patě porostlé peřím. Šeálkové skákali do mělkého bazénu kolem

fontány, nadšeně hopsali pod proudy vody, štětili pírka, rozbíhali se po vodní hladině a tloukli křídly, jako by chtěli vzlétnout…
„Asi to původně byli vodní ptáci…," zamumlal Martin, jehož samotného tahle dedukce zarazila. Co na tom, že tohle zjištění pro pozemskou vědu už dávno nebylo žádnou záhadou? Martina vlastní důvtip potěšil. Vypustil z úst obláček dýmu a sáhl do kapsy pro placatku s koňakem. Pak si dopřál maličký doušek.
Den byl krásný – přesně tak, jak bývá krásný okamžik krátkého odpočinku uprostřed těžkých zmatků. Před sebou měl pátrání po Irině, jehož se podvědomě bál, protože už předem věděl, jak asi dopadne. A navíc měl před sebou misi, kterou ho pověřili Klíčníci a o jejíž povaze prozatím neměl ani tušení.
Zatím se ale mohl kochat „spirálokónusem" mimozemského chrámu, pozorovat dovádějící mimozemské caparty kouřit svého starého dobrého macbarrena a popíjet arménský koňáček.
Inu Snob, vybavil si Martin nelítostnou diagnózu tajných služeb. A znovu sáhl po placatce…
Stalo se tak právě ve chvíli, kdy se krásný den rozhodl, že Martin už svou dávku bezstarostnosti vyčerpal.
Šeal, kráčející mírumilovně alejí, bezděky sklouzl lhostejným pohledem po Martinovi – a zůstal stát jako zařezaný. Podklesl v kolenou, jako by ztrácel rovnováhu, a zabušil krátkými křidélky. Martin na Cizince užasle zíral a neměl nejmenší představu, co se děje.
Šeal se zase napřímil, učinil několik neobratných kroků a znovu se zadíval na Martina. Jeho oči byly zjevně stále šílenější.
Nakonec vyrazil klokotavé zasyčení, které by rozhodně udělalo čest obrovitému hadovi nebo nastydlému tygru. Křídla klesla k trupu a dva páry rukou sklouzly k pasu a rozepnuly kapsy…
Martin ještě stále ničemu nerozuměl. Všichni ostatní kolem naopak ano. Někteří se rovnou dali na útěk, jiní začali vyhánět mláďata z bazénu. Šlo to ale příliš pomalu a šplouchání vody už naplno přehlušil syčivý klokot pomateného šeala.
O tom, že se ho zmocnilo náhlé pominutí smyslů, nebylo pochyb. Křídla znovu rozpřáhl a v každé ze čtyř hrstí třímal cosi kovového, lesklého a ostrého…
Jedinou omluvou pro detektiva byl fakt, že šílený šeal se nevrhl směrem k němu, ale na druhou stranu. Jinak by Martin určitě stačil vytáhnout revolver a Cizince zastřelit…, jenže ten se jediným skokem ocitl v bazénu. Křídla se rozpřáhla a vší silou udeřila do hladiny; ozvalo se tenké pištění a do vody se začala hroutit zkrvavená tílka.
Krev měla ptáčata stejně rudou jako lidé.
Martin se řítil k bazénu, kde šílený šeal běsnil mezi rozutíkávajícími se ptáčaty a mával svými čtyřmi zbraněmi – noži s velmi tenkými šídlovitými čepelemi. Téměř každý úder nalézal cíl. Vzduchem poletovalo žluté a zelené peří, hladina postupně růžověla a nad těmi jatkami dál nezúčastněně tryskala čistá voda a vznášela se cizí tichá hudba…
„Stůj!" zaúpěl Martin, který mezitím skočil do bazénu a naráz tak porušil asi deset archaických pravidel, zakazujících turistům zasahovat do konfliktů mezi Cizinci. „Stůj, nech toho!"
Šeal mu přirozeně nerozuměl. Na křik se ale otočil – s křídlem stále napřaženým nad dalším ptáčetem. Martin přidřepl a ruce samy vyslaly:
»Ty záprdku ze smradlavýho vejce! Já ti tu palici oškubu dohola!«
Zda to byla slova ruského vulgarismu, nepříliš trefně Klíčníky přetlumočená do mimické turističtiny či zda šlo o jeho vlastní okamžitou improvizaci – to Martin nevěděl.
Jeho záměr však perfektně vyšel.
Šeal zaklonil hlavu, zatroubil jako jelen v říji a milé ptáče nechal na pokoji. Vrhl se na detektiva a křídly mával tak zběsile, že se blýskání čepelí proměnilo v dva mlžné kruhy.
Martin zvedl revolver a z bezprostřední vzdálenosti do šeala vystřílel celý zásobník, čímž porušil všechna zbylá pravidla pobytu poutníků na cizích planetách.
Šeal padl až po čtvrté kulce. Párkrát sebou škubl, a pak už se jeho tělo tváří dolů začalo bezvládně pohupovat na hladině parkového bazénu. Nože mu jeden po druhém vyklouzávaly z prstů a dopadaly na písčité dno.
Zachráněné mládě se jemně chvělo pod tuhými prameny padající vody. Malé mrtvolky tahali z vody dospělí, kteří se nerozutekli.
»Jsi živý?« zeptal se naprosto automaticky detektiv ptáčete. Do pohledu bytůstky se pomalu vracel rozum – a pak ptáče pomalu pohnulo křídly:
»Živá! Říkala jsem vám přece, že jsem holčička!«
Martin jen němě přikývl. A řekl si, že záchrana jeho nedávné zvědavé společnice mu za ten strašný nerozum stála.
Zezadu už se ozvalo výstražné štěbetání. Martin se otočil a za sebou spatřil dvojici policistů… Tihle šealové každopádně třímali střelné zbraně.
»Ukliď zbraň. Půjdeš s námi,« oznámil mu jeden z policistů. Gesta byla trochu kostrbatá – jinak zřejmě mimickou turističtinu neovládal a naučil se jen potřebné fráze.
Martin se zvolna vyhrabal z bazénu. Dobré je vlastně to, že mu zbraň nechtějí zabavit…, v tom je jistá naděje…
Dospělí z vody dál vyprošťovali nehybná tílka. Na břehu už ležela i mrtvola šílencova, kterou zobany drásala na kusy dobrá desítka velkých šealů.
Pod padajícími proudy vody uprostřed fontány dál stála šealská holčička a dívala se na Martinova vzdalující se záda.

4

Výslech nebyl dlouhý a připomínal spíš jakýsi formální rituál. Dokonale zdvořilý šeal Martina požádal o podrobné zdůvodnění všech jeho skutků od okamžiku, kdy spatřil »postiženého rozumovým šokem«. Tímto poněkud neobratným termínem policista označoval šílence, který celá jatka rozpoutal.
Detektiv se zpočátku snažil vyložit i motivy svého chování – jak zpočátku vůbec nechápal, co se to děje, jak se vzápětí

začal bát o další osud bezbranných ptáčat i jak se pokusil odlákat šílencovu pozornost… Policajt mu ale rychle dal na srozuměnou, že tyhle detaily ho naprosto nezajímají – jen posloupnost akcí. Vstal, rozběhl se, skočil, vykřikl, vystřelil…
„Slyšet, vidět, nenávidět…," zarecitoval bezděky Martin, ale rukama už vysílal »fakta a nic než fakta«. Policista blahosklonně přikyvoval. Strach se tu pozemského detektiva nezmocňoval. Možná proto, že útulná kancelář policejního oddělení, celá zastavěná květinami a se širokými okny s výhledem – jak jinak! přímo na chrám, rozhodně nepřipomínala ponurou temnici.
»Všechno je přesně popsáno, zadokumentováno a svědecky potvrzeno,« sdělil policista Martinovi. »Lid Šeali vůči vám nemá žádných výhrad.«
Martin chápavě kývl hlavou a dokonce si pomyslel, že lid Šeali by udělal nejlíp, kdyby mu za zneškodnění vraždícího maniaka vyslovil upřímný dík.
»Postižený rozumovým šokem byl nemocen?« otázal se policisty.
»Ano. Byl postižen rozumovým šokem.«
»Ještě štěstí, že jsem tam zrovna byl,« poznamenal hlubokomyslně detektiv.
»Omyl,« usadil ho policajt. »Postižený šokem pocházel ze vzdálené horské vesnice. Cizince ještě nikdy nespatřil. Když vás uviděl, jak sedíte na té lavičce jako normální šeal, jeho vnitřní svět explodoval. A on nevěděl, jak se v téhle situaci zachovat. Měl u sebe rituální dýky, ale považoval vás za příliš nebezpečného a na přímý souboj si netroufl. Místo toho mu prastaré instinkty napověděly nesprávný model chování – zabít pár ptáčat a uprchnout, dokud útočící šelma bude požírat zabitá těla.«
Martin si připadal jako poplivaný. Ústy křečovitě zalapal po vzduchu.
»Vy za to nemůžete,« oznámil mu policista. »Vinen je starosta vesnice, který postiženého rozumovým šokem pustil do města bez předběžné přípravy. Bude potrestán.«
»Já ale nevěděl…," začal Martin.
»Samozřejmě. To není vaše vina!«
Jenže detektiv sám se za vinného pokládal. Vybavoval si žlutozelené chmýří, srážené dolů proudy vody, zrůžovělou hladinu a strnulou šealskou holčičku. Pohodil hlavou, aby dotěrné vzpomínky odehnal. Hotovo, je to za námi. Ono se to stalo – i nestalo. Je třeba žít dál. A Martin požádal:
»Nemohl byste mi pomoct? Hledám tu ženu z naší rasy která na Šeali dorazila před týdnem. Tohle je její fotografické vyobrazení…«
»Na to budeme potřebovat čas,« nepodivil se té prosbě ani v nejmenším šealský policista. »Přijdte navečer.«
Martin přikývl a naznačil:
»Odcházím. Přijdu večer. Děkuji vám.«
»Nezapomeňte si tu doklad na ptáče,« podal mu policista kus kartonu, popsaný drobnými řádky
»Co je to za doklad?« podivil se Martin.
»Váš zásah to ptáče zachránil, jinak by zahynulo. Takže to ptáče už našemu městu nepatří. Teď je členem vašeho hejna.«
Martin nesouhlasně zvedl ruce, a než si uvědomil, že v turističtině jde o výraz mimořádného nadšení, bylo pozdě.
»No počkat! Ale já žádné šealské ptáče nepotřebuju!«
»Městu už nepatří. Je vaše.«
Detektiv se s kolegou hádal dobrých deset minut. Ačkoli – lze vůbec za hádku označit dva nijak nesouvisející monology? Martin se marně snažil vysvětlit, že současná kultura lidstva braní do otroctví či adopci dětí zachráněných před smrtí neumožňuje. Policista mu zase vtloukal do hlavy že šealská kultura se zakládá především na tradici a že bytost zachráněná před smrtí »se stává členem jiného hejna«.
Martin tedy začal policistu ujišťovat, že jeho záměrem nebylo zachránit nějaké konkrétní ptáče. Policista mu zase vyložil, že podle četných svědeckých výpovědí smrti ptáčete zabránil jedině jeho zásah. Detektiv rázně odmítl návrh, aby si ptáče odvezl na Zemi, a stejně tak o ně nehodlal pečovat na Šeali. Policista připustil, že na to detektiv právo má, ale že v takovém případě opuštěné ptáče zahyne. Martin se uštěpačně zeptal, zda to znamená, že si s ptáčetem smí dělat, co se mu zlíbí. Policista mu vyložil, že nedospělý jedinec, který »vypadl z hnízda«, není šealskými zákony nijak chráněn.
Z policejní stanice se Martin vyřítil rudý vzteky a řval ty nejhnusnější kletby jaké mu slina na jazyk přinesla.
Šealské ptáče! Patřící teď do „jeho hejna"!
Představil si obřího kanárka, ťapkajícího po moskevském bytě. Pak si představil, jak to veleptáče vzrušeně tluče křídly a sděluje mu: »Tati, hele, tati, kluci na dvoře říkali, že ty nejsi můj tatínek!«
„Vy hajzlové!" zaječel Martin. „Vy blbouni! Vy debilové!"
V dlani ho pálil »doklad na ptáče«. Detektiv se mstivě zašklebil a rozhodl se lejstro roztrhat. Jenže si na něco vzpomněl:
»Jsem živá. Přece jsem říkala, že jsem holčička.«
Že on se vůbec s tou malou šealkou pouštěl do řeči…
Ale stejně je to zajímavé – vrhl by se za tím šílencem a pokusil se ptáčata zachránit, kdyby s ní předtím nemluvil?
„Jsem trouba…," zašeptal odevzdaně.
Inu, ona ta podrobná pravidla chování turistů v cizích světech nebyla vymyšlena a sepsána jen tak zbůhdarma…
Strčil kartónovou destičku do kapsy a rozběhl se k fontáně. Bůhvíproč si najednou představil, že malá šealka dál stojí pod proudy vody – celá mokrá, prokřehlá, najednou osiřelá, osamělá a naprosto bezbranná…
Holčička seděla na lavičce. Mokrá, načepýřená a bezbranná. Martin hned pochopil, že je to právě ona, všechna ostatní ptáčata, která přežila, už odvedli, a také všechny stopy nedávných jatek byly pryč.
Zvolnil do pomalého kroku, a když došel až k ní, přidřepl a pohlédl na ni.

»To to ale dopadlo pěkně hloupě,« řekla mu. »Takže teď jsem ve tvém hejnu?«
»Ano.«
»A máte vy vůbec nějaká hejna?«
»Ne. My máme rodiny…, národy…, státy…, ale to je něco jiného.«
»To mě napadlo hned. Prostě smůla.«
„Ale co já si mám teď počít?“ vykřikl Martin jen tak do prázdna.
»To mluvíš svou řečí?«
»Ano.«
»Promiň, ale když mluvíš jinou řečí, nerozumím ti. Jestli si mě necháš a vezmeš mě do svého hejna, tak se pokusím se jí naučit. Jsem nadaná. Ještě mám čas se učit.«
»Copak ty připouštíš, že bych si tě s sebou nevzal?« otázal se zvědavě.
»Ano. Protože pokud tam u vás nemáte hejna… a já jsem z jiného biologického druhu, tak ti budu na obtíž.«
»Toho policistu vůbec nezajímalo, jestli u nás máme nějaká hejna.«
»Policista je dospělý. Ten už neumí myslet.«
Automaticky přikývl, ale pak si uvědomil, co mu řekla:
»Co znamená to ›neumí myslet‹?«
»Neumí myslet znamená, že neumí myslet.«
»A ty myslíš?«
»Samozřejmě.«
»A co jiné děti?«
»Ty taky.«
»No a dospělí?«
Holčička něco zaštěbetala – zřejmě šlo o zdejší podobu smíchu:
»Promiň, ale já jsem si myslela, že už to víš. Samozřejmě ne!«
»Proto jsi utekla? Když jsi zjistila, že jsem dospělý?«
»Ano. Ztratila jsem hlavu. Prostě jsem si nedokázala dát dohromady, že jsi vlastně Cizinec a umíš myslet, i když už jsi dospělý.«
»Ale vaši dospělí mluví,« připomněl jí Martin. »A pracují, procházejí Fortnami a řídí auta a letadla…«
»To umějí. Jenže to je jen…,« napjatě se zamyslela.
»Úsudek?« napověděl Martin.
»Správně – úsudek. Pracují jen s tím, co se naučili jako děti. A jako děti se naučili jen to, co budou v životě potřebovat. Pak myslet přestali. Myslet je těžké. Je to nebezpečné a bolí to. Když ve světě neexistují neznámá nebezpečí, tak se vlastně nemusí myslet vůbec.«
»A právě proto… ten vrah… přišel o rozum?«
»On nepřišel o rozum, on naopak přišel k rozumu,« vysvětlovala dál trpělivě holčička. – »Setkal se s novou entitou – s tebou. A v dětství ho přitom na setkání s Cizinci nikdo nepřipravil. Ty ses choval jako šeal. Ale nebyl jsi šeal. Tady běžný úsudek nestačil a jemu po dlouhé době nezbylo, než znovu myslet. Vlastní rozum ho přivedl k šoku. Takže vlastně onemocněl. Nové informace nestačil zvládnout a začal se chovat jako náš zvířecí předek – zabíjel slabší, aby se sám zachránil. Je mi ho moc líto.«
»A jak šealové ztrácejí rozum?« zeptal se Martin. »To bych docela rád věděl.«
Upřeně na něj pohlédla.
»Nezlob se, ale teprve teď jsem uvěřila, že jsi inteligentní. Byl jsi schopen něco zcela nového rovnou strávit. Promiň, že jsem o tobě pochybovala…«
»Nevadí. Tak řekneš mi, jak dospělí šealové přicházejí o rozum?«
»Ano. A vezmeš mě do svého hejna?«
»Přece tě tu neopustím! Vždyť bys tu zahynula.«
»Pokusím se přežít. Jsem rozumná, na něco přijdu. Mohla bych třeba odejít do lesa a žít tam jako divoši. Jsou tam sice šelmy, ale…«
»Nechceš jíst?« přerušil ji Martin.
»Moc,« přiznala se okamžitě.
»Jsem já to ale trotl… Tak pojď.«

…Kaši, kterou jí přinesl číšník, naštěstí neklovala, ale spořádaně pojídala čímsi na způsob lžíce. Kdyby se holčička do oběda věcně pustila rovnou zobákem, šok z rozumu by asi hrozil Martinovi.
Šealská holčička si ale počínala jako každé pozemské děvče, které vyhladovělo a najednou se dostalo k chutnému jídlu. Energicky se oháněla lžící a s chutí kaši zapíjela jakýmsi ovocným moštem. Martin si řekl, že by tu kaši mohl ochutnat taky, ale nejdřív se z opatrnosti číšníka zeptal na ingredience. Takoví velcí živočichové jako šealové se přece nemohli živit jen zrním!
Jeho podezření bylo oprávněné – kromě krupice bylo součástí pokrmu i mleté maso ze »zeměčicha«. Možná šlo jen o místního králíka, žijícího stejně jako ten pozemský v norách. Detektiv ale racionálně usoudil, že v zemi žijí například i žížaly proto se na původní vzhled „zeměčichů“ raději dál nevyptával a objednal si jen mošt.
Holčička si zobák pečlivě otřela ubrouskem a pohlédla na něj:
»Děkuju. Bylo to moc dobré.«
»Já si vůbec nevím rady, co s tebou mám dělat,« přiznal se Martin.

»Budou mě na tvé planetě považovat za člověka?«
»Člověk je dvounohý neopeřenec,« parafrázoval Aristotela. – »Budu k tobě upřímný: Vždycky tě budou vnímat tak trochu s obavami. Ale nikdo ti nic neudělá – na Zemi přichází hodně Cizinců.«
»Nevadí, na to si zvyknu,« ujistila ho. »A určitě si dokážu vypěstovat nové instinkty.«
»Musíš o ten rozum nevyhnutelně přijít?«
»Zatím jsem o tom nepřemýšlela,« připustila malá šealka. »Ale když jsou u vás všichni inteligentní… Ne, nemusím o něj přijít. Ale není to těžké?«
»Být skutečný člověk je vždycky těžké,« rozhodl se Martin znovu pro osvědčenou citovanou moudrost. »Ale copak ty sama bys chtěla o rozum přijít?«
»To nebolí,« poučila ho filozoficky. »A dřív nebo později se to přihodí každému. Já třeba zrovna teď přemýšlím o tom, jestli se dá celý život prožít a přitom myslet – a jde z toho na mě hrůza. Jaké to je – žít a pořád myslet? Pořád, až do smrti… Copak ty si nepřeješ, aby přišel čas, kdy všechno bude snadné a jednoduché? Že se nebudeš muset bát, pochybovat, trpět, zoufat si, váhat a kát se?«
»Jednou jsem slyšel jednoho takového dědečka. Vystupoval v televizi v takové show…, kam sbírají všelijaké bloudy pro potěšení publika…«
»U nás nic takového nemáme,« oznámila mu holčička, »protože my nemáme dospělé bloudy. Promiň, skočila jsem ti do řeči.«
»No a ten dědeček tvrdil, že všechny pohromy světa způsobuje láska,« pokračoval Martin. »Víš, co je to láska?«
»Vím. To je stav emocionálního vzrušení, jedna z vlastností rozumu. Já taky miluju jednoho kluka.«
»Výborně,« usmál se Martin. »Ten děda vypočítával všelijaká neštěstí, která způsobila láska. Říkal, že právě láska lidi nutí konat zvláštní a nelogické skutky, obětovat vlastní klid a někdy i život. Radil proto nikdy nemilovat, pokud je to možné, tak se radši ani nerozmnožovat, a když už, tak jedině uměle. Říkal, že se jednou zkoušel věnovat sexu…«
»Já vím, co je to sex,« přerušila ho pokojně.
Martin zamručel:
»Aha, no dobře… Zkrátka ten sex se mu taky nezamlouval… Opravdu legrační děda. Ale když to říkal, tak ledacos vlastně znělo docela logicky. Vždyť z lásky lidi často opravdu trpí…, když se to tak vezme kolem a kolem. To se někdy stává – někdo cosi říká a nemá pravdu, ale přitom se hned nedá pochopit, proč. Má se mu odpovědět, že láska je taky radost? Jenže radost z lásky nemůže být protipólem neštěstí z téhož! To by z toho nakonec vznikly váhy na nichž by se posuzovaly přednosti a nedostatky lásky. A pak mi to konečně došlo – ten nešťastný dědeček nechápe to nejdůležitější. Když člověk trpí z lásky je to utrpení ušlechtilé. Je to také radost, i když je tvá láska neopětovaná a přináší jen trpkost a zoufalství. Hlavní je, aby to byla láska. Kdežto ten dědeček… Možná to byla nějaká porucha ve stavbě DNA, to nevím. Anebo byl zbaven jakéhokoli citu a musel si vystačit s chuťovými pohárky na jazyku a potěchou z měkké pohovky pod zadnicí. Zkrátka a dobře se mu nedalo nic vysvětlit, stejně jako není možné přiblížit slepému od narození barvy duhy…A s rozumem je to taky tak, děvče. Je to věc ošemetná a může ti způsobit hodně problémů. Jenže mít rozum je štěstí už samo o sobě. Což pochopí jen ten, kdo rozum opravdu má.«
»Ten dědeček mluvil jako naši dospělí,« poznamenala šealí holčička. »Takže vy máte na Zemi taky lidi, kteří přestali myslet a stačí jim jen úsudek?«
»Asi ano,« přikývl Martin.
»A co ty – miluješ někoho?«
Byla to zvláštní rozmluva. Odehrávala se v malé hospůdce na cizí planetě, mezi tvory, kteří si Martina vůbec nevšímali. Společnost mu dělalo cizinecké ptáče. A hlavním tématem té rozmluvy byly život a láska. Tedy to, k čemu spěje každá pořádná debata…
»Miloval jsem,« řekl upřímně. »Myslím, že miloval… Ale teď…« zaváhal a pak se přiznal. »Nevím.«
»Takže miluješ,« usoudila holčička.
Usmál se.
»Chodíš přes den spát?«
»Posledních třicet let už ne.« Pozorně se na malou šealku zadíval a najednou se praštil dlaní do čela. »Jsem já to ale vrták. Tobě se chce spát, viď?«
»My po obědě spíme,« řekla ostýchavě. »Dokud jsme malí.«
»Tak pojď. Není to daleko.«

„Není to daleko“ bylo poněkud odvážné tvrzení, ale během půlhodinky byli u hotelu. Martin pohlédl na oblohu – slunce stálo ještě dost vysoko nad obzorem. Inu dobrá, tak uloží holčičku ke spánku a pomalu se vydá za tím hodným policistou pro informace o Irině.
S pocitem Humberta Humberta či zabijáka Leona ze starého filmu prošel kolem recepčního s malou šealkou za ruku. Dlanička, kterou svíral v hrsti, mu připadala téměř lidská a postupně téměř přestal vnímat i šelest holčiččina peří. Recepční si je změřil lhostejným pohledem, ale nakonec přece jen tiše krákl a Martina posunky oslovil:
»Na vašem pokoji bude žena.«
»Holčička. Je z mého hejna,« odtušil ponuře Martin.
»Dobře.«
Až ve chvíli, kdy zjistil, že dveře jeho pokoje jsou pootevřené, pochopil, že on a recepční mluvili o dvou různých ženách.
„Já na tebe už od rána…,“ spustila Irina Poluškinová. „Jú, kdo to je?!“
„To je holčička,“ vysvětlil odevzdaně Martin.

„Zaplaťpánbu, že aspoň ne chlapeček…“ poznamenala suše Ira, která si dvojici stále ještě prohlížela se zjevným údivem a pak pateticky zarecitovala: „Meziplanetární pedofil k nám přicházel, nezletilé organismy s sebou přiváděl…“
„Rým poněkud kulhá,“ pokáral ji Martin. „A posmívat by ses mi nemusela. Dostal jsem se do strašně hloupé situace.“
„To se ti stává…“ nevytrácely se pochyby z Irinina pohledu.
„Zachránil jsem tohle ptáče před smrtí. A podle šealských zákonů jsem ji dostal na starost!“
„No vida…,“ pohlédla na detektiva velice zvláštně. Snad nejistě…
„Copak, něco není v pořádku?“
„Ale ne, všechno je v pořádku. Chudáček holčička…“ pronesla s intonací, která jasně odlišuje dospělou ženu od mladé dívky „Chudinka malinká. Dals jí aspoň najíst?“
»To je ta žena, kterou miluješ?« zeptala se prostoduše holčička.
Ačkoli – prostoduše? Na okamžik měl pocit, že očima ptáčete šlehla poťouchlá jiskřička.
»Proboha promiň, já tě ani nepozdravila – netušila jsem, že umíš turisticky…,« zachraňovala situaci překotně Ira.
Martin se bezděky ušklíbl. Tyhle mimické rozmluvy stejně vypadají potrhle.
»Umím, prošla jsem Fortnou ve vejci. Ty jsi taky z našeho hejna?«
»Občas,« zašilhala Ira po Martinovi.
„Poslyš, cos to tomu dítěti napovídal. Vždyť je to dítě, asi jako by jí na Zemi bylo tak deset nebo dvanáct…“
„Pokud jsem tomu správně porozuměl, tak za pár let už si s ní moc nepopovídáš,“ vypustil Martin pokusný balónek.
„Ano, zhruba v tomhle věku ztrácejí rozum,“ přikývla Irina. „Tohle všechno už jsem si ověřila…“
Znovu se otočila k šealce a zeptala se:
»Jedlas něco? Jsi v pořádku?«
»Ano, Martin mě pozval na oběd.«
Jméno dívenka pronesla nahlas. Téměř správně.
„To je mi ale čiperka…,“ málem se dojala Ira. „Ty sis to teda pěkně zavařil, kamaráde… Umíš si představit, co tě čeká na Zemi?“
„Přece ji nenechám mezi těma vylízanýma šealskýma hlavama!“ rozhorlil se detektiv.
Ira jen přikývla a zeptala se holčičky:
»Nepotřebuješ něco – myslím hned teď…«
»Spát. Bylo to na mě moc dojmů najednou. A taky bych…« Sklouzla pohledem k Martinovi, otočila se k němu zády aby jí neviděl na ruce a ještě cosi dodala.
»Tak poběž,« řekla Ira, vzala ptáče za rameno a odvedla holčičku na záchod.
Martin si povzdechl, posadil se, vytáhl placatku a nahlas poznamenal:
„Já vím, čím se pohádka liší od života. Karkulka nebo Sněhurka zásadně nečurají…“
„Fuj, ty sprosťáku!“ křikla na něj skrz tenké dveře Irina. „Ptáče si po obědě musí říhnout!“
„Jasně – a Popelce se ráno po plese taky nechce blinkat,“ přikývl Martin.
„Tobě se teda dítě svěřit nedá!“ křikla na něj hněvivě Ira, která už se i s ptáčetem vracela do pokoje. „Jsi barbar… a ochlasta.“
„Mám ti trochu koňaku nechat?“ zeptal se jí nevinně.
„To si piš!“ otočila se už ve dveřích do ložnice. „A nakrájej mi k tomu citron.“
Martin pohlédl na batoh – nevypadá to, že by se mu v něm někdo hrabal. Ale jak tedy ví, že si v něm přivezl i citron?
Když Irina asi za deset minut z ložnice vyšla a opatrně za sebou zavřela dveře, bylo už všechno připraveno: koňak Martin nalil do nejvhodnějších nádobek, co tu našel, citron už taky nakrájel a kolečka stačil dokonce posypat kávou a cukrem. Pro každý případ nachystal i čokoládu; ono je to samozřejmě zvěrstvo, přikusovat ke koňaku čokoládu, ale k ženám bychom přece měli být shovívaví.
„Usnula,“ šeptla Ira. „Ty snad nemáš rozum, ty chlape! Byla celá utrmácená…“
„Nejsem ornitolog“ broukl detektiv. „A děti taky nemám.“
„Díkybohu, protože ty bys byl táta asi jako…“
„…asi jako ty máma,“ doplnil ji pohotově. „Tak už se nezlob. Sám jsem z toho div nepřišel o rozum, když mi na policii vnutili tohle mluvící kuře… Ale my dva bychom si asi měli promluvit o něčem jiném.“
Přikývla a posadila se vedle něj.
„Jak jsem zemřela?“
„Rozdrtila tě ochranná schránka. Na povel améby Peťky, kterého jsi o to sama požádala,“ řekl jí tvrdě.
Na okamžik zamhouřila oči:
„Tohle si pamatuju… Ale jak jsem vypadala potom?“
Detektiv jen pokrčil rameny:
„Jak to mám vědět. Já sám jsem ztratil vědomí a probral jsem se až na klíčnické planetě. A Klíčníci, jak jistě víš, toho moc nenamluví…“
„Panebože, aspoň to…,“ vydechla tiše a v obličeji se jí rozhostila upřímná úleva.
„O čem to mluvíš?“
„Bála jsem se, žes mě viděl mrtvou. Pětapadesát kilo krvavý sekaný v igeliťáku. Jak bys mě po něčem takovém dokázal políbit…?“
„To je čistě ženská logika…,“ zašeptal těsně před tím, než se jejich rty setkaly a všichni Klíčníci, šealové a bezzaři se na čas propadli do horoucích pekel. Irininy ruce ho začaly svlékat a Martin s pohledem pošilhávajícím po dveřích ložnice nahmátl zip na její sukni. Její pleť byla horká a krásné dívčí tělo se po každém doteku jeho ruky jemně zachvívalo.
„Já si tě přece pamatuju…, všechno si pamatuju,“ zašeptala. „Byla jsem to já…, ale zároveň ne…, to s tebou byla ona…

Div jsem se z toho nezbláznila.“
Rozhodně se nedalo říct, že by Martin měl v podobné situaci čas a chuť přemýšlet. Tady by docela dobře postačil úsudek nebo ještě lépe pudy. Přesto se neubránil pomyšlení, že Irina má pravdu.
Byla jiná. Sice nepatrně, ale přece jen jiná. To už nebyla ta naivní dívenka, co zahynula na Knihovně. Ani mladá romantická, která klesla v dešti kulek na Prérii-2. Ani chladně kalkulující Irina z Aranku. Ani exaltovaná bytost z Margie. Ba ani paličatá bojovnice z Bezzaru.
Jako by to byly všechny Iriny dohromady, a ještě něco navrch.
Všechno dohromady – a přesto něco jiného…
„To jsi – ty…,“ zašeptal.
Za půl hodiny už odpočíval na pohovce a čekal, až se Irina vrátí z koupelny. Nejraději by si zapálil, ale to by až trapně připomínalo scénu z hollywoodského filmu. Usrkl jen koňaku.
Když přišla, měla na sobě jen ručník ovinutý kolem boků. Dravě se na Martina zadívala a s tichým mručením se začala pomalu přikrádat k pohovce.
„No tak, Irko, vzbudíš ptáčka..,“ pokusil se ji uklidnit.
„Ani nevíš, jak strašně by se mi chtělo říct nějakou banalitu…,“ slastně se protáhla, ale zastavila se. „Tak dobře, tak aspoň táhni do sprchy!“
A Martin odtáhl.
Během pár minut tam za ním vklouzla.

Holčička se probudila až navečer, kdy Irina i Martin už nevypadali jako vášniví milenci, ale hluboce zadumaní objevitelé cizích světů.
Jen chvílemi se nejapně zachichotali a spiklenecky se na sebe culili. Martin si na podobné chování, předváděné občas mileneckými párky věru nepotrpěl – on ve všem tom pomrkávání a žhavých pohledech cítil spíš faleš a předstírání vztahu než skutečný cit. Teď ale téhle hře s Irou rád podlehl a všechny ty grimasy a pohledy mu nijak nevadily.
»Už jsem vzhůru,« oznámila jim holčička, sotva vstoupila do dveří. »Vede se vám dobře?«
Martin s Irinou si znovu vyměnili významný úsměv.
»Mám ráda, když je v hejně všechno v pořádku,« řekla malá šealka.
„Obávám se, že to dítě bylo chvílemi vzhůru,“ pronesl Martin a pak se obrátil k ptáčeti: »Všechno je báječné. Zrovna se tu bavíme o vaší rase. Řekneš nám, jak vlastně ztrácíte rozum?«
»Řeknu.«
„Já to v obecných rysech vím,“ vložila se do hovoru Ira. „A dokonce asi tuším, co od tebe Klíčníci chtějí.“
„Opravdu?“ podivil se detektiv. On sám už všechna svá dobrodružství převyprávěl, ale o těch jejích ještě téměř nic neslyšel. „A co tedy?“
„Takový lokální Armageddon.“
„No tak přesně toho jsem se obával. Protože ti si nic menšího ani vymyslet nedokážou.“
„Řekla bych ale, že se to obejde bez obětí…“
„Tak to určitě nějaké budou – přinejmenším jedna,“ plácl Martin bez rozmyslu, až se toho sám lekl.
Irina jen tiše přikývla a smutně dodala:
„Kdybys býval nejdřív odcestoval na Talisman…“
„Copak to na věci něco mění?“ zbystřil pozornost detektiv.
„Já myslím, že z té naší sedmy nakonec zůstane naživu jen jedna,“ řekla prostě. „Ta poslední, kterou najdeš. Moc jsem se na tebe těšila…, jenom jsem si přála, abys přišel později. Až po Talismanu.“
„Irinko…“
„Nech toho,“ pousmála se. „Však to přece všechno moc dobře víš sám. Můj čin něco porušil, nějaké zákony…, které zcela jistě nejsou dílem Klíčníků. Spíš nějaké přírodní konstanty související s rozumem. No nemám pravdu? A otec to moc dobře ví. A ten tvůj ochránce z bezpečnosti taky.“
„Tak se teď hned vypravím na Stanici a vyrazím na Talisman,“ navrhl Martin.
„A tím pádem zabiješ jinou mě?“ upřesnila jeho záměr Ira. „To ne, Martine. Radši si zahrajeme na apokalypsu na jedné jednotlivé planetě.“
5
Výstup na vrchol chrámu byl dlouhý. Neměli tu žádné výtahy ani eskalátory a dokonce ani žádné povozy byť by byly sebepomalejší.
Martin s Irou a malou šealkou se zvolna plahočili vzhůru po spirálovité cestě. Tu a tam je někdo předběhl – dospělí šealové i ptáčata – a občas šel naopak někdo naproti: v tomhle případě už ale jen dospělí jedinci.
To se Martinovi ani trochu nelíbilo.
„Šealské náboženství se za nějakou konfesi ani pořádně označit nedá,“ říkala Irina. „Je to spíš filozofické učení o marnosti všeho bytí. Badatele zmátly čistě vnějškové atributy – kult Prapůvodního vejce, dogma o Zmaru létání či obřad Drápu a Pera. Víš, ono to všechno báječně lahodí našim přirozeně se nabízejícím představám o šealech. Jakou taky podobu může mít náboženství tvorů, kteří jsou vlastně nelétající ptáci? To proto ta vejce, křídla a pera, že…? Jenže tak to není! Hluboko pod povrchem určitě něco je. Zbytky skutečného šealského náboženství, které připomínalo šamanismus, pokud tedy něco nepletu… Protože současný šealský kult není nic jiného než uměle vypěstovaný systém ovlivňování jejich psychiky!“
„Myslíš zabíjení rozumu?“ zeptal se jí přímo. Spirálovitá silnice k vrcholu chrámu byla dosti široká – takových pět metrů. Po levé ruce se šikmo vzhůru tyčila chrámová stěna, sestavená z obrovitých tmavošedých kamenných kvádrů.

Na úrovni pasu a ramenou byl kámen dokonale vyleštěný miliony rukou – ty dva hladké pruhy se táhly od samého úpatí chrámu zřejmě až na vrchol. Po jejich pravé ruce zela propast, od níž je nic nedělilo.
A dole se rozkládalo město zahalené do soumraku. Plamen občasných plynových pochodní ve výklencích stěny tmu nerozptyloval, jen ji mírně ředil, přebíjel teplé světlo domovních oken v okolí a vyvolával tak falešný dojem podzemí. Nebylo to zrovna nejúspornější osvětlení – podle mocného sykotu trysek a vlny tepla kolem každé pochodně bylo jasné, že plynu to spotřebuje opravdu hodně…
„Spíš uspávající rozum," usoudila Irina. „Ta historie s náhle zešílevším šealem je vyloženě ukázková. V kritické situaci, kdy nezaberou instinkty se rozum najednou může probudit… na chvíli."
„V tom se teda nic neprobudilo. V tom naopak fungovaly jen instinkty, a to hodně staré."
„No dobře. Ale ostatní se přece přizpůsobili! Když sem přišli Klíčníci a nastavěli tady Stanice, a když sem začali cestovat první Cizinci, tak šealové se sebou dokázali něco udělat. Nejspíš tu nejdřív propukla panika, násilí na ptáčatech, sebevraždy i pokusy o likvidaci Klíčníků…, jenže pak se rozum dospělých šealů probudil a oni alespoň zhruba pochopili, co se tu odehrává…"
„Počkat, počkat!" zarazil ji detektiv. „Zmlkni na chvilku, struno lkavá. Takže ty navrhuješ, abychom šealům způsobili nějaký nový šok? Který by znovu probudil jejich rozum? Ale před chviličkou jsi sama pojmenovala následky…"
Ira zůstala stát a unaveně na detektiva pohlédla:
„To nejsou rozumné bytosti. Rozumíš tomu? Zdejší dospělí jsou normální zvířata."
„A co ptáčata? To chceš, aby ti drobečkové platili tak strašnou daň za probuzení šealského rozumu?" zařval na ni Mariin. „A co myslíš, že ti řeknou šealové, až se v nich ten rozum probudí? Že ti poděkujou? To sotva. Oni už svou volbu učinili a rozumu se vzdali!"
„Ty se bojíš?"
„Samozřejmě. A nadto si nemyslím, že máme právo něco takového rozhodnout za celou civilizaci!"
Ira se usmála:
„Nech toho. Všechno, co jsem zatím říkala, jsou jen moje dohady. Klíčníci ti ale svěřili nějaký úkol. Takže otázka: Co šealskou civilizaci odlišuje od jiných světů? Odpověď: Hlavní zvláštností šealů je dospělá populace zbavená rozumu. Otázka: Co tu máš udělat? Odpověď: Vrátit té civilizaci rozum. Otázka: Proč? Odpověď: Proto."
„Copak téhle odpovědi bych rozuměl… Šealové se nejen vzdali dalšího rozvíjení inteligence – oni se vědomě rozhodli pro její potlačení. A právě tohle se Klíčníkům nelíbí… Že by právě něco takového byl nakonec důvod pro zásah jistého nad-rozumu?"
„Možná," přikývla Ira. „Ale teď dál. Jak bys ty… nebo já, na tom nakonec nesejde… Prostě jak bychom mohli my dva šealy ovlivnit?"
„Možná by se hodila nějaká ničemnost v tom chrámu…," navrhl váhavě detektiv. „Nějaká svatokrádež…, zneuctění oltářů či svatých ostatků, nebo vražda kněží… Tohle sis usmyslela?"
„Ale já si přece nic neusmyslela!" dupla si Ira rozdurděně. „Opravdu nic! Já se jen pokusila jejich zvláštnostem porozumět, a snad už jsem ledacos pochopila – a najednou se přiženeš ty a ještě ke všemu s úkolem od Klíčníků. Takže to všechno musíš udělat ty sám!"
„Já nic dělat nebudu," ohradil se rozhodně Martin. „Když se jim tolik líbí v roli pitomců – tak prosím! Ať si klidně klesnou až na úroveň trepky!"
„Ale budeš!" odsekla nerudně Irina. „Copak ty to nechápeš? My jsme jen nástroje Klíčníků! Sice inteligentní, ale nesvobodné nástroje. Kladivo třeba taky nechce zatloukat hřebíky ale copak se ho na to někdo ptá? Nebo taková svíčka – tu třeba taky nebaví hořet, jenže to nikoho nezajímá…"
„Nikdy jsem nepřemýšlel o tom, jestli foton umí přemýšlet," zašeptal Martin. „To mi řekl Klíčník na Stanici, z které jsem odcestoval na Šeali. Ale Klíčníci přece rovnou nadhazují, co se s tebou v každém dalším světě stane…"
Do Iřiny tváře se pomalu vkradl smutný úsměv:
„A na to jsi přišel až teď, miláčku? Ještě mi nakonec řekni, že nechápeš, proč Klíčníci všechny nutí, aby jim vykládali příběhy?"
„Já do toho chrámu nejdu," rozhodl se Martin. „Toho se teda nedočkají… Ale počkat – cos to říkala o těch příbězích?"
„Pokud do toho chrámu nepůjdeš, Martine, tak tu ta apokalypsa opravdu vypukne. My prostě nemáme možnost volby, chápeš to!"
Jeho ruky se dotkla drobná dlaň. Pohlédl na malou šealku a povzdechl si:
„Pojdme ke světlu, nevidím, co mi sděluje.
»Vy se hádáte? Co se stalo? Vy nechcete jít dál?«
Martin pohlédl na Irinu a odpověděl:
»Ano, hádáme se. Ta žena si myslí, že se staneme příčinou velkých otřesů v životě všech šealů.«
»Jakých otřesů?«
»Kvůli nám se může stát, že se vašim dospělým vrátí rozum. Řekni mi – víš, co se tu stalo, když na vaši planetu dorazili Klíčníci?«
»To byl taky velký otřes. Dospělí najednou zase měli rozum. Ale pak se všechno vrátilo do starých kolejí.«
„Tak vidíš. Když dokonce i šok z Klíčníků pomohl jen na chvíli, tak co tu dokážeme my?" zeptal se sklíčeně Martin Iriny a pokrčil rameny „Já vůbec nechápu, na co spoléhají…"
„To nakonec určitě pochopíme, ale bude už pozdě."
Znovu si povzdechl. To je ale holka paličatá! Znovu se obrátil k holčičce:
»Řekni mi – kdyby se vašim dospělým vrátil rozum, bylo by to dobře nebo špatně?«
Malá šealka se zachvěla.

»Tak odpověz!« obořil se na ni Martin a bezděky do svého gesta vložil nátlak, jemuž se musela podvolit.
»Já nevím! O ničem takovém jsem nikdy nepřemýšlela! Je to moc těžké…«
»A co ty sama? Chtěla bys být rozumná i dál? Na celý život?«
„Přestaň na to dítě řvát, Martine!“ okřikla ho Ira.
»Ty jsi mé hejno. Jak to řekneš, tak to bude,« odpověděla prostě.
»Tvoje hejno je Šeali! To je tvůj svět! Já jsem jen cizák, co sem přišel bůhví odkud a na pár dní. Tak mluv, děvče!«
»Já nevím…«
Irina chytila Martina za ramena a táhla ho od holčičky pryč:
„Přestaň už! Vždyť je to dítě! Copak ona může rozhodovat za celý tenhle svět? Jakou hodnotu by takové rozhodnutí mělo?“
„A jakou hodnotu má naše rozhodnutí?“ vrátil jí to hned Martin. „Kdo jiný má tady rozhodovat než právě děti?“
»Odpusť mi to,« obrátil se na šealku. »Jsem celý zmatený a nevím, co mám udělat. Nechci tvému světu přinést neštěstí.«
»Už jsem ti odpustila, protože jsi moje hejno,« odpověděla mu. »Copak ty si můžeš vybrat?«
»Nemůžu. A vůbec nevím, co se stane a proč. Já teď můžu jen předpokládat.«
»Tak proč si děláš zbytečné starosti?«
»Protože mám rozum…«
Holčička chvíli jen stála, ale pak máchla křídly a vychrlila na Martina:
»Tak to bych rozum na celý život nechtěla. To musí být hrozné. Dospělí mají pravdu – rozum je zlo. Ten potřebujeme jen na samém počátku života, abychom se tomuhle světu dokázali přizpůsobit.«
„Gratuluju,“ zašeptala Irina. „Právě jsi to dítě přesvědčil, že umět myslet je velmi špatné.“
Minula je malá skupinka šealů. Čtyři dospělí – všichni s klidným, prázdným výrazem beze stopy nějaké zvídavosti. Martin zavřel oči a vysíleně se opřel o chrámovou zeď. Kdesi v nitru chrámu pulzoval zvuk – hodně hluboký na samém prahu slyšitelnosti, ale neznámo proč velmi příjemný… Bylo to něco jako vrnění obrovité kočky…
„Tak jdem dál, holky,“ řekl Martin.

Vypadalo to jako kráter sopky. Spirálovitá silnice přešla v kamenný kruh na vrcholu, v jehož středu zelo cosi jako široká studna. Z té k nebi stoupal sloup světla a tepla, a když Martin přistoupil k jejímu ničím nezajištěnému kraji, s hrůzou hluboko dole spatřil kolotavý ohnivý závoj. Kameny pod jeho nohama byly horké a popraskané.
„To je zadní vchod do pekla…“ zašeptala Ira, stojící za jeho ramenem.
Kolem obvodu ohnivé studnice nestáli sami. Zády k propasti tu stáli nějací šealové s podivně zbarveným rudočerveným peřím. Když se na ně detektiv podíval pozorněji, pochopil, že jsou slepí – oči jim zřejmě kdysi dávno někdo vypíchl nebo vypálil.
„To jsou kněží tohoto chrámu,“ vysvětlila Irina. „Rozumíš tomu? Jsem tu dnes poprvé, ale už o tom všem leccos vím…“
„A kdo je tohle?“ kývl Martin na několik dvojic tvořených vždy jedním dospělým a jedním ptáčetem.
„To jsou děti, které už jsou dost velké na to, aby mohly ztratit rozum. Do dospělého života je vyprovázejí rodiče nebo starší přátelé…“
Holčička se obrátila na Martina a roztáhla křídla:
»To je poslední obřad. Pojdte, budu vám překládat, dokud to dokážu. Neboj se, všemu porozumíš.«
Martin s Irinou vykročili za holčičkou po obvodu mamutí studnice. První kněz se na okamžik zarazil a jeho křídla přestala do vzduchu vykreslovat slova v mimické šealštině. V Martinových a Irininých krocích zřejmě vytušil přítomnost Cizinců. Holčička ale cosi důrazně a hlasitě zazpívala – a knězova křídla znovu stoupla k obloze.
»V nevinnosti zrození…, odvrhnuvší předurčení…, k nebi vzlétnuvší…, poznavší chod času…, oddělivší slova od činů…, nahlédnuvší do zítřků…, spatřivší zákon…«
Holčiččina křídla se teď míhala tak rychle, že Martin sotva stačil všemu porozumět. Zdálo se, že ve skutečnosti malá šealka spíš není schopna přetlumočit úplně všechno a že gesta knězova nevyjadřovala písmena, slabiky nebo slova, ale rovnou celé fráze…
Druhý kněz pozvedl paže už bez zaváhání:
»Poznavší dobro i zlo…, ztrativší klid…, snažící se poznat nepoznatelné…, změnivší zemi i vodu…, rozdělivší život a smrt…, a přesto štěstí nenaleznuvší…«
„Něco podobného jsem už četl i doma na Zemi,“ zabručel Martin, snad aby odehnal chmurné vidiny.
„K takovým věcem dospěje prakticky každý rozum,“ odpověděla tiše Irina.
„Tisíciletí bolu a krve…, hledání a porážek…, štvanice za bytím…, za smyslem smyslu…, ve strachu a tísni…, slabá křídla bouře…, poznáváním života poznáš smrt…“
Martin si najednou s jakousi nečekaně studenou lhostejností uvědomil, že když Adam a Eva ochutnali plody ze stromu poznání, tak rozhodně neztratili nesmrtelnost. Ti dva jen pochopili, že jsou smrtelní. Pochopili to, protože právě v tomto okamžiku získali rozum. Vyměnili věčnou rajskou bezmyšlehkovitost za překotná muka rozumu.
Kdo řekl, že plody ze stromu poznání jsou sladké? Ďábel? Inu, je to známý mistr šalby a klamu. Šťáva jablíček z ráje je hořká jako chinin a rezavá jako drcené sklo. Jakmile se ale dotkne rtů, už nejsme s to zakázaný plod zahodit. A člověk pláče jako zvíře, které olízlo zkrvavenou čepel nože. Pláče, zalyká se vlastní krví, ale dál olizuje smrtonosné ostří… Přesně stejně si svou pomíjivost uvědomuje každá bytost, jež okusila trpké plody poznání. Uvědomuje si je a s tímhle vědomím tu žije dál, neschopna dosáhnout na sladký plod stromu života. Vždycky máme možnost volby – klidně se můžeme třeba i zříct života, ale jakmile se vzdáme rozumu, možnost volby mizí. Můžeme ho tlumit alkoholem nebo drogami, přicházet o rozum nebo dosahovat nirvány. Jen šealové však našli univerzální východisko. Jen šealové ze

sebe dokázali vyvrhnout nechtěný dar, vyplivnout ho k nohám krutých bohů.
Šealové odmítli rozum, protože v sobě obsahuje povědomí smrti.
Šealové si vybrali klid.
Šealové nechtěli trpět.
Šealové dosáhli všeobjímajícího štěstí.
Smrti se nebojí jen děti – ty věří, že budou žít věčně. Jen děti a blázni.
Šealové se rozumu vzdali – taková byla jejich volba.
»Odmítám myšlenky o vznešenosti…, vzdávám se pochyb…, a budu šťasten… Navždy… Navždy… Navždy…«
„Ale ona odchází!“ vykřikla najednou Irina a chytila Martina za ruku. „Působí to na ni!“
Šealská holčička se opravdu měnila přímo před očima. Její pohyby byly stále plavnější, upadla do transu a už zřejmě neměla ponětí, kdo s ní přišel a proč obchází obrovské ohnivé hrdlo. Tančila kolem mumlajících žreců, její oči zeskelnatěly a naplňovalo je bezedné prázdno – jazyky nachových plamenů v černé hloubi zřítelnic.
„Ona má právo odejít,“ řekl Martin. „A neboj se, na nás to nebude mít vliv. S tím se musíš narodit a žít…, připravovat se, toužit, věřit…, věřit ve štěstí bez rozumu…“
Děvče tančilo. Křídla stoupala vzhůru a zase klesala a ona sama hopsala kolem kněží, jejichž recitativ se neznatelně proměnil v tichý brumlavý zpěv. Každý další z kněží se vždy přidal k předešlým, přebírali slovo jeden od druhého, hlasy vzlétaly k černému nebi, z nějž plamen z kráteru odvál všechny hvězdy a do jásavého sboru nakonec vplynul i tenký hlásek šealské holčičky.
»Navždy, navždy, navždy! Budu žít, budu žít, budu žít! Myslet je zlo, myslet je bol, myslet je strach! Navždy, navždy navždy…« Martin pohlédl na Irinu – ta s očima utkvěle upřenýma na tančící ptáče usedavě plakala.
„Vybrala si sama!“ štěkl po ní Martin. „A ty do toho nezasahuj! Aspoň bude šťastná!“
„Tak dělej něco!“ vykřikla na něj Irina. „Přece na to nebudeš jen koukat! To není v pořádku, je to past – a lež!!! Tohle je přece smrt! Zastav ji!“
Mezitím i s holčičkou obešli celý obvod studny. Poslední žrec cosi vykřikl – vykřikl radostně, ba triumfálně a dívka mu stejně jásavě odpověděla. Pak rozmáchla křídla, jako by k sobě chtěla přilákat pozornost, ale tentokrát už to nebyla znaková řeč. Dívka s euforickým zpěvem kněze minula a vkročila přímo do kráteru.
Martin si ani nestačil cokoli pomyslet. Tělo reagovalo samo – vrhlo se kupředu a ruce odhodily stranou kněze, který se pokusil Martinovi zastoupit cestu. Jeho prsty klouzly po hladkém dívčině peří, ale sevřít se už nestihly.
Malá postavička s rozpřaženými křídly padala do řvoucího plamene.
A on vykročil za ní.
Náhle už necítil kamennou terasu pod nohama, do tváře ho udeřil teplý vítr, pak začal být horký a nakonec se proměnil v jazyky plamene. Oheň celé jeho tělo olízl a vzápětí začal bleskově unikat vzhůru.
Martin s holčičkou padali dolů rozšiřující se kamennou šachtou. Nad hlavami jim řval vzdalující se oheň, kdežto dole tlumeně pulzovala černošarlatová tma. Martin se fyzicky koncentroval – pro normální rozum tu teď stejně nebylo místo; jako by ho z něj nahoře vyrazilo to vláčné, monotónní předříkávání žreců. Zbyly jen instinkty a někdejší zkušenost z několika málo seskoků padákem. Tělo se poslušně vydalo po stejné dráze, jakou padala šealská holčička.
Do tváře dál bušil horký vítr. Pak se Martin přehnal kolem šealské holčičky otočil se za letu na záda a z kapes mu začaly vypadávat nějaké drobnosti. Dívka padala přímo na něj – bez vůle, celá zcepenělá, s křídly jakoby zpřeráženými a bezvládně složenými za zády. Pak skelný pohled klouzl po Martinovi, a ptáče najednou znovu zabušilo křídly a začalo křičet – jako by si až teď uvědomilo ohnivou propast, do níž se řítili.
„Leť!“ zařval na ni detektiv turisticky a doufal, že když nepochopí smysl, dojde jí aspoň intonace. „Umíš přece létat! Tak leť, proboha! Leť!“
To mávání křídly ji během okamžiku vyneslo vysoko nad něj. Znovu se tedy obrátil a nahlédl do blížící se ohnivé zřítelnice.
Co to asi je – že by stejný závoj plamenů jako nahoře?
Ale co je pod ním?
Kámen?
Šealové neumějí létat. Dokonce ani ptáčata to neumějí.
Také Martin rozpřáhl paže. Vytáhl si z kalhot košili a pokusil se vytvořit mezi tělem a rukama jakousi létací blánu. Proud vzduchu mu košili vyrval z prstů, tělo se roztočilo ve vývrtce, do tváře mu dechla další ohnivá bouře – a znovu zůstala nad jeho hlavou.
A on padal a padal – do řvoucího vzdušného víru, jakoby proti nastartovanému tryskovému motoru, jako by byl vyvržen do spuštěného aerodynamického tunelu. Padal stále pomaleji, dokud po něm tma nešlehla pružnou sítí, která se prohnula, nadhodila ho a vzápětí mu vrazila facku přes celé tělo. Odhodilo ho to kamsi stranou, do kalného rudého světla v ústí spirálovitě rotujícího úzkého průlezu…

Šealská holčička ho hladila měkkým křídlem po tváři. Než se Martin pokusil konečně posadit, dlouze se na ni díval. Celé tělo ho bolelo, hlava se mu točila, ale žil a jak se zdálo, i všechny kosti v těle měl pohromadě.
»Žiješ,« uklidnila ho holčička. »Bála jsem se, že se zabiješ. Náš Vstřícný vítr by dospělého měl udržet, ale ty jsi těžší než naši dospělí.«
Byli spolu v jakési malé komůrce s měkkou podlahou. Ve zdi bylo vidět okrouhlé oko průlezu, jímž se sem on i malá šealka dostali, naproti stejně kulaté zavřené dveře.
»Bála ses?« zeptal se jí Martin. Mluvit v mimické řeči vsedě bylo nepohodlné, ale vstát se zatím neodvažoval. »Už by ses neměla bát.«

»Proč jsi skočil za mnou?« zeptala se. »Tys taky chtěl ztratit rozum?«
»Ne.«
»Tak proč?«
»Najednou jsem o tebe měl strach.«
»Ale to je hloupé,« řekla mu. »Oheň je slabý ten ti uškodit nemůže. A Vstřícný vítr vane už od samého dna a pád brzdí. Já jsem měla dopadnout úplně měkce – a taky už bez rozumu.«
»A nepovedlo se?«
»Ne.«
»Promiň.«
Přitiskla se k němu. Nad opeřeným tílkem se vznášela vůně dobře usušeného polštáře a také čehosi medového, jako by to bylo čistě vydrhnuté štěně.
„Já toho náhodou vůbec nelituju," řekla tentokrát nahlas. Hlásek měla napjatý přízvuk zatím taky nekladla na správné slabiky, ale mluvila normální turističtinou.
„A co bude teď?" zeptal se jí.
„Nevím… Být rozumný je tak hloupé! Protože se nic neví předem."
„To máš pravdu," přikývl. „Prosím tě, pomoz mi, děvenko moje."
Hlava se mu točila a dělalo se mu zle od žaludku. Pak se ale opřel o její křehké ramínko a přece jen dokázal dojít až ke dveřím.
Společně s ní vstoupil do obrovitého klenutého sálu, zaplněného šealským kněžstvem. Žreců tu stále přibývalo, vylézali z úzkých nor ve zdech, seskakovali z balkónků, vycházeli z chodeb – a jejich mlčenlivé, tiše šustící postavy se pohybovaly tak lehce, jako by jim slepota vůbec nevadila. Chabé světlo plynových pochodní neposkytovalo dostatečně přesnou představu, kolik jich asi tak může být. Stovky? Nebo snad tisíce…?
Martin mimoděk zalitoval, že paprskomet nechal v hotelovém pokoji.
„Neboj se," uklidnila ho malá šealka. „Jsou jen hodně vylekaní…"
Pernaté tílko se vymanilo zpod jeho ruky a holčička popošla o pár kroků před něj. Zapotácel se, ale na nohou se udržel. A holčička najednou promluvila… Hned po jejích prvních slovech se v celé síni rozhostilo hrobové ticho. Ti, kteří nestačili do sálu vstoupit, ztuhli na prahu.
Dívka mluvila dál a Martin s úžasem pochopil, že v jejím hlasem nezbylo po ničem dětském ani stopy. Už nic nevysvětlovala a o nic neprosila. Ona poroučela.
Kněží klesli na podlahu tváří k zemi. Stát zůstala jen ona a pomalu obhlížela celou dvoranu.
Martin nevydržel a klesl na jedno koleno. Pohlédla na něj a usmála se.
„Ty můžeš vstát."
V duchu si řekl, že sice může vstát, jenže bohužel nemůže stát, ale přesto to zkusil. Černorudé postavy se plazily po podlaze – a v jejich konvulzivních pohybech už nebyla železná pravda instinktu, nýbrž jen nejistota otřeseného rozumu.
„Jsi z mého hejna," řekla Martinovi holčička. „Já tu ale teď musím zůstat. Pusť mě, Martine, nebo tu s námi zůstaň taky."
„Pouštím tě," odpověděl. „Tohle je tvé hejno a tvůj svět. Uč ten svět létat."
Vytáhl z kapsy doklad na ptáče – vida, ten mu nevypadl – a roztrhal ho na kousíčky.
Přistoupila k němu, objala ho okřídlenýma rukama a zašeptala:
„Mám tě moc ráda. Moc! A děkuji ti, Martine. Víš určitě, že tu nechceš zůstat?"
„Určitě," šeptl jen.
„Budu to mít těžké?" zeptala se.
„Strašně těžké."
Dívenka přikývla. Pak ho vzala za ruku a vedla ho podél zmatených kněží ven.

Bylo to zvláštní, ale autobus normálně jezdil. Čekali na něj všichni na zastávce – Martin, Irina i šealská holčička v kruhu tělesných strážců. Každý z nich třímal ve všech čtyřech rukou nějaké blyštivé zbraně – a rozhodně to nebyly jen rituální dýky
„Řidič zatím rozum nemá," vysvětlila holčička, když se na konci ulice ukázal zvolna se sunoucí autobus. „Ale nevadí. Však vás doveze. Takhle to bude lepší."
Detektiv kradmo pohlédl na tělesné strážce – ani jeden z nich neměl v očích studenou, klidnou sebejistotu. Spíš to byl žár fanatické oddanosti. Černorudé peří prozrazovalo kněze, ale všichni byli vidoucí. Zřejmě to byli novicové, kteří se ještě nedočkali konečného posvěcení…
„Někdo by na tebe mohl zaútočit?" zeptal se detektiv.
„To mohl," odpověděla prostě. „Tady bude ještě hodně zmatku… a taky ohně a krve."
„To jsem nechtěl. Odpusť mi…"
„To je v pořádku," upokojila ho. „Tak to být mělo – a tak to teď taky je. ‚Bezkřídlý Cizinec vykročí do ohně, aby dívka z jeho hejna neztratila rozum…' Kdo mohl vědět, že se to nakonec doopravdy stane? A že bezkřídlý Cizinec bude mít své vlastní hejno…"
„Tak takhle to je…," podivil se Martin. „Vždycky jsem si přál stát se hrdinou nějakého proroctví… A přesně takhle se to praví?"
Dívenka zaváhala.
„No… tahle proroctví jsou vždycky trochu dvojznačná a mlhavá. Přísně vzato cizák, letu neschopný, mohl být jakýkoli

dospělý šeal, který se sem vrátil odněkud z kosmu, A ‚ratolest jeho hejna' byla zase chápána spíš jako kluk než holka. Jenže od této chvíle si všichni začnou myslet něco jiného. Už jsem to rozkázala."
Martin se bezděky usmál: „Chápu. V takovém případě snad abych ti ani žádná ponaučení nedával. Však ty si poradíš sama."
„Já jsem náhodou moc rozumná holčička," řeklo ptáče.
Autobus zastavil. Řidič na Martina pohlédl prázdnýma očima:
»Zdráv buď. Jedeš?«
»Zdráv buď. Jedem,« odpověděl Martin.
Na rozloučenou se naposledy dotkl dívčina křídla. Chtěl jí ještě protřepat komickou žlutou chocholku na hlavě, ale když se jeho oči setkaly se zběsilými pohledy tělesných strážců, radši si to rozmyslel.
Autobus zarachotil a rozjel se. Martin upřel na Irinu vyčítavý pohled a ona rozpačitě uhnula očima.
„Tys to přece věděla."
„To ano. Jenže jsem si myslela, že tím cizákem letu neschopným budu já. S proroctvími je opravdu problém – všechno je takové vyhýbavé, nesrozumitelné a mlhavé…"
Martin nic neřekl. Nejradši by býval zaklel, ale nějak mu to nešlo. Bolelo ho celé tělo. Za jejich zády zůstalo město, jehož se právě zmocňovala epidemie rozumu. Autobus pomalu směřoval ke Stanici.
„Rozumní šealové…," zašeptala Irina. „Co tady asi teď vypukne…"
„Jurij Sergejevič mi utrhne hlavu," souhlasil Martin. „Místo melancholických klidasů tu najednou vznikne mladá dynamická rasa. Taková polízanice. A ty se moc nesměj, ty taky dostaneš co proto."
„Já se ale usmívám z jiného důvodu. Vždyť jsem ještě pořád naživu, chápeš? A pokud se do půlhodiny dostaneme na Stanici, tak živá zůstanu. No není to fantastický?!"
Martin se zamyslel a paprskomet si položil na kolena. Autobus tiše klouzal nocí.
Ve městě zarachotilo cosi, co nebezpečně připomínalo dávku z kulometu.
„A poprvé za celou tu dobu jsi dosáhla úspěchu…," povzbudil ji. „Uvědomuješ si to? Něco se mění."
Jenže ona jen zakroutila hlavou:
„Já ne. To ty jsi dosáhl úspěchu."

Nikdo na ně nezaútočil.
Veranda před vchodem do Stanice byla prázdná, a vešli bez vyzvání. Detektiv Irině dvorně otevřel dveře a počkal, až vstoupí. Pak se ohlédl.
Nikdo je nepronásledoval.
Zato leckde po městě už propukly požáry.
„Hodně štěstí, holčičko!" zašeptal Martin při pohledu na Džork. Pak následoval Irinu a dveře za sebou zavřel.
Byli ve Stanici. A tedy v absolutním bezpečí. Na klíčnickém území nemůže nikdo, nikdy a nikomu nic špatného udělat.
„Prošli jsme!" zvolal. „Iro, my jsme se sem dostali!"
Trochu přihlouple se na sebe usmáli.
Kruté předurčení bylo prolomeno.
Irina číslo šest zůstala naživu!
„Máš už nějakou historku pro Klíčníky?" zeptal se jí.
Přikývla a sama se otázala: „A o čem budeš dneska vykládat ty?"
Martin kývl na venkovní dveře: „O těch, co dokážou jít dál. A o těch, co zůstávají. A taky o tom, že tenhle příběh se odehrál už mnohokrát."
„To já mám historku o hodně prostší," přiznala se. „Ale řekla bych, že se bude hodit."
„Tak jdem," řekl rezolutně. „Povíme jim své pohádky a…"
„A kam pak?"
Martin se zarazil. Pohlédl Iře do očí a povzdechl si:
„Na Talisman?"
„Ano. Tam jsem přece další já, Martine. A nemůžu ji tam nechat. Ona by mě taky neopustila."
„No tak na Talisman," smířil se s tímhle rozhodnutím detektiv. „Ani nevíš, jak rád už bych byl doma…"
„Já taky."
Chodba je zavedla do čekárny. Pro rozmluvy s Klíčníky tu byly vyhrazeny malé kabiny po obvodu sálu. Dveře dvou z nich už byly pootevřené.
„Takže nás čekali," poznamenal Martin.
„Ti čekají vždycky," usmála se Irina. „Tak… zlom vaz!"
Než se vydali do svých kabinek, ještě se políbili. Jen rychle a letmo. Ne jako milenci, ale jako přátelé.
„Je tu truchlivo a osamělo," řekl Klíčník.
„Brzo tu bude veseleji," odpověděl Martin a posadil se. Ani sám nevěděl proč, ale aranskou tepelnou zbraň položil na stůl před sebe. Zřejmě se mu zachtělo nějakého gesta – možná křečovitého, ale srozumitelného.
„Promluv se mnou, poutníku."
Byl vyzáblý a šlachovitý, větší než Martin, ale zároveň jaksi neseriózně křehký. Takhle přece nemůže vypadat jeden z pánů galaxie…
Ačkoli – copak páni světa se někdy vyznačovali vysokým vzrůstem a bohatýrskou postavou? Leda tak v oslavných tirádách dvorních patolízalů.
„Budu vyprávět o těch, co zůstávají uprostřed," začal detektiv. „Nemyslím smolaře – jejich základní příběh je příliš

nudný a trpký. A nemyslím ani vítěze, protože jejich příběh se slovy vyjádřit nedá. Nejvíc je odjakživa těch, co tvoří průměr – mnohem víc než vítězů a poražených. Na každé planetě a v každé civilizaci…, dokonce i mezi Klíčníky.“
Klíčník na něj strnule zíral.
„Kdysi se problémy řešily velice jednoduše,“ pokračoval detektiv. „Když jedna rasa dosáhla rozumu a druhá dál zůstávala jen stádem, pak se takové stádo proměnilo v potravu. V cíl šípů, které samo nedokázalo vymyslet. V kostěné hroty kopí. Byly to jednoduché časy a trvaly hodně dlouho. Ti, kdo v podobných závodech prohráli – a stačilo zůstat jen půlkrok pozadu – ti se rázem proměnili v otroky. Nebo končili v ghettech či rezervacích. Vstávali za svítání, aby to stihli do fabriky než zahouká ranní siréna. V jednoduchých časech platila jednoduchá schémata. Jenže jednoduché časy skončily.“
Klíčník mlčel.
„Někdo dosáhl až do nebe. Někdo okusil sladkých plodů Stromu života. Někdo si nechal rozum do zásoby – stejně jako my jsme prastaré instinkty odložili někam do hlubin svého vědomí. Jak dlouho to trvalo – jeden kratičký okamžik, nebo celou epochu? To nevím. Když ale mladí bohové odcházeli a pálili za sebou mosty, za jejich zády vždy zůstávali ti průměrní. Ti, kteří to nedokázali. Nebo nechtěli. Ti, kteří si vybrali prošlapanou bezpečnou cestu rozumu…“
„Bohové za sebou mosty nepálí, Martine,“ řekl Klíčník. „Na to jsou tu lidé.“
To Martina poněkud zmátlo.
„Děkuji ti za náš příběh,“ pokračoval Klíčník, „příběh těch, co zůstávají uprostřed, je banální… Je tu truchlivo a osamělo, poutníku.“
„To vy sami jste zničili dopravní síť…“ zašeptal detektiv. „Nemám pravdu? Vy nebo vaši předkové – ti, kteří nedosáhli na novou vývojovou úroveň…“
Klíčník mlčel.
„Vy jste také jen průměrní,“ řekl Martin. „My vás považovali za bohy… nebo přinejmenším polobohy… a vy jste jen obyčejný průměr. Ti, kteří to nedokázali. Ti, co strávili hořkost porážky a teď svůj pokus opakují! Mám pravdu nebo ne?!“
„Je tu tesklivo a osamělo, poutníku,“ opakoval Klíčník. Zdálo se to jen Martinovi, nebo se v jeho hlase mihlo podráždění? „Slyšel jsem už mnoho takových příběhů.“
Detektiv křečovitě zavřel oči, až se mu před nimi zajiskřilo. Byl téměř u cíle. Téměř pochopil. Celá pravda je doslova na dosah…
„Dál už nemůžu…,“ vydechl. „Už jsem tomu všemu skoro porozuměl… jenže já jsem taky jen průměr! Takže nevím!“
„Bohové odcházejí na nebesa a smolaři se stávají hlínou. Ale po té hlíně a pod nebesy chodí průměr,“ řekl Klíčník.
„Čeho se děsíš, Martine? Čemu bys tolik chtěl porozumět? Zda odejdeš na nebesa? Nebo jestli se naopak staneš hlínou?“
„Pokouším se pochopit, kterým směrem jít!“
„Talisman ti dá klíč ke všem odpovědím. Ale nejdřív dokonči ten příběh o průměru.“
„Řeknu ti jiný,“ skočil mu překotně do řeči Martin. „Příběh dívky a ptáka…“
„Já jiný příběh nepřijmu,“ zavrtěl hlavou Klíčník. „Začal jsi jedno vyprávění, a teď ti nezbývá než ho dokončit.“
Detektiv si dlouze povzdechl a řekl:
„Venku za zdmi tvé Stanice, Klíčníku, se šealové vracejí k rozumu. Smolaři ten šok nepřežijí a zahynou. Vítězové získávají rozum nejrychleji a budou tu vládnout. Ale pro většinu se nezmění nic! Naprosto nic! Jejich život zůstane stejný, ať už se naučí přemýšlet nebo zůstanou u svých instinktů. Rozum nepotřebují všichni. A ne všichni ho dokážou používat. A to je ta věčná past, Klíčníku. Pro průměrné, pro ty co nechtějí skončit v hlíně, ale nedorostli až do nebe, se místo najde jedině mezi nebem a zemí. A těmi opravdu posledními se nakonec vždycky stanou právě lidé průměru. Vždy a všude. Tenhle příběh nemá konec, Klíčníku… stejně jako pro průměrné není cesty a východiska.“
„Rozptýlil jsi mé chmury a osamění, poutníku. Vstup do Fortny a pokračuj ve své cestě.“
Martin se na Klíčníka podezíravě zadíval.
„Je to tak, už nežádám, abys tu historii dokončil,“ přisvědčil Klíčník. „Nekladu ti žádné otázky. Neodročuji tvou další cestu. Vstup do Fortny a pokračuj, poutníku.“
„Něco nebylo v pořádku?“ zeptal se detektiv.
Jenže Klíčník mezitím zmizel. Martin tu zůstal sám.
Dopáleně praštil pěstí do stolu. Obvyklý příjemný pocit malého vítězství se tentokrát nedostavil. A nedostavilo se ani potěšení z odvyprávěného příběhu.
Vstup do Fortny mu tentokrát umožnili, jako by po něm hodili almužnou. Nebo jako by se dokonce zklamaně odvrátili: tak běž, když tolik chceš…
Martin z kabinky vyšel zamyšlený a nespokojený v ruce svíral aranský paprskomet. Irina už na něj čekala.
„Tak co, šlo to hladce?“
„Nevyhodili mě,“ zamumlal, a bůhví proč si vybavil přijímačky na univerzitu.
„O tom jsem nepochybovala. Jsi prostě třída.“
„A cos jim vyprávěla ty?“ zeptal se Martin.
„Jak jsem se poprvé zamilovala.“
V detektivově tváři se rozhostil bezděčný úsměv:
„Vida – a já si myslel, že touhle historkou jsi zaplatila, když jsi opouštěla Zemi…“
„Jenže tehdy tenhle příběh ještě neexistoval,“ řekla prostě.
Na okamžik se jeden na druhého zadívali. Pak ji Martin vzal za ruku.
„Pojď… musíme si pospíšit.“

„Proč?“ zeptala se znepokojeně.
„Nevím,“ odpověděl poctivě. „Ale cítím to. Něco není v pořádku, rozumíš? Já… prostě jsem nespokojený se svým dnešním příběhem. Mám pocit, jako bych propadl u zkoušky.“
Irina si skousla ret a zpytavě si Martina prohlédla. Pak tiše řekla: „Vidíš, a já ti zrovna chtěla navrhnout…, že bychom tu ještě pár hodin zůstali… A trochu si odpočinuli… A…“
Rozpačitě se usmála.
„Irinko, teď musíme spěchat,“ zavrtěl hlavou. „Čas běží. Já to skoro slyším, jak běží…, stačí pár minut, a už ho nedoženeme.“
„Tak jdem,“ přikývla Ira.
Rychle, skoro klusem dorazili do středu Stanice. Sál s Fortnou byl prázdný a dveře se před nimi samy otevřely.
„A nestalo se něco se mnou třeba tam… na Talismanu?“ zeptala se. „Co myslíš?“
„To bys přece pocítila,“ namítl Martin. „Ne, to ne. Nevím. Ale pospěšme si.“
Dveře se za nimi zavřely a rozzářil se terminálový monitor. Martin rychle navolil Talisman. Na okamžik podlehl pokušení a pokusil se kurzorem označit hned dva řádky najednou. Samozřejmě se to nepodařilo.
„Vyjdeme na ústřední Stanici?“ zeptala se.
„Jakou sis vybrala?“
„Žádnou, já navolila jen planetu…“
„Pak bys měla automaticky vyjít na ústřední Stanici Talismanu…“ Martin pro jistotu otevřel ještě podadresář. „Stejně jsou tu jen dvě… Tak co – vpřed?“
„Jo,“ řekla Irina. Pevně mu stiskla ruku a zaklonila hlavu, jako by doufala, že v následujícím okamžiku ucítí na tváři šílený let vesmírem…
Martin stiskl klávesu enter.
Místnost se jako obvykle nezměnila.
Až na to, že Irina tu vedle něj už nestála.
Martin pomalu zvedl dlaň až k očím. Přitiskl si ji ke tváři. Jeho kůže v sobě ještě uchovávala teplo a vůni Iriny Poluškinové číslo šest…
„Vy zrůdy!“ zakřičel Martin. „Jak já vás nenávidím! Vy hnusný zrůdy…!“
Kdyby teď do sálu vstoupil Klíčník, Martin by svou zbraň bez váhání zvedl – jen proto, aby zmizel stejně lehce a nenávratně jako Irina.
Jenže nikdo nepřišel. A Martin měl neomezenou možnost demolovat terminál, kopat do zdí a plakat u dveří, které se před ním poslušně otevřely.

Část sedmá
Fialová
Prolog

Bažant po česku je krmě v ruských poměrech dosti exotická. Od premiéry filmu Briliantová ruka uplynulo už půl století, ale zvěřina stejně zůstala symbolem furiantských pitek a údělem buď myslivců, nebo lidí na první pohled podezřelých. To v nepříliš rozlehlých českých končinách se dá na zvěřinu narazit skoro v každé slušnější hospůdce. Jen ať se břichatí němečtí měšťáci či zážitků lační ruští turisté nenasytně vrhají na pečené vepřové koleno, špekáčky a další pokrmy připravené z masa nejlepšího přítele medvídka Pú. Ať se američtí turisté, nezlomně přesvědčení o dietních kvalitách coly-light, cpou v macdonaldech hamburgery. Člověk opravdu seriózní a schopný kontrolovat hladinu cholesterolu v krvi i délku řemene v kalhotách, by měl svou pozornost věnovat právě zvěřině ve všech podobách. Srnčí řízky či divočák na medu – takovou má býti naše volba.
A bažant po česku je úctyhodný reprezentant plemene chutné a zdravé výživy.
Bažant sám o sobě je samozřejmě dost suchý, proto je ho třeba před pečením ovinout dlouhými proužky špeku. Péct ho musíme nejméně hodinu a přitom ho pravidelně polévat vlastní šťávou. Nakonec do této šťávy přidáme smetanu a bílé víno, čímž získáme báječnou omáčku. Chuť masa poté úžasně zdůrazní červené zelí, které při kvalifikovaném dušení získá interesantní fialovou barvu.
Když už jsme u toho – v ruských domácích podmínkách se naprosto stejně dá upravit docela obyčejná slepice.
Onoho dávného večera však Martin seděl spolu se strýčkem v malé hospůdce v Karlových Varech, na stole byl bažant, ve sklenicích pivo a v malých sklenkách naprosto nevyhnutelná v tomto městě becherovka.
„Pamatuj si moje slova,“ pronášel chmurně strýček, „za chvilku se tu pro samé Cizince nehneme.“
„Ti přece z těch svých Stanic nevytáhnou paty,“ pokoušel se namítat Martin. Oba tehdy byli o dost mladší, Klíčníci byli v té době hlavním námětem podobných debat a říkalo se jim stejně jako příslušníkům ostatních ras prostě Cizinci.
„Ale vytáhnou!“ nedal se uchlácholit strýček. „A když ne oni, tak se sem přivalí jiní. Jen se podívej, jak nádherná je tahle planeta! Já se těm Cizincům nedivím, že se sem tak ženou…“
Martin se rozhlédl kolem sebe, a konstatoval, že planetu máme opravdu pěknou, zejména v těchto končinách, a že Cizincům se vskutku není co divit. Kromě ozbrojené expanze však přece existuje i zcela mírumilovná turistika, čehož příkladem je Martin sám se svým strýčkem…
Strýček dotčeně odfrkl. V mládí sloužil ve střední skupině sovětských vojsk, dočasně rozmístěných v Československu, pročež Martinova slova chápal jako posměšek nebo jemnou výtku.
„Věř starýmu prďolovi, Martine!“ V té době se strýček ještě kasal a jako o dědkovi o sobě mluvil skoro s potěšením. „Nikdy se nedá dosáhnout opravdového přátelství a dobrých sousedských vztahů mezi dvěma civilizacemi, které dělí

takový rozdíl ve vývoji a takový nesoulad kultury a psychiky!“
„Něco podobného jsem nedávno četl v Expertu,“ broukl Martin a nakrojil bažanta.
„A klidně nám můžou přát jen samé dobro,“ nebyl k utištění strýček, „protože jak my máme vědět, jak si takové dobro představují? My jsme přece pro Čechy chtěli taky jen to nejlepší…, a pak jsme se hrozně divili, že nad tím naším dobrem ohrnují nos…“
„Tak tohle už jsem četl skoro všude,“ podotkl Martin.
„Ach jo, Martine,“ řekl trpce strýček, provázející toužebným pohledem sympatickou, asi tak dvacetiletou servírku. „Ty jsi mladý a ještě v životě ledacos zažiješ. A přesvědčíš se, že mám pravdu. Až se tvoje osobní zájmy a tužby zkříží s těmi klíčnickými.“
Martin to nekomentoval. Po návratu z lázní, kde si strýček údajně léčil játra a místní minerálku s chutí zapíjel místním pivem, kdežto Martin nepokrytě pil pivo a zároveň nepohrdal minerálkou, se zrovna chystal projít Fortnou a podívat se do nějakého cizího světa…, samozřejmě ne moc nebezpečného, někam, odkud se lidé v pořádku vraceli… Tím spíš, že jeden náhodný známý, úspěšný podnikatel, byl za exotické tretky z cizích světů ochoten zaplatit velice slušné peníze… Martin proto alespoň prozatím považoval Klíčníky za požehnání, jejich přílet na Zemi za obrovské štěstí a technologie, jež lidem nabídli, za skok do šťastné budoucnosti.
„Dřív nebo později…,“ mudroval strýček, lovící z talíře nudličky dušeného červeného zelí. „Dřív nebo později to pochopíš. A pak mi zavoláš, a pokud budu ještě naživu, tak mi řekneš: Strejčku, tys měl teda pravdu…“

Martin se opřel o paprskomet a ztěžka vstal. V duši měl prázdno a hořko.
„Tady není telefon, strýčku,“ zašeptal. „Ale měl jsi pravdu.“
Srovnal na sobě výstroj. Paprskomet si pověsil k pasu jako kord – díky krátké hlavni zbraně to vypadalo docela přirozeně.
Klíčníci se neobjevovali. Nikdo se neobjevoval. Martina tu důsledně ignorovali.
Prošel dlouhou chodbou a nahlížel do všech dveří. Objevil ale jen dva věčně debatující dio-day a manželský pár humanoidů patřících k rase, kterou neznal – vytřeštili na Martina oči s takovým úlekem, že se radši ztratil, aby turistické nováčky zbytečně neděsil.
Až na verandě, kde se nejdřív stačil nalokat opojného talismanského vzduchu, spatřil prvního Klíčníka.
Jediného.
Byl starý a shrbený a místo levé ruky měl jen pahýl. Martin si uvědomil, že poprvé vidí zmrzačeného Klíčníka.
Bylo jasné, že tu čeká právě na něj.
Nejhorší zběsilost už detektiva přešla a přetavila se ve stesk a tupý pocit křivdy. Martin došel až ke Klíčníkovi, pohlédl mu přímo do očí a zeptal se:
„Proč?“
Klíčník mlčel. Hleděl na člověka proti sobě přisleple mžouravýma očima.
„Když jste Irinu nemohli zachránit…,“ zašeptal. „Když jste věděli, že zmizí…“
„Nejsme bohové,“ řekl Klíčník. „A pokud snad vidíme dál než jiní, tak to ještě neznamená, že vidíme všechno.“
„Takže ty odpovídáš?! Co, Klíčníku? Jestlipak si se mnou promluvíš? Jestlipak rozptýlíš mé chmury a samotu?“
Klíčník ale mlčel.
„Co pro vás vůbec jsem? A co je pro vás lidstvo? Čeho se tak bojíte? A k čemu se snažíte dospět?“
„Čeká na tebe Talisman,“ řekl Klíčník.
„Pokud přijdu na to, jak vás zničit, tak to udělám. To je pohrůžka.“
„Zkus to,“ řekl prostě Klíčník.
A zmizel.
A Martin se odploužil ke schodům vedoucím z verandy dolů.
K bílé pěně oblak, která schodiště Stanice olizovala.
K oblakům, plazícím se po černých zrcadlových skalách, jež z bílé pláně tu a tam vyčnívaly jako ledovce. K bělostnému pásu mraků, přibitému nad planetou doběla rozžhaveným hřebem slunce.
Vypadalo to skoro jako v dětském kresleném filmu, kde se po mracích dá běhat, dělat v té pružné vatě kotrmelce a z bílé páry lepit sněhové koule. Martin ale věděl, že pohádky neplatí, a že zatímco zvláštní substance Bezzaru lidské tělo udrží, talismanské mraky takovéhle kousky nedokážou.
A přece – když poprvé kladl nohu do hutné bílé mlhy, zatajil dech v očekávání: Co když ho to opravdu unese?
Mlha houstla, jak se ostatně na pořádnou mlhu sluší a patří.
Martin začal sestupovat vyloženě poslepu a každý další schod musel zkusmo našátrat nohou. Mlžný závoj stoupal stále výš, už ho měl až po bradu. V tu chvíli se Martin na okamžik zastavil. Kolem něj se prostíralo bílé pahorkaté pole, pomalu se plazící podle vůle větrů. Oslnivá tečka zdejšího slunce mu spalovala temeno. V jeho zorném poli teď bylo nejméně deset skal – ta nejvyšší čněla nad mraky do výše dobrých sta metrů, a v lomených černých zrcadlech se odrážela Stanice s nervózně poblikávajícím majákem.
Stanice byla netypická a velice pěkná – připomínala malý zámek z černého kamene, krytý střechou z bílých tašek.
Marná sláva, Klíčníci se mohli pochlubit vytříbeným vkusem…
Jak by byl Martin šťastný kdyby teď po jeho boku kráčela i Irina! Jak by se tady spolu vydováděli, a těch fotografií co by tu nadělali – jak stojí po krk v bílém mléce, jak naznačují, že opravdu chodí přímo po mracích; a také by samozřejmě hledali co nejefektnější odraz Stanice v těch černých skalních zrcadlech… Jak děsivé, ale zároveň radostné by bylo nořit se společně do oblačné pěny, držet se za ruce a naslouchat dechu toho druhého…
Jenže Irina, jeho Irina, už nikde ve vesmíru nebyla.

A přitom neumřela, ona zmizela. Vymazali ji neviditelným kurzorem jako překlep, jako přebytečné písmeno, jež omylem naskočilo na monitoru života.
Zbyly jen vzpomínky. Teplo její ruky stále ještě hřálo Martinovu dlaň; takhle asi svrbí amputovaná končetina, která se nehodlá smířit se svou smrtí…
Martin si Stanici změřil nenávistným pohledem.
A pak se do mlhy ponořil úplně.
To, co zažíval, se rozhodně nepodobalo tisíckrát opěvované londýnské mlze… Ostatně, Martin asi neměl štěstí a v Londýně mlhu nikdy nezažil. Ale talismanská mračna se nepodobala ani obvyklým ruským mlhám, s nimiž se na podzim setkáte v lesích kolem Moskvy nebo které samy vskutku cílevědomě a iniciativně, vyhledávají metropolitní letiště.
Tahle mračna Martinovi okamžitě zakryla výhled na zdejší malé, vztekle pálící slunce, ale přitom zůstávala jasná, téměř zářila – jako byste šli vrstvou kapalného světla. A také z nich téměř nebylo cítit vláhu. Byla to suchá pára, jako když se kouří ze suchého ledu, ale přitom je to teplé… Martin kráčel po schodišti, jež strmě klesalo kamsi dolů. Kámen brzy skončil a nahradilo ho dřevo.
Mlha zářila, až se zdálo, že okolní svět nehalí, nýbrž naopak zaplavuje světlem. Pod nohama Martinovi skřípaly dřevěné schody. Detektiv se několikrát pokusil odbočit stranou, ale vždy narazil na pevně natažené lano, které tvořilo provizorní zábradlí a zároveň bylo zřejmě i součástí nosné konstrukce schodiště. Nakonec to Martin vzdal a nechal se lanem, po němž klouzal rukou, prostě vést.
Zatím nedokázal určit, zda je na schodišti sám, anebo jestli před ním nesestupují dolů další čerstvě přišlí poutníci, a naproti se naopak neplahočí turisté, kteří už jsou z Talismanu k smrti unavení. Vidět bylo jen na dva tři metry a mlha pohlcovala téměř všechny zvuky. Slyšet bylo jen slabé monotónní skřípění schodů…
Ačkoli – možná je to takhle lepší. Martin věděl, že zdejší Stanice je umístěna dobrých dvě stě metrů nad povrchem planety. A i když v mlze vítr skoro nefouká, scházet po téhle chatrné visuté konstrukci napjaté na srázném skalním úbočí nebylo právě pohodlné.
Svit mlhy postupně pohasínal. Ke konci cesty už detektiv kráčel nevlídným položerem, ale zato se vpředu objevily elektrické lampy. Osada Amulet – neoficiální metropole Talismanu – tonula v umělém světle. Zdejší obyvatelé nikdy nemuseli elektřinou šetřit.
Prvního zlatokopa Martin potkal, sotva opustil schodiště. Pod nohama měl teď zrcadlový černý kámen, místy lesklý a hladký jako led, většinou ale hodně odřený a popraskaný.
Zlatokop zrovna přidřepl k sejfu – ke kruhovému poklopu o průměru asi půl metru, vystupujícímu nepatrně z okolního terénu. Poklop byl přirozeně ze stejného černého kamene jako celý pevninský povrch Talismanu.
„Mír s vámi!“ řekl Martin a došel k němu tak blízko, až zlatokop konečně získal jasnější obrysy.
Mladý muž neupraveného zevnějšku, se otočil a vrhl na Martina mírně zneklidněný pohled. Pak škubl bradou a neochotně odpověděl: „Mír…“
„Tak jak to jde?“ kývl Martin směrem k poklopu.
Zlatokop neurčitě pohnul rameny. Přesně v tu chvíli zapípaly jeho hodinky. Mladík o Martina okamžitě ztratil zájem a začal poklop vyšroubovávat proti směru hodinových ručiček. Přestože poklop byl evidentně těžký, Martina o pomoc nepožádal.
„Stíháte to?“ zeptal se detektiv. „Nemám vám pomoct?“
Mladík se supěním odsunul poklop stranou. Podíval se do sejfu, což byla jen malá skalní prohlubeň. Uvnitř nic nebylo.
„Však ono se to povede příště,“ zahuhlal si pod nos a začal poklop zase zašroubovávat. Na kamenném víku bylo světélkující barvou napsáno osmimístné číslo a písmeno S. Jakmile byl mladík s prací hotov, znovu nastavil elektronické stopky.
„Jaký to má interval? Normálních čtyřicet tři minut?“ blýskl se svými znalostmi Martin.
„Tohle je rychlý sejf. Interval má jen čtyřiadvacet a půl…,“ odpověděl zase bez zvláštní ochoty mladík. „A o co ti jako jde? Chceš se živit taky jako zlatokop? To je práce nanic, kamaráde. Zblbneš tady nudou.“
„Ale ne, mám tu jiné záležitosti,“ opověděl zdvořile Martin.
Mládencův hlas byl rázem o poznání vřelejší.
„No, vlastně to tu není tak špatný. Co takhle nějaký pokouřeníčko, nebylo by?“
Martin mu mlčky podal skoro plnou krabičku.
„Týjo…,“ protáhl mladík uznale. „A můžu si vzít i dvě?“
„Nech si to všechno.“
„Vřelý dík,“ pronesl zlatokop procítěně. „Dobrých lidí je dneska jako šafránu. Já jsem Andrej!“
„Martin,“ stiskl detektiv bez zvláštního nadšení dávno nemytou ruku mladého muže a přidřepl vedle něj. „Poslyš, a stane se často, že se kápne na něco opravdu cenného?“
„Málokdy,“ povzdechl si zlatokop. „Něco se najde tak jednou po otevření sto až sto třiceti schránek. Nějaký ten integráč, purpurový prášek, spirálky…, ale to všechno jsou hlouposti. Zaplaťpánbu, že je to aspoň na holé živobytí.“
„A objeví se někdy taky něco vyloženě zajímavého?“
„To jo, kamaráde,“ potáhl mladík lačně z cigarety „Někteří mají kliku… Třeba jedna holka našla minulý týden klíč.“
„Klíč?!“
„No – prostě se tomu tak začalo říkat. Je to váleček,“ mladík ve vzduchu před sebou vykreslil cosi jako velkou tlustou tužku, „a na tom jsou takové jako zářezy a výstupky. Třeba to ani žádný klíč není, ale ve výkupu už jsou ochotní vysázet jí na dřevo třicet tisíc euro!“
„To je teda síla,“ připustil Martin. „Jenže pokud vím, ani jeden z těch nálezů se zatím nedal nějak prakticky uplatnit.“
„Purpurový prášek léčí rýmu,“ odpověděl vážně mladík. „A rovnou, stačí ho jen vdechnout. Spirálky zase výborně

vedou elektrický proud, prý se dají použít skoro jako supravodiče, vojáci to nakupují jako vzteklí. Jak vaši evropští, tak američtí, ale i naši…“
„Já jsem Rus.“
„S takovým jménem?“ uchichtl se zlatokop. „To jsou mi teda věci… Ačkoli – mně je to celkem putna, jestli ten ksindl někdo potřebuje nebo ne. Hlavně že ti za zboží někdo zaplatí.“
„To jsou hotové lázně pro stalkery,“ povzdechl si Martin.
„Pro jaké stalkery?“ nepochopil Andrej.
„Ale, to je z jedné knížky…, nemoř si s tím hlavu…“ prohodil Martin a zvědavě se zadíval na víko sejfu. Místní sejfy byly hlavním důvodem, proč se sem z celé galaxie sjížděli lidé i Cizinci. Princip jejich fungování nikdo nechápal, ale v hermeticky uzavřených dutinách se v pravidelných intervalech objevovaly podivné předměty, které neznala ani jediná civilizace. Důležité bylo jen zjistit interval, v němž každý sejf pracuje, a včas ho otevřít – předměty se totiž uvnitř objevovaly jen na pár minut a pak zase beze stopy zmizely. Převládající teorie tvrdila, že síť sejfů spojují hyperprostorové trasy – žádné tajné chodby či kanály totiž k jednotlivým dutinám nevedly, a když se sejf opatrně vykopal i s kusem okolní skály tak ještě nějakou dobu fungoval. Uplatnění pro nalezené předměty nebylo většinou žádné, ale všechny civilizace tyhle artefakty pro jistotu skupovaly.
„To já si myslím,“ zřejmě uhodl sled Martinových myšlenek mladík, který si právě zapaloval druhou cigaretu, „že to žádnou sítí spojené není. A víš, co si vymysleli ti naši blbečkové? Že ty věcičky jsou různě uložené po sejfech, ale aby to bylo ještě bezpečnější, tak se stěhují sem a tam…“
„A co si myslíš ty?“
„Já si myslím, že je to smetiště,“ prohlásil hrdě Andrej. „Někde dole, pod těmihle skalami, žijí Cizinci. A veškeré svoje odpady ženou sem nahoru, do dutin na smetí. Chvilku v nich odpad poleží, a pak se zničí… No a my jsme si tu zvykli ty jejich odpadní jámy otvírat a hrabat se v nich…“
„To je zajímavé,“ řekl Martin zaujatě a změřil si mladíka pohledem plným uznání. „Ale proč je to smetí takové jednotvárné? Nebo proč se neničí na místě? Proč některé ty věci přece jen fungují… a proč je tedy někdo vyhodil?“
„To se ti nikdy nestalo, že bys vyhodil věc, která je úplně v pořádku? Třeba hodinky… prsten… nebo baterii.“
„To je pravda, to se stane,“ přikývl detektiv.
„No vidíš! A proč to nelikvidují hned tam dole? Třeba jsou to takoví cimprlíni, že se jim nechce pálit odpad přímo v domě. No a jednotvárný je ten odpad proto, že většinu recyklujou a používají znovu – vyhazují tedy jen věci opravdu nepotřebné a nezpracovatelné…“
„Bravo!“ pochválil ho Martin. „Mohl bys o tom napsat článek do Digestu pro cestovatele.“
„Však už se na to chystám,“ poznamenal mládenec skromně. Jeho stopky znovu zapípaly a on začal otevírat sejf. Tentokrát Martin risknul nepříjemnost a začal mu pomáhat; mladík nic nenamítal. Odsunuli těžké víko a v dutině ještě před chvílí panensky čisté a prázdné našli hrst purpurového prášku.
„No tak dneska jsme nežili nadarmo,“ zaradoval se Andrej. „Tohle je spolehlivých dvě stě euro!“
Pak vytáhl ze svého tlumoku skleněnou nádobku, malou lopatku a štěteček, zašilhal po Martinovi a řekl: „Jedině že podle mé teorie není purpurový prášek nic jiného než jejich výkaly.“
„Takže ty si s ním rýmu neléčíš?“
„Léčím,“ smetal opatrně prášek na lopatku zlatokop.
„Tak hodně štěstí,“ popřál mu Martin. „Já asi půjdu dál… Kde se tady dá slušně bydlet?“
„U Chcíplého ponyho,“ poradil mu lakonicky zlatokop.
Martin si rozpačitě odkašlal. Pokynul zlatokopovi na rozloučenou a vydal se ke světlům osady; pak ale ještě zdálky na Andreje zavolal:
„Poslyš, a jak se jmenovala ta holka, co našla klíč?“
„A pak že se nezajímá o zboží!“ rozesmál se mládenec. „Irina se jmenuje!“
„Jasně,“ odpověděl Martin.
„Akorát že ten klíč nechce prodat… To já jen, aby sis na něj zbytečně nebrousil zuby…!“ dolehlo k detektivovi z mlhy.
Martin neodpověděl; teď už po černém skalnatém podloží rázně vyšlapoval ke světlům Amuletu. Párkrát se dostal na velmi kluzké úseky, jednou dokonce upadl a chvíli se kutálel, což mu poskytlo možnost sledovat svůj znetvořený odraz v černém zrcadle.
A pak dorazil k jedné z místních elektráren. Šikmo ze skály tu trčelo asi deset silných ocelových tyčí, obehnaných nízkým, spíše symbolickým plůtkem. Tyče byly spojeny do dvojic a pod zemí patrně i do série; k osadě vedl od elektrárny silný dobře izolovaný kabel.
Elektřina byla na Talismanu všude. Stačilo chvíli kopat a najít dva body s dostatečným rozdílem potenciálu. Časem se zásoba elektrické energie z tajemné elektrárny vyčerpala, ale to trvalo nejméně půl roku až rok.
Martin se vydal podél kabelu a velice brzy dorazil na okraj Amuletu. Rychle pochopil, proč osada vznikla právě tady – protékala tudy široká mělká řeka. Z klidné, mdlé vody vyrůstaly nízké rozložité stromy – zdroj potravy a stavebního materiálu. Na břehu seděl dědeček s brokovnicí, patrně hlídal plantáže. Na Martina pohlédl přátelsky, ale přece jen s profesionálním zájmem každého hlídače či strážce.
Martin mu přívětivě zamával. Na veřejný (ale možná také soukromý) majetek si rozhodně zálusk nedělal.
Potřeboval Irinu.
A klíč od záhad Talismanu.
1
Tlumené barvy tady nebyly zrovna v módě.
Opalizující bílá mlha totiž barvy doslova rozkládala. Z červené dělala růžovou, z ultramarínu tyrkysovou, z khaki

olivovou a z hnědé kakaovou.
Proto každý domek v osadě s všudypřítomnými pastelovými tóny ze všech sil bojoval a oblékal se do barev co nejkřiklavějších. Když měl někdo fasádu rudou, tak v sytém lesku a barvě čerstvě prolité krve. Pokud měl být dům azurový, byla to modř zvonivá jako jitřní nebe nad Jadranem. Zeleň musela být mátově sytá a tmavomodrá musela být opravdová modř, taková, jaké se anglicky říká royal blue a jaké se v ruštině už od říjnové revoluce neříká nijak. Dokonce i krémové stěny zájezdního hostince U Chcíplého ponyho byly natřeny čímsi tak dokonale krémovým, že se ta skromná pastelová barva proměnila v brizantní smetanový výbuch – a najednou tu stál kouzelný domeček, celý politý vařeným kondenzovaným mlékem. Takový by nejspíš vymysleli bratři Grimmové, kdyby měli tu smůlu a narodili se v Sovětském svazu.
Martin si trochu pozdě vzpomněl, že na Talismanu jsou tím nejlepším zbožím nátěrové hmoty. Teď už věděl proč.
Před vchodem do Chcíplého ponyho stála v krátkých šatech pomněnkové barvy Irina Poluškinová.
Martin strnul na krok od ní. Mlčel, protože slova neměla smysl.
Mátožně, jako ve snu, mu vykročila v ústrety. A přitiskla se k jeho hrudi.
„Odsud už nikam nepojedem," zašeptal a schoval tvář do jejích vlasů. „Slyšíš mě, Irinko? Nikam. Zůstaneme na Talismanu. Navždycky Ty a já. Slyšíš mě?"
Jeho slova jako by vázla v mlze. Kolem se míhaly šelestivé stíny kolemjdoucích, za zavřenými dveřmi hospody se tlumeně ozývala neznámá hudba. Irina se k němu tiskla stále víc, jako by neměla sílu odtrhnout se od něj a podívat se svému neúspěšnému zachránci a milenci do očí.
„Jak se to stalo?" zeptala se nakonec tiše.
„Prostě jsi zmizela," odpověděl jí. „Na šealské Stanici jsi pořád ještě byla. Ale na talismanské už jsem tě nenašel."
Konečně se odhodlal vzít dívku za ruku.
Její dlaň byla teplá a živá.
Taková, jakou si ji pamatoval.
„Já to všechno věděla už dávno," řekla Irina. „Napadlo mě to hned… hned po Prérii. A pak jsem se o tom ještě dala do řeči s jedním člověkem… zkrátka je naprosto jasné, jak to vždycky skončí. Proto jsem taky seděla tady a čekala…"
„Na mně?"
„No, nejdřív na zubatou s kosou," opáčila klidně Irina. „A pak jsem začala čekat na tebe."
Konečně od Martina odtrhla tvář. Jejich pohledy se setkaly.
Irininy oči byly suché a klidné.
„Připadám si jako její posel," zašeptal Martin.
Irina ale zakroutila hlavou: „Ne. Ty jsi její soupeř. Jenže tenhle boj se zatím nikomu z lidí nepovedlo vyhrát. Pojď dál."
A měkce ho táhla za ruku do dveří Chcíplého ponyho.
„Irino…"
Přitiskla si ukazovák ke rtům: „Pssst! Až potom. To všechno až potom."
A usmála se.
A Martin s odsouzeneckou jasnozřivostí pochopil, že s Irinou Poluškinovou – s tou poslední a skutečnou – žádný spor vyhrát nemůže. Že jeho slova „zůstaneme na Talismanu" nejsou jen slova, ale důkaz, že ji opravdu už nikdy nedokáže opustit.
Že bez téhle úžasné holky nedokáže žít.
Proto neřekl už ani slovo, chopil se svého paprskometu a hned po Irině Poluškinové vkročil do hospody U Chcíplého ponyho i on.

Pony byl na svém místě. Stál na kamenném soklu vedle velkého krbu a smutně na hosty v lokále zíral skleněnýma očima. Krátká srst už na mnoha místech vylínala – nejspíš díky přátelskému poplácávání podnapilých flamendrů – ale jinak to vycpané zvíře ještě pořád vypadalo docela obstojně.
„A proč pony?" zeptal se poněkud rétoricky Martin, kráčející za Irinou do nejútulnějšího a nejklidnějšího kouta jídelny.
Lidí tu bylo jen pár, ale na Iře bylo vidět, že si chce s Martinem posedět pokud možno beze svědků. V lokále všudypřítomný opar chyběl, což bylo až nepříjemné a způsobovalo to pocit nahosti a bezbrannosti. „Proč sem toho chudáka poníka vůbec někdo táhl?"
„Používali ho tu jako mezka," odpověděla chmurně Irina. Zřejmě jí také bylo líto pozemského zvířete, které muselo zemřít na cizí planetě.
„A na co pošel?"
„Prostě se jednoho krásného dne rozhodl a umřel," odpověděla filozoficky. „A víš, jak se jmenoval? Frodo!"
Martin jen přikývl. Něco takového čekal.
Majitelem Chcíplého ponyho byl malý smutný človíček, který vypadal na kvalitní, ale kapesní kopii Skandinávce – byl modrooký s dlouhými světlými vlasy a pravidelnými rysy podlouhlého obličeje. Kdyby měřil jen o něco víc než svých sto šedesát centimetrů, neodolala by mu zřejmě žádná z návštěvnic podniku.
„Mír s vámi," pozdravil teskným hlasem detektiva, když osobně přistoupil k jejich stolu a naprosto čistý ubrus pro jistotu přejel malým smetáčkem. „Vy jste u nás poprvé?"
„Ano, ještě jsem neměl příležitost…," odpověděl opatrně Martin. Majitel podniku mu kohosi připomínal. Možná ani ne obličejem, ale těma smutnýma očima. „Promiňte prosím… Necestoval jste teď někdy nedávno z Talismanu jinam?"
„Proč bych to dělal?" optal se zádumčivě hospodský. Pak najednou zbystřil pozornost a taky si Martina bedlivě změřil: „Copak, potkal jste někdy někoho, kdo mi byl podobný?"
Detektiv šlehl pohledem po Irině. Ta ale seděla naprosto klidně a nezúčastněně… Copak ona nevidí tu podobu?!

„Víte, kdyby vás někdo ostříhal, pak pořádně potrápil, donutil vás trmácet se z planety na planetu, pak vám narazil jarmulku a pověsil vám k pasu revolver…“
„Jo tak,“ uklidnil se okamžitě krčmář. „Už vám rozumím. Iročka mi to taky říkala…, potkala ho na Prérii-2…“
„To je příbuzný?“ upřesnil si Martin a zároveň řešil mučivý problém, zda má o smrti malého kovboje vyprávět, nebo si to radši nechat pro sebe.
Hospodský se tázavě zadíval na Iru. Přikývla.
„Řekněte mu to, Juro. On vám uvěří.“
Hospodský kývl a mlčky se vzdálil k barovému pultu. Vrátil se s třemi sklenicemi piva – určitě z plechovky, protože natočit by ho tak rychle nestihl – a cestou ještě stačil cosi přísně nařídit číšnici a zdvořile pohovořit s jiným návštěvníkem. Posadil se proti detektivovi, zvedl svou sklenici a řekl:
„Jste můj host.“
„Na zdraví,“ odpověděl Martin.
Hostinský se zhluboka napil a řekl: „Takovéhle věci vykládám jen jednou. Opakovat je nebudu a hádat se s vámi taky ne. Když nebudete chtít uvěřit, nemusíte… Já jsem Jurik-jedna. Kdežto on je Jurik-dva.“
Martin zdvořile čekal na pokračování. Bylo zřejmé, že hospodský celou historii vykládá rád a že už si pro tento účel vytvořil jistý rituál.
„Před deseti lety jsem se rozhodl zkusit štěstí tady na Talismanu. Naložil jsem Froda nějakým pitím a nádobím…, snad mi rozumíte, vážený pane…“
„Říkejte mi Martine, prostě Martine,“ představil se kvapně detektiv.
„Takže snad mi rozumíte, vážený Martine. Jsem člověk sečtělý a moc dobře vím, že na každé zlaté horečce – a vy jistě chápete, že to, co se tu odehrává, je zlatá horečka! – se dá zbohatnout všelijak. Pitomec půjde hledat poklady, makáč začne kopat zlato a dobrodruh olupovat karavany. Kdežto já jsem člověk spořádaný a mírumilovný…, kdysi jsem byl dokonce inteligentní. Tak jsem si vybral Talisman, protože sem se lidi i Cizinci budou stahovat vždycky. A řekl jsem si, že si tu postavím hospodu. Protože kam zajde náhle zbohatlý zlatokop nejdřív? Do obchodu? Do své ubohé chatrče? Do banky? Ne, Martine. Nejdřív přijde ke mně! Oslavit svou šťastnou chvíli. A tak jsem naložil poníka…“
„To bylo velmi rozumné,“ přikývl chápavě Martin a po očku celou hospodu obhlédl: pevné kamenné stěny, zdobná masivní kovaná mříž před krbem, hojnost skleněného i jiného nádobí i lahví nad barovým pultem. Buď měl nebožtík Frodo nosnost slona, nebo byl Jurij geniální obchodník, anebo byli talismanští zlatokopové všichni do jednoho těžcí alkoholici.
„Jenže projít Fortnou jsem se bál…“ přiznal se Jurik vzápětí. „Bylo to, jako když poprvé lezete na holku…, promiňte, Iročko.“
„To je v pořádku,“ přikývla dívka a upila ze svého piva. Bylo znát, že celou historii už slyšela, ale teď si ji vychutnávala znovu.
„Tak jsem se na kuráž napil. Ale asi jsem to přehnal… Když jsem k Fortně přišel, bylo mi moře po kolena. Vybral jsem si Talisman. A normálně prošel…“ Hospodský se znovu napil. Pak se na Martina vyzývavě podíval a prohlásil:
„Jenže pak za mnou přišel Klíčník a začal se strašně omlouvat!“
„To slyším prvně!“ zvolal detektiv.
„No právě. V mém případě ta jejich vychvalovaná technika zklamala. Klíčník se omlouval a zároveň mi zdráhavě líčil, že Zemi na síť sotva připojili a Fortny na lidech zatím pořádně neodzkoušeli… Zkrátka a dobře – jak jsem Fortnou procházel opilý, jako by ve mně sídlily hned dvě osobnosti. Jurij-jedna a Jurij-dva. No a ta klíčnická technika započítala dva lidi. Já se dostal na Talisman… a ten druhý…“
„…vyšel na nějaké jiné planetě!“ doplnil ho užasle Martin.
Hostinský na něj dotčeně pohlédl a detektiv rychle dodal: „Ale já vám věřím, věřím vám!“
„Právě že ne, on totiž nevyšel hned. Všechno je to daleko horší. Jeho to nějak rozptýlilo mezi všechny známé Stanice ve všech světech! A pak ho to pomaličku začalo vyplivovat – tady jednoho, onde druhého. Poslední várka se objevila před dvěma lety. Než Klíčníci stačili proces zastavit, urodilo se jim těch mých dvojníků několik set. Ták jsem je žádal, aby ty nadbytečné prostě vymazali, jenže to odmítli. Prý že rozum je posvátný dar! A přece nemůžou likvidovat zcela nevinné jedince jen proto, že jsou to mé kopie. Navíc ti mí dvojníci velmi rychle nacházeli svůj konec sami od sebe – obvykle nějakou nesmyslnou náhodou. Jako by přírodní zákony něco podobného nemohly snést a příroda se rozhodla sama postarat o nastolení původního stavu věcí…“
Martin našel pod stolem Irininu ruku a pevně ji stiskl. Dívka chápavě přikývla.
„A tak jsem uvíznul tady…,“ chýlil se ponuře k závěru Jurij. „Protože jak se teď věci mají? Když projdu Fortnou, dokud existuje jediný z mých dvojníků, prostě zmizím; do Fortny vstoupím, ale ven už nevyjdu. Takže… musím čekat na klíčnické oznámení, že už se můžu vrátit. Jenže tamtěch po galaxii běhá ještě plno. Zpočátku chcípali jeden přes druhého jako mouchy – buď nějakou tou nešťastnou náhodou, nebo prostě nevydrželi s nervy, protože jim Klíčníci taky všechno vysvětlili, a leckdo z nich měl smůlu na opravdu všivý planety. Někteří se dokonce dali na zločineckou dráhu…, žijeme jen jednou a úniku z toho není, tak co se nepovyrazit!“
„Proto se za ním hnali lovci odměn!“ pochopil konečně Martin.
„Ani bych neřekl. Ty, co se dostali na scestí, postříleli už v prvních letech,“ zakroutil hlavou Jurik. „Tohle je jinak… Když můj dvojník někoho oloupí nebo zabije, přimáčknou ho ke zdi a on se ze zoufalství rozběhne k Fortně. Vstoupí dovnitř, ale ven už se nedostane… a čert ho taky vem! Jenže hon pokračuje – vždyť lovců odměn je pořád dost a dost. Dříve nebo později narazí na jiného dvojníka, v úplně jiném světě. Budou ho mít za uprchlíka. A začnou ho nutit, aby šel s nimi. Jenže on ví, že do Stanice nesmí! No a máte to…,“ rozhodil Jurik beznadějně rukama.
„Zaplaťpánbu,“ řekl Martin. „Takový milý, sympatický člověk…, ani se mi nechce věřit, že by to mohl být ničema.“

„Já jsem ten sympatický milý člověk!“ odsekl hostinský. „Já, Jurik-jedna! Za Jurika-dva nemůžu nést odpovědnost.“
„Život se s ním nemazlil, to je pravda,“ přikývl Martin. „Vypadal… mnohem starší, a snad opotřebovanější…“
Hostinský zaváhal, ale pak přece jen vysvětlil:
„Tím to není. Udělal jsem Klíčníkům strašný skandál…, že jsem tady kvůli nim uvízl kdoví na jak dlouho a co si teď mám počít?! Z čeho mám žít a kdo mi bude nějak kompenzovat roky, které jsem vlastně prožil zbytečně? Tak se opravdu vynasnažili. Udělali mě mladším a sympatičtějším… a jakékoli zboží pro podnik mi ze Země dopravují úplně zdarma.“
„To není špatné…,“ řekl detektiv uznale. „A ostatně to taky dokazuje…“
„…že já jsem originál,“ doplnil ho hrdě Jurik-jedna. „Protože nikdo jiný se takových dárků nedočkal.“
Utichl a po chvíli mlčení se opatrně zeptal:
„A… ten z Prérie… co to vlastně bylo za člověka?“
„To byl opravdový člověk!“ prohlásil procítěně detektiv. „Měl zkrátka smůlu. Ale jedno mi řekněte, Juriji: Vy… je necítíte?“
Irina ho pod stolem nakopla.
„Ira se mě ptala na to samé,“ ušklíbl se hostinský. „Nene, mystika v tom není žádná. Já jsem si tu sám o sobě a dvojky jsou si taky samy o sobě. Tu a tam za Klíčníky zajdu, poptám se, kolik dvojek ještě zbývá a kolik jich zase umřelo… Ti zbylí už se asi nějak adaptovali, nebo si na ně příroda zvykla. Na nešťastné náhody už neumírají, teď hynou hlavně v přestřelkách. Kdežto dřív? To bylo k neuvěření! Někoho sežerou domorodci, jiný se otráví jedovatými plody. Dva spadli do kráteru sopky. Sedm se jich utopilo, z toho jeden ve vaně! Jeden si opatřil pejska, kokršpaněla. A ten pejsek, hajzl jeden ušatá, mu jednou v noci prokousl hrdlo! Pět se jich udusilo, tři zemřeli na chřipku, šest jich postříleli žárliví manželé, dva otrávily jejich vlastní ženy…“
Hospodský ustal a pátravě se na Martina zadíval: „Počkat, ale jedno mi řekni – věříš mi? Protože mně nikdo nevěří. Dokonce tu onehdy brousil kágebák, dokonce jmenovec…“
„Jurij Sergejevič..,“ vydechl tiše detektiv.
„Jo. Ale dokonce ani on mi to nevěřil, mizera… Copak, že bys taky byl od nich?“
Martin chtěl užuž hrdě odseknout, že to tedy v žádném případě, ale uvědomil si, že v této chvíli už vlastně je pracovníkem Státní bezpečnosti.
„Ano, to jsem.“
„Tak aspoň na Zemi povykládej, co se taky může stát!“ zaradoval se Jurik. „Protože jinak…,“ nedomluvil a jen mávl rukou. „No nic, pusťte se do oběda, měl jsem tolik drzosti, že už jsem vám objednal specialitu podniku. A bude to na můj účet. Dělám to tak vždycky, když je u mě nějaký host poprvé. Když už mám tu možnost…“ Hostinský zaklonil hlavu a křikl ke stropu: „Děkuju vám, dobrodinci! Za vaši laskavou péči…, za všechno vám děkuju!“
Nikdo z návštěvníků na tenhle výlev nereagoval. Hosté už zřejmě byli na podobné majitelovy kousky zvyklí.
Martin počkal, až se Jurij-jedna vrátí ke svému pultu, a pak se obrátil na Irinu: „Tys to věděla?“
„Věděla. Už týden. Věděla jsem, že nás začnou zabíjet náhody…, všechny jednu po druhé. A že když se některá z holek dostane až do Stanice, tak stejně zmizí. Jenže já jim nemohla nic říct, Martine! Bývala bych musela umřít, aby se má paměť stala pamětí společnou. A tak jsem…“
„Rozumím ti. Ale k něčemu takovému by se neodhodlal nikdo. Tak se tím netrap.“
„Jenže ty bys dal přednost předešlé Irince, viď?“ vyhrkla najednou.
Martin neodpověděl.
„Je ve mně,“ pokračovala tiše dívka. „V tom je ten svízel. Je ve mně. A všechny ostatní taky. A já se můžu vrátit – myslím teď. Aspoň doufám. Nemusíme tedy na Talismanu zůstat do skonání věků. Jedině že mě ty nepotřebuješ.“
„Iro…“
„Je to hloupé,“ zašeptala a dívala se kamsi mimo Martina. „Já jsem ona. Ale zároveň jsem jiná. Všechny jsme byly každá aspoň trochu jiná. Na to stačí jediný den, aby ses změnil v někoho jiného…“
Prudce se otočila k Martinovi a křečovitě se usmála – skrz slzy.
„No dobře, to nemá cenu. Zapomeneme na to, ano? Radši si promluvíme o práci.“
„O jaké práci?“
„Musíme zachránit galaxii,“ pokrčila rameny.
„Už zase?“ zašeptal Martin.
„Dej mi kousek papíru a tužku,“ požádala ho věcně. „Díky…, hned to bude…“
Trpělivě čekal, až jeho přítelkyně napíše na papír docela jednoduchý seznam:
1. Knihovna
2. Prérie-2
3. Arank
4. Margie
5. Bezzar
6. Šeali
7. Talisman
„Správně,“ přikývl Martin, aby se na celém procesu nějak podílel.
Posměšně na něj pohlédla a dopsala:
1. Knihovna – mrtvý svět, poznání beze smyslu a obsahu, pomník staré civilizace
2. Prérie-2 – kosmická hranice lidstva, prosperující kolonie, expanze rozumu
3. Arank – cizí svět, dokonalý rozum, slepá ulička
„Proč slepá ulička?!“ rozhořčil se Martin při vzpomínce na laskavého pana Lergassi-kana a jeho báječného synka.

„Protože když nemáš duši nebo věříš, že duše není, tak se tvůj život ocitá ve slepé uličce," odsekla mu. „Tohle všechno je celkem jasné…, dál to bude složitější…"
A začala dopisovat:
4. Margie – cizí svět
5. Bezzar – cizí svět
6. Šeali – cizí svět
7. Talisman – svět nikoho
„No a?" nerozuměl Martin.
„No a, no a…," napodobila ho uštěpačně. „Přemýšlej, detektive! Nebo to všechno chceš nechat na hloupý holce?"
To se Martina dotklo – a tak jí papír sebral, na okamžik se zamyslel a do seznamu doplnil:
4. Margie – cizí svět, minulost v přítomnosti, slepá ulička
„Výborně!" pochválila ho.
5. Bezzar – cizí svět, budoucnost v minulosti, slepá ulička
6. Šeali – cizí svět, zřeknutí se rozumu, slepá ulička
„Přesně!" požehnala mu opět Ira. „A dál?"
7. Talisman – svět nikoho
Martin chvíli točil tužkou v prstech a pak pokrčil rameny:
„Promiň, ale o Talismanu nedokážu říct nic… A k čemu je to všechno dobré?"
„Snad si nemyslíš, že jsi sedm planet právě v tomhle pořadí navštívil náhodou?"
„Ne, teď si naopak myslím, že k náhodám dochází jen velmi vzácně. Ovšem…"
„Tys tyhle světy projít musel," prohlásila přesvědčeně. „Všech sedm… Musels je projít a něco pochopit…, třeba jak to je s těmi příběhy pro Klíčníky…"
„Zrovna tohle jsi mi nakonec nevysvětlila – k čemu potřebují příběhy," uvědomil si Martin.
„Ale oni je nepotřebují. Vůbec k ničemu."
„Tomu se vcelku dá věřit, ale proč některé historky přijmou a jiné zavrhnou?!"
„Potřebují tebe… Potřebují kohokoli, kdo v sobě najde dost síly a odvahy, aby do Fortny vůbec vstoupil. Potřebují tvůj krok, který učiníš na tom nekonečném schodišti. Potřebují, abys v každém novém světě něco pochopil… něco, co je pro tebe důležité. Příběh, který jim odvyprávíš ty, není jinému člověku nic platný a on odejde s nepořízenou. Pokaždé, když usedneš před Klíčníka, jsi u zkoušky Martine. A obhajuješ své právo učit se dál."
„Dejme tomu," zauvažoval Martin. „To je mnohem pravděpodobnější než představa Klíčníků, kteří se jen bezcílně nudí… A klidně uvěřím i tomu, že těch sedm planet jsem navštívil v předem pevně stanoveném pořadí. Ale proč?"
Irina rozhodila rukama: „Na Zemi o tom určitě něco vědí. Proto měli zrovna tyhle planety na seznamu. Neříkal ti něco ten tvůj řídící orgán?"
„Ne, ten jen mlžil. Požadoval po mně jen, abych odcestoval na Šeali a Talisman, ale žádné pořadí nestanovil. Já bych radši shrnul to, co už pozitivně víme, Iro…"
„Klidně," souhlasila ihned.
„Ale nejdřív mi odpověz na jednu otázku: Nejsi ty sama taky pracovnice Státní bezpečnosti?"
Neurazila se, jen odmítavě pohodila hlavou.
„A na Stanici jsi opravdu vyrazila náhodou? Nešlas tam na žádost otce… nebo Jurije Sergejeviče?"
„Je mi osmnáct, Martine."
„Teprve bude," upřesnil detektiv.
„To doufám… Takhle mladé agenty ruská Státní bezpečnost nezaměstnává."
Povzdechl si: „No dobře. Tak promiň – to víš, když se ty pozemské a nebeské intriky zamotají do jednoho uzlu…"
Úpěnlivě na něj pohlédla:
„Martine, proboha…"
„Tak dobře, to bychom měli. A teď uvažujme. Před tisíciletími už tu transportní síť jednou byla. Je to tak?"
Přikývla.
„Existence Stanic umožnila všem rasám dosažitelného vesmíru spolupracovat, rozvíjet se, obchodovat… a jak se zdá, k žádným strašlivým válkám nedošlo, naopak, všechno probíhalo víc než hladce…" Martin zabubnoval prsty po stole. „Co se ale stalo dál? Civilizace propojené v jeden celek ztratily potřebu dál rozvíjet vlastní rozum… říkejme tomu mentální evoluce. Od kvalitativních změn přešly myslící bytosti ke kvantitativním – a to jim najednou úplně stačilo. Přišel zlatý věk. Požehnání, nesmrtelnost, neomezené poznání, rozkvět kultury a umění…, že by něco takového?"
„Mohlo to tak být," přisvědčila Irina. „Je to stejná vývojová linie, jakou nabízí masová kultura. Bufety na Měsíci, lázně na Siriu…"
„Copak tam mohou být nějaké lázně?" oklepal se zděšeně Martin při vzpomínce na Sirius. „Ale dobře, přijměme to jako axiom. A pokusme se podmínky Prérie-2 extrapolovat na celou galaxii… Co přišlo pak?"
„Potopa," ušklíbla se Irina. „Globální katastrofy, které udeřily ve všech obydlených světech naráz. Kataklyzmata, za nimiž nestál nějaký konkrétní nepřítel, ale všehomír sám! Každé z planet se zřejmě dostalo vlastní specifické pohromy, ale výsledek byl všude stejný – transportní síť byla zničena, civilizované světy vrženy zpět k barbarství. Některé světy možná zahynuly úplně."
„Co Klíčníci?" zeptal se Martin. A sám si hned odpověděl: „Část prošla druhovou proměnou. K nepoznání – jako bezzaři. Fakticky vytvořili novou rasu, příhodnou pro nové životní podmínky… Část patrně postoupila do dalšího patra evolučního vývoje. Většina se ale vrátila do rodné hvězdné soustavy – a začali připravovat další pokus."
„Bylo to pro ně snazší, zůstala jim flotila z první expanze," dodala Irina. „Nemám pravdu? Nebo alespoň nějaké

technologie…, které si my neumíme ani představit. Třeba nanoroboti, pohybující se v atmosféře gigantické plynné planety a na běžícím páse vyrábějící nové a nové hvězdolety!“
Martin přikývl a Irina vzrušeně pokračovala:
„A taky navigační stanice na těch planetách, které kdysi byly součástí transportní sítě. Spolehlivě zamaskované a stále vysílající navigační signál. A možná dokonce analyzující situaci v těchto světech…“
„To taky vypadá dost pravděpodobně,“ souhlasil Martin. „Takže to by mohl být další axiom. Co jsme to říkali o Knihovně?“
„Je to pomník,“ mávla rukou Irina. „Možná ty obelisky skutečně obsahují nějaké informace…, třeba dějiny minulého závitu evoluční spirály…, ale to teď není důležité.“
Martin svraštil čelo. To je moc nebezpečná věc – prohlašovat, že to či ono není důležité! Namítnout ale nebylo co, a tak se ptal dál: „Co arankové?“
„Řekla bych…, že jsou to lidi,“ začala opatrně Ira. „Přesněji řečeno jsou to naši příbuzní, přestože v genové výbavě nějaké rozdíly existují. Jedině že… když udeřila poslední apokalypsa, tak se arankové rozhodli pro nějaké zvláštní řešení. Pochopili, že ta pohroma je trest za zastavení intelektuální evoluce. A pak…“
„…pak se sebou něco udělali,“ pokračoval Martin. „Navždy si uzavřeli už samu možnost mentální evoluce.“
„Zřekli se duše.“ Irina se na Martina bázlivě zadívala, jako by se obávala dalšího posměšku.
Martin byl ale vlídný a dobrotivý.
„I tak by se to dalo říct… Je ale docela dobře možné, Iro, že dosáhli všeho, čeho chtěli. Jejich společnost je přece opravdu rozvinutá. A šťastná. Pojedeme dál?“
Irina pohlédla do seznamu:
„Dio-dao…“
Detektiv se zamyslel a řekl: „Ale to je přece taky pokus uniknout před úderem…, vyhnout se evoluci rozumu, přibrzdit pokrok… a zároveň získat nesmrtelnost. Nechat vlka nažrat tak, aby koza…“
„Jenže ta nesmrtelnost je nakonec nějaká divná,“ zaškaredila se Irina.
„Nesmrtelnost je vždycky divná,“ namítl temperamentně Martin. V tom verbálním žonglování civilizacemi a epochami, evolucí a degradací, apokalypsami a duší bylo cosi neurvale opovážlivého. Jako ve snu nebo jako po bezuzdné pitce, kdy mozek zbavený pomalých neuronů operuje i těmi nejsmělejšími kategoriemi. „Takže minulost bychom měli vyřešenou, Irinko…“
„A teď Bezzar!“ předhodila mu další téma.
„To je snadné!“ odpověděl okamžitě. „Uměle vytvořená inteligentní rasa s mimořádně dlouhým životem, která je dokonale adaptovaná na potřeby svého světa. Evoluce a nesmrtelnosti jako by v tomto případě ani nebylo zapotřebí…“
„A Geddar?“
„Hmmm…,“ zamyslel se detektiv. „Tam je to složité… Celá jejich společnost je skrznaskrz prosycená teologií, a přitom sami geddaři neustále ujišťují, že jejich teologie je… jak bych to jen řekl? Aplikovaná! Takže ono to vlastně není náboženství, ale spíš magie. Uděláš to či ono a za to se ti od Boha dostane žádané odpovědi. Co ještě je na geddarech zvláštního? Ach ano – jejich ženy nemají rozum, to se všeobecně ví.“
„A potkal jsi někdy v životě nějakou geddarskou ženu?“ zeptala se ho Irina.
„Ne,“ odbyl ji Martin jako dotěrný hmyz, „ale pokoušejí se rozvíjet rozum khannanů a jak se zdá, slaví na tomto poli jisté úspěchy. Takže…“
„Znáš jediný případ, kdy by na jediné planetě od počátku existovaly hned dva živočišné druhy, vybavené inteligencí?“ zeptala se Irina.
„Ne.“
„A alespoň jednu rasu, která s sebou věčně a všude tahá nějaká domácí zvířata? Pejsky, ptáčky a koníčky?“
Martin se až zakuckal. Irina na něj vítězoslavně pohlédla.
„Ale tak to přece není…,“ pohodil nesouhlasně hlavou. „Vyloučeno! To jsou přece různé biologické druhy!“
Hosté se po nich začali dívat. Irina se dotkla jeho zápěstí a sykla: „Nervi tolik! To víš, že je to možné. Khannani jsou geddarské samice. Jsou to zvířata a zároveň partnerky. Ženští jedinci žili v pobřežních vodách, kdežto mužští lovili na souši. Je to velice pohodlné. K dispozici jsou neustále hned dva zdroje potravy a potravinově nejproduktivnější pásmo při pobřeží je trvale a úplně osídleno. Mužská populace se rozvíjela, protože život na souši je méně předvídatelný, a klade na inteligenci větší nároky… Nebo že by k takovému dělení došlo až po apokalypse? Že se ženy vrátily do moře a muži zůstali na souši?“
„Jak to víš?“ udeřil na ni Martin. „To máš zase z toho tajného spisu?“
Zamítavě zakroutila hlavou: „Viděla jsem, jak se geddar páří s khannanem. Na Knihovně. Náhodou.“
„Všimli si tě?“ zeptal se rychle Martin.
Pokrčila rameny: „Možná ta samička… To nevím. A taky to není důležité, Martine. Radši mi řekni, jestli se takovýto pokus dá považovat za snahu vyhnout se mentální evoluci.“
„Jistě,“ přikývl důrazně. „A jak. Globální katastrofa… rozum je najednou považován za prokletí… ale nějaký odbojný TajGeddar odmítl degenerovat na úroveň zvířete…“
„Všechno se to točí kolem rozumu,“ usoudila Irina. „Je to dar, nebo prokletí? Závěrečná etapa, nebo jen zastávka na cestě?“
„Těch ras, které se rozumu zřekly nadobro, si vlastně vůbec nevšímáme,“ zašeptal Martin. „Všechny ty planety, co dnes kolonizujeme…, my jsme si mysleli, že na nich inteligentní život nikdy neexistoval, ale on tam byl! A příslušníci některého z místních živočišných druhů jsou bývalí páni těchto světů!“

„Domorodci na Pěšině byli kdysi inteligentní a chudáci ouluové také degradovali, ale ne úplně," vypočítávala jednotlivé případy dívka. „Asi nejexotičtější variantu si zvolili šealové – děti jsou inteligentní, kdežto rodiče se myšlení vzdali."
„A určitě bychom přišli i na další varianty," šeptal Martin dál. „Panebože…, my máme ale štěstí…"
„Myslíš?" otázala se ho skepticky „Co takhle geddarský pořádek – ten by se ti nezamlouval? Holčička Irinka by seděla doma, hezky by papala a dováděla na palouku… Ty bys jen přišel, vybral si ji a nastěhoval domů na kobereček v předsíni. A ona by tě vždy radostně vítala, vrtěla ocáskem a nosila ti v zubech pantofle…"
„Fuj!" ulevil si Martin a pohlédl do jejích rozesmátých očí. „Vždyť právě proto se geddaři svými ženami tolik zabývají a pokoušejí se je naučit myslet."
„Dej si pozor!" varovala ho a zamyšleně pohlédla ke stropu. „Nebo se naučím pořádně šealsky a skočím do ohnivé šachty jejich chrámu…"
Martin se naklonil přes stůl a dívku políbil.
„No proto," řekla po chvíli. „Ale teď dost a uvažujme dál. Když už to umíme."
Martin přejel pohledem po lokále. Zdálo se, že jejich vášnivý polibek žádnou zvláštní pozornost nevyvolal. Ještě že jsou ti talismanští zlatokopové tak diskrétní…
„Co je na tom k přemýšlení?" zeptal se Martin. „Poslední pokus Klíčníků přinést galaxii mír a dostatek skončil katastrofou. Buď přírodní zákony nebo přísný Pán, a rozdílem bych se v tomhle případě opravdu nezabýval, vytahali své líné děti jaksepatří za uši. Někdo si to možná vzal k srdci a vydal se po evoluční spirále výš. Takové jedince zřejmě ani nejsme schopni zaznamenat. Někdo se naopak propadl na úroveň zvířete – tady jsou možnosti různé. A my ta zvířata řadíme do kategorie kořisti. Většina ras se ale vzpamatovala, znovu se rozmnožila a vrátila se ke starým praktikám. Klíčníky nevyjímaje. Z toho plyne, že nás čeká nová lekce."
„Je tu ovšem alternativa: přemluvit Klíčníky, aby transportní síť znovu zrušili."
„To se ti za prvé nepovede," varoval ji skepticky Martin. „A za druhé to bude jen odklad. Všechny rasy samostatně dospějí k úplně stejnému výsledku."
„Tak tu musí být ještě jiné východisko," řekla umíněně Irina. „Proč by jinak v tom seznamu figuroval Talisman?"
Martin si povzdechl. Jak dlouho má ještě opakovat, že jeho vědomosti o Talismanu pocházejí výhradně z Digestu pro cestovatele, Garnella a Čisťakovové, Encyklopedie světů od Microsoftu a podobných knih.
„Jestli mi máš co říct, Irinko…," začal Martin.
V tu chvíli naštěstí konečně přišel číšník a přinesl specialitu podniku U Chcíplého ponyho. A Martin s úlevou umlkl.

2

Člověk je všežravec. V podmínkách mírného teplého podnebí, malé pohybové aktivity a nepříliš časté aktivity pohlavní mu ke štěstí docela stačí rostlinná potrava. Samozřejmě za předpokladu, že jí bude dost a místo na fyzickou práci bude veškeré úsilí vynakládáno na dosažení nirvány.
Člověk je ale i šelma. Kdysi Martin vyslechl příběh o indickém chlapci, který nikdy v životě neokusil maso. A pak se jednou přihodilo, že ten indický chlapec odměnou za vítězství v soutěži indicko-ruského přátelství odjel na návštěvu do spřáteleného Ruska. Prvním a snad největším dojmem, který pak zalykavě líčil všem ruským přátelům, co ho vítali na letišti, byly „mimořádně chutné hnědé placky", jimiž ho pohostil palubní personál Aeroflotu. Když se ale mladý Ind dověděl, že ta popleta letuška mu k obědu nabídla karbanátky, cítil se podvedený a bylo mu z toho smutno. Což už ovšem nevypovídá o přirozených potřebách našeho organismu, ale jen o síle mládencových mravních zásad. Samotný mladý organismus, oslabený vegetariánstvím, proti masu nijak neprotestoval, spíš naopak…
Martin by patrně odmítl jedině psí maso. Ostatně také z důvodů povahy spíše etické. Takže když mu číšník přinesl specialitu podniku, rozhodně ho to nijak nešokovalo.
„To je konina?" zeptal se při pohledu na načervenalé kousky studeného vařeného masa.
Číšník přikývl a čekal na reakci. Kromě koniny byly součástí speciality podniku U Chcíplého ponyho ještě kousky vařeného těsta ve tvaru kopyt, kuličky z tvrdého sýra a k tomu jakýsi nakyslý mléčný nápoj. Martin okusil a byl vskutku nadšen – šlo totiž o pravý kazašský kumys!
„Výborně," pochvaloval si detektiv, když koninu potíral mohutnou vrstvou hořčice. Leckdo se domnívá, že koňské maso je odporné. Ti ubozí hlupáci! Sami jedí koňské maso horké a možná k němu ještě popíjejí koňský vývar. Konina je ovšem chutná hlavně za studena – to se jí co do vybrané chuti nějaké hovězí či vepřové nemůže ani blížit, natožpak rovnat…
„Tak na tebe tenhle šprýmek taky neplatil," zasmála se Ira. „Pan hostinský má zvláštní smysl pro humor. Když už se to tu jmenuje U Chcíplého ponyho, tak tu každého nováčka nejdřív pohostí koninou."
Martin horlivě pokýval hlavou a užuž se chystal k malé přednášce o léčivých účincích koňského masa i o jeho naprosté nezbytnosti jakožto ingredience při výrobě za syrová uzených salámů…, ale pak si vzpomněl na lakonický nadpis Snob na svém policejním spisu a svůj výklad raději spolkl i s prvním soustem.
„Když je někdo zelenáč, asi ho to zaskočí," zamyslela se nahlas Irina. „Jenže ty už jsi procestoval tolik světů… Ostatně, slyšel jsi už něco o klíči?"
Mlčky přikývl.
„Tady je," řekla dívka a stáhla si z krku řetízek. Martin si už předtím všiml, že řetízky má hned tři – jeden samozřejmě s křížkem, druhý s poutnickým žetonem, ale předmět na tom třetím považoval za normální brož.
A teď se najednou ukázalo, že je to „klíč".
Byl nakonec menší, než si ho Martin původně představoval. Tohle nebyla tužka, ale spíš to, čemu se říká špaček. Zkrátka a dobře tenký namodrale průzračný váleček s matnými krůpějemi uvnitř a s otvorem, jímž si Ira protáhla řetízek.
„Co je to za blbost?" zeptal se významně detektiv. Purpurový prášek na něj pochopitelně taky žádný zvláštní dojem

neudělal…, ale nad tím se aspoň vznášela aura jisté cizorodosti. Kdežto tohle…
„Nelíbí se ti?“ zazubila se na něj dívka.
„Je to jen skleněná tretka,“ vynesl svůj soud Martin. „Kdyby takovouhle pitomost našel filmový hrdina, hned by bylo jasné, že je to klíč od nejhlavnějšího trezoru Cizinců. Nebo rozbuška, co tu zůstala po Velkém třesku… Jenže my nejsme v kině, Irko, tohle je opravdu jen skleněná blbost!“
„Jasně,“ přisvědčila tiše Ira. „Sebrala jsem to na Stanici, hned když jsem dorazila. V koši na odpadky.“
Martin vytřeštil oči: „Že by někdo vyhodil takový cenný artefakt do smetí?“
„A kdo říká, že je to cenný artefakt?“ šeptla Ira. „Smetí je smetí. I když je mimozemské.“
„No a co, ty ses rozhodla, že podfoukneš zdejší aukční síně?“ zkoprněl Martin. „Jestli se to ve výkupu zjistí…“
„Já nikoho podfouknout nechci,“ opáčila s milým úsměvem dívka. „A mluv proboha tišeji! Taky jsem se nikde slůvkem nezmínila, že bych to našla v sejfu. Prostě to tahám, kudy chodím, a říkám, že jsem to našla. Co si kolem toho lidi navymýšleli, není můj problém.“
„Proč jsi to udělala?“ zeptal se detektiv po krátké odmlce.
„Já si myslím tohle,“ zvážněla Ira. „Talisman není Knihovna. Tahle planeta není mrtvá. Je tu ta zvláštní mlha… a kamkoli tu šlápneš, tam najdeš ve skalním masivu elektrárnu. Sejfy taky fungují perfektně – a že se v nich najdou i onačejší věci než prášek, to mi teda věř! Pokud tady tenhle svět zůstal po první klíčnické expanzi, tak na něm rozhodně něco je. Něco velice cenného. Kdoví, jestli to není řídící centrum celého klíčnického impéria…“
„Žádné impérium nemají,“ broukl Martin a dolil si kumys. „Mají jednu krásnou planetu a tisíce hvězdoletů. A to je všechno! Kdyby tu bylo nějaké řídící středisko, tak sem nepustí divochy a nenechají je hrabat se tu v zemi.“
Irina se s ním nehádala.
„No dobře, ale je Talisman něčím důležitý nebo ne? Samozřejmě že ano! Což znamená, že jeho tajemství musíme odhalit. A jak to zařídit co nejjednodušeji?“
„Pár let si tu prostě žít,“ prohlédl si Martin zamyšleně interiér hospody.
„Stačí seznámit se s těmi, co tu žijou už dlouho!“ odsekla mu Ira. „Prosadit se mezi těmi, kteří už na něco přišli. A co k tomu potřebujeme?“
„Už to mám! Ty se prostě tváříš, že jsi našla něco, co má stejnou hodnotu jako ty jejich vědomosti… No a co, funguje to? Byli už u tebe místní zednáři, aby tě přijali do své lóže a podělili se s tebou o své zkušenosti?“
Irina jen neurčitě pohnula hlavou.
„No…, těžko říct. Možná že ano. Ale možná si taky jen něco namlouvám.“
„Místní zednáři. Bratrstvo Talismanu…,“ uvažoval polohlasně Martin. „To by mohli být nejspíš nejúspěšnější a nejchytřejší zlatokopové… možná ti, co už ve způsobu fungování sejfů vytušili nějaký systém… Zkusme to. Chceš hrát vabank?“
„Chci – ale jak to uděláme?“ zeptala se zvědavě.
Martin shrábl „klíč“ i s řetízkem do hrsti a uložil si ho do náprsní kapsy. Pak vytáhl z batohu objemný balíček a položil ho na stůl před Iru.
„Co je to?“
„Pro ostatní peníze. Za artefakt. Ve skutečnosti ale jen běžná soupravička věcí na výměnný obchod – čokoláda, koření, patrony. Pak mi to vrátíš.“
„A můžu si nechat aspoň tu čokoládu?“ zaprosila žertem.
Specialitu od Chcíplého ponyho dojedli v naprostém klidu a pohodě. Po celou tu dobu je všichni stále po očku sledovali, takže výměny „klíče“ za balíček si určitě musel někdo všimnout. Zatím ale byl klid.
Po obědě Martin zašel za hostinským a poprosil ho o pokoj na jednu noc. Jeden volný tu v prvním patře naštěstí byl a ani cena se nezdála nijak závratná.
Největší radost měl ale Martin z toho, že jeho pokoj přímo sousedil s Iřiným.
Stěnu mezi pokoji tvořila jen příčka z prken, polepených docela obyčejnými papírovými tapetami. Martin cíp jedné tapety odchlípl, příčku si prohlédl a s výsledkem operace byl velmi spokojen. Pak se otočil k Irině, která jeho počínání zvědavě sledovala.
„Výborně. Za jak dlouho se setmí?“
„Tak za dvě hodinky. Kolem desáté.“
„A kdy se tu chodí spát?“ pohlédl detektiv na hodinky. Bylo devatenáct sedmdesát tři… Své casio-touristky si obyčejně nastavoval do režimu „plovoucí hodiny“ – ten umožňoval běžný čtyřiadvacetihodinový rytmus, ale počet minut v hodině mohl být libovolný. Režim plovoucího dne, kdy hodina byla pozemská, tedy šedesátiminutová, a libovolný mohl být počet hodin, Martinovi nikdy příliš nevyhovoval.
„Tak po půlnoci. Ale dole se bude flámovat až do rána.“
„Výborně, výborně,“ pochvaloval si Martin. „Protože pokud někdo té naší hře uvěřil, má dnes poslední noc na to, aby se klíče zmocnil.“
„No – někdo by si na tebe taky mohl ráno počíhat cestou na Stanici.“
„To je pravda. Ale zločinci mají raději noc. Jako by nebylo na práci nic lepšího…“
Oba rozpačitě zmlkli. Martin si po krátké zámlce odkašlal a zeptal se:
„Co ten hostinský co myslíš…?“
„Jurik? To ne. Já bych řekla, že má až nad hlavu těch svých starostí. S takovouhle zkušeností se člověku přehrabovat záhady vesmíru asi moc nechce…“
„Ale ty se v nich přece přehrabuješ.“
„Nojo, jenže nás bylo jen sedm…“

Martin ji vzal za ruku, ale ona se opatrně odtáhla.
„Ne. To radši ne, Martine. Ty nemyslíš na mě, ale na tu předchozí Irku…“
Což neplatilo tak docela. Na druhé straně v tom ovšem bylo dost pravdy na to, aby její ruku zase pustil a smířlivě dodal: „Tak se půjdeme projít. Co je tady ještě zajímavého – myslím kromě hospody, kde se podává konina?“
„Zlatokopecké osady,“ změnila s radostí téma dívka. „Několik tisíc chýší, kde ti dobrodruzi žijou… Podnebí je tu mírné, takže pořádný dům tu vlastně nikdo nepotřebuje. Všichni jsou tu dost promíchaní, i když jednotlivé rasy se snaží pokud možno žít pohromadě. A taky jsou tu dvě další hospody, ale tam se stahují většinou Cizinci.“
„To bych prosil,“ přikývl Martin. „Člověk, jehož bezplatně zásobují Klíčníci, je věru tvrdá konkurence…“
„Pak je tu supermarket – společný podnik lidí a dio-daů – několik aukčních síní, kde se draží artefakty, hotel pro posly, kteří vozí náklady na jiné planety,“ vypočítávala dál Ira. „A aranská vědecká laboratoř…“
„Nepovídej!“ ožil hned Martin. „Tak to je zajímavé. Podobných zařízení mimo Arank nemají zrovna mnoho.“
„No vidíš. To znamená, že je to tu opravdu zvláštní svět,“ souhlasila Irina. „Už jsem tam jednou byla. Pokoušela jsem se o spojení… se sebou samou na Aranku, ale nevyšlo to. A pak už se mi tam nějak nechtělo.“
„Tak jdeme k arankům,“ rozhodl Martin. „Určitě si s nimi budeme mít o čem popovídat.“

Nebýt té naprosto bezplatné elektřiny všude pod povrchem, Talisman by asi zůstal planetou zcela neprozkoumanou. Přitom nešlo ani tolik o každodenní pohodlí, které tento jev poskytoval. Šlo spíš o to, že orientace ve zdejší mlze by bez elektřiny byla prakticky nemožná: magnetické pole bylo příliš proměnlivé a nestálé, takže kompas tu byl k ničemu, radiové vlny zaplavovaly poruchy a přirozené orientační body v terénu prostě nebylo vidět. Hlavní trasy byly trvale osvětleny elektrickými lampami, ale když jste si vyrazili nějakých deset kilometrů od Amuletu mimo tyto cesty měli jste dost problémů s tím, abyste se doopravdy vrátili.
Situaci zachraňovala tzv véčka, malé autonomní majáčky stojící na konstrukci ve tvaru obráceného písmene V. Dvě opory se zakotvily většinou do tvrdého, ale křehkého černého kamene – a malý pulzní majáček s polovodičovým laserem se mohl rozběhnout. Rozdíl v energetických potenciálech pod oběma oporami zpravidla vystačil na několikatýdenní nepřetržitý provoz. Podobná zařízení se vyráběla na Zemi i na jiných planetách, ale na trhu se prosadily lehké a provozně jednoduché modely vyráběné na Aranku. Rytmus a barva záblesků se daly regulovat v širokém rejstříku, takže každý zlatokop si mohl vytyčit svou vlastní trasu.
Irina tu už měla vlastní sadu orientačních majáků – svazek asi padesáti těchto stříbřitých kružítek. Její světelný kód tvořily tři modré záblesky, po pauze fialový a po dlouhé pauze další modrý záblesk. Jak hrdě prohlásila, její světelný kód tu byl všeobecně považován za velmi přehledný a snadno zapamatovatelný. Za důležitý detail své soustavy považovala i to, že modré a fialové světlo mlha téměř netlumí.
Jen tak mimochodem ještě poznamenala, že ničení či krádež cizích véček se na Talismanu považuje za jeden z nejhorších zločinů. Za něco takového jste se mohli dočkat i lynčování – vždyť chybějící majáky mohly pro toho, kdo na ně zrovna byl odkázán, znamenat smrt. Za projev dobrého vychování se naopak považoval přesun vyhasínajícího véčka o kousek dál, k dalšímu zdroji energie, anebo když se někdo místo porouchaného majáku rozhodl instalovat svůj vlastní a nastavit ho do režimu rychle blikajících bílých signálů.
Martin se bezděky zahleděl na dívku, která mu temperamentně líčila nuance života na Talismanu. Pomněnkové šaty nahradila džínsovou kombinézou, u pasu už jí pocinkával svazek véček a vedle něj visel i úctyhodný revolver. Vypadala jako starousedlík, jako zkušený a věci znalý badatel v tajemných světech.
„Všiml sis, jak zvláštní je ta místní mlha?“ pokračovala Ira ve výkladu. Kráčeli spolu po dobře osvětlené pěšině k aranské vědecké laboratoři, vybudované kousek za Amuletem. „V první chvíli si řekneš, že musí být normálně vlhká, ne?“
„Jasně,“
„Jenže když se hodinku dvě couráš v pozemské mlze, tak jsi celý na ždímání. Kdežto tady jako by fungoval nějaký omezující princip. Jakmile ti šaty nepatrně navlhnou, tak to přestane.“
„Je to divný svět,“ souhlasil detektiv. „Vzpomínáš na Bezzar? Na tu pružnou vodu?“
„Aby ne!“ zasmála se. „To je vzácné povyražení – procházet se po vodě jako Kristuspán!“
Pak ale umlkla a vyčítavě se na něj podívala:
„Jenže to jsem nebyla já – myslím ta, co byla na Bezzaru.“
„Ale bylas to ty. Přestaň vyvádět. To ty jsi byla na Aranku. I na Bezzaru. Všechno je to v pořádku.“
Irina neodpověděla a nějaký čas kráčeli beze slova. V mlze pestrobarevně pomrkávala véčka, která se od Amuletu rozbíhala do všech stran.
„Je hodně těch, co tvrdí, že čím dál od Amuletu jdeš, tím častější jsou v sejfech nálezy něčeho opravdu zajímavého,“ porušila nakonec ticho Irina. „Ti nejzkušenější to ale vyvracejí, že je to nesmysl a že šance je všude zhruba stejná. Jiná věc je, že kolem osady už jsou všechny dobré sejfy rozebrané…“
„Co to podle tebe znamená – dobrý sejf?“
„To jsou ty co jsou blízko od sebe a jejichž fáze se nepřekrývá. Abys mohl obcházet takových deset dvacet míst a postupně je prohlížet. Taková místa tu jsou – třeba Zlatý palouček, Wall Street, Zlatá ulička, Stříbrné kopýtko…“
„Že by tyhle názvy svědčily o bujné fantazii, to se tedy říct nedá!“ usmál se Martin.
„A co takhle Děravá putna, Seď a čum, Tchýnina smrt nebo Trpasličí plnovous…?“
„To už je lepší!“
„Pak bychom tu měli Střeva naruby, Bojové protézy nebo Brzdnou dráhu…“
„Tak dost, to stačí,“ vzdal se Martin. „Obrazotvornost místních zlatokopů je nevyčerpatelná… A co je támhleto?“
„To je aranská laboratoř,“ vysvětlila mu spokojeně dívka. Martin se neubránil podezření, že do něj v posledních

minutách tolik mluvila proto, aby se před ním aranská stanice zjevila najednou a v plné kráse.
Očekával něco podobného jako Akademické městečko v Tiriantu – cosi obrovitého, vznešeného či naopak racionálního a účelného, ale pro lidské oko stravitelného.
Vědecká laboratoř aranků však připomínala spíš obydlí dio-daů. Bylo to nakupení hnědých bublin o průměru dva až deset metrů, z nichž některé stály o samotě, zatímco jiné tvořily bizarní seskupení. Všechny ty bubliny se prostíraly na ploše nejméně jednoho hektaru. U jedné z nich, s osvětleným kruhovým vchodem, stála ostraha – dva mladí arankové. Jeden držel v rukou paprskomet; zřejmě šlo o zbraň na této planetě velmi populární. Druhý byl vyzbrojen poněkud nemotorným agregátem, skládajícím se z velkého batohu, zavěšeného na popruzích na zádech, a roury s mířidly, která s batohem spojoval silný kabel. Strážci na sobě neměli tradiční aranské pláště, ale jakési třpytivé, futuristicky pojaté kombinézy.
„No potěš pánbu…," šeptl si bezděky Martin. „Copak tady hrozí nějaké reálné nebezpečí?"
„Pořádek musí být," odvětila vesele Irina. „Jsou to sice nezdolní fatalisté, ale zbytečně riskovat nehodlají… Ten s tím rancem na zádech drží v rukou bitevní plazmomet. Fotbalové hřiště tím spolehlivě vypálí během dvaceti vteřin."
„Chudáci fotbalisti…," povzdechl si detektiv.
Irina na znepokojené strážné zamávala a křikla: „Atera, gasta! Irina!"
„Atera," ožil okamžitě strážce s paprskometem. Pokročil kupředu a pozorně si Irinu prohlédl. „Dog-gar-ken." Pak přešel do turističtiny: „Ty umíš naši řeč?"
„Trochu," přikývla Irina. „Můj přítel ale ne."
„Zato nosí naši zbraň," konstatoval překvapeně arank. Byl o něco mladší než Martin a jako všichni arankové se vyznačoval souměrně rostlou postavou a pravidelnými rysy obličeje. Na Zemi by ho bez váhání považovali za našince příslušníci jakéhokoli semitského národa – Židy počínaje a Palestinci konče.
„Mám povolení," prohlásil pohotově Martin. „Od tiriantského primátora."
„Že se ale v životě přihodí věci!" zajásal poněkud falešně strážce. „Vítejte u nás, přátelé. A to jste zabloudili, nebo k nám přicházíte záměrně?"
„Záměrně," odsunul Martin Irinu ohleduplně stranou. „Studujeme Talisman… a rádi bychom si vyměnili názory s vašimi odborníky."
Strážný se na okamžik zamyslel a pak podal Martinovi ruku: „Doggar-ken."
„Martin."
Arank mírně znejistěl.
„Ale ty snad žádné děti nemáš, ne, Martine?" vložila se do hovoru Irina.
Martin zakroutil hlavou.
„Martin-ken," opravila jeho předchozí výrok.
Strážný se viditelně zaradoval a znovu mu podal ruku.
„Výborně, tak mi můžeš říkat normálně Doggar… Pojdme, stejně mě zrovna budou střídat. Jsem vedoucí jednoho z vědeckých týmů, takže spolu můžeme v klidu probrat vše, co vás zajímá."
Přes mimořádnou bdělost aranků už po nich nikdo žádné další formality nevyžadoval. Martin a Irina prošli společně s Doggarem kruhovým vchodem a ocitli se v prostorné předsíni. Martin se opatrně dotkl stěny – byla teplá a měkká.
„To všechno jsou živé domy," oznámil mu Doggar. „Velice výhodné pro kolonizaci jiných planet, no nemám pravdu? Stačí přinést si s sebou semínko a zasadit ho…"
Martin si povzdechl. Proč proboha musí všechny dětské sny lidstva nakonec uskutečnit Cizinci?
Vstoupil ještě jeden mladý arank. Přebral od Doggara zbraň, prohodili spolu pár slov a mladík vyšel z domu ven.
„Tak jdem," oslovil je potěšené Doggar. „Jak já tyhle služby nenávidím, ale držet tady ještě rotu vojáků by moc pohodlné nebylo, no nemám pravdu? Kdežto takhle sloužíme každý tři hodiny jednou za čtyři dny – padni komu padni…"
„Vy myslíte, že tady hrozí nějaké nebezpečí?" zeptal se Martin, kráčející prázdnými chodbami vědeckého střediska za arankem. Prostý početní úkon mu napověděl, že je tu celkem asi čtyřiašedesát aranků.
Samozřejmě za předpokladu, že ve službě je vždy jen dvojice mužů. Mohly tu ale ještě být i nějaké vnitřní hlídky a strážní stanoviště. A pak – je otázka, zda Doggar mluvil pravdu.
„Zkrátka a dobře – v Alláha chovej naději, leč velbloudа uvaž raději…" odvětil docela vážně Doggar. „Je to zvláštní planeta – všude plno Cizinců z velmi různých světů… Nemáte hlad?"
„Ne, zrovna jsme jedli," upokojil ho Martin, který aranského hostitele sledoval se stále větší zvědavostí.
„Tak pojdme třeba ke mně…"
Za pár minut přišli do Doggarovy místnosti, aniž za tu dobu někoho potkali. Pokoj byl velice útulný a z velkého okna se otevíral nádherný pohled na jakési aranské město.
„Hodně to podněcuje nostalgii," povzdechl si arank a navolil na ovládacím panelu vedle okna jakousi idylicky pastorální scenérii: louka, řeka, vodopád, a všude se pasou zakrslé, jako by s jezevčíkem křížené krávy… „Inu – každý žabák velebí svou louži… Jak je to dlouho, co jste byl na Aranku?"
„Pár dní."
„To vám závidím… Já už půl roku nejsem s to vypravit se na dovolenou," povzdechl si ještě jednou Doggar. „Okamžik, prosím, jen se trochu opláchnu! Jinak jako doma, prosím!"
Vzápětí se opravdu vydal ke dveřím koupelny a už cestou si začal rozepínat kombinézu. Nahota nebyla u aranků žádným tabu – a pravda je, že definitivně se svlékl, teprve když zmizel za dveřmi.
Irina s Martinem si vyměnili významný úsměv. Nic nespojuje v cizích krajích víc, než zvláštnosti chování příslušníků jiné rasy. To i na matičce Zemi si bohatý ruský průmyslník snadno porozumí s chudým ruským studentem, když je

osud svede dohromady někde v zahraničí. Hlavním námětem k debatě se samozřejmě stanou „ty zrůdy“, které si počínají tak nezvykle, až to budí podráždění nebo závist.
Kráva za videookněm zvedla hlavu a táhle zabučela.
„Tahle civilizace dospěla už hodně daleko,“ poznamenal Martin při pohledu do okna.
„Škoda, že jsem se nenarodila na Aranku,“ přikývla Irina.
„A kdo ti brání tam emigrovat? Jsou velice pohostinní…“
„Emigrace je něco docela jiného. V takovém světě se musíš narodit. Být stejný jako oni. A taky žít jako oni – se samozřejmým přesvědčením, že jinak to ani nejde.“
Teď na znamení souhlasu přikývl Martin.
Mezitím ze dveří koupelny vyšel Doggar, zavazoval si župan a bodře zvolal: „Hořím zvědavostí, co se od vás dovím! Co byste řekli sklence koňaku?“
„Sklenka by šla,“ usoudil detektiv.
„Tak dvě,“ dodala Ira.
„Já to vidím na tři,“ uzavřel lapidární debatu Doggar, otevírající objemný bar. „K tomu pár chutných oříšků… a pro váženou Irinu bych tu měl ovocné krystaly… Co vás vlastně přivedlo na Talisman?“
„Klíč,“ vystřelil Martin jen tak naslepo.
Doggarova ruka se znatelně zachvěla, takže koňak ukápl mimo širokou nízkou sklenku.
„Jsem já to ale nemotora…!“ vyčinil si hned arank. „O jakém klíči to mluvíte?“
„O planetárním,“ plácl zase jen tak nazdařbůh Martin.
Arank opatrně postavil sklenky na nízký stolek, posadil se do křesla a přehodil nohu přes nohu. Obě je měl mírně chlupaté.
„Posaďte se, prosím!“ zval pozemšťany srdečně. „O jakém planetárním klíči to byla řeč?“
„O talismanském,“ usazoval se naproti němu Martin a zcela přitom ignoroval překvapené pohledy Irininy. „A byl bych rád, vážený Doggare, kdybyste nás nezkoušel tahat za nos.“
„Jak to myslíte?“ podivil se arank. „Tahat vás za nos? Ale proč – to musí být nepříjemné!“
„Vy přece znáte pozemská úsloví moc dobře, Doggare,“ hrál dál svou roli Martin. „Že byste zrovna takhle běžné nikdy neslyšel?“
Arank se usmál a zvedl ruce nad hlavu: „Vzdávám se, ale neznám. To znamená nelžete nám?“
„Přesně tak. Vy přece nejste vědec – vy tady odpovídáte za bezpečnost.“
Doggar se zamyslel a zeptal se: „A jak jste na to přišel, Martine?“
„Protože normální arank by nikdy neužil toho úsloví o Alláhu a velbloudovi. Protože vaše rasa stoprocentně spoléhá na svou techniku a střežit vchod se zbraní v ruce by bylo zcela zbytečné. To znamená, že jste naopak vyšel před dům jen proto, že přístroje zaznamenaly náš příchod. To znamená, že vaší povinností je obstarávat kontakty s cizáky.“
„Nikoli s cizáky ale s lidmi,“ opravil jej hostitel. „To si myslíte, že důvěrně znám každou kosmickou rasu…?“ Arank opatrně upil ze své sklenky „To bych z toho měl hlavu jako štoudev… Zkrátka se mýlíte, Martine. Za bezpečnost opravdu odpovídám, ale jenom ve vztahu k lidem! A vědec jsem, to mi věřte. Bezpečnostní ohledy jsou prostě mé druhé povolání. Každý z nás tu ovládá několik profesí. Je to racionální a úsporné.“
„Takže souhlasíte s názorem, že Talisman je klíčová planeta?“ snažil se pojistit již dosažený úspěch detektiv.
„Přijde na to, co míníte slovem klíčový,“ ušklíbl se Doggar. „Je to zvláštní planeta. A je důležitá, to ano. Ale jinak jsme tu zatím neobjevili ani převratné artefakty ani zajímavé zříceniny ani stopy návštěv z jiných světů. Klíčníci tu nežijí a sotva někdy žili…“
„Vážený Doggare-kene,“ oslovil Martin hostitele obřadně. „My s Irinou jsme navštívili řadu světů. Talisman je poslední v řadě. Z čehož usuzujeme, že tu musí být něco velice důležitého.“
Doggar si povzdechl: „Je mi líto, ale zřejmě vám nemohu nijak pomoci. Zkuste mi alespoň naznačit své úvahy a uvidíme…“
Martin pohlédl na Irinu: „Řekni mu to. Koneckonců je to záležitost společného zájmu.“
Irina se nadechla:
„Vážený Doggare-kene! Před jistou dobou se mi do rukou dostal jeden dokument…“
Martin si nalil ještě jeden koňak. Pohodlně se opřel v křesle a se zájmem naslouchal. Ono je vždycky užitečné, když vaše dohady a závěry najednou formuluje někdo jiný…
„Klíčníci nenápadně a jemně, ale naprosto důsledně civilizují všechny světy, k nimž dorazí, spojují je jednotnou dopravní sítí, šíří po galaxii převratné technologie a vykořeňují xenofobii… Tento proces může inteligentní rasy přivést až k odmítnutí další evoluce, protože všechny civilizační potřeby budou ve všech světech uspokojeny… Podobný plán začali Klíčníci uskutečňovat již před několika tisíci lety, ale nakonec ho zhatila celá vlna planetárních pohrom, která většinu civilizací uvrhla do pravěku… Ohlasy této dávné katastrofy vedly k tomu, že řada civilizací si vypracovala ‚ochranné mechanismy‘ – až po částečné vzdání se rozumu nebo odmítnutí dalšího technologického pokroku – jenže klíčnické kroky tyto obranné mechanismy likvidují… Existuje jistá síla, buď obdařená vlastní svobodnou vůlí, nebo srovnatelná s přírodními zákony, která podobné zpomalení evoluce nepřipouští… V dohledné době, množná za minutu, a možná taky za sto let, to není důležité, tahle síla klíčnické snahy znovu překazí…“
„A jaká je naše úloha v celém tomto procesu?“ zeptal se Doggar-ken, který během tohoto líčení velmi zvážněl.
„Nemohu to dokázat,“ odpověděl Martin, „ale řekl bych, že vaše civilizace sáhla po nějakém velice radikálním sebeobranném mechanismu. Přes všechny rozdíly mezi jednotlivými rasami mají všechny jistý potenciál pro další rozvoj. Zjednodušeně mu říkejme ‚duše‘.“
Doggar-ken se usmál.

„Netrvám na náboženském výkladu tohoto slova," pokračoval Martin. „Tím spíš, že pro vás by to byla jen a jen slova…, tedy totální abstrakce. Ale řečená duše dává všem civilizacím takové podivnosti jako náboženské cítění, mystické prožitky… a podle mě alespoň zčásti také intuici… Kdežto vaše civilizace – a teď se prosím neurazte, pane Doggare! – je velice mechanistická. V tom je samozřejmě její síla: vytvořili jste báječný svět, velmi racionální, pohodlný a komfortní. Nepřišli jste ani o emoce, ani o rozum. Ale odmítli jste cosi, co znamená daleko víc. Možná že vás to ochrání před novou apokalypsou…"
„…protože pro tu sílu už nic neznamenáme," zamumlal Doggar. „Pro toho Boha, či pro všehomír… Takhle jste to myslel?"
Detektiv přikývl.
„A neměli bychom tedy vytvořit nějakou syntetickou duši?" pousmál se arank. „No dobře – dejme tomu, že máte ve všem pravdu. Včetně úvah o tom, že jsme skutečně ochráněni…, čemuž bych opravdu rád věřil. Vaše obavy sdílím, Martine, chápu váš strach o osud rodného světa. Ale jaké místo patří v téhle historii Talismanu?"
„A co Talisman znamená pro vás?" odpověděl Martin otázkou. „My už jsme vám řekli všechno, co víme a tušíme. Teď je řada na vás."
Doggar se dlouze zamyslel:
„Nejdřív nás zaujaly tři zvláštnosti téhle planety Podivná struktura zdejší mlhy, nepřetržité generování elektrické energie a takzvané sejfy."
„Přesně v tomto pořadí?" zeptala se Irina.
„Ano. A na všechny tři otázky jsme dostali odpovědi. Takzvaná mlha je vlastně složité molekulární mračno, které se vůči živým organismům chová naprosto neutrálně a plní tu roli ochranné vrstvy. Pohlcuje totiž tvrdé záření zdejší hvězdy, přeměňuje je v energii a pak ji předává do skalního masivu. Zkrátka a dobře je to obyčejná elektrárna, i když planetárních rozměrů."
„Oho!" zvolal Martin. „A tyhle údaje… jsou běžně přístupné?"
„Někde už se to určitě publikovalo," pokrčil rameny arank. „Není na tom nic k utajování. Napodobit takovouto technologii zatím není v silách žádné civilizace a uznejte – copak by někdo chtěl zahalit celou svou planetu do věčné mlhy? Proto se elektrická energie dá získávat v kterémkoli místě Talismanu, což tu taky každý dělá."
„A co sejfy?" zeptala se Irina.
„Sejfy jsou podle našeho názoru," znejistěl poněkud Doggarův hlas, „jen syntetizátory hmoty. Jde o to, že obrovské množství energie ukládané do skal je třeba nějak vybíjet. A nejpohodlnějším způsobem, jak to udělat, je syntéza hmoty – proces velmi pracný a energeticky náročný."
„Ale to by za tisíce let byly sejfy nabité až po víko!" poznamenala nedůvěřivě dívka.
„Sejfy dokážou hmotu nejen vytvořit. Umí ji také znovu zničit. Trochu nesmyslná činnost, že ano? Jsme toho názoru, že celou planetu přetvořila kdysi dávno neznámá mocná civilizace – rozhodně to nebyli Klíčníci – a udělala z ní obrovitou automatickou továrnu… na výrobu čehokoli. Když pak její produkce nebylo zapotřebí, nechali ji běžet naprázdno. Asi to bylo jednodušší než celý proces zastavit. Planeta dál opakuje jakýsi dávno odstartovaný cyklus – vyrábí nepochopitelné a většinou zcela nepotřebné věci a vzápětí je likviduje. Objevili jsme přímou závislost mezi sluneční aktivitou a frekvencí, s jakou se v sejfech objevují předměty. Když hvězda vyzařuje víc energie, nálezy jsou častější… Na to ani žádného detailního zkoumání není zapotřebí," pousmál se Doggar-ken. „Stačí ten vztah odvodit z otevřených zdrojů – myslím tím počet zlatokopů, množství nalezených artefaktů a aktivitu hvězdy. A všechno je rázem jasné!"
„No to je triviální!" vydechla zklamaně Irina. „A to je opravdu všechno? Tak co tu pořád ještě děláte?"
„Samozřejmě se pokoušíme přijít na způsob, jímž se ovládají sejfy!" zvolal překvapeně Doggar. „To je přece roh hojnosti, mladá dámo! A rozhodně se nechystáme nechat si tohle tajemství pro sebe, až se nám podaří je rozluštit. Výrobní kapacity téhle planety postačí pro všechny známé civilizace, to mi můžete věřit!"
„Zatím ale zkoumáte bez výsledku, co?" zeptal se detektiv.
Doggara to viditelně zkormoutilo.
„Absolutně. Víte, Martine-kene, tady přece nemůže existovat žádná jednotná výrobní správa, která by regulovala činnost všech sejfů. To by byla struktura příliš nemotorná. Všechno musí být mnohem jednodušší – prostě přijdete k sejfu, něco uděláte, a dostanete požadovaný výrobek…" Doggar rozhodil rukama. „Jenže co máme udělat? Pronést nějaké heslo? Nebo přiložit k sejfu nějaký klíč?"
Martin si povzdechl a hrábl do kapsy. Pak před Doggara položil skleněný váleček.
Arank se na ten kousek skla nechápavě podíval. A pak pomalu pronesl:
„Tohle není žádný klíč. To je s odpuštěním smetí. Neurazte se, ale tohle je jen vybitá baterie. Myslím naše baterie. Takové najdete třeba ve svém paprskometu… a vůbec ve všech aranských zařízeních, která spotřebovávají hodně energie."
„No vida!" zaradovala se Irina. „Já to našla v odpadkovém koši na Stanici. A ona je to aranská hračka…"
Doggar na ni pohlédl a kývl.
„Už vám rozumím. Hrála jste si na majitelku vysoce hodnotného artefaktu, abyste si přišla na pěkné peníze…, ačkoli, to sotva. Spíš jste tu chtěla dosáhnout významného postavení a díky tomu rozmotat pokud možno všechny zdejší záhady!"
„Přesně tak!"
„Škoda," povzdechl si arank. „Já jsem v hmotnou existenci klíčků k ovládání sejfů neuvěřil ani na okamžik. Ale ten váš nález mě stejně zajímal…"
Sáhl po láhvi, nalil Martinovi i Irině ještě maličko koňaku a pokračoval:
„Inu budiž, tak budeme hledat dál. Je to naše práce… Pokud chcete, můžete se k ní připojit."

„A to je všechno, co o Talismanu víte?“ zeptala se zklamaně dívka.
„Já toho o Talismanu vím dost,“ opáčil klidně Doggar. „Znám strukturu planetární kůry, vím, z čeho se skládají černé skály, a mohl bych vám sdělit chemický vzorec mlhy, pohovořit o topografii i o těch několika málo rostlinných a živočišných druzích, na které se tu dá narazit… Když už jsme u toho, řekl bych, že veškerý zdejší život byl vytvořen uměle. Nevím ovšem, kdo proměnil tuhle planetu v továrnu, nevím, jak se ta továrna řídí, a taky nepředpokládám, že by tu existovala ještě nějaká další tajemství. Obzvlášť taková, která by nějak souvisela s rozvojem rozumu… A vy jste se nepochybně chtěla zeptat právě na tohle, že?“
„Je velice příjemné rozmlouvat s někým, kdo formuluje tak přesně,“ řekl Martin. „Jinak vám děkujeme za pohoštění. Máte báječný koňak.“
„Přijďte zas,“ vybídl své hosty přívětivě arank. „Vždycky je příjemné popovídat si s někým zajímavým. Ale já jsem vás asi zklamal…“
„Zatím nevím,“ přiznal se Martin.
3
Zpáteční cesta jim připadala delší. Přitom ani na okamžik neopustili osvětlený chodník. Kráčeli vedle sebe, ale mlčeli a každý myslel na to své. Teprve když se před nimi vynořila světla osady Irina řekla: „To poslední tajemství jsme se snad ani dovědět nemuseli. Opuštěná továrna – to mě teda dostalo… To je mi romantika!“
„A co by tobě připadalo romantické?“
„No, třeba…,“ přimhouřila snivě oči. „Třeba řídící věž všech klíčnických hvězdoletů. Stačilo by ji najít – a měli bychom všechny ty černé koráby v rukou!“
„To ale není romantika,“ upozornil ji Martin. „To je touha po moci.“
„Tak teda…,“ zamyslela se znovu Irina. „Třeba aby tu byla opravdová Knihovna. A všechna tajemství by v ní…“
„To je zase touha po vědění.“
„Ty jsi ale…“
„…neromantický?“ ušklíbl se detektiv.
„Ne – jen paličatý! A co je tedy podle tebe romantika?“
„Je to jen stará, nudná a naprosto nepotřebná věc. Kdybychom spolu zůstali na Talismanu, postavili bychom si tu domek se zahrádkou a nadělali si plno dětí – to by byla klasická romantika.“
„Tak to ne, taková romantika by se mi nezamlouvala! Co to prosím tě má být: děti, domek a zahrádka? Ještě žes k tomu nedodal kuchyň a kostel! To je romantika pro zdravou selku středního věku!“
„Tak dobře,“ přikývl Martin. „Tak ti tedy řeknu, co bych za romantiku považoval já.“
„Jen spusť!“
Martin zůstal stát a zadíval se na Irinu, která taky strnula. A pak velice tiše řekl: „Já bych se rád dověděl, že jsem vlna.“
„Cože?“
„Prostě bych se chtěl přesvědčit, že to všechno není marné. Že náš vesmír není jen bublina kvantové fluktuace, které je souzeno rozplynout se a rozsypat na beztvarou prázdnotu. Že přijde nové slunce a nové hvězdy.“
„Dost globální,“ ušklíbla se ironicky
„Ne, je v tom cosi velice osobního. Chtěl bych vědět, že nikdy nezemřu. Že prochodím milion světů a seznámím se s miliardou lidí…“
„Jasně. Vyspíš se s bilionem bab, chytíš trilion zlodějů a sníš deset na padesátou bifteků,“ doplnila v podobném tónu Irina. „Ty romantiku chápeš kvantitativně, nebo co?“
Martin se zarazil a přikývl:
„Vlastně máš pravdu. Problém je v tom, že my si vlastně ani nic jiného představit nedokážeme. Dokonce i když sníme o věčnosti…, uvažujeme jako ti hoši z Prérie – aby se hot dog dal koupit na každé planetě. Budiž – ale co jsi tedy na Talismanu chtěla najít ty?“
„Přesně totéž, co ty,“ přiznala se po krátké odmlce. „Tabletky nesmrtelnosti, střevíčky-hvězdochodky v nichž bych běhala po galaxii, nekonečnou zásobu hamburgerů a velkou knihu s titulem Největší tajemství vesmíru… Ale to všechno jsou nesmysly Martine! Nakonec jsme našli to, co jsme si koneckonců uměli představit – celoplanetární továrnu, která by tohle všechno dokázala vyrábět na běžícím páse. A ani jsme se ji nenaučili ovládat…“
„Počkat!“ popadl ji za ramena. „Cos to řekla?! Chápeš to?!“
„Martine… já…“
Ale on už ji pustil. Začal se rozhlížet na všechny strany a pak se rozběhl z pěšiny někam pryč.
„Martine!“ vykřikla a vrhla se za ním. „Stůj! Nebo zabloudíš!“
Našla ho asi dvacet metrů od osvětlené pěšiny. Přidřepl k sejfu. Víko bylo bez čísla. Martin už ho měl téměř otevřený.
„Pokud tomu správně rozumím, tak každé otevření sejfu ho vynuluje. Takže za třiačtyřicet minut, pokud ten sejf není rychlý se tam něco objeví. Nebo neobjeví, na tom nakonec nesejde.“
„Ale…,“ nerozuměla ničemu Ira.
Otočil se k ní. Šťastně se zazubil a zabušil pěstí do kamenného poklopu.
„To je rozbuška, Irinko.“
„Tohle je sejf…,“ nesouhlasila dívka, ale pro každý případ o krok ustoupila. Vypadalo to, že se Martin zbláznil.
„Tohle je sejf,“ přikývl Martin s výrazem idiota, který zrovna dostal kbelík bonbonů. „Ale celé tohle dohromady celá planeta – je rozbuška.“
„Rozbuška Velkého třesku?“ zajímalo Irinu.
„Naopak rozbuška konce všeho. Apokalypsy. Ragnaröku.“
Zasmál se, zase se napřímil a dupl na kamenný poklop.

„Jsi v pořádku?“ zeptala se ho opatrně.
„Naprosto.“
Martin začal víko obcházet jako pes, který si ušlapává pelech. Pak pohlédl na Irinu a pološíleně se uchichtl.
„Máš naprostou pravdu, Irinko! Tabletky a střevíčky kouzelné meče a pláště neviditelnosti. Asi mě příliš ohromil svět aranků. Všechny ty mrakodrapy vznášedla, paprskomety a celosvětová informatoria. Nebo Prérie, což je totéž, jen komín je nižší a kouř řidší… To je k ničemu, rozumíš?“
„Nerozumím!“
Martin si povzdechl. Pak se posadil vedle sejfu a roztáhl prsty:
„Dospěli jsme k závěru, že zastavená evoluce vyvolá vlnu kataklyzmat. Karabáč na lenochy. To za prvé.“
Irina přikývla.
„To je v pořádku,“ prohlásil Martin. „A pak jsme si pomysleli, že ustrnutí evoluce způsobí technický pokrok, asi jako ten aranský. Obrovská města, hvězdolet na trávníku za domem, dokonalá medicína a lék proti rakovině. To za druhé… Jenže tohle je úplně vedle! A víš proč? Protože i v těch nejdokonalejších městech poteče střechou a bude se tam zanášet kanalizace. Protože hvězdolety budou mít poruchy a nemoci se vždycky naučí, jak vyzrát na léky. Všechna ta nablýskaná města nestojí za fajfku tabáku!“
„A co planetární továrna?“
Martin popleskal po víku sejfu a usmál se:
„Planetární továrna? Je tu obludná energetická kapacita a miliony ba miliardy kontejnerů po celém povrchu…, takových úplně malinkatých kontejnerů. A koumáci arankové si řekli, že v těchto kontejnerech se dá vyrobit všechno, co národ potřebuje… Ale co když chci třeba jachtu? Nebo almaru? To ji mám vytahovat po kouskách?“
Irina vyčkávavě naslouchala.
„Pokud se nemýlím,“ pokračoval Martin, „v téhle chvíli planeta vyrábí jen tři druhy produkce: purpurový prášek, integrované obvody a spirálky… Integrované obvody jsou malé destičky s velmi komplikovanou vnitřní strukturou vodivosti, indukce a kapacity… zhruba řečeno – je to součástka nějakého neznámého elektronického zařízení. A spirálky – ty jsou přece organické.“
„Křemíkoorganické,“ upřesnila Ira. „Tak ven s tím, oč tu tedy podle tebe jde?“
Martinovy hodinky píply a on sejf otevřel. Ušklíbl se:
„Vida, mám štěstí… Dvě stovky euráků jsou doma.“
Vyhrábl ze dna hrst purpurového prášku, čichl k němu a zeptal se: „Nemáš náhodou rýmu? Protože se říká, že lidem tenhle prášek vyléčí rýmu…“
Irina zbystřila pozornost:
„A ne-lidem?“
Martin vysypal prášek zpátky do sejfu. Hlučně vydechl a začal víko zase zašroubovávat.
„Ne-lidem… Já myslím, že v galaxii byla rasa, jíž byl tenhle prášek určen. Možná že ho vdechovali, třeba ho snídali, anebo si v něm máchali chapadla… A dostali celý vesmír, a navrch ještě nové brusle. Procházeli se pěšky mezi hvězdami, hráli s kometami badminton a koupali se v mlhovinách…“
„Vkročili do další etapy evoluce!“ zajásala Irina.
„Ne!“ Martin potřásl hlavou. „O to právě jde, že ne! Žádný skok v mentální evoluci. Pořád jen starý dobrý dávno vyzkoušený rozum. Se všemi přednostmi i nedostatky Ale žádné proměny osobnosti! Jenom všemohoucnost!“
„Ale jak je to možné?!“ zeptala se Ira.
„Jak to mám vědět? Svět nám připadá logický a podřízený zákonům kauzality. Zvedneš nohu a pokročíš o metr… jenže tohle pravidlo funguje, jen dokud zůstaneš na úrovni molekul a atomů. A dál? Za prahem kvantové neurčitosti? Kde už neplatí žádné zákony určující místo částice v prostoru? Zákony neplatí, ale to místo tady je! Takže stačí zvednout nohu – a jedním krokem se ocitneš rovnou na Zemi. Nemusíš se bát černých děr ani výbuchů supernov. A nikdy neumřeš…, samozřejmě, pokud nebudeš sama chtít. Pohledem rozeženeš mračna, plivnutím uhasíš sopku, pouhým přáním proměníš železo ve zlato a zlato zase v kremroli…“ Letmo pohlédl na Irinu. „Chtěla bys mít takovou moc?“
Omámeně přikývla.
„Já taky,“ povzdechl si. „A v tom je ten problém. Mimochodem – všimla sis, že něco takového neslibuje ani jedno světové náboženství? Snad jen na počátku…, kdy je vrcholem všech našich tužeb pořádně si nacpat panděro a tu a tam se dírkou z ohrady ráje podívat, jak se hříšníci smaží v pekle. Jinak ale všichni poctivě přiznávají, že věčnost od smrtelníka vyžaduje, aby se proměnil. Aby se proměnil zcela a k nepoznání. Jsme jako housenka, co okusuje list a nedokáže si přestavit duhová křídla za zády a sladký nektar z květů. A pak najednou ta housenka dostane křídla…“
Martin vstal a zádumčivě pohlédl na poklop.
„Já ta křídla chci!“ vydechla Irina. „Rozumíš? To je jedno, že jsem housenka na listu! Já nepotřebuju žádný nepochopitelný nad-rozum, který možná přijde, a možná taky ne – bůhví, jak to doopravdy je. Chci ležet na pláži Eldoráda, občas vztáhnout ruku a vzít si pohár s Margaretou přímo od barmana v Acapulcu. A pak letět do vesmíru a podívat se, jak vypadá mlhovina Přesýpací hodiny z profilu. A potom si zahrát na válku s nějakými bojovnými geddary desetkrát prohrát, umřít, vstát z mrtvých, nakonec zvítězit a vyrazit si s nimi do restaurace na oslavu toho vítězství. Podívat se, jak ti geddaři povznášejí své samičky až k plnému rozumu a jak se pak chytají za hlavy! Naučit se číst paměť dio-daů a prožít společně s nimi tisíc krátkých životů! A nakonec si otevřít malé vetešnictví a sto let obchodovat raritami z celého vesmíru, a večer chodit s manželem na pivo do malé hospůdky…“
„To všechno už tu bylo,“ přerušil ji tiše Martin.
„Co všechno?“
„Myslím ta hospůdka. A pokud pustíš své sny ze řetězu úplně, nakonec to všechno zopakuješ miliónkrát. Ještě budeš

vykládat o tom, jak se zamiluješ, jak budeš rodit a vychovávat děti, jak se budeš věnovat vědě a objevovat ještě neobjevené. Jak přečteš všechny knihy, co kdy byly napsané, a jak budeš stavět paláce… Na to zapomeň. Ty nejsi polobůh ve světě lidí. Jsi polobůh ve světě polobohů! Všechny knihy světa už dávno umíš nazpaměť a stavět paláce není proč – vždyť si je každý staví sám. Až porodíš sto dětí, přestane tě to bavit – tím spíš, že v pěti letech se každé tvoje dítě samo stane polobohem, a ty přijdeš o svou hračku. Hrát si na vojáky v situaci, kdy jsou všichni nesmrtelní a všemocní, je prostě blbost. A zamilovat se potisící, to už nebude o nic větší romantika než si usmažit volská oka k snídani. Prohlížet si mlhoviny z profilu a černé díry ze všech stran je zábava tak na půl dne. A vědecké objevy? Stačí jen pomyslet, co chceš objevit – a je hotovo! A to je všechno! Považuj to za odpověď na ty miliony bab a bifteků."
Irina nic neřekla.
„Můžeš všechno, nač si vzpomeneš," zopakoval Martin. „Jsou ti dány schopnosti poloboha…"
„A proč jen poloboha?" zeptala se tiše.
„Protože jsi na cizím hřišti. Tys ho nevybudovala. Protože ty nejsi Stvořitel."
„Tak si postavím svoje hřiště," prohlásila umíněně.
„No jistě, to jsem si mohl myslet! Vyvádět v našem světě je zajímavé jen do chvíle, kdy je všemohoucnost výlučně tvou unikátní vlastností… Dobře – dejme tomu, že Talisman ti poskytne naprostou, absolutní všemoc! Tehdy setřeseš z nohou prach tohoto vesmíru a někde v nekonečnu vyroste nová kvantová bublina, a jen ty se proháníš nad zatím ještě kypícími zárodečnými vodami…"
„Tohle už je svatokrádež, Martine! A já jsem přece jenom pravoslavná!" vyštěkla podrážděně Irina.
Martin se rozchechtal. Smál se dlouho a s rozkoší. Celý se kolébal, pochrochtával, chichotal se a zalykal, zakuckával se ve stále nových záchvatech nezadržitelného smíchu.
Irina si ho nejdřív měřila skoro s odporem. Pak se ale zahleděla pod vlastní nohy a řekla: „Jasně, je to k smíchu… Ale stejně, co nám brání vybudovat si svůj vlastní svět?"
Martin se bleskově upokojil a pokrčil rameny:
„Asi nic. Proč taky ne? Ale co tam chceš dělat? Sesílat hromy a blesky? Zorganizovat si takový malý Olymp a vodit si tam krásné jinochy či pro zpestření krásné dívenky? Inspirovat proroky a děsit hříšníky? Času bys na to měla doslova celou věčnost. Na to mysli! Budeš vytvářet jedno náboženství za druhým a sledovat, jak si tvá stvoření kvůli nepatrnému teologickému sporu navzájem podřezávají krky. Pak se trochu zcivilizují a rozhodnou se, že jsi dobrotivá a milosrdná – a vůbec netuším, jestli se sem hodí ten ženský rod – no a pak se vydají do vesmíru. Jedny živé hračky se potkají s jinými živými hračkami, poškrábou se v týle – nebo kam jim to vlastně hodláš posadit mozek? A vytvoří si svůj Talisman. Jistě – když budeš chtít, můžeš ty snahy včas potlačit. Nebo je aspoň pořádně seřežeš, hned jak vztáhnou ruku po všemohoucnosti. Ale proč? Vždyť oni si popláčou, utřou si slzy – a pustí se do všeho znovu. Protože ty přece nestvoříš ubohé a nudné roboty, kteří se ve všem budou podrobovat tvé vůli a nebudou schopni žádného samostatného rozvoje… Vždycky před tebou bude stát vysoká zeď a na té budou planout ohnivá písmena: PROČ? PROČ? PROČ? A tak zavřeš oči, ukryješ se do malého pohodlného zámotku a uděláš ten krok, který se od tebe čekal před miliardami let. Svůj rozum i se všemi instinkty odložíš do sklepa."
„Máš samozřejmě pravdu," souhlasila téměř nezvučně Irina. „Ale stejně bych to zkusila."
Pohlédla na Martina. Ten se jen smutně pousmál a řekl: „Já bych to samozřejmě taky zkusil. V tom je ten problém. Ale víš, co je na tom dobré?"
Tázavě si ho změřila.
„Že nevíme, jak Talisman donutit, aby pracoval pro nás," řekl Martin. „To se ani arankům hned tak nepodaří. A my na všemohoucnost nedosáhneme ještě nepředstavitelně dlouho."
Mlčky se na sebe dívali. Martinovy hodinky znovu píply. Naklonil se k víku, ale pak se jen ušklíbl a mávl rukou.
„Je mi zima," zachvěla se Irina. „Nepůjdeme zpátky do osady?"
Martin si stáhl bundu a přehodil ji dívce přes ramena. „Jdeme. Nejradši bych se teď pořádně napil. A sněd bych celého chcíplého ponyho…"

Hodně pozdě večer, či spíše na počátku noci, leželi spolu v posteli a tiše si povídali. Byli spolu v Irinině pokoji – dílem z taktických důvodů, protože předpokládaní zloději si pro klíč měli přijít k Martinovi, dílem proto, že její postel byla širší.
„Ten klíč nemůže mít materiální povahu," opakovala snad už podesáté Irina. „V žádném případě!"
Martin se nehádal. Zlatým klíčkem otevírají tajemná dvířka leda tak úspěšní Buratinové. Irina ale pokračovala, jako by chtěla sama sebe o něčem přesvědčit:
„Planeta byla tisíce let neobydlená – je to tak? To nepřežije ani kov ani umělá hmota. Takže to musí být heslo. Nebo nějaký kód. Třeba fráze v turistickém jazyce…"
„Jenže Doggar říkal, že tuhle planetu nevytvořili Klíčníci," zabručel detektiv s nosem zabořeným do Irinina ramene. To rameno bylo měkké, teplé a on ho velmi potřeboval. Na rozdíl od půlnočních spekulací.
„No dobře – ale Klíčníci přece mohli od předchozích pánů vesmíru zdědit i turističtinu!" smetla bez váhání jeho argument. „Ale budiž… tak to nemusí být turističtina. Třeba je to obyčejná myšlenka. Správně volená myšlenka. Taková… objednávka…"
„Jasně… sejfíčku, otřes se a dej mi všechno, co si žádám," poškádlil ji Martin.
Zasmušila se.
„Máš pravdu. Pokud ten požadavek musí být nějak přesně zformulovaný, tak se můžeme dohadovat věčně. Musí tu být ještě něco! Protože ta planeta není úplně opuštěná, továrnu jen někdo přepnul do vyčkávacího režimu. To znamená, že její tvůrci očekávali nové spotřebitele."
„To je ale ohavné slovo – spotřebitel!" řekl Martin a posadil se. „Nebudeš mít nic proti tomu, když si zapálím, Irko?"

„Ale musíš k oknu," nařídila mu. „Ačkoli dobrá, když to bude dýmka, tak tu klidně zůstaň. Ale ne v posteli!"
„Jasně – a příště si sundám i ostruhy" slíbil jí. „A slezu z koně… V posteli nekouřím nikdy."
„To je cenná vlastnost," přikývla Irina. „Pokud ještě k tomu nepiješ, nepropadáš hazardu a nelítáš za ženskýma, tak je až hřích, že se takový chlap jen tak courá světem."
„Už se necourá," poznamenal skoro vyzývavě. „Už je takříkajíc v chomoutu… Irino, všechno to musí být mnohem jednodušší."
„Jednodušší než myšlenka?"
„Uvědom si jednu věc: arankové taky vymysleli techniku čtení myšlenek. Ale moc se k ní neuchylují. Je to nepohodlné. Člověk obvykle neuvažuje v ucelených logických blocích, vždycky je tam plno bezděčných parazitních myšlenek – a to nemluvím o zvukových a zrakových vjemech…"
„A taky o vůních. Třeba takový dobrý tabák… Ale stejně mi bude líto, jestli ty talismanské záhady nerozluštíme, Martine. Představ si, že tu máme všemohoucnost přímo pod nohama! Tady jsou prsteny moci – za krejcar dva. A my nejsme s to je vyšťourat."
„Řekl bych, že prsteny všemohoucnosti v takovém množství dokážou vyrobit jen v Číně," mínil Martin. „Ale já bych od nich stejně nic dobrého nečekal."
„Copak ty jsi o všemohoucnosti nikdy nepřemýšlel?" zeptala se ho.
„O všemocnosti?" zamyslel se Martin. „Abych byl úplně ze všech nejmocnější? To nevím. Snad v dětství, ale už se nepamatuju."
Irina se převrátila na břicho, podepřela si bradu dlaněmi a podívala se na něj – sotva tušená postava ve slabém bílém světle, dopadajícím skrz okno. Pak se zeptala: „A co by sis přál teď?"
Tak jí to řekl.
„To ale není zajímavé, protože to se dá snadno realizovat," mávla rukou Irina. „Co ještě?"
Zamyslel se a dodal:
„Já nevím…, aby to nevyznělo pitomě."
„Jen to klidně zkus," pobídla ho.
Martin se zaposlouchal do sotva slyšitelného šramotu na chodbě a spustil:
„Jednou se mi zdál sen…, takový hodně zvláštní. Že jedu v trolejbuse."
„No vidíš, to zní docela zajímavě," ušklíbla se Irina. „Ty jezdíš trolejbusem často?"
„Poměrně často, auto nemám. Takže se mi zdálo, že jedu trolejbusem, ten vyjíždí z města ven a jede po nějaké pusté silnici…, nevím, proč se mi zdálo, že vede k letišti, i když jsem vůbec nic kolem sebe nepoznával. Stojím u okna, koukám se do krásné krajiny – a najednou vidím, že vozem prochází revizor. Byl pořád blíž a já najednou zpanikařil…, nevím, jestli mám lístek a jestli budu mít na pokutu, nebo co… Zkrátka a dobře ten revizor přišel až ke mně… a vtom trolejbus zastavil. Já z něj vyskočil revizorovi těsně před nosem a snad jsem se mu ještě pošklebo val. Trolejbus odjel a já koukám, že od zastávky vede taková cesta…, vypadala jako polní a vedla nahoru na kopec. Ten kopec byl celý zarostlý stromy a zastavěný domy…, starými dřevěnými domy které vypadají útulně už zdálky.
„Takové domy vypadají útulně jedině zdálky," poznamenala skepticky Irina. „Ale promiň – vyprávíš to moc pěkně, úplně jsem zapomněla, že je to jen sen."
„To víš, že sen," přikývl Martin a pokračoval. „No a tak jsem se rozhodl vyjít až nahoru. Ocitl jsem se v malém městečku s velkými tichými dvory obrovskými stromy a starými pumpami. Ani nevím, jestli jsi někdy něco takového viděla. Teď už asi nic podobného neexistuje. Ale mně to všechno připadalo hrozně známé a blízké. Jako bych se vrátil domů. Lidi, které jsem tam potkával, jsem neznal, ale taky mi připadali jako příbuzní a známí. To se člověku hned tak nestane, že se na něj všichni usmívají a on se zase usmívá na ně. No a pak jsem vešel do dvora u velkého patrového cihlového domu… Takové domy v Rusku bývaly – měly jeden vchod a bylo tam osm bytů."
„Vykládáš to tak přesně, jako bys tam opravdu žil," přikývla Irina.
„No a když jsem přišel k plotu – byl nizoučký spíš jen pro parádu, než že by měl ochraňovat majetek či bránit zvědavcům ve výhledu. Podívám se z kopce dolů, a najednou zahlédnu moře. V místech, kde by vlastně žádné moře být nemělo… A mně je z toho všeho tak dobře, že se rozhodnu tam zůstat. Navždy. Jenže najednou jsem si vzpomněl, že jsem jel tím trolejbusem načerno. Takže jsem neměl právo sem přijet. Byl jsem tam… ne snad že by přímo protiprávně… Ale uvědomil jsem si, že tam být nesmím! Tak jsem přistoupil k jakési společnosti, která seděla ve dvoře, byly tam děti, a taky mí vrstevníci i lidé mnohem starší. Řekl jsem jim, že jsem nezaplatil jízdné a že proto musím pryč. Oni jen pokývali hlavami a řekli, že na mě budou čekat. A já se stejnou cestou vypravil zpátky a jak jsem tak scházel z kopce dolů, městečko za zády se postupně rozplývalo… A já se probudil s úsměvem na rtech. A celý den jsem se po ulicích usmíval na každého kolemjdoucího. I když normálně se takové věci nedějí."
Irina se zeptala až za chvíli – jako by čekala, že ten sen bude ještě pokračovat: „A ty chceš to město najít? A vrátit se tam?"
„Ne. Jen chci vždycky platit jízdné," odpověděl Martin. A pak bůhvíproč dodal: „Což samozřejmě nemyslím doslova."
„Chápu," řekla mu prostě. „Nejsem husa. Pojď ke mně."
Martin ale místo toho odložil dýmku a natáhl si džínsy. Pak vylovil z pouzdra revolver.
„Co blázníš," zašeptala dívka.
Martin si se záhadným výrazem ve tváři přiložil hlaveň ke rtům, jako by říkal „pssst!". Pak přistoupil ke dveřím, tichounce odsunul zástrčku a dveře prudce otevřel.
Chodba byla prázdná, ale detektiv se tím nenechal zmást. Vrhl se ven a vzápětí práskly dveře sousedního pokoje. Když se objevil znovu, jeho revolver se zavrtával do zad hubeného uhrovitého mládenečka, kterému mohlo být tak patnáct šestnáct let. Irina už byla v kalhotách a dopínala si blůzku.

„Jako doma," ukázal Martin pohostinným gestem svému zajatci. „Udělej si pohodlí…"
Řádný štulec mladíčkovi pomohl překonat vzdálenost mezi dveřmi a židlí. Martin výhružně zamával revolverem, došel až k chlapci, položil mu těžkou dlaň na rameno a přinutil ho usednout.
„Byl sám?" zeptala se věcně dívka. „Jsi profík, já vůbec nic neslyšela."
„Přišli celkem tři," odpověděl Martin. „Otevřeli dveře a zjistili, že tam nikdo není. Tak se dva vrátili dolů a tohohle tam nechali, aby se mi trochu přehrabal ve věcech. Jak se jmenuješ, zlodějíčku?"
Kluk zasupěl, ale neřekl ani slovo.
„Máš představu, jak se na Talismanu trestá krádež a vloupání, Iročko?" zeptal se okázale detektiv.
„Vězení tu nemají. Takže asi vyhánějí z planety."
„To je mi teda trest…," povzdechl si stále stejně teatrálně Martin. „No budiž, řezat ho je stejně pozdě, a smrt si zatím ještě nezaslouží. Kdo tě poslal?"
„No… já šel normálně chodbou, a najednou koukám, že dveře jsou otevřený a věci vevnitř rozházený. Tak jsem si řek, že se tam podívám, co kdyby tam náhodou někdo potřeboval pomoc," vychrlil naučenou výmluvu mladík.
„Tak vidíš, on chudák vlastně za nic nemůže!" zaradoval se detektiv. „Podívej se, chlapečku, nech toho blbnutí a řekni mi, kdo tě sem poslal! Potřebuju si s nimi promluvit."
„Mně nikdo neposlal," trval na svém kluk. První úlek už pominul, a on byl vteřinu od vteřiny stále drzejší. „Jesli mě okamžitě nepustíte, tak začnu řvát! A řeknu, že jste mě ohrožoval revolverem!"
„Já že jsem tě ohrožoval?" ohradil se dotčeně Martin. „Hochu zlatá, když se ohrožuje, tak to vypadá jinak…"
Pořádná facka srazila mladíka na zem, a než se chudák nadál, detektiv na něm seděl a hrůzostrašně cenil zuby. Hlaveň revolveru vrazil zajatci přímo do úst.
„Jestlipak víš, co se tady doopravdy stalo?" zasyčel zlověstně. „Zatímco jsem pevně spal, ty jsi vykradl můj pokoj. Pak jsi vlezl do pokoje ke slečně a pokusil ses ji znásilnit. Její křik mě naštěstí probudil a já přiběhl ještě včas, abych tě zastřelil!"
„Pokus o znásilnění se tady trestá velmi tvrdě!" ožila najednou Irina. „Takže střílet ani nemusíš!"
„No výborně!" zvýšil nadšeně hlas Martin a strčil pistoli do pouzdra. „Násilník! Občané talismanští! Chytil jsem násilníka!"
„To ne, pane!" vypískl mládeneček.
„A co že tak najednou!" zařval na něj Martin, chytil ho u krku a smýkl jím zpátky na židli. „Pán se najednou bojí! Tak kdo tě sem poslal? Kde jsou?"
„Dole… v baru…"
„Jdeme," vyštěkl detektiv a táhl kluka za límec ke dveřím. „A pohyb!"

Lupič-amatér nelhal. V prázdném lokále seděli jen dva muži – Asiat s vizáží Japonce a pán středních let, který byl očividně otcem uhrovitého zloděje. Martin k nim bez okolků zamířil a svou oběť významně postrkoval před sebou. Muži u stolu se po sobě podívali, ale se vstáváním nespěchali.
„Takže takhle," zastavil se přímo nad stolem Martin. „Jedna možnost je, že se tenhle mladík pokusil o znásilnění. Anebo to bylo tak, že jste mu nařídili, aby se mi hrabal ve věcech. V prvním případě všechno oznámíme úřadům…, to je Zlatokopecká rada, jestli se nemýlím. No a v druhém případě si prostě v klidu popovídáme."
Za Martinovými zády se najednou vynořila Irina. Zůstala stát pod schody a obhlédla celý sál. V pravém podpaždí tiskla winchesterovku – bylo to asi dost nepohodlné, ale působilo to efektně.
„Já ti to říkal," oslovil Japonec teskně zlodějíčkova otce. „Na úřady chodit nemusíte. Předseda Zlatokopecké rady jsem já."
„Takže si popovídáme?"
„Ano," přikývl Japonec.
„Ty máš nejvyšší čas jít spinkat," poradil Martin zlodějíčkovi a postrčil ho směrem ke dveřím. Dlouho ho přemlouvat nemusel – jak se zdálo, na násilníky si na Talismanu opravdu nepotrpěli. Detektiv sám se posadil ke zlatokopům u stolku a zádumčivě pohlédl na tři sklenice piva. Jednu z nich zvedl a zhluboka se napil.
„Ukažte nám ten klíč," požádal ho Japonec.
„Jmenuju se Martin."
„Já jsem Oono," představil se Japonec. „Ukažte nám ten klíč, pane Martine. Budte tak moc laskav."
Martin mlčky položil „klíč" na stůl.
Zlatokopové chvilku obraceli aranský monočlánek v rukou, prohlíželi si ho proti světlu, a dokonce k němu čichali. Nakonec si Japonec přiložil skleněný váleček ke tváři a chvíli tak seděl bez jediného pohybu. Pak ho nespokojeně odložil a potřásl hlavou:
„Obávám se, že jste byl uveden v omyl, pane Martine. Na Talismanu jsme zatím nikdy nic podobného nenalezli. A já se obávám, že tento artefakt není místního původu."
„Vy jste mi velice zdvořile sdělil, pane, že mě tato dívka podvedla."
„Takovou možnost nemohu vyloučit."
„Vy jste ale klíč určitě viděl už dřív," pokračoval Martin. „A dávno jste dospěl k závěru, že nemá žádnou faktickou cenu. Tak nač ten přihlouplý pokus o krádež?"
„Já ti to říkal," obrátil se Japonec ještě jednou vyčítavým hlasem k mlčícímu zlatokopovi a znovu pohlédl na Martina. „Zmátlo nás, že klíč někdo koupil. Ujišťuji vás, že po detailní prohlídce bychom ho vrátili zpátky na místo."
„Klidně si ho vemte, já pro něj brečet nebudu," mávl rukou detektiv. „Je to jen stará aranská baterie. A nikdo nikdy netvrdil, že by to bylo něco jiného."

„Já ti to říkal," zopakoval potřetí Japonec, „A vy prosím přijměte mou gratulaci, pane Martine,"
„To je všechno?" podivil se detektiv.
„A také naši upřímnou omluvu," souhlasil Japonec. „Jenže jakou my jsme doposud měli možnost setkat se k rozmluvě?"
„A jak já můžu vědět, kdo všechno je tady zasvěcen do záhady Talismanu?" odpověděl otázkou detektiv. „Ze Zlatokopecké rady se snadno mohla vyklubat banda byrokratů."
Japonec pohlédl na svého mlčenlivého společníka.
„Vy jste mu to říkal," napověděl mu laskavě Martin.
„Hele!" ozval se konečně dosud němý zlatokop. „Ty sem přitáhneš…"
„Mohl jsem tvého synka odprásknout na místě," přerušil ho detektiv. „A ty bys nemohl ani ceknout – přistih jsem ho ve svém pokoji, jak přehrabuje moje věci. A kdyby sis náhodou chtěl hrát na krevní mstu, tak bych oddělal i tebe."
Zlatokop se začal pomalu zvedat, ale Japonec ho zpražil pohledem, takže rodící se rvačka byla potlačena už v zárodku.
„U nás je krevní msta zakázána," vysvětlil Japonec. „Co ten váš paprskomet – ten je taky falešný?"
„Ne, proč? Ten je pravý."
„Tak proč jste si ho nevzal? Když máte o našich zvyklostech tak špatné mínění…"
„Připadalo mi to nevkusné," svraštil čelo Martin. „Brát na lidi aranskou zbraň… Mám přece revolver."
„Dobře, budu k vám naprosto upřímný" rozhodl se Oono. „Co byste chtěl vědět?"
Martin se s chutí ještě jednou napil piva. Pak se naklonil nad stůl – mlčenlivý zlatokop jeho pohyb bezděky opakoval, zatímco Japonec se naopak mírně odtáhl.
„Znám tajemství Talismanu," šeptl významně detektiv. „Vím, že tahle planeta může poskytnout všemohoucnost!"
Jeho slova zapůsobila – ale úplně jinak, než Martin očekával.
Mčenlivý zlatokop se šťastně rozřehtal. Japonec se jen usmál a řekl: „Nabídněte své dívce, ať si k nám přisedne. Nejsme ozbrojeni a nehodláme vás nikterak ohrožovat…, nemáme totiž proč, pane Martine!"
„Tohle tajemství tady zná každej blbec!" vysvětlil důvod svého bujarého veselí zlodějíčkův otec.
4
Pivo už nepili. Ospalý mladý číšník jim sám uvařil kávu, Japonci nabídl zelený čaj a poté se vzdálil do zadních prostor hospody. Bylo znát, že pánové Oono a Mathias – tak se jmenoval mlčenlivý zlatokop – se na Talismanu těší nesporné úctě.
„Už ani nevím, kdo s tím přišel jako první," vyprávěl beze spěchu Japonec. „Šuškalo se to ale hned první rok, když se Amulet teprve stavěl… a když pony pana Jurije byl ještě naživu. A před třemi lety už to říkal kdekdo, že v sejfech se dá objevit rozbuška."
„Rozbuška!" nadchl se Martin. „Vy tomu opravdu říkáte rozbuška?"
„Jindy se tomu říká elixír. Nebo třeba síla. Anebo…," Japonec se odmlčel a pohlédl na Mathiase. Ten se zamyslel a řekl: „Taky ambrózie. Nebo bosorčí pyl. Ale my tomu říkáme rozbuška."
„Proč?" naléhal dál Martin.
„Protože tě to odpálí," odpověděl smrtelně vážně Mathias, ale vzápětí se usmál. „Jsi normální chlap, pak najednou bum-bác – a je z tebe superman!"
„Takovéhle zkazky jsem slyšel aspoň o deseti planetách," zapochyboval detektiv. „Jenže… máte pro to nějaké konkrétní důkazy?"
„Máme," přikývl Oono. „Někteří zlatokopové říkali, že už přišli na to, jak rozbušku získat. A od té chvíle je už nikdo nikdy neviděl."
Martin se nedůvěřivě pousmál.
„Já vím, přímý důkaz to není," porozuměl mu Oono. „Jenže když člověk, který léta hledá rozbušku, najednou s rozjásanou tváří zmizí v mlze a už se nevrátí…"
„…tak to znamená, že se zbláznil a zabloudil v pustině," vložila se do debaty Irina. „Nebo že ho zabili další zájemci o všemohoucnost."
„Vy jste chtěl pořádný důkaz…," odtušil Japonec. „Jenže nic takového k dispozici nemáme. Zlatokopecká rada žádné podobné tajemství pod zámkem nedrží. Já sám taky věřím, že Talisman může darovat všemohoucnost, ale nevím, jak se k ní propracovat. A když se to dovím, tak se o tohle poznání s nikým nebudu dělit."
„Tomu říkám poctivá odpověď," uznal detektiv. „I za to díky."
„A co vy, vy byste se o takové tajemství podělil?" zeptal se Oono.
Martin potřásl hlavou: „Sotva."
„Hledají to tu všichni," poznamenal rozvážně Mathias. „Američani, Rusové, Číňani… A všichni chytřejší Cizinci taky. Třeba arankové si tu na to postavili celou laboratoř.
„Tam už jsme byli," přiznal se Martin.
„Ti nic neřeknou," mávl rukou Oono. „A přitom se o věc velice zajímají. Taková tovární planeta – to už je zkrátka něco i pro aranky. Pořád někde vrtají, něco prosvěcují, váží a analyzují. Vyslechnou si každý drb a nejchytřejší zlatokopy vytrvale špiclují. Taky by se rádi dověděli co nejvíc – a nechali si to pro sebe."
Martin dopil studenou kávu a tiše zasupěl. Začínala ho zdolávat únava z probdělé noci.
„Ještě jednou nás laskavě omluvte za naši bezostyšnou zvědavost," požádal ho obřadně Oono. „Byli jsme dotěrní a nevycválaní. Faktem ale je, že jste nás vyvedl z míry."
Aniž se nějak domlouvali, oba naráz vstali. Martin na okamžik zaváhal, ale pak oběma podal ruku.
„Kdyby něco, tak se stavte," ušklíbl se Mathias. „A když z vás bude superman, klidně přilítněte oknem."
„To rozhodně," slíbil detektiv.

Martin s Irinou mlčeli, dokud zlatokopové lokál neopustili. Teprve pak se dívka zeptala: „Ty jim věříš?“
„Co na tom, jestli věřím nebo ne…,“ pokrčil rameny „Kdyby věděli, jak rozbušku získat, tak by se neudrželi. A zkusili by to. Jenže jsou ti dva něco jako bohové? Já myslím, že nemají ani na toho supermana.“
„Ale proč? Třeba ten Japonec je příjemný a rozumný chlap…,“ Irina zívla. „Neměli bychom jít spát? Já už ani sedět nemůžu.“
Martin zakroutil hlavou:
„Ještě si dám kávu. Stejně už bych neusnul. Ale ty si jdi lehnout.“
„Zítra určitě na něco přijdu,“ slíbila mu provinile. „Až budu mít jasnou hlavu…“
A Martin zůstal sám – u stolu, zastavěného pivním sklem a šálky s kávovou sedlinou, v prostorném a prázdném lokále U Chcíplého ponyho. Byl taky hodně utahaný, ale spát se mu skutečně nechtělo. Toužil přemýšlet, chtěl zachytit onen okamžik pomíjivé průzračnosti a jasnosti rozumu, který přicházívá k ránu po noci beze spánku. To až přes den bude zívat, sotva nohy vláčet a na otázky odpovídat pomalu a ztěžka. Ale teď si může v klidu zauvažovat.
Takže tajemství Talismanu je tajemstvím veřejným.
Zkazky o všemoci, ukryté na této planetě, kolovaly už dávno, ale pořádný důkaz neměl v rukou nikdo.
Neuspěli tu dokonce ani arankové, vyzbrojení svou báječnou technikou.
Ta poslední okolnost připadala Martinovi obzvlášť důležitá: ani moudří arankové to nedokázali… Proto, že nemají schopnost rozvíjet vlastní duši? Nesmysl. Dar Talismanu měl oslovovat rozum, a s tím arankové rozhodně žádný problém nemají.
Martin pochopil, že v tuhle chvíli by neškodila další káva. V duchu svému organismu slíbil, že po návratu na Zemi bude týden pít tu odpornou břečku bez kofeinu, a došel si k baru.
Kávovar bohužel zjevně nebyl určen k tomu, aby ho mohla obsluhovat osoba bez speciálního výcviku. Tlačítek a kontrolek na něm bylo víc než na palubní desce luxusního vozu.
„Haló!“ zavolal Martin zdušeně. Situaci komplikovalo to, že si nezapamatoval jméno číšníka. „Haló, garcon…,“ ozval se ještě jednou, tentokrát už polohlasem… Ono i ve staré dobré Francii volat na číšníka „kluku“ je ten nejlepší způsob, jak si vysloužit plivanec do polévky. Nahlédl do dveří, za nimiž číšník zmizel, a našel tam dlouhou tmavou chodbu. To je ale lapálie…
Nejjednodušší by bylo smířit se s osudem a odebrat se na kutě. Jenže touha po kávě byla stále silnější. Takhle to obvykle bývá, když je objekt našeho bažení téměř dosažitelný.
Těžký stres detektiva zahnal až za barový pult. Pod ním objevil plno věcí, které mají zvědavým pohledům zákazníků zůstat skryty – kupříkladu tam nocoval kbelík a hadr na podlahu a mezi čistými sklenicemi se povalovala hnusně špinavá utěrka velice nevábného vzhledu.
Byl tam ale také malý knoflík, umístěný tak, aby ho barman měl skoro pořád na dosah ruky Martin se na okamžik zamyslel a pak ho stiskl. Nestalo se nic. Martin si tedy z police vzal čistou napoleonku a šplouchl si do ní na dva prsty koňaku.
„Vida – opravdu se tu krade…,“ ozvala se chmurná poznámka ode dveří do zázemí hospody.
Martin sebou škubl, jako by byl přistižen přinejmenším při vykrádání kostelní kasičky. Ve dveřích stál rozespalý majitel Chcíplého ponyho – jen tak v županu a se vzduchovkou v ruce.
„Já jsem… to…,“ zakoktal se Martin.
„…si chtěl dát koňak,“ napověděl mu hostinský
„To ne, chtěl jsem si dát kafe…, ale tady ani noha…“
„Na tom v pět ráno není nic divného,“ poučil ho majitel. „Teď už chci kafe i já.“
Postavil zbraň vedle pultu a jistým krokem zamířil ke kávovaru. Martin pochopil, že po něm nikdo střílet nebude a že naopak dostane kávu, a hned celý pookřál.
„Já bych vám to zaplatil,“ řekl kajícně. „Ráno. To mi můžete věřit.“
Jurij mávl rukou. Zatímco chroptící přístroj vyvrhoval do šálků kávu, dal si také koňak a Martinovi přilil.
„Ráno se pít nemá. V tuhle chvíli ale není jasné, jestli je pozdě v noci nebo brzy ráno…“
Přiťukli si a detektiv s potěšením pochopil, že majitel hospody je bez ohledu na fantastické historky jimiž je opředen jeho osud, člověk zcela normální a v jistém smyslu dokonce sympatický
„Tak co naši vůdcové – už odešli?“ otázal se Jurij kysele.
„Zlatokopové? Ti odešli,“ přikývl Martin.
„A proč jsi neřekl hned, že tu taky hledáš recept na všemohoucnost?“ zeptal se hostinský „Já už si myslel, že jsi obyčejný překupník, když jsi Irině vysázel takový prachy za starý monočlánek…“
„Takže ty… vy jste to věděl?“
Jurij přikývl a vysvětlil: „Tady baterie nikdo nepotřebuje. A k čemu taky když proud je všude pod nohama – stačí vyvrtat dírku. Ale u aranků jsem tyhle monočlánky párkrát viděl.“
„A nikomu jste to neřekl?“
„Proč bych takovou hodnou holku podrážel?“ podivil se Jurij. „Co na tom, že oblafne nějakýho kšeftaře…, ten se stejně pakuje na zlatokopech. A děvče třeba potřebuje peníze na operaci pro svou starou babičku. Nebo aby se vyučila na malířku.“
Martin si pomyslel, že takový pozitivní pohled na svět je vlastní jen lidem vskutku nevšedním, kteří v každém kriminálníkovi vidí Robina Hooda kříženého s Jeanem Valjeanem.
„Jste dobrý člověk,“ řekl upřímně. „Tak to ale není. Irinka se nechystala zbohatnout z falešného klíče. Chtěla jen vylákat k rozmluvě někoho, kdo o Talismanu něco ví…“
„Inu mládí, dychtivé mládí…,“ zadeklamoval Jurik a odhrábl si z čela husté prameny světlých vlasů. „Nač hledati

snadné cesty…“ Smutně se zadíval do zrcadlové stěny za barem a zamumlal: „Že já si těm Klíčníkům neřekl o dvacet centimetrů navíc… To bych ti tu holku přebral. To se na mě nesmíš zlobit, ale určitě bych ti jí přebral.“
„Já bych ji nedal,“ upozornil ho naprosto vážně Martin.
„Tak bych tě vyzval na souboj. Jenže já neumím střílet… No a co jinak – už jste to tajemství vyšťárali?“
Detektiv zakroutil hlavou.
„Všude tu chodíme po elektrice, ale na to nejdůležitější ne a ne kápnout,“ povzdechl si hostinský „Určitě už ti říkali, že jsou takoví, co na to přišli, získali všemohoucnost a vydali se konat velké skutky. Já to samozřejmě nehodlám zpochybňovat, v životě se stane ledacos. Jedině že z těch, co teď pobíhají po Talismanu, ti nepomůže nikdo…“
Zvedl sklenku, dopil koňak a smutně pokračoval:
„Úplně jsme tu zblbli. Máme klapky na očích. Chce to čerstvou krev, možná pak Talisman to tajemství vydá…“
„Díky,“ řekl Martin.
Jurij znovu mávl rukou:
„To nestojí za řeč… Dáš si ještě panáka?“
„Já vám neděkoval za koňak,“ vysvětlil Martin. „Vy jste mi otevřel oči… Ale ještě jeden hlt neodmítnu.“
Majitel hospody mu trochu přilil a přísně na něj zahrozil:
„A na ten knoflík příště nesahej. To je poplašná signalizace, ty troubo! Pro případ loupežného přepadení.“
„Už se tu někdy něco takového stalo?“ zeptal se Martin.
„No, je tu vcelku klid,“ odpověděl vyhýbavě Jurik. „Tak dobře, jdu se dospat. Už svítá…“
Martin pohlédl oknem ven, ale jeho zrak žádné změny v mléčné mlze nasvícené pouličními lampami nezaznamenal. Člověk tu asi musí žít léta, aby v tom jednolitém tuhém kouřmu objevil nějaké známky úsvitu.
Jurij odešel. Šálek kávy, jehož se majitel podniku ani nedotkl, pomalu stydl na barovém pultu. Martin se ho chopil a vypil ho taky – káva byla už vlažná a nepříjemná. Detektiv se znovu zahleděl do okna a bezděky pronesl:
„Na očích máme klapky…“
Najednou ho lehce zamrazilo – ale ne z chladu, počasí na Talismanu bylo vzácně stálé. Tohle bylo vzrušení. Hořké plody ze Stromu života se povalovaly přímo pod nohama, a zatím nikoho nenapadlo je zvednout!
„To přece není možné, že by to bylo tak jednoduché,“ řekl si Martin pro sebe. „Ale jinak to být nemůže.“
Rychle vyběhl po schodech a otevřel nezamčené dveře Irinina pokoje. Po špičkách se přikradl k její posteli.
„To jsi ty?“ zeptala se rozespale.
„Já,“ zašeptal. Po jeho rozespalosti už nezbylo ani stopy „Irino, ta truhlička se otevírá docela lehce!“
„Jaká truhlička?“ Irina se nepokojně zavrtěla. Pak světlezeleně zasvítil ciferník jejích hodinek. „Zajímá tě vůbec, že jsem sotva usnula?“
„Já už vím, jak se aktivují sejfy,“ řekl Martin. „Stojíš ještě o ty kouzelné střevíčky?“
Irina se na posteli posadila a rozsvítila. Zpytavě se na Martina podívala:
„Nejsi opilej?“
Usmál se a zavrtěl hlavou.
„Ne, a dokonce se k ničemu podobnému nechystám. Opilý jsem jen blahem. A samozřejmě taky strachy.“
„Tak jak?!“ zvolala dívka a oči se jí rozhořely.
„Ohohó!“ zvolal detektiv okázale. „Je to strašlivé tajemství, které po tisíce let ochraňovali mudrci Šambaly. Pak se tohoto tajemství zmocnili úskoční zednáři, ale od těch je za nekřesťanské peníze vykoupil jeden ruský oligarcha…“
„No tak, Martine!“ Irina vyskočila a začala se kvapně oblékat. „Netrap mě a řekni mi to…“
Dívka najednou strnula – polonahá s blůzou v ruce. Opět zapátrala v Martinově tváři a zeptala se:
„Tak ty mi to nechceš říct, viď? Ty si to chceš nechat jen pro sebe?“
Na nepatrnou chviličku v sobě pocítil cosi, co ho ponoukalo syknout: Ano, bude to jen moje! Všemohoucnost, o niž se dělíme, nestojí za fajfku tabáku!
„Je to velice prosté!“ zvolal Martin, jako by chtěl to okamžité pokušení přehlušit. „Budeš se smát, jak je to triviální! Arankové na to přijít rozhodně nemohli, jsou příliš rozumní …ani nevědí, co jsou to pověry.“
„Počkat!“ vrhla se Irina zničehonic k oknu. Rozrazila ho a do místnosti se vevalila mlha, teď už opravdu světlá a prohřátá vycházejícím sluncem. „Martine!“
„Co se děje?“ přiběhl k ní detektiv. Objal dívku kolem ramen a chvíli napjatě zírali do kalného závoje. Ozvaly se nějaké hlasy – to se zřejmě probudili i další obyvatelé Chcíplého ponyho. Rámusila překotně otevíraná okna. Kdosi se zmučeným hlasem domáhal, aby mu všichni dali laskavě pokoj.
„Arankové nemají pověry,“ zašeptala dívka. „Zato mají vrtulníky: Martine!“
S hrůzou se na sebe zadívali.
„Sledují zlatokopy,“ opakoval Martin Japoncova slova. „Idioti… při jejich technických možnostech není problém umístit odposlech do zrnka prachu, a to pak utrousit na šaty…“
Irina začala horečně otřepávat nejdřív Martina a pak sebe.
„Je pozdě!“ Detektiv shrábl ze stolu paprskomet a hodil si na rameno winchesterovku. „Musíme pryč! Ty věci tu proboha nech!“
Hukot sílil a skla v oknech začala drnčet. Vyběhli z hotelu ven. Minuli rozhořčeného Jurije, kolem nějž zmateně pobíhal mladý číšník a důstojná kyprá kuchařka, minuli jakési lidi, vbíhající do hotelu, a pak se v mlze ukázaly aranské vrtulníky. Ostatně – vrtulníkům se podobaly jen zčásti. Letouny neměly žádný rotor ani ocasní část; z oválného aerodynamického trupu vyčnívaly jen turbíny uchycené na masivních nosných konzolách. Za letu jim chyběl i typický nakloň pozemských vrtulníků – tyhle stroje letěly dokonale rovně, jako letadlo, které se zničehonic naučilo stoupat kolmo od země rychlostí padesát kilometrů za hodinu.

„Sem!“ křikl Martin a vlekl Irinu za sebou, a skočili za sousední budovu – bylo to jakési hospodářské stavení s malými zamřížovanými okny. Létající stroje aranků už v kruhu obklíčily celý hotel a z výšky deseti až dvanácti metrů ho zaplavily oslnivě bílým světlem. V břichu každého z nich se otevřely výstupní poklopy a z těch se po neviditelných lanech spouštěly postavy v černých, zdánlivě nemotorných kombinézách, připomínajících scény z hollywoodských akčních filmů.
„Šest mašin a v každé pět výsadkářů,“ počítal Martin, vykukující za rohem stavby „Takže třicet…“
Výsadkáři, kteří už se rozběhli k hotelu, najednou zůstali stát – jako by dostali nějaký rozkaz. Nato začali od budovy rychle couvat; rozestupy mezi nimi se rozšířily.
„Nevím, jestli mi můžeš odpovědět, Doggare!“ řekl klidně Martin. „Ale určitě mě slyšíš, ty prevíte. Pokud se tvoji vlčáci nezastaví, tak je zastavím já!“
Výsadkáři klesli k zemi a zalehli.
Z jednoho z vrtulníků se ozval hlas zesílený reproduktory:
„Nedělejte žádné hlouposti, Martine! Vraťte se do hotelu, já myslím, že si máme co říct.“
„Ať výsadkáři odejdou,“ navrhl Martin a začal si protřepávat košili, džínsy i vlasy. „Pak si můžeme promluvit. Jen já a vy.“
Shůry se ozval Doggarův smích a pak i hlas:
„Přestaň si protřepávat šaty, Martine. Teď už ti nepomůže ani čistírna. Štěnici jsme nasadili přímo na kůži, už stačila zarůst do epitelu.“
„Potvoro!“ zaláteřil vztekle Martin. „Ty mazaná a technicky vybavená potvoro!“
„Nač ty sprosté nadávky?“ ohradil se Doggar. Kdyby reproduktory nehřímaly na celý Amulet, dal by se arankův tón považovat málem za mírný „Věci jsou příliš vážné, a ty to moc dobře víš. Tak si radši v klidu promluvme. Alternativní varianta by se ti určitě nezamlouvala, to mi věř!“
„Mě by alternativy stejně zajímaly!“ křikl detektiv a bezděky zvýšil hlas.
„Alternativa je jediná. Budeme nuceni zlikvidovat jak tebe, tak tvou dívku.“
„A co tajemství?“ rozhořčil se oprávněně Martin. „Vždyť ho znám jedině já!“
„Projdeme minutu po minutě celý tvůj dnešní den,“ vysvětlil Doggar. „Zopakujeme si všechna slova, která jsi pronesl a slyšel, i všechno, co jsi za ten den viděl. A pochopíme to, cos pochopil ty.“
Irina se Martina lehce dotkla a pošeptala:
„Řekla bych, že neblufuje… oni by to dokázali…“
„Jsem pracovník ruské Státní bezpečnosti!“ zvolal Martin. „Takže tohle je akt nepřátelství proti celé naší zemi!“
Doggar se znovu zasmál.
„Ani špetka úcty,“ prohodil detektiv k Irině. „Zasloužená sláva KGB na Arank zřejmě nedolehla… Ale jak je ctěná libost.“
V následujícím okamžiku zvedl svůj paprskomet, regulaci stáhl na nejnižší stupeň – přesně tak, jak mu to ukazoval Gatti – a vystřelil na turbínu nejbližšího vrtulníku.
Paprsek byl neviditelný a v první chvíli se zdálo, že se nic neděje. Pak se ale příd naklonila, z levé turbíny vyšlehl dlouhý plamen a motor začal rachotit jako plechový sud naplněný šrotem. Stroj klesal stále rychleji, ale těsně před dopadem se zahalil do mračna duhové pěny – obklopily ho mýdlové bubliny velké jako pěst. Plameny okamžitě uhasly a stroj dosedl na zem naprosto měkce, jako do prachové peřiny. Ostatní vrtulníky bleskově stouply do bezpečné výšky.
Martin znovu popadl Irinu za ruku a utíkal s ní dál.
„Inu – vybral sis sám,“ řekl Doggar s nepokrytým zármutkem v hlase. „Je mi to velice líto.“
„Oni nás přece sledují, přesně vědí, kde jsme!“ vykřikla na něj dívka. „Ke Stanici se nedostaneme, Martine! A na Talismanu není nikdo silnější než arankové!“
Neodpovídal jí.
Běželi pryč od „hlavní třídy“ Amuletu, mezi železnými tyčemi pumpujícími ze skály elektrickou energii, míjeli bez ladu a skladu roztroušené chýše z prken a plechu, z nichž vybíhali zmatení a vylekaní lidé i Cizinci. Ve všeobecném zmatku Martinovi a Irině nikdo nevěnoval pozornost.
Za zády jim znovu zavyly turbíny.
„S čím teď můžeme počítat?“ křikla Irina.
„Se všemohoucností!“ odsekl jí v běhu Martin. Dívka pochopila a umlkla. Běželi teď vedle sebe, plně zaujatí živočišným bojem o přežití.
A vběhli do rukou partě ozbrojených zlatokopů, kteří spěchali k hotelu. Byl mezi nimi i starý Japonec, i Mathias, a také dva geddaři.
Těžce oddechující Martin zůstal stát. Irinu postrčil za sebe.
„Tys na to přišel,“ konstatoval Japonec. „Že jsem uhodl?“
Detektiv přikývl.
„Kde je rozbuška?“ zeptal se ostře jeden z geddarů.
„Pokud zemřu, získají to arankové. Celá planeta naráz, protože to jsou zapřísáhlí kolektivisti. Pokud se odsud dostanu, tak na to přijdete sami. Někdy v budoucnu,“ dodal ještě sotva popadaje dech. „Tak se rozhodněte.“
Geddar už začal vytahovat meč, uložený za levým ramenem, ale Japonec cosi ostře prohodil – nikoli v turističtině, nýbrž v geddarštině. Geddar sklonil hlavu a stáhl se zpátky.
„Takže ty nám to neřekneš…,“ pronesl smutně Japonec.
Martin zamítavě zakroutil hlavou.

„Hlavně to nevyzrad jim," broukl Mathias. „Takovou věc musí mít ve své moci jen jeden. Anebo všichni dohromady! Ale nesmí se toho zmocnit jen jedna jediná rasa z celého vesmíru!"
Pohlédl na geddary a ti přikývli. Zlatokopové už neřekli ani slovo, obešli Martina s Irinou a vydali se dál. Japonec, držící v rukou malý samopal uzzi, se ještě otočil a řekl jim:
„Moc je zdržet nedokážeme. Když to bude čtvrthodinka, budeme rádi."
„Já ale potřebuju aspoň čtyřiadvacet a půl minuty."
Japonec přikývl a zmizel v mlze.
„Tohle je ale velice hloupé řešení," ozvalo se z oblak. „Aranská civilizace vůbec nemá v úmyslu vládnout celému vesmíru. Po všestranném prozkoumání budou rozbušky k dispozici všem rasám."
„Povídali, že mu hráli…," prohodil Martin, který se znovu dal do běhu.
Nad hlavami jim to zasyčelo a mlhu prořízly sloupy blankytného světla – vypadalo to, že vrtulníky zapnuly světlomety a křižují nad osadou.
„Čtyřiadvacet minut mít nebudeš…," usoudila Irina v běhu.
„Myslíš, že všechny zabili?" zeptal se detektiv.
„Tohle je něco jiného… viděla jsem to na Arariku… svalové paralyzátory… Měli jsme velké štěstí, že nás to taky nedostalo…"
Martin měl o velkém štěstí poněkud jinou představu, ale vysvětlovat to Irině zrovna teď nemohl. Jen ať si arankové dál v klidu myslí, že jsou na obyčejném honu na divokou.
Z nebe mezitím zaznělo:
„Rozhodně nemáme sklon ke zbytečné krutosti. A nechceme pro nikoho nic špatného. Ještě pořád se můžete vzdát."
Sotva stačili vyběhnout z místní chudinské čtvrti, když někde vysoko na nebi zasyčel vrtulník, polévající chatrče sloupem bleděmodrého světla. Ozvalo se několik výstřelů, slepých, bezmocných výstřelů do kalného nebe, ale ty rychle umlkly Martin si dokonce stačil povšimnout, jak se nesmyslně pobíhající zlatokopové kácejí. Leckdo zřejmě stačil osadu opustit, ale očekávat od těchto lidí nějakou pomoc by bylo bláhové.
„Co potřebuješ?" křikla na něj Irina. „Pověz?"
„Sejf! Pokud možno rychlý!"
Přebrodili mělkou říčku, na jejíchž březích rostly v chudičké vrstvě relativně úrodné půdy místní stromy. Už na první pohled bylo jasné, proč se osada tímto směrem nerozšiřuje: povrch tu tvořil výhradně jen holý kámen – od skalisek velikosti člověka až po útvary končící někde nad hranicí mlžného příkrovu.
„Hledej véčka!" zavelela Irina. „Hele, tady je něčí pěšina…"
Řetízek zelenomodře blikajících véček je přivedl k celému houfu sejfů. Očividně nebyl příliš vydatný a určitě neměl ani žádné zvučné jméno.
„Pomalý pomalý pomalý…," nakláněla se nad poklopy Irina a zběžně pročítala čísla. „Tyhle všechny jsou pomalé, rychlý má vždycky za číslem písmeno S!"
„Ještě támhle," ukázal Martin a oba se vrhli k dalšímu shluku véček, obklopujících skupinu sejfů. Když jim zbývalo nějakých tři sta metrů, ozval se v nebi na okamžik hukot a mlhu znovu proťal sloup modravého světla.
„Každý na jinou stranu!" zvolala pohotově Irina, ale už to nestihli. Dívku sloup zasáhl – sice jen okrajem, ale zasáhl – a zmizel někam do dáli.
Martin vystřelil kamsi za strojem, ale byla to jen emotivní reakce. Když se sklonil nad Irinou, dívka se neobratně smýkala po kamenech a pokoušela se odplazit někam pryč. Pravou polovinu těla měla viditelně ochrnutou.
„To je ale smůla…," zašeptala. Pravý koutek úst se nepohyboval a slovům bylo sotva rozumět. „Běž! Ať to stihneš!"
Martin jí samozřejmě mohl vysvětlit, že o smůlu či štěstí v tomto případě nejde. Arankové prostě měli výborné střelce a dokonalé systémy navádění. Obtěžkat prchajícího nepřítele raněnými je taktika známá tisíce let.
„Utíkej!" pohladila ho dívka levou rukou. Pocítil, jak mu z pouzdra vytahuje revolver. „Já je trochu zdržím!"
„Neblázni!" vykřikl Martin a Irininu ruku prudce odstrčil. „Prostě se jim vzdej, rozumíš?!"
Dotkl se jejích rtů rychlým polibkem a rozběhl se po kluzkých černých kamenech dál. Vlastně ani žádný vztek nepociťoval. Arankové se skutečně nevyznačovali zbytečnou krutostí. Nezabíjeli. A nelhali. Oni jen metodicky a cílevědomě dosahovali svého.
Možná se s dalšími civilizacemi o tajemství Talismanu opravdu podělí. Až na to, že si neumějí představit, co se může stát mezitím…
Druhé pole sejfů bylo podstatně bohatší. Martin uviděl nejméně deset poklopů a hned na prvním spatřil vytoužené S. Posadil se k víku, vydýchal se a sáhl po osvědčeném armádním noži, zvaném Vosa. Pak se na okamžik zamyslel – a jen tak do prostoru se zeptal:
„Jste zvědaví, co? Počítače máte perfektní, ale něco vám stejně pořád schází…"
Doggar neodpověděl. Turbíny zatím nebylo slyšet.
Martin se ušklíbl. Takový rámus, co tu byl před chvílí, normálně nedělaly ani pozemské helikoptéry. A arankové, ti mají přece dopravní prostředky naprosto nehlučné…
Chopil se svého paprskometu, regulátor posunul na maximální výkon a rozptyl nastavil tak, aby zbraň zasáhla co nejrozlehlejší prostor.
Pak asi dvacet vteřin naslepo střílel do mlžného nebe, kde bez jediného zvuku visely vrtulníky a čekaly až hloupý člověk moudrým arankům konečně odhalí tajemství Talismanu.
Vzápětí zaznamenal na obloze tři exploze a uslyšel pád pěti strojů, z nichž jeden byl velmi hlasitý – tak hlasitý že skřípění kovu po skále nedokázala ztlumit ani hustá mlha. Buď na pád z velké výšky nestačila ani havarijní pěna, nebo byl ochranný systém na tepelné paprsky stejně citlivý jako pohonné jednotky vrtulníků.

„Promiňte prosím," řekl Martin a odhodil zbraň, na jejíž pažbě se rozsvítila červená kontrolka. „Ale vy jste si začali."
Doggarova odpověď, která tentokrát zazněla ze země, byla vzteklá:
„Martine! Jestli se mým mužům něco stalo, vyždímu z tebe po kapkách všechnu krev!"
„Díky, ale na to už budu stačit sám," odpověděl Martin.
V sejfu našel integrovaný obvod – trojúhelníkovou destičku, zhotovenou z matného skla. Byla to rozbuška, určená nějaké neznámé rase… Martin ji vyhodil.
Pak se řízl nožem do předloktí a nechal pár krůpějí vlastní krve skanout na dno kamenné schránky.
5
Nebyla v tom žádná logika – stará dobrá logika, která je nejlepším přítelem rozumu. A nebyla v tom ani intuice – věrná berlička úsudku.
Byl to jen pocit na pomezí jasného vědomí a snu.
Musí to tak být!
Každý může přijít a získat všemohoucnost. Každý kdo v sobě nese potřebné heslo – a co je lepším jazykem tohoto hesla než vlastní krev?
Už od časů prvních bůžků, jimž se klaněli naši jeskynní prapředci. Od časů krutých velkých bohů, kteří chuť krve tolik milovali.
Lidská prapaměť tuhle informaci uchovávala, možná od doby první návštěvy Klíčníků. I když pak bylo spojení mezi světy přerušeno a Talisman byl náhle nedostupný, krev na obětištích a oltářích se řinula dál – v marné modlitbě k mlčenlivým nebesům.
Martin zašrouboval kamenné víko sejfu. Na hodinkách si nastavil potřebný čas – dvacet čtyři a půl minuty. A s remingtonkou v ruce se položil naznak. V tuhle chvíli nevěděl, zda ho arankové mohou sledovat, ale byl si dobře vědom, že se ho pokusí za každou cenu zastavit.
„A víš určitě, že je to všechno tak jednoduché?" zaznělo z mlhy. Zesilovaný hlas už ztratil část původních intonací, ale zvědavost v něm Martin pocítil zas. Čistou, ničím nezkalenou zvědavost přírodozpytce.
„To vím," odpověděl Martin. „Tak co, uzavřeme mír?"
Doggar se křečovitě zasmál:
„To nejde. Zašel jsi příliš daleko. Nic špatného o tobě říct nemůžu a tvůj spis v naší databázi je víc než pozitivní…, ale nejsi arank."
„To nejsem. Promiň."
„Určitě chápeš, že proti třiceti profesionálům nemáš šanci," pokoušel se ho dál psychicky nalomit Doggar. „A tvému paprskometu za chvilku dojde energie."
„Schválně to vyzkoušej," poradil mu detektiv. Pohnul hlavní remingtonky a pokusil se dostat v mléčné mlze na mušku jakýkoli cíl. Proklatě…, připadal si jako slepý. „Mimochodem – cos to říkal o těch profesionálech? Copak to nejsou mladí vědci?"
„Pořádný specialista rozšiřuje své schopnosti podobně, jako se šíří zánět," odpověděl Doggar. „Harmonická osobnost musí umět všechno. Mám pro tebe jeden dobrý návrh, Martine."
„Tak ven s tím!" zvolal detektiv. Oba se snažili získat čas, a Martin přesně věděl, co to znamená – pod příkrovem mlhy se k němu plíží několik aranských harmonicky rozvinutých osobností.
„Vzdej se. V takovém případě ušetříme tvůj život i život tvé dívky. Pak by vás čekalo dočasné vyhnanství… v nějakém příjemném koutku naší planety. A až tajemství Talismanu zveřejníme a učiníme z něj všeobecně přístupnou hodnotu, oba zase dostanete svobodu."
„To je lákavá nabídka…," usoudil Martin. Mlhou se mihl sotva patrný přízrak a on na něj okamžitě zamířil.
„A co ty na to?"
„Já říkám ne," odpověděl Martin a stiskl spoušť. Zdušený výkřik mu potvrdil, že to nebyl jen přízrak.
„Ty jsi ale idiot…," poznamenal vyčítavě Doggar. „Tím, že budeš střílet po mých mužích, ničeho nedosáhneš."
„A zasáhl jsem?" zeptal se Martin.
„Ano," připustil Doggar.
„Rozumím. Střelec na á čtyři!"
A vystřelil po dalším stínu.
„Zatím jsi jenom zranil," komentoval jeho palbu Doggar. „Nikoho jsi nezabil. Takže šanci ještě máš."
„Proč to pořád protahuješ?" zaútočil Martin a neklidně se ošil. „Ty nechceš přijít o svoje chlapy vid'? Na to nemáš nervy co?!"
Všude kolem se prostírala jen neprostupná bílá mlha. A v sejfu zrály kapky Martinovy krve, bičované bláznivou nadějí, že se promění ve vytouženou rozbušku.
„Já tě přece nechci zabít," odpověděl klidně Doggar. „Jsi formát. Probil ses až k tajemství Talismanu. Zajímají se o tebe Klíčníci… i když jejich názor už brzy pozbude na významu…, ale stejně… Proč likvidovat nepřítele, z něhož si můžeme udělat přítele?"
Martin mlčel. Vypadalo to, že Doggar nelže, a to bylo ze všeho nejhorší – bylo až mučivě těžké střílet po těch vcelku sympatických arancích…
„Když vydám rozkaz," pokračoval Doggar, „všechno tu bude hořet. Rozumíš mi? Já svoje chlapce nemusím posílat na nějakou zteč, do boje muže proti muži. Stačí jediná salva z plazmometu… a můžu tě ujistit, že střelec se na to jen třese!"
„Tak na co čekáš?" zeptal se Martin. Zbývalo ještě dvanáct minut. Skoro věčnost.
Vzápětí ale zbystřil pozornost – z mlhy se ozval nějaký nesrozumitelný šum a pak náhle mnohem veselejší Doggarův hlas:

„Situace se mění, Martine. Máme tvou dívku.“
„Lžeš!“ vykřikl Martin. Něco prostě říct musel.
„Řekněte prosím něco, Irino-ken,“ požádal dívku zdvořile Doggar.
„Zůstaň, kde jsi, Martine!“ ozval se mlhou Irinin hlas. „Nic mi neudělají!“
„Možné to je,“ připustil Doggar. „Ale je si tím jist on? A koneckonců i ty?“
„To je odporné!“ zařval Martin. „Brát ženu jako rukojmí je hnusné!“
„A proč ne, když to může zachránit dva životy?“ podivil se Doggar. „Já ti prostě navrhuji, aby ses vzdal a šel sem k nám. Samozřejmě beze zbraně.“
Martin zavřel oči. Pohladil teplý kámen víka, pod nímž zrála rozbuška.
„Martine!“ ozvala se Irina.
„Jsem tady,“ odpověděl jí s očima stále zavřenýma.
„Tím plazmometem by tě opravdu mohli dostat,“ řekla smutně. „Doggarův vrtulník se zřítil na vysokou skálu, přímo na okraj srázu… mají tě pohodlně na dostřel.“
„A co mi navrhuješ?“ zeptal se detektiv.
Zasmála se.
„Miluju tě. Zůstaň, kde jsi, Martine!“
Pak se znovu ozval nějaký nejasný zvuk – a pak bylo náhle úplné ticho.
„Doggare-kene! Ať Irina řekne ještě něco,“ zvedl Martin poplašeně hlavu.
Doggar zaváhal.
„Je mi to velice, velice líto, Martine-kene. Irina ti nelhala. Jsme na skalnaté výšině ve velmi výhodné pozici. A ona…, možná to bylo vedlejšími účinky paralyzátoru…“
Martin se pokusil zamířit směrem, odkud přicházel ten hlas. V duši měl prázdno.
„Je mi to opravdu velice líto,“ opakoval ještě jednou Doggar. „Skočila ze srázu. Vidím ji…, ale dost matně. Když opustíš úkryt, pokusíme se ji vytáhnout zpátky Naše medicína…“
„Irina mě žádala, abych zůstal, kde jsem,“ odpověděl Martin a zahájil palbu.
Těžko říct, zda ho štěstí opustilo či zda ho mátla mlha, ale Doggar si jen okázale povzdechl:
„Je mi to opravdu moc a moc lito…“
Vzápětí zarachotily kulomety.
Detektiv stále čekal, že po něm začnou pálit z tepelných zbraní. Buď si ale arankové na paprskomety moc nepotrpěli, nebo považovali klasické kulky za spolehlivější – po kamenech to zarachotilo, jako když na plechovou střechu zaútočí těžké letní kroupy. Většina dávek mu prolétala vysoko nad hlavou, z čehož usoudil, že ta jejich výšina zase tak výhodná nebude… Pak se ale do kamene těsně před ním zařízla dlouhá střela ze stříbřitého kovu. Druhá odštípla černý křišťál skály a zasypala ho kamennou tříští. Třetí mu prošla levou rukou; bolest skoro necítil, jen prsty vyměňující zásobník byly najednou lepkavé a zkrvavené.
A vtom udeřily blesky.
První výboj Martin považoval za nějakou další zbraň, pro kterou se netrpěliví arankové rozhodli. Mlhu nad hlavou roztála dlouhá lomená bílá čára, která udeřila do skály vysoko nad ním. Pak se ozval i hrom a skalní masiv se celý sytě rozhučel.
Další výboj se přehnal těsně nad zemí; tentokrát měl podobu nádherného, nebývalé dlouhého šeříkového blesku, táhnoucího se od obzoru k obzoru, jako by obemykal celou planetu. Kolem zavoněl ozon a vlasy na Martinově hlavě zapraskaly od statické elektřiny.
„Co to má znamenat?“ vykřikl Doggar. Kulometný třesk utichal – arankové zřejmě tento nový jev připisovali Martinovu počínání.
A Martin se rozesmál – protože to tak doopravdy bylo.
Talisman začal fungovat.
Prastará továrna dostala nový výrobní program. A začala vyrábět novou rozbušku – tentokrát pro lidi…
Nebo snad jen pro Martina?
Blesky se postupně zkrátily, zato teď bušily nepřetržitě. Nebe se potáhlo ohnivou sítí, zlobilo se a řvalo, jako by na něm sídlil Jupiter-Hromovládce. Černé skály se rozzářily matným světlem, které řezalo do očí, a mlha byla najednou o něco málo průhlednější. Zavanul vítr – sice ostrý, ale jakoby váhavý a nevědoucí, kterým směrem chce vlastně vanout. Pak se z jednoho blesku zrodil malý avšak zběsile rotující vzdušný vír, který se kolem detektiva přehnal rychlostí expresu.
Znovu zarachotil kulomet, jenže tentokrát už nějak nejistě a falešně, jako by se soupeření s běsnícím živlem ostýchal.
Martin pohladil kamenné víko – bylo nesnesitelně horké.
A přesně v tu chvíli ho zasáhly tři kulky naráz. První prošla zápěstím a doslova přibila jeho ruku k poklopu, druhá mu zajela pod pravou lopatku a třetí ho sekla do nohy.
Martin by byl nejradši strašně křičel, ale skousl si ret, až mu z něj vytryskla krev, a ovládl se.
Irina přece taky nekřičela, když vykročila do propasti, vstříc své sedmé a poslední smrti…
„Jiné východisko jsi nám neposkytl, Martine…,“ ozval se Doggar.
Detektiv pohlédl na hodinky Doggar určitě taky počítal čas, jinak to ani nešlo. A určitě Martinovi nedá šanci dočkat se rozbušky. Tím spíš, že zbývaly ještě čtyři minuty…
Košatě rozvětvený blesk v téměř barokním stylu, s ozdobnými ocásky a kudrlinkami, obalený hrozny svých kulových soukmenovců a přisvícený modrými plameny, které se jako ptáci rozlétly po celé obloze, udeřil přímo nad jeho hlavou.
A Martin zřetelně uviděl, jak číslice na dispeji jeho cassio-touristek zrychlily svůj běh a rázem poskočily o čtyři minuty.
Martin se rozesmál.

Poklop byl od krve celý kluzký a pod rukama jako by unikal. Jedno jediné pootočení o celý kruh mu trvalo přes minutu. Než víko dokázal odsunout stranou, musel si na okamžik vydechnout.
„Vzdej se, Martine!“ dolehlo k němu zdálky „Tvou dívku ještě můžeme zachránit! Vstaň – a nikdo se tě ani nedotkne!“
„Rusové se nevzdávají,“ zamručel detektiv a z posledních sil strhl víko ze schránky.
Na dně sejfu se zachvívala kulička zlatistého želé. Vyzařovalo z ní vnitřní světlo – čisté a jasné, jako kdyby na tu rosolovitou hmotu dopadal paprsek opravdového, čistě pozemského slunce.
Martin kuličku zachytil prsty a ta jako by mu sama vklouzla do dlaně. Na omak byla rozbuška teplá a měkká, ale zároveň jako by do kůže jemně bodala. Martin se převrátil na záda.
Bílá mlha nad jeho hlavou se doslova vařila. Všude kolem se větvily blesky a bušily do černých skal. Chvílemi se v mlze protrhly díry vytvářené zběsilými smrštěmi. Bodavé světlo zlé hvězdy proniklo až k zemi a seklo Martina do očí. Otevřel ústa a kuličku si do nich vhodil.
Hrdlem mu proběhla teplá vlna.
„Máš poslední tři vteřiny Martine! Jedna…!“
Nejvíc k vzteku bylo, že nevěděl, jak rychle rozbuška zabere. Za den, nebo snad za hodinu…? Ale i kdyby za minutu…
„Já nikdy nic nestihnu včas, Irinko,“ zašeptal smutně. Tělem mu projela jemná křeč a on najednou skrz mračna spatřil celé cizí slunce.
„Dvě!!“
Měl pocit, jako by kdosi neznámý obracel jeho tělo naruby – jako by se to tělo snažilo vyvrhnout nechtěnou lahůdku, jako by protestovalo a všemi svými instinkty se drželo jednoduchosti a bezstarostnosti lidského bytí. Celý se zkroutil a pokoušel se tu nevolnost potlačit.
„Tři!!!“
Srdce v hrudi dutě udeřilo – a znehybnělo. Martin bezmocně ležel a hltal teď už nepotřebný vzduch.
Na vrcholku skaliska to známě zašelestilo a mlha nad jeho hlavou se vzňala.
Nejdřív se přes něj přehnala elektromagnetická vlna, hrající všemi barvami duhy a přecházející do té části spektra, kterou by tvor, vzešlý z lidského rodu, neměl vidět. Pak se na něj navalil proud tvrdého záření. Zvedl dlaň a nastavil ji mocnému vodopádu gamapaprsků. Pocítil, jak mu déšť pronikavých fotonů bubnuje do kůže.
Teprve pak se zažehl všechen vzduch v okolí – to udeřilo plazma.
Martin vstal…
…dotkl se Iriny, začal spojovat potrhané tkáně, znovu spustil její srdce a vypudil z jejího těla jedovaté produkty rozpadu. Část neuronů…
…Knihovně a vysvětluje bývalému šéfovi hospodářské správy že luštění jmen v nekropoli je zhruba stejně produktivní jako věštění z ptačích kostí…
…stlačil paprskomet do úhledné kostičky a
…polekal se…
…do duše z alba Ultrazóna z roku 1999, neudržel se a řekl si, že tu píseň musí slyšet naživo…
…odhodil vše hloupé, planoucí a destruktivní, co mu…
…nakoukl i do strýčkova bytu – ten zrovna stál před mužem v civilu, který trůnil v křesle, a temperamentně mu vykládal, na základě kterého…
…se všechno mihotalo, tavil se kámen, pokoušelo se ho to spálit…
…vyčítavě pohlíželeje do tváří aranků a lehkými…
…článku ústavy není povinen odpovídat na otázky o svém oblíbeném synovci…
…dopíjel doušek studeného piva U Chcíplého ponyho a poslouchal, jak ve vzduchu visí akord, virtuózně zahraný Stevem Wayem ve skladbě Okno…
…stále těsněji a těsněji, tak, až atomy nespokojeně zaskřípaly…
…polekal se…
…už zahynula – a on poodstoupil o kousek od časové osy, kopíroval jejich strukturu a znovu vytvářel…
…a taky konečně zjistil, jak se do tuby cpe tříbarevná zubní pasta…
…kopanci jim udělil správný vektor pohybu – ke klíčnické Stanici…
…na Modravých dálavách našel již nemladou, nehezkou a nepříliš chytrou ženu jménem Galja, která se snad již posté snažila Klíčníkům říct něco souvislého a soudržného, a potichounku, aby to zaslechlo…
…napsaných Třech mušketýrech s velice podobným námětem…
…polekal se…
…přečetl druhý román dio-daa Dočkal se Přítele, nazvaný Čtyři doznavatelé, a rozhodl se, že Doda nebude rmoutit zprávou o již dávno…
…roku sedmadevadesátého, a pořád se nemohl odhodlat ke koupi – bylo mu líto těch peněz…
…povzdechl si, když zjistil, že malý Gatti stojí přímo proti řediteli Klimovi v osadě Enigma na…
…okusil Chateau Lafitte ročník čtyřiadevadesát a Chateau Tegnac…
…jen její srdce, vyprávěl příběh muže, který den co den vystává před moskevskou Stanicí s plakátem…
…prozkoumal svůj organismus a vše, co se mu nepozdávalo, okamžitě napravil…
Všechno najednou,
naráz a
napřeskáčku.
Protože čas už neměl žádný význam.
A pak se Martin zastavil a pohlédl do nebe.

Do očí Klíčníků.
A uslyšel jejich hlas, naráz celý tisícihlasý chór:
„Co uděláš teď, Martine?“
„To nevím.“
„Už jsi pochopil, že dokážeš cokoli. Dokonce vybudovat si svůj vlastní vesmír, že je to však cesta nikam. Ale můžeš se stát jedním z nás.“
„Já ale nevím, co jste zač.“
„Tak se pokus to zjistit.“
A Martin si uvědomil, že odpověď už zná.
„Už ses rozhodl?“
Jakmile si to přání pomyslel, bylo najednou ticho. Takové ticho, že zmlkl i třesk reliktního záření, letícího již od okamžiku Stvoření.
A Martin se zaposlouchal.
Na malé planetě Talisman, vybudované před pěti sty čtyřiceti tisíci třemi sty šedesáti dvěma lety třemi měsíci, dvěma dny čtyřmi hodinami, osmi minutami, pěti vteřinami a šestnácti nedělitelnými časovými jednotkami stál uprostřed planoucích skal bývalý člověk Martin. A čas trpělivě čekal, až učiní svou volbu.

Epilog
Bílá
„A pak člověk jménem Martin sklonil hlavu,“ pokračoval Martin. „Skála pod nohama byla rozžhavená a pálila do chodidel i skrz tlusté podrážky. A vykročil k ženě, kterou miloval. Než se dostal až k ní, podrážky mu prohořely.“
„Je tu tesklivo a osamělo,“ řekl Klíčník. „Slyšel jsem už hodně takových příběhů, poutníku.“
„Doprdele klíčnický šupinatý!“ vybuchl Martin a vyskočil. „Ty si ze mě tropíš blázny!“
Pobavávající Klíčník se zasmál. Byl to urostlý svalnatý exemplář s lesklou černou srstí, pokrývající spodní šupiny a hovořil měkkým, uklidňujícím hlasem.
„Já si z tebe netropím blázny, já se jen směju. To si ani nemůžu zažertovat?“
„Už ti tady vykládám šest hodin… možná sedm!“ usedl Martin dopáleně zpátky do křesla. „Zažertovat… A žertujete takhle často?“
„Málokdy. Ale tohle je zvláštní případ.“
„Odpověděl jsi!“ zvolal Martin. „Jasně, teď jsem tě dostal! Odpověděl jsi!“
„My přece odpovídáme vždycky,“ poučil ho důstojně Klíčník. „Jenom je třeba poznat, že je to odpověď.“
Martin přikývl. Vztáhl k němu ruku a Klíčník do ní vložil starou, báječně nakouřenou dýmku, tu nejoblíbenější, kterou Martin zanechal na Zemi a kterou ze své pracovny ještě nikdy nikam neodnesl.
Martin si ale hned nezapálil. Nejdřív pohlédl na Klíčníka a zeptal se:
„A co je tam dál?“
Klíčník si povzdechl.
„Abys to pochopil, musíš učinit i ten další, poslední krok. Vzdát se rozumu a vystoupit výš. Jenže ty…“
„Já jsem se polekal. Stejně jako vy…,“ přiznal se hořce Martin.
Klíčník zakroutil hlavou:
„Ne. Ty ses nepolekal. Naopak – byl jsi tak statečný, že ses vrátil zpátky. To my jsme se neodhodlali. Vzali jsme si všecko, co rozum může dát. Všecko, co rozum vůbec může vydržet.“
„A vdechl Ilja Muromec něco síly od bohatýra Svjatogora,“ řekl Martin. „Jen trochu, aby ho matička země vůbec udržela…“
„Tuhle historii znám,“ přikývl Klíčník.
„To je pohádka,“ opravil ho Martin.
„Všechny pohádky světa nejsou nic víc a nic míň než zcela pravdivé příběhy,“ odpověděl Klíčník. „Ty přece dobře víš, že příběh vypráví vlastně jen o svém vypravěči.“
„A jaký příběh mám vykládat na své planetě?“ otázal se detektiv.
„Řekni jim celou pravdu, Martine. Řekni jim, že jsou jen dvě cesty. Jedna z nich ti splní všechno, co si jen zapřeješ. Ta druhá je cosi mnohem víc, ale nikdy ji nedokážeš pochopit.“
„Já už vím, jaká bude volba,“ zabručel Martin a začal si nacpávat dýmku.
Klíčník nesouhlasně zakroutil hlavou.
„Jsi si tím jist? Tys přece sám odmítl. Ostatně – proč?“
„Chateau Lafitte,“ odpověděl Martin. „Inu, víno jako víno…“
Klíčník se zachmuřil.
„Nebylo to správné,“ vysvětlil mu Martin. „Rozumíš? Bylo to příliš prosté, a proto příliš jalové. Pochopil jsem, proč bohové na Olympu nakonec pili jen ambrózii – pozemská vína už je omrzela.“
„Stejně ti nerozumím,“ přiznal se Klíčník.
„Mám rád život,“ řekl prostě detektiv. „Co na tom, že jsem snob. Ale mám rád dobrou hudbu a vzácná vína, zajímavé knihy i moudré společníky. Mám rád, když vychází slunce a když v noci buší oceán do pobřeží. Copak je možné dostat všechno tohle naráz? Vypít všechna vína jediným douškem a přečíst všechny knihy v jediném okamžiku? Získat sílu boha – a přitom si ponechat všechny lidské touhy? To jsou galeje, a ne štěstí! To je totéž jako sednout si ve velkém pokoji na podlahu s kojenci a být pyšný na to, že člověk dokáže dosáhnout na každé chrastítko.“
„Jenže tohle není tvůj hlavní důvod,“ řekl Klíčník a Martin přikývl:

„To máš pravdu, hlavní není. Prostě jsem si sám sebe představil, jak se toulám z planety na planetu…, konám velké věci, pomáhám dobrým a trestám špatné…, což by samozřejmě bylo příjemné… A pak by po mně přišli další takoví – také všemocní, nezranitelní a nesmrtelní… lidi, arankové, geddaři… a žárlivě by opatrovali ty poslední obyčejné rozumné, protože všechno, co všemocní bohové mají, je jen ctižádost a pocit převahy nad těmi obyčejnými… a pak by všemocní z nudy začali lézt po zdi…“
„A stejně se mi zdá, že ani tohle není to nejpodstatnější,“ nebyl stále spokojen Kličník. „Nemám pravdu?“
„Tak dobře, tebe zkrátka nepodfouknu,“ ušklíbl se Martin. „To opravdu není to hlavní. Už od samého začátku…, no, myslím od chvíle, co mi Irina vykládala o evoluci a o katastrofách, které nás trestají za naše vývojové zastavení…, už od téhle chvíle jsem v tom cítil nějakou chybu. Jednu jedinou, ale obrovitou lež. Všechny ty apokalypsy jsou na slepou matku přírodu příliš rozumné, a naopak příliš slepé na opravdový nad-rozum. Protože co je do nás přírodním zákonům? Ať honíme mamuty, shazujeme atomové bomby nebo hopsáme prostorem a časem – to přece na kosmu nemůže nic změnit. To, co je nepřípustné, stejně udělat nemůžeme. Řekni – znáš planetu, kde by číslo pí mělo jinou hodnotu?“
„Chodil jsi do školy?“ zeptal se ironicky Kličník. „To je přece konstanta. V našem vesmíru ani něčím jiným být nemůže. Když se ti to nelíbí, tak si vymysli jinou matematiku.“
Martin přikývl:
„Jasně… A co takhle představit si boha, který nejdřív poskytne možnost srovnávat se s ním, a pak každého opovážlivce, který se k tomu odhodlá, nemilosrdně seřeže… To pro mě není žádný bůh. To je jen samozvanec, který si není jist pevností svého trůnu.“
„Například klíčnický polobůh, který všemohoucnosti okusil takříkajíc naplno?“ zeptal se Kličník a sám si přikývl:
„Neodsuzuj je, moc tě prosím. Teď už přece náš příběh znáš.“
Martin přikývl:
„To znám. Proto to taky nesoudím… Když jsem pochopil, že celá ta minulá pohroma byla dílem vašich rukou…, tak jsem se vlastně upokojil. I přesto, že nevím, co je tam – za hranicí rozumu. Rozhodně tam ale musí být něco docela jiného. Něco nesrovnatelně většího. Něco, co se nebaví tím, že likviduje celé světy a metá blesky z nebes.“
„Už jsem ti přece říkal, že bohové za sebou mosty nepálí, protože na to tu máme lidi,“ přikývl Kličník. „Jednou taky budu chtít vědět, co je tam dál. A budu to chtít vědět tak moc, že přestanu být nesmrtelný. Jenže já před sebou mám ještě tisíce let. A když se neunavím, tak dokonce miliony.“
„Tisíce, miliony… Co to je ve srovnání s věčností?“ Martin vstal. „Můžu už jít na Zemi?“
„Samozřejmě. Můžeš jít, kam se ti zlíbí.“ Kličník vstal a slavnostním tónem dodal: „A ještě něco – ty už si žádné příběhy vymýšlet nemusíš.“
„To nepřijímám. Já jsem zvyklý jízdné platit. Měj se dobře.“
„Na shledanou,“ pokynul mu Kličník. „Ano.“
„Co ano?“
„Chtěl ses přece zeptat, zda Irina už svůj příběh dokončila nebo ne. Už dávno. Čeká na tebe v prvním patře, pokoj číslo šest.“
Martin se usmál a vyšel ven.
Den byl parný a oslnivě slunečný. Martin se málem zalkl, když vyšel z moskevské Stanice ven.
„Víš určitě, že jsme v Moskvě, a ne na Floridě?“ zeptala se ho spokojeně se šklíbící Irina.
„Naprosto.“ Vyhledal zrakem volnu Jurije Sergejeviče. „Chudák… Vždyť on v tom autě nemá ani klimatizaci… Mluvím o jednom známém taxikáři.“
„Jen aby,“ odtušila pochybovačně Irina.
Prošli hraniční kontrolou a Martin jistým krokem zamířil k podplukovníkovu autu. Jurij Sergejevič seděl za volantem – byl rudý a zpocený a na sobě měl kostkovanou košili. Na Martina vrhl pohled netrpělivý a pokorný zároveň. Martin až zalitoval, že v krátkém okamžiku všemohoucnosti řádně neprozkoumal, co všechno ten čmuchal ví nebo aspoň tuší a co naopak ne. Jestli chápe, kdo se mohl na Zemi vrátit v Martinově podobě. Jestli něco takového s beznadějnou odevzdaností čekal – nebo zda se utěšoval iluzemi o knihovnách vesmírných znalostí, zamknutých na klíč, který mu novopečený major přiveze…
„Nazdar,“ stiskl vlhkou pravici Martin. „Pojedeme domů.“
Jurij Sergejevič polkl naprázdno, ale startovat začal. Přehřátý motor dlouho nechtěl naskočit.
„Nebojíš se, Martine?“ zeptala se polohlasně Irina.
Martin měl v tu chvíli pocit, že se uši Jurije Sergejeviče natáhly až k nim dozadu, aby nepřišly o jediné slůvko.
„A čeho bychom se měli bát?“ pokrčil rameny.
„Přece toho, kdo další najde klíč k Talismanu,“ řekla naprosto vážně. „Tak dobře, tys to odmítl, ale co když ten další bude obyčejný ničema, který po všemohoucnosti přímo baží?!“
Martin na podplukovníka mrkl do zpětného zrcátka a řekl:
„Ono to není tak jednoduché, Iro. Když Kličníci před tisíciletími objevili Talisman… Copak, ono to nestartuje?“
Jurij Sergejevič sebou trhl, sešlápl plyn a vyrazil. Martin začal hovořit hlasitěji:
„V okamžiku, kdy Kličníci Talisman objevili, tuto planetu už pro své cíle použily přinejmenším dvě civilizace. Obě přitom byly dokonale nehumanoidní… a já asi vím proč. Ve vesmíru v té době ještě neexistovaly podmínky pro organický život. Kličníky nečekaný dar uvedl v nepopsatelné nadšení. Zpočátku se ani nezamýšleli nad tím, co se asi stalo s jejich předchůdci, kde jsou… Protože Kličníci se také vydali stejnou cestou – snažili se co nejvíc vytěžit ze všeho, co nám dává rozum, a další evoluční skok co nejvíc oddálit. Přeladili tedy Talisman pro své účely, získali všemohoucnost a pak teprve pochopili, v čem je háček. Všemohoucnost převyšovala potřeby obyčejného rozumu. Rozum prostě s novými možnostmi najednou neměl do čeho píchnout! Většina si to zřejmě uvědomila velice rychle a…“

„…a vymřela," dodala Irina.
„Ne. Přešla do další etapy. Ostatně z našeho hlediska je to vlastně totéž. Kdežto menšina, v to doufám, že to byla menšina, se z toho pomátla. Tihle jedinci si začali hrát na bůžky, trochu válčit, cestovat, ukájet svou zvědavost…, nikoli žízeň po vědění, nýbrž docela obyčejnou živočišnou zvědavost!"
„Tedy to, o čem jsem mluvila?" zeptala se ho. „Ty to víš a já tomu taky porozuměla. To přece nejsou potřeby rozumu. To je předchozí evoluční stupeň – instinkty! Abych byla úplně ze všech nejkrásnější a nejmocnější, aby mě všichni milovali a všichni se mě báli… A to jsem opravdu chtěla, Martine!"
Auto udělalo nečekanou kličku, Jurij Sergejevič tlumeně zaklel a s rukama křečovitě zaťatýma do volantu zase utichl.
Martin se na Irinu pousmál:
„Jsi hlavinka. To víš, že jsou to instinkty. Prostě šok člověka, jehož se dotkl dech Boží. Zůstat stejný jako dřív je skoro nemožné… Člověk musí buď růst až do nebe, nebo sebou plácnout do bláta. A vždycky se najdou jak ti první, tak ti druzí. A právě tehdy se svět otřásl v základech. Právě tehdy se hroutily celé civilizace a rozpadla se první transportní síť Klíčníků. Stovky světů, v nichž pološílení bůžkové dělají, co chtějí… A ze všeho nejdřív zničili transportní síť, aby se do jejich světa nedostala nějaká konkurence. Stovky světů s vlastními maličkými Olympy a přímo titěrnými bůžky… A k tomu průměrní Klíčníci, kteří se vrátili na svou rodnou planetu a sjednotili svá vědomí v jediný společný rozum, schopný alespoň nějak nové síly využít. Ti, kteří na další evoluční skok ještě nebyli připraveni, ale vrátit se k instinktům taky nechtěli. A teprve až když se bůžci uklidnili – někdo prozřel natolik, aby mohl odejít vzhůru, kdežto jiný ztratil jakýkoli smysl další existence a zmizel –, teprve pak Klíčníci svůj pokus zopakovali. Vrátili se do světů již ožehlých první zkouškou všemohoucnosti. Do světů s legendami o babylonských věžích a trestech, které přijdou po každém pokusu napodobit Boha. Do světů, z nichž některé se přímo panicky bojí už samotné představy dalšího rozvoje."
„A co když se to bude opakovat?" zeptala se Irina. „Copak to není jedno, od koho dostaneme pohlavek – zda od skutečného Boha nebo šíleného poloboha?"
„Ono to není tak jednoduché, Iro," vzal ji Martin laskavě za ruku. „Snad si nemyslíš, že jsem první, kdo za ta léta Talismanu porozuměl? Klíčníci už učinili své závěry. Teď Talisman pracuje s každým uchazečem individuálně. Ti, kteří na to nemají, se k rozbušce prostě nedostanou. Ale kdo chce, může si svou cestu projít. Může se rozhodnout, nač mu byl dán rozum. A čeho je v tobě víc – zda člověka nebo naopak zvířete. A pak se smířit s výsledkem. Já třeba s aranky vůbec bojovat nemusel… dávejte laskavě pozor na cestu, pane řidiči, bydlím přece támhle…! Ti by ze sejfů stejně nic nevymámili."
„Ale ty sám jsi rozbušku dostal… I když jsi ji odmítal…"
Detektiv pokrčil rameny:
„Někdy se možná uděluje právě proto, aby mohla být odmítnuta. Nechceš jít ke mně, Irinko?"
„Doma mě zabijou," řekla dívka provinile.
Martin se zazubil:
„Na to jsi snad zvyklá! Tak jim zavoláš a uklidníš je. Řekneš jim, že už jsi zpátky na Zemi."
„A kde na Zemi?"
„No u svého ženicha," plácl bez rozmyslu Martin.
„To si musím nejdřív promyslet," poznamenala ponuře. „Je to příliš nečekané."
„Opravdu?"
„Irino Ernestovno," řekl Jurij Sergejevič s pohledem dál upřeným před sebe. „Já vás radši odvezu domů. Vašemu případnému ženichovi stejně nezbude než usadit se pěkně doma a v klidu sepsat hlášení."
„Copak tenhle nenucený ústní referát nikdo nezaznamenával?" ušklíbla se. „Ale domů pojedu, Martine. A když mi budou nadávat, tak uteču k tobě. Nebo na Talisman, aby se ze mě stala velká a strašlivá Ira…"
„Zatím bys asi neměla," neudržel se Martin, když z auta vystupoval. „Na tvém místě bych si ještě takových čtyřicet let počkal."

Každý vychovaný člověk ví, že navštěvovat postarší příbuzné nemusí být jen únavná otrava, ale občas i počínání vcelku příjemné. Zvlášť když takový postarší příbuzný ještě neztratil chuť do života a nářky na chatrné zdraví přece jen ještě prokládá bodrými vzpomínkami na někdejší hrdinské skutky.
„To se máš čím vytahovat," zjevil se z kuchyně s pánví v ruce strýček. „Tak pán byl v jiném světě, to se ale dějou věci…"
Martin mocně vtáhl do nosu vůni opilého vepřového, které se přesně stanovenou dobu dusilo v červeném víně – přičemž těsně před stažením pánve z plotny se musí dolít přesně tolik stejného vína, kolik se ho během přípravy stačilo odpařit. A řekl:
„Ale já na to nijak zvlášť hrdý nejsem…"
„To bych ti doporučoval!" nařídil mu strýček. „Jasně… dneska je to hračka, tahle turistika. Ale já bych ti přál, aby ses v sovětských časech zkusil dostat třeba jen do takového Bulharska! Než jsi sehnal všechny potřebné bumážky a všem orgánům dokázal, že se nechystáš přeplavat do Turecka… To bylo panečku dobrodružství!"
Martin si maně pomyslel, že procedura návštěvy Bulharska zase ani v oněch tajemných sovětských dobách zas tak složitá být nemohla. Hádat se ale nechtěl, a tak jen diplomaticky, ba možná banálně poznamenal:
„Každá doba přináší svá dobrodružství. A nechystáš se třeba někam ty sám?"
„V mých letech se člověk může chystat už jen na jediné místo," podotkl kysele strýček. „Víno je v lednici, skoč tam pro něj…"
Když se Martin vrátil se dvěma láhvemi moldavského cabernetu – kdoví, čím to je: buď se v posledních letech v

Moldavsku významně zlepšila réva, anebo už cestou od vinaře k zákazníkovi není tolik prostředníků, ale začala se objevovat vína opravdu kvalitní, se správným obsahem alkoholu a stálou chutí –, strýček seděl u stolu vzpřímený jako bodák na vojenské pušce a v rukou držel Garnella a Čisťakovovou.
„Tohle jsi četl?“ zeptal se přísně a potřásl svazkem v ruce.
„No… měl jsem tu příležitost,“ připustil Martin opatrně.
„Tak na Knihovně jsi byl…, říkáš,“ a strýček zalistoval v potrhané a ohmatané knize. „Takový hloupý svět… to sis našel, nač zbytečně plýtvat příběhy! Hřbitov je vždycky jen hřbitov, i když je v galaxii. Tam si ještě poležíme, až nás to bude mrzet.“ Zaškaredil se a přiznal: „Penzi jsem sice zrovna dostal, ale potloukat se po tříhvězdičkových hotelích jako študák rozhodně nehodlám… a ty mlč! Holit synovečka o peníze na stará kolena taky nebudu! Ale jednu planetu jsem si tady přece jen vyhlíd, a ta mi připadá opravdu zajímavá.“
Martin se podíval na otevřenou stránku a nic neřekl.
„Talisman!“ přečetl procítěně strýček. „Název planeta dostala poté, co na ní byly nalezeny takzvané sejfy – objekty neznámého původu, v nichž se v pravidelných intervalech objevují artefakty trojího druhu – purpurový prášek, spirálky a integrované obvody… No… to jsou hovadiny… Ale tady: Planetu pokrývá dvě stě metrů vysoká vrstva husté mlhy zvláštního chemického složení. To už je lepší! Protože v Moskvě si teď sluníčka užijeme ažaž! Na kšeft si s sebou vezmu nějaké lahůdky, tabák, čerstvé noviny patrony… trochu koření… dnešní mládež tomuhle nerozumí, ale koření je už od středověku artikl cennější než zlato!“
„A proč zrovna tam, strýčku?“ zeptal se Martin při nalévání vína.
Strýček se na okamžik zamyslel, ale nepřestal servírovat vepřové na talíře. Pak s mírnými rozpaky podotkl:
„Já ti sám nevím. Nějak mě to tam táhne…“
Na okamžik se Martinovi udělalo zimavo a teskno. Jak už to tak bývá, když si uvědomíme, že rozluka s blízkým člověkem je jednoho krásného dne nevyhnutelná. Našel ale v sobě sílu pousmát se a říct:
„Inu – tak to bys měl, když tě to tam táhne.“
„A nechceš se tam vypravit se mnou?“ otázal se strýček rozpačitě.
„Teď ne. Ale někdy později určitě. A kdy chceš na ten Talisman vyrazit?“
Strýček, převalující víno na jazyku, se zamyslel. Pak spokojeně přikývl a řekl:
„Někdy za měsíc za dva. Na začátku podzimu.“
„To je dobře,“ usmál se Martin.
A nalil si ještě víno – protože každý lovec, ať už lidí či životních radovánek, dobře ví, že nic není lepší než domov, kam se jednou docela jistě vrátíme.

Sergej LUKJANĚNKO
SPEKTRUM

Z ruského originálu Spektrum, Ast, Moskva, 1999,
přeložil Libor Dvořák.
Obálku navrhl Martin Zhouf.
Ilustrace Y O. Bondar.
Redakce Marie Vondrášková.
Vydalo Nakladatelství Epocha, s. r. o.,
Praha 1, Kaprova 12,
v roce 2005.

Vydání první, 576 stran.

Sazba a zlom DTP Rodiče
Vytiskla Severografia, a. s., Most